

**STRATEGIA
DE DEZVOLTARE
LOCALĂ A COMUNEI
MIHĂEȘTI 2025-2030**

Cuvânt înainte

Stimați cetățeni,

În calitate de reprezentanți ai administrației publice locale, avem responsabilitatea și datoria de a contribui activ la construirea unei comunități coezive, prospere și orientate spre viitor. Asigurarea echilibrului social, economic și instituțional în comuna Mihăești presupune un efort susținut de colaborare, transparență și viziune strategică, în care fiecare cetățean, instituție și partener local joacă un rol esențial.

În această calitate, ca primar al comunei Mihăești, consider că este esențial să consolidăm un parteneriat autentic între administrație și cetățeni, bazat pe încredere reciprocă și pe implicare responsabilă. Este nevoie de o viziune comună, conturată prin dialog și participare, precum și de măsuri concrete care să răspundă în mod real și sustenabil nevoilor comunității noastre.

Pornind de la această premisă, am elaborat Strategia de Dezvoltare Locală a comunei Mihăești, un document programatic ce reflectă o abordare integrată și realistă a procesului de dezvoltare locală. Strategia are la bază o analiză atentă a contextului socio-economic, a resurselor disponibile și a oportunităților de finanțare, și urmărește o prioritizare coerentă a obiectivelor pe termen mediu și lung.

În vederea creării unei strategii cu adevărat reprezentative și ancorate în realitățile comunității, am considerat esențială implicarea directă a locuitorilor. Astfel, prin consultări publice și sondaje de opinie, cetățenii comunei Mihăești au avut ocazia să își exprime punctele de vedere, prioritățile și propunerile. Aceste contribuții valoroase se regăsesc în structura și conținutul acestui document, conferindu-i relevanță și legitimitate.

Obiectivele formulate în cadrul strategiei sunt clare, măsurabile și adaptate specificului local. Ele sunt concepute astfel încât să asigure un echilibru între rigoarea planificării și flexibilitatea necesară pentru a răspunde provocărilor actuale, dar și celor ce vor apărea în viitor. Proiectele propuse sunt fundamentate pe analize obiective și argumente solide, cu scopul de a stimula dezvoltarea locală și de a îmbunătăți calitatea vieții în întreaga comună.

Totodată, strategia vizează o valorificare eficientă a resurselor externe, în special a fondurilor europene, ca pârghie esențială pentru modernizarea infrastructurii, digitalizarea serviciilor publice, protejarea mediului și consolidarea capitalului uman local.

Prin această strategie, ne reafirmăm angajamentul ferm pentru o guvernare responsabilă, transparentă și orientată spre rezultate. Ne dorim ca Mihăești să devină un model de comunitate modernă, integrată în spațiul european, conectată la valorile democratice și capabilă să ofere tuturor locuitorilor șanse egale de dezvoltare și bunăstare.

În perioada următoare, administrația locală va continua să își concentreze eforturile asupra identificării și soluționării priorităților majore ale comunei, promovând un model de dezvoltare participativă, sustenabilă și adaptată provocărilor contemporane.

Vă mulțumim pentru încredere și susținere și vă invităm să rămâneți implicați activ în conturarea viitorului comunei Mihăești – un viitor bazat pe solidaritate, progres și responsabilitate comună.

Bârzăgeanu Constantin

Primar,

Comuna Mihăești, județul Vâlcea

CUPRINS

CAPITOLUL 1: CONTEXT STRATEGIC

- 1.1. Rolul strategiei integrate de dezvoltare teritorială**
- 1.2. Concepte cheie și tendințe internaționale, regionale și locale**
 - 1.2.1. Contextul internațional**
 - 1.2.2. Contextul european**
- 1.3. Strategii relevante la nivel național, regional și local**
 - 1.3.1. Strategii relevante la nivel național**
 - 1.3.2. Propunerile de arhitectură pentru programele operaționale 2021-2027**
 - 1.3.3. Strategii relevante la nivel regional**
 - 1.3.4. Contextul la nivelul județului**
 - 1.3.5. Strategii relevante la nivel local**
- 1.4. Procesul de consultare și implicare a factorilor interesați**
 - 1.4.1. Cercetarea sociologică**
 - 1.4.2. Colectarea de provocări și soluții**
 - 1.4.3. Consultări tematice**
 - 1.4.4. Bugetare participativă**
- 1.5. Stadiul implementării documentațiilor existente**

CAPITOLUL 2: ANALIZA SITUAȚIEI ACTUALE

- 2.1. Profil socio-demografic**
- 2.2. Profil economic**
- 2.3. Profil spațial și funcțional**
- 2.4. Infrastructura de transport și mobilitate**
- 2.5. Echiparea tehnico-edilitară**
- 2.6. Servicii publice**
- 2.7. Mediu și schimbări climatice**
- 2.8. Profil și capacitate administrativă**
- 2.9. Analiza SWOT**

CAPITOLUL 3: VIZIUNEA ȘI OBIECTIVELE DE DEZVOLTARE

3.1. Fundamentarea formulării viziunii și obiectivelor strategice

3.1.1. Principii de planificare integrată

3.2. Concept de dezvoltare spațială

3.3. Viziunea 2030

3.4 Obiective strategice și specifice de dezvoltare

CAPITOLUL 4: DIRECȚII DE ACȚIUNE. POLITICI ȘI PROGRAME DE DEZVOLTARE

4.1 Aspecte cheie în formularea politicilor și programelor

4.2 Lista politicilor și programelor de dezvoltare

4.3 O abordare integrată care răspunde nevoilor de dezvoltare identificate și potențialul zonei

CAPITOLUL 5: PORTOFOLIUL DE PROIECTE

5.1. Lista completă a proiectelor (pe baza politicilor și programelor elaborate)

5.2. Mecanismul de prioritizare

5.3. Lista de proiecte prioritare și sursele de finanțare

CAPITOLUL 6: IMPLEMENTAREA, MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA STRATEGIEI

6.1. Responsabilitățile și planul de acțiune pentru implementarea strategiei

6.2. Sistemul de monitorizare și evaluare

6.3. O analiza a riscurilor/un plan de diminuare a riscului în implementarea SDD/SDT

6.4. Comunicarea cu beneficiarii proiectelor și promovarea strategiei

6.5. Sinteza: Identificarea structurii de management și implementare a SDD/SIDT - prezentarea pe scurt a componentei acestei structuri/departament, prezentare atribuții cu privire la managementul și implementarea Strategiei, modalitatea/procedura de consemnare a progresului implementării SDD/SIDT

Capitolul 1: CONTEXT STRATEGIC

Comuna Mihăești, din județul Vâlcea, își exprimă angajamentul ferm de a adopta o abordare integrată, sustenabilă și orientată spre viitor în procesul de dezvoltare locală, în conformitate cu noile direcții promovate la nivelul Uniunii Europene privind consolidarea coeziunii teritoriale și reducerea disparităților dintre mediul urban și cel rural. Strategia de Dezvoltare Durabilă pentru perioada 2025–2030 vine ca răspuns la nevoia reală de modernizare a spațiului rural, prin valorificarea resurselor proprii, stimularea incluziunii sociale și susținerea unei creșteri economice echilibrate și reziliente.

Pornind de la principiile cuprinse în Acordul de Parteneriat dintre România și Comisia Europeană, dezvoltarea locală este abordată într-un mod unitar, în care dimensiunile economică, socială și de mediu sunt corelate și se susțin reciproc. Această viziune permite construirea unui cadru coerent și funcțional pentru dezvoltarea comunității, iar Strategia devine un instrument esențial de planificare, orientând investițiile și deciziile în raport cu prioritățile județene, regionale și naționale.

În contextul regional, comuna Mihăești face parte din Regiunea Sud-Vest Oltenia, care beneficiază de sprijin prin Programul Regional 2021–2027. Acest program propune soluții integrate pentru provocări complexe cu care se confruntă comunitățile locale, precum declinul demografic, accesul limitat la infrastructură și servicii esențiale, vulnerabilitățile economice și impactul tot mai accentuat al schimbărilor climatice. Județul Vâlcea, la rândul său, se confruntă cu o serie de dezechilibre structurale tipice mediului rural românesc, precum îmbătrânirea populației, agricultură cu productivitate redusă, preponderența gospodăriilor de subzistență și dificultăți în atragerea investițiilor private. În acest context, comuna Mihăești își propune să devină un exemplu de bună practică în gestionarea inteligentă a resurselor locale, prin implicarea activă a cetățenilor, autorităților, mediului economic și societății civile.

Strategia reflectă o viziune realistă și bine ancorată în specificul local, construită pe valori precum cooperarea, dialogul și responsabilitatea comună. Intervențiile propuse sunt multisectoriale, vizând modernizarea infrastructurii de bază, susținerea antreprenoriatului local, digitalizarea serviciilor publice, protejarea patrimoniului natural și cultural, precum și crearea de condiții propice pentru o viață de calitate. Strategia urmărește, de asemenea, sincronizarea cu inițiativele strategice ale municipiului Râmnicu Vâlcea, pol regional de

dezvoltare, pentru a consolida legăturile funcționale dintre zonele urbane și cele rurale, în beneficiul întregii populații.

Documentul strategic devine astfel mai mult decât un plan formal; este expresia unei voințe colective de a transforma comuna într-un spațiu modern, deschis și dinamic, în care cetățenii au oportunități reale de dezvoltare personală și profesională. Uniunea Europeană pune la dispoziție o paletă largă de instrumente financiare pentru dezvoltarea rurală, iar administrația din Mihăești își propune să le utilizeze eficient și transparent, adaptând proiectele locale la cerințele actuale privind tranziția verde, transformarea digitală și coeziunea socială.

Strategia locală a fost fundamentată pe o abordare participativă și democratică, în care vocea comunității a avut un rol esențial. Procesul de elaborare a inclus consultări directe cu cetățenii, interviuri cu reprezentanți ai diferitelor categorii socio-profesionale, sesiuni de dezbatere și aplicarea de chestionare. Toate aceste activități au permis o diagnoză realistă a nevoilor și resurselor comunei și au contribuit la conturarea unei strategii autentice și legitime. Chiar dacă procesul a întâmpinat dificultăți legate de contextul rural și de lipsa unui exercițiu consolidat al participării publice, implicarea activă a unui nucleu de cetățeni și lideri locali a creat un climat favorabil colaborării și a întărit încrederea în direcțiile propuse.

Pe lângă rolul său analitic, strategia are o funcție operațională clară, fiind gândită ca un instrument de coordonare a investițiilor, de atragere a fondurilor europene și naționale, și de susținere a parteneriatelor locale. Sunt vizate intervenții în domenii cheie precum infrastructura tehnico-edilitară, dezvoltarea economică, educația, sănătatea, protecția mediului, valorificarea patrimoniului local, incluziunea socială și coeziunea comunitară. Strategia a fost corelată cu principalele documente de planificare la nivel național și european, inclusiv PNRR, Planul de Amenajare a Teritoriului Județean, Strategia Județului Vâlcea și Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă.

Obiectivele asumate sunt în deplin acord cu direcțiile strategice promovate prin Programul Regional Sud-Vest Oltenia, și vizează reducerea disparităților teritoriale, îmbunătățirea calității vieții, sprijinirea tranziției ecologice și digitale și consolidarea capacității administrative. Proiectele strategice propuse sunt adaptate nevoilor reale ale comunei și sunt alese în funcție de impactul lor potențial asupra dezvoltării echilibrate și sustenabile. Se pune accent pe complementaritate, eficiență în alocarea resurselor și maximizarea impactului socio-economic.

Un alt aspect important îl reprezintă componenta de monitorizare și evaluare, prin care autoritatea locală își va putea urmări progresul, va putea ajusta politicile în funcție de context și va fundamenta cererile de finanțare pe baze clare și riguroase. Strategia contribuie astfel și

la întărirea încrederii cetățenilor în administrația publică, prin transparență, coerență și planificare bazată pe date.

În ansamblu, prin această Strategie, comuna Mihăești face un pas important spre o guvernare locală modernă, participativă și orientată spre dezvoltare sustenabilă. Este un document care reflectă specificul local, dar care se înscrie coerent în viziunea europeană de dezvoltare echitabilă, conectată și responsabilă. Scopul final este crearea unui cadru favorabil pentru trai decent, muncă, inițiativă și incluziune, pentru toți cetățenii, într-o comunitate puternică, unită și adaptabilă.

Pilonii strategici ai dezvoltării durabile în comuna Mihăești

În vederea realizării viziunii asumate prin Strategia de Dezvoltare Durabilă pentru perioada 2025–2030 a comunei Mihăești, au fost definite o serie de direcții clare de acțiune, menite să contribuie în mod concret la transformarea localității într-un spațiu funcțional, incluziv și competitiv. Aceste direcții reflectă priorități locale validate prin consultare publică și sunt ancorate în nevoile reale ale comunității.

Un prim pilon strategic este valorificarea patrimoniului religios și cultural, prin protejarea și promovarea obiectivelor de importanță istorică și spirituală, în special Mănăstirea Govora (comuna Mihăești) — locul tipăririi, în 1640, a „Pravilei de la Govora”, prima culegere de legi în limba română —, biserica de lemn „Sf. Nicolae” din Govora-sat (ante 1804, monument istoric), Biserica „Sf. Ioan Botezătorul” din Buleta (1838, monument istoric), precum și siturile arheologice din Arsanca, Bârsești și Buleta (neolitic–epoca romană). Aceste repere identitare pot susține dezvoltarea turismului cultural și religios și pot contribui la coeziunea comunității.

Un alt domeniu prioritar vizează modernizarea infrastructurii rutiere și a rețelelor de utilități publice, în scopul creșterii conectivității între sate, facilitării mobilității și stimulării atractivității economice a zonei.

Susținerea agriculturii locale și încurajarea formelor asociative reprezintă o direcție fundamentală pentru valorificarea resurselor naturale și pentru consolidarea sectorului agricol, cu potențial de a genera locuri de muncă și venituri sustenabile în mediul rural.

Totodată, strategia urmărește îmbunătățirea accesului la servicii esențiale, precum educația, cultura și sănătatea, cu accent pe crearea unor facilități de proximitate, adaptate tuturor categoriilor sociale, în special persoanelor vulnerabile sau izolate.

Diversificarea economică este o altă direcție importantă, vizând dezvoltarea de activități non-agricole, prin sprijinirea microîntreprinderilor locale, stimularea antreprenoriatului și extinderea oportunităților de ocupare în afara agriculturii.

Pe plan social, strategia promovează coeziunea comunitară și participarea activă a cetățenilor, cu atenție specială acordată tinerilor, femeilor și grupurilor vulnerabile, în vederea întăririi sentimentului de apartenență și a implicării civice în procesele de dezvoltare.

În paralel, sunt prevăzute măsuri de tranziție verde, care includ eficiența energetică a clădirilor publice, protecția mediului înconjurător și utilizarea sustenabilă a resurselor naturale și regenerabile, în acord cu obiectivele europene privind adaptarea la schimbările climatice.

Toate aceste direcții de acțiune se articulează într-un cadru coerent, construit în jurul viziunii strategice asumate, și sunt capabile să genereze un impact real și durabil asupra calității vieții în comuna Mihăești.

DEFINIȚII ȘI ABREVIERI

Dezvoltare locală înseamnă totalitatea formelor și metodelor de dezvoltare socio-economică care se axează în primul rând pe asigurarea unui echilibru între aspectele sociale, economice și ecologice și elementele capitalului natural.

Strategia reprezintă cadrul care orientează alegerile ce determină natura și direcția unei comunități. Aceasta ajută la stabilirea unei direcții unitare pentru comunitate în termenii obiectivelor sale operaționale și furnizează baza alocării resurselor necesare pentru orientarea acesteia spre atingerea scopului principal și a obiectivelor stabilite.

Strategia de Dezvoltare Durabilă reprezintă instrumentul participativ care implică întreaga comunitate și care are drept scop asigurarea dezvoltării economice și sociale.

Strategia de Dezvoltare Durabilă este instrumentul principal pentru luarea unor decizii care au la bază evaluări anterioare cu caracter justificativ. Construirea acesteia se realizează cu ajutorul datelor colectate în teren și a analizei documentelor oficiale întemeiate de specialiștii din domenii diferite.

Echitatea socială – prin care națiunile în curs de dezvoltare trebuie să aibă posibilitatea de a-și satisface nevoile de bază în ceea ce privește ocuparea forței de muncă, alimentația, asigurarea energiei, apei și canalizării;

Creșterea economică este înțeleasă, în cadrul procesului de dezvoltare locală, ca un efort susținut de reducere a decalajelor dintre națiunile în curs de dezvoltare și statele dezvoltate, în scopul îmbunătățirii calității vieții și al creării de oportunități echitabile pentru toți cetățenii.

Mediul – Protecția mediului reprezintă o componentă esențială a acestui proces, fiind asociată cu necesitatea conservării și îmbunătățirii resurselor naturale disponibile. Acest lucru presupune o schimbare graduală a modului în care sunt concepute și utilizate tehnologiile, astfel încât să se asigure un echilibru durabil între dezvoltare și conservare.

Planificarea strategică este un demers organizat care presupune formularea deciziilor fundamentale și planificarea acțiunilor necesare pentru a defini identitatea unei organizații, direcțiile sale de acțiune și motivațiile din spatele acestora. Scopul acestui proces este acela de a orienta activitatea către atingerea unei viziuni strategice clare și asumate. În cazul comunei Mihăești, acest proces se concretizează în definirea și formularea obiectivelor care stau la baza Strategiei de dezvoltare locală.

Planificarea strategică de mediu este un proces continuu care are rolul de a defini direcțiile și obiectivele necesare armonizării dezvoltării economice cu cerințele de protecție a mediului. Acest proces este ciclic și se desfășoară în mod constant, fiind susținut prin mecanisme de monitorizare, evaluare și actualizare, într-un cadru partenerial bine definit. La baza sa stă cooperarea dintre instituțiile publice, agenții economici, organizațiile neguvernamentale și comunitățile locale, toate implicate în mod activ în identificarea și soluționarea problemelor de mediu.

Demersul de planificare strategică pornește de la patru întrebări esențiale, care oferă direcție și claritate procesului de construcție strategică:

- Unde ne aflăm în prezent? – O evaluare a stării actuale a comunității și a resurselor disponibile;
- Unde ne dorim să ajungem? – Definirea viziunii, a obiectivelor generale și a rezultatelor așteptate;
- Cum putem ajunge acolo? – Stabilirea direcțiilor de acțiune, a instrumentelor și a parteneriatelor necesare;
- Cum vom ști dacă am reușit? – Crearea unui sistem de monitorizare și evaluare a progresului și a impactului.

Întregul proces este fundamentat pe principii clare: diversitate, echitate, deschidere, răspundere și transparență, toate contribuind la consolidarea încrederii civice și la susținerea unei administrații publice locale moderne, responsabile și orientate spre nevoile cetățenilor.

Abrevieri:

ADR Nord-Vest - Agenția pentru Dezvoltare Regională Nord-Vest

A.P.D.R.P. – Agenția pentru Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit;

F.E.A.D.R. – Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală;

F.E.D.R. – Fondul pentru Dezvoltare Regională;

G.A.L. – Grup Acțiune Locală;

P.D.R. - Planul de Dezvoltare Regională;

P.N.D.R. – Plan Național de Dezvoltare Rurală;

POAT - Program Operațional Asistență Tehnică;

POCID - Programul Operațional Creștere Inteligentă și Digitalizare;

POCIDIF - Programului Operațional Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare;

POCS - Program Operațional Combaterea Sărăciei;

POCU - Program Operațional Capital Uman;

PODD - Programul Operațional Dezvoltare Locală;

POEO - Programul Operațional Educație și Ocupare;

POIDS - Programul Operațional Incluziune și Demnitate Socială;

P.O.R. - Program Operațional Regional;

POS - Program Operațional Sănătate;

POTE - Program Operațional Tranziție Echitabilă;

POT - Program Operațional Transport;

RIS3 NV - Strategia de Specializare Inteligentă.

1.1. Rolul strategiei integrate de dezvoltare teritorială

Dezvoltarea teritorială integrată, susținută de Uniunea Europeană în perioada de programare 2021–2027, pornește de la recunoașterea unei realități persistente: mediul rural continuă să se confrunte cu decalaje semnificative față de cel urban. Comuna Mihăești reflectă această realitate, resimțind diferențe clare în ceea ce privește structura economică, nivelul de trai, accesul la servicii publice de calitate și disponibilitatea oportunităților reale de dezvoltare.

Conform Ghidului Programului Regional Sud-Vest Oltenia 2021–2027, zonele rurale sunt marcate de o serie de dificultăți sistemice care afectează capacitatea de dezvoltare pe termen lung. Activitățile agricole rămân în mare parte la nivel de subzistență sau semisubzistență, fără a genera suficientă valoare adăugată pentru a stimula economia locală. În același timp, îmbătrânirea accelerată a populației și migrarea tinerilor spre centre urbane sau în afara țării afectează echilibrul demografic și vitalitatea comunității. Lipsa investițiilor private și dificultatea de a diversifica economia locală reduc potențialul de inovare și limitează capacitatea de creare a unor locuri de muncă durabile. Pe lângă acestea, accesul la infrastructura de bază, la servicii publice esențiale și la conectivitate digitală rămâne insuficient, afectând coeziunea teritorială și calitatea vieții. În plus, vulnerabilitatea crescută în fața schimbărilor climatice subliniază necesitatea unei abordări strategice și susținute pentru adaptare și reziliență.

Aceste provocări se regăsesc și în comuna Mihăești, fiind evidențiate nu doar la nivel perceptiv, ci și prin date concrete analizate în cadrul Strategiei de dezvoltare locală. Vulnerabilitățile existente afectează capacitatea comunei de a răspunde eficient schimbărilor economice, sociale și de mediu, reducând reziliența teritoriului.

Totuși, Mihăești nu trebuie privită ca o zonă defavorizată, ci ca un spațiu cu o identitate distinctă, cu un potențial real de dezvoltare, rezultat din interacțiunea istorică dintre oameni, resurse și teritoriu. În acord cu principiile actualei politici europene de coeziune, cheia transformării acestor teritorii constă într-o intervenție integrată, multisectorială și participativă, care să valorifice atuurile locale, să stimuleze inovația și să încurajeze implicarea activă a comunității.

Strategia de Dezvoltare Durabilă pentru perioada 2025–2030 a comunei Mihăești propune tocmai această abordare – coerentă, adaptată contextului local și orientată spre viitor. Provocările sunt tratate nu ca obstacole insurmontabile, ci ca puncte de plecare pentru acțiuni concrete, construite prin parteneriate funcționale și o guvernare deschisă, responsabilă și implicată în modelarea unui viitor mai echilibrat și sustenabil pentru toți locuitorii comunei.

Fundamentul strategic și rolul documentului

Strategia de Dezvoltare Durabilă pentru perioada 2025–2030 a comunei Mihăești are la bază un cadru strategic solid, fiind elaborată în conformitate cu prevederile articolelor 28–30 din Regulamentul (UE) 2021/1060, care reglementează principiile de programare pentru fondurile europene în perioada de programare 2021–2027. Documentul respectă structura, condițiile de eligibilitate și cerințele metodologice prevăzute în Ghidul Apelului pentru Strategii Teritoriale Integrate (2025), asigurând astfel alinierea sa la direcțiile și instrumentele de finanțare puse la dispoziție prin politica de coeziune a Uniunii Europene. definește o viziune coerentă de dezvoltare până în 2027, corelată cu prioritățile Uniunii Europene,

Rolul acestei strategii este multiplu și esențial în procesul de dezvoltare a comunității locale. În primul rând, ea definește o viziune coerentă de dezvoltare a comunei Mihăești până în anul 2030, viziune corelată cu obiectivele strategice ale Uniunii Europene privind coeziunea economică, socială și teritorială, tranziția verde și digitală, precum și dezvoltarea locală a spațiului rural.

În al doilea rând, strategia contribuie direct la sprijinirea procesului decizional la toate nivelurile – local, județean, regional și național – oferind o bază analitică și orientativă pentru stabilirea priorităților de investiții, a măsurilor necesare și a modului de implementare. Documentul devine, astfel, un instrument de guvernare strategică, care susține administrația publică Locală în asumarea unui rol activ și anticipativ în planificarea dezvoltării durabile.

În al treilea rând, Strategia de Dezvoltare Durabilă pentru perioada 2025–2030 a comunei Mihăești stă la baza portofoliului de proiecte eligibile pentru finanțare din surse europene și naționale, în special prin Programul Regional Sud-Vest Oltenia 2021–2027, dar și prin alte programe operaționale, fonduri nerambursabile sau parteneriate public-private. Această funcție operațională este esențială pentru atragerea resurselor externe și pentru asigurarea unui cadru coerent de implementare a proiectelor viitoare.

Procesul de elaborare a strategiei a fost unul deschis și participativ, reflectând atât nevoile obiective ale teritoriului, cât și viziunea locuitorilor asupra viitorului comunei. Consultarea publică a fost realizată prin multiple instrumente – întâlniri directe, chestionare, interviuri și discuții tematice – și a implicat cetățeni, organizații nonguvernamentale, agenți economici, instituții educaționale, administrația Locală și alți actori relevanți. Acest demers participativ a oferit legitimitate documentului și a consolidat ideea unei strategii construite „din interior”, ancorate în specificul local și deschise spre valorile europene.

În ansamblu, Strategia de Dezvoltare Durabilă a comunei Mihăești se constituie ca un instrument integrator, prospectiv și operațional, menit să orienteze dezvoltarea comunei într-o direcție sustenabilă, modernă și adaptată exigențelor actuale ale societății și ale politicilor publice europene.

Strategia de dezvoltare durabilă a comunei Mihăești a fost construită pe baza unui set de principii fundamentale, care au orientat întregul proces de elaborare și au asigurat consistența, calitatea și relevanța documentului în raport cu realitățile teritoriale și cu cerințele de planificare strategică la nivel european.

Principiile care au stat la baza elaborării strategiei

Un prim principiu este cel al validității metodologice, prin aplicarea unor standarde riguroase de analiză, planificare și fundamentare strategică, conforme cu cerințele europene și bunele practici în domeniul dezvoltării durabile.

Al doilea principiu vizează coerența cu documentele de planificare existente la nivel național, regional și local, asigurând alinierea cu obiectivele și direcțiile strategice stabilite în documente precum Strategia Națională pentru Dezvoltare Locală, Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană (SIDU) a Municipiului Râmnicu Vâlcea, Strategia de dezvoltare a județului Vâlcea, precum și cu alte instrumente de politică publică relevante.

De asemenea, întreaga construcție strategică s-a bazat pe principiul parteneriatului și participării publice, recunoscând faptul că implicarea comunității locale, a instituțiilor, mediului economic și organizațiilor neguvernamentale este esențială pentru validarea, asumarea și sustenabilitatea procesului de implementare.

Un alt principiu central a fost cel al transparenței și obiectivității, în special în definirea nevoilor, problemelor și priorităților locale. Procesul de elaborare s-a desfășurat într-un cadru deschis și documentat, oferind tuturor actorilor locali posibilitatea de a contribui și de a influența în mod real direcțiile strategice asumate.

Strategia a fost gândită și în spiritul continuității și adaptabilității, fiind prevăzute mecanisme de actualizare periodică, pe baza evoluțiilor din teritoriu, a noilor oportunități de finanțare și a schimbărilor în politicile publice. Această flexibilitate este esențială pentru menținerea relevanței documentului pe termen mediu și lung.

Nu în ultimul rând, procesul a respectat principiul integrării multisectoriale, în linie cu abordarea de guvernare pe mai multe niveluri promovată de Uniunea Europeană. Strategia îmbină intervenții din domenii diverse – infrastructură, economie, mediu, educație, coeziune

socială – într-un cadru unitar și coerent, care reflectă complexitatea dezvoltării locale durabile.

Aceste principii nu doar că oferă fundamentul logic și tehnic al documentului, ci susțin și credibilitatea și legitimitatea sa, ca instrument strategic de orientare a procesului de transformare a comunei Mihăești într-un spațiu rural modern, echilibrat și rezilient.

Direcții prioritare de dezvoltare pentru un viitor durabil

Pe baza unei analize diagnostic aprofundate și a unui proces de consultare publică desfășurat la nivelul comunității locale, Strategia de Dezvoltare Durabilă a comunei Mihăești conturează o viziune strategică clară, adaptată nevoilor și potențialului local. Această viziune se materializează într-un set integrat de direcții de acțiune și obiective strategice, gândite să orienteze dezvoltarea comunei într-un mod coerent, sustenabil și în concordanță cu politicile și orientările promovate la nivel regional, național și european în perioada de programare 2021–2027.

Strategia nu reprezintă doar un document formal, ci un instrument viu, menit să coordoneze resurse, eforturi și parteneriate în jurul unei viziuni comune asupra viitorului localității. Această viziune pleacă de la recunoașterea provocărilor multiple cu care se confruntă comuna Mihăești – de la tendințele de depopulare și îmbătrânire demografică, până la insuficiența infrastructurii moderne și limitarea oportunităților economice – dar se concentrează în egală măsură pe identificarea resurselor locale, a atuurilor identitare și a perspectivelor de dezvoltare inteligentă și durabilă.

Un prim obiectiv strategic, de o importanță centrală pentru revitalizarea economică a comunei, îl constituie diversificarea economiei locale și susținerea inițiativelor antreprenoriale în mediul rural. Într-un context în care activitățile agricole tradiționale nu mai pot susține în mod exclusiv dezvoltarea economică și socială, este esențială stimularea unor noi domenii de activitate, adaptate cerințelor actuale ale pieței și capabile să genereze locuri de muncă, valoare adăugată și un cadru de viață atractiv pentru tineri. Strategia prevede dezvoltarea unor sectoare economice alternative, precum turismul cultural și religios, economia circulară, atelierele artizanale, inițiativele de agroturism sau activitățile din domeniul economiei verzi – toate bazate pe valorificarea resurselor locale și a specificului teritorial.

Această deschidere economică este susținută printr-un pachet coerent de măsuri de investiții în infrastructura de sprijin pentru mediul de afaceri, prin crearea unor zone de activitate

economică rurală, facilități de incubare pentru antreprenori, digitalizarea serviciilor și acces îmbunătățit la rețelele de transport, utilități și internet de bandă largă. În paralel, este urmărită și modernizarea infrastructurii sociale, educaționale și sanitare, în vederea creșterii atractivității localității pentru locuitori, investitori și vizitatori.

O direcție strategică deosebit de relevantă pentru comuna Mihăești este reprezentată de valorizarea patrimoniului cultural și natural, care deține un potențial remarcabil de regenerare economică și socială. Spre deosebire de alte localități rurale, Mihăești dispune de repere culturale și religioase cu valoare istorică și identitară deosebită, care pot constitui baza unei oferte turistice autentice, cu caracter local distinct.

Administrația publică locală a identificat deja oportunități concrete de finanțare pentru intervenții la acest obiectiv de patrimoniu, prin intermediul Programului Regional Sud-Vest Oltenia 2021–2027, în cadrul Priorității 7 – Dezvoltare teritorială sustenabilă. Intervențiile eligibile vizează un spectru larg de acțiuni, de la restaurarea și conservarea elementelor arhitecturale și artistice, până la dotarea cu sisteme moderne de climatizare, protecție la incendiu și antiefracție, iluminat arhitectural, reabilitarea rețelelor de utilități și amenajarea de infrastructuri conexe. Totodată, sunt avute în vedere componente inovatoare, precum dezvoltarea unei infrastructuri digitale interactive, amenajarea de spații de expunere, crearea unor centre de interpretare a patrimoniului și promovarea turistică prin instrumente digitale și de marketing cultural.

Această direcție strategică – axată pe patrimoniu și turism cultural-religios – este fundamentală pentru construirea unei imagini pozitive și atractive a comunei Mihăești, contribuind totodată la consolidarea unei economii locale sustenabile, bazate pe resurse proprii și pe participarea comunității.

În completarea acestor demersuri, Strategia de dezvoltare durabilă propune și alte direcții majore de acțiune, fiecare având un rol esențial în asigurarea unei dezvoltări echilibrate și reziliente:

- Modernizarea infrastructurii rutiere și extinderea rețelelor de utilități, pentru a asigura conectivitate internă și externă, siguranță și confort în deplasare, precum și condiții optime pentru desfășurarea activităților economice și sociale;
- Reabilitarea și protejarea obiectivelor de cult cu valoare de patrimoniu, ca elemente de coeziune socială, spirituală și identitară, dar și ca puncte de atracție turistică;
- Investiții în sistemul educațional și extinderea serviciilor sociale, prin modernizarea școlilor, digitalizarea procesului educativ, dezvoltarea de centre comunitare și sprijinirea categoriilor vulnerabile;

- Sprijinirea inițiativei locale și stimularea antreprenoriatului rural, prin instrumente de finanțare, consiliere, formare profesională și promovarea unor rețele de cooperare între producători, prestatori de servicii și autorități;
- Protejarea resurselor naturale, eficiență energetică și tranziția verde, ca parte a angajamentului comunității în fața provocărilor climatice, prin proiecte de valorificare a energiei regenerabile, eficientizare energetică a clădirilor publice și conservare a peisajului rural.

Prin acest ansamblu coerent de măsuri, comuna Mihăești își definește un traseu de dezvoltare durabilă, fundamentat pe valorificarea resurselor locale, implicarea activă a comunității și utilizarea eficientă a oportunităților de finanțare disponibile. Obiectivul general nu este doar îmbunătățirea calității vieții și reducerea disparităților teritoriale, ci și consolidarea identității locale, a coeziunii sociale și a încrederii în capacitatea comunității de a-și construi propriul viitor.

1.2. Concepte cheie și tendințe internaționale, regionale și locale

Conceptul de dezvoltare locală – cunoscut și sub denumirea de dezvoltare sustenabilă – s-a conturat treptat de-a lungul mai multor decenii, în cadrul unor ample dezbateri internaționale care au depășit sfera academică și științifică, ajungând să capete o greutate clară în plan politic, mai ales în contextul globalizării și al creșterii interdependențelor economice și ecologice la nivel global.

În contextul românesc, dezvoltarea locală este înțeleasă ca o formă de creștere economică care răspunde nevoilor actuale ale societății, contribuind la bunăstare și progres, fără a compromite capacitatea generațiilor viitoare de a-și satisface propriile nevoi. Aceasta presupune o abordare echilibrată, pe termen scurt, mediu și lung, care pune în centru omul, natura și economia, într-o relație de interdependență.

Această viziune se bazează pe interacțiunea compatibilă a patru sisteme fundamentale: sistemul economic, cel uman (social), sistemul ambiental și cel ecologic. Scopul este de a genera progres simultan în toate aceste dimensiuni, asigurând nu doar supraviețuirea, ci și dezvoltarea deplină a potențialului uman, în condiții de echilibru ecologic și coeziune socială. Dezvoltarea locală nu este doar o soluție pentru prezent, ci o investiție în viitor, în calitatea vieții și în sustenabilitatea resurselor.

În procesul de elaborare a Strategiei de dezvoltare durabilă a comunei Mihăești, acest concept a fost aplicat nu doar teoretic, ci și practic, printr-o abordare participativă. Consultările

realizate cu cetățenii, cu organizațiile neguvernamentale, cu reprezentanți ai mediului economic și instituțiilor locale au fost esențiale pentru înțelegerea în profunzime a nevoilor reale ale comunității.

Probleme precum infrastructura deficitară, migrarea tinerilor, accesul limitat la servicii publice de calitate sau impactul asupra mediului au fost identificate și analizate atent. Pe această bază, măsurile propuse în strategie sunt rezultatul unei analize riguroase, adaptate specificului local și orientate către un viitor echilibrat și sustenabil.

Una dintre provocările majore cu care se confruntă administrația publică Locală este legată de modernizarea serviciilor publice – atât în ceea ce privește eficiența și rapiditatea furnizării acestora, cât și în privința asigurării unor standarde ridicate de echitate, transparență și încredere din partea cetățenilor. Deși reformele în domeniul administrației publice din România au inclus, în timp, ideea calității și accesibilității serviciilor publice, implementarea la nivel local rămâne parțială, iar o evaluare sistematică și obiectivă la nivel național nu a fost încă realizată.

În cazul comunei Mihăesti, deficiențele în infrastructura de bază sunt încă vizibile și afectează în mod direct calitatea vieții. Lipsa unor servicii esențiale – precum apă curentă, canalizare, iluminat public sau acces facil la transport public – reprezintă obstacole semnificative în calea dezvoltării economice locale și a incluziunii sociale. Abordarea acestor probleme prin măsuri concrete, finanțabile și asumate în cadrul strategiei, este esențială pentru transformarea localității într-un spațiu funcțional, atractiv și rezilient.

Pornind de la analiza diagnostic și de la consultările cu actorii locali, Strategia de dezvoltare durabilă a comunei Mihăesti propune un set coerent de soluții pentru a răspunde problemelor majore identificate la nivel local. Aceste soluții vizează intervenții punctuale și multisectoriale, cu impact asupra infrastructurii, economiei, calității vieții și capacității administrative.

A. Construirea unor infrastructuri rezistente, promovarea industrializării durabile și încurajarea inovației

1. Modernizarea și dezvoltarea infrastructurii calitative, fiabile, durabile și puternice, inclusiv infrastructura regională și transfrontalieră, pentru a sprijini dezvoltarea economică și bunăstarea oamenilor, cu accent pe accesul larg și echitabil pentru toți. Îmbunătățirea siguranței rutiere.

2. Reabilitarea industriilor pentru a deveni durabile, cu eficiență sporită în utilizarea resurselor și adoptarea sporită a tehnologiilor și proceselor industriale curate și

ecologice, toate țările luând măsuri în conformitate cu capacitățile respective ale acestora.

3. Stimularea cu precădere a economiei digitale și investițiilor industriale care se situează în zona mai profitabilă a lanțului valoric, care fructifică și rezultatele eforturilor naționale de cercetare-dezvoltare-inovare și care se adresează unor piețe stabile și în creștere.

4. Întărirea cercetării științifice, modernizarea capacităților tehnologice ale sectoarelor industriale; încurajarea inovațiilor și creșterea semnificativă a numărului de angajați în cercetare și dezvoltare și sporirea cheltuielilor publice și private pentru cercetare și dezvoltare. Promovarea industrializării incluzive și durabile și sporirea ratei de ocupare.

B. Asigurarea disponibilității și managementului durabil al apei și sănătate pentru toți

1. Creșterea substanțială a eficienței folosirii apei în activitățile industriale, comerciale și agricole; extinderea reutilizării raționala a apelor tratate și reciclate în perspectiva atingerii obiectivelor economiei circulare.

2. Creșterea substanțială a eficienței de utilizare a apei în toate sectoarele și asigurarea unui proces durabil de captare și furnizarea apei potabile, pentru a face față deficitului de apă.

3. Conectarea gospodăriilor populației din orașe, comune și sate compacte la rețeaua de apă potabilă și canalizare în proporție de cel puțin 90%.

4. Creșterea accesului la apă potabilă pentru grupurile vulnerabile și marginalizate.

5. Îmbunătățirea calității apei prin reducerea poluării, eliminarea depozitării deșeurilor și reducerea la minimum a produselor chimice și materialelor periculoase, reducând proporția apelor uzate netratate și sporind substanțial reciclarea și reutilizarea sigură.

6. Realizarea accesului la condiții sanitare și de igienă adecvate și echitabile pentru toți, acordând o atenție specială celor în situații vulnerabile.

C. Garantarea unei educații de calitate și promovarea oportunităților de învățare de-alungul vieții pentru toți .

1. Reducerea ratei de părăsire timpurie a sistemului educațional.

Învățământ axat pe competențe și centrat pe nevoile elevului, căruia să îi fie oferită o mai mare libertate în definirea priorităților de studiu, prin măsuri precum creșterea ponderii de materii opționale.

2. Asigurarea faptului că toți elevii dobândesc cunoștințele și competențele necesare pentru promovarea dezvoltării durabile, inclusiv prin educația pentru dezvoltare durabilă și stiluri de viață durabile, drepturile omului, egalitatea de gen, promovarea unei culturi a păcii și non-violenței, aprecierea diversității culturale și a contribuției culturii la dezvoltarea durabilă.

3. Accentuarea rolului, în procesul educațional, al educației civice, a principiilor și noțiunilor despre o societate durabilă pașnică și incluzivă, egalitate de gen, despre valorile democrației și pluralismului, despre valorile multiculturalismului, prevenția discriminării și înțelegerea percepției "celuilalt", despre importanța eradicării violenței cu accent pe fenomenul de violență în școli.

4. Modernizarea sistemului de învățământ prin adaptarea metodologiilor de predare-învățare la folosirea tehnologiilor informaționale și creșterea calității actului educațional.

5. Organizarea învățământului profesional și tehnic în campusuri special amenajate și dotate; pregătirea personalului didactic bine calificat; elaborarea de curriculum potrivit

Cerințelor de pe piața muncii prin dezvoltarea de parteneriate, inclusiv cu mediul de afaceri.

6. Extinderea în educația formală universitară a dezvoltării durabile ca principii și specializare și accentuarea rolului cercetării interdisciplinare în dezvoltarea unei societăți durabile.

D. Asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării tuturor, la orice vârstă

1. Asigurarea accesului universal la servicii de informare, educare și consiliere pentru promovarea prevenției și adoptarea unui stil de viață fără riscuri.

2. Digitalizarea completă a sistemului de sănătate și, implicit, eliminarea documentelor și registrelor tipărite pe suport de hârtie, pentru a eficientiza și a facilita intervențiile medicale, pentru a asigura populației accesul rapid la servicii medicale de calitate, la tratamente și medicamente și pentru monitorizarea eficientă a nevoilor. Reducerea prevalenței mortalității materne și infantile, a incidenței cancerului la sân sau de col uterin și a sarcinilor la adolescente, având ca obiectiv prioritar grupurile vulnerabile și defavorizate. Reducerea mortalității materne și mortalității neonatale, astfel încât să se situeze sub media

UE.

3. Creșterea acoperirii vaccinale până la nivelul minim recomandat de OMS pentru fiecare vaccin, prin dezvoltarea unei platforme comune de colaborare între autorități, medici, pacienți, organizații internaționale cu experiență în acest domeniu, reprezentanți ai companiilor în domeniu, precum și alți factori interesați.

4. Promovarea conștientizării bolilor psihice, reducerea stigmatului și crearea unui mediu în care cetățenii afectați se simt acceptați și unde pot cere ajutor.

5. Stoparea îmbolnăvirii de tuberculoză și combaterea hepatitei și a altor boli transmisibile. Reducerea cu o treime a mortalității premature cauzate de bolile netransmisibile prin prevenire și tratament și prin promovarea sănătății și bună stării mintale. Reducerea mortalității cauzate de boli cronice. Reducerea consumului de substanțe nocive.

E. Promovarea unei creșteri economice susținute, deschisă tuturor și durabilă, a ocupării depline și productive a forței de muncă și asigurarea de locuri de muncă decente pentru toți.

1. Păstrarea în continuare a unui ritm al creșterii PIB superior față de media UE pentru a susține efortul de reducere a decalajelor în comparație cu țările europene avansate, paralel cu aplicarea principiilor dezvoltării durabile și îmbunătățirea constantă a nivelului de trai al populației.

2. Promovarea unor politici orientate spre dezvoltare care susțin activitățile productive, crearea locurilor de muncă decente, antreprenorialul prin start up, creativitatea și inovația, și care încurajează formalizarea și creșterea întreprinderilor micro, mici și mijlocii, inclusiv prin acces la servicii financiare.

3. Atingerea unor niveluri mai ridicate ale productivității prin diversificare, modernizare a tehnologizării, inovație, inclusiv prin accent pe sectoarele cu valoare adăugată sporită și utilizarea intensivă a forței de muncă.

4. Realizarea unui turism competitiv pe termen lung, dezvoltarea agroturismului, ecoturismului, turismului rural, balnear și cultural și îmbunătățirea imaginii României ca destinație turistică.

1.3. Accesarea eficientă a fondurilor europene și naționale

Realizarea obiectivelor strategiei depinde de capacitatea administrației locale de a mobiliza resurse:

- Se recomandă constituirea unor echipe specializate în cadrul Primăriei Mihăești, dedicate identificării apelurilor de finanțare și redactării proiectelor.

- Este necesară colaborarea cu experți și consultanți în fonduri structurale, pentru a maximiza rata de absorbție și a reduce riscurile administrative.

Acest set de măsuri reflectă angajamentul strategic al administrației comunei Mihăesti de a aborda în mod integrat și realist provocările actuale și de a construi un cadru funcțional pentru dezvoltarea locală, în beneficiul întregii comunități.

Implementarea Strategiei de dezvoltare Durabilă a comunei Mihăesti, pentru perioada 2021–2027, reprezintă un demers esențial în procesul de transformare a localității într-un spațiu funcțional, atractiv și rezilient. Această strategie nu urmărește doar remedierea problemelor stringente legate de infrastructură sau calitatea vieții, ci propune și o viziune integrată pentru diversificarea economiei locale, creșterea coeziunii sociale și valorificarea potențialului teritorial și uman al comunității.

Prin aplicarea ei, comuna Mihăesti aspiră să devină un loc mai atractiv atât pentru cetățeni, cât și pentru investitori, capabil să ofere condiții decente de trai, oportunități de dezvoltare economică și un cadru favorabil participării civice. Succesul implementării depinde în mod direct de caracterul colaborativ al întregului proces – toate părțile interesate trebuie implicate activ, iar nevoile și dorințele comunității locale trebuie să se regăsească în fiecare etapă a punerii în aplicare.

Colectarea datelor și fundamentarea strategică

Elaborarea strategiei a presupus un proces amplu și documentat de colectare și analiză a datelor, cu scopul de a contura un tablou cât mai clar al realității locale. În această etapă, au fost urmărite mai multe componente esențiale pentru diagnoza teritoriului:

- Aspecte fizico-geografice: forme de relief, amplasarea geografică, zone naturale protejate, factori de risc natural;
- Structura demografică: mărimea și densitatea populației, dinamica și factorii de creștere/diminuare;
- Locuințe și condiții de trai: accesul la apă, canalizare, calitatea locuințelor, materialele de construcție, siguranța;
- Echiparea edilitară: alimentare cu apă, iluminat public, racordare la telefonie, conectivitate rutieră și digitală;
- Servicii sociale: educație, sănătate, comunicații, indicatori privind sănătatea publică (ex. mortalitate infantilă);
- Mediu și ecologie: starea resurselor naturale – apă, aer, sol, păduri – și presiunile asupra acestora;

- Potențial turistic și cultural: evenimente locale, spații verzi, atractivitatea zonei pentru petrecerea timpului liber.

Datele au fost colectate din mai multe surse – beneficiarii direcți (cetățenii), angajați ai administrației locale și surse statistice oficiale. Tehnicile utilizate au inclus observații directe pe teren, interviuri, chestionare, anchete sociologice și dezbateri publice. Această metodologie a permis nu doar colectarea de date obiective, ci și înțelegerea percepțiilor și a nivelului de implicare al actorilor locali.

Provocări întâmpinate în colectarea și procesarea informațiilor

Pe parcursul procesului s-au constatat o serie de dificultăți, în special legate de fragmentarea informațiilor locale și absența unui sistem informatizat de arhivare și analiză a datelor, care să permită procesarea multicriterială și actualizarea în timp real. Lipsa interoperabilității între instituțiile locale și dificultatea accesului la date structurale a îngreunat parțial procesul, însă echipa Locală a reușit, prin eforturi conjugate, să realizeze un set de analize relevante și actualizate.

Rolul actorilor locali și al instrumentelor de analiză

Un alt element important în această etapă a fost identificarea și evaluarea agenților de dezvoltare Locală – instituții publice, întreprinzători privați, unități de învățământ, reprezentanți ai cultelor religioase, ONG-uri și alte organizații active la nivelul comunei. Prin aplicarea anchetelor și interviurilor, s-a reușit evaluarea gradului de implicare al acestora în viața comunității, precum și percepția privind contribuția lor la bunul mers al localității, atât din interiorul comunei, cât și din exterior.

Rezultatul etapei de fundamentare: analiza SWOT și fișele de proiect

La finalul acestei prime etape, informațiile colectate au fost sistematizate și analizate în cadrul unei analize SWOT care a pus în evidență punctele forte, slăbiciunile, oportunitățile și amenințările cu care se confruntă comuna. Acest exercițiu a reprezentat piatra de temelie pentru definirea obiectivelor strategice și pentru structurarea măsurilor de intervenție.

Pe baza problemelor-cheie, provocărilor identificate și aspirațiilor comunității, au fost realizate fișe de proiect dedicate fiecărui domeniu de intervenție. Aceste fișe constituie instrumente operaționale, care vor ghida implementarea măsurilor prevăzute și vor contribui la atragerea de finanțări în mod coerent și direcționat.

Strategia de Dezvoltare Durabilă a comunei Mihăești are ca fundament o analiză diagnostic temeinică, construită pe baza datelor statistice, a cercetărilor de teren și a consultărilor cu actorii locali. Aceasta reflectă în mod fidel realitățile sociale, economice, teritoriale și de mediu ale comunei, iar concluziile evidențiază un set de probleme structurale care impun

intervenții integrate și susținute. Problemele-cheie de mai jos sunt prezentate în ordinea impactului și a urgenței percepute la nivel comunitar:

1. Declin demografic și îmbătrânirea populației

Regiunea SV Oltenia are o populație de 2.160.306 locuitori, reprezentând 9,74 % din populația totală a României, locul 7 dintre cele 8 regiuni ale țării. Populația urbană de 1.078.057, concentrată în cele 40 de orașe, situează regiunea pe ultimul loc în contextul național, în timp ce populația rurală de 1.082.249 situează regiunea pe locul 5 la nivel național. Regiunea Sud Vest Oltenia se confruntă cu un declin demografic cauzat de scăderea natalității și de creșterea migrației, în special în rândul populației tinere. Acest fenomen are implicații negative pentru economie și societate și este caracteristic tuturor județelor componente.

Regiunea Sud-vest Oltenia se încadrează în categoria regiunilor ramase în urmă (lagging regions), cu venituri scăzute și cu o creștere economică redusă.

2. Economie Locală slab diversificată și dependentă de agricultură de subsistență

Structura economică a comunei este dominată de activități agricole tradiționale, desfășurate în mare parte în regim de subsistență sau semisubsistență. Lipsa infrastructurii de colectare și procesare a produselor agricole, absența unei piețe locale funcționale și gradul redus de asociere a producătorilor contribuie la menținerea veniturilor scăzute în gospodărie. De asemenea, nu există suficiente măsuri de sprijin pentru dezvoltarea microîntreprinderilor, inițiativelor sociale sau a economiei verzi.

3. Acces inegal și limitat la servicii publice de calitate

Comunitatea se confruntă cu dificultăți semnificative în accesarea unor servicii publice moderne și adaptate nevoilor actuale. Infrastructura educațională și medicală este depășită și necesită investiții pentru a corespunde cerințelor actuale de calitate și accesibilitate. De asemenea, serviciile sociale sunt insuficient dezvoltate sau complet inexistente în anumite zone, în special în ceea ce privește centrele de zi, serviciile de îngrijire la domiciliu, programele after-school și centrele destinate persoanelor vârstnice.

În paralel, procesul de digitalizare a serviciilor publice și de modernizare a administrației locale se află într-o fază incipientă, ceea ce limitează eficiența și accesibilitatea interacțiunii cetățenilor cu instituțiile publice.

4. Infrastructură fizică deficitară și neadaptată noilor cerințe de mobilitate și siguranță

Starea generală a infrastructurii rutiere, edilitare și comunitare este neuniformă. Persistă zone cu drumuri neasfaltate, lipsa trotuarelor și a pistelor de biciclete, iar iluminatul public sau

spațiile verzi amenajate sunt insuficiente. Lipsa accesibilizării pentru persoanele în vârstă sau cu dizabilități reduce echitatea spațiului public și calitatea vieții.

5. Vulnerabilitate crescută la schimbări climatice și riscuri de mediu

Comuna Mihăești se confruntă cu efectele tot mai vizibile ale schimbărilor climatice: perioade de secetă, ploi torențiale, alunecări de teren sau episoade de grindină. Aceste fenomene, combinate cu o slabă infrastructură de prevenție și adaptare, vulnerabilizează comunitatea. În plus, gestionarea inadecvată a deșeurilor, lipsa investițiilor în energie regenerabilă și presiunea asupra biodiversității locale accentuează riscurile de mediu.

6. Nivel redus de educație civică, ecologică și digitală

Participarea cetățenilor la viața comunității este redusă, iar nivelul de alfabetizare digitală și ecologică rămâne limitat. Se constată un deficit de inițiative de educație non-formală, de programe de conștientizare privind schimbările climatice, precum și de acțiuni care să promoveze economia circulară și comportamente sustenabile.

Absența unor programe dedicate de formare și implicare activă afectează capacitatea comunității de a contribui în mod informat, responsabil și eficient la dezvoltarea locală.

Aceste provocări nu sunt tratate izolat în cadrul strategiei, ci reprezintă fundamentul pentru stabilirea direcțiilor strategice de intervenție. Ele stau la baza elaborării fișelor de proiect, concepute pentru a răspunde nevoilor reale ale comunității și pentru a valorifica sustenabil resursele locale.

Prioritizarea necesităților strategice pentru dezvoltare locală

În urma analizei diagnostice și a consultărilor comunitare, Strategia de Dezvoltare Durabilă a comunei Mihăești definește un set clar de necesități strategice prioritare, care fundamentează direcțiile de acțiune și intervențiile planificate. Aceste priorități reflectă angajamentul administrației locale de a răspunde provocărilor structurale și de a valorifica potențialul existent într-o manieră integrată și sustenabilă.

Necesitățile prioritare ale comunei Mihăești sunt:

- a. Creșterea atractivității comunei pentru tineri și familii, prin investiții în educație, dezvoltarea de servicii sociale de proximitate, facilitarea accesului la locuire, sprijin pentru integrarea profesională și inițiative de reîntoarcere în comunitate.
- b. Diversificarea economică Locală și stimularea antreprenoriatului, cu accent pe domenii cu potențial ridicat de dezvoltare: agricultură sustenabilă, procesare Locală, meșteșuguri tradiționale, servicii verzi, dar și dezvoltarea sectorului agro-turistic și turistic cultural-religios, ca vectori de revitalizare economică și socială.

- c. Îmbunătățirea infrastructurii publice și a conectivității, prin modernizarea drumurilor, rețelelor de apă și canalizare, extinderea iluminatului public eficient, crearea de spații comunitare funcționale și dezvoltarea infrastructurii digitale.
- d. Consolidarea capacității administrative și a serviciilor comunitare integrate, prin profesionalizarea administrației publice, digitalizarea serviciilor, crearea de centre comunitare multifuncționale și dezvoltarea de servicii adaptate nevoilor categoriilor vulnerabile.
- e. Creșterea rezilienței locale la schimbările climatice și promovarea tranziției verzi, prin investiții în infrastructură ecologică, eficiență energetică, gestionarea locală a resurselor naturale și creșterea gradului de educație și conștientizare ecologică.
- f. Activarea capitalului social și a participării comunitare, prin încurajarea inițiativelor cetățenești, susținerea organizațiilor locale, formare civică și crearea de mecanisme de consultare și implicare publică sustenabilă.
- g. Integrarea turismului – în special cel cultural, religios și ecologic – devine un domeniu strategic esențial, cu rol multiplu: consolidarea identității locale, diversificarea economiei, crearea de locuri de muncă și atragerea de investiții în zonă.

Această ierarhizare a nevoilor permite o fundamentare solidă a direcțiilor strategice, a planului de acțiune și a mecanismelor de implementare, într-o viziune coerentă de dezvoltare locală, incluzivă și orientată către viitor, până în orizontul anului 2030.

1.2.1 Contextul internațional

Anul 1987 a reprezentat o etapă importantă pentru dezvoltarea locală, deoarece în cadrul Raportului Brundtland¹ intitulat „Viitorul nostru comun”, realizat de către Comisia Mondială pentru Mediu și Dezvoltare, s-au pus bazele reconcilierii dezvoltării economice și pentru protecția echilibrului social și ecologic.

Importantele schimbări demografice și climatice, combinate cu cele economice și sociale, au condus la necesitatea revizuirii obiectivelor de dezvoltare locală de la nivel mondial și actualizarea acestora.

La data de 25 septembrie 2015, Adunarea Generală a ONU a adoptat prin Rezoluția nr. 70/1 intitulată *Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development*² (A/RES/70/1) noul cadru de dezvoltare locală numit Agenda 2030, fixând 17 obiective de

¹ https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=LEGISSUM:sustainable_development

² <https://sdgs.un.org/2030agenda#:~:text=The%20new%20Agenda%20recognizes%20the,on%20transparent%2C%20effective%20and%20accountable>

dezvoltare locală (ODD) și 169 de ținte aferente acestora, prin care integrează cele trei dimensiuni ale dezvoltării durabile: economică, socială și de mediu într-un mod echilibrat. Agenda 2030 prevede atingerea celor 17 ODD în următorii 15 ani pentru toate statele semnatare, în funcție de provocările specifice pe care fiecare țară le are. Cele 17 ODD sunt următoarele:

- Fără sărăcie – Eradicarea sărăciei în toate formele sale și în orice context.
- Foamete „zero” – Eradicarea foametei, asigurarea securității alimentare, îmbunătățirea nutriției și promovarea unei agriculturi durabile.
- Sănătate și bunăstare – Asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării tuturor la orice vârstă.
- Educație de calitate – Garantarea unei educații de calitate și promovarea oportunităților de învățare de-a lungul vieții pentru toți.
- Egalitate de gen – Realizarea egalității de gen și împuternicirea tuturor femeilor și a fetelor.
- Apă curată și sanitație – Asigurarea disponibilității și managementului durabil al apei și sanitație pentru toți.
- Energie curată și la prețuri accesibile – Asigurarea accesului tuturor la energie la prețuri accesibile, într-un mod sigur, durabil și modern.
- Muncă decentă și creștere economică – Promovarea unei creșteri economice susținute, deschise tuturor și durabile, a ocupării depline și productive a forței de muncă și a unei munci decente pentru toți.
- Industrie, inovație și infrastructură – Construirea unor infrastructuri rezistente, promovarea industrializării durabile și încurajarea inovației.
- Inegalități reduse – Reducerea inegalităților în interiorul țărilor și de la o țară la alta.
- Orașe și comunități durabile – Dezvoltarea orașelor și a așezărilor umane pentru ca ele să fie deschise tuturor, sigure, reziliente și durabile.
- Consum și producție responsabile – Asigurarea unor tipare de consum și producție durabile.
- Acțiune climatică – Luarea unor măsuri urgente de combatere a schimbărilor climatice și a impactului lor.
- Viața acvatică – Conservarea și utilizarea locală a oceanelor, mărilor și a resurselor marine pentru o dezvoltare locală.

- Viața terestră – Protejarea, restaurarea și promovarea utilizării durabile a ecosistemelor terestre, gestionarea locală a pădurilor, combaterea deșertificării, stoparea și repararea degradării solului și stoparea pierderilor de biodiversitate.
- Pace, justiție și instituții eficiente – Promovarea unor societăți pașnice și incluzive pentru o dezvoltare locală, a accesului la justiție pentru toți și crearea unor instituții eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile.
- Parteneriate pentru realizarea obiectivelor – Consolidarea mijloacelor de implementare și revitalizarea parteneriatului global pentru dezvoltare locală.

Realizarea obiectivelor de dezvoltare locală presupune un efort coordonat între guverne, autorități locale, organizații neguvernamentale, sectorul privat și societatea civilă. România, ca stat membru al Organizației Națiunilor Unite (ONU), și-a asumat în mod oficial cele 17 Obiective de Dezvoltare Locală (ODD) prin adoptarea Agendei 2030 pentru Dezvoltare Locală, în cadrul Summit-ului ONU din septembrie 2015, prin Rezoluția Adunării Generale a ONU A/RES/70/1.

Ulterior, la nivelul Uniunii Europene, Concluziile Consiliului UE din 2017 – „Un viitor durabil al Europei: răspunsul UE la Agenda 2030 pentru Dezvoltare Locală” – au reprezentat documentul strategic prin care statele membre, inclusiv România, și-au reafirmat angajamentul față de implementarea Agendei 2030 în propriile politici publice.

În perioada mai 2018 – prezent, Comisia Europeană a consolidat acest angajament prin adoptarea unui Pachet legislativ pentru Politica de Coeziune 2021–2027, care cuprinde:

- Regulamentul privind prevederile comune (CPR);
- Regulamentele privind Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR), Fondul de Coeziune (FC), Fondul Social European Plus (FSE+);

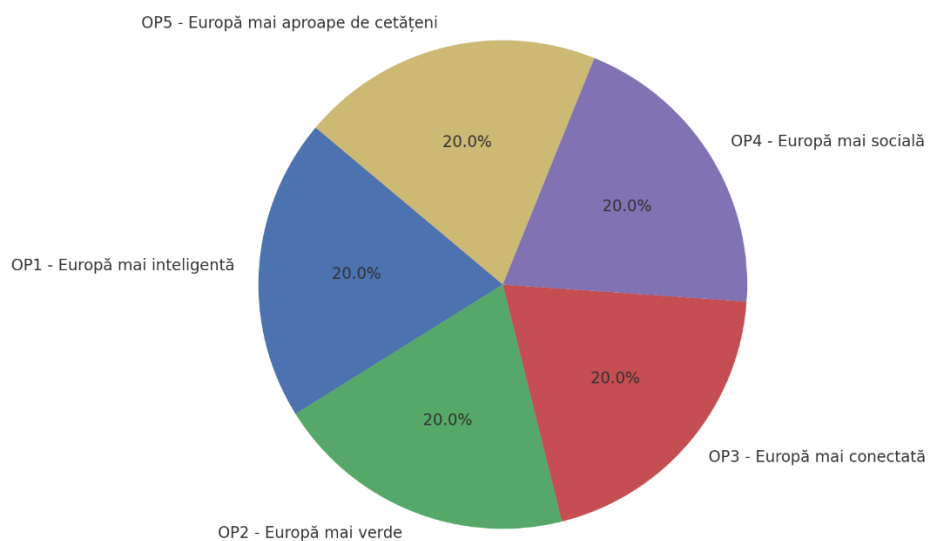
- Regulamentele privind cooperarea teritorială și mecanismele de colaborare transfrontalieră.

Pentru actualul cadru financiar multianual, Uniunea Europeană a propus o structurare strategică a intervențiilor în jurul a cinci Obiective de Politică (OP), cu scopul de a concentra investițiile europene în domenii-cheie:

- OP1 – O Europă mai inteligentă, prin inovare, digitalizare, sprijinirea IMM-urilor și transformare economică inteligentă;
- OP2 – O Europă mai verde, prin promovarea eficienței energetice, protecția mediului și tranziția către o economie cu emisii scăzute de carbon;
- OP3 – O Europă mai conectată, prin dezvoltarea infrastructurii de transport și extinderea conectivității digitale;
- OP4 – O Europă mai socială, prin investiții în educație, ocupare, incluziune socială și servicii de sănătate;
- OP5 – O Europă mai aproape de cetățeni, prin dezvoltarea Locală sustenabilă și integrată, atât în mediul urban, cât și în cel rural.

Aceste obiective susțin implementarea celor trei piloni fundamentali ai dezvoltării durabile: economic, social și de mediu, care se regăsesc transversal în întreaga structură a Strategiei de Dezvoltare Locală a comunei Mihăești. În acest context, integrarea Locală a viziunii europene și internaționale asupra durabilității reprezintă o condiție esențială pentru accesarea eficientă a fondurilor externe și pentru orientarea politicilor locale spre un viitor echilibrat și rezilient.

Obiectivele de Politică ale Uniunii Europene 2021-2027

Agenda 2030 – Cadru global și regional pentru implementarea dezvoltării durabile

În contextul angajamentelor internaționale asumate de România, Strategia de Dezvoltare Durabilă a comunei Mihăești se aliniază principiilor și direcțiilor promovate de Agenda 2030 pentru Dezvoltare Locală, adoptată de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite prin Rezoluția A/RES/70/1, în cadrul Summitului ONU din septembrie 2015. România, alături de toate statele membre ale Uniunii Europene, a aderat la cele 17 Obiective de Dezvoltare Locală (ODD), recunoscând interdependența celor trei dimensiuni fundamentale ale dezvoltării: economică, socială și de mediu.

Ulterior, în octombrie 2018, Consiliul European a reafirmat angajamentul Uniunii Europene față de Agenda 2030, solicitând Comisiei Europene să elaboreze un document de reflecție strategică, care a stat la baza viitoarei strategii europene în domeniu. Acest document a fost urmat de Concluziile Consiliului Uniunii Europene privind „O Europă tot mai sustenabilă până în 2030”, care conturează un cadru coerent pentru aplicarea Agendei la nivelul statelor membre și introducerea durabilității în nucleul politicilor publice europene.

În perioada ianuarie – iunie 2019, România a exercitat Președinția Consiliului Uniunii Europene, ocazie cu care a coordonat activitățile Grupului de lucru pentru Agenda 2030. Sub conducerea Departamentului pentru Dezvoltare Locală, au fost realizate progrese semnificative în consolidarea dimensiunii europene a dezvoltării durabile, culminând cu consolidarea poziției UE în cadrul Agendei Strategice a Comisiei Europene.

La nivel național, România a adoptat Strategia Națională pentru Dezvoltarea Locală 2030, având ca motto „Planificăm global, acționăm local”. În cadrul Conferinței din 21 iulie 2020, organizată de Departamentul pentru Dezvoltare Locală al Guvernului României, s-a subliniat necesitatea corelării strategiilor locale cu direcțiile ODD și cu politicile europene de coeziune.

Pentru perioada 2021–2027, Uniunea Europeană a stabilit cinci Obiective de Politică (OP) care fundamentează alocările financiare și prioritățile strategice:

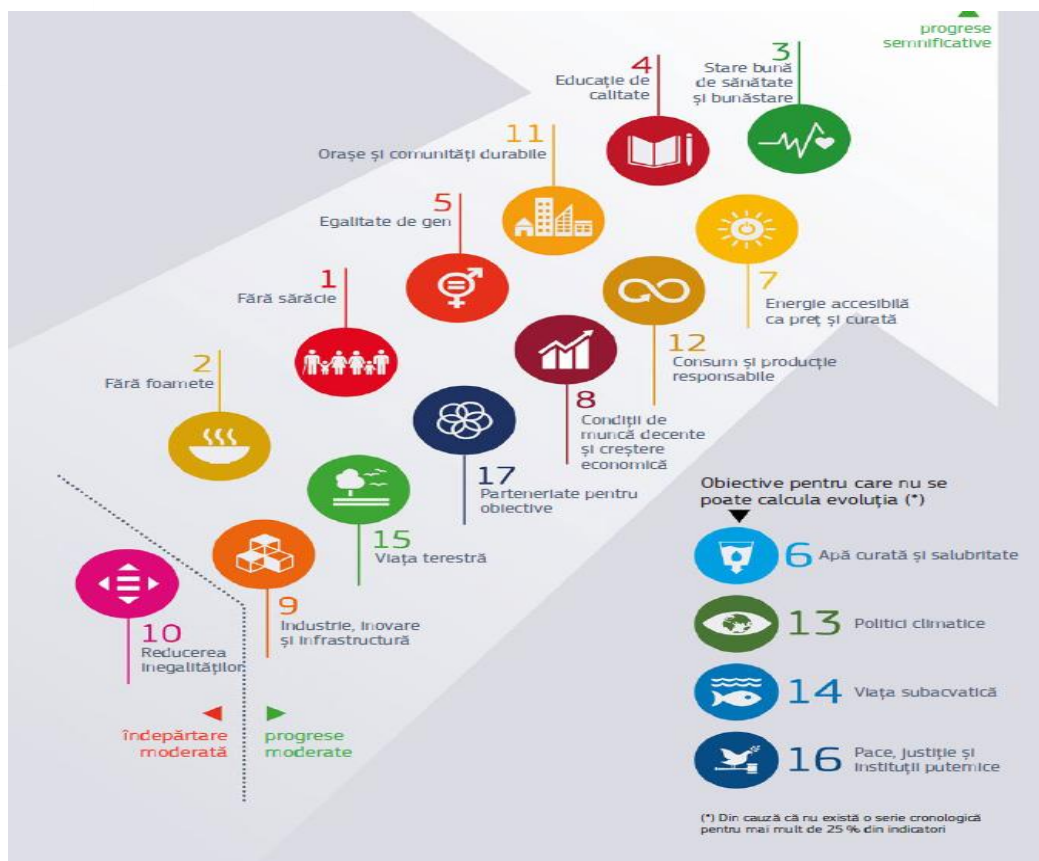
- O Europă mai inteligentă (OP1) – prin inovare, digitalizare, transformare economică și sprijin pentru IMM-uri;
- O Europă mai verde (OP2) – cu emisii scăzute de carbon, eficiență energetică și tranziție ecologică;
- O Europă mai conectată (OP3) – prin mobilitate sustenabilă și infrastructură digitală;
- O Europă mai socială (OP4) – bazată pe incluziune, educație, sănătate și ocupare;
- O Europă mai aproape de cetățeni (OP5) – prin dezvoltare teritorială integrată, Locală și urbană.

Pe această linie, Planul de Dezvoltare Regională (PDR) 2021–2027 elaborat de ADR Sud-Vest Oltenia servește ca instrument-cheie de planificare la nivel regional, reflectând nevoile și prioritățile teritoriului și asigurând un cadru coerent pentru Programul Operațional Regional destinat regiunii.

În acest cadru extins, comuna Mihăești își propune integrarea coerentă a celor 17 Obiective de Dezvoltare Locală în viziunea sa strategică. Această integrare presupune:

- promovarea sinergiei între politicile locale și cele naționale/europene;
- accesarea fondurilor disponibile în cadrul politicii de coeziune 2021–2027;
- și asumarea unei guvernante durabile, bazate pe transparență, incluziune și eficiență administrativă.

Astfel, Strategia de Dezvoltare Durabilă a comunei Mihăești se construiește ca o expresie Locală a unei agende globale, în care transformarea comunității se bazează pe cooperare, reziliență și responsabilitate față de generațiile viitoare.

Deși toate cele 17 Obiective de Dezvoltare Locală (ODD) din Agenda 2030 sunt esențiale, Obiectivul 17 – „Parteneriate pentru realizarea obiectivelor” ocupă un loc aparte, întrucât oferă cheia de implementare a întregului cadru strategic. Acesta promovează ideea că atingerea progresului sustenabil nu este posibilă fără colaborare activă între toți actorii relevanți – autorități publice, instituții europene, organizații neguvernamentale, mediul privat, cetățeni și parteneri internaționali.

La nivelul Uniunii Europene, statele membre se află printre liderii mondiali în ceea ce privește angajamentul față de Agenda 2030 și punerea în aplicare a ODD. Cu toate acestea, nicio țară nu a reușit să atingă în totalitate toate obiectivele, iar analizele recente arată că eforturile trebuie consolidate în toate domeniile – de la combaterea sărăciei, la protecția mediului, coeziune socială și inovare.

În acest context global și european, Strategia de Dezvoltare Durabilă a Comunei Mihăești pentru perioada 2021–2027 se aliniază explicit angajamentelor asumate de România în cadrul Summitului ONU din 2015. Documentul reflectă o viziune integratoare, în care dezvoltarea economică, echitatea socială, protecția mediului și guvernanta responsabilă se regăsesc într-un demers coerent și participativ.

Prin urmare, comuna Mihăești își propune să:

- stimuleze parteneriatele locale și regionale, cu implicarea tuturor actorilor comunității;
- dezvolte proiecte în cooperare cu alte localități și instituții din regiune;
- accesibilizeze procesul decizional prin consultare publică și mecanisme de participare activă;
- încurajeze dialogul între sectorul public și cel privat, pentru atragerea investițiilor responsabile;
- colaboreze activ cu structurile județene, naționale și europene, pentru implementarea direcțiilor strategice.

Prin promovarea unor parteneriate strategice și sustenabile, comuna Mihăești își construiește un cadru de dezvoltare locală realist, deschis și profund ancorat în valorile europene și în nevoile comunității locale. Această abordare participativă este esențială pentru transformarea locală a comunei până în 2030.

1.2.2 Contextul european

Dezvoltarea locală reprezintă, astăzi, un reper strategic al Uniunii Europene. Introducerea sa ca obiectiv politic a avut loc în 1992, prin Tratatul de la Maastricht, iar de atunci, acest concept a evoluat constant, fiind consolidat prin documente precum Tratatul de la Amsterdam (1999), Strategia de la Lisabona, Tratatul de la Lisabona (2007), precum și prin multiple inițiative europene privind economia verde, coeziunea socială și combaterea schimbărilor climatice.

Adoptarea Agendei 2030 pentru Dezvoltare Locală de către cele 193 de state membre ONU, inclusiv România, în cadrul Summitului din 2015, a marcat un nou punct de cotitură. Pentru prima dată, obiectivele de dezvoltare locală (ODD) au fost formulate cu aplicabilitate universală, vizând deopotrivă statele dezvoltate și cele în curs de dezvoltare. Acestea promovează un echilibru integrat între dimensiunea economică, socială și ecologică a dezvoltării.

În perioada 2014–2020, Uniunea Europeană a susținut această direcție prin strategia „Europa 2020”, axată pe o creștere inteligentă, locală și favorabilă incluziunii. În noul cadru 2021–2027, accentul se deplasează spre o abordare personalizată, teritorială, prin cele 5 obiective politice (OP) fundamentale, ce orientează investițiile europene:

1. O Europă mai inteligentă

Se sprijină inovarea, digitalizarea și dezvoltarea competențelor pentru specializare inteligentă. IMM-urile sunt încurajate să acceseze fonduri pentru cercetare, tehnologii avansate și internaționalizare, iar regiunile – să creeze clustere de inovare și rețele economice locale.

2. O Europă mai verde

În centrul intervenției se află tranziția către o economie verde, cu măsuri pentru:

- eficiență energetică și surse regenerabile,
- infrastructură verde și protecția biodiversității,
- economie circulară și gestionarea sustenabilă a resurselor,
- adaptare la schimbările climatice.

3. O Europă mai conectată

Investițiile vizează infrastructura de transport locală și rețelele de bandă largă de mare viteză, vitale pentru incluziunea digitală și competitivitatea rurală.

4. O Europă mai socială

Se susține implementarea Pilonului european al drepturilor sociale, prin investiții în:

- educație de calitate și formare profesională,
- acces echitabil la piața muncii,
- servicii sociale și locuințe decente,
- combaterea excluziunii și sărăciei.

5. O Europă mai aproape de cetățeni

Se promovează dezvoltarea Locală integrată, cu accent pe participarea comunităților. Sunt susținute proiecte pentru regenerarea spațiilor publice, dezvoltarea turismului, protejarea patrimoniului cultural și consolidarea identității locale.

În această logică, Comisia Europeană a lansat inițiativa „Calea către excelență”, pentru a sprijini regiunile cu întârzieri în dezvoltare să își elaboreze strategii de specializare inteligentă și să își valorifice potențialul economic local.

Relevanța pentru România și comuna Mihăești

România și-a asumat aplicarea Agendei 2030, elaborând Strategia Națională pentru Dezvoltarea Locală (SNDDR 2030) și consolidând structuri instituționale dedicate, precum Departamentul pentru Dezvoltare Locală din cadrul Guvernului. Sub deviza „Planificăm global, acționăm local”, au fost organizate consultări strategice pentru integrarea ODD în strategiile locale și regionale.

De asemenea, Planul de Dezvoltare Regională Sud-Vest Oltenia 2021–2027, document de referință pentru comuna Mihăești, a fost construit în dialog cu autoritățile locale, societatea civilă și partenerii economici, în vederea unei abordări coerente și descentralizate a investițiilor europene.

În viitorul program de finanțare, resursele vor fi alocate pe baza unor criterii suplimentare – șomajul în rândul tinerilor, nivelul de educație, impactul schimbărilor climatice – ceea ce deschide oportunități reale pentru comune precum Mihăești.

Principiile directoare ale dezvoltării durabile europene, asumate și de România:

- respectarea drepturilor fundamentale ale omului;
- solidaritate între generații;
- implicarea activă a cetățenilor și actorilor locali;
- coerența și integrarea politicilor publice;
- promovarea inovației și utilizarea eficientă a resurselor;
- aplicarea principiului „poluatorul plătește”.

Comuna Mihăești se angajează, prin această strategie, să contribuie activ la implementarea Agendei 2030 și a obiectivelor europene pentru dezvoltare locală, printr-o viziune Locală adaptată, parteneriate funcționale și o guvernanță transparentă și incluzivă.

1.3.Strategii relevante la nivel național, regional și local

1.3.1. Strategii relevante la nivel național

România, ca stat membru al Organizației Națiunilor Unite (ONU) și al Uniunii Europene (UE), s-a angajat ferm în adoptarea și implementarea celor 17 Obiective de Dezvoltare Locală (ODD) incluse în Agenda 2030. Această aderare a fost formalizată prin participarea la Summit-ul ONU din septembrie 2015, unde liderii celor 193 de state membre au adoptat Agenda 2030 pentru Dezvoltare Locală – un plan de acțiune globală care promovează echilibrul între cele trei dimensiuni ale dezvoltării durabile: economică, socială și de mediu. Spre deosebire de strategiile anterioare, Agenda 2030 vizează în mod egal statele dezvoltate și cele în curs de dezvoltare, promovând un set comun de obiective și responsabilități.

Obiectivele de Dezvoltare Locală reprezintă o evoluție naturală a Obiectivelor de Dezvoltare ale Mileniului (ODM), stabilite prin Declarația Mileniului din anul 2000. Acestea au constituit până în 2015 singura agendă globală convenită la nivel îngoalt privind dezvoltarea, cu obiective precum eradicarea sărăciei extreme, acces universal la educație primară, reducerea mortalității infantile, combaterea bolilor și asigurarea sustenabilității mediului.

Adoptarea Agendei 2030 a determinat necesitatea unei viziuni strategice în toate statele membre, inclusiv în România, care a răspuns prompt prin elaborarea și adoptarea Strategiei Naționale pentru Dezvoltarea Locală a României 2030 (SNDDR 2030), aprobată prin H.G. nr. 877/2018. Această strategie transpune în context național cele 17 obiective globale și creează un cadru coerent pentru implementarea lor, constituindu-se într-un reper pentru toate instituțiile publice și autoritățile locale.

Lansarea oficială a strategiei a avut loc în iulie 2020, prin inițiativa Departamentului pentru Dezvoltare Locală din cadrul Guvernului României, sub deviza „Planificăm global, acționăm local”. Rolul acestui departament este esențial pentru promovarea și susținerea SNDDR 2030, prin:

- promovarea activă a obiectivelor ODD în rândul autorităților publice locale;
- facilitarea armonizării obiectivelor locale de dezvoltare cu cele naționale;
- dezvoltarea unui ghid practic pentru elaborarea strategiilor de dezvoltare Locală în acord cu SNDDR 2030;
- fundamentarea unui cadru de acțiune coerent pentru implementarea obiectivelor la nivel teritorial.

SNDDR 2030 este structurată în jurul a trei piloni esențiali ai dezvoltării durabile:

- a. Echitatea socială – asigurarea accesului echitabil la servicii de bază pentru toate categoriile de populație;
- b. Creșterea economică sustenabilă – modernizarea economiei și reducerea decalajelor regionale;
- c. Protecția mediului – utilizarea responsabilă a resurselor naturale și combaterea schimbărilor climatice.

Prin adoptarea acestei strategii, România se aliniază angajamentelor europene și globale, asumându-și o viziune integrată și pe termen lung pentru dezvoltare. SNDDR 2030 este orientată către cetățean, fiind construită pe principii de inovație, reziliență și eficiență instituțională.

Importanța strategiilor naționale devine cu atât mai evidentă în contextul programării europene 2021–2027, când România beneficiază de un buget de aproximativ 85 miliarde euro de la UE. Accesarea și implementarea acestor fonduri este condiționată de existența unor strategii bine fundamentate, integrate și coerente cu obiectivele europene.

Pe acest fundament, au fost definite următoarele programe operaționale naționale care sprijină implementarea politicii de coeziune în România:

- Programul Operațional Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare (POCIDIF);
- Programul Operațional Sănătate (POS);
- Programul Operațional Educație și Ocupare (POEO);
- Programul Operațional Incluziune și Demnitate Socială (POIDS);
- Programul Operațional Dezvoltare Locală (PODD);
- Programul Operațional Transport (POTT);
- Programul Operațional pentru Tranziție Justă (POTJ)
- Programul Operațional Regional (POR) – gestionat la nivelul fiecărei regiuni de dezvoltare;
- Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT).

Statutul României de stat membru UE presupune alinierea politicilor publice naționale la strategiile europene. Această convergență influențează profund dezvoltarea Locală, impunând administrațiilor publice locale să-și revizuiască prioritățile și să-și construiască strategiile în acord cu obiectivele europene și naționale. Prin urmare, într-o comună precum Mihăești, asumarea acestor orientări strategice este crucială pentru a accesa fonduri europene, pentru a susține dezvoltarea locală și pentru a îmbunătăți calitatea vieții locuitorilor.

Astfel, strategiile naționale nu sunt doar documente programatice, ci instrumente vitale pentru guvernanța Locală eficientă, orientate spre viitor și aliniate la transformările globale.

1.3.2. Propunerile de arhitectură pentru programele operaționale 2021-2027

Perioada de programare 2021–2027 marchează un moment esențial în evoluția politicii de coeziune a Uniunii Europene, atât din perspectiva dimensiunii strategice a intervențiilor, cât și a reformei profunde asupra modului în care statele membre, inclusiv România, valorifică fondurile structurale și de investiții europene. Acest cadru financiar multianual reflectă prioritățile actuale ale Uniunii – în special tranziția digitală și ecologică – și răspunde provocărilor multiple cu care se confruntă Europa: schimbările climatice, inegalitățile sociale, nevoia de reziliență economică și coeziune teritorială.

În acest context, Comisia Europeană a promovat o schimbare de paradigmă prin definirea a cinci obiective de politică majore (OP), care oferă un cadru unitar, coerent și orientat spre impact pentru toate investițiile:

O Europă mai inteligentă – prin inovare, digitalizare, transformare economică și sprijin pentru IMM-uri;

O Europă mai verde – fără emisii de carbon, favorabilă tranziției ecologice, adaptării la schimbările climatice și eficienței energetice;

O Europă mai conectată – prin infrastructură locală de transport și conectivitate digitală de calitate;

O Europă mai socială – prin consolidarea unei Europe a incluziunii și a echității sociale;

O Europă mai aproape de cetățeni – prin dezvoltarea Locală integrată, condusă de comunități și bazată pe nevoile teritoriale reale.

Pornind de la aceste obiective strategice, România și-a reconfigurat arhitectura programelor operaționale pentru a răspunde mai eficient realităților teritoriale și socio-economice.

Reforma a inclus:

- specializarea tematică a intervențiilor, prin priorități clar definite la nivel de obiective de politică;
- descentralizarea procesului decizional, oferind autorităților regionale un rol activ în planificarea și gestionarea fondurilor;
- orientarea către rezultate concrete și măsurabile, printr-o logică de intervenție clară și o mai bună corelare între diagnoză, priorități și finanțare.

Astfel, pe lângă programele tematice naționale, gestionate de ministerele de linie sau autoritățile de management desemnate, România a lansat opt Programe Operaționale Regionale (POR), dedicate fiecărei regiuni de dezvoltare (Nord-Vest, Centru, Nord-Est, Sud-Est, Sud-Muntenia, Sud-Vest Oltenia, Vest, București-Ilfov), coordonate de Agențiile pentru Dezvoltare Regională (ADR-uri). Acestea permit o mai bună adaptare a fondurilor europene la specificul local și creează un cadru favorabil dezvoltării teritoriale integrate.

Structura clară a acestor programe – cu priorități bine definite, corelate cu nevoile reale ale regiunilor – asigură un cadru solid pentru planificarea, finanțarea și implementarea proiectelor, contribuind astfel la transformarea comunităților locale, la reducerea disparităților de dezvoltare și la consolidarea capacității administrative a autorităților publice locale.

În plus, experiențele ultimului deceniu – incluzând criza economică globală, pandemia COVID-19 și tensiunile geopolitice recente – au reconfirmat necesitatea unui cadru european de intervenție strategic, adaptabil și centrat pe reziliență. Astfel, reforma politicii de coeziune pentru perioada 2021–2027 se constituie într-un răspuns adecvat, echilibrat și anticipativ la realitățile și provocările contemporane.

Pentru România, această etapă nu înseamnă doar un nou ciclu de investiții, ci și o oportunitate majoră de a construi o dezvoltare locală reală, bazată pe incluziune, inovare și

echitate – valori fundamentale ale Uniunii Europene, asumate la toate nivelurile de guvernare.

În cadrul noii paradigme de intervenție promovată de Uniunea Europeană pentru perioada de programare 2021–2027, România beneficiază de o alocare substanțială, de peste 31 de miliarde de euro, din fonduri europene. Această sumă semnificativă reprezintă un potențial transformator pentru dezvoltarea economică, socială și teritorială a țării, cu condiția utilizării eficiente, transparente și strategice a resurselor disponibile.

În acest context, arhitectura programelor operaționale a fost regândită în mod fundamental, cu scopul de a asigura o claritate tematică sporită, o descentralizare reală a procesului decizional și o aliniere mai strânsă la nevoile regionale și locale. România a optat pentru un sistem de intervenție pe două niveluri, care reflectă dualitatea dintre prioritățile tematice naționale și specificul teritorial regional:

1. Nivel național – include programe tematice, gestionate la nivel central, care răspund provocărilor majore din domenii-cheie;
2. Nivel regional – este reprezentat de cele opt Programe Operaționale Regionale (POR), adaptate specificului fiecărei regiuni de dezvoltare, gestionate de Agențiile pentru Dezvoltare Regională.

La nivel național, portofoliul programatic este format dintr-o serie de programe tematice care acoperă sectoare strategice fundamentale pentru dezvoltarea locală a țării:

- Programul Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare (POCIDIF) susține inovarea, digitalizarea și dezvoltarea IMM-urilor, contribuind totodată la modernizarea administrației publice;
- Programul Tranziție Justă (PTJ) este dedicat regiunilor afectate de procesul de decarbonizare, asigurând o tranziție echitabilă prin măsuri economice și sociale compensatorii;
- Programul Dezvoltare Locală (PDD) promovează protecția mediului, adaptarea la schimbările climatice și conservarea resurselor naturale, oferind sprijin pentru infrastructura de mediu, gestionarea deșeurilor, a apei și a biodiversității;
- Programul Operațional Transport (POT) se axează pe modernizarea infrastructurii de transport rutier și feroviar, pe extinderea conectivității multimodale și integrarea în rețeaua TEN-T, susținând mobilitatea urbană locală;
- Programul Operațional Sănătate (POS) este o inițiativă inovatoare, fiind primul program dedicat exclusiv sănătății, cu obiective clare privind infrastructura medicală, digitalizarea serviciilor și formarea personalului;

- Programul Educație și Ocupare (POEO) sprijină reformarea sistemului educațional, dezvoltarea învățământului dual, recalificarea profesională și integrarea pe piața muncii;
- Programul Incluziune și Demnitate Socială (POIDS) vizează reducerea sărăciei, sprijinirea grupurilor vulnerabile și consolidarea economiei sociale ca vector de coeziune și participare comunitară;
- Programul Operațional pentru Asistență Tehnică (POAT) asigură resursele necesare pentru întărirea capacității instituționale și administrative a structurilor implicate în gestionarea fondurilor europene.

Împreună, aceste programe compun un cadru strategic integrat, coerent și adaptat realităților sociale și economice ale României. Ele nu doar că sprijină dezvoltarea locală, dar oferă și un instrument practic pentru implementarea ODD-urilor, contribuind la atingerea obiectivelor stabilite în Strategia Națională pentru Dezvoltare Locală 2030 și în Agenda 2030 a Organizației Națiunilor Unite.

Noua arhitectură programatică pune accent pe eficiență, impact și participare, oferind autorităților centrale și locale un cadru solid pentru formularea, finanțarea și implementarea de politici publice relevante, orientate spre cetățean, sustenabilitate și echitate socială.

La nivel regional, reforma majoră constă în trecerea de la un singur Program Operațional Regional (POR) valabil la nivel național în perioada 2014–2020, la opt Programe Operaționale Regionale, câte unul pentru fiecare regiune de dezvoltare a țării. Această reformă reflectă un angajament real pentru descentralizare și pentru întărirea capacității regiunilor de a-și formula și implementa propriile strategii de dezvoltare. Fiecare program regional este gestionat de Agenția pentru Dezvoltare Regională (ADR) aferentă și urmărește o abordare personalizată, adaptată specificului teritorial și socio-economic al regiunii. Aceste programe au în comun o serie de priorități, precum modernizarea infrastructurii educaționale și sanitare, mobilitatea urbană sustenabilă, regenerarea urbană, digitalizarea administrației și a mediului de afaceri, eficiența energetică, turismul și valorificarea patrimoniului cultural, dar și sprijinul pentru întreprinderile mici și mijlocii.

Această arhitectură complexă, dar coerentă, se bazează pe patru principii directoare. Primul este cel al coerenței și complementarității, care presupune o distribuție clară a temelor între nivelul național și cel regional, evitând dublările și concurența între axe de finanțare. Astfel, investițiile de amploare, precum cele în infrastructura națională de transport sau în spitalele regionale, sunt finanțate prin programele tematice naționale, în timp ce intervențiile cu impact

local, cum ar fi modernizarea școlilor, dezvoltarea turismului local sau reabilitarea clădirilor publice, sunt sprijinite de programele regionale. Al doilea principiu este descentralizarea, care se reflectă în faptul că ADR-urile devin autorități de management și decid asupra priorităților regionale și asupra apelurilor de proiecte, într-un dialog constant cu actorii locali.

Al treilea principiu este flexibilitatea și orientarea pe rezultate. Programele includ indicatori de performanță bine definiți, iar unele dintre ele, precum Programul Tranziție Justă sau POCIDIF, integrează și instrumente financiare alternative – granturi combinate cu împrumuturi sau garanții – ceea ce oferă o paletă mai largă de instrumente pentru beneficiari. În fine, al patrulea principiu vizează tranziția verde și durabilitatea. Cel puțin 30% din totalul fondurilor politicii de coeziune sunt alocate pentru obiective climatice, România angajându-se să investească în energie regenerabilă, transport curat, reabilitarea energetică a clădirilor și conservarea biodiversității. Această orientare este în linie cu Pactul Verde European și cu strategia pe termen lung a Uniunii pentru neutralitate climatică.

Arhitectura programelor operaționale 2021–2027 este construită în strânsă corelare cu alte documente strategice naționale, precum Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR), Strategia Națională pentru Dezvoltare Locală 2030 și Planul Național de Investiții și Relansare Economică. Coerența între aceste documente permite României să creeze sinergii între diferitele surse de finanțare și să maximizeze impactul investițiilor publice asupra dezvoltării teritoriale. Complementaritatea între PNRR și programele operaționale este esențială, deoarece PNRR are o durată mai scurtă de implementare și se axează pe reforme structurale și investiții rapide, în timp ce programele operaționale permit o abordare strategică pe termen mediu și lung.

Cu toate acestea, implementarea acestor programe ambițioase se confruntă cu o serie de provocări. Diferențele de capacitate administrativă între unitățile administrativ-teritoriale, nivelul de pregătire al proiectelor, gradul redus de profesionalizare a resurselor umane din administrația Locală și națională, dar și complexitatea procedurilor birocratice pot afecta gradul de absorbție și eficiența intervențiilor. Se impune o simplificare reală a proceselor, o digitalizare coerentă a platformelor de gestionare a proiectelor și o încurajare a participării comunităților locale în procesul de planificare și implementare. De asemenea, cooperarea între diferitele niveluri de guvernare – ministere, autorități de management, ADR-uri, consilii județene și primării – trebuie consolidată prin mecanisme clare de dialog, coordonare și sprijin reciproc. Monitorizarea și evaluarea riguroasă a impactului intervențiilor trebuie să devină instrumente active de ajustare a politicilor, și nu doar cerințe formale în rapoarte administrative.

Arhitectura programelor operaționale 2021–2027 în România oferă un cadru promițător pentru o dezvoltare sustenabilă, echitabilă și adaptată realităților locale. Prin alinierea la obiectivele Uniunii Europene, prin descentralizarea deciziei și prin orientarea pe rezultate, România are șansa să accelereze procesele de modernizare și să reducă disparitățile teritoriale. Valorificarea acestor oportunități depinde, în mod esențial, de capacitatea instituțională, de asumarea unui parteneriat real între stat și societate și de promovarea unei guvernante transparente, profesioniste și orientate spre cetățeni.

Totodată se reflectă un efort sistematic de reformare și adaptare a politicii de coeziune la noile provocări economice, sociale și de mediu cu care se confruntă România. Prin delimitarea clară între programele naționale tematice și cele regionale, noua structură favorizează o abordare integrată, strategică și descentralizată, în care regiunile de dezvoltare își pot valorifica mai bine potențialul și pot răspunde specific nevoilor locale.

Distribuirea resurselor prin Programele Regionale gestionate de ADR-uri reprezintă o schimbare majoră față de ciclurile anterioare, încurajând autonomia regională și promovarea investițiilor adaptate teritoriului. În același timp, menținerea programelor naționale tematice asigură coerență la nivel macro și susținerea unor obiective strategice comune – digitalizarea, tranziția verde, mobilitatea sustenabilă, incluziunea socială și dezvoltarea capitalului uman.

Noua arhitectură susține obiectivele Politicii de Coeziune ale UE, este în acord cu documentele naționale de planificare strategică și creează un cadru mai clar, mai echilibrat și mai accesibil pentru beneficiari. Succesul implementării acestei arhitecturi depinde însă de capacitatea instituțională de gestionare, de parteneriate funcționale între autorități și comunități și de asumarea unei guvernante orientate spre rezultate, transparență și impact real în viața cetățenilor.

Structurată pe doua componente majore, noua arhitectură cuprinde:

- Programe naționale, cu aplicabilitate generală;
- Programe regionale, gestionate de Agențiile pentru Dezvoltare Regională, adaptate nevoilor specifice ale regiunilor de dezvoltare.

a) Programe Naționale Relevante pentru Mediul Rural

1. Programul Incluziune și Demnitate Socială (PIDS) 2021–2027 Acest program este esențial pentru sprijinirea comunităților rurale vulnerabile. PIDS susține:

- Servicii sociale integrate pentru grupurile vulnerabile;
- Centre comunitare multifuncționale;
- Infrastructură pentru educație timpurie, activități extrașcolare și recreative;
- Măsuri pentru reducerea abandonului școlar;

- Intervenții pentru persoane vârstnice sau cu dizabilități.

Comuna Mihăești poate valorifica acest program prin investiții în infrastructură socială, servicii de consiliere, centre de zi pentru copii și vârstnici, precum și acțiuni de prevenție și incluziune activă.

2. Programul Tranziție Justă (PTJ) Aplicabil în județe afectate de tranziția către neutralitate climatică (inclusiv Vâlcea), PTJ sprijină:

- Reconversia forței de muncă;
- Sprijin pentru întreprinderile mici și mijlocii;
- Infrastructură publică verde;
- Investiții în energie regenerabilă și eficiență energetică.

Comuna Mihăești, situată într-un județ eligibil, poate propune proiecte de eficiență energetică pentru clădiri publice, inițiative de ocupare și antreprenariat local, dar și acțiuni de educație privind tranziția verde.

3. Programul Dezvoltare Locală (PDD) Vizează investiții în:

- Apă, canalizare, gestionarea deșeurilor;
- Protecția biodiversității și infrastructură verde;
- Prevenirea riscurilor naturale (secetă, inundații);
- Digitalizarea serviciilor publice.

Pentru o comună rurală precum Mihăești, PDD poate sprijini proiecte de infrastructură ecologică, digitalizarea administrației locale sau modernizarea sistemelor de iluminat public cu LED și panouri solare.

4. Programul Sănătate și Programul Educație și Ocupare (PEO) Acestea permit:

- Modernizarea infrastructurii sanitare în mediul rural;
- Dezvoltarea competențelor digitale și profesionale;
- Programe de formare pentru tineri și adulți;
- Sprijin pentru școli și grădinițe.

Mihăești poate propune dezvoltarea de unități spitalicești/centre de permanență, dotarea școlii cu echipamente digitale sau programe de formare în meserii de viitor.

b) Programul Regional Sud-Vest Oltenia 2021–2027.

Acesta este un program dedicat exclusiv regiunii de dezvoltare Sud-Vest Oltenia, gestionat de Agenția pentru Dezvoltare Regională (ADR SVO), și include finanțări pentru:

- Infrastructură educațională, inclusiv în mediul rural (grădinițe, școli, dotări digitale);
- Modernizarea serviciilor publice locale și a infrastructurii rutiere de interes local;

- Regenerare urbană și rurală, inclusiv crearea de spații verzi, dotări comunitare, centre culturale sau sportive;
- Eficiență energetică în clădirile publice și înlocuirea sistemelor clasice cu surse de energie verde;
- Sprijin pentru IMM-uri rurale (inclusiv agro-turism, prelucrarea produselor locale, meșteșuguri);
- Promovarea turismului durabil, inclusiv valorificarea patrimoniului natural și cultural rural.

Pentru comuna Mihăesti, programul regional este o sursă importantă de finanțare pentru modernizarea infrastructurii de bază, dezvoltarea economică Locală, crearea de locuri de muncă și îmbunătățirea calității vieții prin acces mai bun la educație, servicii și spații publice moderne.

Arhitectura programelor operaționale 2021–2027 este în mod clar orientată către o dezvoltare teritorială echilibrată, sustenabilă și incluzivă, în care satele și comunele rurale nu mai sunt tratate marginal, ci ca actori-cheie în tranziția verde, în consolidarea coeziunii sociale și în dezvoltarea economică Locală. Comuna Mihăesti se poate încadra strategic în aceste direcții, pregătind proiecte coerente, bine fundamentate și corelate cu obiectivele fiecărui program operațional.

Programul Operational Regional acopera domenii diverse precum inovarea/cercetarea, transformarea tehnologica, digitalizarea în folosul cetățenilor, eficiența energetică, dezvoltarea urbană, mobilitatea și accesibilitatea, infrastructura verde și biodiversitatea, infrastructura educațională, turism și patrimoniu cultural si dezvoltare teritoriala integrata.

Viziunea strategică a POR Sud-Vest Oltenia 2021-2027 are la bază nevoile și oportunitățile de dezvoltare, identificate și prioritizate ca fiind cele mai relevante în contextul stadiului actual de dezvoltare socioeconomică a regiunii și complementare cu documentele regionale, naționale și europene prin care se stabilesc direcții de acțiune strategică: consolidarea capacităților și competențelor în materie de cercetare și inovare, precum și preluarea tehnologiilor avansate/ Intensificarea cooperării între universități/ instituțiile de cercetare și dezvoltare și mediul de afaceri.

Viziunea regiunii Sud-Vest Oltenia pentru perioada de programare 2021-2027 este aceea de a deveni un promotor al competitivității atât în domeniul industrial, cât și în agricultură, dar și al economiei digitale prin dezvoltarea unui mediu de afaceri performant bazat pe resurse umane competente, integrarea tehnologiilor inovative și promovarea dezvoltării durabile. Obiectivul strategic global pentru perioada 2021-2027 este dezvoltarea locală și echilibrată a

Regiunii Sud-Vest Oltenia, în vederea reducerii disparităților existente între regiunea SV Oltenia și celelalte regiuni ale țării în scopul creșterii nivelului de trai al cetățenilor.

Pentru atingerea obiectivului general al PDR 2021-2027 au fost stabilite următoarele obiective specifice, corelate cu prioritățile de finanțare:

- Creșterea competitivității regionale prin accentuarea rolului cercetării și dezvoltării, promovarea inovării, a specializării inteligente și a digitalizării și modernizarea infrastructurii (Prioritățile 1, 2, 3, 4 și 5)
- Dezvoltarea resurselor umane, asigurarea accesului la piața muncii, acces egal la servicii sociale și combaterea sărăciei și a excluziunii (Prioritățile 1 și 5)
- Creșterea atractivității regionale și dezvoltarea locală a regiunii prin îmbunătățirea infrastructurii, valorificarea zonelor urbane și a potențialului turistic (Prioritățile 3 și 6).

Prioritățile regionale stabilite prin PDR SV Oltenia 2021-2027 și domeniile de intervenție corespunzătoare acestora, sunt prezentate mai jos:

Prioritatea regională 1: Creșterea competitivității economice a regiunii;

- DI 1.1: Consolidarea capacităților și competențelor în materie de cercetare și inovare, precum și preluarea tehnologiilor avansate
- DI 1.2: Consolidarea creșterii și competitivității întreprinderilor mici și mijlocii
- DI 1.3: Investiții prioritare pentru a valorifica avantajele digitalizării pentru cetățeni, societăți comerciale și guverne

Prioritatea regională 2: Modernizarea și dezvoltarea infrastructurii regionale;

- DI 2.1: Dezvoltarea de rețele transeuropene de transport durabile, mobilitatea națională, regională și transfrontalieră
- DI 2.2: Sprijinirea infrastructurii de sănătate (cu accent pe centrele de asistență medicală primară/ambulatorie și de îngrijire intermediară)
- DI 2.3: Îmbunătățirea infrastructurii educaționale
- DI 2.4: Modernizarea infrastructurii sociale
- DI 2.5: Modernizarea infrastructurii de mediu
- DI 2.6: Promovarea adaptării la schimbările climatice, prevenirea și gestionarea riscurilor

Prioritatea 3: Dezvoltare urbană locală;

- DI 3.1: Mobilitate urbană intermodală
- DI 3.2: Smart City o DI 3.3: Îmbunătățirea eficienței energetice în sectorul public și privat

- DI 3.4: Reabilitarea zonelor urbane degradate
- DI 3.5: Dezvoltarea capacității administrative

Prioritatea 4: Dezvoltare rurală locală și modernizarea agriculturii și a pescuitului;

- DI 4.1: Modernizarea și creșterea viabilității exploatațiilor agricole
- DI 4.2: Infrastructura rurală – servicii de bază și reînnoirea satelor
- DI 4.3: Promovarea creării și dezvoltării IMM
- DI 4.4: Promovarea anumitor sectoare cu nevoi specifice

Prioritatea 5: Dezvoltarea resurselor umane în sprijinul unei ocupări durabile și a incluziunii sociale;

- DI 5.1: Investiții în educație, competențe și învățământ bazat pe rezultate
- DI 5.2: Ocupare și mobilitate pe piața forței de muncă
- DI 5.3: Incluziune socială și combaterea sărăciei

Prioritatea 6: Dezvoltarea turismului, valorificarea patrimoniului natural și a moștenirii cultural-istorice;

- DI 6.1: Conservarea, protecția și valorificarea patrimoniului natural și cultural al regiunii
- DI 6.2: Crearea/modernizarea infrastructurii de turism în vederea creșterii atractivității regiunii.

În stabilirea obiectivelor strategice și domeniilor de intervenție care definesc SDD a comunei Mihăești au fost avute în vedere obiectivele politice și tematice stabilite la nivel european, național și regional, astfel încât să se asigure o flexibilitate mărită pe întreaga perioadă de derulare a ciclului de programare/implementare a proiectelor de investiții definite la nivelul comunei.

De asemenea, se mărește astfel substanțial capacitatea de reacție la modificările/completările efectuate de structurile responsabile la nivel european și regional, ceea ce conferă Strategiei caracteristicile de dinamism și reacție oportună, cu utilizarea eficientă a resursei timp la dispoziție pentru promovarea proiectelor adecvate la noile condiții rezultate și maximizarea șanselor de eligibilitate a acestora.

Orientarea strategică privind utilizarea fondurilor europene este dată de Regulamentul privind prevederile comune (CPR) care conține un set unic de norme pentru 7 fonduri UE implementate în gestiune partajată, respectiv:

- I. Fondul european de dezvoltare regională,
- II. Fondul de coeziune,
- III. Fondul social european+

IV. Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime (FEPAM)

V. Fondul pentru azil și migrație (FAMI)

VI. Fondul pentru securitate internă (ISF)

VII. Instrumentul pentru frontiere externe și vize (IBMF).

Comparativ cu perioada de programare 2014-2020, Regulamentul privind prevederile comune (CPR) nu mai acoperă Fondul european pentru agricultură și dezvoltare rurală (FEADR).

În acest context, propunerea de regulament comun vizează îmbunătățirea coordonării și armonizării implementării fondurilor care furnizează contribuții în temeiul politicii de coeziune, respectiv Fondul european de dezvoltare regională (FEDR), Fondul social european (FSE) și Fondul de coeziune, cu Fondul pentru sectorul maritim și al pescuitului și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime (FEPAM). Totodată, s-a avut în vedere asigurarea unui răspuns comun adecvat și complementar la provocările generate de crizele în materie de migrație și securitate, respectiv guvernarea comună cu fondurile aferente domeniului afaceri interne, respectiv Fondul pentru azil și migrație, Fondul pentru securitate internă și Instrumentul pentru managementul frontierelor și vize.

1.3.3. Strategii relevante la nivel regional

În viziunea Parlamentului European, regiunea este definită ca fiind „un teritoriu care formează, din punct de vedere geografic, o unitate netă, sau un ansamblu similar de teritorii în care există continuitate, în care populația posedă anumite elemente comune și dorește să-și păstreze specificitatea astfel rezultată, și să o dezvolte cu scopul de a stimula progresul cultural, social și economic”.

În România, în aplicarea Legii dezvoltării regionale și în acord cu obiectivele de coeziune economică și socială asumate atât la nivel național, cât și european, au fost constituite opt regiuni de dezvoltare: Nord-Est, Sud-Est, Sud-Muntenia, Sud-Vest Oltenia, Vest, Nord-Vest, Centru și București-Ilfov. Aceste regiuni au fost concepute ca instrumente de planificare, programare și implementare a politicilor de dezvoltare regională, în special în contextul atragerii și gestionării fondurilor structurale și de investiții ale Uniunii Europene.

Regiunile de dezvoltare nu sunt unități administrativ-teritoriale și nu dețin personalitate juridică, însă îndeplinesc un rol strategic esențial în sistemul de guvernare multilevel. Ele reprezintă:

- zone ce grupează teritoriile mai multor județe;

- cadre pentru elaborarea, implementarea și evaluarea politicilor de dezvoltare regională;
- unități de colectare și analiză a datelor statistice specifice, conform clasificării EUROSTAT la nivel NUTS 2.

Structura instituțională a dezvoltării regionale este organizată pe două paliere:

La nivel național:

- Consiliul Național pentru Dezvoltare Regională (CNDR) – organism decizional;
- Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației (MDLPA) – cu rol executiv.

La nivel regional:

- Consiliul pentru Dezvoltare Regională (CDR) – organism decizional format din reprezentanți ai consiliilor județene și primarilor municipiilor reședință de județ;
- Agenția pentru Dezvoltare Regională (ADR) – organism executiv, cu rol în elaborarea și coordonarea planificării regionale și în implementarea programelor de finanțare.

Regiunea de Dezvoltare Sud-Vest Oltenia este alcătuită din cinci județe: Dolj, Gorj, Mehedinți, Olt și Vâlcea. Aceasta a fost înființată în baza acordului semnat de cele cinci administrații județene, iar Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud-Vest (ADR SV Oltenia), cu sediul în municipiul Craiova, a fost desemnată să coordoneze procesul de dezvoltare regională.

Regiunea are o suprafață de 29.212 km² și formează un cadrilater aproximativ simetric pe axele nord-sud și est-vest. Județul Vâlcea face parte integrantă din această regiune, beneficiind de oportunitățile de dezvoltare și de intervenție strategică oferite prin fonduri europene și mecanisme naționale de coeziune teritorială.

Planificarea dezvoltării regionale pentru perioada 2021–2027 este detaliată în *Planul de Dezvoltare Regională al Regiunii Sud-Vest Oltenia*, document strategic aprobat în august 2022, în coordonarea Ministerului Investițiilor și Proiectelor Europene (MIPE). Elaborarea acestui plan s-a realizat pe baza orientărilor metodologice formulate de MIPE, care oferă linii directoare pentru programarea fondurilor nerambursabile, dar și în conformitate cu *Regulamentul-cadru pentru organizarea și funcționarea Comitetelor Regionale pentru elaborarea Planurilor de Dezvoltare Regională*.

Viziunea de dezvoltare a Regiunii Sud-Vest Oltenia pentru perioada 2021–2027 reflectă aspirația de a deveni un promotor al competitivității economice, atât în domeniul industrial, cât și în agricultură, alături de accelerarea economiei digitale. Aceasta presupune consolidarea unui mediu antreprenorial performant, bazat pe forță de muncă calificată, integrarea tehnologiilor inovative și promovarea dezvoltării durabile.

Obiectivul strategic global al regiunii este dezvoltarea echilibrată și sustenabilă, în vederea reducerii decalajelor economice și sociale existente între Regiunea Sud-Vest Oltenia și alte regiuni ale țării, cu scopul final de a crește calitatea vieții locuitorilor.

În acest sens, o bună cunoaștere a strategiilor și documentelor programatice elaborate la nivel regional și județean este esențială pentru orice proces coerent de planificare Locală. Aceste documente stabilesc direcțiile de intervenție, prioritizează domeniile de investiții și influențează accesul la finanțare, fiind rezultatul unui proces complex de analiză teritorială,

economică și socială, fundamentat pe politici publice europene și naționale și construit prin dialog cu actorii locali.

Un document fundamental pentru înțelegerea direcțiilor de dezvoltare ale județului Vâlcea, în context regional, îl reprezintă Strategia de Dezvoltare Regională a Regiunii Sud-Vest Oltenia 2021–2027, elaborată de Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud-Vest Oltenia. Această strategie este nu doar un instrument de planificare strategică, ci și o platformă de fundamentare a intervențiilor publice și private în teritoriu, asigurând coerența dintre viziunea regională și prioritățile de investiții ale Uniunii Europene, respectiv Programul Operațional Regional Sud-Vest Oltenia 2021–2027.

Documentul vizează cele cinci județe ale regiunii – Vâlcea, Dolj, Gorj, Mehedinți și Olt – și integrează într-un cadru comun provocările, resursele și potențialul de dezvoltare al acestora. Strategia este aliniată la cele cinci obiective de politică ale Uniunii Europene pentru perioada de programare 2021–2027 și reflectă atât nevoile reale ale regiunii, cât și potențialul său de creștere sustenabilă și de adaptare la tranzițiile verde și digitală.

Analiza contextului regional – provocări și resurse

Pornind de la o analiză detaliată a contextului socio-economic, strategia evidențiază faptul că Regiunea Sud-Vest Oltenia se confruntă în continuare cu o serie de probleme structurale persistente. Printre acestea se numără:

- un grad redus de urbanizare și o rețea de localități rurale insuficient conectate;
- atractivitate scăzută pentru investiții private, din cauza infrastructurii precare și a lipsei serviciilor suport;
- mobilitate internă deficitară și dificultăți în accesarea rețelelor mari de transport;
- ponderi ridicate ale populației vulnerabile, în special în mediul rural;
- infrastructură educațională, sanitară și socială subdezvoltată.

Aceste dificultăți sunt dublate de provocări demografice majore, similare celor resimțite la nivel național: îmbătrânirea populației, scăderea natalității și migrarea forței de muncă, în special a tinerilor și a populației active.

În ciuda acestor dificultăți, regiunea dispune de resurse semnificative și domenii de potențial strategic, precum:

- turismul cultural, balnear și ecoturistic, susținut de un patrimoniu natural și istoric bogat;
- agricultura ecologică și tradițională, cu oportunități de dezvoltare a lanțurilor scurte și procesare Locală;

- energiile regenerabile, în special hidroenergie, solar și bioenergie;
- industriile creative și patrimoniul cultural material și imaterial;
- rețea urbană emergentă, cu potențial de a deveni motor de coeziune teritorială și de inovare.

Prioritățile strategice ale regiunii

În funcție de analiza teritorială, strategia identifică cinci direcții strategice majore, fiecare susținută de obiective specifice și măsuri indicative de intervenție, adaptate contextului regional:

1. Dezvoltarea unei economii regionale competitive, inovatoare și digitalizate. Această prioritate urmărește stimularea mediului antreprenorial prin:

- crearea unui ecosistem economic dinamic, care să susțină întreprinderile mici și mijlocii;
- facilitarea accesului la infrastructuri moderne de afaceri și servicii de sprijin;
- consolidarea legăturilor între cercetare, universități și sectorul productiv;
- promovarea digitalizării, inovării și utilizării tehnologiilor avansate.

2. Promovarea coeziunii sociale și creșterea calității vieții. Se pune accent pe:

- modernizarea infrastructurii educaționale și sanitare;
- extinderea rețelei de servicii sociale și culturale, inclusiv în zonele marginalizate;
- educația timpurie, formarea profesională și recalificarea forței de muncă;
- combaterea excluziunii sociale prin intervenții integrate și sprijin pentru grupurile vulnerabile.

3. Tranziția verde și dezvoltarea locală a regiunii. Această prioritate vizează:

- eficiența energetică în sectorul public și privat;
- extinderea și modernizarea rețelelor de gestionare a deșeurilor și a apelor uzate;
- promovarea transportului public ecologic și al soluțiilor de mobilitate locală;
- protejarea biodiversității și valorificarea resurselor naturale prin turism responsabil și agricultură locală.

4. Îmbunătățirea mobilității, conectivității și infrastructurii regionale. Strategia identifică o nevoie acută de:

- modernizare a infrastructurii rutiere și feroviare;
- creșterea accesibilității în zonele rurale și periferice;
- dezvoltarea unor sisteme de transport alternativ (piste de biciclete, transport integrat);

- conectarea teritoriilor cu potențial economic și turistic la coridoarele naționale și europene.

5. Dezvoltarea teritorială integrată și urbană locală. Această prioritate susține:

- abordări integrate la nivelul microregiunilor și al zonelor funcționale urbane;
- mecanisme participative, precum Dezvoltarea Locală plasată sub Responsabilitatea Comunității (DLRC) și Investițiile Teritoriale Integrate (ITI);
- parteneriate între localități pentru investiții coordonate și planificare teritorială locală.

Această strategie regională este mai mult decât un cadru programatic – este un instrument esențial de orientare pentru comunitățile locale, precum comuna Mihăești, care aspiră la o dezvoltare locală, coerentă și ancorată în realitățile regionale. În același timp, ea oferă garanția că direcțiile locale de dezvoltare sunt compatibile cu liniile strategice de finanțare europeană și națională, crescând șansele de atragere a resurselor și de transformare sustenabilă a comunităților.

O strategie conexasă importantă la nivel județean este Strategia de dezvoltare a județului Vâlcea 2021–2027, document elaborat de Consiliul Județean Vâlcea și care urmărește asigurarea unei dezvoltări economice durabile, echilibrate și adaptate specificului local. Aceasta include o diagnoză detaliată a județului și stabilește priorități în domenii-cheie precum infrastructura de transport și utilități, turismul și patrimoniul cultural, educația, sănătatea, economia Locală, protecția mediului și serviciile sociale. Strategia județeană pune un accent deosebit pe sprijinirea comunităților rurale, pe modernizarea drumurilor județene și comunale, pe promovarea zonelor cu potențial turistic, în special a celor situate în apropierea masivelor montane sau a stațiunilor balneare, dar și pe dezvoltarea agroindustrialiei.

La nivelul documentelor strategice tematice, trebuie amintite și Planul de Mobilitate Urbană Locală (PMUD) al județului Vâlcea, precum și Strategia județeană de gestionare a deșeurilor și Planul județean de amenajare a teritoriului (PJAT). Aceste documente oferă orientări concrete privind dezvoltarea rețelei de transport, eficientizarea mobilității locale, reducerea impactului asupra mediului și asigurarea unei dezvoltări teritoriale armonioase. Toate aceste planuri sunt importante în planificarea Locală, mai ales atunci când se urmărește obținerea de finanțare prin programe europene, naționale sau județene.

Un alt reper important este reprezentat de Programul Operațional Regional Sud-Vest Oltenia 2021–2027, care constituie principalul instrument de finanțare a dezvoltării teritoriale la nivelul regiunii. Programul are la bază strategia regională și prevede linii de finanțare dedicate infrastructurii educaționale și medicale, mobilității urbane, regenerării spațiilor

publice, digitalizării serviciilor publice, sprijinirii IMM-urilor și valorificării patrimoniului cultural. Multe dintre prioritățile incluse în acest program sunt direct aplicabile și relevante pentru comunitățile rurale, care pot accesa fonduri pentru modernizarea școlilor, dezvoltarea turismului rural, eficiență energetică, infrastructură culturală și digitalizare.

În plus, trebuie menționată și Strategia pentru dezvoltarea locală a României 2030, document strategic național care influențează în mod indirect și planificarea regională. Aceasta promovează obiectivele Agendei 2030 pentru Dezvoltare Locală a ONU și încurajează politicile publice care respectă echilibrul dintre dezvoltarea economică, protejarea mediului și coeziunea socială. Documentul subliniază importanța parteneriatului între autorități, mediul de afaceri, societatea civilă și comunitățile locale în implementarea strategiilor de dezvoltare. Strategiile regionale, județene și naționale oferă cadrul general de referință pentru elaborarea oricărei strategii locale de dezvoltare. Acestea trebuie înțelese nu doar ca instrumente de planificare, ci și ca mecanisme de orientare și de prioritizare a investițiilor. Coerența cu aceste strategii superioare este esențială pentru obținerea de finanțări nerambursabile, dar și pentru asigurarea unei dezvoltări durabile și sustenabile a localităților. Prin integrarea coerentă a acestor direcții în strategiile locale, comunitățile își pot construi o viziune clară asupra viitorului și pot atrage resurse esențiale pentru transformarea lor pe termen lung.

În contextul arhitectural al programelor operaționale 2021–2027 și al priorităților de dezvoltare regională, analiza SWOT A Regiunii Sud-Vest Oltenia se evidenciază astfel:

PUNCTE TARI (Strengths)

Regiunea Sud-Vest Oltenia se remarcă printr-o serie de atuuri structurale și funcționale care o recomandă pentru intervenții strategice cu impact regional. Poziționarea geografică favorabilă, în sudul țării, la granița cu Bulgaria și în apropierea culeorlor europene de transport (TEN-T), oferă perspective bune de conectivitate națională și transfrontalieră. În același timp, regiunea dispune de resurse naturale valoroase: terenuri agricole fertile, păduri întinse, resurse hidrologice și potențial energetic regenerabil (solar, eolian, hidro). Aceste elemente susțin dezvoltarea agriculturii durabile, a turismului ecologic și a unei economii verzi.

Regiunea are o moștenire culturală semnificativă, cu potențial turistic ridicat: mănăstiri istorice, situri arheologice, tradiții etnografice și meșteșuguri locale, toate integrate în identitatea regiunii. Prezența unor orașe-poli, cum ar fi Craiova, Râmnicu Vâlcea și Târgu Jiu, contribuie la dinamizarea economică și la consolidarea rețelei urbane. Aceste centre oferă

acces la servicii publice, universități, forță de muncă calificată și infrastructură de transport în curs de modernizare.

În ultimii ani, capacitatea instituțională a Agenției pentru Dezvoltare Regională Sud-Vest Oltenia s-a consolidat, devenind autoritate de management pentru POR 2021–2027, ceea ce oferă mai multă flexibilitate și autonomie în alocarea resurselor, adaptate la specificul regiunii.

- Grad relativ ridicat de accesibilitate rutieră la nivelul centrelor urbane principale din regiune (regiunea este traversată de axa prioritară 7 TEN-T de transport rutier, 5 drumuri europene și de axa prioritară 22 TEN-T de transport feroviar)
- Prezența Aeroportului Internațional Craiova (deservește traficului de pasageri, mărfuri și poștă, precum și mișcării aeronave în zonă)
- Grad ridicat de electrificare a rețelei de cale ferată comparativ cu celelalte regiuni ale țării (51,21% din totalul de cale ferată era, în anul 2018, electrificată)
- Existența clusterelor funcționale la nivel regional axate pe diverse sectoare de activitate (cluster funcționale în domeniile construcții, automotive, turism, agricultură, IT, logistică, transport, etc.)
- Trend crescător al PIB-ului la nivel regional (PIB-ul înregistrat în anul 2018 avea o valoare cu 39,73% mai mare decât în anul 2014). Rata reală de creștere a PIB regional, pozitivă.
- Trend crescător al numărului de IMM-uri la nivel regional (creștere a numărului de unități economice din categoria întreprinderilor mici și mijlocii cu 11,27% în anul 2018 față de anul 2014)
- Volumul crescut al exporturilor din Regiunea Sud –Vest Oltenia, în special în județele Dolj și Olt (soldul exporturilor s-a situat la 1.212.963 mii euro în 2019)
- Soldul excedentar al balanței comerciale în perioada 2014 –2019 (sold excedentar înregistrat în fiecare județ al regiunii)
- Avantaje comparative la nivel de regiune pentru grupele de produse: XVII. Mijloace si materiale de transport (indice RCA=1,689),86. Vehicule si echipamente pentru caile ferate si de comunicatii (indice RCA=1,518),87. Automobile, tractoare si alte vehicule terestre (indice RCA=1,664), XV. Metale comune si articole din acestea (indice RCA=1,810) 73. Produse din fonta, fier si otel (indice RCA=2,934), 76. Aluminiu si articole din aluminiu (indice RCA=8,418), 68. Articole din piatra (indice RCA=3,079),XII. Incaltaminte, palarii, umbrele si articole similare(indice

RCA=2,606),61. Articole si accesorii din imbracaminte din tricotaje (indice RCA=4,682),63. Alte articole textile (indice RCA=6,400),47. Pasta din lemn (indice RCA=3,477),IX. Produse din lemn, exclusiv mobilier (indice RCA=2,391),40. Cauciuc si articole din cauciuc (indice RCA=2,615),35. Substante albuminoide (indice RCA=1,456, Dolj),30. Produse farmaceutice (indice RCA=1,969, Dolj),28. Produse chimice anorganice, Vâlcea, III. Grasimi si uleiuri animale sau vegetale (indice RCA=2,476, Olt), II. Produse vegetale (indice RCA=1,763),05. Alte produse de origine animala (indice RCA=1,785).

- Ponderea relativ mare a cheltuielilor de capital din activitatea de cercetare-dezvoltare (48,60% din totalul cheltuielilor de cercetare-dezvoltare în anul 2018)
- Existența unui număr ridicat de centre de cercetare în mediul academic (peste 25 de departamente de cercetare în mediul academic la nivel regional)
- Numărul ridicat al stațiunilor de cercetare din domeniul agricol (8 stațiuni de cercetare funcționale pe teritoriul regiunii)
- Poziționarea pe teritoriul regiunii a unor agenți economici importanți din perspectiva activităților de cercetare – dezvoltare derulate (care activează cu precădere în domeniul ingineriei și mecanicii).
- Instituții de învățământ implicate și dedicate dezvoltării activității de CDI la nivelul regiunii;
- Existența a trei entitati de transfer tehnologic acreditate
- Existența a doua Institute Nationale in regiune - Institutului Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Tehnologii Criogenice și Izotopice (ICSI) în Ramnicu Valcea si Institut National de Cercetare -Dezvoltare si Incercari pentru Electrotehnica (ICMET) în Craiova
- Existența CNHPC (Centrul National de Hidrogen si Pile de Combustie)
- Existența de instalatii de separari izotopice si a unor laboratoare de analize izotopice.

PUNCTE SLABE (Weaknesses)

În ciuda resurselor disponibile, regiunea se confruntă cu o serie de vulnerabilități structurale care limitează atractivitatea investițională și afectează coeziunea socială. Una dintre cele mai importante este nivelul scăzut de dezvoltare economică, reflectat printr-un PIB pe cap de locuitor sub media națională și o rată de ocupare redusă, în special în mediul rural. Lipsa unor

poli industriali moderni și a investițiilor private majore determină o dependență accentuată de sectorul agricol, deseori slab tehnologizat.

Demografia este o altă slăbiciune majoră. Regiunea suferă de îmbătrânirea populației, migrarea forței de muncă și scăderea natalității, ceea ce afectează potențialul de regenerare socială și economică. Zonele rurale, care ocupă peste 80% din suprafața regiunii, sunt marcate de infrastructură deficitară – rețele de apă și canalizare incomplete, drumuri locale degradate, acces limitat la servicii de sănătate, educație sau cultură.

În plan instituțional, multe unități administrativ-teritoriale din regiune au capacitate administrativă redusă, dificultăți în pregătirea și implementarea proiectelor, precum și resurse umane insuficient calificate în atragerea și gestionarea fondurilor europene. În ciuda unor progrese, gradul de digitalizare al administrației publice este încă modest, iar inovarea în sectorul public rămâne limitată.

- Lipsa unei autostrăzi pe teritoriul regiunii.
- Cel mai mic număr de conexiuni telefonice fixe dintre toate regiunile, la sfârșitul anului 2017 (8%). Grad relativ scăzut de dotare cu calculator acasă, comparativ cu regiunile mai dezvoltate (63,7% dintre gospodăriile, dotate în anul 2017). Grad relativ scăzut de acces la internet de acasă, comparativ cu regiunile mai dezvoltate (70,7% dintre gospodăriile, au acces la internet în 2017, din care 8,5% conexiuni broadband).
- Grad ridicat de ocupare în agricultură (30,72% la nivelul anului 2018).
- Regiunea Sud Vest Oltenia înregistrează cea mai ridicată rată a șomajului la nivel național (5,9% în anul 2018).
- Regiunea Sud Vest Oltenia înregistrează cel mai scăzut câștig salarial nominal mediu net lunar, comparativ cu alte regiuni din țară (în anul 2019 –2.630 lei).
- Tendință de scădere a populației la nivel regional (locul al treilea din punct de vedere al celei mai semnificative scăderi ale populației în perioada 2014-2019 - 106.924 persoane).
- Nivel redus de investiții străine directe atrase la nivel regional (2.478 milioane euro, în anul 2018 - penultimul loc la nivel național)
- Valoarea PIB per capita în PPS la nivel regional redusă (49% din media UE, regiunea Sud-Vest Oltenia fiind clasată între ultimele 10 regiuni la nivel european prin prisma acestui indicator)
- La nivelul regiunii Sud Vest Oltenia se înregistrează cel mai mic număr de unități locale active, comparativ cu alte regiuni de dezvoltare (41.882 unități în anul 2018, reprezentând 7,08% din totalul de la nivel național)

- Volumul redus al exporturilor în județele Gorj, Mehedinți (sub 200.000 lei/an) și Vâlcea (sub 400.000 lei/an) în 2019
- Regiunea Sud –Vest Oltenia se află pe locul 6 din cele 8 regiuni de dezvoltare în ceea ce privește gradul de inovare (conform studiu Inobarometru 2011);
- Numărul redus de institute de cercetare –dezvoltare (doar 3 institute de cercetare de interes național);
- Numărul redus de entități acreditate de inovare și transfer tehnologic (3 entități acreditate de inovare și transfer tehnologic);
- Numărul redus al întreprinderilor inovatoare (pe teritoriul regiunii activau 3,29% din totalul întreprinderilor inovatoare la nivel național în anul 2014. În anul 2016 ponderea acestora în totalul național a scăzut la 1,95%);
- Numărul întreprinderilor care au realizat atât inovare de produs, cât și de proces (pe teritoriul regiunii activau 1,28% din totalul întreprinderilor care au realizat atât inovare de produs cât și de proces la nivel național în anul 2014 - ultimul loc. În anul 2016 ponderea acestora în totalul național a crescut la 6,18% - penultimul loc);
- Regiunea Sud –Vest Oltenia înregistrează cel mai mic număr de aplicații pentru obținerea de brevete din cele 8 regiuni de dezvoltare din România în anul 2012; (ultimele date disponibile)
- Număr redus al publicațiilor științifice (pondere de doar 3.85% la nivelul Regiunii Sud – Vest Oltenia în totalul publicațiilor cu autori români din anul 2011);
- Numărul redus al aplicațiilor pentru obținerea de brevete (din anul 2010, numărul de aplicații din Regiunea Sud – Vest Oltenia a scăzut de la 1.13 aplicații la un milion de locuitori, la doar 0.324 aplicații la un milion de locuitori în anul 2012)
- Ponderea redusă a cheltuielilor totale pentru activitatea de cercetare–dezvoltare în regiune (0,2% din PIB în anul 2017, singurele regiuni cu o pondere mai mică fiind regiunile Sud –Est - 0,07% și Nord-Est - 0,17%);
- Numărul redus de unități locale active care desfășoară activități de CDI existente la nivelul regiunii (70 de firme care desfășurau activități de cercetare–dezvoltare și inovare).
- Numărul redus de salariați în activitatea de cercetare–dezvoltare (numărul salariaților din activitate de cercetare–dezvoltare de la nivelul Regiunii Sud-Vest Oltenia a scăzut în perioada 2010–2017, de la 2.315 la 2.132 de persoane, regiunea clasându-se pe ultimul loc la nivel național)

- Industria textilă nu este sprijinită prin activități de cercetare la nivel regional (nu există institute de cercetare specializate în acest domeniu la nivel regional)
- Industria auto nu este sprijinită prin activități de cercetare la nivel regional (nu există institute de cercetare specializate în acest domeniu la nivel regional)
- Slaba colaborare între furnizorii de CDI și întreprinderi;
- Scăderea performanței în materie de inovare;
- Infrastructura de CDI uzată fizic și moral;
- Cercetarea aplicată încă limitată;
- Nivel scăzut de colaborare știință-afaceri;
- Lipsa interesului tinerilor de a se angaja în domeniul CDI;
- Lipsa unei platforme pe care să se regasească cererea (nevoia) de cercetare pentru întreprinderi
- Lipsa infrastructura fibra optica (de exemplu: NetCity)
- Lipsa “living labs” pentru domeniile smart
- Lipsa telecomunicațiilor specifice Smart City, LP WAN, LORA NB, etc
- Lipsa unei concentrări a domeniilor smart
- Număr mic de centre CDI;
- Număr mic de firme care creează valoare adăugată mare și au capacitate de export;
- Firmele exportă în principal materii prime și mult prea puțin tehnologii sau produse cu valoare adăugată mare. (doar 0,24% din exporturile regiunii în 2019, au reprezentat exporturi de tehnologie înaltă. 7,78% din exporturile naționale de tehnologie medie-înaltă în 2019 sunt realizate de regiunea Sud-Vest Oltenia)

OPORTUNITĂȚI (Opportunities)

Arhitectura programelor operaționale 2021–2027 creează o fereastră strategică de oportunitate pentru Regiunea Sud-Vest Oltenia. Prin alocările financiare consistente din fonduri europene (FEDR, FSE+, Fondul de Tranziție Justă) și prin descentralizarea gestionării POR-ului regional, regiunea poate implementa politici teritoriale adaptate nevoilor locale. Programele tematice (POCIDIF, Tranziție Justă, PEO, PDD) oferă oportunități de investiții în inovare, digitalizare, formare profesională, eficiență energetică, infrastructură verde, antreprenariat și mobilitate locală.

În același timp, prioritățile europene privind tranziția verde și digitală se pliază pe potențialul regiunii. Agricultură ecologică, producția Locală și lanțurile scurte, energia regenerabilă,

economia circulară sau valorificarea patrimoniului natural și cultural se pot transforma în domenii de specializare inteligentă. Atractivitatea regiunii pentru turism balnear, montan, cultural și religios se poate multiplica prin proiecte integrate și promovare coerentă.

Instrumente precum Investițiile Teritoriale Integrate (ITI), Dezvoltarea Locală sub Responsabilitatea Comunității (DLRC) sau parteneriatele public-private pot fi activate pentru dezvoltarea coerentă a microregiunilor. Digitalizarea administrației, extinderea rețelilor de internet de mare viteză, dezvoltarea serviciilor online pentru cetățeni și afaceri pot contribui la modernizarea regiunii și la atragerea tinerilor.

În plus, colaborarea transfrontalieră cu Bulgaria prin programe precum Interreg România–Bulgaria oferă oportunități pentru proiecte comune în infrastructură, turism, protecția mediului și economie socială.

- Facilități fiscale oferite agenților economici care desfășoară activități în domeniul cercetării-dezvoltării;
- Implementarea Strategiei Naționale de Cercetare, Dezvoltare și Inovare
- Fonduri de finanțare a proiectelor de infrastructură rutieră prin intermediul Programului Operațional Infrastructură Mare 2021-2027;
- Fonduri nerambursabile prin intermediul POR 2021-2027, PODCIDIF, PNDR
- Oportunități de finanțare prin POR 2021-2027 - obiectivul de politica nr. 1 - „O Europa mai inteligentă – transformare industrială inovatoare și inteligentă”
- Oportunități de finanțare prin POR 2021-2027 - obiectivul de politica nr. 2 O Europa mai verde
- Noi oportunități de finanțare dedicate cercetării și inovării în lupta cu virusul Covid 19;
- Dezvoltarea mediului de afaceri, ca rezultat al înființării unor noi infrastructuri de sprijinire a afacerilor
- Dezvoltarea sinergiilor naționale, europene și internaționale între IMM-uri și sectorul cercetării
- Crearea unui HUB-centru suport specializat în oferirea serviciilor de consultanță pentru atragerea de finanțări în domeniul CDI;
- Încheierea de parteneriate între universități și IMM-uri în vederea depunerii de proiecte comune în domeniul CDI;
- Încheierea de consorții cu parteneri regionali pentru competițiile de proiecte dedicate CDI;

- Crearea de baze de date cu parteneri din Uniunea Europeană care să conecteze IMM-urile, universitățile, institute pentru valorificarea potențialului CDI din regiune;
- Dezvoltarea incubatoarelor și acceleratoarelor de afaceri;
- Creșterea investițiilor în cercetare-dezvoltare a întreprinderilor;
- Transfer tehnologic - Transpunerea ideilor rezultate din activitatea de cercetare dezvoltare în produse și servicii noi;
- Specializare inteligentă în domeniul transportului electric si ecologic (feroviar, auto pe patru roți, transport electric pe două roți). Prin asocierea și cooperarea firmelor existente în Oltenia se pot dezvolta vehicule electrice inteligente ușoare pentru transportul călătorilor pe distanțe scurte (Tram-Tren) Aeroport-Craiova, Aeroport-Slatina, Aeroport-Filiasi, Aeroport-Caracl, Aeroport-Segarcea, incluiv pentru transportul în Craiova pe linia de tramvai.
- Crearea de Clustere Inovative la initiativa si sub conducerea Institutelor Nationale de Cercetare Dezvoltare acredite (ICMET Craiova, ICSI Rm.Valcea), in domeniul specific de activitate, pentru atragerea fortei de munca tanara inalt calificata, pentru crearea unei economii regionale competitiva;
- Asigurarea investitiilor in angajarea si formarea resursei umane deficitare din activitatea de cercetare-dezvoltare specifice Institutelor Nationale de Cercetare - Dezvoltare acreditate, prin finantare corespunzatoare si programe de digitalizare a activitatii;
- Promovarea de competitii prin incheierea de parteneriate intre Institutelor Nationale de Cercetare Dezvoltare acredite (ICMET Craiova, ICSI Rm.Valcea), Universitatile si IMM-urile Regiunii SV Oltenia in vederea dezvoltarii de produse, tehnologii si servicii inovative.
- Realizarea de aplicatii ale izotopilor pentru protectia mediului si pentru cresterea calitatii vietii (Ramnicu Valcea)
- Realizarea obiectivului Hidrogenul combustibil alternativ pentru mobilitate, orientare in concordanta cu directiva europeana AFI (94/2014) in cadrul ICSI Rm Valcea.

AMENINȚĂRI (Threats)

În pofida avantajelor strategice, Regiunea Sud-Vest Oltenia se confruntă cu o serie de amenințări care pot limita efectul pozitiv al programelor operaționale. Una dintre cele mai semnificative este riscul de absorbție scăzută a fondurilor europene, cauzat de complexitatea

procedurilor, lipsa de coerență între ghidurile de finanțare, întârzierile birocratice și capacitatea redusă de implementare a UAT-urilor mici.

Schimbările climatice constituie o amenințare sistemică – seceta prelungită, riscul de incendii forestiere, alunecările de teren sau scăderea debitelor râurilor pot afecta agricultura, infrastructura și calitatea vieții. De asemenea, exodul forței de muncă și migrarea populației tinere afectează grav sustenabilitatea pieței muncii și continuitatea inițiativelor de dezvoltare Locală.

Dependența economică ridicată de agricultură, combinată cu lipsa diversificării economice și a unei culturi antreprenoriale solide, face regiunea vulnerabilă în fața fluctuațiilor externe și a crizelor. În plus, inegalitățile teritoriale persistă: există riscul ca doar orașele mari să beneficieze de majoritatea investițiilor, lăsând zonele rurale în continuare în afara circuitului de modernizare.

În plan instituțional, instabilitatea legislativă și lipsa unei viziuni pe termen lung în politicile publice pot afecta coerența investițiilor și descuraja actorii locali să își asume proiecte ambițioase. De asemenea, necorelarea intervențiilor între programele operaționale (naționale și regionale) poate duce la suprapuneri sau la lipsa unor acțiuni esențiale în teritoriu.

- Ponderea redusă a cheltuielilor publice cu cercetarea - dezvoltarea la nivel național în PIB;
- Nivel redus de experiență în accesarea și implementarea proiectelor CDI cu finanțare internațională;
- Emigrarea unui număr foarte mare de cercetători la nivel național;
- Nivelul redus al veniturilor personalului implicat în activități de cercetare – dezvoltare la nivelul instituțiilor publice;
- Reticența investitorilor străini;
- Tendința de reducere a populației regiunii în perioada următoare;
- Îmbătrânirea populației;
- Capacitate redusă de cofinanțare a cercetării în mediul public;
- Posibilitățile limitate ale IMM-urilor de a realiza parteneriate cu universitățile, institute de cercetare-dezvoltare în domeniul CDI;
- Migrarea forței de muncă înalt calificate;
- Preponderența specializărilor studenților în domenii tehnice;
- Birocrația instituțiilor publice;

Conform **PLANULUI REGIONAL DE ACȚIUNE PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNT (PRAI) 2016 - 2025 - REGIUNEA DE DEZVOLTARE SUD VEST OLTENIA**, analiza SWOT a corelării ofertei de formare profesională cu cererea arată în felul următor:

Puncte tari:

- Ofertă educațională IPT care acoperă la nivel regional toate domeniile de pregătire cuprinse în nomenclatorul de calificări;
- Calificări profesionale apreciate de către elevi, care sunt în concordanță cu cerințele de pe piața muncii la nivel local: mecanic auto, mecanic agricol, bucătar, cofetar-patiser, electrician exploatare joasă tensiune, horticultor. Număr în creștere pentru elevii cuprinși în învățământul profesional, începând cu anul școlar 2012-2013;
- Procent de abandon pentru învățământul primar și gimnazial, la nivelul regiunii Sud Vest Oltenia, sub nivelul național în perioada anilor școlari 2006/2007 - 2015/2016;
- Existența a 28 unități de învățământ ÎPT beneficiare a Programului multianual TVET (dezvoltare instituțională, reabilitare și dotare cu echipamente didactice);
- Buna funcționare a structurilor parteneriale la nivel regional (CR) și la nivel județean (CLDPS) Generalizarea sistemului de asigurare a calității;
- Existența rețelelor școlare constituite în cadrul Programului Phare TVET cu rolul de a disemina bunele practici

Puncte slabe:

- Gradul de cuprindere în învățământ al populației de vârstă școlară (3-23 ani), a scăzut constant în intervalul 2010-2016 de la 76,4% la 70,2%;
- Numărul de elevi cuprinși în învățământul liceal au cunoscut scăderi, începând din anul școlar 2011-2012,
- Finanțarea insuficientă a IPT determină calitatea slabă a pregătirii practice în ateliere, din cauza lipsei materiilor prime și materialelor pentru învățare,
- Neatractivitatea pentru elevi a unor calificări profesionale care oferă un număr mare de locuri de muncă (ex: sudor, calificările din construcții),
- Insuficiente parteneriate școală – agent economic care să fie reciproc avantajoase,
- Lipsa unei baze de date regională privind inserția absolvenților din ÎPT,
- Consiliere și orientare deficitară în perioada gimnaziului, care să conducă la o alegere a traseului profesional în cunoștință de cauză a absolvenților,
- Lipsa unei strategii de dezvoltare a resurselor umane din educație la nivel de ISJ,
- Lipsa programelor de reconversie profesională în domenii cerute de piața muncii

Oportunități:

- Creșterea numărului de unități locale active la nivelul majorității sectoarelor economice din regiune,
- Condiții favorabile dezvoltării agricole la nivel superior în zonă Infrastructura educațională se poate dezvolta prin proiecte POR, PNDR,
- Dezvoltarea resurselor umane prin dezvoltarea de programe de formare în parteneriat cu universitățile din regiune.

Amenințări:

- Scădere semnificativă a populației totale, determinată, în principal, de manifestarea superioară a mortalității, comparativ cu natalitatea și generarea unui spor natural negativ, precum și de fenomenul migrator al populației către alte zone,
- Scăderea accentuată populației regiunii pentru grupa de vârstă 0-14 ani,
- Migrația în creștere în afara regiunii și a țării având ca efect reducerea populației de vârstă școlară,
- Participarea scăzută a forței de muncă în programe de formare continuă în contrast cu nevoia tot mai mare de formare a adulților

Regiunea Sud-Vest Oltenia se află într-un moment-cheie, în care arhitectura programelor 2021–2027 îi oferă cadrul și resursele necesare pentru a realiza un salt calitativ în dezvoltarea economică și socială. Valorificarea punctelor tari și a oportunităților depinde însă de capacitatea instituțională, cooperarea regională, implicarea comunităților și consolidarea mediului economic local. O strategie coerentă, construită pe baza unei diagnoze realiste și a unei analize SWOT riguroase, poate ghida investițiile și prioritățile regiunii în direcția unei dezvoltări echilibrate, inteligente și sustenabile.

1.3.4. Contextul la nivelul județului

Județul Vâlcea se remarcă printr-o configurație geografică, economică și demografică diversificată, care reflectă caracterul său de teritoriu aflat la intersecția unor influențe naturale și socio-economice complexe. Din punct de vedere geografic, județul acoperă zone montane, subcarpatice și colinare, complete de regiuni deluroase și depresionare, oferind astfel un relief variat ce susține o gamă largă de activități economice – de la silvicultură și turism în zonele montane, la agricultură și zootehnie în arealele de deal și de câmpie. Această diversitate se reflectă și în structura demografică a județului, unde coexistă poli urbani de

dezvoltare și întinse areale rurale, unele dintre ele cu caracter izolat și o infrastructură deficitară.

Comuna Mihăești este parte integrantă a acestei structuri teritoriale, fiind situată în partea sudică a județului Vâlcea, într-o zonă de contact între Subcarpații Vâlcii și unitățile colinare de tranziție spre sudul județului. Poziția sa geografică îi conferă o serie de avantaje strategice, fiind plasată relativ aproape de axe rutiere importante, precum și de centre economice și administrative relevante, precum orașul Râmnicu Vâlcea. Acest amplasament favorizează dezvoltarea interconectivității economice și sociale, dar și valorificarea potențialului local în contexte de colaborare regională.

Provocări teritoriale la nivelul județului Vâlcea

Conform Strategiei de dezvoltare locală a județului Vâlcea 2021–2027, precum și altor documente de planificare strategică (Planul de Mobilitate Urbană Locală, Planul de Amenajare a Teritoriului Județean – PATJ), întregul teritoriu județean, inclusiv comuna Mihăești, se confruntă cu o serie de provocări structurale ce influențează perspectivele de dezvoltare Locală:

- Depopularea și îmbătrânirea populației rurale, accentuată în localitățile izolate cu acces dificil și infrastructură deficitară. Fenomenul migrației tinerilor spre centre urbane sau în afara țării reduce capacitatea comunităților rurale de a susține regenerarea demografică și inițiativa economică.
- Nivelul redus de conectivitate la rețelele de transport județene și regionale, ceea ce limitează mobilitatea persoanelor și a bunurilor, afectând în mod direct accesul la servicii, locuri de muncă și piețe de desfacere.
- Disparități semnificative între mediul urban și cel rural, mai ales în privința accesului la servicii publice esențiale, precum educația, sănătatea, cultura sau asistența socială. În mediul rural, dotările și resursa umană specializată sunt adesea insuficiente.
- Subdezvoltarea economică a zonelor rurale, unde predomină activitățile agricole de subzistență și unde nu sunt dezvoltate lanțuri valorice funcționale care să adauge valoare produselor locale.
- Infrastructura edilitară incompletă sau învechită, mai ales în ceea ce privește rețelele de apă și canalizare, alimentare cu gaze naturale, iluminat public modern sau internet de mare viteză – infrastructuri esențiale pentru atractivitatea locuirii și a investițiilor.

Direcții strategice ale Consiliului Județean Vâlcea

Pentru a răspunde acestor provocări, Consiliul Județean Vâlcea a formulat în cadrul Strategiei de dezvoltare județeană 2021–2027 o serie de priorități strategice care vizează reducerea disparităților și consolidarea unei dezvoltări teritoriale echilibrate. Acestea includ:

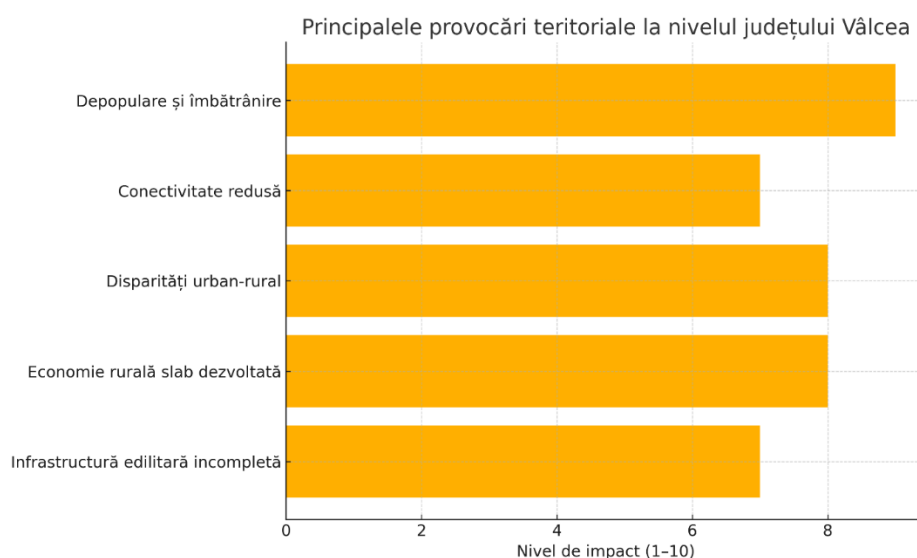
- Modernizarea infrastructurii rutiere județene, cu accent pe conexiunile dintre localitățile rurale și centrele urbane regionale (precum Râmnicu Vâlcea sau Drăgășani), dar și îmbunătățirea accesului la rețelele de transport naționale și europene.
- Extinderea rețelilor de utilități publice în mediul rural, inclusiv apă potabilă, canalizare, gaze naturale și energie electrică fiabilă, ca bază pentru creșterea calității vieții și atragerea de investiții.
- Îmbunătățirea accesului la servicii sociale, educaționale și medicale, prin reabilitarea și modernizarea unităților publice existente, dotarea acestora cu echipamente moderne și susținerea personalului calificat.
- Sprijinirea antreprenoriatului rural, în special în domenii precum agricultura sustenabilă, turismul verde, meșteșugurile locale sau economia digitală, prin măsuri de formare, digitalizare și acces la finanțare.
- Promovarea patrimoniului cultural și natural al județului, prin inițiative de turism rural integrat, rute tematice și conservarea peisajului tradițional vâlcean.

Comuna Mihăești – potențial și oportunități în context județean

În acest cadru, comuna Mihăești beneficiază de o serie de atuuri care o pot transforma într-un actor activ în dezvoltarea regională:

- Dispune de resurse naturale importante – terenuri agricole fertile, pajiști, păduri – care pot susține o agricultură performantă, dar și activități complementare precum agroturismul, procesarea produselor locale sau valorificarea lemnului.
- Găzduiește o comunitate Locală activă, implicată în inițiative educaționale, civice și culturale, cu potențial de mobilizare în proiecte de dezvoltare Locală participativă.
- Poziția sa geografică, în proximitatea unor axe de mobilitate regională și piețe de consum importante, îi oferă oportunități pentru dezvoltarea unor micro-centre economice sau logistice la scară Locală.
- Peisajul natural și patrimoniul cultural – tradiții, arhitectură vernaculară, evenimente locale – creează un fundal favorabil dezvoltării unui turism rural durabil și al consolidării identității comunitare.

Prin urmare, Strategia de Dezvoltare Durabilă a comunei Mihăesti 2021–2027 trebuie să fie strâns corelată cu prioritățile asumate la nivel județean, valorificând oportunitățile oferite de proiectele majore de investiții, parteneriatele teritoriale și instrumentele de finanțare disponibile. Integrarea coerentă a acestor direcții va permite reducerea decalajelor structurale și îmbunătățirea condițiilor de trai, în beneficiul tuturor locuitorilor comunei și al dezvoltării armonioase a întregii regiuni.

1.3.5. Strategii relevante la nivel local

În contextul necesității unei dezvoltări rurale echilibrate și sustenabile, comuna Mihăesti își asumă o viziune strategică articulată, orientată spre valorificarea potențialului local, consolidarea infrastructurii esențiale și creșterea calității vieții pentru toți cetățenii săi. Deși comuna nu dispune încă de un portofoliu consistent de proiecte finanțate din fonduri europene, administrația locală făcut progrese semnificative în ceea ce privește pregătirea pentru atragerea finanțărilor externe și pentru alinierea intervențiilor locale la marile direcții de politică publică europeană, națională și regională.

Această strategie devine, în lipsa unor documente de planificare anterioare, instrumentul principal prin care comuna își exprimă viziunea de dezvoltare locală pentru perioada 2021–2027. Ea are rolul de a orienta și prioritiza intervențiile administrației publice locale, de a reflecta aspirațiile comunității și de a crea punți solide între oportunitățile de finanțare disponibile și nevoile reale ale cetățenilor.

În ultimii ani, comuna Mihăesti a făcut pași importanți în direcția dezvoltării strategice, punând accent pe o abordare participativă și profesionistă a procesului de planificare. Printre inițiativele relevante deja implementate se numără:

- Inventarierea și analizarea nevoilor comunității prin consultări informale cu grupuri-cheie din localitate: cetățeni, cadre didactice, personal medical și reprezentanți ai mediului economic. Acest proces a permis identificarea unor domenii prioritare de intervenție și a scos la lumină așteptările legitime ale comunității;
- Participarea activă la sesiuni regionale de informare și instruire, organizate de Agenția pentru Dezvoltare Regională (ADR) Sud-Vest Oltenia, Consiliul Județean Vâlcea, Grupul de Acțiune locală (GAL) și alte instituții relevante, cu scopul de a înțelege cerințele programelor de finanțare și de a construi capacitatea administrativă locală pentru accesarea fondurilor;
- Colaborarea cu experți și consultanți specializați în elaborarea documentațiilor tehnico-economice, în special pentru proiecte de infrastructură rutieră și edilitară, reabilitarea clădirilor publice, modernizarea unităților educaționale și tranziția digitală

Un alt demers semnificativ a constat în analizarea cadrului legal și procedural de accesare a principalelor programe de finanțare disponibile în perioada curentă, printre care:

- Programul Regional Sud-Vest Oltenia 2021–2027, prin care comunele pot obține fonduri pentru infrastructură, digitalizare, educație, eficiență energetică sau mobilitate;
- Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR), cu oportunități în domenii precum tranziția verde, sănătate, educație și administrație digitală;
- Planul Național Strategic PAC 2023–2027, ce oferă sprijin pentru agricultură, dezvoltare rurală integrată și economie locală circulară;
- Programele de incluziune socială și educație, menite să reducă disparitățile și să sprijine categoriile vulnerabile din mediul rural.

Toate aceste inițiative conturează un cadru solid pentru acțiune strategică la nivel local. Ele reflectă un angajament real din partea administrației publice locale de a trece de la o gestiune reactivă la una proactivă și planificată, cu scopul de a transforma comuna Mihăești într-un spațiu rural funcțional, atractiv și rezilient.

Instrumente locale de planificare și reglementare spațială

Un pilon esențial în cadrul procesului de dezvoltare locală la nivel local îl constituie instrumentele de planificare și reglementare urbanistică, care asigură o orientare strategică și coerentă a intervențiilor în teritoriu. În comuna Mihăești, Planul Urbanistic General (PUG)

aflat în vigoare joacă un rol fundamental în configurarea dezvoltării spațiale, oferind un cadru normativ clar și predictibil pentru decidenți, investitori și cetățeni.

PUG-ul reprezintă documentul de bază prin care administrația Locală reglementează utilizarea terenurilor și orientează dezvoltarea localității într-un mod echilibrat, adaptat specificului rural și valorilor naturale ale zonei. În mod concret, acesta:

- Stabilește regimul juridic al terenurilor – delimitând clar zonele intravilane și extravilane, definind destinația terenurilor (locuire, agricultură, servicii, producție, infrastructură, agrement etc.) și oferind astfel o bază solidă pentru emiterea autorizațiilor de construire și pentru prevenirea dezvoltării haotice;
- Identifică rețelele tehnico-edilitare existente – apă, canalizare, electricitate, gaze, drumuri – și propune scenarii de extindere și modernizare în zonele deficitare, astfel încât întreaga comunitate să beneficieze de condiții decente de trai și acces echitabil la utilități;
- Delimitează funcțional zonele de locuire, agricole, de servicii publice și de activități economice – încurajând un model de dezvoltare echilibrată, care să asigure coexistența armonioasă între gospodării, exploatații agricole și inițiative antreprenoriale de tip rural;
- Susține protejarea mediului natural – prin includerea în reglementări a măsurilor de conservare a fondului forestier, a cursurilor de apă și a zonelor verzi, contribuind la menținerea echilibrului ecologic și la protejarea peisajului rural;
- Oferă un cadru stabil și transparent pentru atragerea investițiilor private, în special în sectoare compatibile cu specificul local: agroturism, producție alimentară la scară mică, activități artizanale sau servicii rurale diversificate.

Pe lângă PUG, administrația locală a identificat necesitatea extinderii reglementărilor urbanistice prin elaborarea Planurilor Urbanistice Zonale (PUZ). Acestea sunt esențiale pentru zonele cu potențial ridicat de dezvoltare, precum:

- Extinderea zonelor de locuire, ca răspuns la cererea în creștere pentru terenuri construibile, dar și pentru atragerea de noi locuitori, în special tineri sau familii întoarse din diaspora;
- Amenajarea de platforme pentru activități economice nepoluante, cu accent pe micii producători, cooperative agricole, ateliere meșteșugărești sau unități de procesare agroalimentară, contribuind astfel la diversificarea economiei locale și crearea de locuri de muncă în proximitatea locuinței.

Prin aceste instrumente, comuna Mihăești nu doar că reglementează dezvoltarea, ci creează premisele pentru un model de creștere locală, echilibrată și incluzivă, care să valorifice inteligent resursele locale și să răspundă nevoilor reale ale comunității.

În prezent, există în curs de derulare proiectul „Servicii de înregistrare sistematică a imobilelor în Sistemul Integrat de Cadastru și Carte Funciară „în cadrul Proiectului Major „Creșterea gradului de acoperire și de incluziune a sistemului de înregistrare a proprietăților în zonele rurale din România, care își propune organizarea lucrărilor sistematice de cadastru, recunoașterea terenului, realizarea raportului preliminar, campanie de informare publică, identificarea limitelor imobilelor, stabilirea limitelor imobilelor situate în intravilan și extravilan, pregătirea fișei de date a imobilului, întocmirea, publicarea și actualizarea documentelor tehnice de cadastru.

Politici și inițiative locale cu caracter strategic

În absența unei strategii formal adoptate în trecut, comuna Mihăești a demonstrat, în ultimii ani, o abordare coerentă și consecventă în ceea ce privește dezvoltarea locală. Deși nu a existat un cadru strategic unitar care să ghideze intervențiile, administrația locală a inițiat și implementat o serie de acțiuni cu valoare strategică, având ca scop consolidarea infrastructurii de bază, îmbunătățirea calității vieții și susținerea coeziunii sociale.

Intervențiile realizate au fost ghidate de o înțelegere clară a nevoilor reale ale comunității și de o viziune orientată către dezvoltare durabilă. Acestea au vizat, în mod particular, modernizarea rețelelor de utilități, îmbunătățirea infrastructurii educaționale și de sănătate, crearea de condiții pentru incluziune socială și acces echitabil la servicii publice.

Administrația locală s-a remarcat printr-un comportament proactiv, dovedind deschidere către inovare și bune practici, pe care le-a integrat în procesele decizionale. Accentul pus pe sustenabilitate, incluziune și modernizare a permis adoptarea unor măsuri echilibrate, cu impact pe termen lung, care anticipează nevoile viitoare ale comunității și valorifică responsabil resursele locale.

Această evoluție pragmatică și adaptativă constituie o bază solidă pentru definirea unei strategii locale de dezvoltare formalizate, care să capitalizeze lecțiile învățate și să permită o planificare integrată, coerentă și participativă a dezvoltării pe termen mediu și lung.

Printre cele mai relevante măsuri și proiecte demarate se regăsesc:

- Îmbunătățirea infrastructurii rutiere, prin asfaltarea și reabilitarea drumurilor comunale și satești, pentru a facilita mobilitatea internă și conexiunile cu zonele învecinate;

- Modernizarea clădirilor publice, în special a unităților de învățământ (grădinițe, școli) și a căminelor culturale, prin lucrări de reabilitare, eficientizare energetică și dotare cu echipamente moderne, contribuind la crearea unui mediu educațional și social adecvat;
- Extinderea rețelei de alimentare cu apă și inițierea proceselor administrative și tehnice necesare pentru implementarea unei rețele de canalizare – intervenții esențiale pentru creșterea calității vieții și protecția mediului;
- Promovarea patrimoniului local, prin participarea constantă la târguri, festivaluri și evenimente județene, unde comuna își valorifică tradițiile, produsele locale și identitatea culturală;
- Inițierea unor măsuri pentru tranziția verde, prin pregătirea și depunerea de proiecte care vizează eficiența energetică (ex. sisteme de iluminat public cu LED, panouri fotovoltaice, sisteme de gestionare inteligentă a energiei);
- Colaborarea activă cu Grupul de Acțiune Locală (GAL), prin care administrația a identificat surse de finanțare pentru agricultură, infrastructură educațională, servicii sociale și proiecte de economie socială;
- Angajamente ferme pentru digitalizare, prin promovarea conceptului de administrație digitală și implementarea de soluții de e-guvernare, în vederea creșterii transparenței, a eficienței și a calității serviciilor oferite cetățenilor.

Aceste demersuri reflectă o viziune coerentă și responsabilă asupra viitorului localității, chiar în lipsa unui document strategic anterior. Ele marchează o tranziție de la o abordare reactivă la una proactivă și planificată, în care fiecare intervenție este gândită ca parte a unui sistem integrat de dezvoltare.

Interacțiunea cu strategiile județene și regionale

Strategia de dezvoltare durabilă a comunei Mihăesti 2021–2027 se construiește într-un context larg de politici publice care acționează în rețea, la nivel județean, regional, național și european. Documentul strategic local nu funcționează izolat, ci este gândit în deplină coerență cu direcțiile de dezvoltare stabilite la nivelul județului Vâlcea și al Regiunii Sud-Vest Oltenia. Această corelare este esențială pentru a accesa fonduri nerambursabile, pentru a consolida parteneriate și pentru a contribui la obiectivele mai ample ale coeziunii teritoriale și sustenabilității.

În acest sens, comuna Mihăești poate deveni un actor activ în procesul de dezvoltare teritorială a județului prin:

- Promovarea valorilor identitare și culturale proprii, contribuind la consolidarea ofertei turistice a județului Vâlcea și la crearea de rute tematice în parteneriat cu alte localități;
- Participarea la proiecte intercomunale, în special în domenii precum infrastructura de transport, centre educaționale sau spații de agrement, care pot deservei un număr mai mare de locuitori și pot atrage investiții mai consistente;
- Valorificarea potențialului agricol și non-agricol local, în corelare cu Strategia de Specializare Inteligentă a Regiunii Sud-Vest Oltenia și cu Planul Național Strategic PAC 2023–2027, care vizează dezvoltarea lanțurilor scurte, diversificarea economiei rurale și adaptarea la schimbările climatice.

Astfel, prezenta strategie nu este doar un document de planificare tehnică, ci devine un instrument integrat de guvernanță Locală. Ea exprimă voința comunității de a se dezvolta în mod responsabil, cu respect față de resursele locale, tradiții și nevoile viitoare. Totodată, ea deschide un cadru pentru atragerea resurselor externe – financiare, instituționale și umane – esențiale pentru atingerea obiectivelor propuse.

Prin abordarea sa strategică și prin integrarea coerentă în arhitectura de politici publice superioare, strategia comunei Mihăești conturează premisele unei dezvoltări locale inteligente, incluzive și sustenabile pentru perioada 2021–2027 și dincolo de aceasta.

1.4. Procesul de consultare și implicare a factorilor interesați

În lipsa unei strategii formal adoptate anterior, comuna Mihăești, județul Vâlcea, a inițiat procesul de elaborare a Strategiei de Dezvoltare Locală pentru perioada 2021–2027, urmărind să fundamenteze direcțiile de dezvoltare pe o abordare participativă și transparentă. Procesul a vizat implicarea activă a tuturor actorilor locali relevanți – autorități publice, instituții, mediul educațional, societatea civilă, mediul economic și cetățeni – într-un exercițiu colectiv de identificare a nevoilor și definire a priorităților de dezvoltare.

Obiectivul principal al acestui demers a fost elaborarea unei strategii realiste, ancorate în realitatea locală, capabilă să susțină dezvoltarea durabilă a comunei și să faciliteze atragerea fondurilor europene într-un mod coerent, eficient și transparent.

Într-un context rural în care participarea civică este adesea limitată de lipsa unor practici instituționalizate de consultare publică, administrația locală a depus eforturi considerabile

pentru a stimula dialogul și implicarea comunității. Consultările s-au desfășurat într-o manieră adaptată specificului local, utilizând atât metode directe (întâlniri publice, discuții în comunitate, chestionare pe suport fizic), cât și mijloace indirecte (transmiterea de propuneri prin intermediul reprezentanților instituționali sau canalelor informale).

Procesul participativ a fost structurat în mai multe etape esențiale:

- **Informarea populației** privind inițierea elaborării strategiei, prin afișe amplasate în puncte-cheie (primărie, școală, magazine locale), anunțuri pe pagina oficială a UAT și diseminarea informației prin intermediul liderilor informali;
- **Identificarea și contactarea actorilor locali relevanți**, precum consilieri locali, cadre didactice și medicale, preoți, fermieri, antreprenori, reprezentanți ai asociațiilor de proprietari de terenuri și păduri, beneficiari de ajutoare sociale și tineri activi în comunitate;
- **Organizarea de focus-grupuri și interviuri tematice** în principalele sate componente, pentru a analiza provocările comunității în domenii precum infrastructura, serviciile publice, educația, agricultura, turismul, cultura, digitalizarea și politicile de tineret;
- **Distribuirea unui chestionar de consultare publică**, care a inclus întrebări despre prioritățile investiționale, percepția asupra calității vieții și propuneri pentru dezvoltarea comunei. Completarea chestionarului a fost sprijinită logistic de consilierii locali și personalul administrativ;
- **Centralizarea și analiza feedbackului colectat**, pentru identificarea direcțiilor comune de acțiune și a priorităților larg susținute de comunitate;
- **Integrarea concluziilor** în conținutul final al strategiei, atât în definirea viziunii și a obiectivelor strategice, cât și în conturarea portofoliului de proiecte propuse pentru perioada 2021–2027.

Implicarea comunității a fost o valoare fundamentală a acestui proces, oferind legitimitate documentului strategic și asigurând sustenabilitatea direcțiilor asumate. Chiar dacă nivelul de participare civică formalizată a fost, în mod tradițional, moderat, consultările au evidențiat un interes crescând din partea cetățenilor pentru dezvoltarea locală și o deschidere reală către implicare activă în definirea priorităților.

În urma acestui demers, s-a conturat o viziune comună asupra principalelor nevoi și oportunități ale comunității. Actorii locali – de la cetățeni simpli la reprezentanți instituționali – și-au exprimat sprijinul față de inițiativele de atragere de fonduri europene în următoarele domenii prioritare:

- Modernizarea infrastructurii rutiere și edilitare;
- Reabilitarea unităților de învățământ;
- Sprijinirea agriculturii locale și a micilor fermieri;
- Digitalizarea administrației publice;
- Protejarea și valorificarea patrimoniului local;
- Crearea de oportunități pentru tineri și încurajarea participării lor în viața comunității.

Pentru a asigura continuitatea acestui dialog deschis, administrația locală își propune, pe termen mediu și lung, următoarele direcții de acțiune:

- Organizarea periodică de forumuri civice și întâlniri comunitare pe teme de interes;
- Dezvoltarea unor platforme digitale interactive, care să permită exprimarea opiniilor și propunerilor;
- Stabilirea unor parteneriate locale durabile pentru implementarea proiectelor din strategie;
- Crearea unui cadru participativ instituționalizat, integrat în procesul decizional local.

Astfel, Strategia de Dezvoltare Durabilă a comunei Mihăești depășește dimensiunea unui simplu document tehnic, devenind o expresie colectivă a dorinței comunității de a contribui activ la conturarea unui viitor mai prosper, echitabil și sustenabil.

1.4.1. Cercetarea sociologică

Pentru a construi o Strategie de Dezvoltare locală realistă și pertinentă pentru comuna Mihăești, procesul de elaborare a inclus o cercetare sociologică aplicată, menită să surprindă percepțiile, nevoile și aspirațiile reale ale cetățenilor. Această etapă a vizat atât evaluarea satisfacției față de serviciile publice, cât și gradul de implicare și interes al comunității față de direcțiile de dezvoltare viitoare.

Obiectivele cercetării sociologice:

- Identificarea priorităților percepute de populație în domenii-cheie: infrastructură, servicii publice, economie locală, agricultură, educație, sănătate, cultură și mediu;
- Evaluarea nivelului de satisfacție față de activitatea administrației publice locale;
- Colectarea de propuneri concrete privind investițiile dorite;
- Măsurarea percepției asupra calității vieții în comună;
- Estimarea gradului de interes pentru participarea activă la procesul decizional local.

Metodologia aplicată:

Cercetarea a avut caracter cantitativ și calitativ, fiind realizată prin aplicarea unui chestionar standardizat care a inclus întrebări închise, semideschise și deschise. Acesta a fost distribuit în toate satele componente ale comunei și a fost adaptat pentru a reflecta diversitatea categoriilor sociale și de vârstă din comunitate.

Pentru o acoperire cât mai amplă și pentru a încuraja exprimarea liberă a opiniilor, chestionarele au fost completate prin mai multe metode:

- Direct, față în față, de către funcționari ai Primăriei și consilieri locali, în spații publice accesibile din comună;
- Cu sprijinul cadrelor didactice, al asistenților sociali și al liderilor religioși, care au facilitat completarea formularelor în gospodăriile mai izolate;
- Prin intermediul școlii și al medicilor de familie, care au contribuit la diseminarea chestionarelor în rândul familiilor cu copii și al persoanelor vârstnice.

În total, au fost colectate și analizate 120 de chestionare, oferind un tablou reprezentativ și relevant al percepțiilor și priorităților locuitorilor comunei.

Etapele de implementare și etica cercetării:

Mediul de lucru a fost organizat cu grijă pentru a crea un climat de încredere și deschidere. Echipa tehnică și administrația Locală au informat în mod constant cetățenii că opiniile lor vor fi reflectate concret în documentul strategic. Întregul proces s-a desfășurat cu respectarea principiilor etice esențiale: transparență, confidențialitatea datelor personale și anonimatul respondenților.

Valoarea rezultatelor:

Datele obținute au fost centralizate într-un raport de analiză sociologică care a fundamentat elaborarea obiectivelor strategice și definirea intervențiilor prioritare. Spre deosebire de abordările bazate exclusiv pe date statistice generale, această cercetare a permis formularea unor acțiuni adaptate realităților locale, pornind de la vocea autentică a comunității. Chestionarul, regăsit ca Anexa 1 la prezenta strategie) a fost aplicat unui eșantion reprezentativ (120 de persoane), distribuit echilibrat între cele șase sate componente ale comunei, cu o ușoară accentuare în satul Mihăești, ceea ce reflectă statutul său de centru administrativ.

1. Date socio-demografice

Categorie	Număr respondenți	Procentaj
Vârstă		
18–25 ani	12	6,7%
26–35 ani	27	15%
36–45 ani	36	20%
46–60 ani	54	30%
Peste 60 ani	51	28,3%
Sex		
Femei	99	55%
Bărbați	81	45%
Studii finalizate		
Fără studii / < 8 clase	18	10%
Studii liceale	90	50%
Studii superioare	54	30%
Studii medii profesionale	18	10%
Venit lunar al gospodăriei		
Sub 1.000 lei	27	15%
1.001–2.000 lei	72	40%
2.001–3.000 lei	54	30%
3.001–4.000 lei	18	10%
Peste 4.000 lei	9	5%
Statut socio-ocupational		
Angajați	72	40%
Pensionari	54	30%
Șomeri	9	5%
Elevi / Studenți	9	5%
Casnice	18	10%

Categorie	Număr respondenți	Procentaj
Altul (lucrători ocazionali, zilieri etc.)	18	10%

2. Locuire & utilități (percepții)

Indicator evaluat	Foarte nemulțumit	Nemulțumit	Mulțumit	Foarte mulțumit
Starea drumurilor	9%	21%	51%	19%
Iluminat public	6%	18%	58%	18%
Rețele telecomunicații	13%	25%	45%	17%
Alimentare cu apă	10%	22%	53%	15%
Canalizare (unde există)	38%	41%	18%	3%
Gaze naturale	65%	27%	7%	1%
Acces la școli/grădinițe	5%	15%	60%	20%
Acces servicii medicale	11%	24%	50%	15%
Acces la serviciile primăriei	6%	18%	56%	20%
Curățenie/domeniu public	7%	21%	55%	17%

3. Agricultură și economie rurală

Întrebare	Răspunsuri
Practică activități agricole	81 (45%)
Tipuri de activități agricole:	
- Cultivare legume/fructe	63
- Creștere animale	54
- Cereale	72
- Altele	12
Fac parte din asociații/cooperative	18 (10%)
Consideră necesară o piață agroalimentară modernă	153 (85%)

4. Servicii sociale

Indicator	Număr (%)
Au beneficiat de servicii sociale	36 (20%)
Servicii necesare (top 3):	
- Îngrijire la domiciliu	99 (55%)
- Programe pentru copii/tineri	90 (50%)
- Sprijin dizabilități	72 (40%)

5. Turism și patrimoniu

Indicator	Număr (%)
Consideră turismul insuficient valorificat	117 (65%)
Tipuri de turism potrivite	
- Rural/agroturism	144 (80%)
- Religios	90 (50%)
- Sportiv și de aventură	72 (40%)
Monumente ce ar trebui promovate	Mănăstirea Govora (comuna Mihăești) — locul tipăririi, în 1640, a „Pravilei de la Govora”, prima culegere de legi în limba română —, biserica de lemn „Sf. Nicolae” din Govora-sat (ante 1804, monument istoric), Biserica „Sf. Ioan Botezătorul” din Buleta (1838, monument istoric), precum și siturile arheologice din Arsanca, Bârsești și Buleta (neolitic–epoca romană).

6. Implicare civică și așteptări

Indicator	Număr (%)
Informați despre proiectele primăriei	72 (40%)
Probleme principale (top 3):	
- Lipsă canalizare	135 (75%)

Indicator	Număr (%)
- Lipsă gaze naturale	162 (90%)
- Drumuri secundare degradate	99 (55%)
Dispuși să participe la voluntariat	81 (45%)

Analiza răspunsurilor la chestionarul de consultare publică

Procesul de consultare publică a reprezentat o componentă esențială în fundamentarea Strategiei de Dezvoltare Durabilă a Comunei Mihăești, reflectând percepțiile, nevoile și așteptările cetățenilor cu privire la prioritățile de dezvoltare ale comunității. Chestionarul a fost completat de un număr de 180 de persoane, acoperind toate satele aparținătoare și toate categoriile de vârstă relevante.

Profilul respondenților

Majoritatea respondenților sunt persoane adulte active, cu vârste cuprinse între 26–60 de ani, cu o reprezentare relativ echilibrată între bărbați și femei. Peste 60% dintre aceștia au declarat că dețin studii liceale sau superioare, în timp ce aproximativ 30% au studii medii sau sub 8 clase, reflectând diversitatea nivelului educațional în mediul rural. Venitul mediu lunar declarat pe gospodărie este de 2.000–3.000 lei, iar statutul socio-profesional predominant este cel de angajat, urmat de pensionari și persoane implicate în activități agricole.

Infrastructură, utilități și servicii publice

Cele mai mari nemulțumiri exprimate de cetățeni privesc lipsa canalizării funcționale și absența rețelei de gaze naturale – probleme confirmate și de analiza tehnică realizată. În ceea ce privește alimentarea cu apă, majoritatea respondenților declară că sunt mulțumiți de funcționarea rețelei publice, deși în unele gospodării accesul se face încă prin fântâni sau puțuri.

Illuminatul public este perceput ca fiind funcțional în mare parte, însă aproximativ 40% dintre respondenți consideră că sunt necesare extinderi în anumite zone. De asemenea, calitatea semnalului telefonic și a internetului este inegală, existând zone cu acoperire slabă. Accesul la serviciile educaționale și medicale este apreciat drept „satisfăcător”, cu mențiunea că lipsa unui centru after-school și insuficiența cadrelor medicale rămân probleme resimțite.

Agricultură și dezvoltare rurală

Peste 60% dintre respondenți declară că desfășoară activități agricole, în special în domeniul culturilor cerealiere (porumb, grâu, ovăz), legumiculturii și creșterii animalelor. Totuși, doar o mică parte dintre aceștia sunt integrați în forme asociative (cooperative sau grupuri de

producători), ceea ce limitează accesul la piețele mari sau la finanțări structurale. Majoritatea populației agricole consideră necesară modernizarea pieței agroalimentare existente și susțin ideea unui spațiu de desfacere modern, precum și accesul la programe de formare sau utilaje comune.

Asistență socială și servicii pentru grupuri vulnerabile

Deși o parte redusă a populației a beneficiat efectiv de servicii sociale, există o largă recunoaștere a nevoii de extindere a acestora. Prioritățile identificate de comunitate sunt: servicii de îngrijire la domiciliu pentru vârstnici, sprijin pentru persoane cu dizabilități, activități pentru tineri și copii și, într-o proporție mai redusă, cantine sociale sau consiliere psihologică. Implicarea autorităților locale în acest domeniu este percepută ca fiind „satisfăcătoare”, cu nevoia evidentă de profesionalizare și extindere a capacității administrative.

Administrație publică și implicare civică

Majoritatea respondenților interacționează rar cu administrația publică, însă evaluarea activității angajaților Primăriei este una pozitivă: 60% o consideră „bună” sau „foarte bună”. Ca priorități pentru următorii ani, cetățenii au indicat: infrastructura rutieră, sănătatea, educația, serviciile sociale și dezvoltarea turismului local. De asemenea, peste 45% dintre respondenți s-au arătat dispuși să se implice în acțiuni de voluntariat pentru dezvoltarea comunității.

Turism, patrimoniu și imagine locală

O proporție semnificativă a respondenților (aproximativ 70%) consideră că potențialul turistic al comunei nu este suficient valorificat. Principalele direcții susținute de populație sunt turismul rural, agroturismul, turismul sportiv și cel religios. Lipsa spațiilor de cazare și promovarea insuficientă a obiectivelor locale – cum ar fi monumentele istorice, traseele de ciclism sau evenimentele tradiționale – sunt văzute ca obstacole majore. Populația susține ideea amenajării unor trasee de drumeții, motocross și dezvoltarea unor activități recreative în aer liber.

Probleme majore și direcții propuse

Principalele probleme identificate de respondenți sunt: lipsa canalizării și a rețelei de gaze, starea unor drumuri secundare, lipsa locurilor de muncă și insuficiența activităților pentru tineri. Ca soluții, aceștia propun: atragerea de investiții, modernizarea infrastructurii, susținerea micilor afaceri și creșterea implicării cetățenilor în viața comunității.

Rezultatele chestionarului confirmă în mare parte concluziile analizei cantitative și ale discuțiilor cu autoritățile locale. Cetățenii comunei Mihăești manifestă un interes real față de

dezvoltarea locală, identifică clar nevoile prioritare și propun soluții pragmatice. Această consultare participativă validează direcțiile strategice formulate și oferă un fundament solid pentru implementarea unei strategii echilibrate, cu adevărat ancorate în realitățile și aspirațiile comunității.

1.4.2. Colectarea de provocări și soluții

În urma cercetării sociologice desfășurate în comuna Mihăești, s-a conturat o imagine clară și nuanțată a realităților locale, așa cum sunt percepute și trăite de membrii comunității. Această etapă a constituit un moment definitoriu în procesul de elaborare a Strategiei de Dezvoltare Locală, deoarece a permis nu doar cuantificarea opiniilor locuitorilor, ci și identificarea problemelor recurente și a direcțiilor de acțiune propuse direct de cetățeni.

Scopul acestei etape a fost de a transforma vocea comunității într-o sursă legitimă de orientare strategică, validând nevoile exprimate de locuitori printr-un proces de consultare extins și structurat. Astfel, strategia Locală capătă ancorare în realitatea de zi cu zi a comunei, încurajând un model de planificare participativă, centrat pe cetățean.

Pe parcursul elaborării strategiei, identificarea provocărilor reale și formularea soluțiilor posibile au fost susținute de un proces participativ bine conturat, care a combinat:

- consultări informale și formale cu actorii locali;
- chestionare sociologice aplicate în toate satele comunei (detaliat anterior);
- discuții directe cu primarul, consilierii locali, cadrele didactice, personalul medical și alți reprezentanți ai comunității – inclusiv preoți, antreprenori locali, fermieri, învățători sau lideri informali.

Principalele provocări identificate în comunitate:

1. Infrastructură rutieră deficitară

- Lipsa asfaltării în anumite zone ale satelor aparținătoare;
- Starea degradată a unor drumuri comunale și vicinale, mai ales în sezonul ploios sau iarna, care afectează mobilitatea și accesul la servicii.

2. Acces limitat la utilități publice esențiale

- Absența rețelei publice de canalizare și a unui sistem de epurare a apelor uzate;
- Lipsa unei rețele de distribuție a gazelor naturale;
- Rețele de alimentare cu apă insuficient dezvoltate sau afectate de discontinuități în perioadele de secetă.

3. Declin demografic și migrarea tinerilor

- Scăderea constantă a numărului de locuitori activi din comună;
- Tinerii aleg să plece către orașe sau în străinătate, în lipsa unor perspective clare de angajare și dezvoltare personală.

4. Agricultură slab tehnologizată și vulnerabilă la schimbările climatice

- Lipsa unui sistem funcțional de irigații;
- Fragmentarea terenurilor și lipsa cooperativelor active;
- Acces dificil la piețele de desfacere și la sprijin instituțional pentru micii producători.

5. Acces limitat la servicii de sănătate și îngrijire

- Absența unui dispensar modern dotat sau a unui centru de permanență;
- Număr redus de medici de familie și de personal sanitar calificat;
- Lipsa unor servicii dedicate pentru persoanele în vârstă sau pentru cele cu dizabilități (centre de zi, îngrijire la domiciliu, etc.).

6. Nevoi educaționale și culturale insuficient acoperite

- Infrastructura educațională este învechită, cu dotări precare;
- Lipsa unor programe extracurriculare și activități educaționale atractive pentru copii și adolescenți;
- Absența unor spații comunitare moderne pentru desfășurarea de evenimente culturale, sociale sau recreative.

7. Participare redusă a comunității la luarea deciziilor

- Lipsa unor mecanisme permanente și clare de consultare publică;
- Grad scăzut de informare a populației cu privire la proiectele în derulare și planurile de dezvoltare ale administrației locale;
- Necesitatea consolidării încrederii între cetățeni și instituții, prin dialog și transparență continuă.

Prin acest demers amplu și participativ, administrația locală a reușit să diagnosticheze realist nevoile și vulnerabilitățile comunei, bazându-se pe date concrete și pe contribuțiile directe ale cetățenilor. Aceste informații au fost esențiale în conturarea direcțiilor strategice ale dezvoltării locale, asigurând un cadru coerent, transparent și responsabil pentru investițiile din perioada 2021–2027.

Strategia rezultată reflectă o voință colectivă, un angajament comun pentru progres și o deschidere reală către o guvernare participativă, în care fiecare locuitor are un rol activ în modelarea viitorului comunei Mihăești.

În urma centralizării răspunsurilor obținute prin chestionare și a dialogurilor desfășurate în comunitate, au fost identificate o serie de provocări recurente care definesc, în mod clar, prioritățile și preocupările locuitorilor comunei Mihăești. Acestea se grupează în jurul a cinci direcții majore, care stau la baza structurării strategiei de dezvoltare locală a localității pentru perioada 2021–2027.

1. Calitatea infrastructurii și a serviciilor publice de bază

Deși o parte considerabilă a locuitorilor percep condițiile actuale de trai ca fiind bune sau foarte bune, există un segment important al populației care semnalează deficiențe semnificative în infrastructura de sprijin a comunității. Printre problemele frecvent menționate se numără:

- lipsa unei infrastructuri agricole adecvate;
- un sistem de colectare a deșeurilor insuficient dezvoltat;
- accesul limitat la servicii medicale esențiale;
- lipsa unor facilități sociale cu rol comunitar, precum o casă mortuară, un centru medical de permanență sau un spațiu destinat tinerilor și activităților educaționale extracurriculare.

Aceste carențe reflectă atât așteptările crescânde ale comunității față de serviciile publice, cât și potențialul de intervenție strategică pentru îmbunătățirea calității vieții.

2. Presiunea asupra mediului și lipsa unor practici sustenabile

Preocupările legate de protecția mediului au fost puternic evidențiate în cadrul procesului de consultare. Respondenții au semnalat:

- poluarea și lipsa infrastructurii pentru colectarea selectivă a deșeurilor
- degradarea resurselor naturale locale;
- nevoia de campanii de educație ecologică și măsuri concrete pentru protejarea mediului.

Aceste răspunsuri indică un grad de conștientizare crescut la nivelul comunității și, totodată, o disponibilitate reală pentru a adopta soluții ecologice – fie prin investiții în infrastructura verde, fie prin comportamente sustenabile sprijinite de administrația Locală.

3. Limitările pieței muncii și slaba valorificare a agriculturii

O temă recurentă în rândul cetățenilor este legată de lipsa locurilor de muncă locale și de subdezvoltarea sectorului agricol, care reprezintă în continuare principala activitate economică. Problemele semnalate includ:

- absența infrastructurii de procesare și depozitare a produselor agricole;

- lipsa formelor asociative funcționale (ex. cooperative);
- dificultăți în accesarea piețelor de desfacere și a programelor de sprijin financiar.

Cu toate acestea, comunitatea se arată deschisă către soluții moderne, sustenabile și participative: cooperative agricole, centre de colectare, ferme ecologice, modele de economie Locală circulară. Acest potențial trebuie sprijinit prin politici locale active și prin conectarea producătorilor la lanțuri de distribuție durabile.

4. Nevoia de implicare a tinerilor și lipsa oportunităților pentru aceștia

Tinerii din comună, precum și părinții acestora, au semnalat lipsa activităților și spațiilor dedicate generației tinere, un aspect cu implicații directe asupra fenomenului migrației și al scăderii atractivității locale. Au fost formulate propuneri și așteptări clare, cum ar fi:

- înființarea unor centre de educație nonformală;
- organizarea de activități culturale, artistice și sportive;
- crearea unor oportunități de formare, voluntariat și implicare civică.

Această dimensiune reflectă o dorință autentică de participare și o nevoie de sprijin pentru tineri – nu doar pentru a-i menține în comunitate, ci pentru a-i transforma în agenți activi ai schimbării locale.

5. Participare civică și dorința de implicare în viața comunității

Unul dintre cele mai valoroase rezultate ale procesului de consultare este nivelul ridicat de deschidere a cetățenilor față de implicarea în viața publică. Peste 85% dintre respondenți și-au exprimat disponibilitatea de a participa la consultări viitoare, să contribuie cu idei și să se implice în proiectele locale.

Această disponibilitate validează nu doar metoda participativă aplicată în elaborarea strategiei, ci și nevoia de a institui mecanisme permanente de dialog, precum:

- platforme digitale de comunicare cu cetățenii;
- forumuri civice periodice;
- bugete participative la scară Locală.

Setul de provocări și direcțiile conturate în urma consultărilor publice oferă un fundament solid pentru acțiunea strategică a administrației comunei Mihăești. Fiecare dintre cele cinci dimensiuni identificate constituie o axă majoră de intervenție, ce poate fi transpusă în obiective clare, măsuri și proiecte cu impact real pentru perioada 2021–2027. Mai mult decât un simplu exercițiu de ascultare, această etapă demonstrează capacitatea comunității de a contribui activ și constructiv la modelarea propriului viitor.

Pe lângă provocări, au fost conturate și o serie de soluții sugerate spontan de cetățeni, fie direct în întrebările deschise, fie implicit, prin selecția priorităților. Printre acestea, se remarcă:

- Necesitatea creării unui centru medical de permanență, ca răspuns la solicitările privind serviciile de sănătate insuficiente;
- Construirea unei case mortuare, aspect menționat recurent în secțiunea „Altul” din lista problemelor comunitare;
- Susținerea turismului rural – perceput ca motor de dezvoltare economică, dar slab valorificat, ceea ce justifică investiții în promovare, infrastructură turistică și facilități de cazare/ecoturism;
- Înființarea de centre de colectare pentru produse locale, subliniind dorința de cooperare agricolă și desfacere mai eficientă;
- Dezvoltarea de proiecte pentru tineret și sport, pentru a reduce riscul de migrație și dezinvestire socială;
- Inițierea unor mecanisme de participare digitală, sugerate indirect prin interesul mare pentru implicare și digitalizarea administrației.

Capacitatea comunei Mihăești de a colecta, interpreta și integra în mod coerent provocările și soluțiile oferite de comunitate reprezintă un punct forte al acestui demers strategic. Acest capitol validează faptul că cetățenii nu doar cunosc provocările comunei, ci au și idei concrete privind dezvoltarea. Astfel, soluțiile propuse nu trebuie impuse de sus în jos, ci mai degrabă extrase, modelate și susținute în baza unei consultări permanente cu locuitorii.

În această etapă, strategia devine oglinda fidelă a aspirațiilor locale și un instrument autentic de guvernare participativă.

1.4.3. Consultări tematice

Procesul de elaborare a Strategiei de Dezvoltare Locală a comunei Mihăești pentru perioada 2025–2030 s-a bazat pe o abordare participativă, organizată etapizat, menită să reflecte cât mai fidel nevoile și aspirațiile locuitorilor. O componentă esențială a acestui demers a fost reprezentată de consultările tematice – întâlniri structurate dedicate aprofundării rezultatelor cercetării sociologice și identificării de soluții strategice ancorate în realitățile cotidiene ale comunei.

Consultările s-au desfășurat într-un cadru deschis și colaborativ, sub forma unor ateliere semi-structurate, ce au reunit o diversitate de participanți: reprezentanți ai administrației

publice locale, fermieri, întreprinzători locali, cadre didactice, tineri și vârstnici, dar și profesioniști din domeniul sanitar și social, precum și reprezentanți ai instituțiilor partenere. Scopul a fost generarea unui dialog aplicat, orientat pe soluții concrete, formulate direct de cei implicați sau afectați de temele discutate.

1. Dezvoltare economică și agricultură

Fermierii, apicultorii și micii producători locali au subliniat nevoia urgentă de modernizare a infrastructurii agricole, inclusiv a drumurilor de acces și a sistemelor de irigații. Printre propuneri s-au regăsit sprijinirea formării profesionale, dezvoltarea unor centre de colectare și procesare, promovarea brandurilor locale și facilitarea accesului la fonduri europene pentru ferme ecologice. Participanții au identificat potențialul neexploatat al livezilor pomicole și valorificarea produselor apicole ca direcții strategice.

În paralel, consultările comunitare din satele comunei au evidențiat priorități clare de investiții în infrastructura generală: drumuri comunale, rețele de apă și canalizare, extinderea rețelei de gaze naturale, modernizarea iluminatului public și dezvoltarea rețelelor de telecomunicații.

2. Educație și tineret

Cadrele didactice și tinerii din comunitate au pus accent pe nevoia unei infrastructuri școlare moderne și bine dotate, dar și pe necesitatea extinderii activităților extracurriculare și a serviciilor de orientare profesională. Printre propunerile formulate se numără:

- înființarea unui centru educațional multifuncțional,
- organizarea de ateliere pentru meserii tradiționale,
- construirea unui centru de tineret cu facilități pentru sport, activități IT și culturale, în vederea consolidării implicării tinerilor în viața comunității.

3. Sănătate și servicii sociale

Participanții au semnalat dificultăți serioase în accesul la servicii medicale de bază, accentuând lipsa unui centru de permanență și a unor servicii integrate pentru populația vulnerabilă. Vârstnicii au subliniat absența sprijinului la domiciliu, în timp ce soluțiile propuse au inclus:

- parteneriate cu ONG-uri active în domeniul asistenței sociale,
- crearea unei rețele de sprijin comunitar,
- construirea unei case mortuare publice accesibile tuturor locuitorilor.

4. Turism și patrimoniu local

Reprezentanții sectorului turistic și HORECA, alături de cetățeni activi, au propus:

- cartografierea traseelor și atracțiilor turistice,
- promovarea patrimoniului cultural și religios (biserici, mănăstiri, tradiții locale),
- integrarea comunei în circuite de turism ecumenic și balnear.

Idei precum formarea ghizilor locali, dezvoltarea agroturismului și crearea unei identități vizuale unitare pentru comună au fost susținute ca elemente esențiale pentru consolidarea brandului turistic local.

5. Mediu, tranziție verde și digitalizare

Interesul comunității pentru protecția mediului și adoptarea de practici sustenabile a fost evident. Printre preocupările și propunerile formulate s-au regăsit:

- colectarea selectivă și compostarea deșeurilor;
- crearea de insule ecologice;
- desfășurarea de campanii de educație ecologică în școli;
- înființarea unui „laborator verde” cu scop educativ pentru elevi.

În domeniul digitalizării, au fost propuse:

- modernizarea administrației locale prin platforme digitale de e-guvernare;
- extinderea rețelelor de internet de mare viteză;
- susținerea educației digitale la nivel local.

6. Sănătate, cultură, sport și viață comunitară

Consultările tematice au inclus și dialoguri aplicate privind serviciile medicale, sociale și activitățile culturale și sportive. Printre propuneri:

- îmbunătățirea dotărilor medicale de bază;
- extinderea rețelei de asistenți comunitari;
- reabilitarea căminelor culturale și înființarea unor spații de recreere pentru tineri;
- organizarea de evenimente culturale și sportive cu caracter comunitar, inclusiv festivaluri locale și activități tematice sezoniere.

Impactul consultărilor

Consultările tematice nu au fost simple exerciții de dialog, ci au generat rezultate concrete, cu impact direct asupra structurii finale a strategiei. Concluziile extrase au fost integrate în:

- stabilirea obiectivelor strategice specifice pentru fiecare domeniu analizat;
- definirea portofoliului de proiecte, în acord cu nevoile exprimate și cu potențialul local identificat.

Unul dintre cele mai valoroase rezultate ale acestor consultări a fost conturarea unui echilibru clar între investițiile în infrastructura de bază (drumuri, rețele edilitare, sănătate) și cele orientate spre creșterea calității vieții (educație, cultură, digitalizare, turism, ecologie comunitară).

Totodată, aceste întâlniri au pus bazele pentru constituirea unor grupuri tematice de acțiune, formate din cetățeni interesați să participe și în etapa de implementare și monitorizare a proiectelor strategice. Aceste grupuri pot deveni actori locali importanți în coagularea energiilor civice și în susținerea inițiativelor locale pe termen lung.

Întâlnirile tematice organizate în cadrul procesului de elaborare a Strategiei de Dezvoltare Locală a comunei Mihăești au demonstrat că implicarea cetățenilor nu este doar posibilă, ci și valoroasă. Ele au contribuit la formarea unei culturi participative locale, au încurajat asumarea colectivă a direcțiilor de dezvoltare și au evidențiat faptul că locuitorii pot deveni coautori activi ai propriei dezvoltări durabile.

1.4.4. Bugetare participativă

Deși bugetarea participativă nu este încă implementată în mod formal și digital în comuna Mihăești, administrația locală a făcut pași importanți în direcția consolidării unui proces de implicare cetățenească activă în definirea priorităților de investiții publice. Aceste inițiative, adaptate contextului rural și resurselor disponibile, au contribuit la consolidarea unei relații de încredere între autoritate și cetățean, și au așezat bazele unei guvernante locale mai transparente și mai responsabile.

În mod concret, Primăria comunei Mihăești a început să integreze elemente ale bugetării participative în procesul de planificare strategică locală, chiar dacă fără o platformă digitală formalizată, ci prin mijloace accesibile și direct orientate spre comunitate. Printre aceste practici se numără:

- Consultarea cetățenilor în cadrul dezbaterilor publice anuale asupra proiectului de buget local, unde locuitorii au fost invitați să exprime opinii privind direcțiile prioritare de investiții. Aceste întâlniri au devenit, treptat, un forum de dialog între administrație și cetățeni, contribuind la orientarea deciziilor bugetare spre zonele de maxim interes comunitar.
- Transmiterea de propuneri directe din partea locuitorilor, în formă verbală sau scrisă, prin care s-au exprimat așteptări privind modernizarea drumurilor, extinderea rețelelor de gaze naturale, sprijinirea tinerilor fermieri, dezvoltarea infrastructurii educaționale

sau înființarea unui centru comunitar multifuncțional destinat copiilor și persoanelor vârstnice.

- Utilizarea canalelor informale de comunicare, precum discuțiile directe cu primarul, consilierii locali sau funcționarii primăriei, care s-au dovedit eficiente în facilitarea accesului cetățenilor la procesul decizional și în menținerea unui contact permanent cu nevoile reale ale comunității.
- Transparența bugetară – proiectele de investiții din ultimii ani au fost justificate public, prin raportare la necesitățile comunității, capacitatea financiară a administrației și oportunitățile de cofinanțare. Această deschidere instituțională a generat un nivel sporit de încredere și a încurajat participarea locuitorilor la prioritizarea obiectivelor.

În contextul elaborării Strategiei de Dezvoltare Locală a comunei Mihăești pentru perioada 2025–2030, administrația locală a integrat explicit conceptul de bugetare participativă ca parte a viziunii sale pentru o guvernare democratică și incluzivă. Această abordare nu este doar o continuare firească a consultărilor publice și a cercetării sociologice deja desfășurate, ci și un instrument strategic de co-creare a dezvoltării locale, în care cetățenii participă direct la definirea direcțiilor de investiții și utilizare a resurselor.

Bugetarea participativă este un mecanism democratic de planificare bugetară, prin care cetățenii decid în mod direct asupra alocării unei părți din bugetul public pentru proiecte cu impact local. Această metodă, aplicată cu succes în orașe din România precum Cluj-Napoca, Oradea sau Alba Iulia, dar și în sute de comunități europene, a fost recunoscută ca bună practică în guvernarea participativă.

La nivel normativ, bugetarea participativă este susținută de un cadru legal favorabil, printre care se numără:

- Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, care prevede obligația instituțiilor publice de a consulta cetățenii în procesul de luare a deciziilor cu impact major;
- Ordonanța de Urgență nr. 57/2019 privind Codul Administrativ, care întărește principiul participării cetățenilor la actul de guvernare locală;
- Ghidurile metodologice ale Ministerului Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației, care recomandă explicit aplicarea principiilor de implicare activă a cetățenilor în planificarea și monitorizarea dezvoltării teritoriale;

- Carta Europeană a Autonomiei Locale și inițiativele Comisiei Europene privind guvernanta deschisă, care promovează responsabilitatea democratică, transparența și participarea publică la toate nivelurile de guvernare.

În următorii ani, comuna Mihăești are posibilitatea de a formaliza acest proces, prin introducerea unui mecanism anual de bugetare participativă, adaptat specificului rural. Chiar și în lipsa unei platforme digitale complexe, procesul poate fi demarat în forme simplificate – prin cutii de sugestii în spații publice, chestionare distribuite fizic, consultări tematice anuale sau forumuri locale.

Un astfel de mecanism ar contribui nu doar la consolidarea transparenței și încrederii în administrație, ci și la creșterea gradului de implicare civică și la orientarea mai eficientă a investițiilor publice către nevoile reale ale comunității.

Bugetarea participativă devine, astfel, un instrument de apropiere între administrație și cetățean, dar și un catalizator al dezvoltării durabile, într-un cadru construit pe cooperare, responsabilitate și solidaritate comunitară.

În contextul unei administrații publice locale moderne și incluzive, bugetarea participativă reprezintă o expresie concretă a democrației deliberative și a implicării cetățenilor în deciziile care le afectează viața cotidiană. Deși comuna Mihăești nu a implementat încă un sistem formalizat și digitalizat de bugetare participativă – așa cum există în marile orașe din România (ex. Cluj-Napoca, Oradea sau Alba Iulia) – administrația locală a început să aplice principii esențiale ale acestei practici, adaptate specificului local: dialog deschis, transparență decizională și receptivitate față de propunerile venite din partea comunității.

Fundamente strategice și legislative

Inițiativele locale de implicare a cetățenilor sunt susținute de o serie de politici și cadre strategice naționale și europene, care încurajează participarea activă a comunităților în procesele decizionale:

- Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR), prin componentele sale de reformă a administrației publice, digitalizare și creșterea transparenței, promovează modele de guvernanta participativă, mai ales la nivel local;
- Strategia Națională privind Incluziunea Socială și Reducerea Sărăciei (2022–2027) pune accent pe participarea grupurilor vulnerabile în procesele de planificare și dezvoltare, inclusiv în zonele rurale;

- Strategia de Specializare Inteligentă a Regiunii Sud-Vest Oltenia (RIS3) susține implicarea comunităților în stabilirea direcțiilor de dezvoltare economică locală, în special în domenii cu potențial specific, precum agricultura ecologică, turismul și meșteșugurile;
- Strategia Integrată de Dezvoltare Locală a Județului Vâlcea, care încurajează descentralizarea deciziilor, responsabilizarea comunităților și creșterea gradului de participare cetățenească.

De asemenea, la nivel legislativ, cadrul este consolidat de Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, Codul Administrativ (OUG 57/2019) și ghidurile emise de Ministerul Dezvoltării privind implicarea cetățenilor în planificarea strategică.

Bugetarea participativă în practică – modelul adaptat din comuna Mihăești

Deși procesul de bugetare participativă nu este formalizat printr-o platformă online dedicată, administrația din Mihăești a implementat, în cadrul elaborării Strategiei de Dezvoltare Locală 2025–2030, o formă adaptată acestui instrument, axată pe contact direct cu cetățenii și pe transparența deciziilor bugetare. Etapele procesului au fost clar definite și aplicate coerent:

1. Informarea și mobilizarea comunității

În cadrul consultărilor tematice și a întâlnirilor publice desfășurate în fiecare sat aparținător, locuitorii au fost informați cu privire la oportunitățile de implicare în stabilirea priorităților investiționale. Anunțurile afișate în spațiile publice, mesajele transmise prin liderii comunitari și comunicarea informală (inclusiv rețelele sociale) au avut rolul de a asigura accesul echitabil la informație și participare.

2. Colectarea propunerilor de proiecte

Cetățenii au fost încurajați să transmită, verbal sau în scris, idei privind investițiile necesare pentru comunitate. Printre cele mai frecvent menționate s-au numărat:

- reabilitarea infrastructurii rutiere;
- introducerea rețelei de gaze naturale;
- sprijinirea tinerilor fermieri și a producției locale;
- înființarea de centre comunitare (pentru copii, vârstnici, tineri);
- dezvoltarea turismului rural, balnear și ecologic.

3. Analiza tehnico-strategică

Echipa de elaborare a strategiei, împreună cu specialiștii administrației publice locale, a analizat propunerile din perspectiva fezabilității tehnico-economice, a sustenabilității și a compatibilității cu obiectivele asumate prin documentele strategice relevante. Acest demers a permis ierarhizarea realistă a proiectelor și pregătirea documentației aferente.

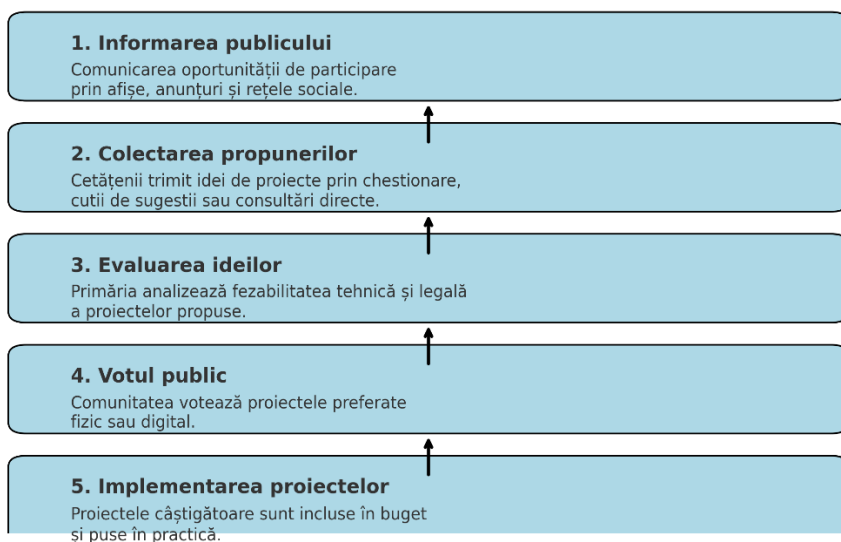
4. Validarea în consultările tematice

Propunerile au fost reintroduse în circuitul dialogului local, fiind dezbătute în cadrul întâlnirilor tematice cu reprezentanții categoriilor sociale relevante (fermierii, cadrele medicale, profesorii, tinerii, seniorii). Această validare participativă a asigurat o distribuție echitabilă a priorităților în funcție de specificul fiecărui sat și segment social.

5. Integrarea în portofoliul de proiecte strategic

Proiectele validate au fost incluse în Strategia de Dezvoltare Durabilă a comunei Mihăești 2025–2030 și vor constitui baza planurilor anuale de investiții, urmând a fi propuse pentru finanțare din:

- bugetul local;
- fonduri europene (PNRR, Programul Regional Sud-Vest Oltenia, FEADR);
- fonduri guvernamentale (Programul Național „Anghel Saligny”, CNI, AFM);
- parteneriate public-private.

Modelul de bugetare participativă aplicat în comuna Mihăesti nu doar că a permis identificarea unor investiții prioritare relevante, dar a demonstrat și potențialul unei guvernante locale bazate pe încredere, transparență și implicare. Chiar dacă instrumentele digitale nu sunt încă pe deplin implementate, procesul în sine respectă bunele practici europene în materie de implicare cetățenească.

Pe termen mediu, se recomandă explorarea posibilităților de digitalizare progresivă a bugetării participative, utilizând platforme ușor de accesat, adaptate nevoilor unei comunități rurale. În paralel, consolidarea culturii participative la nivel local poate transforma acest mecanism într-un pilon esențial al dezvoltării durabile, într-un cadru coerent, legitim și conectat la resursele disponibile.

O direcție importantă pentru evoluția procesului de bugetare participativă în comuna Mihăesti o constituie digitalizarea progresivă a acestui mecanism. Într-o societate din ce în ce mai conectată, chiar și în mediul rural, utilizarea unor platforme online intuitive, prietenoase și adaptate nivelului de alfabetizare digitală locală poate facilita o implicare mai largă a cetățenilor în luarea deciziilor. Modele deja testate în România – precum platformele online de bugetare participativă din Cluj-Napoca sau Alba Iulia – pot fi adaptate în formate simplificate pentru mediul rural, sprijinindu-se pe colaborarea dintre administrația locală, școală și rețelele informale comunitare.

În paralel, consolidarea culturii participative la nivel local rămâne o condiție esențială pentru succesul oricărui demers de tip participativ. Promovarea dialogului constant între cetățeni și administrație, dezvoltarea unor inițiative educaționale privind drepturile și responsabilitățile civice, implicarea tinerilor și a grupurilor vulnerabile în procese consultative – toate acestea contribuie la formarea unui cadru coerent, legitim și conectat la resursele reale ale comunei. În acest sens, se recomandă dezvoltarea de parteneriate cu ONG-uri active în domeniul democrației locale, utilizarea resurselor puse la dispoziție prin Fondul Social European Plus (FSE+), dar și sprijinirea inițiativelor civice emergente în comunitate

Proiecte validate prin participare activă

În cadrul procesului participativ desfășurat pentru elaborarea Strategiei de Dezvoltare locală a comunei Mihăesti pentru perioada 2025–2030, comunitatea locală a generat și validat un portofoliu de proiecte care reflectă nevoile reale, aspirațiile și prioritățile exprimate direct de cetățeni. Printre aceste propuneri se regăsesc:

- Amenajarea unui traseu pietonal și cicloturistic în zona de pădure, destinat recreerii, mișcării în aer liber și promovării ecoturismului local;

- Reabilitarea/consolidarea/restaurarea monumentelor de interes local/național;
- Înființarea unui centru comunitar multifuncțional, care să ofere servicii sociale, educaționale și recreative dedicate atât copiilor, cât și persoanelor vârstnice;
- Dezvoltarea unui târg lunar de produse agroalimentare locale, menit să sprijine micii producători și să stimuleze economia locală sustenabilă;
- Modernizarea dispensarului medical prin dotare cu echipamente de specialitate și înființarea unui centru de permanență medicală, accesibil tuturor locuitorilor;
- Implementarea de insule ecologice pentru colectarea selectivă a deșeurilor, completate de campanii educaționale în școli și comunitate, axate pe protecția mediului.

Impactul generat și viziunea pentru viitor

Chiar și într-o formă incipientă și adaptată specificului local, bugetarea participativă a produs un impact vizibil și semnificativ. Cetățenii au simțit că vocea lor contează, că pot influența direct prioritățile de investiții, iar administrația locală a câștigat încredere și legitimitate prin deschiderea la dialog și transparență. Prin această abordare, deciziile strategice s-au fundamentat nu doar pe date statistice sau cerințe administrative, ci și pe expresia autentică a nevoilor comunității.

Pe termen mediu, Primăria comunei Mihăești își propune:

- Instituționalizarea bugetării participative ca proces anual, inclus în planificarea strategică și bugetară a comunei;
- Dezvoltarea unei platforme online locale, prin care cetățenii să poată propune, vota și urmări implementarea proiectelor;
- Organizarea de sesiuni publice tematice și ateliere de co-creare, în special pe domenii precum tineret, agricultură, mediu și turism;
- Implicarea activă a tinerilor și a grupurilor vulnerabile în procesul decizional, ca expresie a unei democrații incluzive;
- Corelarea bugetării participative cu bugetul anual al comunei și cu prioritățile stabilite în apelurile de finanțare ale PNRR, Programului Regional Sud-Vest Oltenia sau FEADR.

Bugetarea participativă, așa cum a fost pusă în practică în Mihăești, demonstrează că și în mediul rural poate exista o formă funcțională și legitimă de guvernare participativă. Într-un context european care promovează tot mai mult principiile guvernării deschise, responsabilității publice și implicării cetățenești, comuna Mihăești devine un exemplu de

implicare graduală și realistă în procesul de co-creare a dezvoltării locale. Comunitatea nu mai este doar beneficiar al politicilor publice, ci devine, prin acest demers, co-autor și partener în construcția unei localități sustenabile și incluzive.

1.5. Stadiul implementării documentațiilor existente

În cadrul eforturilor continue de dezvoltare locală, administrația publică din comuna Mihăești a manifestat un angajament clar pentru profesionalizarea procesului decizional și pentru atragerea de fonduri nerambursabile prin documentații relevante, corect întocmite și aliniate cerințelor actuale de finanțare. Aceste instrumente, realizate în conformitate cu reglementările naționale și europene, au contribuit direct la implementarea unor investiții esențiale și oferă în continuare o bază solidă pentru acțiunile planificate în perioada 2025–2030.

Portofoliul de documente strategice și tehnico-economice aflate în posesia administrației publice locale reflectă o abordare riguroasă și anticipativă în planificarea dezvoltării. Dintre cele mai importante se remarcă:

- Planul Urbanistic General (PUG) – reprezintă un instrument fundamental pentru reglementarea dezvoltării teritoriale. Acesta trasează zonele funcționale ale comunei (locuire, agricultură, servicii, industrie, turism), stabilește regimul juridic al terenurilor, direcțiile de extindere a rețelelor de utilități, precum și măsuri pentru protejarea patrimoniului natural și a echilibrului ecologic rural. PUG-ul aflat în vigoare permite administrației locale să fundamenteze cererile de finanțare și să ofere investitorilor privați predictibilitate și claritate urbanistică.
- Fosta strategie de dezvoltare locală 2014–2020, elaborată într-un context instituțional diferit, a constituit un cadru orientativ valoros pentru perioada anterioară. Chiar dacă unele dintre direcțiile sale au fost depășite, documentul a oferit un suport important în redactarea cererilor de finanțare pentru proiecte publice și în orientarea administrației locale către priorități coerente.
- Studiile de fezabilitate și documentațiile tehnico-economice elaborate pentru o serie de investiții majore în infrastructură – modernizarea drumurilor comunale și vicinale, extinderea rețelelor de alimentare cu apă și canalizare, eficientizarea energetică a clădirilor publice, dotarea cu echipamente a unităților școlare sau îmbunătățirea capacității de răspuns în situații de urgență – au contribuit la pregătirea proiectelor pentru etape ulterioare de execuție și finanțare.

- Documentele-suport pentru accesarea programelor naționale și europene – inclusiv Programul Național de Dezvoltare Locală (PNDL), Programul Operațional Regional (POR), Planul Național Strategic (PAC), Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR), precum și apeluri gestionate de AFIR – au fost întocmite în acord cu ghidurile și cerințele tehnice specifice fiecărui program, ceea ce a permis depunerea unor aplicații mature și competitive.

Această infrastructură de planificare tehnică, strategică și urbanistică reflectă o maturizare administrativă a comunei Mihăești și poziționează administrația locală ca un actor pregătit pentru a valorifica oportunitățile de finanțare disponibile în exercițiul financiar 2021–2027 și în ciclurile bugetare viitoare.

În plus, utilizarea acestor documente nu este doar un demers birocratic, ci exprimă o viziune articulată, ce fundamentează deciziile de investiții într-un mod transparent și predictibil. Prin corelarea dintre viziunea de dezvoltare locală, documentațiile tehnice și mecanismele de consultare publică, comuna Mihăești își consolidează capacitatea de guvernare responsabilă, deschisă și orientată către rezultate concrete.

Rezultatele concrete ale procesului de modernizare – proiecte implementate cu impact în comuna Mihăești

Ca urmare a demersurilor planificate și a consolidării capacității administrative, comuna Mihăești a reușit în ultimii ani să transforme inițiativele strategice în proiecte concrete, cu efecte vizibile asupra calității vieții locuitorilor și asupra dezvoltării teritoriale. Aceste intervenții au fost orientate atât către infrastructura de bază, cât și către domenii-cheie precum educația, mediul, spațiul public sau cultura, contribuind la modelarea unui cadru de viață mai sigur, mai funcțional și mai atractiv.

Printre realizările notabile se regăsesc:

- Modernizarea și asfaltarea drumurilor de interes local, prin care s-au facilitat conexiunile intra-comunale și accesul către terenurile agricole. Aceste lucrări au avut un impact pozitiv asupra mobilității zilnice, dar și asupra activităților economice locale, în special în agricultură și turism.
- Extinderea și reabilitarea rețelelor de alimentare cu apă, proces care a inclus și realizarea documentațiilor tehnice necesare pentru dezvoltarea ulterioară a rețelelor de canalizare. Asigurarea accesului la utilități publice este un pilon fundamental pentru sănătatea populației și pentru atragerea de noi investiții în zonă.

- Investiții în educație, prin modernizarea spațiilor școlare, dotarea cu mobilier adecvat, echipamente IT și materiale didactice. Grădinițele și școlile din comună au beneficiat de lucrări de reparații și îmbunătățiri funcționale, susținând un proces educațional adaptat nevoilor actuale.
- Eficientizarea iluminatului public, realizată prin modernizarea sistemelor de iluminat stradal și utilizarea unor soluții cu consum redus de energie. Această intervenție a vizat nu doar reducerea costurilor bugetare, ci și creșterea nivelului de siguranță în spațiile publice pe timp de seară și noapte.
- Amenajarea de spații publice și locuri de joacă dedicate copiilor, contribuind la coeziunea socială și la îmbunătățirea vieții cotidiene în comunitate. Zonele recreative au fost gândite ca spații accesibile tuturor categoriilor de vârstă.
- Reabilitarea căminelor culturale din mai multe sate aparținătoare, un pas important în revitalizarea vieții comunitare. Aceste centre oferă un cadru pentru activități educative, culturale și evenimente locale, păstrând vie identitatea culturală și promovând tradițiile locale.
- Inițiative în domeniul protecției mediului, precum amenajarea de puncte pentru colectarea selectivă a deșeurilor și organizarea de campanii ecologice, în special în școli și în comunitățile active. Aceste acțiuni susțin tranziția către un comportament mai sustenabil la nivel local și cultivă spiritul civic al locuitorilor.

Împreună, aceste investiții configurează o traiectorie clară de dezvoltare sustenabilă și echilibrată. Ele răspund nevoilor imediate ale comunității, dar și cerințelor pe termen lung privind adaptabilitatea, competitivitatea și calitatea locuirii în mediul rural. În același timp, prin crearea unei infrastructuri funcționale și atractive, comuna Mihăesti devine mai pregătită să valorifice oportunități viitoare, inclusiv în turismul ecologic, agroturism sau economia circulară.

Evaluarea documentațiilor existente – punct de plecare pentru planificarea strategică locală

Pentru fundamentarea coerentă a Strategiei de Dezvoltare Locală a comunei Mihăesti pentru perioada 2025–2030, a fost realizată o analiză retrospectivă aplicată asupra documentațiilor strategice și tehnico-economice utilizate în etapele anterioare. Scopul acestui demers a fost de a înțelege în profunzime ce a funcționat bine, ce obstacole au fost întâlnite și ce domenii necesită o atenție suplimentară în următorul ciclu de planificare.

Această analiză a fost structurată pe trei componente esențiale:

a) Bune practici identificate

Comuna Mihăești a acumulat experiență semnificativă în formularea și implementarea de proiecte publice, cu rezultate notabile în domenii precum infrastructura rutieră, extinderea rețelelor edilitare, modernizarea unităților de învățământ și reabilitarea spațiilor publice. Aceste realizări constituie exemple de bună practică și pot fi replicate în alte sate sau extinse, în funcție de oportunitățile de finanțare disponibile. Proiectele reușite din anii anteriori vor fi utilizate ca modele în cadrul apelurilor lansate prin instrumente precum: **Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR), Administrația Fondului pentru Mediu (AFM) sau Programul Regional Sud-Vest Oltenia 2021–2027.**

b) Lecții învățate

Procesul de evaluare a evidențiat și o serie de dificultăți recurente în implementarea unor proiecte, care au determinat fie întârzieri, fie o eficiență redusă a intervențiilor planificate. Printre provocările majore s-au numărat: **lipsa capacității administrative temporare, întârzieri în obținerea avizelor și autorizațiilor, probleme de cofinanțare**, dar și obstacole de natură juridică sau procedurală. Aceste aspecte constituie lecții valoroase pentru viitor, indicând necesitatea consolidării resurselor administrative, a profesionalizării personalului și a unei mai bune planificări bugetare și operaționale.

c) Zone de îmbunătățire și direcții emergente

Analiza a pus în evidență și existența unor domenii strategice care au fost insuficient acoperite în ciclul anterior de dezvoltare, dar care devin prioritare în noul context european și național. Printre acestea se numără:

- **Digitalizarea administrației publice locale** – pentru o relație mai eficientă și transparentă cu cetățenii;
- **Serviciile sociale dedicate persoanelor vârstnice sau vulnerabile** – cu accent pe îngrijirea la domiciliu și integrarea socială;
- **Promovarea identității culturale și a patrimoniului local**, în corelare cu dezvoltarea turismului ecumenic, rural și balnear;
- **Tranziția ecologică**, inclusiv prin măsuri de eficiență energetică, mobilitate verde, colectare selectivă și educație ecologică în școli.

Aceste lacune identificate se transformă în oportunități de intervenție strategică în perioada 2025–2030, mai ales având în vedere prioritățile promovate de **Green Deal-ul european, PNRR, PNS PAC 2023–2027** și de strategia regională RIS3 Sud-Vest Oltenia.

Analiza retrospectivă oferă o bază solidă pentru articularea viziunii, a obiectivelor și a portofoliului de proiecte din actuala strategie. Ea contribuie la:

- **Alinierea la sursele de finanțare relevante pentru perioada 2021–2027**, cu accent pe PNRR, Politica de Coeziune, FEADR și Planul Național Strategic PAC;
- **Identificarea și consolidarea parteneriatelor locale** care s-au dovedit eficiente în etapele anterioare – școli, antreprenori locali, ONG-uri, instituții de cult sau cultură;
- **Creșterea capacității de absorbție a fondurilor externe**, prin prioritizarea intervențiilor și pregătirea documentațiilor mature;
- **Promovarea unei abordări incluzive și participative**, completată de consultări tematice, cercetare sociologică și mecanisme de bugetare participativă adaptate la specificul rural.

Această etapă de evaluare se dovedește nu doar o analiză necesară, ci și o oportunitate de re poziționare strategică. Pe baza lecțiilor din trecut, comuna Mihăești își poate construi direcțiile viitoare pe un fundament realist, coerent și adaptat exigențelor actuale ale guvernantei moderne și ale finanțării europene.

Recomandări strategice pentru perioada 2025–2030

Pe baza evaluării documentațiilor tehnico-economice și a rezultatelor proiectelor implementate până în prezent, se conturează o serie de direcții strategice clare, care pot ghida dezvoltarea sustenabilă a comunei Mihăești în următorul ciclu de programare.

În primul rând, este esențială consolidarea investițiilor care s-au dovedit eficiente și bine primite de comunitate – infrastructura rutieră, extinderea rețelelor de utilități și modernizarea unităților de învățământ rămân priorități cu impact direct asupra calității vieții și atractivității locale.

Totodată, este necesară o extindere tematică a intervențiilor, în direcția unor domenii până acum mai puțin acoperite, dar esențiale pentru viitor: digitalizarea serviciilor publice, sprijinirea grupurilor vulnerabile prin servicii sociale adecvate, stimularea inițiativelor economice durabile și integrarea dimensiunii de mediu în politicile locale – de la eficiență energetică la conservarea patrimoniului natural.

Un alt nivel de dezvoltare propus îl constituie inițierea unor proiecte de colaborare intercomunală, cu beneficii extinse în teritoriu. Acestea pot include: dezvoltarea unor rețele secundare de drumuri care să conecteze mai bine comunele vecine, trasee tematice turistice

regionale, parteneriate pentru gestionarea deșeurilor sau proiecte culturale și educaționale cu participare extinsă.

Nu în ultimul rând, alinierea la oportunitățile de finanțare externă trebuie să fie una strategică și proactivă, astfel încât fiecare proiect propus să răspundă atât nevoilor comunității, cât și criteriilor de eligibilitate și priorităților promovate prin fondurile europene și guvernamentale pentru perioada 2021–2027.

Această reflecție analitică asupra progreselor înregistrate nu reprezintă doar un demers retrospectiv, ci un exercițiu de viziune și responsabilitate publică. Valorificând experiența acumulată și învățămintele din trecut, comuna Mihăești are ocazia de a construi, într-un mod coerent și echilibrat, o nouă etapă de dezvoltare – una orientată către eficiență, incluziune și adaptare la provocările actuale și viitoare.

Capitolul 2: ANALIZA SITUAȚIEI ACTUALE

Context actual la nivelul județului Vâlcea

Strategia de Dezvoltare Durabilă a comunei Mihăești pentru perioada 2025–2030 se fundamentează pe o abordare integrată, coerentă cu direcțiile majore de dezvoltare ale județului Vâlcea și ale regiunii Sud-Vest Oltenia. În acest context, este esențială înțelegerea profilului general al județului Vâlcea – ca unitate administrativ-teritorială în care se înscrie comuna Mihăești – din perspectiva resurselor naturale, infrastructurii, demografiei, patrimoniului cultural și potențialului economic.

a. Scurt istoric. Date generale

Județul Vâlcea se întinde pe o suprafață de 5.765 km² și se învecinează cu județele Alba și Sibiu la nord, județul Argeș la est, județul Olt la sud și sud-est, județul Dolj la sud-vest, județul Gorj la vest și județul Hunedoara la nord-vest. Din punct de vedere administrativ, județul Vâlcea este împărțit în 2 municipii, 9 orașe și 78 de comune. Râmnicu Vâlcea este municipiul de reședință al județului Vâlcea, Oltenia, România, format din localitățile componente Aranghel, Căzănești, Copăcelu, Dealu Malului, Poenari, Priba, Râmnicu Vâlcea (reședința), Râureni, Stolniceni și Troian, și din satele Fețeni, Goranu, Lespezi și Săliște.

Județul Vâlcea poartă o denumire slavă, care înseamnă « ținutul lupilor ». În zona Vâlcea s-a aflat în secolul al XIII-lea cnezatul lui Farcaș. Din traducerea numelui său în slavonă a rezultat numele Vâlcea. Pe teritoriul județului Vâlcea, în Țara Loviștei la Perișani, este unul

din locurile unde este posibil să se fi dat bătălia de la Posada, între 9-12 noiembrie 1330, în care Basarab I a obținut o importantă victorie împotriva lui Carol Robert de Anjou, regele Ungariei, victorie ce condus la independența Țării Românești. Județul Vâlcea este atestat documentar la 8 ianuarie 1392 printr-un act emis de Mircea cel Bătrân, fiind primul județ atestat documentar în România. Radu cel Mare a înființat la Râmnicu Vâlcea în anul 1504 Episcopia Râmnicului - Noul Severin, fapt remarcat și de Paul de Alep care notează că în peregrinările sale a găsit aici o „reședință episcopală”. Vechi documente istorice, aflate în custodia arhivei Academiei Române și specificațiilor din Condica Episcopiei Râmnicului, Mihai Viteazul, domnul primei uniri a românilor din toate provinciile, s-a născut la Drăgoiești. La Proieni pe malul drept al Oltului, el și-a serbat nunta cu Doamna Stanca într-o veche biserică ortodoxă. O serie de mănăstiri și așezări monahale amintesc de Mircea cel Bătrân (Mănăstirea Cozia), Constantin Brâncoveanu, domnul erudit care împreună cu Antim Ivireanul au înființat la 1705 prima tipografie în limbă română (Mănăstirea Hurezu), Radu cel Mare și Matei Basarab (Mănăstirea Govora). De asemeni biserica „Buna Vestire” din municipiul Râmnicu Vâlcea, din fosta cetate a lui Mircea cel Bătrân, este ctitorită de domnitorul Mircea Ciobanul (1545 -1552, 1553 - 1554, 1558 -1559).

La Mănăstirea Cozia funcționa încă din anul 1415 o școală mănăstirească, atestată documentar la 28 martie 1415. Atestarea ei se face și prin hristoavele domnești din 18 martie 1419, 16 iulie 1436, 17 aprilie 1448. Primul dascăl a fost părintele Sofronie, starețul mănăstirii. Logofătul Filos, logofăt al lui Mircea cel Bătrân, compune versuri și imnuri religioase, desfășurând la Cozia o activitate prodigioasă. Logofătul Filos este considerat primul poet român. La 1649 Mardarie Cozianul pentru interesul școlii alcătuiește "Lexiconul slavo-românesc". Despre funcționarea școlii pomenește la 12 mai 1772 Arhimandritul Ghenadie care a venit la Cozia „din mică copilărie, unde am învățat și carte”. Nu departe de mănăstirea Cozia, la Jiblea (azi cartier al orașului Călimănești), este semnalată în secolul al XVIII-lea o școală sătească condusă de Barbu, fost elev al Coziei. De existența școlii de la Mănăstirea Govora, mărturii documentare sunt din timpul lui Radu cel Mare, datate 3 mai 1502. La 9 august 1636, Teofan al Ierusalimului menționa ca la Govora funcționează o școală pentru deprinderea meșteșugului tipografic. Cărturarul Melinte Macedoneanu, cu bogate cunoștințe "de elinește și slavonește" a pus, în timpul lui Matei Basarab, bazele unei tipografii. O însemnare pe un manuscris din secolul al XVII-lea de către Constantin Grămatic (din satul Corbeasa), spune „Să se știe că am șezut la Mănăstirea Bistrița ca să-nvățăm carte”, atestază că la acest așezământ monahal funcționa o școală. Aici cărturari vestiți, ca Mihail

Moxa, Teofil, viitor episcop de Vâlcea, Ștefan - viitor mitropolit al Țării Românești - Ioachim Bărbătescu, au transcris sau au redactat numeroase hristoave și cărți.

Prin județul Vâlcea, la 2 martie 1821, a trecut, în drumul său către București, cu armata sa de panduri, Tudor Vladimirescu. A poposit pe pridvorul școlii satești din Benești, pe Olteț, școală înființată la 1750 de dascălul grec Hristodor. Această școală, la 1838 s-a transformat în școală preparandă, adică școală care pregătea învățători rurali pentru satele plasei Oltețu. Tot din Beneștii pe Olteț fiind cărturarul Petrache Poenaru obține la Paris în anul 1827 brevetul de inventator a cea ce se numește „condei portăreț fără sfârșit” (stiloul de azi). Dar, el cărturarul, omul de taină al marelui revoluționar Tudor Vladimirescu, se remarcă prin faptul că este creatorul steagului național românesc, steag purtat pentru prima oară de pandurii acestuia. Este deasemeni cel care editează primul ziar românesc „Foaie de propagandă”, ziarul armatei de panduri a lui Tudor Vladimirescu, organizatorul învățământului național românesc, fondatorul colegiilor naționale din București și Craiova, este membru al Academiei Române din anul 1870.

Cadrul natural

Prin așezarea sa geografică, județul Vâlcea beneficiază de aproape toate formele majore de relief: munți, dealuri subcarpatice, podiș și lunci cu aspect de câmpie, dispuse în trepte de la nord la sud, întregite de defileele ale Oltului și Lotrului, străjuite de munții Cozia, Căpățânii, Făgăraș, Lotru și Parâng. Aici între masivele de munți se află una din cele mai mari depresiuni intramontane din județ, cunoscută sub numele de Țara Loviștei. Două treimi din suprafața județului sunt ocupate de Podișul Getic și Subcarpații Getici, cu altitudini între 400–800 m. Râul Olt străbate județul pe o distanță de 135 km, primind apele a numeroși afluenți din care cel mai important este Lotrul. Acest bazin hidrografic, care se află în partea dreaptă a Oltului, cuprinde aproape toată suprafața județului. Această rețea hidrografică este întregită de numeroase lacuri: Gâlcescu, Zănoaga Mare, Iezerul Latoriței (lacuri glaciare), Vidra, Brădet, Cornet, Călimănești, Dăești, Râmnicu Vâlcea, Râureni, Govora, Slăvitești, Ionești Zăvideni Drăgășani (lacuri artificiale pe Lotru și Olt pentru hidrocentrale) și lacurile sărate de la Ocnele Mari. Munții cu vaste păduri de conifere și foioase unde trăiesc urși, capre negre, cerbi, căprioare. De asemenea pășuni alpine unde oieritul este ocupația ancestrală a oamenilor locului. Către dealuri, plantațiile pomicole oferă fructe: mere, pere, prune, nuci, cireși, vișini. Din prelucrarea prunelor, în județ se produce țuica de Horezu și țuica de Vâlcea. Tot pe dealuri, mai spre sudul județului, se cultivă vița de vie din care se produc vinurile de Drăgășani. Spre granița de sud a județului, câmpia asigură terenuri fertile practicării agriculturii, cultivându-se cerealele (grâu, secară, porumb) sau culturi tehnice. Bogăția

județului Vâlcea este întregită de importante resurse minerale, importante atât pentru economia județului cât și pentru economia națională. De la Cataractele Lotrului, lângă Voineasa, se exploatează mică, pegmatite de cuarț și fedspat; calcar de la cariera Bistrița din comuna Costești; sare (clorură de sodiu) de la Ocele Mari; cărbune brun de la Berbești, Alunu, Copăceni; țiței și gaze naturale de la Băbeni, Mădulari, Făurești; izvoare de ape minerale de la Călimănești, Băile Olănești, Băile Govora; hidrocentrale (17 la număr). În sudul munților, după depresiunea subcarpatică a Horezului, este un fel se prispă înaltă, care coboară de la peste 800 m și trecând pe nesimțite în platforma deluroasă olteană. Afluenții Oltului și Oltețului taie atât prisma de sub munte cât și platforma mai joasă, în numeroase culmi strâmte și cu spinarea netedă, dispuse pieziș față de axa Oltului în nord, (muscelele) și aproape paralele cu ea, în sud. Din cauza acestei dispoziții a culmilor deluroase, circulația în regiunea colinară și de muscele a județului Vâlcea e foarte anevoioasă în curmeziș și mult mai înlesnită pe văi și pe culmi. În regiunea deluroasă clima este de tranziție între cea aspră și foarte umedă (800 - 1.000 mm precipitațiuni anual) de la munte, și cea secetoasă din câmpia Dunării. Astfel, nicăieri în acest județ precipitațiunile nu scad sub 500 mm. Oltul, care face limita județului către răsărit, primește pe cuprinsul acestui ținut, numeroși afluenți, dintre care putem menționa: Lotrul, Bistrița, Luncavățul și Oltețul cu Cerna.

Evoluția demografică și contextul social al județului Vâlcea

În contextul Strategiei de Dezvoltare Locală a comunei Mihăești pentru perioada 2025–2030, înțelegerea evoluției populației județului Vâlcea și a implicațiilor sale sociale este esențială pentru definirea obiectivelor de dezvoltare adaptate la realitățile demografice actuale. Tendințele demografice la nivel județean influențează capacitatea de dezvoltare a localităților rurale, accesul la forță de muncă, sustenabilitatea serviciilor publice și cererea pentru investiții în infrastructură, educație și servicii sociale.

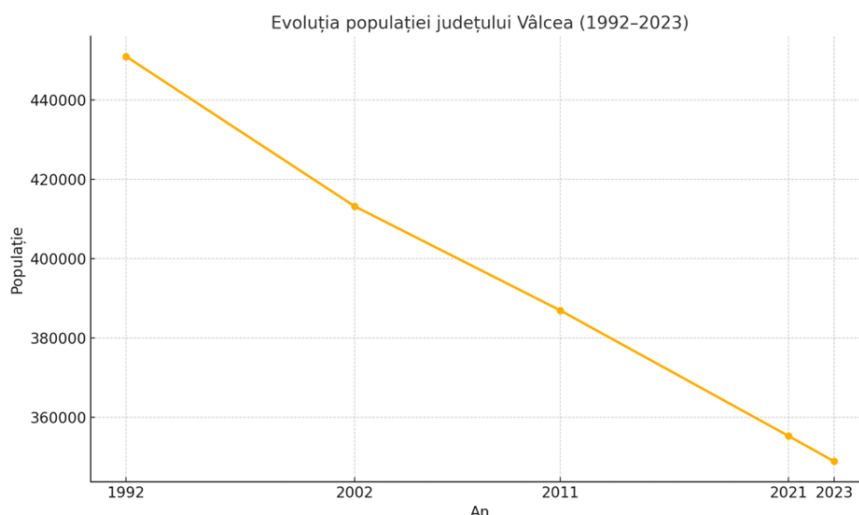
b. Evoluția populației

Datele furnizate de Institutul Național de Statistică (INS) indică o scădere constantă a populației județului Vâlcea în ultimele trei decenii:

An	Populație totală (persoane)
1992	451.000
2002	413.247
2011	387.000

An	Populație totală (persoane)
2021	355.320
2023 (estimare INS)	348.900

Fig. Evoluția populației județului Vâlcea (1992–2023)

Această scădere este generată de:

- migrația externă și internă (în special spre zonele metropolitane și diaspora);
- sporul natural negativ (natalitate scăzută și mortalitate ridicată);
- îmbătrânirea populației rurale.

Mihăești, ca și alte comune din zona subcarpatică a județului, resimte din plin acest declin demografic. Potrivit datelor Recensământului Populației și Locuințelor 2021, comuna a înregistrat o scădere față de recensămintele anterioare și un raport îngrijorător între populația activă și cea vârstnică, ceea ce impune măsuri de adaptare a politicilor sociale și educaționale.

Structura demografică actuală

La nivel județean, structura populației pe grupe de vârstă arată astfel (date INS 2021):

Grupă de vârstă	Pondere (%)
0–14 ani	13,8%
15–64 ani	63,5%
65+ ani	22,7%

Se observă o pondere ridicată a populației vârstnice, cu implicații directe asupra:

- presiunii pe sistemul de sănătate și servicii sociale;

- deficitului de forță de muncă;
- scăderii numărului de copii din școli și grădinițe.

În mediul rural (inclusiv în Mihăești), ponderea persoanelor peste 65 de ani este mai mare decât media județeană, iar declinul populației școlare impune reconfigurări ale rețelei educaționale și dezvoltarea de servicii de tip after-school, transport educațional sau digitalizare.

Învățământ și educație

În anul școlar 1985-1986, în minicipiul Râmnicu Vâlcea erau: 30 de grădinițe cu 5.200 de copii, 13 școli primare cu 200 de clase, 15.214 elevi, 553 cadre didactice, 170 săli de clasă, 20 laboratoare, 18 ateliere școlare, 5 săli de sport, 8 licee industriale cu 10 secții, 10.173 elevi, 354 cadre didactice, 179 săli de clasă, 42 laboratoare și 61 de ateliere școlare, un liceu agroindustrial și silvic, cu 14 clase și 310 elevi, un liceu economic cu 28 clase, 947 elevi, 38 de cadre didactice, 3 laboratoare școlare, un liceu sanitar cu 9 clase, 325 elevi, 11 cadre didactice, 3 laboratoare, un liceu de matematică-fizică cu 17 clase, 350 de elevi, 64 cadre didactice, 4 laboratoare, un liceu pedagogic cu 40 elevi și un liceu de filologie-istorie cu 38 de elevi.

În anul 2020 se numărau 14 grădinițe.

În anul școlar 2020-2021 – 2 colegii, 14 licee, 54 școli gimnaziale, 2 școli profesionale.

c. Economia și Mediul de afaceri

Principalele ramuri economice ale județului Vâlcea sunt agricultura, industria chimică, industria lemnului, industria alimentară, etc.:

- Industria chimică este reprezentată de fabrici și combinate precum Oltchim S.A., Uzinele Sodice Govora, ambele aflate la distanță de 10 km față de Râmnicu Vâlcea.
- Industria energetică: hidrocentrale construite de-a lungul râurilor Olt și Lotru (Barajul Lotru-Ciunget).
- Industria lemnului este prezentă la Râmnicu Vâlcea și Brezoi.
- Industria morăritului și panificației: la Râmnicu Vâlcea, reprezentată de firmele Boromir și Vel Pitar;
- Industria cărnii: la Râmnicu Vâlcea, reprezentată de Fabrica de Carne Diana;
- Industria de vinificație: la Drăgășani;
- Industria alimentară: de conserve din legume și fructe, bere: la Râmnicu Vâlcea.

Județul Vâlcea se relevă prin vastele sale posibilități economice. Exploatarea de păduri, de zăcămintele de sare – cele mai bogate din țară – izvoare minerale renumite, podgoriile de la

Drăgășani și cultura pomilor, care deține un loc de frunte printre județele țării, au imprimat acestui județ un ritm economic foarte viu. Valea Oltului de un pitoresc neîntrecut, posedă numeroase stațiuni balneo-climatice la Govora, Călimănești, Căciulata, Olănești, care sporesc considerabil bogăția județului.

d. Agricultura

Județul are o suprafață totală de 408.100 ha. Suprafața arabilă este de 90.854 ha, adică 22,26% din suprafața județului și 0,31% din suprafața totală a țării. Din suprafața arabilă a județului, marea proprietate deține 4.478 ha, adică 4,93% iar mica proprietate 86.376 ha, adică 95,07%.

Din totalul suprafeței arabile, cerealele ocupă 81.216 ha, astfel repartizate:

- Porumbul ocupă 63.068 ha, cu o producție de 504.613 chint. (prod. medie la ha 8,1 chint.).
- Grâul ocupă 14.775 ha, cu o producție de 59.331 chint. (prod. medie la ha 4,0 chint.).
- Ovăzul ocupă 2.822 ha, cu o producție de 11.514 chint. (prod. medie la ha 4,1 chint.).
- Orzul ocupă 404 ha, secara ocupă 75 ha, măturile 70 ha și meiul ocupă 2 ha.
- Fânețele cultivate și alte culturi furajere ocupă 1.923 ha. Din această suprafață lucerna ocupă 1.634 ha, cu o producție de 49.655 chint. fân (media la ha 30,3 chint.) și 25 chint. sămânță.
- Plantele alimentare ocupă 1.372 ha. Din această suprafață varza ocupă 410 ha, cu o producție de 24.545 chint. (media la ha 59,8 chint.). Ceapa ocupă 313 ha, cu o producție de 6.454 chint. (media la ha 20,6 chint.).
- Plantele industriale ocupă 411 ha. Din această suprafață cânepa ocupă 278 ha, cu o producție de 653 chint. fuior (media la ha 2,3 chint.) și 1.000 chint. sămânță.

Vegetație și culturi diverse

Din suprafața totală a județului (408.100 ha) , ogoanele sterpe ocupă 5.932 ha. Fânețele naturale ocupă 27.162 ha, cu o producție de 285.201 chint. (prod. medie la ha 10,5 chint.). Pășunile ocupă 34.716 ha. Pădurile ocupă 115.561 ha. Livezile de pruni ocupă 9.777 ha. Alți pomi fructiferi 1.076 ha. Vița de vie ocupă 9.018 ha, cu o producție de 242.845 hl (prod medie la ha 30,2 hl). Suprafața ocupată de livezile de pruni în acest județ este clasată pe locul al doilea pe țară. Industrie: 6 mori sistematice, 1 fabrică de șampanie, 1 de sulfat de cupru, 6 de tăbăcărie și încălțăminte, 10 de cherestea, 1 de cuie de lemn, 1 de dopuri de plută, 2 exploatări forestiere, 1 exploatare de mică, 1 mină de aur și argint, 1 mină de sare, 1 carieră de piatră. Din întreprinderile de mai sus, următoarele au un capital social sau un capital

investit de 5.000.000 lei și peste. Moara A. Geltsch, Râmnicu-Vâlcea, Moara « Sarpim » Drăgășani, Fabrica de șampanie « Drăgășani » din Drăgășani, Fabrica de tăbăcărie și încălțăminte Oprea Simion & Fiii din Râmnicu-Vâlcea, Fabrica de tăbăcărie « Crângaș » din Râmnicu-Vâlcea, Fabrica de cherestea « Carpatina » Brezoiu și mina de sare C.A.M. de la Ocnele-Mari, Mina de aur și argint a Soc. « Minele de aur din România » din Brezoiu. Comerț Județul Vâlcea alimentează cu sarea exploatată la Ocnele-Mari 16 județe din țară. Comerț dezvoltat cu lemn brut și prelucrat; comerț cu animale și produse animale, mai ales cu lână. De la Drăgășani se vând mari cantități de vin în toată țara. Un important venit aduce județului și vânzarea apelor minerale, exploatate în mai multe stațiuni.

Credit și cooperatie

În cuprinsul județului funcționează 15 societăți anonime.

- Cooperative de credit (bănci populare) 134, cu 18.777 membri și cu un capital social vărsat de 76.666.207 lei.
- Cooperative de producție diversă 2, cu 44 membri și cu un capital social vărsat de 96.297 lei.
- Cooperative forestiere 4, cu 341 membri.
- Cooperative agricole de aprovizionare și vânzare în comun 3, cu 519 membri.
- Cooperative de consum 11, cu 1288 membri și cu un capital social vărsat de 1.920.338 lei.

Camera de Comerț și Industrie a județului Vâlcea a scos în evidență lipsa cronică a unor investiții majore în dezvoltarea economică a județului. Dacă în foarte multe zone din țară a existat o expansiune a dezvoltării de întreprinderi din industria construcțiilor de masini, din înalta tehnologie, din IT, practic din toate domeniile economiei, în județul nostru acest lucru nu s-a întâmplat, acest lucru având câteva cauze majore:

- Lipsa unor parcuri industriale care să atragă investiții importante;
- Lipsa de profesionalism în administrarea unui complex de factori economici legați de CET Govora și de exploatarea cărbunelui din Berbești și Alunu, care au dus la falimentul singurului producător de abur tehnologic pentru platforma industrială;
- Utilizarea pentru organizarea de nunți și botezuri a unei investiții europene de cca 15 mil euro, centrul de expoziții de la Călimănești, al doilea ca mărime din România, care poate aduce beneficii de neestimat pentru marketingul produselor vâlcene și românești;

- Lipsa de implicare a autorităților locale în rezolvarea unor probleme ale unor societăți comerciale cu impact major în economia valceană și românească, care valorifică la nivel înalt resursele locale, precum Ciech Sodă România S.A.;
- Neimplicarea factorilor de decizie locali în rezolvarea infrastructurii de transport, care aduce prejudicii majore economiei locale, prin întârzierea nejustificată a începerii autostrăzii care ar trebui să lege Oltenia cu Transilvania.

Camera de Comerț și Industrie Vâlcea își exprimă convingerea că având în vedere poziția de invidiat a județului, resursele sale turistice inestimabile și nu în ultimul rând valoarea de necontestat a oamenilor care trăiesc pe aceste meleaguri, vor fi argumente suficiente pentru revenirea economiei noastre și în același timp a bunăstării la locul pe care îl merită.

e. **Transportul**

Județul Vâlcea este străbătut de o rețea totală de drumuri de 1.466 km 402 m împărțită astfel:

- Drumuri naționale 189 km 545 m din care 169 km 053 m (pietruți) sunt întreținuți de Direcțiunea Generală a Drumurilor iar 20 km 492 m (pavați și pietruți) de comunele urbane.
- Drumuri județene 671 km 959 m din care administrația județului întreține 365 km 828 m (pietruți), iar comunele urbane 5 km.
- Drumuri comunale 604 km 898 m.

Lungimea podurilor este de 13.309,93 m, repartizată astfel : poduri naționale 3.101, 13 m, județene 6.081,50 m, comunale 4.127,30 m. Prin județ trec 3 drumuri naționale, legând următoarele localități :

- Caracal – Râmnicu-Vâlcea – Tâlmăciu
- Pitești – Rm. Vâlcea - Tg-Jiu
- Pitești – Dobroteasa – Drăgășani

Calea ferată

Rețeaua totală de cale ferată a județului este de 76 km repartizată astfel: 70 km linii principale și 6 km linii secundare simple.

Itinerarii principale: Accelerate: București – Piatra Olt – Sibiu

Stații importante: Rm.-Vâlcea, Drăgășani, Călimănești, Râureni, Ocnița.

Poștă, telegraf, telefon

În județul Vâlcea sunt 6 oficii P.T.T. de stat din care 2 oficii autorizate (la Bălcești și Brezoi) ; 5 agenții specializate la Băbeni, Lădești, Grădiștea, Măciuca și Zătrene, 1 oficiu balnear (Olănești) și 5 gări cu serviciu poștal la Cornet, Govora, Ionești, Râureni, Zăvideni. Oficii

telefonice la Râmnicu-Vâlcea, Ocnele-Mari, Călimănești, Drăgășani, Băile Govora, Băbeni, Bălcești, Brezoi, Căineni, Horezu, Olănești.

f. Cultură

Monumente istorice

- Mănăstirea Horezu. Ctitorie a lui Constantin Brâncoveanu, la 1692
- Biserica din Hurezu, cu frumoase fresce în stil popular
- Mănăstirea Arnota, înălțată de Matei Basarab, la 1640, pentru odihna trupului tatălui său, Vornicul Danciul, adus de la Alba-Iulia. Sub o lespede mormântală, minuțios sculptată cu armele Țării Românești, este înmormântat însuși ctitorul.
- Mănăstirea Bistrița. Ctitorie a boierilor Craiovești Barbu, Danciu, Radu, Preda și Mircea, din 1518.
- Mănăstirea Cozia, înălțată de Mircea cel Bătrân, în 1386. Biserica principală are liniile caracteristice arhitecturii din epoca lui Nicodim. Cadrul ușii aparține epocii lui Constantin Brâncoveanu, când se adause nartexul și se repară pictura. Ferestrele poartă încă florile și vulturul epocii de construcție. Are o singură cupolă. În epoca lui Neagoe, la începutul sec al XVI-lea, i se făcură noi reparațiuni, atestate de inscripțiile de pe zidul lateral din stânga. De atunci datează marile fresce, de o vădită influență venețiană, din cuprinsul naosului.
- În 1605-1606 lângă Mircea, a fost înmormântată călugărița Teofania, mama lui Mihai Viteazul. Biserica din cimitir a fost înălțată în 1542-1543 de către Radu Paisie în stil moldovenesc. Mănăstirea dintr-un lemn a fost ridicată în sec al XVI-lea sub Alexandru Voievod și terminată de Matei Basarab. A fost reparată de Ștefan Cantacuzino în 1715.
- Mănăstirea Govora, înălțată în 1491-1492 de Radu, numit cel Mare pentru dărnicia sa.
- Mănăstirea Surupatele, azi în ruină, fondată în 1706 de către doamna Maria, soția lui Brâncoveanu, ca o mărturie a ruinei întregii familii martirizate la Constantinopol.
- Biserica episcopiei din Râmnicul-Vâlci, înălțată în sec XVI de către Arhiepiscopul Eftimie al Severinului împreună cu Episcopul Mihail.
- Mănăstirea Cetățuia din Râmnicul-Vâlci, fondată la 1680 de Mitropolitul Teodosie și restaurată în 1853 de Mitropolitul Nifon. Pe locul acestei mănăstiri exista un schit, unde a fost decapitat de boieri Radu de la Afumați.
- Schitul Cornetul, construit de Mareș Băjescu, banul Craiovei, la 1666.
- Biserica fostei mănăstiri Mamul, ctitorie a lui Constantin Brâncoveanu la 1696.

- Biserica « Maica Domnului » din Râmnicul-Vâlci, ctitorie a lui Mircea Ciobanul, domnul Țării Românești, arsă de turci la 1738, restaurată în 1747.
- Biserica « Toți Sfinții » din Râmnicul-Vâlci înălțată între 1762-1764, cu frumoase săpături în piatră a Popei Ioan Pietrarul.
- Biserica « Buna Vestire » din Râmnicul-Vâlci ctitorie a lui Mircea cel Bătrân la 1388.
- Biserica « Cuvioasa Paraschiva » din Râmnicul-Vâlci, fondată de Pătrașcu cel Bun la 1557 și terminată de fiul său Mihai la 1598.
- Crucea zisă « a Mișeilor », ridicată la 1656 de Constantin Șerban voievod pe dealul Troian din marginea orașului.

g. Turismul

- Călimănești, comună urbană situată pe valea Oltului, în regiunea muntoasă. Stație c.f. pe linia principală București-Sibiu. Stațiune balneo-climatică de întâi ordin.
- Ocnele-Mari, comună urbană, așezată în apropierea orașului Râmnicu-Vâlcea. Stațiune balneo-climatică, cunoscută și prin exploatațiuni de sare. Stație c-f pe linia R.-Vâlcea - Râureni, Ocnița, la depărare de 130 km de Craiova și 184 km de București.
- Băile Govora, comună urbană, așezată într-o regiune deluroasă, spre mijlocul județului. Stațiune balneară de prim ordin, situată la 17 km de R.-Vâlcea și la 12 km de stația c.f. Govora (linia București – Sibiu).

Situația Socială

Conform informațiilor Direcției Județene de Statistică Vâlcea, beneficii de asistență socială au fost acordate astfel:

	2014	2015	2016	2017	2018
NUMĂR BENEFICIARI⁽¹⁾					
I. Beneficii de asistență socială finanțate din bugetul MMPS²⁾					
I.1. Beneficii de asistență socială					
Alocația de stat pentru copii	66666	65245	63862	62461	61309
Alocația pentru susținerea familiei	6592	7367	6907	5961	4970
Indemnizație pentru creșterea copilului	2878	2807	2740	2951	3180
Stimulent lunar pentru creșterea copilului	534	539	605	952	1124
Ajutoare sociale pentru asigurarea VMG (venitului minim garantat)	4416	4576	4525	4193	3668
Beneficii de asistență socială acordate persoanelor cu dizabilități					
Indemnizația lunară pentru însoțitorii persoanelor cu handicap vizual grav	1292	1308	1269	1230	1214
Indemnizația lunară pentru adulții cu handicap grav și accentuat	17956	19805	20405	20869	21648
Buget personal complementar lunar pentru adulții cu handicap grav, accentuat sau mediu	21136	23011	23591	23856	23030
Indemnizația lunară pentru persoanele infectate cu HIV sau bolnave de SIDA	100	101	101	104	107

La data de 31.12.2020, 264 de asistenți maternali profesioniști aveau în plasament copii, iar după mediul de proveniență erau distribuiți astfel:

- urban: 90;
- rural: Fiecare asistent maternal profesionist are în plasament unul, doi, trei sau mai mulți copii.

Situația privind copiii/tinerii cu măsură de protecție specială în centrele rezidențiale publice pentru protecția copilului, la data de 31.12.2020, este următoarea:

Nr. Crt.	Denumire serviciu social	Nr. copii la 31.12.2020
1.	Centrul de plasament „Ana”, Rm. Vâlcea	15
2.	Centrul de primire în regim de urgență pentru copilul abuzat, neglijat, exploatat, Rm. Vâlcea	0
3.	Complex de apartamente - Locuințe de tip familial Rm. Vâlcea	25
4.	Complex familial pentru recuperarea copilului cu dizabilități Goranu	20
5.	Centrul pentru copilul cu dizabilități, Rm. Vâlcea	20
6.	Serviciul Casa „Pinocchio”, Băbeni	17
7.	Serviciul Căsuță de tip familial „Nicoleta”, Băbeni	12
8.	Serviciul Casa Materna Troianu	7
	TOTAL	116

Proiecte finalizate în anul 2020 de către D.G.A.S.P.C Vâlcea:

- “ASSIST - Alternative for Social Support Inspiring Transformation” dincadrul Cererii de propuneri: REC-RCHI-PROF-AG-2017 - Dezvoltarea capacităților în domeniul

drepturilor copilului. Valoarea proiectului aferentă D.G.A.S.P.C. Vâlcea: 53.104,48 euro, din care: 10.620,90 euro, cofinanțare D.G.A.S.P.C. Vâlcea 10.620,90 euro.

- Dezvoltarea unui sistem unitar de management al calității la nivelul Consiliului Județean Vâlcea și al instituțiilor subordonate, Cod SMIS119720, Cod SIPOCA 481. Proiecte în parteneriat, în curs de implementare: 1. "TEAM-UP: Progres în calitatea îngrijirii alternative a copiilor", IDMySMIS 127169. Valoarea proiectului: 54.334.784,46 lei, din care: 1.086.702,46 lei, cofinanțare D.G.A.S.P.C. Vâlcea. 2. "VENUS - împreună pentru o viață în siguranță, Cod SMIS:128038, depus de către ANES în cadrul: Programului Operațional Capital Uman 2014 - 2020, Axa prioritară 4, OS 4.4. Reducerea numărului de persoane aparținând grupurilor vulnerabile prin furnizarea unor servicii sociale / medicale / socio - profesionale / de formare profesională adecvate nevoilor specifice. Prioritatea de investiție 9ii, apel de proiecte generat de My SMIS 128038. Valoarea proiectului: 1.137.174,76 lei, din care: 22.743,43 lei, cofinanțare D.G.A.S.P.C. Vâlcea.
- "Centrul de zi pentru persoane vârstnice, sat Fumureni, Comuna Mihăești, Jud. Vâlcea" proiect derulat în parteneriat cu UAT Mihăești (Lider de proiect), Jud. Vâlcea. Valoarea proiectului: D.G.A.S.P.C. Vâlcea nu are contribuție financiară.
- "A.C.C.E.S. - Asistență pentru Creșterea Calității vieții și Egalitate de Șanse pentru vârstnici" - proiect derulat în parteneriat cu UAT Municipiul Drăgășani, în cadrul Programului Operațional Capital Uman 2014 - 2020, Axa prioritară 4, Prioritatea de investiție 9.ii, Apel de proiecte: POCU/436/4/4/ Reducerea numărului de persoane aparținând grupurilor vulnerabile prin furnizarea unor servicii sociale/medicale/socioprofesionale/de formare profesională adecvate nevoilor specifice în vederea integrării socio- profesionale. Valoarea contractului: 402.891,72 lei, din care: 8.057,84 lei, cofinanțarea D.G.A.S.P.C Vâlcea.

Valorile județului Vâlcea

Poziția județului Vâlcea este una extrem de favorabilă din punct de vedere al protecției climatice, al formelor de relief și al biodiversității, care, de-a lungul timpului, au favorizat instalarea și dezvoltarea populațiilor umane încă din paleolitic. Mai târziu aveau să se așeze, de regulă la ieșirea apelor din munți, primele așezări monahale care au devenit de-a lungul timpului veritabile monumente de artă și cultură. Totodată s-au dezvoltat renumite stațiuni balneare și turistice care au dus faima județului în toată lumea. Se poate spune că județul Vâlcea dispune de cele mai multe stațiuni cu ape minerale din România, precum și de cele mai multe schituri și mănăstiri de pe teritoriul țării. Tot cadrul natural și resursele

hidroenergetice au făcut ca în județul Vâlcea să se construiască cea mai mare hidrocentrală de pe râurile interioare ale României (Lotru Ciunget), precum și cele mai multe hidrocentrale pe Râul Olt, aici obținându-se cea mai ieftină energie electrică. În egală măsură, spre deosebire de alte zone ale țării, județul Vâlcea este un județ cu pericole naturale reduse (fără riscuri mari de inundații, cutremure sau alte calamități). Bogățiile județului nu se reduc numai la atât. Cuprins între apele Oltețului și ale Oltului, atât în regiunea muntoasă cât și în cea locuită, e băzdat de numeroase ape curgătoare de munte, în lungul cărora stau înșirate satele, și care oferă cercetătorului dese și variate peisaje de efect, între care amintim : defileul Bistriței și cataractele Lotrului, care se găsesc chiar în defileul lui, ce separă județul Sibiu de Vâlcea, la vreo 10 km de Voineasa.

MIHĂEȘTI

2.1. Profil socio-demografic -

Analiza socio-economică și procesul de diagnosticare a realităților locale, realizate în cadrul Strategiei de Dezvoltare Locală a Comunei Mihăești pentru perioada 2025–2030, s-au fundamentat în principal pe date statistice și informații validate din surse oficiale, recunoscute la nivel național și european. Aceste date, provenite în special din perioada 2016–2019, au fost selectate întrucât constituie cele mai recente seturi complete, comparabile și omogene la nivel local, puse la dispoziție de Institutul Național de Statistică (INS), Eurostat, ministerele de resort, precum și alte instituții guvernamentale și agenții cu atribuții în domeniu (ex. Ministerul Dezvoltării, Ministerul Educației, Ministerul Sănătății, Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă etc.).

Această abordare a fost necesară în contextul în care, pentru unitățile administrativ-teritoriale de dimensiuni mici, precum comunele rurale, actualizarea datelor oficiale se face adesea cu întârziere, iar frecvența publicării acestora este redusă. În plus, multe dintre datele aferente anilor ulteriori (2020–2024) sunt fie incomplete, fie încă în curs de validare sau nu sunt defalcate la nivel comunal. Prin urmare, utilizarea perioadei 2016–2019 asigură o bază factuală solidă, esențială pentru o analiză riguroasă și pentru formularea unor politici publice coerente și realiste.

Acest demers statistic a fost completat de cercetări calitative, consultări publice, chestionare și analize documentare, oferind o imagine de ansamblu echilibrată – atât din perspectiva datelor cantitative, cât și a percepțiilor și experiențelor trăite de membrii comunității. Astfel,

analiza socio-economică nu doar că a reflectat starea actuală a localității, ci a constituit și un instrument important de sprijin în fundamentarea direcțiilor strategice pentru dezvoltarea locală a comunei în următorii ani.

Această abordare metodologică este fundamentată pe o serie de argumente solide, care țin atât de realitățile locale privind disponibilitatea datelor, cât și de nevoia unei analize integrate, conectate la provocările actuale și viitoare ale comunității.

1. Accesul limitat la date actualizate la nivelul comunei

În procesul de diagnosticare a stării de fapt, s-a constatat că majoritatea indicatorilor esențiali pentru o analiză comprehensivă a dezvoltării durabile – precum structura populației, nivelul de educație, gradul de ocupare a forței de muncă, infrastructura tehnico-edilitară, serviciile publice sau performanțele economice locale – sunt colectați de Institutul Național de Statistică (INS) la nivel comunal, dar sunt publicați cu un decalaj semnificativ. Din această cauză, pentru numeroase UAT-uri rurale, datele de după anul 2020 nu sunt încă disponibile în formă completă, omogenă și comparabilă. Prin urmare, perioada 2016–2019 a fost selectată ca reper principal pentru fundamentarea analizei, întrucât oferă un set de informații valide, compatibile cu cerințele planificării strategice și relevante pentru formularea de concluzii coerente.

2. Integrarea de date calitative și informații actualizate din teren

Pentru a evita limitarea analizei la datele statistice disponibile în mod formal, procesul a fost completat cu surse alternative de informare, menite să ofere o imagine cât mai fidelă a realităților actuale din comună. Acestea au inclus:

- informații operaționale furnizate de autoritatea locală privind starea infrastructurii, proiectele finalizate recent, investițiile în curs și prioritățile identificate pe baza documentațiilor tehnice existente;
- consultări directe cu populația, prin chestionare, interviuri semi-structurate și ateliere tematice desfășurate în perioada 2023–2024, care au adus în prim-plan percepțiile, aspirațiile și provocările resimțite de cetățeni;
- alinierea direcțiilor de analiză cu sursele strategice naționale și europene de ultimă generație, cum ar fi Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR), Planul Național Strategic PAC 2023–2027, Programul Regional Sud-Vest Oltenia 2021–2027 și alte documente relevante care indică trendurile actuale și viitoare ale politicilor publice.

3. Validitatea tendințelor identificate în perioada de referință

Chiar dacă setul principal de date utilizat acoperă anii 2016–2019, tendințele majore evidențiate în această perioadă – precum scăderea populației active, emigrarea tinerilor, accesul inegal la servicii publice, gradul redus de tehnologizare în agricultură sau lipsa unor rețele edilitare complete – continuă să caracterizeze comunitatea locală. Aceste realități nu doar că persistă, dar, în anumite privințe, s-au intensificat în contextul post-pandemic. Astfel, analiza istorică nu și-a pierdut relevanța, ci, dimpotrivă, constituie un instrument util pentru anticiparea nevoilor viitoare și pentru justificarea intervențiilor strategice propuse.

4. Adaptarea obiectivelor strategice în funcție de provocările recente

La formularea priorităților și direcțiilor de dezvoltare, s-a ținut cont de lecțiile învățate în perioada pandemiei de COVID-19, precum și de realitățile socio-economice curente, cum ar fi inflația, vulnerabilitatea grupurilor sociale defavorizate, tranziția digitală accelerată sau schimbările climatice. Deși baza de date statistică provine în principal dintr-o perioadă anterioară pandemiei, măsurile incluse în strategie reflectă contextul actual și urmăresc creșterea rezilienței comunității, sporirea capacității de reacție a administrației și susținerea unei dezvoltări echitabile și sustenabile.

5. Caracterul dinamic și adaptabil al strategiei

Strategia de Dezvoltare Durabilă a Comunei Mihăesti pentru perioada 2021–2027 nu este un document static, ci un instrument flexibil de planificare, care prevede mecanisme clare pentru monitorizare, evaluare intermediară și actualizare periodică. Această flexibilitate este esențială într-un context în care schimbările economice, tehnologice, sociale și de mediu se produc rapid și impun capacitatea de reacție strategică din partea administrațiilor publice locale. În acest sens, strategia va fi actualizată ori de câte ori apar noi surse de date relevante sau schimbări semnificative în mediul extern care necesită ajustări în intervențiile planificate.

6. O viziune integrată, dincolo de analiza statistică clasică

De remarcat este faptul că analiza de context nu s-a limitat la o simplă interpretare de indicatori cantitativi, ci a fost completată printr-o abordare integrată, strategică, ce a îmbinat perspectiva datelor istorice cu observațiile comunității, politicile publice naționale și regionale, precum și cu principiile dezvoltării durabile. Astfel, în lipsa unor indicatori actualizați până la nivel comunal pentru perioada post-2020, direcțiile de acțiune propuse au fost construite pe o bază solidă, multidimensională, care corelează nevoile locale reale cu oportunitățile de finanțare și capacitatea de implementare existentă.

Strategia de Dezvoltare Durabilă a Comunei Mihăesti pentru perioada 2021–2027 își păstrează relevanța și aplicabilitatea tocmai prin această abordare integratoare, care reunește

dimensiunile economice, sociale, ecologice și instituționale într-un cadru coerent, participativ și orientat către viitor.

Comuna Mihăești este așezată în partea centrală a județului Vâlcea, pe DN 64 și DN 70 și se află la 14 km față de capitala județului, pe direcția sud-vest și la o distanță de 160 km față de capitala României.

Din punct de vedere geografic comuna Mihăești este poziționată în partea centrală a Subcarpaților Getici, în Subcarpații Vâlcei la o altitudine de 225 m, pe valea râului Govora și pe dreapta văii Oltului, la confluența celor două cursuri de apă. Localitatea are în componența sa un număr de 13 sate: Buleta (reședința), Arsanca, Bârsești, Govora, Gurișoara, Măgura, Mihăești, Munteni, Negreni, Rugetu, Scărișoara, Stupărei și Vulpuiești. Satele comunei, în special cele din partea sudică, poartă amprenta unei vechi îndeletniciri, specifică oierilor ardeleni. Numeroase familii de aici sunt înrudite cu familiile de ciobani din Băbeni și legate prin originea comună de Mărginimea Sibiului.

Teritoriul administrativ al comunei Mihăești se învecinează la nord cu orașul Ocnele Mari și Comuna Bunești; la sud cu comuna Mihăești și orașul Băbeni; la est cu municipiul Râmnicu Vâlcea; la vest cu orașul Govora-Bai și comună Frâncești.

Satele comunei, în special cele din partea sudică, poartă amprenta unei vechi îndeletniciri, specifică oierilor ardeleni. Numeroase familii de aici sunt înrudite cu familiile de ciobani din Băbeni și legate prin originea comună de Mărginimea Sibiului.

a. Relief și așezare

Comuna Mihăești se află în centrul județului Vâlcea, în Subcarpații Vâlcii (parte a Subcarpaților Getici), pe dreapta văii Oltului, chiar la confluența cu râul Govora. Altitudinile joase ale luncii se situează în jur de 225 m, iar așezările urcă apoi domol pe versanți și interfluvii. Comuna este la circa 14 km sud-vest de municipiul Râmnicu Vâlcea și cuprinde 13 sate: Buleta (reședință), Arsanca, Bârsești, Govora, Gurișoara, Măgura, Mihăești, Munteni, Negreni, Rugetu, Scărișoara, Stupărei și Vulpuești, pe un teritoriu de aproximativ 56 km².

Relieful are caracterul tipic subcarpatic: o treaptă joasă de luncă și terase ale Oltului, urmată de dealuri larg ondulate și culmi domoale care se ridică treptat spre vest și nord-vest. În sectorul Govora, versanții coboară spre mănăstire dinspre Dealul Coșul Mare, oferind puncte naturale de belvedere asupra văii. Acest peisaj de „înșeuări” line, plaiuri cultivate și fânețe determină o locuire dispersată în cătune și sate alungite pe văi și pe muchii³.

Rețeaua hidrografică ordonează așezarea: râul Olt funcționează ca axă estică, iar râul Govora (29 km lungime, bazin de 117 km²) traversează comuna și se varsă în Olt în

³ www.primaria-mihaesti.ro

dreptul Mihăeștiului. La nivel local, pâraie precum Focșa/Arsanca drenează versanții dintre satele Arsanca, Rugetu și Munteni, iar în apropierea sanatoriului TBC se află un mic „lac cu nuferi”, element de microrelief și habitat umed valoros.

Poziția la contactul dintre lunca Oltului și dealurile subcarpatice a facilitat, în timp, atât agricultura pe terase cât și accesul rutier. Mihăești este străbătută/legată de DN 64 (axă pe valea Oltului către Râmnicu Vâlcea și Drăgășani) și DN 67 (către Ocnele Mari – Băile Govora – Târgu Jiu), ceea ce explică dezvoltarea liniară a unor sate de-a lungul văilor și a traseelor rutiere.

În ansamblu, Mihăești are un relief „blând”, propice locuirii și agriculturii diversificate, dar suficient de variat pentru a oferi cadre peisagistice distincte — de la lunca Oltului și ogoarele terasate, la livezile și plaiurile din preajma Govorei, până la poienile și colinele ce înconjoară vatra satelor.

Poziția comunei Mihăești la contactul dintre lunca Oltului și dealurile subcarpatice oferă un portofoliu rar de oportunități care se sprijină unele pe altele: agricultură pe terase fertile, rute de mobilitate ușoară, turism cultural-spiritual ancorat în tradiții și peisaje cu vizibilitate largă. Conexiunile rutiere bune către Râmnicu Vâlcea, Băile Govora și Ocnele Mari transformă comuna într-un „nod de proximitate” ușor de atins pentru vizitatori de o zi și pentru micro-antreprenoriat rural.

Potential de valorificare

Peisaj & recreere în natură. Culmile line și muchiile dintre văi pot fi structurate ca rețea de „drumuri de plai” pentru drumeție, alergare montană ușoară și cicloturism (gravel/MTB), legând puncte de belvedere din Măgura, Rugetu–Arsanca și preajma Govorei. Lunca Oltului și valea Govorei pot susține promenade verzi-albastre cu locuri de popas, mici pontoane de observare a faunei, arbori de aliniament și coridoare de umbră. Micro-habitatele umede (de tip „lac cu nuferi” și ogoare umede de la baza versanților) pot fi puse în valoare ca „rezervații educaționale” — zone liniștite, cu panouri de interpretare și trasee scurte pentru familii.

Patrimoniu religios & cultură vie. Prezența mănăstirii și a bisericilor de lemn și zid oferă un filon identitar puternic: se poate crea o rută cultural-spirituală „Mihăești–Govora” cu ghidaj local, obiecte de interpretare (coduri QR, audio-ghid, expoziții temporare) și un calendar anual de evenimente (carte vechi, cântări psaltice, meșteșug). În sat, gospodăriile cu arhitectură tradițională pot deveni puncte de demonstrație pentru tehnici locale (șindrilă, lemn, țesături), integrate în pachete turistice scurte (weekend cultural).

Agricultură, livezi & lanțuri scurte. Terasale și expozițiile însoțite favorizează pomicultura (prun, măr, nuc, alun), stupăritul și horticultura de proximitate. Comunei îi stă bine un „coș local Mihăești”: procesare mică (dulceață, suc, sirop, oțet de mere, distilate tradiționale respectând standardele), ambalare modernă, etichetă de origine și distribuție scurtă către Râmnicu Vâlcea și stațiunile balneare din jur. Pe suprafețe degradate sau margini de teren se pot amenaja grădini comunitare și loturi demonstrative (agro-ecologie, perdele verzi, benzi înierbate anti-eroziune).

Turism de proximitate & familie. Relieful blând permite dezvoltarea unui portofoliu „family-friendly”: trasee tematice de 3–6 km, picnic la belvedere, ateliere la fermă, tururi cu bicicleta între sate, plus un card de reduceri pentru vizitarea obiectivelor din arealul Mihăești–Băile Govora–Ocnele Mari. Un centru mic de informare/închiriere biciclete lângă ruta principală ar ancora fluxurile turistice.

Energie & climă (DNSH). Versanții însoțiți și clădirile publice pot susține fotovoltaice pe acoperiș și carporturi solare în parcuri, iar livezile furnizează biomasă ușoară (tocătură din toaletări) pentru compostare și mulcire — nu pentru ardere. În zonele expuse viscolului/insolației puternice, perdelele verzi pe aliniamentele drumurilor sporesc confortul microclimatic și protejează solul.

Mobilitate & legături între sate. Geometria culmilor permite „drumuri de creastă prietenoase” pentru utilaje ușoare și biciclete, scurtând distanțele între cătune fără a supraîncărca văile. Pe valea Govorei, amenajări discrete (podine, treceri de vad, bănci) pot crea circuite în buclă, cu plecare/întoarcere în același sat. Nodurile cu trafic (intersecțiile cu axele principale) pot găzdui parcuri mici de tip Park&Bike și stații pentru biciclete electrice.

Educație & economie a cunoașterii rurale. Școlile, parohiile și bibliotecile pot găzdui un „laborator de peisaj” în care elevii cartografiază izvoare, arbori remarcabili, livezi bătrâne, foișoare de belvedere — baza pentru un atlas participativ al comunei și pentru trasee didactice. Antreprenorii locali au astfel un suport concret pentru mici afaceri în ospitalitate, ghidaj, produse de fermă și meșteșug.

Reziliență & managementul riscurilor. Lunca Oltului rămâne o resursă, dar și o zonă sensibilă: spațiile verzi inundabile, parcurile-prag, zonele umede restaurate și traseele demontabile (deckuri) oferă protecție și folos public, fără a crește vulnerabilitatea la inundații. Pe versanți, benzile înierbate și împăduririle de protecție reduc eroziunea și stabilizează drumurile agricole.

Brand de teritoriu. Sub o umbrelă unitară — „Mihăești, Poarta Govorei” — comuna poate comunica coerent tot ceea ce are: rute verzi-albastre, patrimoniu religios, livezi și produse locale. Un ghid de identitate vizuală (semnalistică, panouri, ambalaje) va lega în aceeași poveste peisajul, istoria și economia locală.

În esență, reliefurile line, apele care ordonează așezarea și densitatea de obiective culturale creează un avantaj competitiv clar: Mihăești poate deveni cea mai accesibilă destinație de natură și cultură „la o oră” din jurul Râmnicului, cu beneficii directe pentru comunitate, școală și micii producători.

Sistematizarea teritoriului și protecția infrastructurii edilitare

Sistematizarea teritoriului comunei Mihăești pornește de la geometria sa naturală: lunca Oltului și valea Govorei constituie axele joase de circulație și așezare, iar culmile subcarpatice, mai înalte și ușor ondulate, organizează satele pe muchii și pe interfluvii. În acest cadru, dezvoltarea trebuie să privilegieze completarea țesutului existent și consolidarea vetrelor de sat, evitând dispersia construcțiilor pe versanți sensibili sau în zonele cu potențial de inundabilitate. Expansiunea intravilanului va fi atent calibrată, cu accent pe densificare moderată în interiorul tramei actuale, protejând totodată terenurile agricole de calitate și zonele verzi care joacă rol de coridoare ecologice.

Rețeaua rutieră locală și conexiunile către axele județene și naționale trebuie gândite ca o ierarhie clară: căi principale care leagă satele de centrele de servicii, drumuri colectoare pe văi și „drumuri de plai” pe culmi pentru acces agricol și mobilitate lentă (pieton și ciclist). În interiorul satelor, profilurile stradale vor integra rigole și spații verzi de aliniament, trotuare continue și puncte sigure de traversare, astfel încât fluxurile utilitare (autoutilaje, transport școlar, intervenții) să coexiste cu viața de zi cu zi. În nodurile de trafic se recomandă mici parcuri de tip „parc&bicicletă” și spații pentru stații de încărcare electrică, fără a încălca lunca cu platforme extinse.

Protecția infrastructurii edilitare se bazează pe două principii: robustează tehnică și acces facil pentru mentenanță. Rețelele de apă vor fi operate preferențial în inele (ringuri) pentru redundanță, cu sectoare delimitate (DMAs) pentru reducerea pierderilor și posibilitatea izolării rapide a avariilor. Stațiile de pompare și rezervoarele vor beneficia de surse de energie de rezervă și de monitorizare SCADA, iar captările și puțurile vor respecta zone de protecție sanitară, cu împrejmuire și acces controlat. Pentru canalizare, se urmărește separarea apelor uzate de apele pluviale, cu descărcări pluviale întârziate

prin șanțuri înierbate, rigole percolante, bazine de retenție și suprafețe permeabile în parcări — soluții verzi care reduc sarcina pe rețea și riscul de revărsare la ploii torențiale. În zonele joase ale luncilor, colectarea apelor pluviale va fi dublată de măsuri de detenție controlată (parcuri-prag, alveole verzi, canale cu vegetație), astfel încât vârfurile de debite să fie amortizate înainte de a ajunge în emisar. La nivelul podurilor și podețelor se vor include grătare de retenție ușor de curățat și praguri de liniștire, iar traversările utilităților peste cursuri de apă vor fi protejate mecanic și amplasate cu respectarea zonelor de siguranță. Pe versanți, drumurile agricole și străzile în pantă vor fi dotate cu rigole stabilizate, praguri transversale anti-erozionale și benzi înierbate, reducând spălarea solului și colmatarea rigolelor din aval.

Rețelele de energie electrică și telecomunicații se vor organiza în culoare tehnice clar delimitate. În zonele centrale ale satelor, acolo unde este fezabil, se recomandă coborârea în subteran a liniilor de joasă tensiune și a fibrei optice, pentru creșterea siguranței și a calității peisajului rural. Pe traseele rămase aeriene, stâlpii vor fi grupați în comune de țărui cu restul utilităților și vor respecta zonele de siguranță față de construcții. Pentru rețeaua de gaze/termice, traseele vor urma, pe cât posibil, drumurile publice, cu interdicția construirii peste colectoare și cu respectarea servituților de acces pentru avarii. Sistemul deșeurilor menajere va fi sprijinit de puncte de colectare închise, ventilate și estetizate (lemn/metal, acoperiș ușor), amplasate la distanțe rezonabile de locuințe și de cursurile de apă, integrate în rețeaua de acces a operatorului. Se vor testa platforme pilot pentru colectare separată (bio, hârtie, plastic/metal, sticlă) și puncte de compostare comunitară în zonele cu densitate de grădini și livezi, cu îndrumar pentru gospodării.

Sistematizarea tramei construite va păstra aliniatele tradiționale ale caselor la stradă și curțile adânci, încurajând, în zonele centrale ale satelor, funcțiuni de servicii la parter (magazin, cabinet, mic atelier), cu locuire deasupra sau în spate. Regimul de înălțime va rămâne redus, adaptat peisajului (parter-etaj), iar înălțimile și retragerile vor fi calibrate astfel încât să nu umbrească excesiv parcelele vecine. Pentru noile lotizări, parcelarul va evita „fundăturile” greu de deservit și va prevedea accese secundare pentru utilaje și intervenții.

Pentru obiectivele publice strategice (școli, dispensare, cămine culturale, sediul administrativ), sunt rezervate parcele cu acces dublu (din două străzi), suprafețe disponibile pentru extinderi, platforme pentru micro-producție fotovoltaică și spații verzi de protecție. În jurul acestora, spațiul public va fi amenajat ca „nod civic”: trotuare late,

arbori de aliniament, mobilier urban, rastele pentru biciclete, locuri de așteptare în siguranță pentru transport școlar.

Regimul de protecție include instituirea zonelor de protecție/siguranță pentru toate utilitățile majore (apă, canal, gaze, electric, telecom), interzicerea construcțiilor deasupra colectoarelor principale, menținerea accesului la cămine și vane, precum și stabilirea unor retrageri minime față de albiile cursurilor de apă și față de taluze instabile. Aceste măsuri sunt susținute de un registru GIS al infrastructurilor și de un program de mentenanță preventivă (inspecții periodice, curățare rigole, testări de etanșeitate), alături de un Plan de Continuitate a Serviciilor Publice care prevede rute alternative, stocuri de piese și proceduri pentru situații de urgență.

În ansamblu, Mihăești își poate sistematiza teritoriul respectând logica locului: sate compacte, conectate printr-o rețea clară de căi și culoare tehnice, infrastructuri protejate prin zone de siguranță și soluții verzi pentru ape pluviale, cu investiții care cresc fiabilitatea serviciilor fără a pierde caracterul rural al peisajului.

Amplă parte din comuna Mihaești face parte din Podișul Getic și din zona de contact cu platforma Cotmeana, domeniu în care Topologul și Oltul joacă un rol esențial în modelarea terenului și a resurselor agricole. Abordarea acestor potențiale resurse derivă din convingerea că dezvoltarea durabilă a zonei trebuie să valorifice resursele locale într-un mod rațional și responsabil.

Din perspectiva amplasării geografice și a configurației naturale, comuna Mihăești se confruntă cu o serie de riscuri de natură naturală și antropogenă, ce trebuie luate în considerare în cadrul procesului de planificare strategică și dezvoltare durabilă.

1. Risc seismic

Conform normativului P100-1/2013 privind proiectarea seismică a construcțiilor, teritoriul comunei Mihăești se încadrează într-o zonă seismică caracterizată de o valoare de vârf a accelerației terenului $a_g = 0,28$ g, corespunzătoare unui interval mediu de recurență (IMR) de 100 de ani. Perioada de control T_c a spectrului de răspuns este $T_c = 1,0$ s.

Această clasificare corespunde zonei de hazard seismic mediu-sporit, dar localitatea se bucură de condiții bune de fundare. În urma seismelor istorice, nu au fost semnalate avarii semnificative la construcții, ceea ce indică un risc seismic moderat, dar care impune aplicarea normelor tehnice în vigoare la proiectarea și execuția construcțiilor noi.

2. Risc de inundații

Rețeaua hidrografică a comunei este formată din râul Olt, râul Topolog și pâraul Teianca, existând porțiuni cu potențial de risc la inundații, mai ales în perioadele cu precipitații abundente sau topiri bruște de zăpadă. Zonele joase adiacente acestor cursuri de apă sunt cele mai expuse.

Pentru reducerea riscurilor se impun următoarele măsuri:

- regularizarea și recalibrarea albiilor râurilor prin tăieri de meandre;
- amenajarea hidrotehnică a pâraului Teianca și a Topologului;
- realizarea de podețe și rigole dimensionate corespunzător;
- întreținerea corespunzătoare a lucrărilor existente;
- monitorizarea activă a nivelurilor hidrometrice.

3. Risc de instabilitate a terenului

Relieful comunei este predominant colinar, cu zone de pantă medie și joasă. Pe versanți, în condiții de precipitații abundente, se pot produce fenomene torențiale și eroziune de suprafață. Zonele cu pante mai accentuate sunt mai predispuse la instabilitate temporară a solului.

Deși riscul general de alunecări de teren este scăzut, se recomandă:

- menținerea vegetației forestiere pe versanți;
- evitarea construirii în zone cu risc ridicat de instabilitate;
- executarea de lucrări de consolidare și drenaj în zonele afectate.

4. Risc geotehnic

Conform Indicativului GT 035/2002, terenurile din comuna Mihăești se încadrează în categoria cu risc geotehnic redus, dar aflat la limita superioară a acestei clase. Condițiile generale de fundare sunt favorabile, cu soluri stabile, iar nivelul apei subterane nu generează dificultăți majore.

În cazul realizării de construcții de importanță deosebită, sau când se impun epuismențe în cadrul săpăturilor de fundație, categoria de risc poate crește la nivel moderat. Se recomandă efectuarea studiilor geotehnice specifice pentru fiecare investiție majoră.

5. Riscuri antropice

Pe teritoriul comunei sunt prezente rețele de utilități strategice:

- magistrala de gaze naturale;
- linii electrice aeriene de medie și joasă tensiune;
- cabluri de telecomunicații și fibră optică;
- rețea de distribuție a apei potabile.

Orice intervenție urbanistică sau de construcții trebuie să respecte reglementările în vigoare privind zonele de protecție și siguranță față de aceste rețele. Accidental, avariarea acestora poate genera incidente majore, cu risc pentru populație și infrastructura locală.

6. Alte disfuncționalități generate de fenomene naturale

- Eroziunea de mal a fost semnalată în apropierea cursurilor de apă (Topolog și Teianca), necesitând lucrări de protecție și consolidare a malurilor.
- Alunecările de mică amploare pot apărea în zonele colinare neamenajate corespunzător.
- Poluarea localizată a solului și apelor, în special în zonele unde există depozități necontrolate de deșeuri menajere, necesită intervenții prin proiecte de ecologizare și creșterea gradului de colectare selectivă.

b. Clima

Comuna Mihăești este caracterizată de un climat temperat-continental moderat, specific zonei subcarpatice, cu influențe mediteraneene slabe, ce determină un regim termic relativ blând și o umiditate atmosferică moderat-ridică.

Caracteristici climatice:

- Temperatura medie anuală: aproximativ 10,4°C;
- Valori medii lunare: între -2,3°C în ianuarie (cea mai rece lună) și +29,5°C în iulie (cea mai caldă lună);
- Precipitații anuale: medie între 600–750 mm, cu distribuție relativ uniformă, dar ușor accentuată în lunile de primăvară și toamnă;
- Durata de strălucire a soarelui: între 1.900 și 2.200 ore/an, favorabilă pentru agricultură și activități în aer liber;
- Fenomene climatice specifice: apariția frecventă a ceții în zonele joase (Lunca Oltului), ploi torențiale în sezonul cald și ninsori moderate în sezonul rece.

Acest regim climatic creează condiții favorabile pentru practicarea agriculturii mixte (cereale, pomicultură, legumicultură) și pentru dezvoltarea unor forme alternative de turism (ecoturism, agroturism), având un impact important asupra activităților economice locale.

c. Rețeaua hidrografică

Rețeaua hidrografică a comunei Mihăești este ordonată de axa majoră a Oltului, colectorul principal al văilor locale, și de afluentul său drept, râul Govora, care își unește apele cu Oltul chiar pe teritoriul comunei. Râul Govora coboară din Munții Căpățânii și are o lungime de

aproximativ 29 km, cu un bazin de circa 117 km²; confluența sa cu Oltul se află la Mihăești, imprimând comunei un caracter de „poartă” între lunca mare a Oltului și dealurile subcarpatice.

În satul Govora (component al comunei), pârâul Hința (cunoscut local și ca Hârța) traversează așezarea și se varsă în râul Govora, întărind structura „în evantai” a apelor mici care converg spre valea principală. Această legătură explică de ce așezările s-au dezvoltat pe muchii line și terase, păstrând distanță de albiile active și zonele joase.

Pe latura estică, Oltul rămâne direcția de scurgere dominantă la scară regională, parte a bazinului hidrografic Olt administrat de ABA Olt; prezența lui a modelat lunca cu terase joase și a oferit, în timp, coridoare naturale pentru circulație și schimburi. La scări locale, aceste terase au fost valorificate pentru locuire, agricultură și trasee de legătură între sate.

Rețeaua secundară include pâraie cu regim pluvial pronunțat. Un exemplu este pârâul Arsanca (numit pe unele hărți și Folea), care izvorăște din dealurile împădurite dintre Mihăești și Frâncești și se varsă în Olt; în anii secetoși, albia sa poate rămâne temporar fără apă—un indiciu al vulnerabilității cursurilor mici la variabilitatea precipitațiilor.

Pe lângă apele curgătoare, în peisaj apare și un mic corp de apă antropic—cunoscut drept „lacul cu nuferi” de pe vechiul domeniu Brătienilor—care funcționează ca micro-habitat umed și reper de identitate locală în zona sanatoriului. Acesta nu are rol hidrotehnic major, dar adaugă diversitate ecologică și peisageră.

În ansamblu, relația dintre lunca Oltului, valea Govorei și pâraiele laterale stabilește o structură hidrografică echilibrată, în care apele mari dau direcția peisajului, iar rețeaua fină de pâraie modelează detaliul locuirii rurale. Pentru planificarea locală, acest lucru înseamnă: protejarea zonelor joase inundabile, menținerea culoarelor de scurgere și a teraselor libere de construcții, precum și valorificarea controlată, educativă și recreativă a malurilor accesibile ale Govorei și Oltului.

Lacul cu nuferi, așezat în vecinătatea imediată a sanatoriului TBC, funcționează ca un mic refugiu de natură în țesutul rural al Mihăeștiului: un ochi de apă liniștit, umbrit pe alocuri de arbori maturi, unde frunzele late ale nufărului acoperă oglinzi verzi și filtrează lumina. În jurul lui, ritmul e altul: se aud doar păsările de mal și foșnetul ușor al stufului, iar pacienții, vizitatorii și localnicii găsesc un loc de respiro, de plimbare scurtă sau de contemplare. Dincolo de farmecul vizual, luciul de apă are și o funcție ecologică discretă — oferă adăpost pentru amfibieni și insecte acvatice, temperează microclimatul în zilele calde și adaugă diversitate peisajului dintre vale și versanți.

Pentru ca acest loc să rămână viu și îngrijit, valorizarea lui ar trebui să mizeze pe intervenții ușoare și reversibile: o potecă permeabilă care să înconjoare parțial lacul, un mic ponton de lemn cu balustradă pentru observație, două-trei bănci și o zonă de belvedere discretă, gândite și pentru accesul persoanelor cu mobilitate redusă. Panouri de interpretare cu coduri QR pot povesti pe scurt despre nuferi și despre speciile pe care le putem întâlni, iar școlile din comună pot folosi locul ca „sală de clasă în aer liber” — pentru observații de natură, desen, fotografie sau ateliere despre apă și biodiversitate.

Întreținerea trebuie să urmeze logica locului: curățenie periodică fără cosmetizări excesive, tăieri selective ale stufului pentru a păstra un mozaic de habitate, monitorizare simplă a calității apei (transparență, miros, culoare) și evitarea introducerii de pești sau specii ornamentale invazive. Apele pluviale din imediata vecinătate pot fi filtrate prin rigole înierbate înainte de a ajunge în luciul, iar iluminatul — dacă se montează — să fie redus și direcționat în jos, pentru a nu deranja fauna nocturnă. În felul acesta, lacul cu nuferi rămâne un reper identitar al Mihăeștiului și un loc de vindecare blândă, unde natura și comunitatea se întâlnesc în echilibru.

d. Tipuri de sol și fertilitatea terenurilor

Structura pedologică a comunei Mihăești este variată, fiind specifică unei zone de tranziție între platforma getică și lunca joasă a râului Olt. Solurile prezente influențează direct potențialul agricol și strategiile de utilizare a terenurilor.

Principalele tipuri de sol:

- **Soluri podzolice** (pe zonele colinare) – în diferite stadii de degradare, cu fertilitate redusă, expuse proceselor de eroziune, utilizate mai ales pentru pășuni, livezi și plantații forestiere (salcâmi, pini, molizi);
- **Soluri brun-roșcate de pădure** – cu fertilitate medie, predominante în zonele de tranziție, utilizate în general pentru agricultură mixtă;
- **Regosoluri și soluri erodate** – înregistrate pe versanții înalți, necesită lucrări de combatere a eroziunii și reîmpădurire;
- **Soluri aluvionare brune** (în lunca Oltului și a Topologului) – cu fertilitate ridicată, ideale pentru culturile de porumb, grâu, floarea-soarelui și legume;
- **Soluri gleice** – în zonele umede, cu drenaj slab, considerate slab productive, dar valorificabile prin lucrări de ameliorare și utilizare ca pajiști.

Din punct de vedere agricol, terenurile din luncile râurilor au un potențial ridicat de productivitate, în timp ce zonele colinare necesită lucrări de îmbunătățire funciară și combaterea proceselor de degradare.

e. Vegetație, faună și resurse naturale

Vegetația comunei Mihăești este caracteristică zonei de tranziție dintre lunca joasă a râului Olt și dealurile subcarpatice, fiind alcătuită atât din specii forestiere, cât și din plante erbacee, cu valoare ecologică, alimentară și medicinală.

Specii de floră spontană:

- plante comestibile și medicinale: mure, fragi, urzică, mentă, sunătoare, mușetel, coada-șoricelului;
- specii de arbori și arbuști: tei, măceș, păducel;
- ciuperci comestibile și sălbatice: gălbiori, mânătărci.

Aceste specii oferă un potențial valoros pentru inițiative de agroturism, ecoturism și colectare responsabilă a plantelor medicinale, cu implicarea comunității locale.

Fauna sălbatică este variată și specifică zonelor de câmpie și deal, fiind prezentă pe întreg teritoriul comunei, în special în apropierea zonelor forestiere și pe marginea cursurilor de apă.

Mamifere comune în arealul Mihăești:

- Iepure de câmp (*Lepus europaeus*)
- Vulpe (*Vulpes vulpes*)
- Viezure (*Meles meles*)
- Jder de copac (*Martes martes*)
- Dihor (*Putorius putorius*)
- Nevăstuică (*Mustela nivalis*)
- Bizam (*Ondatra zibethica*)
- Șacal auriu (*Canis aureus*) – semnalat în ultimii ani, în special în zona Topologului
- Specii de păsări de interes vânătorească: fazan, potârniche, prepeliță, gâscă sălbatică – frecvente în lunci și zonele agricole periferice

Această diversitate biologică poate fi valorificată și conservată prin dezvoltarea unor programe de educație ecologică, gestionare responsabilă a fondurilor cinegetice și sprijinirea biodiversității în zonele agricole.

f. Vânturile și precipitațiile

Vântul este un element climatic cu acțiune discontinuă, caracteristicile lui reieșind din direcția, durata și intensitatea. Regimul vânturilor se află în strânsă legătură cu deplasarea principalelor mase de aer și cu condițiile locale de relief. La nivelul comunei Mihăești vânturile sunt slabe, iar nebulozitatea scăzută. Precipitațiile sunt moderate, 750-800mm/an.

Alte fenomene climatice:

Ceața – acest fenomen meteorologic se dezvoltă mai ales la începutul primăverii și sfârșitul toamnei.

Roua - se produce de regulă la nivelul vegetației ierboase, în primele ore ale dimineții de vară.

Bruma – poate să apară atât toamna, cât și primăvara. Intervalul cu prezență a brumei este aproape același, iar regimul anual al zilelor cu acest fenomen atmosferic indică un număr de circa 30 de zile.

g. Resurse naturale și potențial economic

Comuna Mihăești nu deține resurse minerale majore (piatră, calcar, cărbune, etc.) care să poată fi exploatate industrial. Singurele resurse naturale utilizabile sunt cele de tip hidrologic și agro-pedologic:

- balast și nisip – potențial de extracție pe râul Olt, în condiții reglementate de legislația privind protecția mediului;
- ape subterane – utilizate prin puțuri forate la nivel de gospodărie;
- apele – potențial teoretic pentru microhidrocentrale de capacitate redusă, cu respectarea reglementărilor de mediu.

h. Activități economice și rolul agriculturii

Fondul funciar agricol al comunei Mihăești constituie resursa principală pentru activitățile economice locale, funcția dominantă în profilul economico-social fiind agricultura, cu cele două ramuri fundamentale:

a) Cultura vegetală:

- culturi predominante: grâu, porumb, floarea-soarelui, legume de câmp;
- livezi în zona colinară – potențial pentru pomicultură (pruni, meri, cireși);
- suprafețe cultivate în sistem tradițional, cu un grad redus de mecanizare.

b) Creșterea animalelor:

- gospodării cu creșterea bovinelor, suinelor, ovinelor și păsărilor de curte;

- potențial pentru dezvoltarea de ferme mici și medii, cu sprijin prin PNDR și alte programe europene.

Deși veniturile populației sunt relativ scăzute, comunitatea locală este formată din oameni harnici și dedicați muncii agricole, care se străduiesc să valorifice la maximum potențialul agricol al terenurilor.

i. Hazarduri hidrologice

Poziționarea la contactul luncii Oltului cu valea Govorei creează o expunere moderată la:

- Inundații în lunca majoră (Olt) și viituri rapide pe afluenții mici (Govora, pâraie locale), cu risc sporit în zonele joase, la confluențe și în dreptul podurilor/podețelor cu secțiune hidraulică insuficientă ori colmatată.
- Băltiri urbane/rurale în intravilan la averse scurte și intense, acolo unde rigolele nu au continuitate sau descărcări controlate.

j. Hazarduri geomorfologice

Dealurile subcarpatice cu intercalări de marne/argile prezintă:

- Alunecări superficiale și eroziune de suprafață pe versanții cu pante $>8-10\%$, mai ales pe terenuri defrișate sau lucrate în lungul pantei.
- Ravene/șiroiri pe drumuri agricole neprotejate și pe taluzurile fără stabilizare vegetală.

k. Hazarduri climatice

- Caniculă și secetă pedologică în verile secetoase, cu stres termic în zonele slab împădurite.
- Furtuni convective (grindină locală, vijelii) ce pot afecta culturile și acoperișurile.
- Episoade de îngheț târziu pe suprafețe cu inversiuni termice (luncă/terase joase).

l. Direcții de management și adaptare (DNSH)

- Zonare și control al ocupării terenurilor
- Delimitarea și respectarea coridoarelor de scurgere și a zonelor inundabile; interzicerea construcțiilor noi în albia majoră.
- Regulamente locale care cer retrageri minime față de cursurile de apă și analize geotehnice pe versanți sensibili.

Gestionarea apelor pluviale

- Rigole înierbate, șanțuri percolante, bazine de retenție și suprafețe permeabile în parcări; separarea strictă a apelor pluviale de canalizarea menajeră.
- Curățarea periodică a podețelor, grătare de retenție și praguri de liniștire la traversări.
- Stabilizarea versanților
- Benzi înierbate transversal pe pante, contururi de nivel, garduri vii și perdele de protecție; interzicerea lucrărilor agricole în lungul pantei pe pante mari.
- Plantări cu specii locale, terasări ușoare și drenaje de versant acolo unde e necesar.

Reducerea efectelor caniculei

- Rețea de spații verzi și arbori de aliniament în satele dense; umbrire naturală în stațiile de așteptare și spațiile publice.
- Soluții pasive pentru clădiri publice (ventilație naturală, umbrire), plus carporturi fotovoltaice la parcări.

Sistem de avertizare și pregătire

- Protocol local pentru avertizări hidrometeorologice, rute de evacuare, stoc minim de materiale (saci, folii, gabioane).
- Campanii anuale de informare (școli, gospodării) privind comportamentul la inundații/alunecări.

Structura fondului funciar al comunei

Categorie de folosință	Hectare (estim.)
Terenuri agricole – total	~2733
• Arabil	~1443
• Pășuni	~660
• Fânețe	~387
• Vii	~3
• Livezi	~240
Păduri și alte terenuri cu vegetație forestieră	~1937
Luciu de apă	~140
Terenuri neagricole – total	~2707
• Căi de comunicații și căi ferate	~178
• Terenuri ocupate cu construcții (curți–construcții)	~304
• Terenuri degradate și neproductive	~148

Infrastructura de transport și utilități în comuna Mihăești

Comuna Mihăești se citește în teren ca o așezare legată de două axe rutiere regionale care curg pe direcția Oltului și a văilor subcarpatice, oferind acces rapid către Râmnicu Vâlcea și către stațiunile balneare din proximitate (Băile Govora, Ocnele Mari). Din aceste artere, drumurile județene și comunale se ramifică pe văi, urcă domol pe muchii și intră în satele alungite, ordonând fluxurile de oameni și mărfuri. În zilele lucrătoare, mobilitatea de proximitate este predominant auto, completată de curse regulate de microbuz care aduc navetiști și elevi spre reședința de județ; în weekend, traficul scade, iar drumurile capătă rol de promenadă rurală.

Accesul se realizează în principal prin următoarele drumuri județene: DJ 647 Tătărani – Mihăești – Buleta; DJ 678A DN 64 (Tătărani) – Mihăești – Mihăești – Nicolae Bălcescu – Milcoiu – limita jud. Argeș; și, pe un sector scurt la limita cu Băile Govora, DJ 649

În interiorul comunei, țesutul stradal păstrează logica tradițională: străzi principale cu fronturi construite și curți adânci, străzi colectoare care adună ulițele laterale și o rețea de drumuri agricole pe culmi – „drumuri de plai” – utile atât accesului la terenurile agricole, cât și mobilității lente. Profilurile rutiere variază: în vetrele de sat, carosabilul este însoțit de rigole deschise sau închise, trotuare discontinue și aliniamente de arbori; pe exterior, platformele se lătesc, iar rigolele preiau scurgerile torențiale. Intersecțiile cu vizibilitate redusă, curbele strânse și punctele de traversare către școli cer, punctual, măsuri de calmare a traficului și săgeți temporizate pentru transportul școlar.

Transportul public are ancoră în relația cu Râmnicu Vâlcea: stațiile sunt dispuse în dreptul centrelor de sat, cu adăposturi variate ca stare și dotare. Pe termen scurt, modernizarea stațiilor – platforme ridicate, bănci, iluminat, hărți de rute, panouri cu orare – poate spori confortul și atractivitatea deplasărilor fără mașină. În paralel, legarea satelor prin trasee de bicicletă „de plai” (pe muchii) și prin promenadă rurală (de-a lungul văilor) ar oferi alternative sigure pentru naveta scurtă, mersul la piață și turismul de weekend. În jurul nodurilor de trafic, parcări mici de tip „Park & Bike” ar permite lăsarea mașinii și continuarea pe bicicletă sau pe jos.

Pe partea de apărare împotriva apelor, infrastructura de traversare – poduri și podețe – este element critic: secțiunea hidraulică trebuie menținută prin curățări periodice, iar la intervenții se urmărește mărirea secțiunilor utile, introducerea grătarelor ușor de întreținut și protejarea malurilor. În satele joase, rigolele și șanțurile percolante sunt „prima linie” în fața averselor de vară; acolo unde pantele stradale conduc debitele către curți, sunt necesare praguri transversale, guri de scurgere bine racordate și suprafețe permeabile în parcări, pentru a rupe vârfurile de debit.

Rețeaua de alimentare cu apă acoperă vetrele principale și se extinde gradual către capetele de stradă și cătune. Captările și forajele sunt protejate sanitar, iar rezervoarele de pe culmi asigură presiune și autonomie de scurtă durată. Pentru fiabilitate, magistralele sunt închise în inele acolo unde morfologia permite, cu sectoare contorizate (zone de măsură) pentru a identifica pierderile. Contorizarea la branșament este regula, iar programul de reducere a pierderilor combină intervenții punctuale pe rețele vechi cu înlocuiri pe tronsoane sensibile la avarii.

Canalizarea menajeră este prezentă în nucleele dense și urmează să fie completată pe străzile laterale; în zonele fără rețea, gospodăriile folosesc soluții individuale, care vor fi treptat înlocuite sau racordate pentru a proteja calitatea apelor subterane. Sistemul pluvial trebuie tratat separat de cel menajer: rigole verzi, șanțuri cu vegetație, bazine de retenție ascunse în spații verzi și descărcări controlate către emisar previn refulările și erodarea platformelor. În zonele cu pantă, legarea rigolelor la câmpuri de infiltrație pe talveguri secundare reduce colmatarea podețelor din aval.

Alimentarea cu energie electrică urmează culoarele rutiere și intră în sate cu linii de joasă și medie tensiune. Modernizarea cu conductoare noi, posturi de transformare bine dimensionate și introducerea în subteran a liniilor în zonele centrale (acolo unde este fezabil tehnic) pot crește siguranța și calitatea peisajului. Iluminatul public trece treptat la LED, cu corpuri eficiente și telegestiune, reducând consumul și permitând scenarii de intensitate (de ex., prelungirea programului în jurul școlilor sau evenimentelor). Pe clădirile publice și în parcuri, carporturile fotovoltaice pot produce energie locală și pot alimenta puncte de încărcare pentru vehicule electrice, fără a afecta vizual fronturile tradiționale.

Rețeaua de gaze naturale este prezentă pe axele principale sau în curs de extindere către străzile laterale; în noile branșamente, normele de siguranță și servituțile de protecție sunt esențiale, la fel ca planurile de intervenție în caz de avarie. În paralel, încălzirea pe biomasă modernă (centrale pe peleți pentru clădiri publice, utilizând deșeuri lemnoase rezultate din toaletări) și măsurile de eficiență energetică (anvelopări, ferestre performante, control inteligent) reduc presiunea pe rețele și cheltuielile gospodăriilor.

Telecomunicațiile – fibră optică pe axele rutiere, completată de rețele radio – susțin atât administrația, cât și micile afaceri. Extinderile spre cătune au sens economic dacă sunt sincronizate cu lucrări rutiere și edilitare, pentru a evita spargeri repetate. Hotspoturile Wi-Fi în spațiile publice (cămine culturale, biblioteci, zone centrale) întăresc accesul la servicii digitale pentru elevi și seniori, iar acoperirea mobilă 4G/5G urmărește culoarele rutiere și vetrele cu densitate mare.

Gestionarea deșeurilor menajere se bazează pe colectare la poartă și pe puncte fixe; în sate, platformele închise, ventilate, cu compartimente pentru fracțiile reciclabile (hârtie, plastic/metal, sticlă) mențin curățenia și reduc riscul de împrăștiere. În zonele cu grădini și livezi, compostarea comunitară – fie la puncte dedicate, fie prin kituri individuale – transformă biomasa în resursă și reduce tonajul transportat. Campaniile sezoniere de colectare a deșeurilor vegetale și voluminoase, corelate cu calendarul agricol, previn depozitățile informale.

Toate aceste sisteme – apă, canal, energie, iluminat, gaze, telecom – câștigă reziliență prin monitorizare și întreținere preventivă. Un registru GIS al rețelelor, coroborat cu telegestiunea (SCADA) pentru apă și iluminat, scurtează timpul de reacție la avarii. În perioadele cu intemperii, rutele de intervenție sunt clar stabilite, cu priorități pentru școli, dispensare și nodurile de transport. Iar acolo unde infrastructurile ating cursuri de apă sau versanți, soluțiile verzi – taluzări cu vegetație, gabioane punctuale, drenaje controlate – protejează lucrările fără a înăspri peisajul.

În ansamblu, infrastructura de transport și utilități din Mihăești reflectă echilibrul dintre ruralul locuibil și legătura rapidă cu centrul județean: drumuri care urmează logica văilor și a culmilor, rețele edilitare care se extind treptat, soluții tehnice solide împletite cu intervenții discrete asupra peisajului. Prioritar pentru următorii ani rămân: siguranța traversărilor și a rutelor școlare, separarea pluvialului de menajer, completarea rețelelor în capetele de stradă, modernizarea iluminatului și consolidarea digitală – toate cu atenție la costul de operare și la identitatea locului.

Istoria Comunei Mihaesti– Repere și Identitate Locală

Așezată între lunca Oltului și dealurile domoale ale Subcarpaților Vâlcii, comuna Mihăești a crescut în jurul unei geografii care a favorizat locuirea timpurie și legătura cu marile drumuri ale văii. Astăzi, cele treisprezece sate – de la Buleta (reședință) la Arsanca, Bârsești, Govora, Gurișoara, Măgura, Mihăești, Munteni, Negreni, Rugetu, Scărișoara, Stupărei și Vulpuești – conturează un mozaic rural cu identitate puternică, la mică distanță de Râmnicu Vâlcea.

Urmele cele mai vechi ale locuirii trimit la neolitic și epoca bronzului: în perimetrul actual al comunei (Buleta, Bârsești, Govora-sat) au fost semnalate descoperiri arheologice care atestă continuitatea umană pe aceste văi și interfluvii. Repertoriile locale și sintezele turistice ale județului menționează explicit această prezență timpurie, iar în apropiere, la granița cu

Căzănești, sunt înregistrate situri în baza națională RAN – indiciu al densității vestigiilor din areal⁴.

Evul Mediu a adus un reper fondator pentru identitatea cultural-religioasă a locului: Mănăstirea Govora, așezământ monahal aflat la poalele Dealului Coșul Mare, în comuna Mihăești. În 1640, tiparnița de la Govora a dat „Pravila de la Govora”⁵, una dintre primele culegeri tipărite de legi bisericești și civile în limba română, proiect susținut în epoca lui Matei Basarab. Ecoul cultural al acestei „pravile” – prin care se codificau norme și pedepse, dar și obiceiuri – a depășit granițele Vâlciei, fixând pentru Mihăești rolul de punct de iradiere a scrisului juridic românesc timpuriu.

În secolele XIX–XX, identitatea locală s-a nuanțat prin relația cu stațiunea balneară Băile Govora, apărută și dezvoltată în a doua jumătate a secolului al XIX-lea, distinctă de vechiul sat Govora (astăzi component al comunei Mihăești). Această dihotomie – Govora-sat cu tradiția sa, respectiv orașul balnear în plină afirmare – a întreținut multă vreme confuzii toponimice, dar a și deschis comunei Mihăești porți către fluxuri de vizitatori și schimburi economice.

Un alt strat identitar ține de memoria modernă a elitelor politice: la conacul din Mihăești și-a sfârșit zilele omul politic Vintilă Brătianu (22 decembrie 1930). Domeniul – trecut prin naționalizare în 1949 – a fost transformat în sanatoriu pentru bolile de plămâni, nucleu al actualului Spital de Pneumoftiziologie „Constantin Anastasatu”. În jurul ansamblului s-a păstrat și un mic parc cu „lacul cu nuferi”, reper afectiv pentru comunitate, reintrat în programe de îngrijire și punere în valoare în ultimele decenii⁶.

Astăzi, povestea Mihăeștiului se citește în această suprapunere de straturi: urmele foarte vechi ale locuirii, cultura scrisului și a disciplinei juridice de la Govora, relația cu stațiunea balneară vecină, memoria Brătienilor și vocația sanatorială, pe fundalul unui peisaj agrar și forestier care a modelat așezările. Din toate aceste repere se naște identitatea locală a comunei – una care combină tradiția monastică, rigoarea „pravilei” și grija pentru sănătate cu ospitalitatea unui spațiu rural bine așezat între Olt și colinele subcarpatice.

Cronologia care leagă locul

Povestea Mihăeștiului coboară până în timpuri foarte vechi, când oamenii au ales terasele Oltului și văile domoale pentru așezări stabile. Evul Mediu aduce un reper care iese din tiparul local și intră în patrimoniul cultural al țării: Mănăstirea Govora și tipărirea „Pravilei” (1640), semn al

⁴ <https://ran.cimec.ro/sel.asp?descript=cazanesti-municipiul-ramnicu-valcea-valcea-situl-arheologic-de-la-cazanesti-la-pluta-cod-sit-ran-167507.02>

⁵ https://ro.orthodoxwiki.org/Pravila_de_la_Govora

⁶ https://www.anastaspital.ro/index.php?Itemid=163&id=138&lang=ro&option=com_content&view=article

maturizării limbii române și al unei vieți spirituale intense în marginea Subcarpaților. Secolul al XIX-lea deschide un alt capitol, al modernității: apropierea de stațiunea balneară Băile Govora aduce vizitatori, servicii, circulație de idei. În prima jumătate a secolului XX, numele Brătienilor se leagă de Mihăești, iar după 1949 peisajul instituțional se reconfigurează odată cu naționalizările și transformările economiei rurale. După 1990, comuna își reface ritmul: restituție funciară, rețeserea gospodăriilor, consolidarea serviciilor publice și recâștigarea conștiinței identitare.

Numele locului și țesătura satelor

„Mihăești” păstrează în sufletul său un prenume domol și vechi — Mihai — la care se adaugă sufixul colectiv „-ești”, semn al unei obști născute în jurul unei familii sau cete. Satele componente — Buleta, Arsanca, Bârsești, Govora, Gurișoara, Măgura, Mihăești, Munteni, Negreni, Rugetu, Scărișoara, Stupărei, Vulpuești — se așază ca mărgelile pe firul văilor și al muchiilor, fiecare cu microtoponimele lui: poieni cu nume, livezi bătrâne, fânețe, pâraiașe care dau identitate colțurilor de lume. Între ele se țese o rețea de „drumuri de plai”, ulițe, poteci și legături de neam.

Patrimoniu construit și arheologic

În centrul identității stă Mănăstirea Govora, așezământ monahal care a luminat odinioară cu tiparnița lui și care astăzi rămâne reper spiritual, educațional și turistic. Lângă ea, bisericile de sat — între care biserica de lemn „Sf. Nicolae” din Govora-sat și Biserica „Sf. Ioan Botezătorul” din Buleta — poartă urmele unui meșteșug migălos și ale unei credințe răbdătoare. În subsolul locului, săpăturile și descoperirile din perimetrul Arsanca–Bârsești–Buleta vorbesc despre o continuitate a locuirii, de la neolitic la epoca romană, ca o memorie adâncă pe care o ghicești în marginea ogorului sau pe o terasă deasupra văii.

Memoria Brătienilor și vocația sanatorială

Mihăeștiul păstrează și o filă de istorie politică: aici se leagă povestea Brătienilor, iar transformările de după război schimbă destinația domeniului în sanatoriu. Spațiul acesta, cu parcul lui liniștit și lacul cu nuferi, a devenit o insulă de convalescență și un reper afectiv. Nuferii, podina de lemn, aleile umbrite sunt astăzi parte dintr-un peisaj pe care localnicii îl simt „al lor”, în care memoria oamenilor se întâlnește cu respirația încetinită a naturii.

Govora-sat și Băile Govora – două realități complementare

Pentru vizitatorul grăbit, numele „Govora” poate crea confuzii. Govora-sat aparține comunei Mihăești și păstrează vechiul nucleu rural din umbra mănăstirii; Băile Govora este orașul balnear născut în modernitate, cu arhitectura sa curativă și bulevardele de promenadă. Între ele s-a născut

un dialog fertil: satul cu rânduiala lui și orașul cu deschiderea către lume, schimb de oameni, bunuri și povești.

Cultură vie, meșteșug și gust local

Identitatea nu stă doar în piatră și în hrisoave, ci și în gesturile repetate ale comunității. La Mihăești, lemnul încă mai sună sub dalta meșteșugarului, iar războiul de țesut nu e doar amintire. Livezile dau rod — prun, măr, nuc —, iar din bucătăriile gospodinelor ies, la vreme, dulcețuri, siropuri, poame uscate, oțeturi de mere și, în casele unde tradiția se păstrează, băuturi distilate cu respect pentru lege și măsură. Târgurile mici, hramurile, întâlnirile dintre sate sunt prilejuri în care comunitatea își exersează ospitalitatea.

Simboluri și identitate vizuală

Simbolurile comunei, așa cum apar în stema oficială și în materialele sale, condensează un peisaj și o istorie: un lăcaș de cult care trimite la Govora, dealuri care amintesc de plai și livezi, apa care leagă valea de Olt, semne vegetale ale pădurii și ale rodirii. Împreună, ele conturează o identitate vizuală coerentă, ușor de recunoscut, pe care comuna o poate folosi în semnalistică, în promovare și în proiectele educaționale.

Patrimoniul construit (LMI) – comuna Mihăești, jud. Vâlcea

Denumire / componentă	Localizare	Datare (din LMI)	Stil / tip	Cod LMI
Ansamblul Mănăstirii Govora	sat Scărișoara (cartier Țigănia)	1492–1496 (ref. 1640; rep. 1711; ref. 1783)	ansamblu monastic medieval cu incintă fortificată	VL-II-a-A-09904
• Biserica „Adormirea Maicii Domnului”	sat Scărișoara	1492–1496; ref. 1640; rep. 1711; ref. 1783	biserică de zid (medieval târziu)	VL-II-m-A-09904.01
• Turn clopotniță	sat Scărișoara	sec. XV; rep. 1783	turn de poartă	VL-II-m-A-09904.02
• Chilii	sat Scărișoara	sec. XV–XVIII; ref. 1840	corpuri de chilii	VL-II-m-A-09904.03
• Zid de incintă	sat Scărișoara	sec. XV–XVIII	incintă fortificată	VL-II-m-A-09904.04
Biserica de lemn „Sf. Nicolae”	sat Govora, cartier Mahalaua Mare (în cimitir)	ante 1804	biserică de lemn	VL-II-m-B-09775
Biserica „Sf. Ioan Botezătorul”	sat Buleta	1837	biserică (arhitectură tradițională sec. XIX)	VL-II-m-B-09694

Siturile arheologice (LMI) – perioade atestate

Sit arheologic	Localizare / punct	Perioadă atestată	Cod LMI
Așezare	sat Arsanca	sec. IV–VI p. Chr.	VL-I-s-B-09511 (
Situl arheologic Bârsești – Așezare	sat Bârsești, lunca pârâului Govora (mal drept)	Epoca romană	VL-I-m-B-09514.01 (
Situl arheologic Bârsești – Așezare	sat Bârsești, lunca pârâului Govora (mal drept)	Neolitic	VL-I-m-B-09514.02 (
Situl arheologic Buleta – Așezare	sat Buleta	Epoca romană	VL-I-m-B-09519.01 (
Situl arheologic Buleta – Așezare	sat Buleta (E de sat, spre Arsanca)	Hallstatt	VL-I-m-B-09519.02 (
Situl arheologic Buleta – Așezare	sat Buleta (E de sat, spre Arsanca)	Epoca bronzului	VL-I-m-B-09519.03

Notă: Pentru biserica de la Buleta, **datarea 1837** și codul LMI **VL-II-m-B-09694** sunt confirmate în fișa CIMEC (Institutul Național al Patrimoniului). Pentru biserica de lemn din Govora-sat, LMI indică „**ante 1804**” și amplasarea „Mahalaua Mare (în cimitir)”⁷.

Populația

Conform datelor oferite de Institutul Național de Statistică, populația cu domiciliul înregistrat în județul Vâlcea a înregistrat o scădere continuă în ultimii 5 ani, în condițiile în care, în anul 2015, populația stabilă la nivelul județului era de 404.209 locuitori.

Scăderea populației se observă în ultimii 5 ani și în cazul populației rezidente, indicator care include toate persoanele indiferent de cetățenie, care au locuit în județ, cel puțin în ultimele 12 luni, acest indicator fiind cel utilizat în realizarea de comparații internaționale, conform regulamentelor europene.

Proiecțiile demografice reprezintă un instrument fundamental în elaborarea programelor și strategiilor de dezvoltare economică și socială. Populația cunoaște la ora actuală un proces de

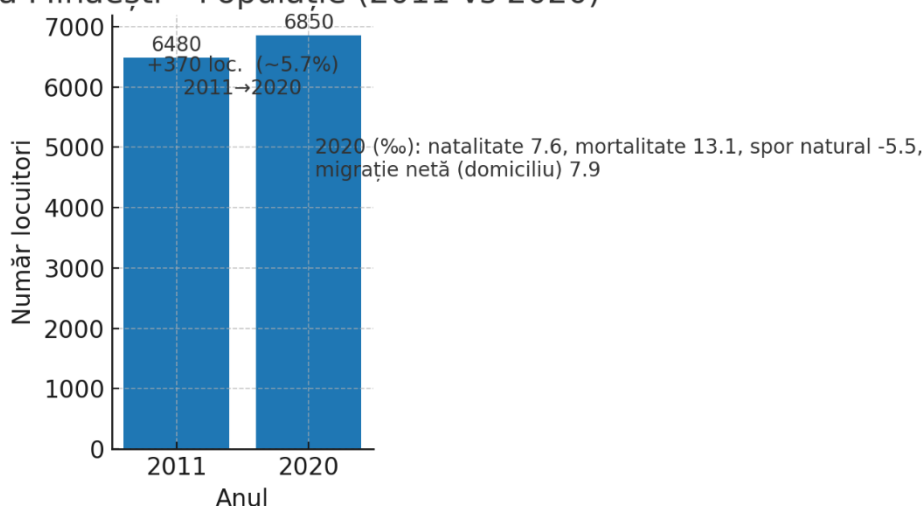
⁷ <https://lacasuridecult.cimec.ro/RO/Documente/ASP/detaliu.asp?k=2160-1>

regres accentuat datorat îmbătrânirii, scăderii fertilității și a migrației, fenomene demografice care se pot constata în toate țările dezvoltate. În perspectivă, aceste fenomene vor crește în intensitate și vor genera efecte multiple în societate.

Scăderea populației la nivelul județului se datorează menținerii unui deficit al nașterilor în raport cu numărul deceselor (spor natural negativ), la care se adaugă soldul cumulat al migrației interne și externe. În ultimii 10 ani, numărul de născuți vii a scăzut cu 31,10%, în vreme ce numărul decedaților a scăzut cu 3,36%.

Conform recensământului efectuat în 2011, populația comunei Mihăești se ridică la 6480 locuitori. La nivelul anului 2020, conform fișei de date INS, sunt 6850 de locuitori la nivelul comunei Mihăești. Majoritatea locuitorilor sunt români (95,87%). Pentru 3,6% din populație, apartenența etnică nu este cunoscută. Din punct de vedere confesional, majoritatea locuitorilor sunt ortodocși (95,95%). Pentru 3,6% din populație, nu este cunoscută apartenența confesională.

Comuna Mihăești – Populație (2011 vs 2020)

Într-un context județean marcat de scădere și îmbătrânire, Mihăești a mers împotrentul curentului în ultimul deceniu. Între 2011 și 2020 populația a urcat de la 6.480 la 6.850 locuitori (+370), ceea ce înseamnă +5,7% pe total sau, în medie, ~0,62%/an. Creșterea nu e spectaculoasă, dar e constantă și, mai ales, atipică pentru Vâlcea: semn că proximitatea de Râmnicu Vâlcea, accesul rutier bun și serviciile locale au contat în deciziile de stabilire a domiciliului.

Privită „pe fluxuri”, dinamica e limpede: bilanțul natural rămâne negativ (în 2020 s-au înregistrat 52 născuți-vii și 90 decese, adică ~7,6‰ natalitate și ~13,1‰ mortalitate, cu un spor natural ~-5,5‰). Ceea ce ține Mihăeștiul pe trend pozitiv este migrația netă: în 2020, soldul stabilirilor cu

domiciliu a fost +54 persoane ($\sim +7,9\%$), iar al stabilirilor de reședință +31 ($\sim +4,5\%$). Cu alte cuvinte, comuna câștigă populație prin sosiri care compensează, parțial, deficitul natural.

Această dinamică se vede și în structură: aproape jumătate din locuitori au sub 40 de ani, iar grupa 15–64 ani rămâne majoritară ($\approx 67,5\%$). Totuși, raportul dintre vârstnici și copii indică o îmbătrânire moderată (indice de îmbătrânire ≈ 126 ; 18,1% au 65+), ceea ce cere dublă miză de politici publice: retenția adulților tineri (locuire, locuri de muncă, servicii) și servicii de îngrijire/prevenție pentru vârstele înaintate.

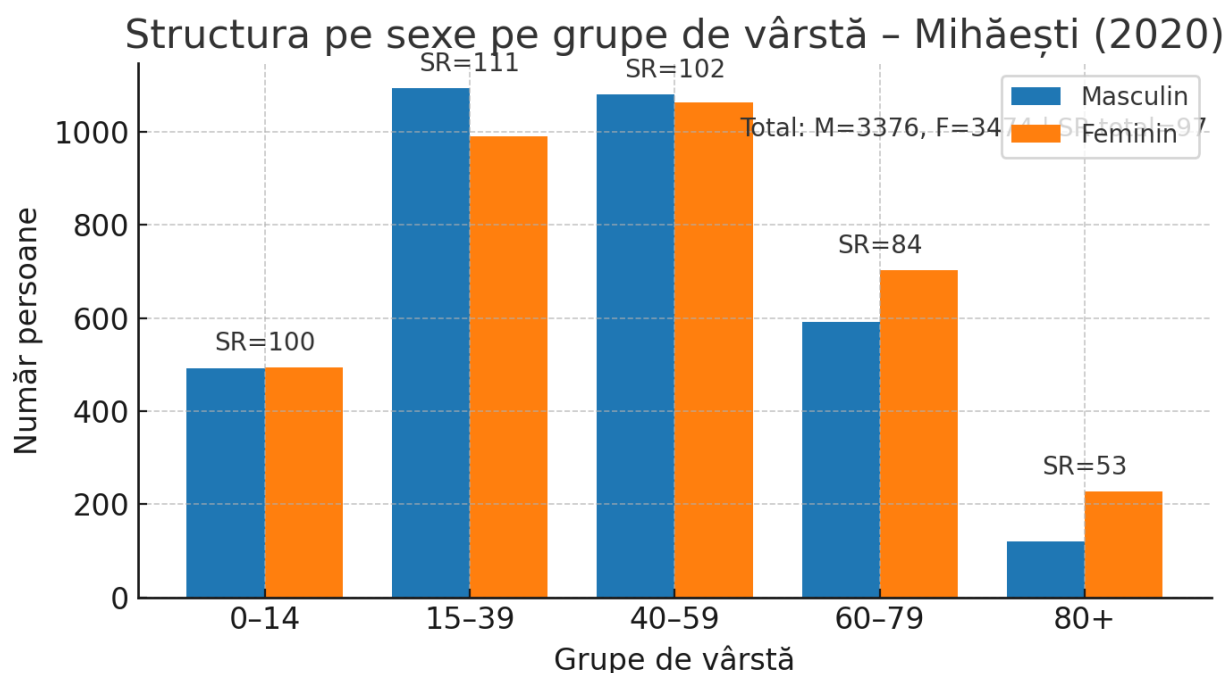
Pe scurt, motorul creșterii Mihăeștiului este migratoriu, iar sustenabilitatea lui depinde de cât de atractivă rămâne comuna pentru familii active: calitatea infrastructurii, oferta educațională, mobilitatea de proximitate și o identitate locală coerentă care transformă „venitul” în „rămas”.

Distribuția populației pe sexe

Conform datelor puse la dispoziție de INS, în fișa de date, distribuția pe sexe la nivelul anului 2020 pentru Comuna Mihăești, este reprezentată în tabelul următor.

POPULATIA DUPA DOMICILIU la 1 iulie 2020 pe grupe de vârstă și sexe	Sex	Număr persoane
	Total	6850
	Masculin	3376
	Feminin	3474

Mihăești are o structură pe sexe echilibrată la nivel total: 3.376 bărbați și 3.474 femei, ceea ce înseamnă 97 bărbați la 100 femei. Imaginea se schimbă însă pe vârste. În cohortele tinere se vede un avantaj masculin: la 15–39 ani sunt 111 bărbați la 100 femei, iar la 0–14 ani raportul e practic 1:1. Între 40–59 ani balanța se egalizează (≈ 102), după care, la vârstele înaintate, apare feminizarea tipică: 84 la 60–79 ani și 53 la 80+ (supraviețuirea mai mare a femeilor și plecările masculine din trecut lasă amprente).

Per ansamblu, comuna are forță de muncă dominant masculină sub 40 de ani și prevalență feminină în grupurile seniorale. Pentru politici publice, asta înseamnă: servicii familiale și locuire atractivă pentru tineri (unde bărbații sunt majoritari) și rețele de sănătate/îngrijire centrate pe femei la vârste de peste 60 de ani (screening, prevenție, sprijin la domiciliu).

Structura populației pe grupe de vârstă

Populația comunei Mihăești, la nivelul anului 2020, după domiciliu, conform datelor furnizate de INS se împarte pe grupe de vârstă, după cum urmează:

POPULAȚIA DUPĂ DOMICILIU la 1 iulie 2020 pe grupe de vârstă și sexe	Sex	Număr persoane
Grupe de vârstă - 0- 4 ani	Total	325
Grupe de vârstă - 0- 4 ani	Masculin	160
Grupe de vârstă - 0- 4 ani	Feminin	165
Grupe de vârstă - 5- 9 ani	Total	304

Grupe de vârstă - 5- 9 ani	Masculin	155
Grupe de vârstă - 5- 9 ani	Feminin	149

Grupe de vârstă - 10-14 ani	Masculin	176
Grupe de vârstă - 10-14 ani	Feminin	179
Grupe de vârstă - 15-19 ani	Total	342
Grupe de vârstă - 15-19 ani	Masculin	177
Grupe de vârstă - 15-19 ani	Feminin	165
Grupe de vârstă - 20-24 ani	Total	384
Grupe de vârstă - 20-24 ani	Masculin	202
Grupe de vârstă - 20-24 ani	Feminin	182
Grupe de vârstă - 25-29 ani	Total	427
Grupe de vârstă - 25-29 ani	Masculin	219
Grupe de vârstă - 25-29 ani	Feminin	208
Grupe de vârstă - 30-34 ani	Total	500
Grupe de vârstă - 30-34 ani	Masculin	269
Grupe de vârstă - 30-34 ani	Feminin	231

Grupe de vârstă - 35-39 ani	Total	429

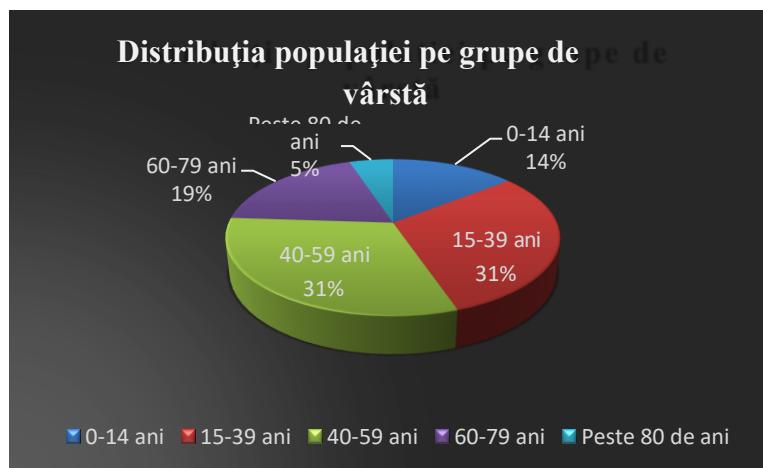
Grupe de vârstă - 60-64 ani	Feminin	191
Grupe de vârstă - 65-69 ani	Total	402
Grupe de vârstă - 65-69 ani	Masculin	176
Grupe de vârstă - 65-69 ani	Feminin	226
Grupe de vârstă - 70-74 ani	Total	295
Grupe de vârstă - 70-74 ani	Masculin	135
Grupe de vârstă - 70-74 ani	Feminin	160
Grupe de vârstă - 75-79 ani	Total	195
Grupe de vârstă - 75-79 ani	Masculin	70
Grupe de vârstă - 75-79 ani	Feminin	125
Grupe de vârstă - 80-84 ani	Total	182
Grupe de vârstă - 80-84 ani	Masculin	57
Grupe de vârstă - 80-84 ani	Feminin	125
Grupe de vârstă - 85 ani si peste	Total	165

Grupe de vârstă - 85 ani și peste	Masculin	63
Grupe de vârstă - 85 ani și peste	Feminin	102

<i>Comuna Mihăești</i>	<i>Sex masculin</i>	<i>Sex feminin</i>
0-14 ani	491	493
15-39 ani	1093	989
40-59 ani	1080	1063
60-79 ani	592	702
Peste 80 de ani	120	227
Total	3376	3474

Analizând structura populației comunei Mihăești, comparativ cu anul 2011, putem observa faptul că numărul populației a crescut.

Populația comunei Mihăești, după domiciliu, pe grupe de vârstă

Din analiza pe grupe de vârstă și ținând cont de gruparea pe sexe se constată următoarele:

- Grupa 0-14 ani – populația de sex masculin este aproximativ egală cu populația de sex feminin, diferența fiind de două persoane în favoarea genului feminin;
- Grupa 15-39 ani – populația de gen masculin este mai numeroasă cu aproximativ 10 procente, comparativ cu populația de sex feminin;

Grupele de peste 50 ani – balanța se înclină în favoarea persoanelor de gen feminin, care la nivelul acestei grupe dețin majoritatea, diferențele fiind semnificative în favoarea genului feminin.

Analiza structurii populației pe grupe de vârstă și sexe relevă că populația tânără este mai numeroasă în rândul persoanelor de sex masculin, în timp ce femeile sunt majoritare în grupele de vârstă de peste 45 de ani.

Conform datelor furnizate de Institutul Național de Statistică, populația comunei Mihăești prezintă o distribuție echilibrată din punct de vedere al vârstei: 55% dintre locuitori au peste 40 de ani, iar 45% se încadrează sub acest prag. Deși 24% din populație are peste 60 de ani, acest procent nu semnalează o problemă demografică gravă privind procesul de îmbătrânire.

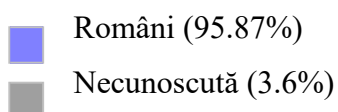
În ceea ce privește structura populației stabile după sexe și grupe de vârstă, se observă o paritate relativ echilibrată între femei și bărbați. Totuși, se remarcă o ușoară predominanță a bărbaților în segmentele tinere de vârstă (sub 40 de ani) și o superioritate numerică a femeilor în categoriile de vârstă de peste 40 de ani.

Având în vedere aceste caracteristici demografice, este important ca planificarea dezvoltării locale să țină cont de nevoile diversificate ale populației. Astfel, trebuie asigurate oportunități egale de angajare și formare profesională, adaptate specificului fiecărei grupe de vârstă și fără discriminare de gen, pentru a susține o structură ocupațională echilibrată și sustenabilă la nivelul comunei.

Structura etnică a populației

În ceea ce privește structura populației după etnie, în comuna Mihăești predomină românii, în proporție de (95,87%), fiind urmați de necunoscuți (3,6%).

Componența etnică a comunei Mihăești

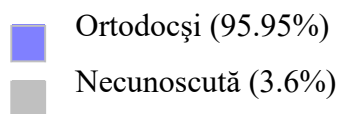
ETNIE	Procent
Români	(95,87%)
Necunoscută	(3,6%)

Structura populației după religie

Structura populației după religie relevă faptul că predomină credincioșii ortodocși, în pondere de 95,95%, necunoscută 3,6%. Alte religii declarate la Recensământul Populației și al Locuințelor 2011 concretă, nu există la nivelul comunei Mihăești.

Structură după religie a populației Mihăești, conform datelor ultimului recensământ (2011), este prezentată mai jos:

Componența confesională a comunei Mihăești:

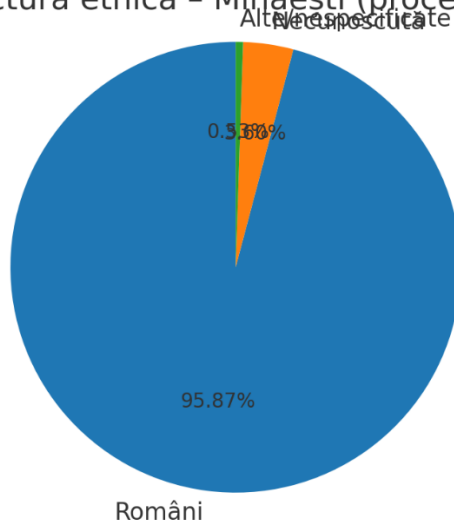

Mihăești are un profil identitar omogen, specific Subcarpaților vâlceni. Românii reprezintă ~95,9% din populație, iar 3,6% dintre locuitori nu și-au declarat etnia (categorie „necunoscută”/nedeclarat). Restul până la 100% este marginal și provine din rotunjiri ori din cazuri izolate, neconsolidate statistic. Raportat la populația de 6.850 locuitori (2020), asta înseamnă aproximativ ~6.570 români, ~247 nedeclarați și o mică fracțiune alte/nespecificate.

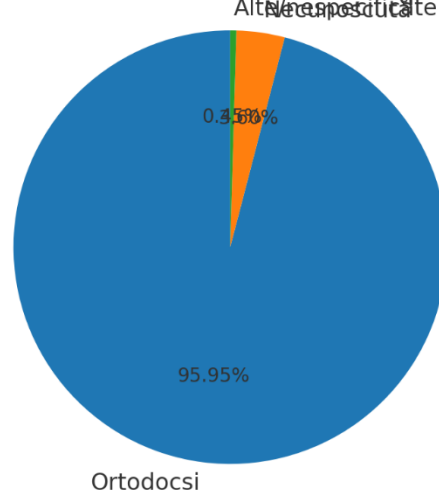
Din punct de vedere confesional, ortodocșii sunt ~96%, iar 3,6% dintre persoane nu și-au declarat confesiunea. Practic, nu există alte confesiuni cu pondere semnificativă la nivelul UAT, ceea ce conferă comunei un grad ridicat de coeziune cultural-religioasă. Această omogenitate sprijină mobilizarea comunitară în proiecte publice (voluntariat, evenimente, patrimoniu religios), dar vine și cu o responsabilitate: politicile locale trebuie să fie explicit incluzive față de orice minoritate și față de persoanele care nu doresc să își declare apartenența etnică sau religioasă.

În același timp, ponderea nedeclaraților (~3,6%) indică o limbă de incertitudine statistică: pentru monitorizare corectă a nevoilor, merită susținute campanii de alfabetizare statistică și de actualizare a registrelor (inclusiv prin serviciile de evidență a persoanelor), astfel încât viitoarele analize să aibă o rezoluție fină, utilă pentru educație, sănătate publică și cultură.

Structura etnică – Mihăești (procentaje)

Structura confesională – Mihăești (procentaje)

Mișcarea naturală a populației comunei Mihăești

Elementele definitorii ale mișcării naturale sunt reprezentate de nașteri (intrările demografice naturale în sistem) și decese (ieșirile din sistem). Intensitatea intrărilor și ieșirilor pe cale naturală într-un sistem demografic este exprimată prin natalitate (rata natalității), respectiv mortalitate (rata mortalității).

Natalitatea se exprimă pe baza raportului dintre numărul total al nașterilor (născuți vii) dintr-o anumită perioadă de timp (de regulă – un an) și numărul mediu al populației din perioada respectivă. În mod omonim se recurge la evaluarea mortalității. În baza componentelor menționate se determină bilanțul demografic natural (sporul natural).

Proiecțiile demografice reprezintă un instrument fundamental în elaborarea programelor și strategiilor de dezvoltare economică și socială. Populația cunoaște la ora actuală un proces de regres accentuat datorat îmbătrânirii, scăderii fertilității și a migrației, fenomene demografice care se pot constata în toate țările dezvoltate. În perspectivă, aceste fenomene vor crește în intensitate și vor genera efecte multiple în societate.

Populația rezidentă a județului Vâlcea la 1 iulie 2019 este de 349.320 locuitori, în scădere cu față de acum 5 ani când populația înregistra era de 361.643 locuitori.

Evoluția sporului natural al comunei Mihăești

Categorie		Numar
Născuți vii	Număr persoane	52
Născuți vii cu reședința obișnuită în România	Număr persoane	51

Decedați	Număr persoane	90
Decedați cu reședința obișnuită în România	Număr persoane	90

(Sursa: INS/Fisa de date a Comunei)

Evoluții demografice și perspective privind sporul natural

Sporul natural negativ înregistrat în comuna Mihăești este determinat atât de o rată scăzută a natalității, cât și de o rată a mortalității relativ ridicată. Totuși, în ceea ce privește indicatorii de nupțialitate și divorțialitate, situația este favorabilă: în anul 2020 s-au înregistrat 21 de căsătorii și un singur divorț, ceea ce reflectă o stabilitate socială relativă la nivelul comunității.

Cu toate acestea, perspectivele privind o eventuală revigorare demografică sunt limitate. Tendințele observate la nivel european indică o scădere constantă a numărului de nașteri, influențată de schimbările socio-economice și de deciziile familiale privind numărul de copii. Este de așteptat ca această tendință să se mențină și în cazul comunei Mihăești.

În acest context, sporul natural va rămâne cel mai probabil negativ sau va continua să scadă, pe fondul creșterii numărului de decese. Acest fenomen este accentuat de structura demografică actuală: o proporție semnificativă din populație – peste 50%, conform datelor Recensământului Populației și Locuințelor din 2011 – este reprezentată de persoane cu vârsta de peste 50 de ani.

Dinamica populației și fluxurile migratorii

Evoluția speciei umane, răspândită în prezent pe întreg globul, este caracterizată, într-o anumită măsură, de mobilitate geografică, adică de tendința de extindere sau retragere într-un anumit teritoriu. Această caracteristică poartă numele de **migrație** și se definește ca fiind deplasarea teritorială a oamenilor, atât în interiorul unei țări, cât și în afara granițelor acesteia.

În sens larg, migrația presupune ideea de mișcare, schimbare de loc și de reședință. Ea poate lua forma unei plecări individuale, a deplasării unor grupuri de persoane sau a migrației sezoniere în scopuri economice. De asemenea, și deplasarea temporară a populației la nivel internațional este considerată migrație.

Acest fenomen este strâns legat de procesele de dezvoltare și de schimbările economice, sociale sau de nivel de trai. Alături de dinamica naturală a populației, migrația contribuie la modificarea numărului de locuitori prin ceea ce se numește **sold migratoriu** (diferența dintre cei care pleacă și cei care sosesc într-un teritoriu).

În categoria persoanelor temporar absente sunt incluse: studenții, deținuții, militarii și persoanele aflate în străinătate pentru o perioadă mai mare de un an.

Institutul Național de Statistică calculează **soldul schimbărilor de domiciliu**, adică diferența dintre numărul celor care și-au stabilit domiciliul într-o anumită zonă și al celor care au plecat din acea zonă. Acest indicator nu ia în calcul migrația internațională.

În județul Vâlcea, în ultimii ani, s-a înregistrat un flux semnificativ de persoane care și-au schimbat domiciliul, inclusiv prin migrație externă, soldul acestor schimbări fiind negativ.

Majoritatea acestor mișcări se datorează migrației interne între județele țării. Potrivit datelor INS, în anul 2020, în județul Vâlcea au fost înregistrați 185 de emigranți definitiv și 62 de imigranți definitiv. Totodată, au fost consemnați 3.576 de imigranți temporari și 4.279 de emigranți temporari.

Migrația populației comunei Mihăești

Categorii	Total populație (nr. persoane) - 2020
Persoane prezente (după domiciliu)	6850
Stabiliri de reședință	87
Plecări cu reședință	56
Stabiliri cu domiciliul (inclusiv migrația externă - total)	176
Plecări cu domiciliul (inclusiv migrația externă)	122

(Sursa: [Rezultate definitive RPL 2021 – Recensământul Populației și Locuintelor](#))

Starea civilă a populației comunei Mihăești

Se observă o rată mai mare a căsătoriilor, un număr de 37 de căsătorii au avut loc la nivelul anului 2024 și 6 divorțuri a fost înregistrate la nivelul comunei.

Populația Comunei Mihaiesti, după starea civilă 2024

Tip		
Căsătorii	Numar	37
Divorțuri	Numar	6

(Sursa: INS)

În următorii ani, Mihăești are șansa să transforme creșterea moderată a populației într-un trend stabil, bazat pe calitatea locuirii și pe servicii publice „la distanță mică”. Dinamica ultimului deceniu arată limpede: bilanțul natural rămâne negativ, dar comuna câștigă oameni prin stabiliri

de domiciliu și reședință. Politica publică trebuie, așadar, să valorifice această atracție și să o convertească în „rămas”, nu doar în „venit”.

Prima miză este familia tânără. Pentru 20–39 de ani — nucleul mobil al demografiei — comuna are nevoie de locuire accesibilă și predictibilă: loturi și utilități pregătite, reguli urbanistice clare, sprijin pentru reabilitare și eficiență energetică, creșă și after-school care să reducă presiunea pe părinți. Transportul școlar sigur, rutele pietonale și de bicicletă între sate, dar și un program coerent de activități extrașcolare (sport, științe, arte) țin familiile ancorate în comunitate.

A doua miză este munca apropiată de casă. O parte a creșterii vine de la navetiști; pentru a-i păstra, Mihăești trebuie să ofere spații pentru micro-antreprenariat și munca la distanță: ateliere curate, hub/coworking rural, internet fiabil, mici granturi pentru servicii locale (reparații, agro-procesare, turism de proximitate). Lanțurile scurte — livezi, stupărit, procesare artizanală — pot deveni identitate economică, cu puncte de desfacere și brand local. Formarea continuă, cursuri scurte și mentorat cu firme din Râmnicu Vâlcea pot fixa competențele în comună.

În plan social, structura pe vârste cere îmbătrânire activă și servicii dedicate. Peste 65 de ani înseamnă aproape o cincime din populație, cu preponderență feminină. Comunitatea are nevoie de un centru de zi pentru seniori, programe de prevenție (cardio-metabolic, respirator), îngrijire la domiciliu și telemedicină, precum și de echipe de asistenți comunitari care acoperă satele mai îndepărtate. Spațiile publice prietenoase cu vârsta — bănci, umbrire, pante line, iluminat bun — sunt, în fapt, investiții pentru toți.

Sănătatea publică trebuie să atace cauzele sporului natural negativ: informare maternă și pediatrică, consiliere reproductivă, screening periodic, campanii de stil de viață și un calendar anual de consultații în teren, în parteneriat cu rețeaua medicală locală și cu sanatoriul. O fereastră de oportunitate este colaborarea cu școlile: educație pentru sănătate, alimentație corectă, sport zilnic.

Comuna rămâne atractivă prin cohesiunea culturală; totuși, numărul celor care nu își declară etnia sau confesiunea arată nevoia de servicii explicit incluzive. O „cartă a bunei conviețuiri”, tradusă în practici simple — informări accesibile, proceduri prietenoase la ghișeu, consultări publice reale — întărește încrederea și participarea.

Migrația este motorul pozitiv. Pentru a nu deveni doar tranzit, Mihăești are nevoie de un „pachet de bun-venit”: ghidul noului locuitor, punct unic de informare, integrare rapidă în rețeaua școlară și medicală, oportunități de voluntariat și evenimente comunitare. Diaspora și reîntoarcerea sezonieră pot fi valorificate prin programe scurte de mentorat, investiții mici și parteneriate în turismul de weekend.

Toate acestea cer monitorizare. Un „Observator local de demografie și muncă” — un tablou de bord actualizat anual cu populație, migrație, locuire, servicii — va lega cifrele de decizii. Nu e doar statistică: este modul prin care comuna își ține direcția și își ajustează fin intervențiile, sat cu sat.

În esență, mesajul de politică publică pentru 2025–2030 este simplu: fixăm tinerii prin locuire și muncă aproape, protejăm bătrânețea cu servicii demne, transformăm mobilitatea zilnică într-un avantaj și facem din identitatea locului o ofertă clară pentru cei care vor „să stea” — nu doar să treacă.

2.2. Profil economic

Abordare integrată a provocărilor economice, sociale, climatice, demografice și de mediu în cadrul Strategiei de Dezvoltare Durabilă a Comunei Mihăesti

În conformitate cu cerințele prevăzute la punctul (48) din Regulamentul (UE) 2021/1058 privind Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR), Strategia locala de dezvoltare durabila a comunei Mihăesti, ROMANIA 2021-2027 adoptă o **abordare integrată și echilibrată**, care vizează în mod concertat provocările de ordin economic, social, climatic, demografic și de mediu cu care se confruntă comunitatea Locală.

Astfel, analiza situației actuale și formularea obiectivelor strategice pornesc de la o **viziune sistemică**, în care toate dimensiunile dezvoltării sunt corelate. Problemele economice – precum scăderea ocupării în sectorul agricol tradițional, lipsa locurilor de muncă stabile, migrația forței de muncă tinere – sunt abordate simultan cu nevoile sociale, respectiv riscul de excluziune în rândul grupurilor vulnerabile, accesul limitat la servicii medicale și educaționale de calitate și lipsa de infrastructuri sociale moderne. În acest context, Strategia de Dezvoltare Durabila a comunei Mihăesti, ROMANIA 2021-2027 propune investiții care nu doar creează locuri de muncă, ci contribuie la **revitalizarea economiei locale**, prin sprijinirea microîntreprinderilor, atragerea de fonduri europene, încurajarea antreprenoriatului și promovarea turismului cultural și ecologic.

Pe dimensiunea climatică și de mediu, comuna Mihăesti se confruntă cu provocări ce țin de utilizarea ineficientă a resurselor, gestionarea deficitară a deșeurilor, vulnerabilitatea infrastructurii rurale la fenomenele meteo extreme și lipsa de conștientizare privind tranziția verde. Strategia locala de dezvoltare durabila a comunei Mihăesti, ROMANIA 2021-2027 răspunde acestor provocări prin măsuri coerente de **adaptare la schimbările climatice și**

promovarea sustenabilității, inclusiv investiții în infrastructură verde, eficiență energetică, spații publice de calitate, digitalizare și educație pentru mediu.

Din perspectivă demografică, se constată îmbătrânirea populației și scăderea numărului de copii și tineri, pe fondul migrației externe și al atractivității reduse a mediului rural pentru familiile tinere. În acest sens, Strategia de dezvoltare durabilă a comunei Mihăesti, ROMANIA 2021-2027 include intervenții pentru **creșterea calității vieții și a serviciilor de bază**, precum modernizarea școlilor, dezvoltarea unui centru de tip after-school, investiții în sport, cultură, sănătate și sprijin pentru familiile aflate în dificultate, contribuind astfel la menținerea și stabilizarea populației pe termen lung.

Integrarea acestor dimensiuni într-un cadru strategic unitar se realizează inclusiv prin **corelarea surselor de finanțare** disponibile (FEDR, FSE+, PNRR, POEO, Interreg) și prin implicarea constantă a comunității și a actorilor locali în toate etapele de planificare și implementare. Planul de acțiune al SDD reflectă o **viziune integrată și pe termen lung**, cu măsuri adaptate nevoilor locale și cu mecanisme clare de guvernare, comunicare, monitorizare și evaluare participativă. Această abordare răspunde nu doar cerințelor regulamentului FEDR, ci și principiilor dezvoltării teritoriale durabile, în acord cu obiectivele Strategiei Naționale de Dezvoltare Teritorială, ale Strategiei de Specializare Inteligentă Sud-Vest Oltenia și ale Pactului Verde European (Green Deal).

Economia comunei Mihăesti este preponderent agricolă, cu activități desfășurate atât în sectorul vegetal, cât și în cel zootehnic. Deși există un potențial agricol ridicat, gradul de valorificare este încă redus, fiind influențat de:

- lipsa unităților de procesare locală,
- fragmentarea terenurilor,
- infrastructura agricolă precară.

Activitățile economice non-agricole, inclusiv inițiative de antreprenoriat sau turism rural, sunt încă slab reprezentate. Lipsa unei piețe locale funcționale sau a unor forme de asociere agricolă reprezintă obstacole importante pentru dezvoltare.

Comuna Mihăesti are o economie locală specifică mediului rural subcarpatic, în care predomină activitățile agricole, silvice și meșteșugărești, completate de un număr redus de întreprinderi mici și mijlocii. Structura economică este slab diversificată, iar gradul de valorificare a resurselor locale rămâne redus, în special din cauza infrastructurii economice subdezvoltate și a migrației forței de muncă tinere.

Activitățile economice se desfășoară preponderent în regim familial, în gospodării individuale, fără o integrare în lanțuri economice regionale sau forme asociative funcționale. Sectorul public

(primărie, școală, unități de cult) oferă cele mai stabile locuri de muncă, în timp ce sectorul privat rămâne subdezvoltat.

Agricultura – activitate economică principală

Culturi și terenuri agricole

- Agricultura este principala ocupație a locuitorilor, având un caracter **preponderent de subzistență** sau semi-subzistență.
- Terenurile sunt cultivate cu **cereale (porumb, grâu), cartofi, legume**, iar în unele zone cu **plantații pomicole** (meri, pruni) și **viță de vie** pe versanți însoriți.
- Suprafața agricolă utilizată este fragmentată, existând un număr mare de parcele mici și dispersate, care limitează eficiența.

Pomicultură și silvicultură

- Zona este favorabilă **pomiculturii**, în special pentru soiuri tradiționale de prun, măr și cireș, însă multe livezi nu mai sunt întreținute sistematic.
- Silvicultura este o activitate semnificativă – pădurile din jurul comunei sunt exploatate pentru lemn de foc, cherestea și ciuperci, însă cu potențial nevalorificat în direcția **turismului forestier sau prelucrării lemnului la nivel local**.

Zootehnie

- Creșterea animalelor (oi, bovine, porcine, păsări) este o activitate tradițională, dar în declin.
- Lipsa fermelor moderne și a infrastructurii de procesare (abatoare, centre de colectare) afectează competitivitatea produselor locale.

Întreprinderi, forță de muncă și potențial antreprenorial

Întreprinderi locale

- Numărul firmelor active în comună este redus. Cele existente activează în domenii precum: **comerț cu amănuntul, transport, construcții, exploatare forestieră, panificație**.
- Nu există unități industriale sau agroalimentare de anvergură.

Forța de muncă

- Marea majoritate a forței de muncă activează în **agricultură și gospodărie proprie**.
- Tinerii apti de muncă aleg migrarea spre orașe (Râmnicu Vâlcea, Călimănești) sau străinătate.
- O parte importantă a populației este **inactivă economic** (vârstnici, persoane întreținute, șomeri neînregistrați).

Potențial antreprenorial

- Există potențial de dezvoltare a **antreprenoriatului rural** în: turism rural/ecologic, prelucrarea produselor tradiționale (conserve, sucuri, dulceturi), meșteșuguri, servicii (transport local, comerț).
- Lipsa consultanței, a accesului la finanțări și a infrastructurii de sprijin (huburi rurale, cooperative) limitează inițiativa privată.

Provocări și oportunități de dezvoltare economică

Probleme majore

- Fragmentarea terenurilor și lipsa modernizării agricole;
- Îmbătrânirea populației și migrarea forței de muncă tinere;
- Lipsa investițiilor și a întreprinderilor generatoare de locuri de muncă;
- Slaba valorificare a resurselor naturale și a poziționării geografice.

Oportunități strategice

- Acces la fonduri europene (PNRR, AFIR, POR) pentru înființarea de **cooperative agricole, ateliere de prelucrare și ferme ecologice**;
- Dezvoltarea unui **turism rural integrat** cu produse locale și meșteșuguri;
- Valorificarea **lemnului, ciupercilor, fructelor de pădure** prin procesare Locală;
- Atragerea de investitori prin **modernizarea infrastructurii** și promovarea comunei ca zonă cu potențial.

Pe lângă agricultură, în comună sunt înregistrate câteva microîntreprinderi și activități economice în domenii precum comerțul, construcțiile și serviciile. Gradul de diversificare economică este scăzut, iar oportunitățile de angajare Locală sunt limitate.

Dintr-un PUG generic la nivel de județ, estimăm că suprafața agricolă (arabil + livezi + vii + pășuni/fânețe) reprezintă circa 42% din teritoriul administrativ (preponderent extravilan), iar pădurile pot ocupa peste 46%. Această estimare preia ponderea agricol/forestieră din Vâlcea și o raportează la aria comunei⁸.

Luând în considerare „standardul județean”, rezultă pentru Mihăești (~5.600 ha):

- Păduri: ~2.579 ha (~46,1%)
- Arabil: ~845 ha (~15,1%)
- Livezi și vii: ~160 ha (~2,9%)
- Pășuni/fânețe: ~1.354 ha (~24,2%)
- Alte terenuri extravilane (ape, neproductive etc.): ~662 ha (~11,8%)

⁸ https://www.bnr.ro/uploads/publicatii/Monografie_Valcea.pdf

Recomandări strategice

1. Comasarea terenurilor arabile pentru eficiența culturilor mari;
2. Modernizarea livezilor și viilor, direcționate către branduri locale și agroturism;
3. Valorificarea pășunilor prin cooperative de fermieri și dezvoltarea produselor lactate locale;
4. Management sustenabil al pădurilor, cu orientare către eco-turism și activități recreative;
5. Planificare urbană atentă, concentrând dezvoltarea în intravilan existent și adaptând extinderea.

Agricultura – activitate economică principală în comuna Mihăesti

Agricultura rămâne activitatea de bază pentru majoritatea gospodăriilor din comuna Mihăesti, având un caracter predominant de **subzistență sau semi-subzistență**. Relieful colinar și solurile specifice regiunii subcarpatice determină o utilizare diversificată a terenurilor, cu predominanța **pajiștilor, pădurilor și suprafețelor pomicole** în defavoarea terenurilor arabile intensive.

Terenuri arabile și culturi agricole

- Suprafața arabilă este redusă , ceea ce limitează extinderea culturilor cerealiere intensive.
- Cele mai frecvent cultivate plante sunt: **porumbul, grâul, cartoful și legumele de grădină** (în special pentru consum propriu).
- Lipsa sistemelor de irigații, a mecanizării și a asocierii între producători determină randamente reduse și pierderi semnificative în lanțul de producție-distribuție.

Livezi, pomicultură și viticultură

- Zona are un potențial pomicol valoros, fiind favorabilă pentru **meri, pruni, cireși și peri**.
- Existența unor livezi tradiționale, multe dintre ele îmbătrânite, necesită lucrări de replantare și modernizare.
- **Prunul** este utilizat atât pentru consum, cât și pentru obținerea de **țuică tradițională**, adesea nevalorificată comercial.
- **Vița de vie** este cultivată pe suprafețe mici, în gospodării individuale, dar ar putea fi extinsă pe versanți bine expuși solar, însoțită de branding local.

Pajiști naturale, fânețe și pășuni

- Ocupă o proporție semnificativă din suprafața agricolă (~18%) și sunt utilizate pentru **cosit și pășunat extensiv**.
- Aceste terenuri sprijină activități zootehnice modeste și pot constitui baza pentru pășunat ecologic sau pentru proiecte de agropastoralism cu valoare turistică.

- Pășunile pot beneficia de subvenții APIA și de reintroducerea unor **rase autohtone de animale rezistente la pășunat liber**.

Silvicultură și păduri

- Pădurile reprezintă o resursă majoră (~35% din suprafață), cu rol economic, ecologic și recreațional.
- Ele sunt utilizate pentru exploatarea masei lemnoase (lemn de foc, cherestea), dar au potențial și pentru:
 - valorificarea fructelor de pădure, ciupercilor și plantelor medicinale,
 - dezvoltarea de eco-turism, trasee tematice și educație forestieră.
- Managementul silvic este în parte concesionat sau gestionat privat, dar necesită o mai bună reglementare și implicare a comunității locale pentru protecția biodiversității și prevenirea tăierilor ilegale.

Zootehnie

- Se practică la nivel de gospodărie individuală, fără ferme comerciale de amploare.
- Cele mai răspândite specii: ovine, bovine, porcine și păsări.
- Numărul de animale este în scădere, iar infrastructura (adăposturi, centre de colectare, abatoare, rețea veterinară) este precară.
- Lipsa asocierii și a lanțurilor de valorificare duce la dependență de autoconsum sau de vânzare informală.

Probleme și constrângeri ale agriculturii locale

- Fragmentarea terenurilor agricole și lipsa comasării;
- Îmbătrânirea proprietarilor de terenuri, cu transmitere neclară către moștenitori;
- Acces limitat la piață și la lanțuri de distribuție funcționale;
- Lipsa depozitelor, abatoarelor sau centrelor de prelucrare Locală;
- Slaba utilizare a fondurilor europene pentru modernizare;
- Asocierea slabă între fermieri și lipsa cooperativelor funcționale.

Oportunități și direcții strategice pentru dezvoltarea agriculturii

1. Sprijinirea formării de cooperative agricole pentru valorificarea în comun a producției;
2. Modernizarea livezilor tradiționale și extinderea suprafețelor pomicole în zonele colinare;
3. Înființarea unor centre locale de colectare și procesare (ex. lapte, fructe, carne);
4. Accesarea fondurilor prin PNDR, AFIR, GAL-uri pentru investiții în ferme și utilaje moderne;

5. Promovarea agriculturii ecologice și a turismului agricol integrat (vizite la fermă, degustări, cazare tradițională).

Zootehnia în comuna Mihăești

Zootehnia reprezintă o componentă tradițională a economiei rurale din comuna Mihăești, desfășurată în principal în regim gospodăresc, pentru autoconsum, cu o contribuție modestă la economia formală Locală. Deși tradițiile agropastorale sunt încă vii, lipsa modernizării și a lanțurilor funcționale de valorificare limitează competitivitatea acestui sector.

Specii crescute și dimensiunea efectivelor

Activitatea zootehnică Locală este diversificată, dar neintensivă. Cele mai frecvent crescute specii sunt:

Specie	Scop principal	Observații
Ovine	Lapte, carne, lână	Efective semnificative în gospodării și pe pășuni comunale
Bovine	Lapte, carne	Număr în scădere; lipsă centre de colectare
Porcine	Carne	Creștere în gospodărie; în scădere din cauza PPA (pestă porcină africană)
Păsări	Ouă, carne (găini, curci)	Preponderent pentru autoconsum
Caprine	Lapte	În creștere ușoară în ultimii ani

Notă: datele sunt estimative, bazate pe recensăminte agricole și rapoarte GAL/AFIR din zonă

Infrastructură și condiții de creștere

- Animalele sunt crescute în gospodării, fără ferme comerciale înregistrate cu dimensiuni semnificative.
- Nu există centre locale de colectare a laptelui, abatoare, fabrici de brânzeturi sau unități de procesare a cărnii, ceea ce limitează trecerea de la autoconsum la piața Locală sau regională.
- Terenurile disponibile pentru pășunat (pajiști și fânețe) sunt suficiente, dar gestionarea pășunilor este slab organizată (lipsă concesiuni clare, lipsă întreținere).
- Lipsa serviciilor veterinare constante, a subvențiilor accesibile și a formării profesionale afectează capacitatea crescătorilor de a investi sau de a scala producția.

Provocări ale sectorului zootehnic

- Îmbătrânirea crescătorilor de animale și lipsa generațiilor tinere interesate de preluarea activității;
- Lipsa infrastructurii minime: grajduri moderne, spații de depozitare, echipamente de muls/procesare;
- Acces redus la finanțare pentru mici fermieri (birocrație, lipsa cofinanțării);
- Lipsa unei rețele de distribuție organizate, care să conecteze producția Locală cu piețele regionale (ex: Horezu, Râmnicu Vâlcea, Călimănești);
- Dependența de sprijin informal și lipsa asocierii în cooperative de creștere.

Oportunități de dezvoltare în zootehnie

1. **Constituirea unor cooperative sau grupuri de producători** (ex: „Cooperativa Crescătorilor de Ovine Mihăești”) care să gestioneze pășunile comunale, să acceseze fonduri și să creeze un brand local de produse tradiționale (brânză de oaie, cașcaval, etc.);
2. Crearea unui **centru comunal de colectare a laptelui și carnei**, eventual în parteneriat public-privat;
3. Accesarea de fonduri **AFIR și PNRR pentru construcția de ferme ecologice mici**, inclusiv adăposturi, spații pentru păsări sau porci;
4. Introducerea unui **program local de „adoptă o stână” / „vizite la fermă”** ca formă de turism agropastoral;
5. Parteneriate cu școli și ONG-uri pentru **educație rurală practică** și promovarea meseriei de fermier.

Antreprenoriat și forță de muncă în comuna Mihăești

Forța de muncă – caracteristici și provocări

Comuna Mihăești dispune de un potențial de muncă de aproximativ 4.627 persoane (15–64 ani), adică ~67,5% din populație. În interiorul acestui nucleu activ, tinerii-adulți (20–39 ani) însumează ~1.740 persoane, iar cohorte-le de mijloc (40–59 ani) ~2.143 persoane: o structură care arată un centru de greutate spre vârstele 35–55 ani, cu experiență profesională, dar și cu presiuni familiale (navetă, îngrijire copii/părinți). Sub 40 de ani, ponderea bărbaților este ușor mai mare, ceea ce se vede în construcții, transport, mentenanță, agricultură; peste 60 de ani, femeile devin majoritare, conturând nevoia de servicii de îngrijire și sănătate.

Structura ocupațională probabilă e marcată de proximitatea Râmnicului și a stațiunilor din jur: o parte semnificativă a populației active face naveta către servicii, comerț, administrație, educație, sănătate, logistică, reparații, iar local găsim agricultură mixtă (pomicultură, grădinărit, stupărit), construcții, mică industrie/artizanat și servicii comunitare. Prezența sanatoriului conferă un pol

de ocupare în sănătate și servicii conexe, iar potențialul turistic (ruta Mihăești–Govora, patrimoniul religios) poate crea locuri de muncă sezoniere și part-time (ghidaj, întreținere spații, vânzare produse locale).

Navetismul este factor-cheie: drumurile județene și microbuzele susțin accesul la piața muncii din municipiu, dar dependența de transportul rutier înseamnă timp pierdut și costuri pentru gospodării. Pentru familiile tinere, oferta de creșă/after-school, stații sigure și rute pietonale/ciclabile către școli fac diferența între „locuiesc” și „mă mut”.

Provocări structurale

- Îmbătrânire moderată, presiune pe baza de contribuabili. Indicele de îmbătrânire (~126) arată mai mulți vârstnici decât copii; fără atragere de adulți tineri, baza activă se erodează gradual.
- Mismatch de competențe. Cererea urbană (servicii moderne, digital, logistică) nu întotdeauna întâlnește oferta locală (agricol, meserii tradiționale).
- Dependența de navetă auto. Costuri mari, timp și volatilitate la schimbări de program; acces limitat pentru cei fără mașină.
- Productivitate agricolă scăzută și venit sezonier. Exploatații mici, procesare redusă, putere mică de negociere în lanțul alimentară.
- Participare feminină influențată de grija de îngrijire. Femeile sunt majoritare la vârstele 60+ și, înainte de pensionare, se regăsesc adesea în roluri de îngrijire (copii/părinți), limitând orele de muncă.
- Economia gri. Lucrul „la zi” în construcții/agricultură reduce protecția socială și baza de venit fiscal local.

Direcții de acțiune (cadru pentru proiecte)

- Locuri de muncă aproape de casă. Spații pentru ateliere curate și un hub de lucru la distanță (coworking rural), cu internet fiabil, sală de curs și mici birouri la închiriere.
- Academie de meserii & reconversie (3–6 luni): electricieni, instalatori pompe/irigații, operatori utilaje, sudori, îngrijitori la domiciliu, ghizi locali; parteneriate cu firme din Râmnicu Vâlcea.
- Lanțuri scurte & micro-procesare: centru comunal de procesare ușoară (fructe, miere, plante aromatice), etichetă „Produs în Mihăești”, puncte de desfacere la stații și pe rutele turistice.
- Antreprenoriat de proximitate: program de micro-granturi + mentorat pentru servicii locale (reparații, catering, agro-turism, întreținere spații verzi, digital).

- Pachet familie–muncă: creșă/after-school, rute sigure pietonale/ciclabile, orare de transport sincronizate cu programele școlare și marile schimburi.
- Îngrijirea ca sector economic: echipă de asistenți comunitari și servicii plătite de îngrijire la domiciliu (telemedicină, kinetoterapie), generând locuri de muncă locale, în special pentru femei.
- Navetă eficientă: stații modernizate, abonamente integrate, parări „Park & Bike”, legături de plai pentru biciclete către nodurile de transport.
- Formalizare: facilități fiscale locale pentru trecerea din economia gri în cea formală (consiliere, modele de contracte, pachete de asigurări).

Antreprenoriatul local – profil și limitări

În Mihăești, antreprenoriatul are chipul gospodăriei active. El se vede în echipele mici de construcții și instalații care lucrează prin satele vecine sau în Râmnicu Vâlcea, în tâmplării și ateliere de lemn legate de resursa forestieră, în service-uri auto și mecanică agricolă, în comerțul de proximitate (magazine mixte, puncte de distribuție), dar și în micul agro-business: livezi cu prun și măr, stupărit, grădinărit, procesări casnice (dulceață, siropuri, sucuri, oțeturi, produse apicole). În jurul mănăstirii și pe axa Mihăești–Govora apar germenii de turism de proximitate: camere de închiriat în curți mari, mese „ca la țară”, ghidaj ocazional, produse locale vândute la poartă. O parte consistentă a antreprenoriatului trăiește din subcontractare: echipe locale care intră în lanțurile de lucrări ale firmelor din municipiu, în mentenanță, logistică sau servicii la domiciliu (îngrijire, curățenie, catering).

Această economie mică, diversă, are motoare umane vizibile: bărbați tineri în șantiere și transport, femei care deschid servicii (coafură, croitorie, îngrijire), familii care combină agricultura cu o micro-afacere. Diaspora aduce, vara, know-how și capital pe termen scurt – acoperișuri schimbate, anexe modernizate, unelte mai bune –, semn că sentimentul de apartenență rămâne un vector economic.

Limitele apar, însă, în detaliu. Piața e fragmentată și sezonieră: comenzi mici, vârfuri primăvara–vara, „gol” iarna. Cash-flow-ul e imprevizibil, iar accesul la finanțare rămâne dificil – garanții insuficiente, reticență bancară față de veniturile oscilante, documentații stufoase pentru fonduri și cofinanțări care apasă bugetele gospodăriilor. În zona agro-alimentară, multe inițiative se opresc la poarta curții din cauza reglementărilor sanitare (spații autorizate DSVSA, HACCP, trasabilitate), a lipsei de spații de frig și a ambalării/etichetării profesionale. Digitalizarea este, de

cele mai multe ori, doar o pagină de Facebook: puține afaceri folosesc plăți electronice, platforme de livrare sau catalog online, iar marketingul stă în recomandări între vecini.

Pe lanțul scurt, slăbiciunea este individualismul: producători buni, dar cooperare redusă. Fără o formă asociativă (cooperativă, grup de producători), puterea de negociere rămâne mică, iar accesul la piață (inclusiv Horeca din Râmnicu Vâlcea și stațiuni) e ocazional. În construcții și servicii tehnice, forța de muncă fluctuează – plecări temporare în străinătate, munca „la zi”, formalizare parțială –, ceea ce complică planificarea și relația cu contracte mai mari. Infrastructura e, în general, bună pe axele principale, dar căruțele de margine pierd semnalul de internet sau se văd confruntate cu drumuri agricole grele în sezonul ploios – lucruri mici, dar decisive pentru o comandă livrată la timp.

Turismul de proximitate are și el pragul lui: brand local inegal, semnalistică încă firavă, puține pachete integrate (cazare + masă + experiență), sezon scurt și dependență de evenimente punctuale. În fine, relația cu administrația e percepută adesea ca procedurală, nu ca parteneriat: avize, chestiuni fiscale, acces la informație – toate cer un limbaj mai simplu și un „ghidaj” pentru micii întreprinzători.

În ciuda acestor limite, direcția e clară. Antreprenoriatul local are materie primă (lemn, fructe, peisaj), piață de proximitate (municipiul și stațiunile), povești autentice (Govora, sanatoriul, lacul cu nuferi) și capital uman dispus să muncească. Ceea ce lipsește este legătura: un loc – fizic și digital – care să adune contabilitate și consultanță, ambalare și etichetare, frigidere și transport la comun; un brand de teritoriu care să dea sens eforturilor disperate; o rețea – de la șantier la tarabă – care să transforme munca de azi în firmă de mâine. Atunci, micul atelier, livada, camionul de 3,5 tone și camera de oaspeți din curte devin, împreună, un ecosistem care ține oamenii acasă și dă Mihăeștiului o economie a proximității, sănătoasă și vizibilă.

2.3. Profil spațial și funcțional

Localizarea geografică și cadrul administrativ

Comuna Mihăești este așezată în centru-vestul județului Vâlcea, în Oltenia, pe contactul dintre lunca Oltului și dealurile domoale ale Subcarpaților Vâlcii. Reședința de județ, municipiul Râmnicu Vâlcea, se află la circa 14–15 km spre nord-est, ceea ce plasează Mihăești în coridorul de acces rapid către principalele servicii urbane ale zonei. În imediata proximitate se găsește orașul Băile Govora, iar mănăstirea omonimă (pe teritoriul comunei) se află la aproximativ 6 km de stațiune — un indiciu al legăturilor istorice și funcționale dintre cele două localități.

Unitatea administrativ-teritorială are o suprafață de aproximativ 56 km² și este alcătuită din 13 sate, cu Buleta drept sat reședință: Arsanca, Bârsești, Buleta, Govora, Gurișoara, Măgura,

Mihăești, Munteni, Negreni, Rugetu, Scărișoara, Stupărei și Vulpuești. Această rețea de așezări ocupă terasele și interfluviile dintre Olt și valea Govorei, cu vetre dispuse de-a lungul drumurilor județene și comunale.

Administrativ, Mihăești aparține județului Vâlcea (regiunea de dezvoltare Sud-Vest Oltenia), având ca reședință județeană municipiul Râmnicu Vâlcea. Poziția de proximitate față de centrul urban este recunoscută și în documentele de planificare la scară metropolitană/zonă funcțională, unde Mihăești figurează în aria de influență a Râmnicului.

Din punct de vedere al identificării teritoriale, comuna are codul SIRUTA 171325, iar coordonatele geografice ale centrului administrativ se situează în jurul 45.02°N / 24.24°E, reflectând poziționarea la contactul dintre culoarul de vale și dealurile subcarpatice. Această amplasare explică atât accesibilitatea rutieră bună, cât și structura dispersată a satelor pe muchii și înșeuări.

În ansamblu, localizarea Mihăeștiului — „la o distanță mică de oraș, dar cu identitate rurală clară” — oferă un avantaj competitiv pentru locuire, servicii de proximitate și turism de weekend, susținut de accesul facil către Râmnicu Vâlcea și Băile Govora, precum și de densitatea obiectivelor istorice și religioase din areal.

Structura funcțională a teritoriului

Teritoriul comunei Mihăești are un caracter predominant rural, agricol și forestier, dar este marcat de o funcționalitate mixtă (locuire, agricultură, pășunat, silvicultură, cult religios, turism). Dinamica actuală este una de restrângere funcțională în lipsa unor intervenții semnificative de modernizare și extindere a zonelor productive sau de servicii.

Structura funcțională a comunei Mihăești urmează logica peisajului: un schelet verde-albastru (Olt – Govora – pâraiele laterale) care ordonează vetrele de sat pe lunci și terase, și culmi subcarpatice care găzduiesc livezi, pajiști, păduri și „drumuri de plai”. În jurul acestui cadru natural se așază rețeaua de așezări, serviciile publice, micile funcțiuni economice și rutele de mobilitate.

1) Rețeaua de așezări și centralități locale.

Vetrele satelor sunt alungite de-a lungul văilor și al drumurilor județene/comunale, cu micro-centre în punctele tradiționale (biserica, cămin cultural, școală, magazin mixt). Buleta concentrează funcțiile administrative și o parte din serviciile curente; Mihăești și Govora-sat au rol de noduri de tranzit și identitate (religios-cultural la Govora); Scărișoara integrează ansamblul monastic. Țesutul construit are tipar rural: case la stradă cu curți adânci, anexe agricole în spate, mici ateliere integrate în gospodărie.

2) Benzile funcționale ale peisajului.

- Lunca Oltului – bandă agricolă și de infrastructuri, sensibilă la inundații: teren arabil, fânețe, culoare tehnice și traversări; aici se recomandă ocupare controlată, spații verzi inundabile și trasee de mobilitate lentă.
- Valea Govorei – axă cultural-spirituală și de recreere: mănăstire, biserici, poteci și belvederi, mici puncte de popas; locul ideal pentru ruta tematică „Mihăești–Govora” și pentru micro-turism de familie.
- Versanții și interfluvii – agro-silvic: livezi, pajiști, plantații, fânețe și păduri, cu drumuri de plai utile accesului agricol, cicloturismului și managementului riscurilor (rigole, benzi înierbate).

3) Servicii publice și echipamente.

Educație (școli & grădinițe)

- Școala Gimnazială – sat Buleta, str. Primăriei nr. 1, cod 247378 (contact publicat). În structura acestei unități figurează:
 - GPN Mihăești,
 - GPN Gurișoara,
 - GPN Buleta (grădinițe cu program normal/prelungit – denumiri din structura școlii).
- Grădinița cu Program Prelungit Buleta, adresa publicată: Str. Buleta nr. 94 (contact).

Cultură (cămin cultural / bibliotecă)

Conform Statutului Comunei Mihăești (2024): comuna are trei cămine culturale în satele Măgura, Buleta și Vulpuiești.

Sănătate (dispensar/spital)

- Spitalul de Pneumoftiziologie „Constantin Anastasatu”, Str. Nuferilor nr. 7, Mihăești, spital de specialitate cu 148 paturi, laborator analize și ambulatoriu integrat (date oficiale ale Ministerului Sănătății).

Administrație (primărie/servicii)

Primăria Mihăești – Str. Buleta nr. 73 bis, tel./fax oficiale și e-mail instituțional publicate pe site-ul primăriei.

“Noduri civice” și interschimb (spațiul public din jur)

- Buleta (centru administrativ): Primărie + Cămin Cultural Buleta + Școala/Sală de sport formează, de facto, micro-centrul cu cea mai mare concentrare de servicii.

- Măgura: existența căminului cultural (adresă publică) indică un al doilea micro-centru cultural.
- Vulpuiești: cămin cultural – al treilea punct cultural al rețelei (conform Statutului).

Rețeaua de servicii de proximitate există și e ancorată în Buleta (administrație + școală + cămin), completată de Măgura și Vulpuiești (cămin cultural), de grădinițele arondate Școlii Gimnaziale și de Spitalul de pneumoftiziologie ca pol sanitar județean.

4) Economie locală și spații productive.

Funcțiunile economice sunt difuze și compatibile cu locuirea: ateliere de construcții și instalații, tâmplării, mici service-uri, depozite agricole ușoare, puncte de colectare/procesare a fructelor și produselor apicole, comerț de proximitate. În jurul mănăstirii și pe rutele de plai se conturează micro-turismul (cazare la gospodărie, gastronomie locală, ghidaj). Zonele productive se leagă de drumurile colectoare, evitând frontul direct la luncă și aliniindu-se în spatele curților, pentru a nu fragmenta țesutul rural.

5) Mobilitate și accesibilitate.

Axe județene asigură legătura cu Râmnicu Vâlcea și cu stațiunile; din ele se ramifică colectoare pe văi și drumuri de plai pe culmi. Stațiile de microbuz, parcurile mici „Park & Bike”, trotuarele continue și trecerile sigure lângă școli compun infrastructura de zi cu zi. Rețeaua de poteci și trasee ciclabile de agrement se suprapune cu drumurile agricole existente, creând buclă între sate și puncte de belvedere.

6) Cadrul verde-albastru și protecții.

Râurile, pâraiele și lacul cu nuferi formează structura ecologică fină; malurile accesibile devin coridoare de plimbare și educație, cu intervenții ușoare și reversibile (pontoane, panouri interpretative, poteci permeabile). Zonele de risc (albie majoră, talveguri active, versanți cu pante mari) au regim de protecție: retrageri minime la apă, interdicție de construire peste utilități majore, stabilizări bio-tehnice și spații verzi inundabile.

7) Reguli de compoziție spațială.

Dezvoltarea prioritizează completarea și densificarea vetrelor față de extinderile dispersate. În zonele centrale se acceptă mixaj „parter servicii – etaj locuire”; regimul de înălțime rămâne redus, armonizat la frontul rural. Intravilanul se extinde doar etapizat, după racordarea la utilități și asigurarea acceselor; drumurile noi evită fundăturile și păstrează culoare pentru utilități și intervenții.

Apă potabilă. Alimentarea este operată de APAVIL S.A. (prin ADI APA Vâlcea), cu furnizare 24/7. Sursele sunt sistemele regionale Brădișor și Chimcomplex/Bistrița, cu tratare în SRA Râmnicu Vâlcea – Valea lui Stan. Rețeaua locală de distribuție însumează aprox. 42,18 km (≈

33,44 km conducte PE și $\approx 8,74$ km oțel). Din punct de vedere al vechimii, există segmente 0–5 ani $\sim 13,00$ km, 5–15 ani $\sim 11,00$ km și 15–30 ani $\sim 18,19$ km; pe zonele înalte presiunea este asigurată prin stații de pompare (ex.: Negreni – 4 pompe; Bârsești/DN 67 – 2 pompe). Populația deservită (după domiciliu) este de ordinul 6.900 locuitori.

Canalizare–epurare. La data redactării, nu există sistem public de canalizare menajeră și pluvială. Racordarea etapizată a satelor la un sistem public (cu separarea pluvialului) reprezintă prioritate majoră de investiții.

Gaze naturale. Rețeaua de distribuție este existentă și în extindere pe străzi capăt (ex.: Stupărei – str. Principală, Rugetu – str. Șerban); operatorul zonal este Distrigaz Sud Rețele. Acoperirea exactă pe străzi se actualizează pe baza avizelor/execuțiilor în curs.

Energie electrică și iluminat public. Distribuția de energie este asigurată de Distribuție Oltenia. Sistemul de iluminat public se află în curs de modernizare la LED (proiect finanțat), cu înlocuirea corpurilor vechi și pregătirea pentru telegestiune.

Salubritate (deșeur). Din iulie 2025 funcționează taxa unică de salubritate (≈ 20 lei/persoană/lună), în cadrul ADI Salubritate Vâlcea, cu operator desemnat la nivel zonal. Implementarea pune accent pe colectare separată și conformarea la țintele județene.

Telecomunicații. Comuna este beneficiar WiFi4EU (hotspoturi publice), iar serviciile comerciale de internet fix/mobil sunt asigurate de operatori privați; acoperirea punctuală se verifică pe fiecare stradă.

8) Arii strategice pentru investiții.

- (1) Coridorul Govora – rută cultural-spirituală și centre de interpretare;
- (2) Nodurile civice din jurul școlilor/dispensarelor – modernizare stații, trotuare, umbrire;
- (3) Rețeaua de plai – acces agricol + cicloturism;
- (4) Micro-procesare agro-alimentară – puncte comune cu frig/ambalare;
- (5) Spații publice verzi și retenții pluviale în luncă;
- (6) Iluminat public și energie pe acoperiș la echipamentele comunale.

În ansamblu, teritoriul Mihăeștiului funcționează ca un mozaic coerent: vetre compacte pe văi, activități productive ușoare integrate în gospodării, rute de legătură pe culmi și un cadru natural care dictează regulile jocului. Dacă aceste reguli sunt respectate – densificare în sat, protecție pe luncă, acces ușor la servicii și mobilitate lentă bine marcată –, comuna își poate crește calitatea locuirii fără să-și piardă identitatea rurală.

Meșteșuguri, obiceiuri și tradiții – identitatea vie a comunei Mihăești

Comuna Mihăești păstrează, în mod autentic și viu, o parte importantă din zestrea culturală tradițională a zonei subcarpatice vâlcene. Meșteșugurile locale, obiceiurile de peste an și valorile transmise din generație în generație conturează un peisaj cultural care încă trăiește în cotidianul comunității, oferind un cadru identitar unic, valoros și profund integrat în viața satului.

Meșteșuguri tradiționale și expresii ale artei populare

Deși în ultimii ani multe meșteșuguri au intrat în declin, în satele comunei se mai păstrează cunoștințe legate de olărit, țesut, jocărit, prelucrarea lemnului și a fierului, iar o parte din gospodării expun încă covoare țesute la război, ii cusute manual și obiecte de mobilier sculptate artizanal. Unele dintre aceste obiecte sunt transmise în familie, iar altele pot fi valorificate în cadrul unor expoziții locale sau târguri tradiționale.

Influențele provin din apropierea orașului Horezu, cunoscut la nivel internațional pentru ceramica sa, dar și din atelierele de lemnărie, dogărie și fierărie din satele vâlcene. Este remarcabilă prezența în arhitectura tradițională a gospodăriilor din Mihăești a unor elemente sculptate – stâlpi ornamentali, prispe, foișoare și porți din lemn masiv –, ce demonstrează rafinamentul estetic al comunității locale.

Relansarea acestor meșteșuguri, în contextul unui turism cultural și educațional, poate deveni o axă strategică de dezvoltare, cu beneficii atât economice, cât și de revitalizare a identității locale.

Obiceiuri și tradiții de peste an

Viața spirituală și socială a comunității este strâns legată de calendarul agricol și religios, generând o serie de obiceiuri și tradiții care conferă ritm și semnificație anului comunitar.

- Sărbătorile de iarnă sunt marcate prin colindatul organizat pe sate, unde cete de tineri și copii vestesc Nașterea Domnului. Se păstrează obiceiuri precum „Capra” sau „Steaua”, uneori însoțite de costume populare și recuzită tradițională.
- Sfintele Paști și Rusaliile sunt prilej de comuniune religioasă, însoțite de mese ritualice, încondeierea ouălor și ofrande pentru cei plecați dintre noi. În unele sate încă se practică ritualuri precum stropitul fetelor sau udatul la fântână – simboluri ale fertilității și purificării.
- În perioada secerișului și a strânsului recoltei, se organizează sărbători ale câmpului, în care oamenii se adună, gătesc împreună, ascultă muzică populară și împărtășesc rezultatele muncii lor. Astfel de ocazii pot fi transformate în evenimente cu potențial turistic, cum ar fi „Ziua Recoltei” sau „Festivalul Toamnei”.

- Nunta tradițională este încă o experiență vie în unele familii, păstrând ritualuri precum „gătitul miresei”, „strigăturile” și „jocul steagului”, iar costumele populare sunt scoase din lăzi cu grijă și mândrie pentru astfel de ocazii.
- Obiceiurile de înmormântare, deși discrete, păstrează elemente din tradiția creștin-ortodoxă veche, cu „pomană mare” și ritualuri care susțin coeziunea comunitară în momentele de trecere.

Valori culturale intergeneraționale

Un aspect esențial al acestor tradiții este rolul familiei extinse și al bătrânilor în transmiterea lor. În gospodăriile din Mihăești, bunicii sunt adesea cei care povestesc legende locale, învață copiii să coasă, să frământa, să cânte sau să identifice plantele din pădure. Această relație dintre generații este o resursă culturală valoroasă ce poate fi sprijinită prin proiecte educaționale, ateliere sau activități de arhivare orală.

Această moștenire culturală neîntreruptă transformă comuna Mihăești într-un spațiu în care tradiția nu este o relictă, ci o parte activă a identității locale, cu potențial economic și educațional pentru viitor. Prin susținerea meșteșugarilor locali, organizarea de evenimente tradiționale și integrarea culturii populare în viața școlară, comunitatea poate transforma aceste elemente în piloni strategici de dezvoltare locală și coeziune socială.

Evenimente și viață culturală – comuniunea dintre sărbătoare, tradiție și comunitate

În comuna Mihăești, viața culturală este strâns legată de ritmul anotimpurilor, de sărbătorile religioase și de momentele importante ale ciclului agricol. Deși în ultimii ani frecvența și amploarea manifestărilor culturale s-au redus din cauza migrației, îmbătrânirii populației și resurselor limitate, comunitatea păstrează un fond valoros de practici colective, obiceiuri de sărbătoare și inițiative locale, care pot fi revitalizate și transformate în evenimente cu impact economic, educațional și identitar.

„Ziua Comunei Mihăești” – sărbătoarea Locală a comunității.

Cel mai reprezentativ eveniment cultural este „Ziua Comunei Mihăești”, organizată anual în luna august. Aceasta este o sărbătoare a întregii comunități, în care se reunesc localnici, fii ai satului plecați în alte părți ale țării sau în diaspora, dar și vizitatori din împrejurimi. Programul evenimentului include, de obicei:

- Spectacole folclorice cu artiști locali sau invitați din județ;
- Parade populare și dansuri tradiționale susținute de copii și tineri din școli;
- Expoziții de meșteșuguri și produse locale (miere, brânzeturi, conserve, obiecte artizanale);
- Competiții sportive, tombole și activități recreative pentru copii și familii.

Această zi oferă un context ideal pentru întărirea coeziunii comunitare și pentru reafirmarea mândriei locale, fiind totodată o ocazie excelentă de promovare turistică a comunei. Prin dezvoltarea parteneriatelor cu centre culturale județene sau cu unități de învățământ, acest eveniment poate fi extins tematic și calendaristic, transformându-se într-un festival rural anual.

Tabere de tradiție, ateliere și întâlniri intergeneraționale

Un potențial cultural valoros îl reprezintă spațiile monahale din comună – în special Mănăstirea Govora, care pot deveni gazde pentru tabere de creație, retrageri spirituale sau ateliere de artă și meșteșuguri tradiționale. În astfel de contexte, copiii și adolescenții pot învăța despre:

- Pictura de icoane pe lemn și sticlă;
- Cusături și țesături tradiționale;
- Confecționarea obiectelor de lemn și a instrumentelor tradiționale;
- Povești și legende locale, transmise de bătrâni prin „șezători moderne” sau interviuri documentate.

Aceste inițiative pot fi dezvoltate în colaborare cu parohiile, școala gimnazială, ONG-uri culturale sau biblioteci județene, contribuind la educația identitară a tinerilor și la valorizarea patrimoniului imaterial local.

Spații culturale și infrastructură pentru viitor

În prezent, comuna Mihăesti dispune de câteva spații informale pentru desfășurarea activităților culturale – căminul cultural, curțile școlilor, curtea mănăstirii. Modernizarea și dotarea unui

Centru Cultural Multifuncțional ar constitui o investiție strategică, cu multiple beneficii:

- spațiu pentru repetiții, ateliere și expoziții permanente;
- loc de desfășurare a cursurilor extracurriculare (muzică, dans, pictură);
- sală de proiecții, lansări de carte, club de lectură pentru tineri și vârstnici.

Viața culturală a comunei Mihăesti, deși discretă și afectată de provocările actuale, rămâne un nucleu important de coeziune, educație și identitate. Prin sprijin constant, prin investiții în infrastructura culturală și prin valorificarea tradițiilor vii, comuna poate deveni un **model de revitalizare culturală rurală** în județul Vâlcea.

Turismul

Latura turistică a economiei este foarte puțin exploatată în momentul de față.

Zona dispune de un potențial turistic foarte ridicat, ținând cont de zonele verzi întinse, izvoarele minerale, monumentele istorice, precum și tipologia reliefului de zonă de deal ce definește teritoriul comunei.

Obiective turistice principale în comuna Mihăesti

Trecutul stațiunii balneoclimaterice Băile Govora este strâns legat de cel al Mănăstirii Govora - unul dintre cele mai vechi monumente de arhitectură feudală din țara noastră. Retrasă printre copaci seculari la adăpostul unor ziduri groase fortificate, mănăstirea se află la cca. 5 km depărtare de centrul stațiunii și la mai puțin de 2 km de comuna Govora, pe o vâlcea pe partea dreaptă a pârâului Govora.

Construită inițial, conform tradiției, încă dinainte de Mircea cel Bătrân, de către niște călugări fugiți din Peninsula Balcanică; într-un document din 3 noiembrie 1533 se spune că există "de când este Țara Românească", iar în altul din 1 aprilie 1551, de pe vremea lui Mircea Vodă Ciobanul, se menționează că a fost "pustiită" în vremea lui Vlad Țepeș (1456- 1462) de către marele boier Vlad Vodă Călugărul, așa cum rezultă dintr-un act de danie din 4 februarie 1488, prin care voievodul întărește Mănăstirii Govora "ocina numită Hintă cu tot hotarul", mănăstirea este zidită din temelii în 1496, în timpul domniei lui Radu cel Mare (1496-1508), care așa cum precizează un document din 1551 - "au găsit-o pustie și stricăță...au dres-o și au înfrumusețat-o". În timpul lui Matei Basarab (1632-1654), mănăstirea a fost refăcută, întărită cu ziduri și cu trei turnuri de apărare prevăzută cu creneluri. Tot atunci a fost clădită actuala biserică și și-au amenajat încăperile care au adăpostit o tipografie.

Restaurările au fost continuate de Constantin Brancoveanu în anul 1701-1702, așa cum reiese și din pisania pusă la intrarea bisericii "...în zilele luminatului Domn Constantin Basarab Voivodu...au prefăcut-o din temelii, înfrumusețând-o cu zugrăveli și cu toată podoaba ei...sfârșindu-se la anii de la zidire 1729 (1711) iulie 23". Pictura murală interioară executată atunci de zugravii Iosif ermonah, Hrănite, Theodosie și Ștefan, ni-l înfățișează drept ctitor pe Radu cel Mare împreună cu Doamna Cătălina. Demne de vizitat sunt cele 8 portrete native din pronaos (Constantin Brancoveanu, Radu cel Mare, mitropolitul Antim Ivireanul) operă a acelorași renumiți zugravi. Tot în timpul domniei lui Brancoveanu s-a ridicat și impunătorul turn - clopotnița de la intrare, s-au făcut reparații la clădirile mănăstirii, s-a ridicat o nouă catapeteasmă din lemn, cu valoroase decorații specifice vremii (cu chenare și brâie în care să văd motive vegetale), se reface întreaga pictură a bisericii, așa cum poate fi văzută astăzi. Restaurări ulterioare au mai fost executate în 1783 - 1787 (cu refacerea picturilor) în 1920 și în 1957-1959.

Pravila de la Govora, foaia de titlu.

În incinta mănăstirii, în încăperile boltite ale clădirilor se află un mic muzeu în care sunt expuse străvechi obiecte de cult și gospodărie casnică, icoane cu vechime de trei - patru secole, cărți bisericești rare, din veacurile al XVII-lea și al XVIII-lea.

Mănăstirea Govora avea să intre în istoria culturii noastre mai ales prin faptul că aici, în timpul lui Matei Basarab, în 1636, este adusă de la Kiev, unde era mitropolit Petru Movilă, o tiparniță,

de sub teascurile căreia vor ieși mai multe cărți. În cei 7 ani de activitate tipografică vor fi tipărite următoarele cărți: "Psaltirea slavonă" (1637-1638), "Pravila cea mică" (1640), "Ceașlovul" (1640) și "Evangelhia învățătoare" (1642).

Cea mai importantă lucrare realizată este "Pravila", numită și "Pravila de la Govora" (cu 164 file), tipărită în șapte săptămâni de Meletie Macedoneanul în timpul lui Matei Basarab. La realizarea acestei lucrări participa cele mai de seamă personalități ale timpului: Udriște Năsturel - publică pe pagină a treia o poezie la stema țării, Meletie Macedoneanul și Ștefan de Ohida sunt tipografi, iar traducerea după un manuscris aflat în țara noastră, "din limba slavonă în limba românească", este realizată de Mihail Moxa. Pe pagină a doua a cărții este prezentată stema Țării Românești, cu următoarea inscripție: "La preluminata stema a milostivilor Domni Basarabi...", urmată pe pagină a treia, de versuri dedicate stemei și domnului Țării Românești.

Monument de cultură românească veche, "Pravila" este întâia carte de legi tipărită în limba română cuprinzând hotărâri ale dreptului autohton civil și canonic.

Așa cum se desprinde și din cuprinsul Predosloviei, scopul principal al traducerii și tipăririi ei este de a pune în circulație cărți în limba română: "Socotit-am că mai toate limbile au carte pre limba lor. Cu aceia cugetaiu și eu...să scotu această carte anume Pravila, pre limba românească". "Pravila de la Govora" va fi tipărită într-o ediție specială și pentru Transilvania.

În 1640, după cum menționează Ștefan Pasca, se tipărește un "Ceașlov", care este considerată cea mai veche carte de acest gen publicată în țara noastră. Textul va fi semnalat de profesorul N. Drăganu în Biblioteca Universității din Cluj.

Ultima carte „Evangelhia învățătoare” (1642), numită și „Cazanie”, începe a se tipări la Govora și se av termina la mănăstirea Dealu (1644), lângă Tragoviste. La realizarea acestei lucrări un ajutor deosebit îl va acorda luminatul cărturar Udriște Năsturel, cumnatul domnitorului Matei Basarab. În „Predoslovie” se mai menționează: „Și s-a început a se tipări această carte nvangelhie cuvățătura în mănăstirea Govoreii și s-a sfârșit în

mănăstirea din Deal...” „Evangelhia învățătoare” este prima carte tipărită în țările române cu pagini numerotate.

Toate cărțile care s-au tipărit la Mănăstirea Govora au fost împodobite cu frumoase inițiale și frontispicii și tipărite după moda vremii în roșu și negru. Ele au avut un rol important în formarea și dezvoltarea limbii române. Tot vechile hrisoave aduc și priam mențiune despre izvoarele minerale de aici, căci la 21 septembrie 1494 hotarele ocinei Hintă, întărită lăcașului monahal de către voievodul Radu cel Mare, sunt fixate și la "vârful care fierbe", situat între Gatejesti și Prajilă. Coborând informația documentară despre "vârful care fierbe" cu tradiția orală, se poaet

aprecia că apele minerale de aici au fost folosite empiric, încă din evul mediu. Reumaticii făceau bai la Mănăstirea Govora și iodul se transporta în butoaie și era încălzit cu pietre încinse.

Muzeul

În anul 1977 se inaugurează "Colecția de arheologie și carte veche" a preotului Gheorghe Petre Govora, un neobosit cercetător și arheolog local. Colecția donată Muzeului Județean Vâlcea cuprinde obiecte descoperite în raza Govorei și a județului Vâlcea, începând din paleolitic și până în secolele X-XII. Multe dintre exponate sunt unicate de o valoare științifică deosebită care atestă locuirea permanentă a acestei vechi vetre vâlcene, conviețuirea daco-romana (un cuptor din secolul III e.n.) și perioada de etnogeneza a poporului român. La etaj, colecția cuprinde cărți rare, tipărite în țara sau peste hotare în secolele XVII-XVIII, lucrări deosebit de importante pentru istoria culturală romană. În anul 1995, când s-au împlinit 25 de ani de la înființarea muzeului, Gheorghe Petre Govora publică la Rm. Vâlcea, sub egida muzeului județean - lucrarea "O priestorie a nord-estului Olteniei".

Nucleul identitar al ofertei îl reprezintă Mănăstirea Govora, ansamblu istoric în perimetrul comunei, cunoscut pentru rolul său cultural (tipărirea Pravilei de la Govora, 1640) și pentru arhitectura de incintă specifică. La scară comunală, patrimoniul este completat de biserica de lemn „Sf. Nicolae” din Govora-sat (datată ante 1804) și de Biserica „Sf. Ioan Botezătorul” din Buleta (1837) — repere care leagă vatra satelor de o tradiție arhitecturală coerentă. Împreună, aceste obiective oferă o axă clară de vizitare cu sens spiritual, educativ și istoric.

Pe latura naturală, Mihăești are un peisaj subcarpatic blând, cu văi accesibile și culmi domoale, potrivite pentru plimbări și ciclism recreațional pe drumuri de câmp („drumuri de plai”). În apropierea sanatoriului se află „lacul cu nuferi”, un mic luciul de apă cu valoare peisageră și ecologică locală, frecventat ca loc de respiro de către comunitate. La acestea se adaugă prezența siturilor arheologice documentate în perimetrul comunei (Arsanca, Bârsești, Buleta), utile ca resursă educativă în trasee tematice pentru elevi și vizitatori interesați de istorie.

Situația actuală, din perspectiva turistică, este una de ofertă fragmentată și puțin „ambalată”. Accesul auto este bun, iar transportul public spre municipiu funcționează prin curse regulate, însă nu există o evidență publică unitară a traseelor marcate, a semnalisticii sau a unor puncte oficiale de informare turistică în UAT. Cazarea se bazează, în principal, pe oferta din Băile Govora și Râmnicu Vâlcea; în interiorul comunei nu este publicată o listă agregată a spațiilor de primire turistică. Evenimentele culturale și cele cu specific religios se desfășoară punctual, dar nu sunt reunite într-un calendar comun la nivel de UAT. Toate acestea indică un potențial real (patrimoniu, peisaj, proximitate urbană), dar și o lipsă de agregare a informației, a rutelor și a

serviciilor de vizitare — exact componenta pe care Strategia o poate adresa cu intervenții simple și etapizate.

2.4. Infrastructura de transport și mobilitate

Comuna Mihăești este străbătută de două drumuri județene: DJ 703 G și 703 N, 3 drumuri comunale.

Rețeaua de drumuri din comună

Drumuri de importanță județeană și Locală:

Tip drum	Denumire	Stare tehnică	Observații
Drum județean (DJ)	DJ 703G	Bună (parțial modernizat)	Legătură principală spre Călimănești și DN7
Drumuri comunale	DC 33, DC 34, DC 35, DC 36 etc.	Stare variabilă: unele asfaltate, altele pietruite sau neamenajate	Necesită reabilitare/extindere în mai multe sate
Drumuri de interes local/sătești	-	Preponderent pietruite sau de pământ	Afectate de eroziune, alunecări, drumuri sezoniere

Transport public și mobilitate cotidiană

Transport public:

- Nu există o rețea internă de transport public local (autobuze/microbuze între sate);
- Transportul interurban se realizează ocazional prin microbuze comerciale care leagă comuna de Călimănești și Râmnicu Vâlcea, cu frecvență redusă (în special pentru naveta elevilor și vârstnicilor);
- Stațiile de oprire sunt neamenajate, lipsite de adăposturi, panouri informative sau program afișat.

Mobilitate pietonală și cu biciclete:

- Trotuare lipsesc în majoritatea satelor, inclusiv pe tronsoanele principale;
- Infrastructura pentru biciclete este inexistentă, deși relieful o permite parțial;

- Mobilitatea pietonală este limitată de starea carosabilului, lipsa iluminatului public în unele zone și traficul auto pe DJ-uri.

Probleme identificate în domeniul mobilității

- Accesibilitate redusă între sate, în special în condiții meteorologice dificile;
- Lipsa transportului public intern afectează mobilitatea elevilor, vârstnicilor și a persoanelor fără autoturism propriu;
- Siguranța rutieră este scăzută, în lipsa semnalizărilor și trotuarelor;
- Accesul la servicii de urgență sau sănătate este întârziat în zonele mai izolate;
- Transportul alternativ (velo, pietonal) este ignorat în planificare.

Oportunități și direcții strategice pentru modernizare

Domeniu de intervenție	Măsuri propuse
Modernizarea drumurilor locale	Reabilitarea drumurilor comunale și sătești prioritare și extinderea asfaltării; întreținerea periodică și gestionarea alunecărilor
Transport public local	Introducerea unui microbuz comunal cu trasee regulate; parteneriate cu operatori regionali pentru rute suplimentare
Siguranță rutieră	Semnalizare rutieră corespunzătoare, treceri de pietoni în zone aglomerate, iluminat public extins
Infrastructură pietonală și velo	Amenajarea de trotuare în satele mari și trasee de bicicletă în zonele turistice
Puncte intermodale rurale	Amenajarea unui nod intermodal la ieșirea din comună – cu parcare, stație de încărcare electrică și stație transport

Infrastructura de transport a comunei Mihăești este într-o stare medie spre precară, cu nevoi clare de modernizare și adaptare la cerințele unei mobilități rurale moderne. Creșterea conectivității între sate, facilitarea accesului la orașe și promovarea unor forme de mobilitate alternativă sunt esențiale pentru:

- combaterea izolării rurale,
- sprijinirea serviciilor publice și private,
- atragerea de vizitatori și investitori,
- și creșterea calității vieții în toate satele comunei.

2.5. Echiparea tehnico-edilitară

Infrastructura tehnico-edilitară reprezintă unul dintre elementele esențiale ale calității vieții și atractivității economice într-o comunitate rurală. În cazul comunei Mihăești, acest domeniu se confruntă cu niveluri inegale de dotare, nevoi majore de extindere, modernizare și digitalizare, dar și oportunități strategice de dezvoltare în următorii ani.

Tip drum	Denumire / traseu prin UAT	Stare tehnică (2024–2025)	Observații
Drum județean (DJ)	DJ 647 – DN 64 Tătărani → Munteni → Măgura → Arsanca → Mihăești → Negreni → Vulpuești → Scărișoara → Buleta (DN 67)	Asfaltat; reabilitat pe tronsoane în anii trecuți; local apar probleme cauzate de trafic greu	Traversează toată comuna și leagă DN 64 de DN 67 și Mănăstirea Govora; semnalate fisuri la case pe aliniamentul DJ 647 din cauza depășirii tonajului; întreținere periodică la nivel județean.
Drum județean (DJ)	DJ 678A – DN 64 (Tătărani) → Munteni (Mihăești) → Mihăești → Nicolae Bălcescu → Milcoiu (spre Argeș)	Modernizat pe tronsoane; stare bună pe sectoarele recent reabilite	Proiect de modernizare CJ Vâlcea (fonduri UE); circulația reluată după lucrări la „podul de fier” în zona Munteni (2022).
Drum județean (DJ)	DJ 649 – DN 67 (Pietrari) → Băile Govora → Mihăești / Mănăstirea Govora	Asfaltat; sectorul din Băile Govora reabilitat (2021)	Asigură conexiunea către stațiunea Băile Govora și accesul la ansamblul monastic din Mihăești.
Drum comunal (DC)	DC 128 – Halta Govora (DN 64) ↔ Buleta	Asfaltat parțial; în curs de modernizare etapizată	Intersecție cu DN 67 amenajată cu sens giratoriu (lucrări demarate în mai 2024); documentații SF/DALI pentru modernizare (2023).
Drum comunal (DC)	DC 179 – legătură Colonia Govora (Rm. Vâlcea) ↔ sat Negreni (prin DC 128 / Mihăești)	Asfaltat, stare bună	Drum secundar de legătură locală; intersecție semnalată cu DJ 647.
Drum comunal (DC)	DC 123A – DN 64 ↔ sat Măgura ↔ DJ 647	Asfaltat, stare bună	Asigură legătura Măgura – DN 64/DJ 647; trafic local; evenimente rutiere punctuale raportate.
Drumuri locale / străzi satești	ex.: Str. Morii, Vânătorului, Belet (aleea pietonală stația Belet), Lițoiu –Gurișoara etc.	Stare variabilă: modernizate parțial / pietruite / pământ	Lucrări locale de asfaltare/amenajare raportate în 2023; prioritizarea continuă pe capete de străzi și drenaje.

Rețeaua de alimentare cu apă

- În prezent, comuna dispune de o rețea publică de alimentare cu apă potabilă în comuna Mihăești realizată prin proiecte derulate prin PNDR și bugete locale.
- Sistemul deservește aproximativ 50–60% din gospodării, dar nu acoperă integral toate satele, iar extinderea în zonele mai izolate este imperios necesară.
- Apa este captată din surse subterane, iar rețelele sunt funcționale, dar uneori depășite sau subdimensionate pentru cererea reală (în special vara).
- Lipsesc stațiile moderne de tratare și monitorizare a calității.

Provocări:

- Necesitatea extinderii rețelei în toate satele;
- Reabilitarea conductelor vechi și crearea unor rezervoare tampon pentru debit constant;
- Protejarea surselor de apă în contextul schimbărilor climatice.

Rețea de canalizare și epurare

- Comuna NU dispune de o rețea publică de canalizare funcțională la nivel general.
- Gospodăriile folosesc fose septice individuale, adesea nevidanjabile, cu risc de contaminare a solului și apelor subterane.
- Existența unei stații de epurare nu este menționată în PUG-urile județene, iar în lipsa canalizării, apă uzată menajeră se elimină necontrolat, cu impact negativ asupra mediului și sănătății publice.

Priorități:

- Proiectarea și implementarea unui sistem centralizat de canalizare, etapizat;
- Dotarea cu stație de epurare biologică și vidanaje mobile;
- Posibilitatea accesării de fonduri prin PNRR – componenta Valul Renovării sau Mediu.

Alimentare cu energie electrică

- Toate satele din comuna Mihăești sunt racordate la rețeaua națională de energie electrică, gestionată de operatorul regional Distribuție Oltenia SA.
- Rețeaua este în general funcțională, dar sunt semnalate fluctuații de tensiune și pene de curent frecvente, în special în zonele de deal sau forestiere (Rădăcinești, Stoenеști).
- Nu există rețea de medie tensiune modernizată, iar consumatorii industriali lipsesc.

Oportunități de modernizare:

- Digitalizarea și telecitirea consumului;
- Instalarea de panouri fotovoltaice pentru clădirile publice;
- Programe de eficiență energetică în gospodării vulnerabile.

Gaze naturale

- Comuna NU este racordată la rețeaua de gaze naturale, iar locuitorii folosesc:
 - lemn de foc (sursa principală, dar poluantă și costisitoare);
 - butelii GPL pentru aragaz;
 - energie electrică pentru încălzirea apei sau a camerelor.
- Cererile pentru înființarea rețelei de gaze au fost formulate, dar până în prezent nu au fost aprobate la finanțare (potrivit datelor AFM 2023).

Soluții alternative sustenabile:

- Sisteme de încălzire ecologică (pompe de căldură, sobe eficiente);
- Proiecte pilot cu micronețele comunitare alimentate cu biomasă sau energie solară;
- Sprijin pentru racordare prin programele „Casa Verde” sau PNRR.

Internet, telefonie și digitalizare

- Rețeaua de telefonie mobilă acoperă majoritatea satelor, dar semnalul este fluctuant în zonele de vale sau pădure.
- Rețea de internet prin fibră optică este parțial implementată (prin proiecte RDS/RCS și Telekom în parteneriat cu Ministerul Digitalizării), însă acoperirea nu este completă și vitezele sunt reduse în zonele periferice.
- Clădirile publice (școala, primăria) beneficiază de conectivitate bună, dar digitalizarea serviciilor publice este în stadiu incipient.

Oportunități:

- Extinderea rețelei de fibră optică la nivelul tuturor satelor;
- Promovarea platformelor online de plăți, eliberare documente, sesizări;
- Formare digitală pentru locuitori, în special tineri și seniori;
- Dotarea școlii cu echipamente IT moderne prin fonduri PNRR/REI.

Managementul deșeurilor

- Comuna este parte a Sistemului de Management Integrat al Deșeurilor Vâlcea, dar serviciul de salubritate funcționează parțial.
- Colectarea se realizează 1 dată pe săptămână, doar în anumite sate, iar reciclarea este aproape inexistentă.
- Lipsesc platformele publice pentru depozitarea temporară a deșeurilor voluminoase și punctele de colectare selectivă.

Direcții de îmbunătățire:

- Creșterea acoperirii serviciilor de salubritate;
- Introducerea colectării selective și a unui calendar de ridicare vizibil publicului;

- Programe de conștientizare și educație ecologică în școli.

Concluzii privind echiparea edilitară

Infrastructura edilitară a comunei Mihăești este parțial dezvoltată, cu diferențe mari între satele componente. Problemele principale vizează:

- lipsa canalizării,
- acoperirea parțială a rețelei de apă,
- absența rețelei de gaze naturale,
- acces redus la servicii moderne de salubritate și digitalizare.

Investițiile viitoare trebuie direcționate spre:

- creșterea gradului de acoperire și calitate a serviciilor edilitare,
- modernizarea clădirilor publice și eficiența energetică,
- introducerea de surse alternative de energie și infrastructuri verzi.

2.6. Servicii publice

Alimentare cu apă și canalizare

Comuna este parte a ADI Apă Vâlcea și operatorul regional APAVIL S.A. gestionează rețeaua de apă potabilă și canalizare conform delegării. În 2022–2023, Consiliul Local a aprobat extinderea rețelei și implementarea unui program integrat „apă-canal-gaze” pe DJ-uri modernizate⁹.

Situație actuală:

- Sistem funcțional de apă potabilă în Mihăești cu extinderi recente prin donații și investiții publice¹⁰.
- Canalizare parțială; fose individuale predominante. În 2022 a fost lansat anunț de construire a canalizării comune.
- APAVIL lucrează conform reglementărilor ANRSC, cu planuri de investiții în rețele și stații de epurare.

Salubritate și mediu

La sfârșitul anului 2022, Comisia Locală a aprobat delegarea serviciului de salubritate către operator regional și actualizarea tarifelor aferente.

Colectare deșeuri: Se realizează săptămânal în anumite sate, însă acoperirea este incompletă. Reciclarea este aproape inexistentă. Există inițiative pentru centre de colectare voluntară, aprobate în 2022 .

Reguli locale de salubritate: Primăria a emis un regulament privind menținerea ordinii și curățeniei și a achiziționat servicii pentru colectarea gunoaielor voluminoase .

Iluminat public și întreținerea domeniului public

Primăria se ocupă de întreținerea iluminatului public, spațiilor verzi și curățenia urbană¹¹

Investiții recente:

- Marcarea rutieră (benzi, indicatoare, oglinzi) implementată în 2022¹².
- Acorduri pentru cumpărarea de materiale antiderapante pentru iarnă (2022)¹³.
- Amenajare curte primărie – validată prin studiu tehnic în 2022¹⁴.

Educație, cultură și social

Primăria coordonează finanțarea școlii și căminului cultural:

- Dotări la Școala Gimnazială Mihăești: mobilier, echipamente digitale aprobat prin hotărâre CL¹⁵.
- Regenerare termică pentru școală
- Asistență socială: Aprobări pentru asistenți personali ai persoanelor cu handicap; ajutoare de urgență; indemnizații; subvenții; etc. .

Concluzii și recomandări

Serviciile publice din comuna Mihăești sunt în curs de îmbunătățire, cu inițiative concrete în:

- Extinderea utilităților (apă, canalizare, salubritate);
- Infrastructură de siguranță (marcaje);
- Investiții în educație și cultură.

Provocări majore:

- Nevoia de canalizare completă și stație de epurare;
- Acoperirea universală a apei potabile și revitalizarea salubrității selective;
- Extinderea iluminatului și întreținerea domeniului public;
- Digitalizare și eficientizare în relația cu cetățeanul.

¹¹ <https://www.contactreclamatii.ro/telefon-primaria-mihaesti-si-informatii/?utm>

¹² <https://primariamihaesti.ro/index.php/registrul-pentru-evidenta-hotararilor-adoptate-2022?>

¹³ Idem

¹⁴ Idem

¹⁵ <https://primariamihaesti.ro/index.php/registrul-pentru-evidenta-hotararilor-adoptate-2023>

Direcții strategice:

1. Finalizarea canalizării și epurării prin fonduri regionale/naționale;
2. Modernizarea serviciului de salubritate – introducerea colectării selective și a punctelor de lucru;
3. Implementarea platformei online integrate pentru taxe, urbanism, petiții și transparență;
4. Reabilitarea iluminatului public pe priorități și promovarea surselor eficiente (LED, energie solară);
5. Extinderea serviciilor sociale în parteneriat cu ONG-uri/localuri.

Sănătate

Localitatea Mihăești este deservită de medici de familie și cadre medicale.

În anul 2009 a fost ridicat dispensarul care include un cabinet stomatologic și farmacie.

Învățământ și educație

Educația la nivelul localității Educația a vizat, de-a lungul timpului, formarea personalității omului, în funcție de particularitățile fiecăruia, dar și în funcție de dinamica socială, de mobilitatea profesiilor prin integrarea dinamică a omului în societate. Tocmai de aceea școala a jucat întotdeauna un rol esențial în orice epocă, iar astăzi, în contextul actual al unei societăți structurate printr-o cunoaștere informațională și eficiență tehnicizată, orientate spre pragmatism, relevanța educației este una și mai mare. În această perspectivă, există riscul ca educația să fie redusă la dimensiunea informațională. Educația nu trebuie să se rezume doar la aspectul informativ și la cel pragmatic. Procesul educației se desăvârșește doar atunci când luăm în discuție și componenta sa formativă. Caracterul formativ al educației implică, în general, dobândirea de atitudini la nivel moral, civic, estetic etc. Pe raza comunei Mihăești își desfășoară activitatea unități de învățământ în care este asigurată predarea limbii române ca limbă maternă.

La nivelul anului 2019, comuna Mihăești deține în dotarea unităților de învățământ avute în administrare patru laboratoare de informatică cu 58 de terminale de lucru și o sală de sport în cadrul unității de învățământ.

Orientare profesională și legătura educație–piața muncii

Una dintre provocările majore cu care se confruntă comunitățile rurale, inclusiv comuna Mihăești, este **decalajul semnificativ dintre sistemul educațional și cerințele reale ale pieței muncii** locale sau regionale. Această discontinuitate devine vizibilă încă din gimnaziu, unde lipsa unor activități de orientare vocațională sau a unei curricule practice determină tinerii fie să

opteze aleator pentru licee teoretice sau tehnologice din mediul urban, fie să abandoneze parcursul educațional după clasa a VIII-a.

Deși în comună nu există în prezent **unități liceale sau centre de formare profesională**, autoritatea Locală poate contribui activ la **crearea unui ecosistem educațional extins**, care să sprijine formarea capitalului uman în raport cu specificul economic local.

Profil economic local și oportunitate educațională:

- **Agricultură, zootehnie, silvicultură** – pot constitui temei pentru programe de ucenicie, ateliere practice sau cursuri de inițiere vocațională în parteneriat cu licee tehnologice din Călimănești, Băile Olănești sau Râmnicu Vâlcea.
- **Antreprenoriat local (construcții, comerț, confecții, panificație)** – poate fi promovat în rândul elevilor prin **vizite de studiu, ateliere practice și întâlniri cu întreprinzători locali**.
- **Turism rural și agroturism** – domeniu cu potențial ridicat care ar putea fi transpus în programe educaționale dedicate (ex. ghidaj, ospitalitate, gastronomie Locală).

Măsurile propuse pentru dezvoltarea legăturii educație–piața muncii:

Măsură	Descriere
1. Ateliere de orientare profesională	Organizate periodic în școală, cu sprijinul ISJ, CJRAE, antreprenori locali și ONG-uri
2. Parteneriate educaționale cu licee tehnologice	Pentru vizite tematice, stagii practice, participare la târguri de meserii
3. Introducerea educației antreprenoriale	Ca opțional în ciclul gimnazial, cu focus pe inițiative locale, producție, vânzare, cooperare
4. Evenimente educaționale locale	Ziua meseriilor, Bursa locurilor de muncă, Forum local pentru tineri
5. Platformă educație–carieră online	Dezvoltată la nivel intercomunal pentru elevi și părinți (ghid de meserii, testare vocațională, consiliere digitală)

Consolidarea legăturii dintre **educație și economia locală** este esențială pentru combaterea abandonului școlar, creșterea atractivității rămânerii în comunitate și formarea unui **capital uman adaptat realităților rurale**. O strategie integrată care să includă **orientarea vocațională timpurie, parteneriate educaționale și valorizarea meseriilor** poate contribui decisiv la crearea unei generații bine ancorate în nevoile comunității.

Unitățile de învățământ își desfășoară activitatea în clădiri proprii, însă este necesară dotarea corespunzătoare și modernizarea lor, existând în acest sens în plan proiecte corespunzătoare. De asemenea, au nevoie de amenajare și dotare și centrele de joacă și recreere pentru copiii comunei.

Începând cu luna martie 2020, criza COVID-19 a determinat instituțiile de educație și formare din Europa să își închidă ușile și să treacă rapid la predarea la distanță / online. În câteva săptămâni, peisajul educațional din Europa și din întreaga lume s-a schimbat fundamental. Profesorii, elevii și familiile lor s-au adaptat rapid și au continuat să învețe, dând dovadă de hotărâre și perseverență. Pandemia COVID-19 a determinat conștientizarea lacunelor și deficiențelor semnificative în ceea ce privește abilitățile digitale, conectivitatea și utilizarea tehnologiilor în educație. În plus, conform celui mai recent Index al economiei și societății digitale, 42% dintre europeni nu au abilități digitale de bază, iar piața muncii europene se confruntă cu un deficit semnificativ de experți în domeniul digital. Mai mult, criza COVID-19 a atras atenția atât asupra oportunităților și riscurilor vieții online, cât și a necesității unui mediu digital mai bun și mai sigur pentru toți, mai ales pentru tinerii sub 18 ani. Similar statelor membre, și în România, începând cu luna martie 2020, criza „COVID-19” a reconfigurat practicile educaționale de la interacțiunea „față-în-față” la mediul online. Această provocare a evidențiat rolul educației digitale ca obiectiv-cheie pentru predarea-învățarea-evaluarea de înaltă calitate, accesibilă și favorabilă incluziunii, precum și necesitatea unei abordări strategice privind dobândirea competențelor digitale pe tot parcursul vieții, pentru toți actorii implicați. În această perioadă, „predarea-învățarea” s-a mutat preponderent în mediul online, iar provocările cu care s-au confruntat școlile din România au fost legate de:

- Lipsa de predictibilitate;
- Rețea școlară eterogenă, cu un puternic decalaj digital între unitățile de învățământ;
- Competențe digitale insuficient dezvoltate pentru organizarea eficientă a procesului didactic în mediul online;
- Acces redus la tehnologie și conectivitate redusă la internet;
- Posibilitățile reduse ale familiilor în a acorda sprijin beneficiarilor educației, copiii, pentru participare la lecții online.

Pe timpul stării de urgență, în comuna Mihăești cursurile preuniversitare s-au desfășurat online.

Capital uman: evaluare și provocări

Puncte tari:

- **Promovabilitate ridicată** la Evaluarea Națională ;

- Implicare activă în activități competitive și de performanță;
- Proiecte de școală verde și infrastructură modernă.

Provocări:

- **Declin demografic și scădere a numărului de elevi**, ceea ce ar putea duce la comasarea claselor;
- **Acces inegal la educația digitală** în gospodăriile cu resurse reduse;
- **Lipsa unor programe de ucenicie Locală** și orientare profesională adaptată economiei locale.

Direcții strategice pentru educație și capital uman

Obiectiv	Acțiuni propuse
Modernizarea infrastructurii educaționale	Finalizarea lucrărilor la Școala „verde”; dotări IT în grădinițe; amenajări exterioare
Combaterea abandonului școlar	Program after-school; burse sociale locale; transport școlar adaptat
Învățare digitală și vocațională	Cursuri pentru părinți și profesori; atelier de ucenicie în agricultură și meșteșuguri; internship în ferme/agroturism
Parteneriate educaționale	Cooperare cu ISJ, licee, universități, ONG-uri pentru formare, voluntariat și proiecte europene
Consolidarea capitalului uman	Campanii de sprijin pentru familii tinere, programe de mentorat pentru elevi; educație pentru sănătate și mediu

Educația din comuna Mihăești beneficiază de un cadru instituțional stabil, performanță remarcabilă la nivel gimnazial și investiții valoroase (școală verde). Cu toate acestea, provocările demografice și lipsa unei continuități liceale impun o strategie integrativă care să includă:

- sprijin familial și social,
- legătura educație–ocupație,
- digitalizare și competențe viitorului.

Această abordare va consolida **capitalul uman**, va stimula **cohesiunea socială** și va pregăti comunitatea pentru tranziția către economia cunoașterii și dezvoltarea locală.

Nevoi educaționale identificate la nivelul comunei:

- Nevoia creării unui cadru corespunzător pentru consilierea elevilor, a cadrelor didactice și a adulților de către consilierul psiho-pedagog/logoped;

- Nevoia adaptării ofertei educaționale a școlii la cerințele învățământului model;
- Nevoia de a avea un schimb de experiență între elevii cu probleme speciale și elevii/tinerii studioși;
- Sensibilizarea elevilor prin crearea unui spațiu adecvat pentru consiliere psiho-pedagogică și logopedică;
- Consilierea elevilor;
- Colaborare școlară – comunitate în domeniul educațional;
- Formarea unei conduite participative;
- Realizarea unui parteneriat școală – comunitate prin implicarea tuturor factorilor educaționali;
- Eficientizarea pregătirii elevilor prin ridicarea nivelului de cunoștințe în actul de comunicare în limba română;
- Creșterea interesului pentru integrarea în comunitate, a spiritului de inițiativă și implicarea tuturor cursanților în desfășurarea activităților instructiv – educative.

Sănătate și servicii sociale

Conform PUG-ului din 2021, comuna beneficiază de un dispensar medical modern (construit în 2009) și un dispensar medical-veterinar, ambele finanțate din fonduri nerambursabile, oferind consultații, cabinet stomatologic și farmacie Locală pentru aproximativ 1 800 de pacienți înregistrați la cei doi medici de familie și personalul medical auxiliar

Organizare și acces:

- Serviciile primare sunt gestionate printr-un contract cu CNAS, iar consultațiile, vaccinările și monitorizarea bolilor cronice sunt asigurate la nivel local.
- Totuși, accesul la servicii specializate și urgențele spitalicești necesită deplasare la Călimănești sau Râmnicu Vâlcea.

Profilul sănătății în mediul rural românesc și local

Studiile INS a relevat că locuitorii din mediul rural se confruntă cu prevalență crescută a hipertensiunii, obezității și glicemiilor mari, dar și cu acces mai bun decât în alte zone rurale la medicina primară. La nivel județean, Județul Vâlcea este clasificat ca având resurse de sănătate medii spre reduse comparativ cu media națională

Servicii sociale și demografie vulnerabilă

Comuna are un procent semnificativ de vârstnici și persoane cu venituri reduse, indicând:

- nevoie de servicii sociale la domiciliu și voluntariat comunitar;

- importanța mediilor integrate precum centre de zi, transport adaptat și consiliere psihologică.

Oportunități și direcții strategice

1. Îmbunătățirea infrastructurii sanitare
 - Extinderea dispensarului cu sală de recuperare și cabinet de fizioterapie;
 - Dotare cu echipamente pentru analize rapide (glucometru, tensiometru digital, EKG portabil).
2. Consolidarea resurselor umane
 - Contractarea a încă unui medic de familie sau rezident;
 - Parteneriate cu studenți la medicină / nursing pentru stagii locale.
3. Dezvoltarea serviciilor sociale integrate
 - Serviciu mobil pentru vizite la domiciliu la persoane izolate;
 - Grupuri de suport pentru vârstnici și afecțiuni cronice;
 - Cursuri de prevenție (diabet, hipertensiune, nutriție, activitate fizică).
4. Campanii educative & screening
 - Acțiuni de testare gratuită a glicemiei, tensiunii: "Ziua Sănătății în sat";
 - Informare cu privire la nutriție sănătoasă, consum responsabil de alcool, renunțare la fumat.
5. Mobilitate sanitară optimizată
 - Serviciu de transport local inclus în cabinetele medicale;
 - Telemedicină pentru consultații de la distanță și epidemiologie Locală.
6. Colaborare cu Proiecte Mobile
 - Alăturarea caravanelor Sănătate Mobilă (Rotary, Crucea Roșie – Health Caravan) pentru screening regulat în comună

Impact scontat și indicatori de succes

- Reducerea incidenței bolilor cronice monitorizate – target: -10% cazuri noi în 3 ani;
- Creștere acces servicii primare (număr consultații per cap de locuitor) cu peste 30%.
- Scădere semnificativă a distanței medii până la spital (≤ 20 minute cu transport organizat).
- Creșterea ratei de vaccinare și screening cu +20% la grupuri vulnerabile.

Comuna Mihăești dispune de o infrastructură primară sănătoasă (dispensar modern, medici de familie), însă trebuie încurajată restructurarea prin:

- majorarea capacității medicale,
- inovații de asistență socială și sprijin la domiciliu,

- acces la specialiști și prevenție prin parteneriate cu ONG-uri și rețele naționale.

Astfel, sănătatea și coeziunea socială pot fi protejate, iar calitatea vieții consolidate în perspectivă rurală locală.

România are mai puțini medici și asistenți medicali pe cap de locuitor decât majoritatea țărilor UE. În pofida creșterii forței de muncă în domeniul sănătății în decursul ultimului deceniu, sistemul de sănătate din România este afectat în continuare de deficite de medici și de asistenți medicali. Acest lucru este cauzat de emigrarea personalului medical în căutarea unor perspective mai bune de carieră și remunerație în străinătate, fapt ce a contribuit la crearea unui deficit intern de profesioniști în domeniul sănătății, cu consecințe negative asupra accesului la serviciile de îngrijire. În comuna Mihăești, numărul populației ce revine fiecărui cadru medico-sanitar evidențiază un procentaj mediu al acestui indicator.

Prin acordarea serviciilor de asistență medicală s-a urmărit îmbunătățirea stării de sănătate prin depistarea din timp a eventualelor afecțiuni medicale și asigurarea unui minim de informații privind evitarea contactării bolilor contagioase. În ceea ce privește asistența socială, pentru asigurarea aplicării politicilor sociale din comună (protecția copilului, familiei, persoanelor vârstnice, persoanelor cu handicap precum și a altor grupuri sau persoane aflate în nevoi speciale) în cadrul primăriei Mihăești există compartimentul de Asistență Socială.

Ca urmare a modificărilor intervenite în nevoile sociale ale populației localității, în comportamentul general al locuitorilor și în legislația națională în domeniul asistenței sociale, personalul angajat în cadrul Compartimentului de Asistență Socială din primărie a luat măsurile necesare acordării serviciilor de asistență socială în raport cu nevoile locuitorilor.

Prin acordarea serviciilor de asistență socială s-au urmărit atingerea următoarelor obiective:

- promovarea incluziunii sociale;
- diminuarea numărului de persoane care nu au o locuință sau un minim de condiții de trai;
- înființarea și dezvoltarea unui sistem realist și eficient de servicii sociale la nivelul localității, capabil să asigure incluziunea socială a tuturor categoriilor vulnerabile, creșterea calității vieții, tratament egal, nediscriminare și dreptul la o viață demnă pentru toți locuitorii comunei;
- protecția și promovarea drepturilor copilului;
- protecția copiilor și adulților cu dizabilități;
- prevenirea și combaterea violenței domestice;
- asigurarea confortului și securității prin respectarea prevederilor și drepturilor legale.

2.7. Mediu și schimbări climatice

Context natural și responsabilitate ecologică locală

Context natural și provocări de mediu în comuna Mihăești

Comuna Mihăești este situată într-un cadru natural valoros, la intersecția dintre Subcarpații Vâlcii și culoarul râului Olt, beneficiind de proximitatea unor zone cu biodiversitate ridicată, păduri extinse și resurse naturale regenerabile. Pădurile, care acoperă peste 35% din suprafața totală a comunei, reprezintă nu doar o resursă economică, ci și un factor-cheie pentru echilibrul ecologic, reglarea temperaturilor, prevenirea alunecărilor de teren și combaterea efectelor schimbărilor climatice.

Impactul schimbărilor climatice asupra comunității

Activitățile predominante ale locuitorilor – agricultura și exploatarea forestieră – sunt direct afectate de modificările climatice, manifestate prin:

- Secete frecvente, care afectează culturile agricole și aprovizionarea cu apă;
- Precipitații abundente și bruște, ce pot destabiliza versanții și favoriza alunecările de teren, în special în zona Dângești–Rădăcinești;
- Eroziunea solului și pierderea fertilității, agravate de lipsa sistemelor de protecție și de degradarea pășunilor;
- Scăderea nivelului apei în fântâni în perioadele secetoase.

Probleme ecologice specifice zonei rurale

Comuna Mihăești se confruntă cu provocări de mediu caracteristice zonelor agricole și forestiere:

- Degradarea solului, determinată de practici agricole intensive, lipsa rotației culturilor, utilizarea excesivă a pesticidelor și compactarea terenurilor;
- Scăderea biodiversității, cauzată de uniformizarea terenurilor agricole, diminuarea zonelor umede și lipsa habitatelor naturale;
- Lipsa perdelelor forestiere, atât în jurul culturilor, cât și de-a lungul drumurilor, ceea ce expune terenurile la vânt și fenomene extreme;
- Poluarea difuză din agricultură – nitrați, pesticide și amoniac din zootehnie se infiltrează în sol și ape subterane fără o monitorizare corespunzătoare.

Infrastructură de mediu deficitară

În prezent, comuna nu dispune de:

- Sisteme moderne de purificare a apei sau de canalizare funcțională, crescând vulnerabilitatea sanitară a gospodăriilor;

- Colectare selectivă a deșeurilor, în ciuda prevederilor legale privind managementul integrat al deșeurilor la nivel județean;
- Spații verzi amenajate sau proiecte de reîmpădurire, în special în zonele publice (școli, instituții);
- Campanii de educație ecologică sau mecanisme comunitare de implicare în protecția mediului.

Manifestările schimbărilor climatice în teritoriu

Schimbările climatice se manifestă tot mai intens în comuna Mihăești, cu efecte directe asupra agriculturii, mediului și calității vieții:

- Seceta prelungită afectează grav productivitatea agricolă;
- Temperaturile extreme – veri caniculare, ierni instabile – afectează sănătatea populației, mai ales a vârstnicilor;
- Fenomene meteo severe (vijelii, grindină, ploi torențiale) amenință infrastructura și locuințele;
- Reducerea precipitațiilor în afara sezonului ploios compromise aprovizionarea cu apă pentru uz gospodăresc și agricol.

Toate aceste probleme sunt amplificate de absența unor măsuri structurale de adaptare, precum și de lipsa unei evaluări sistematice a riscurilor și vulnerabilităților climatice.

Lipsa unei strategii locale de mediu

În comuna Mihăești nu există, în prezent, o strategie locală de mediu sau un plan concret pentru adaptarea la schimbările climatice. Această absență se reflectă în:

- Lipsa unui sistem coerent de monitorizare a calității aerului, apei și solului;
- Inexistența unor proiecte de infrastructură verde, precum spații verzi urbane, perdele forestiere sau trasee ecologice;
- Lipsa implicării civice în problemele de mediu;
- Absența investițiilor în educație ecologică și informare publică.

Vulnerabilitate ecologică și direcții de acțiune

Toate aceste aspecte accentuează vulnerabilitatea ecologică a comunei și afectează capacitatea comunității de a răspunde eficient presiunilor climatice. Cu toate acestea, există oportunități importante pentru intervenție strategică:

- Accesarea fondurilor europene pentru investiții în infrastructură verde (piste de biciclete, spații verzi, stații electrice, reîmpădurire);
- Parteneriate cu ONG-uri, universități și instituții publice pentru audituri ecologice și proiecte pilot de adaptare;

- Sprijinirea tranziției către agricultura ecologică, prin subvenții, instruire și promovarea practicilor sustenabile;
- Integrarea criteriilor de mediu în toate proiectele locale, inclusiv cele din educație, infrastructură și mobilitate.

Mediu și schimbări climatice (2021–2025)

Comuna Mihăești, situată în nord-estul județului Vâlcea, la poalele Subcarpaților Getici, într-o zonă predominant colinară, se confruntă cu o serie de probleme de mediu specifice spațiului rural montan și submontan. Practicile agricole tradiționale, fragmentarea terenurilor și exploatarea extensivă a pășunilor contribuie la degradarea solului, în timp ce lipsa perdelelor forestiere și a unui sistem coerent de protecție ecologică sporește riscul de eroziune și alunecări de teren în zonele în pantă.

Impactul schimbărilor climatice și perspective de acțiune în comuna Mihăești

Schimbările climatice își fac tot mai simțită prezența și la nivelul comunei Mihăești, o comunitate rurală cu o economie predominant agricolă. În ultimii ani, au fost înregistrate tot mai frecvent perioade de secetă accentuată în sezonul cald, urmate de episoade de precipitații abundente, însoțite de vijelii și grindină. Aceste fenomene extreme afectează în mod direct:

- activitățile agricole, principala sursă de venit a populației;
- infrastructura rutieră și edilitară, adesea nepregătită pentru astfel de evenimente;
- fondul construit, în special gospodăriile vulnerabile sau slab consolidate.

În prezent, comuna nu beneficiază de o infrastructură modernă de monitorizare a calității aerului sau a apei, iar sistemul de colectare a deșeurilor are acoperire parțială și este deficitar în ceea ce privește colectarea selectivă. De asemenea, nu există un plan local coerent de adaptare la schimbările climatice, iar acțiunile de educație ecologică sunt sporadice și insuficiente pentru a genera un impact comunitar semnificativ.

Totuși, comuna Mihăești are oportunități concrete de a corecta aceste deficiențe, prin:

- accesarea fondurilor europene și naționale disponibile prin programe precum:
 - PNRR (Planul Național de Redresare și Reziliență),
 - Programul Regional Sud-Vest Oltenia,
 - AFM (Administrația Fondului pentru Mediu);
- investiții strategice în:
 - infrastructură verde (spații verzi, insule ecologice, perdele forestiere),
 - mobilitate locală durabilă,
 - reîmpădurire și amenajări ecologice,

- eficiență energetică a clădirilor publice și private,
- proiecte educaționale pentru conștientizarea și implicarea cetățenilor în protejarea mediului.

Prin valorificarea acestor resurse, comuna poate avansa către o tranziție verde reală și poate spori reziliența comunității locale în fața efectelor schimbărilor climatice.

Măsuri și reglementări locale privind protecția mediului în comuna Mihăești

În contextul intensificării preocupărilor legate de sustenabilitatea locală și de protejarea resurselor naturale, comuna Mihăești a început să integreze treptat principiile ecologice în activitatea sa administrativă. Deși demersurile sunt încă în faze incipiente, autoritățile locale, în colaborare cu instituții specializate de la nivel județean – precum Agenția pentru Protecția Mediului Vâlcea, Garda de Mediu Vâlcea și Sistemul de Gospodărire a Apelor –, au inițiat acțiuni punctuale pentru îmbunătățirea calității mediului și gestionarea locală a resurselor naturale locale.

Comuna Mihăești aplică, prin hotărâri ale Consiliului Local și regulamente administrative proprii, un set de reglementări relevante în domeniul protecției mediului, în baza următoarelor acte normative:

- Legea nr. 137/1995 privind protecția mediului, republicată – stabilește cadrul general pentru conservarea și utilizarea rațională a resurselor naturale;
- O.U.G. nr. 195/2005 privind protecția mediului – prevede obligații legate de evaluarea impactului asupra mediului și măsuri pentru reducerea poluării aerului și a solului;
- Legea nr. 211/2011 privind regimul deșeurilor – fundamentează sistemul de colectare selectivă și obligațiile privind reciclarea și depozitarea responsabilă;
- Legea apelor nr. 107/1996 – prevede obligațiile pentru protecția surselor de apă (râul Topolog, pârauri locale, fântâni comunitare);
- Ordonanța nr. 18/2022 privind utilizarea locală a produselor de protecție a plantelor – aplicabilă mai ales gospodăriilor și fermelor din zonă.

Pe baza acestui cadru legislativ, comuna Mihăești a adoptat o serie de măsuri locale relevante:

- Hotărâri ale Consiliului Local privind salubritatea gospodăriilor, întreținerea spațiilor verzi și interzicerea arderilor de resturi vegetale, în concordanță cu recomandările Gărzii de Mediu;
- Reglementarea utilizării pășunilor comunale, pentru evitarea supraîncălcării și degradării solului;

- Campanii punctuale de colectare a deșeurilor și inițiative de educație ecologică în colaborare cu școlile;
- Parteneriate cu operatorii de salubritate, pentru implementarea treptată a colectării selective în toate satele componente.

Deși infrastructura de mediu necesită în continuare îmbunătățiri, aceste inițiative demonstrează voința administrației locale de a armoniza activitatea gospodărească și economică cu imperativele ecologice și de a valorifica sprijinul instituțional oferit prin programele naționale și europene.

Aplicarea principiului DNSH în dezvoltarea locală a comunei Mihăești

Integrarea principiului DNSH în politicile și investițiile locale ale comunei Mihăești (2025–2030)

În concordanță cu noua paradigmă europeană privind dezvoltarea durabilă, comuna Mihăești își asumă ferm integrarea principiului DNSH – Do No Significant Harm (A nu produce daune semnificative mediului) în toate proiectele publice și investițiile planificate pentru perioada 2025–2030.

Acest principiu, promovat de Comisia Europeană prin Pactul Verde European și Mecanismul de Redresare și Reziliență, reprezintă un criteriu esențial de eligibilitate pentru accesarea fondurilor europene și naționale.

Cadre de finanțare relevante pentru aplicarea DNSH

Comuna Mihăești poate beneficia de sprijin financiar prin următoarele programe:

- PNRR – Planul Național de Redresare și Reziliență (investiții verzi, reforme climatice);
- AFM – Administrația Fondului pentru Mediu (eficiență energetică, gestionarea deșeurilor, energie regenerabilă);
- POIM și Programul Regional Sud-Vest Oltenia 2021–2027 (mobilitate verde, infrastructură durabilă, protecția resurselor naturale).

Măsurile implementate în spiritul DNSH

1. Infrastructură edilitară sustenabilă

Toate proiectele de extindere a rețelelor de utilități și modernizare a infrastructurii locale includ:

- evaluări de impact asupra mediului (EIM);
- utilizarea de materiale cu amprentă redusă de carbon sau reciclabile;
- gestionarea responsabilă a deșeurilor de șantier și reutilizarea solului excavat;
- instalarea de sisteme de colectare a apelor pluviale în zonele urbane pavate.

2. Eficiență energetică și surse regenerabile

În modernizarea clădirilor publice (școli, dispensare, cămine culturale), comuna a aplicat standarde nZEB:

- iluminat public LED;
- senzori de prezență pentru reducerea consumului;
- panouri solare și pompe de căldură;
- termoizolație eficientă energetic.

3. Turism ecologic și protejarea peisajului

Strategia de dezvoltare turistică a comunei urmărește:

- evitarea construirii în zone vulnerabile (alunecări, păduri naturale);
- amenajarea traseelor pietonale/cicloturistice fără defrișări;
- utilizarea de mobilier urban biodegradabil sau reutilizat;
- realizarea de centre de vizitare cu funcție educativă, axate pe protejarea naturii locale.

4. Gospodărirea sustenabilă a apelor

În parteneriat cu Apavil S.A. și DSP Vâlcea, au fost lansate inițiative pentru:

- monitorizarea calității apei potabile;
- instalarea de contoare inteligente pentru un consum responsabil;
- campanii de reducere a risipei de apă;
- valorificarea apelor de suprafață ca resurse educaționale și recreative.

Direcții strategice viitoare pentru consolidarea aplicării DNSH

1. Elaborarea unui Ghid local de bune practici DNSH, adaptat mediului rural, care să însoțească fiecare proiect nou propus;
2. Introducerea unei fișe DNSH în toate caietele de sarcini, care să demonstreze respectarea celor 6 obiective DNSH definite de Regulamentul UE 2020/852 (protecția resurselor de apă, sol, biodiversitate, aer, reducerea schimbărilor climatice etc.);
3. Formarea funcționarilor publici și a beneficiarilor locali (fermieri, antreprenori, prestatori) privind cerințele DNSH în proiectele finanțate;
4. Digitalizarea procesului de monitorizare a impactului de mediu, prin platforme ușor de utilizat, cu acces public la date și rapoarte periodice;
5. Inițierea de proiecte pilot cu rol educativ, precum:
 - grădini urbane și grădini comunitare;
 - centre educaționale verzi;
 - programe de compostare comunitară;
 - împăduriri cu specii autohtone;
 - perdele forestiere de protecție în jurul terenurilor agricole și infrastructurii.

Integrarea obiectivelor de adaptare la schimbările climatice în viziunea de dezvoltare locală a comunei Mihăești.

Într-un context marcat de intensificarea fenomenelor meteorologice extreme și de presiuni crescânde asupra mediului natural, comuna Mihăești își construiește o viziune strategică de dezvoltare care include, ca prioritate transversală, adaptarea la schimbările climatice și protecția resurselor de mediu. Această abordare nu mai este doar o recomandare de politici europene, ci o necesitate practică pentru a asigura reziliența unei comunități rurale cu relief fragmentat, resurse naturale valoroase și o populație care depinde în mare parte de activitățile agricole și forestiere.

a. Protecția biodiversității și a fondului forestier

În parteneriat cu Ocolul Silvic Călimănești și autoritățile de mediu județene, administrația locală vizează conservarea activă a ecosistemelor forestiere de pe raza comunei, prin:

- regenerarea pădurilor degradate și combaterea tăierilor necontrolate;
- plantarea de perdele forestiere pe terenurile marginale ale drumurilor comunale sau în zone cu risc de eroziune (de exemplu, pe versanții din zona satului Robaia);
- amenajarea de zone verzi multifuncționale în intravilan, cu rol de recreere, dar și de protecție climatică (umbrire, captare CO₂, limitarea efectului de insulă de căldură).

Aceste măsuri vor contribui la menținerea unui echilibru ecologic, dar și la creșterea atractivității zonei pentru ecoturism și educație pentru mediu.

b. Gospodărirea locală a resurselor de apă

Apa este o resursă esențială, dar vulnerabilă la impactul climatic. În acest sens, comuna va derula:

- lucrări regulate de întreținere a albiilor minore, a rigolelor și a fântânilor comune, mai ales în satele unde rețelele de canalizare lipsesc;
- reabilitarea și digitalizarea puțurilor de mare adâncime, pentru a permite monitorizarea în timp real a nivelului apei și a calității acesteia – măsură ce va fi implementată în colaborare cu Apavil SA și Direcția de Sănătate Publică Vâlcea;
- campanii de informare asupra risipei de apă și comportamentelor ecologice în gospodării.

Aceste acțiuni răspund unor riscuri reale deja sesizate de comunitate: scăderea debitului izvoarelor, seceta din lunile de vară, riscul de contaminare cu nitrați în zonele agricole intens utilizate.

- monitoriza permanent zonele cu risc geologic, în colaborare cu Inspectoratul pentru Situații de Urgență și Comitetul Local pentru Situații de Urgență;
- interzice autorizarea construcțiilor în areale cu instabilitate geotehnică;

- actualiza PUG-ul și regulamentele locale de urbanism, introducând criterii clare de adaptare la riscurile climatice.

Această componentă va contribui nu doar la protejarea vieților și a bunurilor, ci și la utilizarea rațională și locală a spațiului comunal.

c. Energie curată și eficiență energetică

În direcția reducerii emisiilor de carbon și a cheltuielilor administrative, comuna promovează tranziția energetică prin:

- dotarea clădirilor publice cu panouri solare și sisteme inteligente de iluminat – deja implementate în clădiri precum școala gimnazială și dispensarul comunal;
- încurajarea gospodăriilor să acceseze programele „Casa Verde” și „Casa Verde Plus” prin sesiuni de informare și sprijin administrativ;
- izolarea termică și modernizarea instalațiilor din căminele culturale și școli, în conformitate cu standardele de eficiență energetică;

Pe termen mediu, se are în vedere achiziționarea unui sistem fotovoltaic pentru iluminatul public, care va reduce factura energetică și emisiile de CO₂ asociate.

d. Gestiunea locală a deșeurilor și tranziția spre economie circulară

Un obiectiv cheie în strategia ecologică a comunei îl constituie extinderea colectării selective a deșeurilor în toate satele, prin:

- amplasarea de puncte de colectare dedicate pentru hârtie, plastic, sticlă și deșeuri electrice;
- încheierea de parteneriate cu operatori specializați în reciclare (inclusiv pentru textile sau deșeuri periculoase);
- campanii educaționale în școli, derulate în colaborare cu ONG-uri de mediu și Garda de Mediu Vâlcea.

Totodată, se are în vedere crearea unui centru comunal de colectare temporară a volumelor mari (mobilier, anvelope, echipamente IT), cu posibilitate de valorificare sau refolosire.

Prin aplicarea acestor direcții concrete de acțiune, comuna Mihăești face pași vizibili către o dezvoltare rezilientă, ecologică și adaptată realităților climatice actuale. Viziunea locală pune accent nu doar pe protecția mediului ca obligație administrativă, ci pe transformarea sustenabilă ca oportunitate economică, educațională și comunitară.

Pentru perioada 2025–2030, administrația locală își propune:

- să integreze obiectivele de adaptare climatică în toate planurile de investiții (în conformitate cu principiul DNSH);

- să valorifice fonduri europene verzi, precum Fondul pentru Modernizare sau Programul LIFE;
- să consolideze colaborarea cu instituții județene și regionale, dar și cu societatea civilă, pentru a implementa proiecte-pilot și soluții inovatoare la nivel rural.

Astfel, comuna Mihăești poate deveni un exemplu de tranziție ecologică în zonele subcarpatice ale Vâlciei, păstrându-și în același timp identitatea locală, echilibrul cu natura și coeziunea comunitară.

2.8. Profil și capacitate administrativă

Organizare administrativ-teritorială

Comuna **Mihăești** este organizată ca unitate administrativ-teritorială de nivel rural în județul **Vâlcea**, parte a regiunii de dezvoltare **Sud-Vest Oltenia**, conform prevederilor **Legii nr. 215/2001** (Legea administrației publice locale, republicată).

Structura administrativă și resursele umane

Primăria Comunei Mihăești funcționează ca structură administrativă locală, în conformitate cu principiile descentralizării și autonomiei locale prevăzute de legislația românească în vigoare. Instituția este organizată pentru a răspunde eficient nevoilor comunității și pentru a asigura implementarea politicilor publice locale într-o manieră locală, coerentă și legală.

La nivel de conducere executivă, primăria este coordonată de Primarul comunei, care îndeplinește rolul de autoritate executivă, având responsabilitatea conducerii generale a administrației publice locale, coordonării serviciilor din subordine și implementării deciziilor Consiliului Local. Primarul este sprijinit în activitatea sa de Viceprimar, care preia atribuții delegate și asigură continuitatea în lipsa titularului. Activitatea executivă este susținută și de Secretarul general al UAT, funcționar public de conducere care răspunde de avizarea pentru legalitate a actelor administrative, aplicarea reglementărilor în domeniul transparenței și accesului la informații publice, dar și de organizarea procedurilor administrative interne. De asemenea, funcția de Contabil șef asigură gestionarea eficientă a bugetului local, întocmirea documentelor contabile și raportarea financiară conform reglementărilor legale.

La nivel deliberativ, autoritatea locală este reprezentată de Consiliul Local, format din 15 consilieri aleși prin vot direct, cu atribuții în domeniul bugetar, patrimonial, fiscal, urbanistic, social și educațional. Acest for stabilește direcțiile de dezvoltare ale localității și aprobă hotărârile esențiale pentru comunitate.

Structura funcțională a Primăriei Mihăesti este organizată în compartimente și birouri specializate, fiecare având atribuții specifice, stabilite prin regulamentul de organizare și funcționare. Printre cele mai importante structuri se numără:

- Compartimentul de registru agricol, care gestionează evidența terenurilor, a exploatațiilor agricole și a activităților productive desfășurate de cetățeni pe raza comunei;
- Compartimentul de asistență socială, responsabil de identificarea și sprijinirea persoanelor vulnerabile, gestionarea ajutoarelor sociale, alocațiilor de sprijin și facilitarea accesului la servicii publice pentru categoriile defavorizate;
- Compartimentul de contabilitate, care asigură evidența bugetară, plățile publice, salarizarea personalului, precum și întocmirea rapoartelor financiare lunare și anuale;
- Compartimentul de urbanism și amenajare a teritoriului, ce coordonează activitatea de eliberare a certificatelor de urbanism, autorizațiilor de construire, monitorizarea respectării prevederilor legale privind reglementările urbanistice și urmărirea investițiilor din domeniul construcțiilor;
- Serviciul pentru situații de urgență, care are un rol activ în prevenirea și gestionarea riscurilor naturale și a situațiilor excepționale (inundații, alunecări de teren, incendii, etc.);
- Compartimentul de gospodărire locală, care se ocupă cu întreținerea drumurilor și a spațiilor publice, reparații curente, salubritate și administrarea bunurilor de uz comun.

În sprijinul bunei funcționări a instituției, Primăria Mihăesti colaborează activ cu structuri externe precum Consiliul Județean Vâlcea, Agenția pentru Protecția Mediului, Apavil, Inspectoratul pentru Situații de Urgență, dar și cu instituții de control, avizare sau finanțare la nivel regional și național.

Totodată, activitatea administrației locale este susținută de o abordare transparentă și deschisă față de cetățeni. Locuitorii comunei pot accesa informații publice, depune cereri online sau fizic, participa la consultări sau ședințele publice ale Consiliului Local, iar Primăria publică periodic hotărârile adoptate, execuțiile bugetare, anunțurile de interes și procedurile de achiziții publice.

Organigrama instituțională a Primăriei Mihăesti reflectă o structură funcțională clară, concepută pentru a oferi servicii publice de calitate și pentru a susține proiectele de dezvoltare locală a localității. Eficiența acestei structuri depinde în mare măsură de colaborarea interdepartamentală, profesionalismul personalului și capacitatea de adaptare la noile provocări administrative, legislative și strategice.

Primăria Comunei Mihăesti funcționează cu un aparat administrativ de dimensiuni reduse, compus dintr-un număr relativ mic de funcționari publici și personal contractual, repartizat în

compartimentele esențiale ale administrației locale. Această echipă asigură gestionarea activităților de bază necesare bunei funcționări a administrației publice locale, în special în domenii precum: evidența populației și stare civilă, urbanism și autorizare în construcții, registru agricol, colectarea impozitelor și taxelor locale, asistență socială, contabilitate publică și administrarea patrimoniului local.

Deși eficientă în gestionarea sarcinilor cotidiene, structura actuală este subdimensionată în raport cu nevoile tot mai complexe ale unei administrații moderne, care trebuie să răspundă prompt și profesionist provocărilor generate de: atragerea și gestionarea fondurilor europene, elaborarea de documentații tehnico-economice pentru proiecte de investiții, adaptarea la noile standarde de digitalizare instituțională și aplicarea principiilor de guvernanță participativă și transparentă.

În lipsa unor resurse umane specializate în managementul proiectelor, achiziții publice complexe, analiză de date și planificare strategică, capacitatea administrativă a UAT Mihăești este adesea suprasolicitată. Situația este accentuată de specificul rural al localității și de dificultățile în atragerea de personal tânăr și calificat în administrația publică, mai ales în domenii precum IT, dezvoltare locală, fonduri externe sau protecția mediului.

Un alt aspect relevant este gradul redus de digitalizare a proceselor interne, cauzat de infrastructura tehnologică modestă și de lipsa unei echipe tehnice IT dedicate. Deși unele servicii publice au fost parțial digitalizate (ex. plata taxelor prin platforme online, publicarea hotărârilor CL), lipsa unei strategii coerente de transformare digitală îngreunează eficiența instituțională și reduce accesul facil al cetățenilor la serviciile administrației locale.

În acest context, întărirea capacității administrative reprezintă o prioritate strategică pentru perioada 2025–2030. Printre direcțiile necesare de intervenție se numără:

- Creșterea numărului de posturi în structura de personal, în special pentru atragerea de experți în management de proiect, achiziții, digitalizare și protecția mediului;
- Investiții în formarea profesională continuă a personalului existent, inclusiv prin participarea la cursuri acreditate, schimburi de bune practici și instruirii tehnice;
- Crearea unui birou specializat pentru accesarea fondurilor europene și coordonarea proiectelor strategice;
- Dezvoltarea unui plan instituțional de digitalizare, care să includă: automatizarea documentelor, arhivare electronică, gestionarea digitală a cererilor și sesizărilor și interconectarea cu platformele naționale;
- Modernizarea infrastructurii IT și dezvoltarea capacității de analiză și raportare bazată pe date;

- Promovarea parteneriatelor interinstituționale și asocierea cu alte UAT-uri pentru dezvoltarea de capacități comune (servicii publice externalizate, proiecte intercomunale, consorții administrative).

Prin consolidarea acestui pilon esențial, administrația locală a comunei Mihăești va putea răspunde mai eficient nevoilor comunității, va crește gradul de absorbție al fondurilor nerambursabile și va asigura un cadru coerent de guvernare locală, adaptat cerințelor actuale ale politicilor europene și naționale.

Experiența administrației locale în atragerea fondurilor nerambursabile

Consolidarea capacității instituționale în comuna Mihăești – Premisă esențială pentru atragerea fondurilor europene (2025–2030)

În ciuda constrângerilor instituționale și a limitărilor resurselor umane, Primăria comunei Mihăești a demonstrat, în ultimii ani, capacitatea de a atrage și implementa proiecte finanțate din surse publice naționale și europene. Eforturile s-au concentrat în special asupra **îmbunătățirii infrastructurii locale de bază**, vizând modernizarea drumurilor, reabilitarea școlilor, extinderea rețelei de alimentare cu apă și amenajarea unor obiective de utilitate publică. Aceste investiții au adus beneficii concrete comunității, contribuind la creșterea calității vieții și a gradului de accesibilitate în satele componente.

Provocări privind atragerea fondurilor europene nerambursabile

Cu toate acestea, în perioada 2014–2020, **nivelul de absorbție a fondurilor europene a fost modest**, raportat la nevoile reale ale comunității. Cauzele identificate includ:

- **Capacitate administrativă redusă**, cu un număr insuficient de specialiști în elaborarea și implementarea proiectelor europene;
- **Constrângeri bugetare** care limitează capacitatea de a asigura cofinanțarea necesară și acoperirea avansurilor de proiect;
- **Lipsa parteneriatelor intercomunale**, care a exclus comuna din proiectele ce presupuneau consorții sau abordări integrate la nivel de microregiune (ex. mobilitate verde, digitalizare, servicii partajate).

În lipsa unei structuri funcționale de sprijin și a colaborărilor strategice, multe oportunități de finanțare au rămas nevalorificate.

Prioritate strategică: dezvoltarea capacității instituționale

În perspectiva perioadei 2025–2030, **consolidarea capacității administrative** devine un obiectiv strategic major pentru comuna Mihăești. Pentru a accesa eficient fondurile puse la dispoziție prin **PNRR, Programul Regional Sud-Vest Oltenia, AFM** sau alte instrumente de

sprijin pentru mediul rural, administrația locală trebuie să treacă de la un model minimalist de funcționare la unul proactiv, profesionist și orientat spre rezultate.

Direcții de acțiune pentru dezvoltare instituțională

1. Extinderea și profesionalizarea aparatului administrativ

- Angajarea de specialiști în domenii-cheie: **proiecte europene, achiziții publice, digitalizare, protecția mediului;**
- Atragerea de **tineri absolvenți** prin programe de internship și concursuri transparente;
- Participarea personalului actual la **formare profesională continuă** (cursuri acreditate, relevante pentru responsabilitățile de serviciu).

2. Digitalizarea administrației publice locale

- Implementarea de **platforme digitale** pentru plăți online, depunerea cererilor, consultarea deciziilor și urmărirea statusului documentelor;
- Digitalizarea fluxurilor interne (contabilitate, registru agricol, arhivă), pentru a asigura **trasabilitate, eficiență și conformitate** în gestionarea proiectelor.

3. Crearea unei structuri dedicate proiectelor cu finanțare nerambursabilă

- Înființarea unui **serviciu intern sau birou de proiecte** care să colaboreze strâns cu conducerea administrației;
- Alternativ, **parteneriate pe termen mediu/lung** cu firme de consultanță, asociații de dezvoltare intercomunitară (ADI) sau instituții județene, pentru externalizarea temporară a serviciilor de specialitate.

4. Cooperare intercomunală activă

- Consolidarea implicării în **ADI Vâlcea** și inițierea de parteneriate cu localitățile învecinate;
- Dezvoltarea de **proiecte integrate** (transport public, centre agricole, gestionarea deșeurilor, turism comun), care să permită accesarea fondurilor dedicate cooperării teritoriale.

5. Promovarea unei guvernante locale transparente și participative

- Organizarea de **dezbateri publice regulate**, consultări tematice și **bugete participative**;
- Includerea activă a **tinerilor, femeilor și grupurilor vulnerabile** în procesele decizionale;
- Comunicarea publică a progresului proiectelor, a cheltuielilor și a rezultatelor obținute – pentru consolidarea **încrederii comunității**.

Transparență, participare și guvernanță locală

Comuna Mihăești respectă prevederile **Legii nr. 544/2001** privind liberul acces la informații de interes public, precum și ale **Legii nr. 52/2003** privind transparența decizională în administrația publică.

Instrumente utilizate:

- Publicarea online a hotărârilor de Consiliu Local și a dispozițiilor primarului;
- Organizarea de dezbateri publice pentru bugetul local și proiecte majore;
- Acces la formulare, petiții și cereri standardizate pe site-ul oficial (primariamihaiesti.ro);
- Pagina de Facebook a primăriei pentru comunicare directă cu cetățenii.

Cu toate acestea, **gradul de implicare civică este încă redus**, iar alfabetizarea digitală a populației adulte limitează uneori dialogul și feedback-ul în timp real.

Colaborări instituționale și parteneriate

Primăria Mihăești este membră în următoarele structuri asociative:

- **Asociația de Dezvoltare Intercomunitară „Apa Vâlcea”** – pentru gestionarea serviciului de apă și canal;
- Parteneriate cu **Inspectoratul Școlar Județean, Consiliul Județean Vâlcea, AFM, ADR Sud-Vest Oltenia** și alte instituții de finanțare.

Parteneriatele contribuie la **valorificarea fondurilor nerambursabile, accesul la know-how și diseminarea bunelor practici**.

Administrația Locală a comunei Mihăești dispune de o **structură organizatorică stabilă, resursă umană dedicată și o viziune orientată spre atragerea de fonduri externe și modernizarea serviciilor**.

Direcții strategice de consolidare a capacității administrative:

- Creșterea competențelor digitale și manageriale prin formare continuă;
- Digitalizarea completă a proceselor administrative;
- Angajarea de personal specializat în atragerea de fonduri;
- Îmbunătățirea participării cetățenești și transparenței instituționale;
- Dezvoltarea unei platforme integrate de comunicare cu cetățenii.

2.9. ANALIZA SWOT

Fundamentarea analizei SWOT în contextul dezvoltării economice locale

Planificarea dezvoltării durabile pe termen mediu și lung a comunei Mihăești nu poate fi realizată în lipsa unei strategii coerente, care să pornească de la realitățile locale, potențialul endogen și resursele disponibile, dar și să reflecte într-un mod echilibrat oportunitățile externe și

riscurile emergente. În acest context, aplicarea unei analize de tip SWOT devine un instrument esențial de diagnosticare strategică, oferind un cadru clar pentru înțelegerea poziției actuale a comunei și pentru fundamentarea deciziilor privind direcțiile viitoare de dezvoltare.

Analiza SWOT – acronim derivat din Strengths (Puncte tari), Weaknesses (Puncte slabe), Opportunities (Oportunități) și Threats (Amenințări) – permite concentrarea atenției asupra principalilor factori care influențează dezvoltarea economică a comunei Mihăesti. Aceasta este concepută ca un set structurat de observații și interpretări, formulate pe baza datelor statistice, a consultărilor locale și a tendințelor observate la nivel regional și național.

Evaluarea este realizată distinct, pe categorii de activitate economică, ilustrând aspectele interne ale funcționării economiei locale – atât cele favorabile (puncte tari), cât și cele limitative (puncte slabe) – în raport cu contextul extern, reprezentat de oportunități și amenințări ce pot influența evoluția acestui teritoriu în orizontul strategic 2025–2030.

Un element esențial al acestei metodologii îl reprezintă interacțiunea dintre componentele analizei: elemente identificate ca puncte forte pot fi transformate, prin valorificare strategică, în oportunități viabile, în timp ce punctele slabe, dacă sunt ignorate sau perpetuate, se pot transforma în riscuri sau amenințări structurale la adresa dezvoltării durabile.

Conținutul analizei SWOT urmărește, astfel, să răspundă la o serie de întrebări-cheie privind:

- **nivelul, structura și dinamica activităților economice locale;**
- **sectoarele și ramurile economice cu potențial de dezvoltare;**
- **impactul factorilor interni și externi asupra performanței economice;**
- **identificarea atuurilor și vulnerabilităților structurale ale comunei;**
- **explicarea reușitelor și a dificultăților întâmpinate în implementarea politicilor economice și atragerea de investiții.**

Prin urmare, analiza SWOT nu este doar un exercițiu tehnic, ci un proces de reflecție strategică ce permite conturarea unei imagini realiste asupra situației economice actuale, precum și stabilirea premiselor pentru formularea de politici publice eficiente, orientate spre rezultate și impact. Ea sprijină decizia dacă și în ce condiții comuna Mihăesti își poate îndeplini obiectivele de dezvoltare propuse pentru perioada 2025–2030.

De asemenea, analiza pune în evidență și dimensiunile sociale ale evoluției economice. Atât punctele forte, cât și punctele slabe identificabile la nivel economic au consecințe directe asupra coeziunii sociale, echității în accesul la resurse, dar și asupra capacității comunității de a face față schimbărilor economice, climatice sau demografice.

Pe baza acestui cadru de analiză, precum și a evaluărilor cantitative și calitative realizate pentru principalele domenii de activitate, urmează sistematizarea factorilor relevanți în patru categorii

principale, în conformitate cu metodologia SWOT: puncte tari, puncte slabe, oportunități și amenințări.

Pe baza evaluărilor realizate atât la nivel general, cât și pe sectoare specifice, având în vedere etape relevante din evoluția economico-socială a comunei Mihăești, pot fi sintetizate următoarele componente ale analizei SWOT.

CADRUL NATURAL

Puncte tari	Puncte slabe
✓ Relief variat: dealuri, coline, păduri și văi – favorizează activități mixte (agricultură, turism, silvicultură). ✓ Climat temperat-continental, cu influențe blânde, propice agriculturii tradiționale. ✓ Zonă cu risc seismic redus, comparativ cu alte regiuni din sudul țării. ✓ Risc scăzut la inundații majore – rețea naturală de drenaj și păduri protectoare. ✓ Alternanță între păduri, pajiști și terenuri agricole – susține biodiversitatea și peisajul natural. ✓ Fond forestier semnificativ, neafectat de poluare industrială – habitat pentru specii protejate.	✗ Promovare insuficientă a valorii naturale și a potențialului turistic/ecologic. ✗ Fenomene meteorologice extreme: secetă, grindină, valuri de căldură – afectează culturile și confortul. ✗ Lipsa educației ecologice: campanii rare, conștientizare redusă în rândul populației. ✗ Aruncarea deșeurilor în locuri neamenajate – afectează solul, pădurile și cursurile de apă. ✗ Colectare selectivă deșeuri deficitară și inadapată mediului rural. ✗ Spații verzi publice insuficiente în zona centrală și în proximitatea școlilor. ✗ Nerespectarea legislației privind arderea vegetației și protecția mediului.

Oportunități	Amenințări
✓ Acces la fonduri UE pentru protecția mediului, energie verde, reciclare și educație ecologică (PNRR, POIM, PNDR). ✓ Posibilitatea dezvoltării unei strategii de conservare a cadrului natural paralel cu dezvoltarea rurală.	✗ Indiferența unei părți a populației față de mediu – mentalități rezistente, practici dăunătoare perpetuate. ✗ Creșterea frecvenței fenomenelor meteo extreme (furtuni, secetă prelungită, ploi torențiale).

✓ Promovarea agriculturii ecologice și a turismului verde (trasee tematice, eco-agropensiuni). ✓ Terenuri intravilane disponibile pentru dezvoltare durabilă (spații verzi, locuințe verzi, facilități sociale). ✓ Parteneriate potențiale cu ONG-uri și instituții de mediu pentru protejarea biodiversității locale.	✗ Degradarea albiilor de pârâu și alunecări de teren – risc crescut în zonele de versant și deal. ✗ Presiune pe pădurile comunale – defrișări ilegale, lipsa controalelor stricte. ✗ Contaminarea solului și apelor subterane din cauza fosei septice și a deșeurilor. ✗ Lipsa de intervenție coordonată privind prevenirea despăduririi și protejarea ecosistemelor.

DEMOGRAFIE ȘI RESURSE UMANE

Puncte tari	Puncte slabe
✓ Forță de muncă locală activă, implicată în agricultură, servicii și meșteșuguri tradiționale; ✓ Rată infracțională extrem de scăzută – climat de siguranță ridicat; ✓ Relații comunitare coezive, cu nivel redus de conflicte sociale; ✓ Pondere ridicată a populației adulte între 40–54 de ani – segment activ, cu experiență; ✓ Repartiție echilibrată între sexe – participare echitabilă în viața economică și socială; ✓ Calificare tradițională în construcții, agricultură și activități casnice utile pentru antreprenariat rural.	✗ Reticență față de reconversia profesională și inovație – mentalitate conservatoare; ✗ Situație financiară precară a populației – capacitate redusă de investiție și consum; ✗ Migrarea continuă a tinerilor către orașe sau în străinătate – pierdere de resursă umană; ✗ Scăderea natalității și reducerea numărului de căsătorii – îmbătrânirea comunității; ✗ Inechități de acces la educație, sănătate și formare în zonele periferice; ✗ Risc de izolare digitală și dificultăți în adaptarea la noile cerințe ale pieței muncii.

Oportunități	Amenințări
✓ Acces la fonduri europene pentru formare profesională și reconversie (PNRR, POEO, GAL-	✗ Creșterea șomajului și diminuarea populației active – risc de stagnare

Oportunități	Amenințări
uri); ✓ Posibilitatea dezvoltării unui sistem local de consiliere ocupațională; ✓ Promovarea antreprenoriatului rural în agricultură ecologică, turism, meșteșuguri; ✓ Diversificarea activităților economice – atragerea tinerilor prin micro-afaceri; ✓ Inițiative de sprijin pentru tinerii NEET (start-up-uri, ferme, servicii); ✓ Cursuri de calificare adaptate local, prin parteneriate cu CJ, AJOFM, centre de formare.	economică; ✗ Scăderea ponderii populației calificate și active – presiune pe sistemele sociale; ✗ Abandonul școlar în creștere, din cauza sărăciei și lipsei sprijinului familial; ✗ Persistența muncii la negru – afectează veniturile publice și drepturile angajaților; ✗ Declinul identității culturale – pierderea tradițiilor prin migrație și influențe externe; ✗ Îmbătrânirea accelerată – presiuni viitoare pe sistemul de asistență socială și medicală.

INFRASTRUCTURA

Puncte tari	Puncte slabe
✓ Rețea de drumuri locale care permite accesul în toate satele comunei; ✓ Două drumuri județene asigură conectivitatea rutieră regională; ✓ Accesibilitate la calea ferată în proximitate – potențial logistic și de mobilitate; ✓ Racordarea completă la rețeaua de energie electrică pentru gospodării; ✓ Rețea de iluminat public funcțională pe principalele artere rutiere; ✓ Acoperire cu rețele de telecomunicații (telefonie mobilă/fixă, internet, cablu).	✗ Drumuri comunale și sătești neasfaltate, degradabile în sezonul ploios – acces dificil în zone periferice; ✗ Lipsa rețelei de gaze naturale – confort redus, eficiență energetică scăzută; ✗ Inexistența unui sistem de canalizare și a unei stații de epurare – risc sanitar și de poluare; ✗ Lipsa rețelei de apă potabilă centralizate în toate satele; ✗ Infrastructură rutieră slab dezvoltată per ansamblu – modernizări lente; ✗ Absența infrastructurii pentru mobilitate alternativă (piste de biciclete, alei pietonale); ✗ Dotări edilitare insuficiente pentru gestionarea situațiilor de urgență.

Oportunități	Amenințări
✓ Acces la fonduri europene și guvernamentale (PNRR, POR, AFM) pentru modernizarea infrastructurii; ✓ Posibilitatea asfaltării integrale a drumurilor comunale și sătești; ✓ Modernizarea iluminatului public cu LED-uri și extinderea rețelei; ✓ Construirea rețelei de canalizare, a stației de epurare și extinderea sistemului de apă potabilă; ✓ Amenajarea pistelor de biciclete și a trotuarelor – mobilitate durabilă și turism activ; ✓ Intervenții pentru protecția împotriva alunecărilor de teren și regularizarea albiilor; ✓ Achiziții de utilaje pentru întreținerea drumurilor și intervenții în caz de urgență.	✗ Lipsa unei culturi antreprenoriale locale – investițiile private în infrastructură sunt reduse; ✗ Costurile mari ale proiectelor și dificultatea în asigurarea cofinanțării locale; ✗ Riscuri legate de instabilitatea economică sau sanitară – amânarea implementării proiectelor; ✗ Birocrație și instabilitate legislativă – întârzierea accesării fondurilor și derulării proiectelor; ✗ Dependenta de finanțări externe și capacitate administrativă limitată pentru gestionarea investițiilor majore.

ECONOMIE

Puncte tari	Puncte slabe
✓ Poziționare strategică între Subcarpații Vâlcii și Valea Oltului – potențial logistic ridicat; ✓ Traversată de două drumuri județene – acces facil către centrele urbane (Râmnicu Vâlcea, Drăgășani, Pitești); ✓ Integrarea forței de muncă locale în economia comunei – angajatori locali care susțin economia de proximitate; ✓ Resurse agricole importante (grâu, porumb, viță-de-vie, legume) – bază solidă pentru	✗ Rată ridicată de abandon școlar – afectează calitatea resursei umane pe termen lung; ✗ Promovare economică slabă – comuna nu este percepută ca destinație pentru investiții; ✗ Lipsa specialiștilor în domeniul economic și în atragerea de fonduri – dificultate în inițierea de proiecte; ✗ Număr redus de IMM-uri, în special non-agricole – economie locală puțin

Puncte tari	Puncte slabe
dezvoltarea agroalimentară; ✓ Potențial ridicat pentru conversia la agricultură ecologică – cerere în creștere pe piață; ✓ Forță de muncă activă și disponibilă pentru activități agricole, de producție sau servicii.	diversificată; ✗ Acces dificil la finanțare pentru întreprinderi – birocrație, lipsă de experiență și cerințe de garanții mari; ✗ Buget local limitat – capacitate redusă de cofinanțare a proiectelor de anvergură.

Oportunități	Amenințări
✓ Acces la fonduri europene și guvernamentale (PNRR, POR, AFIR) pentru susținerea activităților economice; ✓ Investiții în infrastructură de sprijin economic (platforme agroalimentare, spații de producție etc.); ✓ Atragerea de investitori prin campanii de promovare și facilități administrative; ✓ Programe pentru antreprenariat rural și start-up-uri – oportunități pentru tineri și ferme de familie; ✓ Posibilitatea dezvoltării de parteneriate public-private pentru servicii și producție locală; ✓ Exploatare durabilă a resurselor naturale locale (pășuni, păduri, agricultură, turism rural); ✓ Crearea unui birou de dezvoltare economică – sprijin tehnic și consiliere pentru antreprenori.	✗ Lipsa unei strategii coerente de dezvoltare economică locală – stagnare și vizibilitate redusă; ✗ Acces limitat la credite și finanțări externe – piedici pentru inițiative antreprenoriale; ✗ Instabilitate fiscală și legislativă – descurajează investițiile și planificarea pe termen lung; ✗ Creșterea fenomenului economiei informale – afectează bugetul local și protecția muncii; ✗ Exodul forței de muncă tinere și calificate – afectează capacitatea de regenerare economică; ✗ Instabilitate economică națională – inflație, costuri crescute, scăderea consumului local.

EDUCAȚIE ȘI ÎNVĂȚĂMÂNT

Puncte tari	Puncte slabe
✓ Infrastructură educațională funcțională – toate unitățile sunt racordate la electricitate și beneficiază de minime condiții de funcționare; ✓ Rețea locală de învățământ completă – 5 unități (școli gimnaziale și grădinițe) + 2 biblioteci (comunale și școlare); ✓ Dotări IT și internet – echipamente informatice în școli, acces la internet pentru activități educaționale moderne; ✓ Cadre didactice calificate și implicate – personal dedicat, stabil, cu experiență în predare în mediul rural.	✗ Infrastructura educațională necesită reparații în unele locații – clădiri vechi, lipsa spațiilor moderne multifuncționale; ✗ Abandon școlar punctual în rândul elevilor din medii vulnerabile – cauzat de probleme sociale sau economice; ✗ Lipsa unor servicii de consiliere psiho-pedagogică permanente în comună – dificultăți în gestionarea problemelor emoționale și de orientare școlară; ✗ Implicare redusă a comunității în sprijinirea educației – colaborarea dintre familie și școală este adesea superficială.

Oportunități	Amenințări
✓ Acces la finanțări nerambursabile (PNRR, POR, Erasmus+, etc.) pentru infrastructură, dotări, formare profesională; ✓ Posibilitatea extinderii serviciilor de consiliere și logopedie – sprijin pentru elevii cu dificultăți; ✓ Digitalizarea educației – platforme educaționale, pregătirea profesorilor, resurse online moderne; ✓ Programe de burse și tabere pentru elevii merituoși – reducerea riscului de abandon școlar; ✓ Implicarea în proiecte internaționale (ex. Erasmus+) și parteneriate interșcolare – deschiderea elevilor și cadrelor didactice; ✓ Programe educaționale locale pentru	✗ Demotivarea elevilor din cauza lipsei de oportunități locale – risc de dezinteres pentru școală; ✗ Posibila scădere a numărului de copii (natalitate redusă) – presiune pe menținerea rețelei școlare; ✗ Lipsa transportului școlar adecvat pentru toate satele – dificultăți în asigurarea prezenței regulate la școală; ✗ Îmbătrânirea cadrelor didactice – dificultăți în asigurarea continuității resursei umane în educație; ✗ Slaba implicare a părinților în procesul educațional – afectează motivația și rezultatele

Oportunități	Amenințări
dezvoltarea gândirii critice, exprimării și comunicării; ✓ Parteneriate active cu Primăria, ONG-uri, biserici, agenți economici – pentru activități extracurriculare și tabere tematice.	elevilor; ✗ Risc crescut de segregare sau izolare educațională în lipsa unor proiecte compensatorii adresate grupurilor vulnerabile.

SĂNĂTATE ȘI ASISTENȚĂ SOCIALĂ

Puncte tari	Puncte slabe
✓ Existența unui Centru de Îngrijire și Asistență, precum și a unui Dispensar uman funcțional – oferă acces minim la servicii medicale primare; ✓ Funcționarea unei farmacii în comună – acces facil la tratamente de bază; ✓ Compartiment activ de asistență socială în cadrul Primăriei – consiliere și sprijin pentru persoanele vulnerabile; ✓ Rată aproape zero a marginalizării sociale – datorită măsurilor locale de incluziune; ✓ Început de sistem integrat de asistență socială – bazat pe nevoi reale; ✓ Personal calificat și divers în domeniul social – resursă valoroasă în context rural; ✓ Serviciile sociale sunt adaptate realității și resurselor locale, cu abordare comunitară.	✗ Dotări medicale insuficiente – lipsesc echipamente moderne pentru diagnostic; ✗ Lipsa unui spital în apropiere – necesitatea deplasării în orașele mari (Râmnicu Vâlcea, Drăgășani); ✗ Absența serviciilor specializate pentru categorii vulnerabile (ex: mame minore, victime ale violenței, copii cu probleme de comportament); ✗ Lipsa unor studii sociale detaliate – dificultăți în planificarea intervențiilor; ✗ Personal administrativ insuficient – întârzie livrarea unor servicii sociale; ✗ Informare precară a populației – mulți cetățeni nu cunosc drepturile sau serviciile disponibile.

Oportunități	Amenințări
✓ Acces la fonduri europene (PNRR, POR) pentru modernizarea infrastructurii sanitare; ✓ Proiecte cu finanțare externă – posibilitate de diversificare a serviciilor sociale și medicale; ✓ Parteneriate cu ONG-uri și instituții medicale – extinderea și eficientizarea intervențiilor; ✓ Campanii locale de promovare a sănătății și prevenției – educație pentru comunitate; ✓ Dotarea dispensarelor cu echipamente moderne – reducerea presiunii pe spitalele urbane; ✓ Implicarea comunității în acțiuni de voluntariat și dezvoltarea unei culturi a solidarității; ✓ Screeninguri comunitare și monitorizarea bolilor cronice – îmbunătățirea sănătății publice; ✓ Incluziunea socială ca obiectiv transversal în toate politicile locale.	✗ Receptivitate scăzută la campaniile de prevenție – neîncredere sau dezinteres; ✗ Creșterea numărului bolnavilor cronici (în special vârstnici) – presiune pe serviciile medicale de bază; ✗ Factori de mediu favorabili bolilor – poluare, lipsa unor condiții de igienă moderne; ✗ Lipsa educației sanitare – risc de apariție a bolilor transmisibile sau a unor epidemii; ✗ Politici naționale inadecvate – implementare dificilă la nivel local; ✗ Lipsa culturii de voluntariat – reduce capacitatea comunității de sprijin mutual; ✗ Risc de dispariție a ONG-urilor locale – din cauza lipsei resurselor financiare, reducând astfel diversitatea serviciilor.

MEDIU

Puncte tari	Puncte slabe
✓ Cadrul natural variat (dealuri, pășuni, păduri, terenuri agricole) – oferă biodiversitate și stabilitate ecologică; ✓ Lipsa surselor industriale majore – aer curat, poluare redusă, favorabil pentru sănătate și turism; ✓ Implicare activă a administrației locale în protecția mediului (salubritate, ecologizări, spații	✗ Interes redus al operatorilor economici locali față de protecția mediului – lipsa de inițiativă verde; ✗ Rată scăzută de reciclare – infrastructură deficitară și lipsă de educație ecologică; ✗ Energie regenerabilă puțin utilizată – dependență de surse convenționale;

Puncte tari	Puncte slabe
verzi); ✓ Spații verzi amenajate – cu rol estetic, recreativ și ecologic pentru comunitate; ✓ Aplicarea prevederilor legale privind interzicerea arderilor și depozitarea ilegală a deșeurilor – control instituțional în creștere.	✗ Lipsa aplicării conceptului de economie circulară la nivel local – deșeuri netratate și resurse risipite; ✗ Agricultură ecologică slab dezvoltată – suprafețe mici fără inputuri chimice; ✗ Educație ecologică insuficientă în rândul copiilor și tinerilor – participare scăzută la campanii; ✗ Colectarea și depozitarea deșeurilor nu respectă pe deplin normele europene – cazuri de deversări ilegale.

Oportunități	Amenințări
✓ Acces la fonduri europene pentru tranziția verde – prin PNRR, AFM, PNDR, POIM etc.; ✓ Amenajarea platformelor de colectare selectivă în toate satele – creșterea ratei de reciclare și responsabilizare; ✓ Posibilitatea atragerii comunității în acțiuni de ecologizare și plantare – formarea unei culturi participative; ✓ Implementarea energiei regenerabile (panouri, pompe de căldură, biomasă) – eficiență și reducere GES; ✓ Programe pentru reîmpădurire și perdele forestiere – protecție împotriva alunecărilor și eroziunii; ✓ Dezvoltarea agriculturii ecologice – poziționare pe nișe de piață și protejarea solului;	✗ Alunecări de teren în zone de pantă neprotejate – afectează locuințele și drumurile; ✗ Reducerea resurselor de apă în perioadele de secetă – impact asupra sănătății și agriculturii; ✗ Emisii crescute de GES din activități agricole – lipsa facilităților moderne de compostare/tratare; ✗ Lipsa informării IMM-urilor și fermierilor mici privind normele de mediu – riscul de penalizări sau blocaje; ✗ Defrișări ilegale sau necontrolate – afectează echilibrul climatic local și biodiversitatea; ✗ Întârzierea implementării standardelor europene – decalaj tehnologic și economic

Oportunități	Amenințări
✓ Integrarea cerințelor DNSH în toate proiectele de investiții – condiție esențială pentru finanțare.	tot mai mare.

AGRICULTURĂ

Puncte tari	Puncte slabe
✓ Potențial agricol ridicat, în special pentru agricultură ecologică și pomicultură – terenuri fertile, adecvate pentru culturi curate și livezi tradiționale; ✓ Climat și relief favorabile pentru zootehnie mixtă – crescătorii locale de bovine, ovine, caprine și porcine profită de pășunile naturale; ✓ Fond funciar agricol echilibrat ✓ Fonduri europene atrase de unele ferme prin PNDR – început de modernizare și extindere; ✓ Utilizare redusă a substanțelor chimice – sprijin pentru conservarea solului și tranziția spre bio; ✓ Rețele de distribuție informale sau comerciale pentru produsele agricole – valorificare locală; ✓ Suprafețe agricole cu Înaltă Valoare Naturală (HNV) – eligibile pentru finanțări ecologice.	✗ Lipsa digitalizării în agricultură – afectează gestiunea producției, analiza solului și eficiența muncii; ✗ Fragmentarea proprietăților – limitează comasarea și accesul la exploatații performante; ✗ Lipsa irigațiilor funcționale – vulnerabilitate majoră la secetă; ✗ Procesare locală aproape inexistentă – lipsa unităților competitive de prelucrare a produselor agricole; ✗ Silvicultură slab valorificată – fără strategie locală clară și dotări tehnologice moderne; ✗ Transferul de know-how agricol este redus – lipsă de formare, consultanță și sprijin adaptat micilor fermieri; ✗ Interesul scăzut al tinerilor pentru agricultură – risc de îmbătrânire a forței de muncă și abandon rural; ✗ Acces dificil la credite – mai ales pentru fermieri mici fără garanții sau capital inițial; ✗ Soiurile și rasele tradiționale sunt insuficient promovate – deși au adaptabilitate ridicată la stres climatic.

Oportunități	Amenințări
✓ Cererea în creștere pentru produse bio și tradiționale – acces la piețe de nișă cu valoare adăugată ridicată; ✓ Programe europene (PNS 2023–2027, AFIR, DRP) – finanțări pentru echipamente, formare, procesare și marketing; ✓ Posibilitatea de formare și consiliere prin APIA, Direcția Agricolă, GAL Castra Traiana și ONG-uri specializate; ✓ Agricultură ecologică – un brand rural emergent, atractiv pentru investitori și turiști; ✓ Digitalizarea agricolă – softuri, drone, senzori și aplicații pot optimiza munca agricolă și spori eficiența; ✓ Lanțuri scurte alimentare și vânzări directe – modele de tip CSA (Community Supported Agriculture), piețe locale, magazine de proximitate; ✓ Valorificarea pădurilor și pășunilor prin silvo-pastoralism sustenabil; ✓ Crearea unui centru local de sprijin pentru agricultură – consultanță, promovare, acces la fonduri.	✗ Îmbătrânirea accelerată a fermierilor și lipsa reînnoirii generaționale – afectează continuitatea exploatațiilor; ✗ Schimbări climatice agresive – secetă, înghețuri, grindină – afectează culturile și productivitatea animalelor; ✗ Lipsa cunoștințelor despre standardele UE duce la greșeli și pierderea subvențiilor; ✗ Eroziunea solului și pierderea fertilității – în lipsa practicilor agricole corecte; ✗ Reticența față de tehnologie – scade competitivitatea și reduce randamentele; ✗ Migrarea tinerilor – duce la pierderea forței de muncă active și la abandonarea terenurilor; ✗ Acces dificil la credite și la piețele mari – fără forme asociative eficiente sau cooperative; ✗ Nevalorificarea produselor locale în rețele turistice – un potențial ignorat pentru agro-turism și branding local.

ADMINISTRAȚIE ȘI SERVICII PUBLICE

Puncte tari	Puncte slabe
✓ Mediu de lucru organizat și disciplinat, ceea ce susține buna funcționare a aparatului administrativ și respectarea procedurilor interne.	Aparatul administrativ este subdimensionat în raport cu volumul sarcinilor și cu complexitatea proiectelor aflate în derulare sau pregătire.

Puncte tari	Puncte slabe
✓Personal al Primăriei Mihăești experimentat și dedicat, cu experiență în gestionarea proiectelor cu finanțare nerambursabilă (PNRR, POR, fonduri guvernamentale).	Resurse financiare limitate pentru formarea profesională a angajaților, ceea ce afectează capacitatea de adaptare la cerințele legislative și tehnologice noi.
Transparență decizională – hotărârile Consiliului Local și anunțurile publice sunt disponibile pe site-ul oficial, încurajând participarea civică.	Grad redus de digitalizare a activității interne și procese administrative încă birocratizate.
Servicii publice diversificate: stare civilă, urbanism, registru agricol, taxe și impozite, asistență socială, relația cu publicul.	Lipsa unei baze de date integrate și a unui sistem de management electronic al documentelor, ceea ce îngreunează analiza și luarea deciziilor.
Relații interinstituționale consolidate prin colaborarea cu Consiliul Județean Vâlcea, ADI-uri și alte UAT-uri din regiune.	Utilizarea limitată a tehnologiilor digitale avansate, reducând eficiența interacțiunii cu cetățenii și instituțiile partenere.
Pași concreți spre digitalizare: site web funcțional, comunicare electronică, publicarea informațiilor de interes local.	-

Oportunități	Amenințări
Posibilitatea realizării de studii și sondaje locale pentru identificarea nevoilor cetățenilor și calibrarea corectă a serviciilor publice.	Implicare insuficientă a cetățenilor, ONG-urilor și mediului de afaceri în procesele decizionale, ceea ce poate limita eficiența proiectelor.
Programe naționale și europene de reformă administrativă (PNRR, POR) pentru modernizarea și profesionalizarea aparatului public.	Serviciile publice pot rămâne parțial neadaptate nevoilor reale ale populației în lipsa unui mecanism constant de consultare.
Finanțări dedicate digitalizării serviciilor publice și implementării de baze de date integrate.	Instabilitatea legislativă la nivel național poate întârzia implementarea proiectelor locale și afecta planificarea strategică.
Posibilitatea dezvoltării de parteneriate cu alte	-

Oportunități	Amenințări
UAT-uri, universități și ONG-uri pentru accesarea de fonduri și proiecte complexe.	

POTENȚIALUL TURISTIC

Puncte tari	Puncte slabe
Existența unor monumente istorice de valoare, precum Mănăstirea Govora (comuna Mihăești) — locul tipăririi, în 1640, a „Pravilei de la Govora”, prima culegere de legi în limba română —, biserica de lemn „Sf. Nicolae” din Govora-sat (ante 1804, monument istoric), Biserica „Sf. Ioan Botezătorul” din Buleta (1838, monument istoric), precum și siturile arheologice din Arsanca, Bârsești și Buleta (neolitic–epoca romană).	Lipsa unui circuit turistic organizat care să integreze toate obiectivele locale și să le promoveze coerent.
Cadru natural atractiv: lunca Oltului, zone colinare, pășuni și păduri cu potențial pentru ecoturism, drumeții și agrement.	Infrastructura turistică aproape inexistentă – lipsa pensiunilor, zonelor de campare amenajate și a facilităților pentru turiști.
Tradiții și obiceiuri păstrate, potențial de valorificare prin turism cultural și evenimente tematice.	Promovare redusă la nivel județean și național; comuna nu este inclusă în traseele turistice consacrate.
Proximitatea față de orașe și zone turistice consacrate (Drăgășani, Călimănești-Căciulata) care facilitează accesul vizitatorilor.	Lipsa ghizilor locali, a materialelor informative și a unei platforme online dedicate turismului din comună.
Posibilități pentru turism gastronomic bazat pe produse locale (brânzeturi, preparate tradiționale, fructe).	Lipsa investițiilor private în domeniul turismului și absența unor parteneriate public-privat pentru dezvoltarea sectorului.

Oportunități	Amenințări
Accesarea fondurilor europene pentru restaurarea monumentelor istorice și amenajarea infrastructurii turistice (PNRR, POR, Programul Tradiții și Gastronomie Locală).	Degradarea monumentelor istorice și a elementelor de patrimoniu din cauza lipsei de întreținere și fonduri.
Posibilitatea dezvoltării unui brand local („Mihăesti – poarta tradițiilor oltenești”) și includerea comunei în trasee turistice județene.	Concurența altor localități din județ care dispun deja de infrastructură și promovare turistică.
Creșterea interesului pentru turism rural, ecoturism și experiențe autentice în mediul rural.	Migrarea tinerilor și lipsa forței de muncă locale specializate în domeniul turismului.
Organizarea de festivaluri, târguri și evenimente tematice care să atragă vizitatori și să promoveze tradițiile locale.	Schimbările climatice și degradarea mediului pot afecta peisajul natural și atractivitatea zonei.
Colaborări cu pensiuni și agenții turistice din zonele limitrofe pentru crearea de pachete integrate.	Lipsa unei strategii turistice unitare la nivel județean care să includă Mihăesti ca destinație de interes.

CULTURĂ ȘI PATRIMONIU IMATERIAL

Puncte tari	Puncte slabe
Existența unor tradiții și obiceiuri locale păstrate, mai ales în cadrul sărbătorilor religioase, târgurilor și evenimentelor comunitare.	Lipsa unui calendar cultural structurat și promovat care să includă toate evenimentele tradiționale și activitățile culturale locale.
Meșteșuguri tradiționale încă practicate la scară mică (țesături, prelucrarea lemnului), care pot fi valorificate prin ateliere și expoziții.	Participarea redusă a tinerilor la activitățile culturale tradiționale, din cauza lipsei de atractivitate și adaptare la noile forme de exprimare artistică.
Folclor local bogat – cântece, dansuri și port popular, cu potențial de promovare prin evenimente și colaborări cu ansambluri	Lipsa infrastructurii culturale moderne (centru cultural multifuncțional, spații pentru spectacole) și dotări insuficiente în căminele culturale

Puncte tari	Puncte slabe
folclorice județene.	existente.
Activitate culturală sprijinită de școli și de bisericile din comună, care organizează evenimente cu relevanță comunitară.	Fonduri insuficiente pentru susținerea evenimentelor și conservarea patrimoniului imaterial.
Patrimoniu gastronomic local apreciat, care reflectă specificul zonei Olteniei de sub munte.	Lipsa unei baze de date/documentări sistematice a patrimoniului imaterial și a tradițiilor locale.

Oportunități	Amenințări
Accesarea fondurilor prin programe culturale naționale și europene (ex. AFCN, Europa Creativă, PNDR – submăsuri pentru patrimoniu imaterial).	Pierderea treptată a tradițiilor și obiceiurilor din cauza îmbătrânirii populației și lipsei implicării tinerilor.
Crearea unui brand cultural local bazat pe valorile tradiționale și gastronomia specifică zonei.	Uniformizarea culturală și influența masivă a modelelor externe pot reduce interesul pentru valorile locale.
Organizarea de festivaluri, ateliere și târguri tematice care să atragă turiști și să creeze oportunități economice pentru comunitate.	Lipsa finanțării constante poate duce la dispariția unor inițiative culturale deja existente.
Colaborarea cu instituții culturale județene (Teatrul „Ariel”, Ansamblul „Rapsodia Vâlceană”) pentru spectacole și evenimente în Mihăesti.	Concurența evenimentelor culturale din localitățile vecine care dispun de infrastructură și bugete mai mari.
Promovarea online a tradițiilor și obiceiurilor prin materiale video și campanii pe rețelele sociale.	Risc de degradare a elementelor autentice ale patrimoniului imaterial prin adaptări excesive comerciale.

TINERET ȘI SPORT

Puncte tari	Puncte slabe
Existența unor terenuri de sport funcționale în unele sate ale comunei, utilizate pentru fotbal și alte activități recreative.	Lipsa unei săli de sport moderne multifuncționale, adaptată pentru diverse discipline și pentru competiții indoor.

Puncte tari	Puncte slabe
Activități sportive ocazionale organizate la nivel școlar și comunitar, care mențin interesul copiilor și tinerilor pentru mișcare.	Număr redus de evenimente sportive locale și participare limitată a tinerilor la competiții externe.
Implicarea cadrelor didactice în promovarea sportului în școli și în atragerea elevilor spre activități fizice.	Infrastructura sportivă este inegal distribuită în teritoriu și insuficient întreținută.
Posibilitatea utilizării spațiilor naturale din comună pentru activități în aer liber – trasee de bicicletă, alergare, drumeții.	Lipsa unor programe dedicate tineretului care să combine sportul cu dezvoltarea personală și leadership-ul comunitar.
Deschiderea comunității către colaborări cu cluburi sportive din localitățile apropiate.	Resurse financiare limitate pentru investiții în infrastructură sportivă și pentru susținerea cluburilor/asociațiilor locale.

Oportunități	Amenințări
Accesarea fondurilor europene și naționale (PNRR, CNI, AFIR) pentru construcția sau modernizarea bazelor sportive și a sălilor de sport.	Migrarea tinerilor către mediul urban reduce numărul participanților la activitățile sportive locale.
Organizarea de competiții sportive locale și intercomunale (fotbal, ciclism, cros, tenis de masă) care să stimuleze implicarea tinerilor.	Sedentarismul și lipsa implicării în activități sportive pot afecta sănătatea tinerilor pe termen lung.
Crearea de parteneriate cu ONG-uri și asociații sportive pentru implementarea unor programe dedicate copiilor și adolescenților (inclusiv Erasmus +).	Resursele financiare ale administrației pot fi redirectionate către alte priorități, amânând investițiile în sport.
Promovarea turismului activ și de aventură, corelat cu sporturile de agrement (drumeții, ciclism, orientare turistică).	Lipsa unei culturi sportive solide poate menține nivelul scăzut de implicare și performanță.
Posibilitatea includerii activităților sportive în calendarul cultural-comunitar pentru atragerea	Degradarea infrastructurii existente din cauza întreținerii insuficiente și a utilizării

Oportunități	Amenințări
publicului și crearea unui cadru competitiv local.	necorespunzătoare.

DIGITALIZARE ȘI INFRASTRUCTURĂ IT

Puncte tari	Puncte slabe
Conectivitate bună în majoritatea satelor componente, cu acoperire de internet fix și mobil 4G, permițând accesul locuitorilor la servicii online. Primăria dispune de echipamente IT funcționale și de o pagină web oficială prin care publică hotărâri, anunțuri și informații de interes public. Există experiență în utilizarea platformelor electronice pentru depunerea și procesarea documentelor (e-mail, transmitere electronică de formulare). Unele unități de învățământ din comună au dotări IT, ceea ce facilitează alfabetizarea digitală timpurie a elevilor. Disponibilitatea personalului administrativ de a adopta treptat proceduri digitale pentru creșterea eficienței muncii.	Gradul de digitalizare a proceselor interne este redus; multe operațiuni sunt încă gestionate pe suport hârtie. Lipsa unei baze de date integrate pentru evidența populației, agriculturii, impozitelor și altor servicii locale. Absența unui sistem de management electronic al documentelor (document management system – DMS) care să permită trasabilitate și arhivare electronică securizată. Infrastructura IT a instituțiilor publice locale este parțial depășită tehnic, necesitând înlocuire sau modernizare. Nivel scăzut de alfabetizare digitală în rândul unei părți din populație, în special persoane vârstnice. Lipsa unor aplicații mobile dedicate comunicării directe între cetățeni și primărie (raportare probleme, solicitări).

Oportunități	Amenințări
Finanțări nerambursabile prin PNRR și POR pentru modernizarea infrastructurii IT și digitalizarea administrației publice. Posibilitatea de a implementa platforme online	Vulnerabilitate la atacuri cibernetice în lipsa unor soluții avansate de securitate IT și a instruirii personalului. Întârzierea în adoptarea tehnologiilor moderne

pentru plata taxelor, programări online și depunere documente la distanță. Dezvoltarea alfabetizării digitale prin cursuri pentru populație (în special seniori și fermieri) în colaborare cu școlile și ONG-uri. Introducerea de soluții smart village: senzori pentru monitorizarea mediului, iluminat public inteligent, panouri de informare digitală în spații publice. Parteneriate cu operatori de telecomunicații pentru extinderea rețelilor de fibră optică în toate satele.	poate duce la decalaje față de alte localități din județ și la pierderea oportunităților de finanțare. Posibilitatea ca o parte din populație să fie exclusă din serviciile digitale din cauza lipsei competențelor sau a accesului la echipamente. Dependența de furnizorii de servicii IT și telecomunicații poate genera vulnerabilități în caz de întreruperi sau creșteri de costuri. Risc de implementare deficitară a proiectelor de digitalizare dacă acestea nu sunt corelate cu nevoile reale ale comunității și capacitatea de utilizare.

Analiza SWOT realizată pentru comuna Mihăesti relevă o serie de resurse și atuuri valoroase, dar și vulnerabilități și riscuri care trebuie atent gestionate în perioada 2025–2030. Teritoriul comunei se distinge printr-un potențial natural remarcabil, o comunitate locală stabilă, infrastructură de bază funcțională și un nucleu activ de instituții publice. Cu toate acestea, dezvoltarea locală este în continuare limitată de lipsa unor investiții majore, de migrarea populației active și de infrastructura subdimensionată în sectoare-cheie.

În acest context, se conturează necesitatea urgentă de consolidare strategică pe următoarele direcții prioritare:

1. Turism – motor de dezvoltare sustenabilă

Valorificarea patrimoniului natural și cultural al comunei poate transforma Mihăesti într-o destinație de interes regional și național, generând venituri suplimentare și locuri de muncă. Prin punerea în valoare a obiectivelor istorice, a peisajului variat și a tradițiilor locale, turismul poate deveni un sector economic complementar agriculturii, cu beneficii directe asupra comerțului local, meșteșugurilor și serviciilor conexe. Dezvoltarea infrastructurii turistice, a traseelor tematice și a evenimentelor culturale poate atrage vizitatori și investiții private, încurajând un model de turism sustenabil, responsabil față de mediu și comunitate.

2. Sănătate și servicii sociale – piloni ai calității vieții

Accesul la servicii medicale de bază, extinderea asistenței sociale și sprijinirea categoriilor vulnerabile reprezintă condiții esențiale pentru bunăstarea locuitorilor. Consolidarea

infrastructurii sanitare și atragerea de personal medical calificat pot reduce dependența de centrele urbane, iar dezvoltarea unor programe locale de prevenție și educație pentru sănătate va contribui la scăderea incidenței bolilor cronice. În paralel, un sistem de servicii sociale adaptat nevoilor reale ale comunității poate sprijini incluziunea socială, creând un cadru de viață echilibrat și sigur pentru toate categoriile de vârstă.

3. Mediu – protecție, educație, tranziție verde

Conservarea biodiversității, gestionarea responsabilă a resurselor naturale și reducerea poluării sunt elemente fundamentale pentru menținerea calității vieții și pentru adaptarea la schimbările climatice. Prin investiții în colectarea selectivă a deșeurilor, promovarea agriculturii ecologice și utilizarea surselor regenerabile de energie, comuna Mihăesti poate contribui activ la tranziția verde. Educația ecologică, implicarea comunității în acțiuni de protejare a mediului și aplicarea principiului DNSH (Do No Significant Harm) în toate proiectele de dezvoltare vor asigura o creștere sustenabilă și compatibilă cu standardele europene.

4. Economie locală – diversificare și oportunități

Agricultura rămâne un sector strategic pentru Mihăesti, dar diversificarea economică este esențială pentru reziliența comunității. Sprijinirea micilor întreprinderi, atragerea de investiții în prelucrarea produselor agricole, dezvoltarea meșteșugurilor și promovarea lanțurilor scurte de aprovizionare pot stimula economia locală. Digitalizarea afacerilor, accesul la formare profesională și parteneriatele cu alte localități sau mediul privat vor crea noi oportunități de ocupare a forței de muncă și vor reduce dependența de un singur sector economic.

Direcții transversale de dezvoltare strategică

Pentru a asigura o dezvoltare coerentă, sustenabilă și adaptată provocărilor viitorului, comuna Mihăesti are nevoie să adopte o serie de direcții transversale care să completeze sectoarele prioritare deja identificate (educație, sănătate, economie, mediu, turism). Aceste direcții acționează ca piloni de sprijin pentru întreaga comunitate, consolidând capacitatea locală de reziliență, inovare și bună guvernare.

1. Digitalizare și transformare administrativă

Administrația locală are nevoie de modernizare digitală pentru a oferi servicii publice eficiente, transparente și ușor accesibile. Este necesară dezvoltarea unui portal digital unic pentru plăți, depunerea cererilor, acces la documente și interacțiune directă cu cetățenii. Totodată, sistemele informatice interne trebuie actualizate pentru a gestiona eficient arhivele, datele și fluxurile administrative. Introducerea semnăturii electronice, digitalizarea arhivelor și a registrului agricol sau integrarea cu platformele naționale sunt pași esențiali.

2. Smart Village – Sat inteligent

Mihăești poate deveni un exemplu de comunitate rurală modernă prin adoptarea conceptului de *Smart Village*. Aceasta presupune utilizarea tehnologiei pentru îmbunătățirea calității vieții – WiFi public în zonele centrale și instituții, iluminat public inteligent cu senzori, stații de încărcare pentru biciclete sau mașini electrice, precum și monitorizarea digitală a calității aerului sau apei. Astfel, digitalul devine un aliat al dezvoltării rurale.

3. Cultura participativă și implicarea cetățenilor

O administrație modernă înseamnă o comunitate implicată. Mihăești trebuie să își consolideze mecanismele de consultare publică, să promoveze participarea cetățenească și să încurajeze voluntariatul. Forumuri locale, sondaje digitale, bugetare participativă sau grupuri de inițiativă pe diverse teme (tineret, agricultură, seniori) pot contribui semnificativ la o guvernare deschisă și transparentă.

4. Identitate locală și branding de teritoriu

Într-o lume competitivă, chiar și satele trebuie „să se vândă bine”. Mihăești are un patrimoniu natural și cultural de valoare, dar care necesită promovare. Se recomandă dezvoltarea unui brand local (logo, slogan, imagine vizuală coerentă), a unei campanii de promovare „Descoperă Mihăești”, a unui ghid turistic și a unei hărți digitale interactive. Organizarea unui festival anual de tradiții locale sau a unor evenimente tematice poate deveni o ancoră identitară cu impact turistic și economic.

5. Siguranță comunitară și reziliență la crize

În contextul schimbărilor climatice și al riscurilor naturale din zonă (alunecări de teren, cutremure), este esențială crearea unui plan local de prevenție și intervenție în caz de urgență. Dotarea voluntarilor locali, instruirea comunității pentru reacție în caz de dezastre, campanii de conștientizare în școli și activarea unui sistem de alertare local pot salva vieți și resurse.

6. Incluziune socială și sprijin pentru grupuri vulnerabile

O comunitate este puternică atunci când nu lasă pe nimeni în urmă. Mihăești trebuie să continue dezvoltarea unui sistem de sprijin integrat pentru persoanele aflate în situații de risc: bătrâni singuri, copii vulnerabili, familii cu probleme sociale. Se recomandă extinderea serviciilor de consiliere, îndrumare și sprijin, crearea unui centru comunitar multifuncțional și atragerea de proiecte sociale finanțate din fonduri europene sau prin parteneriate cu ONG-uri.

Aceste direcții transversale nu sunt doar complementare, ci esențiale pentru atingerea viziunii de dezvoltare durabilă a comunei. Ele reprezintă răspunsuri proactive la provocările actuale și viitoare, susținând o administrație adaptabilă, o comunitate implicată și un teritoriu competitiv în rețeaua rurală regională.

Capitolul 3: VIZIUNEA ȘI OBIECTIVELE DE DEZVOLTARE

3.1. Fundamentarea formulării viziunii și obiectivelor strategice

Dezvoltarea durabilă a Comunei Mihăești, în contextul provocărilor și oportunităților actuale, presupune o viziune coerentă, integrată și orientată pe termen mediu și lung, însoțită de obiective clare și bine fundamentate. Acest proces de formulare strategică pornește de la o înțelegere profundă a nevoilor comunității locale, a resurselor existente, dar și a tendințelor externe ce pot influența traiectoria dezvoltării comunei.

Misiunea administrației publice locale este aceea de a acționa constant și responsabil în interesul comunității, asigurând un cadru administrativ eficient, transparent și centrat pe cetățean. Primăria Mihăești își propune să fie un catalizator al schimbării pozitive, sprijinind inițiativa locală, atragerea investițiilor și creșterea calității vieții prin servicii publice moderne, orientate spre sustenabilitate, incluziune și adaptabilitate.

Viziunea de dezvoltare a Comunei Mihăești

Viziunea pentru perioada 2025–2030 poziționează Mihăești ca o comună rurală inteligentă, bine conectată, ecologică și echitabilă, în care resursele locale sunt valorificate responsabil, iar cetățenii se bucură de oportunități egale în educație, sănătate, economie și participare publică. Se urmărește consolidarea unei comunități prospere și reziliente, care respectă valorile tradiționale, dar se adaptează noilor cerințe ale dezvoltării durabile, cu un accent ferm pe protecția mediului, digitalizare și inovare socială.

Această viziune se bazează pe mai multe direcții strategice:

- Creșterea calității infrastructurii și a serviciilor publice;
- Promovarea turismului local și a identității culturale;
- Diversificarea economică prin sprijinirea antreprenoriatului;
- Protejarea mediului și tranziția ecologică;
- Modernizarea educației și susținerea capitalului uman;
- Dezvoltarea parteneriatelor interinstituționale și atragerea fondurilor europene.

Fundamente valorice și principii directoare

Pentru atingerea acestor obiective, administrația publică locală se ghidează după un set de valori fundamentale, ce definesc modul de guvernare locală și raportul instituției cu cetățenii:

- Profesionalism și inovație, în fiecare decizie și inițiativă administrativă;
- Transparență și responsabilitate, în exercitarea actului de guvernare;
- Eficiență și adaptabilitate, în gestionarea resurselor și a provocărilor

- Integritate și etică profesională, în conduita personalului și în relațiile publice;
- Orientare către cetățean, prin servicii accesibile, moderne și centrate pe nevoi reale;
- Respect pentru diversitate, în promovarea egalității de șanse și a coeziunii sociale;
- Dialog deschis și participare civică, pentru o administrație ancorată în realitățile comunității.

De asemenea, funcționarea aparatului administrativ se bazează pe aplicarea Codului de conduită și etică profesională, reflectând:

- Aplicarea corectă a legii, cu imparțialitate și independență operațională;
- Asumarea responsabilității pentru calitatea deciziilor și rezultatelor instituționale;
- Promovarea libertății de exprimare în limitele bunei-cuviințe și legalității;
- Respectarea drepturilor tuturor cetățenilor și combaterea discriminării;
- Susținerea dezvoltării profesionale continue și a bunei reputații instituționale.
- Fundamentarea obiectivelor strategice

Obiectivele strategice care derivă din această viziune sunt construite pe analiza SWOT realizată, corelate cu prioritățile locale și naționale, precum și cu direcțiile de finanțare ale Uniunii Europene. Ele acoperă dimensiuni esențiale ale dezvoltării durabile, precum:

- Acces echitabil la educație și sănătate de calitate;
- Creșterea gradului de conectivitate și mobilitate locală;
- Dezvoltarea infrastructurii edilitare și digitale;
- Stimularea economiei locale prin agricultură ecologică, turism și IMM-uri;
- Reducerea vulnerabilității climatice și promovarea tranziției verzi;
- Creșterea capacității administrative și guvernantei participative.

În ansamblu, această fundamentare susține necesitatea unei abordări strategice integrate, în care resursele locale, potențialul uman și patrimoniul natural și cultural să fie valorificate într-o manieră sustenabilă, cu impact pozitiv pe termen lung asupra întregii comunități.

Formularea viziunii și a obiectivelor strategice pentru dezvoltarea Comunei Mihăești în perioada 2025–2030 s-a realizat în urma unui proces riguros, etapizat și fundamentat, care a integrat analiza aprofundată a situației locale, corelarea cu strategiile de dezvoltare de nivel superior și consultarea activă a comunității. Scopul acestui demers a fost acela de a construi o direcție strategică realistă, coerentă și ancorată în nevoile concrete ale comunei, dar și în oportunitățile oferite de contextul regional, național și european.

1. Fundamentul analitic: diagnostic multisectorial

Punctul de plecare l-a reprezentat analiza diagnostic a teritoriului, desfășurată pe principalele dimensiuni ale dezvoltării locale, cu scopul de a înțelege provocările structurale și potențialul specific al comunei:

- Profilul socio-demografic indică un declin al populației, însoțit de îmbătrânirea demografică și migrația externă, elemente care afectează reziliența comunității și sustenabilitatea serviciilor.
- Economia locală se remarcă printr-o dependență semnificativă de agricultură, cu o slabă diversificare a activităților economice, resurse valorificate insuficient și un potențial antreprenorial neexploatat.
- Infrastructura și serviciile publice se află într-un stadiu de dezvoltare insuficient, existând discontinuități în rețelele edilitare, lipsă de utilități esențiale și conectivitate redusă.
- Starea mediului reflectă vulnerabilități crescânde, asociate riscurilor climatice, poluării punctuale, deșeurilor gestionate deficitar și presiunii asupra resurselor naturale.
- Capacitatea administrativă este limitată de un număr redus de angajați, lipsa formării continue, slaba digitalizare și deficitul de expertiză specifică în atragerea fondurilor externe.

2. Integrarea strategică: alinierea la documentele programatice superioare

Pentru a asigura coerența strategică și eligibilitatea viitoarelor proiecte de investiții, analiza internă a fost completată prin corelarea cu o serie de strategii și planuri de dezvoltare relevante:

- Strategia de Specializare Inteligentă a Regiunii Sud-Vest Oltenia, care pune accent pe valorificarea avantajelor competitive teritoriale;
- Planul de Dezvoltare Regională SV Oltenia 2021–2027, care oferă direcții clare privind digitalizarea, infrastructura și tranziția verde;
- Strategia Națională pentru Dezvoltare Teritorială, care promovează coeziunea spațială și creșterea echilibrată a zonelor rurale;
- Pactul Verde European și Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă, care trasează obiective transversale în domeniul climei, energiei, economiei circulare și echității sociale.

Această corelare strategică a permis adaptarea obiectivelor locale la marile tendințe și condiționalități europene, oferind un cadru de acțiune actualizat și sustenabil.

3. Componenta participativă: consultarea actorilor locali

Un element definitoriu al procesului de planificare l-a constituit consultarea activă a comunității locale. Aceasta a avut loc prin:

- întâlniri și interviuri tematice cu reprezentanți ai administrației publice, funcționari, consilieri locali;
- dialoguri aplicate cu fermieri, antreprenori, cadre didactice, lideri religioși și reprezentanți ai ONG-urilor;
- colectarea de sugestii din partea cetățenilor, focalizate în special pe priorități privind infrastructura, sănătatea, educația, siguranța publică și protecția mediului.

Această dimensiune participativă a oferit o perspectivă realistă asupra așteptărilor și problemelor cotidiene ale locuitorilor, contribuind decisiv la conturarea unei strategii ancorate în realitățile locale.

4. Identificarea provocărilor și a oportunităților strategice

În urma integrării celor trei componente – analiza internă, corelarea strategică și consultarea publică – au fost conturate provocările-cheie ce trebuie abordate cu prioritate:

- depopularea și îmbătrânirea populației;
- lipsa locurilor de muncă și migrarea forței de muncă;
- nivel redus de infrastructură și utilități;
- presiuni asupra mediului natural și riscuri climatice;
- capacitate administrativă limitată pentru atragerea de finanțări și implementarea de proiecte complexe.

În același timp, oportunitățile identificate deschid perspective de transformare:

- valorificarea potențialului agricol și natural prin tehnologii sustenabile;
- atragerea fondurilor europene și guvernamentale pentru dezvoltarea infrastructurii edilitare și sociale;
- promovarea turismului rural și a produselor locale ca piloni ai revitalizării economice;
- dezvoltarea parteneriatelor intercomunale și a inițiativelor integrate pentru educație, sănătate și servicii sociale.

Această etapă de formulare strategică a oferit o bază solidă pentru definirea misiunii, viziunii și direcțiilor de acțiune ale Comunei Mihăesti pentru următorii ani, asigurând coerență, participare și aliniere la tendințele durabile ale dezvoltării teritoriale.

Viziunea și obiectivele strategice ale Comunei Mihăesti au fost conturate printr-un proces coerent, transparent și riguros, fundamentat pe analiza detaliată a contextului local și pe o largă participare comunitară. Această abordare integrată a permis alinierea aspirațiilor comunității cu realitățile teritoriale și cu direcțiile de dezvoltare promovate la nivel național și european.

În definirea acestora au fost avute în vedere următoarele elemente esențiale:

- Aspirațiile comunității locale, identificate direct în cadrul consultărilor cu cetățenii, actorii instituționali, antreprenorii, profesori, reprezentanți ai cultelor și ai societății civile. Acestea reflectă dorința pentru o comună modernă, funcțională, cu oportunități pentru toți și o viață de calitate.
- Constrângerile teritoriale și administrative, generate de resursele bugetare limitate, de capacitatea instituțională redusă și de infrastructura încă deficitară, au fost analizate în mod realist pentru a fundamenta măsuri fezabile și etapizate.
- Alinierea la politicile publice naționale și europene, care maximizează accesul la finanțări nerambursabile și integrează comuna într-un cadru strategic mai larg, orientat spre coeziune, digitalizare și tranziție verde.
- Necesitatea unei dezvoltări durabile, inteligente și incluzive, care să integreze protecția mediului, combaterea inegalităților, digitalizarea serviciilor publice și diversificarea economiei locale.
- Flexibilitatea strategică, gândită ca un principiu transversal care permite adaptarea obiectivelor și măsurilor la schimbările socio-economice, la disponibilitatea resurselor și la feedback-ul constant al comunității.

Pe baza acestui cadru de reflecție și analiză, au fost formulate obiective strategice și specifice, structurate în jurul unor direcții de acțiune prioritare, cu un caracter integrat și interdependent:

- Modernizarea infrastructurii și serviciilor publice – prin investiții în rețele edilitare, drumuri, transport, utilități și digitalizare administrativă;
- Diversificarea economiei locale și sprijinirea antreprenoriatului – prin promovarea inițiativei private, atragerea investitorilor și valorificarea durabilă a resurselor agricole și turistice;
- Creșterea calității vieții – prin dezvoltarea serviciilor de educație, sănătate, cultură și sport, dar și prin măsuri de protecție a mediului și de reducere a excluziunii sociale;
- Consolidarea capacității instituționale a administrației publice locale – prin întărirea resurselor umane, digitalizarea proceselor și implementarea unui management performant al proiectelor;
- Promovarea coeziunii sociale și a participării civice – prin implicarea cetățenilor în procesul decizional, susținerea voluntariatului și întărirea rețelelor locale de sprijin.

Această fundamentare strategică oferă cadrul logic, coerent și operațional necesar implementării unei viziuni de dezvoltare sustenabilă pentru Comuna Mihăești. Prin asumarea direcțiilor menționate, administrația locală își propune nu doar să răspundă provocărilor actuale, ci și să

valorifice fiecare oportunitate pentru a construi, în mod progresiv și incluziv, o comunitate puternică, dinamică și rezilientă până în anul 2030 și dincolo de acesta.

3.1.1. Principii de planificare integrată

Fundamentarea planificării strategice integrate pentru dezvoltarea Comunei Mihăești

Planificarea strategică integrată stă la baza elaborării direcțiilor de dezvoltare ale Comunei Mihăești, oferind un cadru coerent, participativ și adaptabil, în care prioritățile locale sunt corelate cu politicile publice relevante și cu resursele existente. Această abordare permite nu doar definirea clară a obiectivelor, ci și implementarea sustenabilă a unor măsuri care să aducă beneficii reale comunității, pe termen mediu și lung.

Procesul de elaborare a Strategiei de Dezvoltare Durabilă pentru perioada 2025–2030 a fost ghidat de o serie de principii esențiale, care definesc caracterul integrat, eficient și orientat spre impact al intervențiilor planificate:

1. Coerență teritorială și tematică

Strategia se bazează pe o armonizare riguroasă între prioritățile locale și documentele programatice elaborate la nivel superior. Obiectivele propuse pentru Comuna Mihăești se aliniază direcțiilor stabilite prin:

- Strategia de dezvoltare a județului Vâlcea;
- Programul Regional Sud-Vest Oltenia 2021–2027;
- Strategia Națională pentru Dezvoltare Teritorială;
- Pactul Verde European și obiectivele de neutralitate climatică;
- Agenda 2030 pentru Dezvoltare locală.

Această corelare strategică asigură nu doar relevanța demersului, ci și accesul sporit la oportunități de finanțare prin fonduri naționale și europene.

2. Abordare integrată și multisectorială

Planificarea strategică nu se limitează la un singur domeniu de intervenție, ci propune o viziune sistemică asupra dezvoltării comunei. Se urmărește o integrare coerentă între investițiile în infrastructură, dezvoltarea economică, îmbunătățirea educației și a sănătății, protecția mediului, promovarea culturii și furnizarea serviciilor sociale.

Astfel, de exemplu, dezvoltarea infrastructurii rutiere este abordată în relație cu extinderea rețelelor de utilități, cu facilitarea accesului la servicii publice esențiale și cu creșterea mobilității forței de muncă.

3. Participare și implicare comunitară

Strategia este rezultatul unui proces participativ autentic, în care cetățenii și actorii locali au avut un rol activ în toate etapele: de la diagnosticarea nevoilor, până la formularea măsurilor strategice. Consultarea publică s-a realizat prin:

- întâlniri și ateliere de lucru cu reprezentanții administrației publice locale;
- discuții aplicate cu fermieri, antreprenori, cadre didactice, lideri religioși și ONG-uri;
- colectarea de opinii și sugestii din partea cetățenilor privind prioritățile de investiții.

Acest proces de consultare a contribuit la creșterea legitimității documentului și va facilita asumarea obiectivelor în faza de implementare.

4. Fundamentare pe dovezi și date reale

Toate măsurile incluse în strategie sunt susținute de o analiză detaliată și pluridimensională, care a utilizat:

- date statistice oficiale (INS, APIA, ADR Sud-Vest Oltenia);
- documente urbanistice și planuri anterioare;
- observații de teren și interviuri calitative;
- corelări cu tendințele socio-economice identificate la nivel regional și național.

Astfel, deciziile strategice nu sunt intuitive sau arbitrare, ci reflectă realitatea obiectivă a comunei și perspectivele sale de dezvoltare.

5. Sustenabilitate și reziliență

Toate direcțiile de acțiune propuse respectă principiile dezvoltării durabile și urmăresc:

- protejarea mediului și conservarea resurselor naturale;
- creșterea eficienței energetice și tranziția către surse de energie regenerabilă;
- asigurarea accesului echitabil la servicii publice de calitate pentru toți cetățenii;
- adaptarea locală la schimbările climatice și reducerea riscurilor naturale.

Strategia promovează echilibrul între dimensiunea economică, socială și ecologică a dezvoltării locale.

6. Flexibilitate și adaptabilitate

Strategia de dezvoltare a Comunei Mihăești a fost concepută ca un instrument dinamic, care permite actualizarea periodică a priorităților, în funcție de:

- modificările legislative și administrative;
- apariția unor noi surse de finanțare;
- nevoile emergente ale comunității;
- evoluția contextului socio-economic general.

Această flexibilitate garantează menținerea relevanței strategiei pe întreaga durată a implementării.

7. Guvernanță locală și eficiență instituțională

Strategia încurajează consolidarea capacității administrative a comunei, prin:

- digitalizarea proceselor interne și facilitarea accesului cetățenilor la servicii electronice;
- perfecționarea continuă a funcționarilor publici;
- implementarea unui management performant al proiectelor;
- consolidarea parteneriatelor cu sectorul economic și societatea civilă.

O administrație publică locală eficientă, transparentă și deschisă este pilonul esențial al unei dezvoltări sustenabile.

Prin aplicarea acestor principii, Strategia de Dezvoltare Durabilă a Comunei Mihăești se conturează ca un document solid, realist și adaptat specificului local, dar totodată ancorat în viziunea strategică a dezvoltării europene. Este un instrument prin care administrația locală își asumă responsabilitatea de a transforma resursele existente și potențialul comunitar în oportunități reale de creștere, coeziune și bunăstare.

3.2. Concept de dezvoltare spațială

Dezvoltarea spațială a Comunei Mihăești reprezintă un proces strategic prin care se urmărește modelarea coerentă și echilibrată a teritoriului, astfel încât acesta să răspundă eficient nevoilor actuale și viitoare ale comunității. Viziunea spațială propusă pentru perioada 2025–2030 are la bază valorificarea integrată a resurselor teritoriale locale – naturale, economice, sociale și culturale – și corelarea acestora cu tendințele de dezvoltare regională, națională și europeană.

Pornind de la specificul comunei – o așezare rurală cu un teritoriu eterogen, format din mai multe sate cu caracteristici și niveluri de dezvoltare diferite – strategia spațială vizează atât coeziunea internă, cât și inserția funcțională a localității într-un context teritorial mai larg.

1. Principii generale ale dezvoltării spațiale

Fundamentul planificării spațiale în comuna Mihăești este constituit dintr-o serie de principii esențiale care ghidează modul de utilizare a teritoriului și orientarea investițiilor publice:

- Dezvoltare policentrică echilibrată

Se promovează o abordare integrată și echitabilă a teritoriului comunei, încurajând dezvoltarea tuturor satelor componente – Arsanca, Bârsești, Buleta (reședința), Govora, Gurișoara, Măgura, Mihăești, Munteni, Negreni, Rugetu, Scărișoara, Stupărei și Vulpuești – prin investiții în

infrastructura de bază, servicii publice, educație, sănătate și mobilitate. Scopul este reducerea disparităților intra-comunale și consolidarea unei rețele locale funcționale.

- **Funcționalitate și conectivitate teritorială**

Strategia pune accent pe îmbunătățirea legăturilor rutiere și a rețelelor tehnico-edilitare, astfel încât fiecare zonă a comunei să devină accesibilă, bine racordată la infrastructurile critice și conectată cu centrele urbane apropiate. Mobilitatea, accesul la locuri de muncă, educație, sănătate și piețe de desfacere depind de această conectivitate funcțională.

- **Protejarea și valorificarea locală a resurselor naturale**

Se urmărește conservarea fondului agricol valoros, a pădurilor, pajiștilor și apelor ca resurse strategice pentru economia locală, dar și pentru echilibrul ecologic și identitatea rurală. Intervențiile vor viza menținerea fertilității solului, prevenirea defrișărilor necontrolate și gestionarea locală a biodiversității locale.

- **Eficiență în utilizarea terenurilor**

Pentru a evita extinderea necontrolată și risipa de resurse, strategiile de investiții vor fi concentrate în zonele construibile existente sau în cele cu un potențial urbanistic clar, în corelare cu planurile urbanistice locale. Astfel, se evită fragmentarea peisajului rural și se protejează caracterul specific al așezărilor.

- **Adaptare și reziliență la schimbările climatice**

Având în vedere expunerea teritoriului la riscuri climatice (alunecări de teren, secetă, inundații), planificarea spațială integrează măsuri concrete de creștere a rezilienței: plantarea de perdele forestiere, amenajarea de spații verzi și umbrite, realizarea de zone de retenție a apelor pluviale, modernizarea rețelelor de apă și canalizare, încurajarea agriculturii inteligente și a surselor alternative de energie.

Această concepție strategică asupra dezvoltării spațiale a Comunei Mihăești va contribui la crearea unui cadru coerent pentru atragerea investițiilor, îmbunătățirea condițiilor de trai, protejarea patrimoniului natural și cultural și asigurarea unei tranziții durabile către o comunitate rurală modernă, funcțională și bine conectată.

Zonare funcțională

a. Dezvoltare policentrică

- Susținerea unei evoluții echilibrate în toate cele 9 sate componente – Arsanca, Bârsești, Buleta (reședința), Govora, Gurișoara, Măgura, Mihăești, Munteni, Negreni, Rugetu, Scărișoara, Stupărei și Vulpuești – prin infrastructură și servicii care să reducă disparitățile locale.

- Conectivitate și interdependență funcțională: modernizarea și întreținerea rețelei de drumuri județene și comunale (și legăturile către localitățile vecine), precum și îmbunătățirea utilităților publice și a infrastructurii de telecomunicații pentru a facilita mobilitatea și accesul la servicii.
- Conservarea patrimoniului natural: protejarea zonelor agricole fertile și a pădurilor din arealul colinar și de luncă al Oltului, valorificând aceste resurse atât ca active ecologice, cât și economice.
- Utilizare eficientă a terenurilor: orientarea investițiilor către zone cu infrastructură existentă, prevenind extinderea necontrolată a construcțiilor și degradarea peisajului rural.
- Reziliență la schimbările climatice: implementarea perdelelor forestiere, zonelor verzi și a lucrărilor de prevenire a riscurilor naturale (inundații, alunecări de teren, secetă).

b. Zonă centrală – Satul Mihăesti

- Centru administrativ și de servicii: Primăria, școli gimnaziale, grădinițe, dispensar uman, Cămin Cultural, unități comerciale.
- Priorități: modernizarea centrului civic, reabilitarea și extinderea rețelelor edilitare, amenajarea de spații publice integrate (parcuri, zone pietonale, parcări).

c. Zonă de servicii și comerț – Satul Mihăesti și zonele adiacente

- Potențial de dezvoltare: activități comerciale, servicii pentru populație și logistică rurală, în special în proximitatea drumurilor cu trafic ridicat.
- Zone rezidențiale tradiționale: extindere controlată și modernizare în perimetrele deja locuite, cu prioritate pentru dotarea cu infrastructură (drumuri, iluminat public, alimentare cu apă, canalizare).
- Sprijin pentru economia rurală: încurajarea gospodăriilor agricole familiale și a micilor procesatori locali.

d. Zonă agricolă activă

- Suprafețe agricole Comuna dispune de 1 681 ha teren arabil și 1 025 ha pășuni & fânețe. Raportat la aria UAT (~5 600 ha), rezultă că suprafața agricolă menționată însumează ~2 706 ha (~48,3%), din care arabilul reprezintă ~30,0% din totalul comunei, iar pășunile & fânețele ~18,3%. În interiorul acestui portofoliu agricol, ponderea arabilului este ~62,1%, iar a pajiștilor permanente ~37,9%..
- Direcții prioritare: stimularea agriculturii ecologice și a zootehniei, crearea de puncte locale de colectare, sprijin tehnic și asociere pentru fermieri.

e. Zone naturale și ecoturistice

- Resurse: terenuri forestiere, lunca și malurile Oltului, cursuri de apă secundare (pârâul Coișca și afluenții).
- Valorizare: amenajarea de trasee de agrement, zone de picnic, perdele forestiere și programe de educație ecologică, dezvoltarea ecoturismului în corelare cu tradițiile locale.

f. Zone în tranziție

- Destinație: terenuri agricole subutilizate sau construcții abandonate care pot fi reconvertite pentru activități productive, locuințe, servicii sau spații verzi, în funcție de necesitățile comunității și oportunitățile de finanțare.

Perspective de dezvoltare

- Agricultură ecologică și antreprenorială: extinderea culturilor ecologice, susținerea tinerilor fermieri și diversificarea activităților rurale.
- Turism sustenabil: punerea în valoare a peisajului natural și obiectivelor locale (schite, vechi biserici, tradiții), prin includerea în circuite turistice județene.
- Infrastructură și mediu: dezvoltarea rețelelor de apă și canalizare, instalarea de iluminat LED, gestionarea locală a deșeurilor și adaptarea la climă.
- Spații publice și comunitare: amenajarea centrelor de sat, locuri de joacă, cămine culturale cu rol activ pentru viața locală.
- Guvernanță și reziliență instituțională: continuarea digitalizării administrației, dezvoltarea capacității de accesare a fondurilor și implicarea cetățenilor.

De ce această abordare spațială contează

- Integrează realitățile geografice cu strategia de dezvoltare, evitând planificarea fragmentată
- Valorifică potențialul local și natural, transformând resursele în active economice și turistice.
- Stabilește direcții clare pentru finanțări europene, asigurând compatibilitate cu POR și PNRR.
- Construiește o comunitate mai rezilientă, adaptată la provocări climatice și sociale.
- Generează un cadru echilibrat, în care dezvoltarea umană și protecția mediului merg mână în mână.

Prin această fundamentare, Comuna Mihăești își clarifică direcția de acțiune pentru următorii ani, configurând un model de dezvoltare locală, adaptată specificului local, capabilă să transforme provocările în oportunități și să aducă beneficii tangibile locuitorilor.

Pentru a susține dezvoltarea coerentă și echilibrată a teritoriului său, Comuna Mihăești își fundamentează planificarea spațială pe o serie de direcții strategice, adaptate atât nevoilor reale ale localității, cât și potențialului său natural, agricol și turistic. Comuna beneficiază de un relief variat, de resurse agricole importante și de o poziție relativ favorabilă în raport cu rețelele de transport regional.

Principalele direcții de intervenție spațială sunt:

- Modernizarea și extinderea infrastructurii rutiere

Prioritară este reabilitarea drumurilor comunale și vicinale din toate cele 9 sate componente – Arsanca, Bârsești, Buleta (reședința), Govora, Gurișoara, Măgura, Mihăești, Munteni, Negreni, Rugetu, Scărișoara, Stupărei și Vulpuești – cu accent pe asigurarea accesului către zonele agricole, gospodării izolate și obiective turistice. Se va urmări și îmbunătățirea conexiunilor cu drumurile județene, principalele artere de tranzit local, care facilitează legătura cu Râmnicu Vâlcea și localitățile învecinate.

- Extinderea rețelelor de utilități publice

Se are în vedere continuarea și extinderea investițiilor în rețele de alimentare cu apă potabilă, canalizare menajeră, energie electrică și internet de mare viteză, în special în zonele cu populație dispersată și în satele cu potențial agricol sau turistic ridicat. Prioritate vor avea sectoarele neacoperite integral, precum și acele zone unde infrastructura este învechită și insuficientă pentru cerințele actuale.

- Consolidarea centrului administrativ din satul Mihăești (reședința comunei)

Fiind nucleul administrativ și principalul centru de servicii, satul Mihăești va beneficia de modernizarea clădirii primăriei, reamenajarea zonei adiacente (parcare, trotuare, iluminat public), precum și de dotări pentru interacțiunea digitală cu cetățenii, inclusiv ghișee electronice și platforme online pentru depunerea documentelor.

- Sprijinirea agriculturii locale prin infrastructură de suport

Se propune amenajarea de micro-platforme agroalimentare pentru depozitare, prelucrare primară și valorificare a produselor locale, amplasate strategic în zone cu potențial agricol ridicat. În paralel, se va investi în drumuri agricole și în asigurarea accesului la utilități pentru ferme și gospodării agricole.

- Crearea și modernizarea spațiilor publice

În toate satele componente se vor amenaja sau reamenaja parcuri, locuri de joacă, terenuri de sport și zone pentru evenimente comunitare. Aceste investiții vor contribui la revitalizarea vieții sociale și recreative, oferind tinerilor și copiilor un mediu sigur și atractiv.

- Reconvertirea terenurilor degradate

Se vor identifica terenurile cu potențial de reabilitare ecologică (terenuri în pantă, abandonate, erodate) pentru transformarea lor în perdele forestiere, pășuni gestionate durabil, livezi sau spații verzi comunitare. Această măsură are rolul de a preveni degradarea mediului și de a crește reziliența la schimbările climatice.

- Valorificarea patrimoniului natural și turistic

Prin resursele locale – păduri, pajiști, malurile Oltului și zonele colinare – se vor dezvolta trasee tematice pentru drumeții și ciclism, precum și infrastructuri ecoturistice de bază (panouri informative, foișoare, puncte de belvedere). Obiectivul este stimularea turismului rural și activ, corelat cu tradițiile și evenimentele culturale ale comunei.

Comuna Mihăești nu evoluează în izolare, ci ca parte a unei rețele rurale–urbane din centrul județului Vâlcea, cu legături directe către municipiul Râmnicu Vâlcea (≈ 14 km) și în proximitate imediată de orașele Băbeni (limitrof spre sud) și Băile Govora (limitrof spre vest). Teritoriul administrativ se învecinează: la nord cu Ocnele Mari și Bunești, la sud cu Băbeni și Mihăești, la est cu Râmnicu Vâlcea, iar la vest cu Băile Govora și Frâncești — context care concentrează oportunități economice, administrative, educaționale și de sănătate în arealul apropiat.

Strategia de dezvoltare spațială are în vedere valorificarea acestei poziționări prin:

- Îmbunătățirea conectivității rutiere cu rețeaua județeană și națională, precum și prin optimizarea traseelor de transport public pentru naveta școlară și profesională.
- Asigurarea accesului la rețele digitale performante (internet de mare viteză și acoperire mobilă extinsă) pentru toate satele componente, astfel încât locuitorii, inclusiv cei din zone izolate, să poată beneficia de servicii moderne – educație online, telemedicină, comerț electronic și e-guvernare.
- Dezvoltarea de parteneriate intercomunale cu UAT-urile vecine pentru atragerea de fonduri europene comune, partajarea serviciilor publice (sănătate, asistență socială, gestionarea deșeurilor), precum și pentru crearea de circuite turistice integrate ce valorifică resursele naturale și culturale ale zonei colinare și de luncă a Oltului.

Această abordare integrată și corelată spațial permite Comunei Mihăești să își valorifice atuurile – mediul natural bine conservat, comunitatea rurală activă și tradițiile locale – într-un mod sustenabil, adaptat realităților regionale și cerințelor unei dezvoltări armonizate.

3.3. Viziunea 2030

Viziunea de dezvoltare a Comunei Mihăești pentru orizontul de timp 2030 reflectă direcția strategică asumată de administrația locală și aspirațiile legitime ale comunității pentru un viitor rural modern, echilibrat și incluziv. Această proiecție de viitor nu este o simplă declarație de intenție, ci rezultatul unui proces sistematic și participativ de analiză, consultare și corelare cu strategiile relevante la nivel județean, național și european.

Mihăești anului 2030 este gândit ca o comună rezilientă și dinamică, care își valorifică în mod sustenabil potențialul agricol, turistic și uman, fără a-și pierde identitatea culturală și rurală. Este un spațiu în care toate categoriile de cetățeni – copii, tineri, adulți, vârstnici – se pot dezvolta în siguranță, cu sprijinul unei administrații eficiente, transparente și deschise colaborării.

1. Comunitate activă și incluzivă

Până în 2030, Mihăești își propune să devină o comună în care niciun cetățean nu este lăsat în urmă. Accesul la educație de calitate, servicii sociale funcționale și sprijin personalizat pentru grupurile vulnerabile (vârstnici singuri, copii aflați în risc de sărăcie, persoane cu dizabilități) va fi extins și consolidat. Programele de implicare civică, voluntariat și educație pentru cetățenie activă vor întări coeziunea comunitară și vor revitaliza spiritul de solidaritate rurală.

2. Infrastructură modernizată și servicii publice accesibile

Viziunea propune racordarea tuturor satelor componente – Arsanca, Bârsești, Buleta (reședința), Govora, Gurișoara, Măgura, Mihăești, Munteni, Negreni, Rugetu, Scărișoara, Stupărei și Vulpuești – la rețele moderne și funcționale de apă potabilă, canalizare, electricitate și internet de mare viteză. Investițiile în drumuri comunale, rețele de iluminat public, transport local și spații publice vor transforma peisajul local într-unul demn de secolul XXI: sigur, curat, adaptat tuturor vârstelor și nevoilor, inclusiv persoanelor cu mobilitate redusă.

3. Economie rurală diversificată și sustenabilă

Agricultura va rămâne pilonul de bază al economiei locale, dar va fi reformată profund: sprijin pentru ferme de familie, extinderea agriculturii ecologice, formare profesională pentru tinerii fermieri și integrarea în lanțuri scurte de aprovizionare locală. Turismul rural, bazat pe tradiții, natură și gastronomie autentică, va deveni o oportunitate de afaceri pentru numeroși localnici. Comuna va încuraja inițiative antreprenoriale care pun în valoare resursele locale – produse tradiționale, meșteșuguri, pensiuni, experiențe turistice personalizate. În același timp, vor fi create condiții atractive pentru tinerii care aleg să se întoarcă în comună sau pentru investitori interesați de dezvoltare rurală sustenabilă.

4. Protecția mediului și reziliență climatică

Într-un context de schimbări climatice accelerate, Mihăesti va acționa ca o comună responsabilă ecologic: vor fi implementate măsuri de conservare a pădurilor, de împădurire a zonelor afectate de eroziune, de utilizare rațională a terenurilor agricole și de creștere a biodiversității. Se vor dezvolta spații verzi, zone de retenție a apei, infrastructuri albastre-verzi, iar colectarea selectivă a deșeurilor și utilizarea energiei regenerabile vor deveni practici generalizate. Agricultură și gospodăriile vor fi sprijinite să adopte tehnologii prietenoase cu mediul, ca parte din adaptarea la provocările climatice.

5. Educație, cultură și identitate locală

Mihăesti va continua să investească în modernizarea unităților de învățământ, accesul la educație digitală și în formarea profesională continuă, adaptată la cerințele pieței și ale comunității. În paralel, se va pune accent pe promovarea patrimoniului cultural imaterial – tradiții, meșteșuguri, obiceiuri locale – integrându-le în viața comunității și în oferta turistică. Comuna își va păstra identitatea rurală autentică, chiar și în contextul proceselor de modernizare, devenind un exemplu de ruralitate vie, în care progresul merge mână în mână cu respectul pentru rădăcini.

6. Administrație locală eficientă, digitalizată și participativă

Până în 2030, administrația publică locală va deveni un instrument performant și prietenos în slujba cetățenilor. Digitalizarea completă a proceselor administrative, transparența decizională, accesul online la documente și servicii, dar și bugetarea participativă vor întări încrederea între autoritate și cetățeni. Totodată, comuna se va integra activ în rețele intercomunale și regionale, pentru a beneficia de proiecte comune, schimburi de bune practici și o mai bună reprezentare în structurile decizionale județene și regionale.

Această viziune este nu doar un orizont de dorit, ci un angajament asumat de întreaga comunitate, construit pe o înțelegere realistă a punctelor tari și slabe ale localității, dar și pe o dorință colectivă de schimbare pozitivă. Comuna Mihăesti se poziționează astfel ca un model de dezvoltare rurală locală, în care echilibrul între om, natură și economie devine fundamentul unui viitor mai bun.

3.4 Obiective strategice și specifice de dezvoltare

Pornind de la viziunea de dezvoltare asumată pentru comuna Mihăesti, administrația locală formulează un set clar și coerent de obiective strategice și obiective specifice pentru perioada 2025–2030, cu o proiecție extinsă până în anul 2030. Aceste obiective reprezintă fundamentul intervențiilor viitoare și sunt concepute astfel încât să răspundă în mod direct nevoilor comunității, să valorifice resursele locale și să se integreze în direcțiile de dezvoltare promovate la nivel regional, național și european.

Procesul de definire a obiectivelor a avut la bază o analiză riguroasă a realităților teritoriale – sociale, economice, infrastructurale și de mediu – și a urmărit să transpună în acțiuni concrete aspirația unei comunități mai prospere, incluzive și reziliente.

Astfel, obiectivele formulate reflectă o viziune integrată a dezvoltării, în care se acordă prioritate următoarelor dimensiuni esențiale:

- Îmbunătățirea calității vieții prin acces extins și echitabil la infrastructură, servicii publice și utilități moderne;
- Consolidarea economiei locale prin sprijinirea agriculturii durabile, a antreprenoriatului rural și a turismului responsabil;
- Protejarea mediului și adaptarea la schimbările climatice, printr-o abordare sustenabilă a utilizării resurselor naturale și a energiei;
- Modernizarea administrației publice, prin digitalizare, eficientizare și promovarea transparenței;
- Întărirea coeziunii sociale, prin educație de calitate, sprijin pentru categoriile vulnerabile și valorificarea patrimoniului cultural și identitar.

Obiectivele strategice ale comunei Mihăești sunt gândite nu doar ca răspunsuri la provocările actuale, ci ca instrumente concrete prin care comuna se poate transforma într-un spațiu rural modern, în care dezvoltarea economică se realizează în echilibru cu protecția mediului, iar progresul social este inclusiv, participativ și durabil.

Obiectiv Strategic 1: Creșterea calității vieții și accesului echitabil la servicii publice moderne

Obiective specifice:

- *Modernizarea și extinderea infrastructurii de transport (drumuri comunale, căi de acces către terenuri agricole, legături intersate).*

Direcții de acțiune / rezultate așteptate:

- Creșterea gradului de siguranță în ceea ce privește circulația rutieră pe drumurile locale.
- Asigurarea conectivității între toate satele comunei prin drumuri modernizate.
- Facilitarea accesului la terenurile agricole și valorificarea potențialului agricol.
- Reducerea timpului de deplasare și creșterea accesibilității la servicii și instituții.
- Îmbunătățirea accesului la rețelele de transport intercomunal și județean.

- *Reabilitarea și extinderea rețelelor de apă, canalizare, energie electrică și internet în toate satele componente.*

Direcții de acțiune / rezultate așteptate:

- Alinierea la standardele europene în materie de utilități publice.
 - Creșterea gradului de confort și siguranță în gospodării.
 - Reducerea pierderilor și a riscurilor de avarii în rețelele vechi.
 - Creșterea atractivității comunei pentru locuire și investiții.
 - Asigurarea accesului la internet de mare viteză ca suport pentru educație, economie și administrație digitală.
- *Îmbunătățirea accesului la servicii de sănătate, inclusiv dotarea dispensarului și dezvoltarea serviciilor de asistență socială.*

Direcții de acțiune / rezultate așteptate:

- Creșterea accesibilității și calității serviciilor medicale locale.
 - Reducerea timpului de intervenție și diagnostic pentru locuitori.
 - Creșterea gradului de acoperire a nevoilor de asistență socială în rândul categoriilor vulnerabile.
 - Asigurarea unei baze materiale moderne și funcționale pentru serviciile medicale și sociale.
 - Creșterea nivelului de informare și prevenție în rândul populației privind sănătatea.
- *Amenajarea spațiilor publice (parcuri, locuri de joacă, zone pietonale, platforme de recreere, Amenajarea de piste pentru bicicliști).*

Direcții de acțiune / rezultate așteptate:

- Creșterea satisfacției locuitorilor prin asigurarea unor spații de calitate pentru petrecerea timpului liber.
 - Promovarea incluziunii sociale și a interacțiunii comunitare.
 - Creșterea atractivității comunei pentru familii tinere și turiști
 - Asigurarea accesibilității pentru toate categoriile de vârstă, inclusiv persoane cu dizabilități.
 - Creșterea nivelului de siguranță în spațiile publice.
- *Dezvoltarea infrastructurii educaționale și susținerea programelor extracurriculare.*

Direcții de acțiune / rezultate așteptate:

- Creșterea calității procesului educațional prin infrastructură modernizată.
- Asigurarea unui mediu educațional sigur, sănătos și stimulatив pentru elevi.
- Creșterea participării școlare și reducerea abandonului
- Dezvoltarea de competențe complementare prin activități extracurriculare (culturale, sportive, ecologice etc.).
- Sprijinirea formării continue a cadrelor didactice și implicarea comunității în actul educațional.

Obiectiv Strategic 2: Diversificarea economiei locale și susținerea antreprenoriatului rural

Obiective specifice:

- *Sprijinirea agriculturii durabile și ecologice, cu accent pe produsele locale și lanțuri scurte de aprovizionare.*

Direcții de acțiune / rezultate așteptate:

- Creșterea ponderii produselor locale ecologice pe piața regională.
- Îmbunătățirea calității solului și reducerea impactului negativ asupra mediului.
- Valorificarea superioară a resurselor naturale locale prin metode agricole prietenoase cu mediul.
- Stimularea consumului de produse locale și reducerea dependenței de lanțurile lungi de aprovizionare.
- Dezvoltarea unei imagini identitare a comunei ca promotoare de agricultură sustenabilă.

- *Încurajarea formării de asociații agricole și cooperare între fermieri.*

Direcții de acțiune / rezultate așteptate:

- Creșterea capacității de negociere a fermierilor în raport cu intermediarii și piețele de desfacere.
 - Facilitarea accesului colectiv la utilaje, tehnologii și servicii specializate.
 - Acces mai facil la finanțare nerambursabilă pentru grupuri organizate.
 - Promovarea unei agriculturi colaborative, orientată spre eficiență economică.
 - Întărirea coeziunii și solidarității în rândul producătorilor agricoli locali.
- *Dezvoltarea unor micro-platforme agroalimentare și puncte de colectare în apropierea zonelor de producție.*

Direcții de acțiune / rezultate așteptate:

- Reducerea pierderilor de produse agricole perisabile.
 - Facilitarea procesului de colectare și distribuție a produselor în condiții igienice și eficiente.
 - Sprijinirea procesării primare la nivel local, cu valoare adăugată.
 - Creșterea veniturilor micilor fermieri prin vânzare directă sau integrată.
 - Conectarea mai rapidă a producției locale la piețele urbane și regionale.
- *Promovarea inițiativelor de economie socială și a micilor afaceri în domeniul meșteșugurilor, turismului, comerțului local.*

Direcții de acțiune / rezultate așteptate:

- Crearea de locuri de muncă locale, în special pentru persoane vulnerabile sau defavorizate.
 - Revitalizarea meșteșugurilor tradiționale ca resursă economică și culturală.
 - Dezvoltarea unei oferte turistice integrate (turism rural, gastronomic, cultural).
 - Creșterea vizibilității produselor și serviciilor locale pe platforme digitale și în târguri regionale.
 - Stimularea inițiativei antreprenoriale în rândul tinerilor și al femeilor.
- *Creșterea capacității de atragere a investițiilor private și a fondurilor nerambursabile în domeniul economic.*

Direcții de acțiune / rezultate așteptate:

- Dezvoltarea unui portofoliu de proiecte pregătite pentru finanțare.
- Îmbunătățirea imaginii comunei ca destinație favorabilă investițiilor.
- Întărirea capacității administrative de scriere, depunere și implementare a proiectelor.
- Sprijinirea antreprenorilor locali în accesarea programelor naționale și europene.
- Crearea unui cadru predictibil și prietenos pentru investitori prin măsuri de sprijin și facilități locale.

Obiectiv Strategic 3: Dezvoltarea turismului durabil și valorificarea patrimoniului local

Obiective specifice:

- *Identificarea și promovarea obiectivelor turistice locale (situri arheologice, biserici, peisaje, tradiții).*

Direcții de acțiune / rezultate așteptate:

- Crearea unei hărți interactive cu toate obiectivele de interes turistic din comună.
- Restaurare, reabilitare, consolidare, unități de cult/biserici precum și restaurarea picturii; punerea în valoare a acestora,
- Creșterea numărului de vizitatori prin promovarea online și offline a patrimoniului local.
- Valorificarea patrimoniului arheologic, natural și religios prin ghidaj local, panouri informative și pliante.
- Conectarea istoriei și tradițiilor locale la experiențe turistice autentice.
- Implicarea comunității locale în punerea în valoare a patrimoniului imaterial (povești, obiceiuri, gastronomie).

- *Amenajarea de trasee ecoturistice tematice (pentru drumeții, biciclete, turism ecvestru)*

Direcții de acțiune / rezultate așteptate:

- Dezvoltarea infrastructurii verzi pentru activități de recreere și turism activ.
- Crearea de trasee marcate, sigure și atractive, cu puncte de belvedere și zone de popas.
- Diversificarea tipurilor de turism practicate (cicloturism, turism ecvestru, turism de natură).
- Creșterea duratei medii a sejururilor în zonă și a atractivității comunei pentru familii și grupuri.
- Promovarea ecoturismului ca alternativă sustenabilă și integrată în mediul rural.

- *Crearea de spații de cazare prin agroturism și stimularea inițiativelor private în turism.*

Direcții de acțiune / rezultate așteptate:

- Creșterea numărului de unități de cazare în gospodăriile rurale tradiționale.
- Atracția investitorilor locali în amenajarea de pensiuni, căsuțe de vacanță și campinguri.
- Oferirea unei experiențe autentice turiștilor: gastronomie locală, activități agricole, meșteșuguri.
- Crearea de pachete turistice tematice, în colaborare cu actorii economici locali.
- Accesarea de fonduri nerambursabile pentru sprijinirea agroturismului și turismului de familie.

- *Realizarea unui brand turistic local și a unei strategii de promovare coerente*

Direcții de acțiune / rezultate așteptate:

- Elaborarea unui concept identitar vizual (logo, slogan, poveste de brand) specific comunei.
 - Creșterea vizibilității comunei pe platformele online de turism și în rețelele de promovare județene.
 - Participarea la târguri și evenimente de promovare turistică.
 - Promovarea activă a comunei prin social media, materiale video, broșuri și aplicații mobile.
 - Construirea unei reputații turistice pozitive, asociate cu autenticitate, natură și ospitalitate.
- *Integrarea comunei în rețele turistice regionale și parteneriate cu alte localități.*

Direcții de acțiune / rezultate așteptate:

- Creșterea fluxului de turiști prin includerea Mihăestiului în circuite turistice regionale.
- Aderarea la asociații de promovare turistică județene sau intercomunale.
- Dezvoltarea de trasee comune cu localități vecine (ex. trasee cultural-spirituale, gastronomice).
- Realizarea de proiecte comune transfrontaliere sau cu sprijin european.
- Promovarea turismului de cooperare ca motor de dezvoltare locală și regională.

Obiectiv Strategic 4: Protejarea mediului și creșterea rezilienței la schimbările climatice

Obiective specifice:

- *Implementarea măsurilor de prevenție și adaptare la riscurile climatice (perdele forestiere, retenție de apă, reîmpăduriri).*

Direcții de acțiune / rezultate așteptate:

- Reducerea riscurilor de alunecări de teren și eroziune prin perdele forestiere și lucrări de stabilizare.
- Amenajarea zonelor de retenție a apei pentru prevenirea inundațiilor și combaterea secetei.
- Extinderea suprafețelor împădurite în zonele vulnerabile ecologic
- Îmbunătățirea calității solului și refacerea ecosistemelor locale.
- Integrarea principiilor de adaptare la schimbări climatice în documentațiile de urbanism și planificare locală.

- *Dezvoltarea infrastructurii de colectare selectivă și reciclare.*

Direcții de acțiune / rezultate așteptate:

- Crearea de puncte de colectare selectivă în toate satele componente.
- Creșterea ratei de colectare separată a deșeurilor și reducerea cantității de deșeuri depozitate.
- Îmbunătățirea logisticii de transport și prelucrare a deșeurilor reciclabile.
- Implementarea de campanii periodice de informare și responsabilizare privind reciclarea.
- Colaborare cu operatori specializați pentru eficientizarea circuitului deșeurilor.

- *Promovarea utilizării energiilor regenerabile în gospodării și în clădirile publice.*

Direcții de acțiune / rezultate așteptate:

- Dotarea clădirilor publice cu panouri fotovoltaice și sisteme de eficiență energetică.
- Stimularea cetățenilor și antreprenorilor locali să adopte surse verzi de energie (solară, microhidro, biomasă).
- Accesarea de fonduri nerambursabile pentru tranziția energetică în gospodăriile vulnerabile.
- Reducerea amprente de carbon a comunei.
- Dezvoltarea unui ghid local de bune practici privind energia regenerabilă.

- *Valorificarea potențialului natural al terenurilor degradate prin reconversie ecologică.*

Direcții de acțiune / rezultate așteptate:

- Reintroducerea în circuitul economic și ecologic a terenurilor neproductive prin reîmpăduriri și refuncționalizări verzi.
- Amenajarea de spații verzi, zone umede sau habitate ecologice pe suprafețele degradate.
- Creșterea valorii de mediu și recreative a acestor terenuri.
- Reducerea fenomenelor de deșertificare locală și refacerea biodiversității.
- Integrarea acestor spații în rețeaua ecoturistică locală.

- *Creșterea nivelului de conștientizare ecologică în rândul populației.*

Direcții de acțiune / rezultate așteptate:

- Organizarea de campanii de educație ecologică în școli și în comunitate.
- Dezvoltarea de parteneriate cu ONG-uri de mediu și instituții educaționale.

- Implicarea cetățenilor în acțiuni de voluntariat ecologic (plantări, ecologizări, concursuri tematice).
- Stimularea formării de grupuri comunitare de inițiativă pentru protecția mediului.
- Crearea unui program permanent de informare privind riscurile climatice și bunele practici de protejare a naturii.

Obiectiv Strategic 5: Consolidarea capitalului uman și susținerea educației, culturii și identității locale

Obiective specifice:

- *Susținerea educației timpurii, școlare și a formării profesionale pentru tineri și adulți.*

Direcții de acțiune / rezultate așteptate:

- Creșterea accesului la educație preșcolară prin modernizarea grădinițelor și sprijinirea familiilor vulnerabile.
- Îmbunătățirea condițiilor materiale și digitale din școlile comunei.
- Dezvoltarea unor parteneriate cu licee și centre de formare profesională din județ pentru a susține integrarea socio-profesională a tinerilor.
- Creșterea competențelor tinerilor și adulților prin cursuri de calificare și recalificare.
- Promovarea educației remediale și programelor de tip „Școală după școală” pentru reducerea abandonului școlar.

- *Înființarea de centre de învățare permanentă și sprijinirea reconversiei profesionale.*

Direcții de acțiune / rezultate așteptate:

- Amenajarea unui centru comunitar de învățare și formare continuă accesibil tuturor categoriilor de vârstă.
- Colaborarea cu instituții educaționale și organizații non-guvernamentale pentru furnizarea de cursuri de competențe digitale, antreprenariat, agricultură ecologică etc.
- Creșterea adaptabilității forței de muncă locale la cerințele pieței prin programe de reconversie profesională.
- Sprijin pentru integrarea profesională a tinerilor reveniți din străinătate sau a celor în căutare de noi competențe.
- Crearea unui mecanism de identificare a nevoilor locale de formare.

- *Conservarea și promovarea patrimoniului cultural imaterial (obiceiuri, meșteșuguri, tradiții).*

Direcții de acțiune / rezultate așteptate:

- Documentarea, arhivarea și promovarea tradițiilor, obiceiurilor locale și portului popular specific zonei.
- Susținerea meșteșugarilor locali prin târguri, ateliere și inițiative de economie creativă.
- Integrarea patrimoniului cultural în curricula școlară și în proiectele educaționale extracurriculare.
- Dezvoltarea de proiecte culturale intergeneraționale care să implice bătrânii satului în transmiterea tradițiilor.
- Colaborarea cu instituții culturale județene pentru sprijin logistic și promovare.

- *Dezvoltarea ofertei culturale și implicarea tinerilor în viața comunitară.*

Direcții de acțiune / rezultate așteptate:

- Organizarea periodică a evenimentelor culturale, festivaluri locale și manifestări tradiționale.
- Crearea de platforme pentru exprimarea creativă a tinerilor (trupe de teatru, ansambluri folclorice, ateliere artistice).
- Implicarea elevilor și tinerilor în proiecte civice, educative și culturale locale.
- Promovarea lecturii și accesului la cultură prin modernizarea bibliotecii comunale.
- Dezvoltarea unui calendar cultural anual care să devină reper identitar pentru comunitate.

- *Crearea unor spații multifuncționale pentru activități educative, artistice și sportive.*

Direcții de acțiune / rezultate așteptate:

- Amenajarea unor centre comunitare moderne care să găzduiască activități culturale, educative și sportive.
- Dotarea cu echipamente necesare pentru desfășurarea activităților de educație non-formală și sport.
- Crearea de parteneriate cu școli, ONG-uri și autorități pentru utilizarea acestor spații în mod constant.
- Asigurarea accesului copiilor și tinerilor din toate satele comunei la facilități de timp liber și formare.

- Promovarea acestor spații ca locuri de întâlnire și coeziune socială pentru întreaga comunitate.

Obiectiv Strategic 6: Modernizarea administrației locale și promovarea bunei guvernări

Obiective specifice:

- *Digitalizarea serviciilor publice și a proceselor administrative.*

Direcții de acțiune / rezultate așteptate:

- Implementarea unui sistem digital integrat de gestiune a documentelor și serviciilor publice.
 - Crearea unei platforme online funcționale pentru depunerea cererilor, eliberarea de acte și urmărirea solicitărilor.
 - Creșterea eficienței și vitezei în procesarea documentelor administrative.
 - Asigurarea interoperabilității cu alte sisteme informatice naționale și județene.
 - Dezvoltarea competențelor digitale ale personalului din primărie.
- *Creșterea gradului de transparență și implicare cetățenească (consultări publice, bugetare participativă).*

Direcții de acțiune / rezultate așteptate:

- Publicarea transparentă și accesibilă a tuturor hotărârilor, proiectelor de investiții și cheltuielilor bugetare.
 - Organizarea periodică de consultări publice și dezbateri tematice cu cetățenii.
 - Implementarea unui sistem de bugetare participativă, prin care cetățenii pot propune și vota proiecte locale.
 - Înființarea unui birou de relații cu publicul modernizat, cu program extins și asistență digitală.
 - Promovarea implicării tinerilor și a actorilor locali în luarea deciziilor administrative.
- *Îmbunătățirea capacității de atragere și gestionare a proiectelor cu finanțare externă.*

Direcții de acțiune / rezultate așteptate:

- Înființarea unei unități specializate pentru scrierea, depunerea și implementarea proiectelor.
- Dezvoltarea de competențe tehnice în atragerea fondurilor europene și guvernamentale.

- Accesarea programelor relevante pentru digitalizare, infrastructură, turism, educație și mediu.
 - Creșterea ratei de absorbție a fondurilor nerambursabile.
 - Stabilirea unui mecanism de monitorizare și evaluare a proiectelor în derulare.
- *Profesionalizarea resursei umane din administrație prin formare continuă.*

Direcții de acțiune / rezultate așteptate:

- Elaborarea unui plan anual de formare profesională pentru angajații din administrație.
 - Participarea la cursuri acreditate, seminarii și conferințe relevante.
 - Introducerea unui sistem de evaluare a performanței bazat pe obiective clare și măsurabile.
 - Îmbunătățirea comunicării și colaborării interne în cadrul instituției.
 - Crearea unui cadru motivațional pentru menținerea personalului calificat.
- *Dezvoltarea de parteneriate intercomunale pentru furnizarea unor servicii integrate și eficiente.*

Direcții de acțiune / rezultate așteptate:

- Inițierea și extinderea cooperării în cadrul Asociațiilor de Dezvoltare Intercomunitară (ADI).
- Parteneriate pentru furnizarea de servicii precum salubritate, transport public, infrastructură comună.
- Accesarea în comun a fondurilor europene pentru proiecte regionale.
- Transfer de bune practici între unitățile administrativ-teritoriale vecine.
- Promovarea conceptului de guvernare colaborativă la nivel local și zonal.

Obiectiv Strategic 7: Promovarea coeziunii sociale, siguranței și implicării civice

Obiective specifice:

- *Crearea unor mecanisme locale de sprijin pentru grupurile vulnerabile (persoane în vârstă, familii cu venituri reduse, persoane cu dizabilități), inclusiv prin extinderea serviciilor de îngrijire la domiciliu și facilitarea accesului la informații și sprijin social.*

Direcții de acțiune / rezultate așteptate:

- Extinderea serviciilor de îngrijire la domiciliu pentru persoanele vârstnice și dependente.
- Înființarea unui punct local de informare și asistență socială pentru populația vulnerabilă.

- Realizarea de campanii locale de informare privind drepturile sociale și accesul la sprijin.
 - Încheierea de parteneriate cu ONG-uri, parohii și voluntari pentru susținerea acestor categorii.
 - Asigurarea accesului egal la servicii sociale în toate satele componente.
- *Îmbunătățirea nivelului de siguranță publică, prin:*
 - *extinderea iluminatului public în zonele periferice,*
 - *instalarea de camere de supraveghere în puncte sensibile*
 - *colaborarea cu structurile MAI pentru prevenirea delicvenței.*

Direcții de acțiune / rezultate așteptate:

- Extinderea iluminatului public în toate zonele cu vizibilitate redusă sau cu risc sporit.
 - Instalarea unui sistem modern de camere de supraveghere în puncte cheie din comună.
 - Crearea unui mecanism de semnalare rapidă a incidentelor (linie verde/locală sau aplicație).
 - Intensificarea colaborării cu Poliția și Jandarmeria pentru patrulare regulate și activități preventive.
 - Informarea populației prin campanii de educație privind prevenirea delicvenței și siguranța în comunitate.
- *Crearea unui sistem local de voluntariat, care să mobilizeze cetățenii în sprijinul celor vulnerabili, în acțiuni ecologice, culturale sau de răspuns rapid în caz de urgențe.*

Direcții de acțiune / rezultate așteptate:

- Înființarea unei rețele locale de voluntari din rândul tinerilor, profesorilor, pensionarilor activi.
 - Organizarea de activități periodice de ecologizare, sprijin social, reparații minore, etc.
 - Elaborarea unui regulament local al voluntariatului și a unor mecanisme de recunoaștere (diplome, festivități, tabere)
 - Crearea unei baze de date cu voluntari și nevoi identificate în comunitate.
 - Realizarea de parteneriate active cu școala, biserica, medicii de familie și asociațiile locale.
- *Organizarea periodică de forumuri cetățenești, ateliere de consultare publică și sesiuni de educație civică, în special pentru tineri și elevi, în parteneriat cu școala și biserica.*

Direcții de acțiune / rezultate așteptate:

- Organizarea anuală a unor întâlniri cetățenești pe teme de interes comunitar (transport, educație, mediu).
 - Inițierea de ateliere pentru elevi privind implicarea civică, democrația locală și valorile comunitare.
 - Implicarea școlii, preoților și liderilor locali în campanii de mobilizare civică.
 - Promovarea dezbaterilor comunitare deschise și a mecanismelor participative (chestionare, consultări).
 - Realizarea de materiale educative locale despre drepturi, responsabilități și implicare.
- *Promovarea valorilor comunitare, a respectului reciproc și a responsabilității colective, prin campanii locale, festivaluri, întâlniri comunitare tematice și proiecte intergeneraționale.*

Direcții de acțiune / rezultate așteptate:

- Organizarea de festivaluri tradiționale și evenimente tematice care unesc generațiile și satele comunei.
- Derularea unor campanii de informare privind toleranța, respectul reciproc și solidaritatea.
- Crearea de programe intergeneraționale (copii – seniori) pentru transmiterea valorilor și sprijin reciproc.
- Sprijinirea grupurilor de inițiativă civică în promovarea coeziunii și înfrumusețarea spațiului public.
- Amenajarea unor spații comunitare pentru întâlniri, activități culturale și sociale accesibile tuturor.

Obiectivele strategice definite pentru perioada de planificare reprezintă fundamentul concretizării Viziunii Mihăesti 2030. Ele vor fi transpuse în proiecte clare, realizabile și eligibile pentru finanțare, însoțite de instrumente eficiente de monitorizare, evaluare și ajustare pe parcursul implementării.

Prin această abordare, administrația locală își propune să transforme comuna Mihăesti într-un spațiu rural durabil, competitiv și bine guvernat, în care fiecare cetățean să beneficieze de condiții de trai decente, oportunități reale de dezvoltare personală și profesională, precum și de un mediu sigur, curat și prietenos.

Scopul final este acela de a construi o comunitate rurală modernă, incluzivă și rezilientă, capabilă să răspundă provocărilor actuale și viitoare, cu un grad ridicat de coeziune socială și cu o administrație eficientă, în dialog permanent cu cetățenii.

CAPITOLUL 4: DIRECȚII DE ACȚIUNE. POLITICI ȘI PROGRAME DE DEZVOLTARE

Strategia de dezvoltare durabilă a comunei Mihăești pentru perioada 2025–2030 este construită pe un cadru strategic integrat, capabil să asigure un echilibru între răspunsul la nevoile imediate ale comunității și orientarea către un model de dezvoltare sustenabilă, adaptat realităților locale.

Această abordare integrată presupune corelarea intervențiilor din diverse domenii – infrastructură, economie, educație, sănătate, turism, mediu, guvernare – într-un plan coerent, etapizat și realist, care ține cont de interdependența dintre politicile publice și complexitatea provocărilor cu care se confruntă comuna.

Fundamentul acestei strategii îl reprezintă o analiză profundă și riguroasă a contextului local, realizată prin corelarea datelor statistice, a observațiilor de teren și a consultărilor comunitare cu actorii locali – administrație, cetățeni, antreprenori, cadre didactice, reprezentanți ai cultelor și ai societății civile. Această diagnoză a pus în evidență nu doar vulnerabilitățile structurale (depopulare, lipsa locurilor de muncă, infrastructură deficitară, risc climatic), ci și un potențial important de valorificat: patrimoniu natural și cultural valoros, poziție geografică avantajoasă, diversitate agricolă și capital social activ.

Prin urmare, Strategia nu propune o serie de măsuri disparate, ci un plan coerent de intervenții complementare, care urmăresc să transforme comuna Mihăești într-un spațiu rural modern, conectat, rezilient și atractiv. Fiecare obiectiv strategic este tratat ca parte a unui sistem interdependent, iar soluțiile propuse sunt adaptabile în funcție de evoluția contextului socio-economic, a surselor de finanțare disponibile și a gradului de implicare comunitară.

Această viziune integrată oferă un cadru de acțiune flexibil și sustenabil, capabil să asigure:

- modernizarea infrastructurii fizice și digitale,
- diversificarea economică și sprijinirea inițiativei antreprenoriale,
- protecția mediului și adaptarea la schimbările climatice,
- consolidarea serviciilor sociale și educaționale,
- stimularea turismului durabil și a identității locale,

- profesionalizarea administrației și implicarea activă a cetățenilor.

Astfel, comuna Mihăești se angajează într-un proces de dezvoltare durabilă și coerentă, în care intervențiile strategice nu doar răspund provocărilor actuale, ci creează condițiile pentru un viitor echilibrat, prosper și incluziv pentru toți locuitorii săi.

În completarea viziunii integratoare asupra dezvoltării teritoriale, Strategia Comunei Mihăești pentru perioada 2025–2030 pune accent pe corelarea directă dintre realitățile locale – atât din perspectiva provocărilor cât și a oportunităților – și intervențiile publice planificate. Abordarea strategică a fost construită pe principii de incluziune, durabilitate, complementaritate și guvernanță participativă, definind un cadru coerent, echilibrat și adaptabil.

1. Analiza realistă a contextului local: punctul de plecare pentru intervenții strategice

Strategia s-a fundamentat pe o diagnoză teritorială profundă, care a identificat o serie de dezechilibre cu impact direct asupra calității vieții: infrastructură rutieră și utilitară incompletă, acces deficitar la servicii publice esențiale, nivel scăzut de digitalizare, migrație semnificativă a tinerilor, potențial economic insuficient valorificat și o vulnerabilitate accentuată a categoriilor sociale defavorizate. Aceste aspecte au fost analizate în corelație cu tendințele regionale și naționale, oferind un cadru realist și fundamentat pentru formularea obiectivelor strategice și a măsurilor de intervenție.

2. Activarea potențialului local ca motor al dezvoltării durabile

În paralel cu identificarea problemelor, strategia a pus în valoare resursele tangibile și intangibile ale comunei: terenuri agricole fertile, potențial turistic neexploatat, patrimoniu cultural viu, capital uman motivat și o administrație locală receptivă. Din această sinergie între provocări și resurse a rezultat un model de dezvoltare echilibrat, în care măsurile propuse maximizează efectele pozitive în plan economic, social și ecologic. Toate intervențiile sunt astfel gândite încât să genereze impact sistemic și să creeze valoare adăugată în mod sustenabil.

3. Intervenții integrate pentru o dezvoltare multisectorială coerentă

Strategia promovează o abordare multisectorială, în care domeniile de intervenție nu sunt tratate izolat, ci ca părți ale unui sistem unitar, aflate într-o relație de complementaritate funcțională:

- Modernizarea infrastructurii (drumuri, rețele edilitare, conectivitate digitală) susține mobilitatea populației, accesul la educație și sănătate, dar și activarea potențialului turistic și economic;
- Dezvoltarea educațională este corelată cu măsuri de combatere a abandonului școlar, formarea profesională și sprijinul acordat familiilor defavorizate;

- Sprijinirea antreprenoriatului rural este legată de valorificarea produselor locale, lanțuri scurte de aprovizionare, promovarea unei identități locale și atragerea de fonduri;
- Protejarea mediului și reabilitarea spațiilor verzi sunt integrate cu dezvoltarea ecoturismului, reconversia terenurilor degradate și educația ecologică;
- Activitățile culturale, sportive și civice contribuie la coeziunea comunității, participarea cetățenească și dezvoltarea capitalului social.
- Această arhitectură logică și coerentă asigură convergența între obiectivele strategice și rezultatele așteptate, evitând fragmentarea resurselor și dublarea intervențiilor.

4. Coeziune socială și acces echitabil la oportunități pentru toți

Una dintre dimensiunile transversale fundamentale ale strategiei o reprezintă promovarea echității și coeziunii sociale. Comuna Mihăesti urmărește să devină un spațiu în care fiecare cetățean, indiferent de vârstă, venit, nivel de educație sau stare de sănătate, are acces la sprijin, oportunități și un mediu de viață sigur. În acest sens, se propune:

- Dezvoltarea de servicii sociale și de îngrijire la domiciliu;
- Extinderea sprijinului educațional pentru copiii și tinerii din medii vulnerabile;
- Crearea de oportunități de formare și integrare profesională;
- Amenajarea de spații publice accesibile și sigure;
- Promovarea voluntariatului și a solidarității intergeneraționale

Fiecare investiție majoră este evaluată inclusiv prin prisma impactului social și a contribuției sale la reducerea inegalităților.

5. Dezvoltare teritorială integrată prin cooperare intercomunală

Strategia recunoaște faptul că dezvoltarea locală nu poate fi izolată de dinamica regională. Prin urmare, Mihăesti își propune integrarea funcțională în rețele teritoriale mai largi, prin:

- Colaborări intercomunale pentru proiecte comune (turism, infrastructură, servicii publice);
- Conectarea mai bună a satelor la centre de servicii și piețe regionale;
- Parteneriate cu autoritățile județene, ONG-uri și mediul privat pentru atragerea de resurse și expertiză;
- Participarea în rețele de bune practici și în inițiative europene de dezvoltare rurală.

Acest tip de cooperare asigură scalabilitatea intervențiilor și maximizarea impactului strategic.

6. Un cadru de guvernare sustenabilă și participativă, orientat spre viitor

Documentul strategic nu este unul rigid, ci conceput ca un instrument viu, supus revizuirii și actualizării periodice. Prin stabilirea unui sistem de monitorizare și evaluare, bazat pe indicatori

clari și mecanisme de feedback, administrația locală se angajează să mențină o direcție de dezvoltare adaptabilă și responsabilă. Totodată, comuna își asumă consolidarea unui model de guvernare participativă, în care cetățenii sunt parte activă în procesul decizional, de la consultarea inițială la implementare și evaluare.

4.1. Aspecte cheie în formularea politicilor și programelor

Politicile și programele de dezvoltare elaborate în cadrul Strategiei Comunei Mihăești 2025–2030 sunt construite pe o viziune integrată, adaptată specificului rural și ancorată în realitățile teritoriale, instituționale și sociale ale localității. Acestea reflectă nu doar orientările strategice stabilite la nivel local, ci și o serie de principii-cheie menite să asigure coerența, sustenabilitatea și impactul intervențiilor planificate.

1. Alinierea la strategiile naționale, regionale și județene

Politicile locale sunt corelate cu documentele strategice de referință precum:

- Strategia Națională de Dezvoltare Durabilă a României,
- Programul Regional Sud-Vest Oltenia 2021–2027,
- Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR),
- Strategia de dezvoltare durabilă a județului Vâlcea.

Această aliniere strategică asigură atât coerența intervențiilor la nivel macro-teritorial, cât și eligibilitatea pentru accesarea fondurilor europene și guvernamentale.

2. Fundamente participative: vocea comunității

Programele propuse reflectă rezultatele unui amplu proces de consultare publică și cercetare participativă, care a inclus:

- dialoguri directe cu cetățenii și actorii relevanți (agricultori, profesori, lideri religioși, tineri),
- colectarea de sugestii, nevoi și priorități,
- validarea viziunii comune prin intermediul consiliului local și al aparatului administrativ.

Această componentă participativă a oferit legitimitate măsurilor formulate și a contribuit la o planificare ancorată în realitatea locală.

3. Principiul dezvoltării durabile

Toate politicile sunt ghidate de echilibrul între:

- progresul economic local (diversificare, inovare, antreprenoriat),
- coeziunea socială (echitate, incluziune, acces universal la servicii)

- protecția mediului și adaptarea la schimbările climatice (resiliență ecologică, valorificarea durabilă a resurselor naturale).

4. Realism bugetar și capacitate instituțională

Selectarea și etapizarea intervențiilor se face în funcție de:

- resursele disponibile (buget local, fonduri nerambursabile),
- gradul de maturitate al proiectelor,
- capacitatea administrativă de implementare, care include personalul existent, competențele tehnice și nivelul de digitalizare al administrației.

Această abordare asigură fezabilitatea și sustenabilitatea programelor propuse.

5. Promovarea incluziunii sociale și echității

Toate politicile locale au în vedere sprijinirea categoriilor vulnerabile și reducerea decalajelor sociale:

- acces la educație, servicii sociale și sănătate pentru copii, vârstnici, persoane cu dizabilități;
- amenajarea de spații publice sigure și accesibile;
- facilitarea inserției socio-profesionale și educaționale a tinerilor.

6. Parteneriate locale și colaborare interinstituțională

Strategia susține formarea și consolidarea de parteneriate funcționale între:

- administrația locală și alte UAT-uri din zonă,
- școli, ONG-uri, unități de cult
- mediul economic și instituții județene sau regionale.

Prin aceste parteneriate, se urmărește dezvoltarea unor proiecte comune, eficiența utilizării resurselor și generarea unui impact extins la nivel teritorial.

7. Digitalizare și eficiență în administrație

Transformarea digitală a administrației publice locale este esențială pentru:

- creșterea eficienței și transparenței în furnizarea serviciilor publice
- reducerea birocrăției;
- facilitarea comunicării cu cetățenii și a implicării acestora în procesele decizionale.

8. Adaptabilitate climatică și mediu sănătos

Toate programele integrate au în vedere reducerea vulnerabilității la schimbările climatice, prin:

- măsuri de adaptare (infrastructură verde-albastră, perdele forestiere, gospodărire responsabilă a apei),
- promovarea surselor regenerabile de energie,

- reconversia ecologică a terenurilor degradate și refacerea ecosistemelor.

Aceste principii stau la baza formulării coerente a programelor și proiectelor strategice pentru perioada 2025–2030, constituind totodată pilonii care vor susține dezvoltarea sustenabilă și echilibrată a comunei Mihăești în perspectiva anului 2030.

4.2. Lista politicilor și programelor de dezvoltare

Conceptul de dezvoltare durabilă, în centrul căruia se află echilibrul între progresul economic, echitatea socială și protecția mediului, are o semnificație deosebită pentru planificarea strategică a localităților rurale. O definiție de referință a fost formulată în anul 1987, de către Comisia Mondială pentru Mediu și Dezvoltare a Națiunilor Unite (cunoscută și sub numele de Comisia Brundtland), conform căreia dezvoltarea durabilă este „satisfacerea nevoilor generațiilor prezente fără a compromite posibilitatea generațiilor viitoare de a-și satisface propriile nevoi”.

În același spirit, Lester R. Brown, analist de mediu recunoscut, subliniază că sustenabilitatea reprezintă „un concept ecologic cu implicații economice profunde”, în care o societate durabilă este aceea care își modelează sistemul economic și social astfel încât resursele naturale și sistemele de suport ale vieții să fie păstrate intacte pentru viitor.

Pornind de la aceste fundamente, Strategia de Dezvoltare Durabilă a Comunei Mihăești 2025–2030 a fost concepută pentru a susține transformarea localității într-o comunitate rezilientă, incluzivă și echilibrată, prin valorificarea potențialului local, protejarea patrimoniului natural și consolidarea capitalului uman.

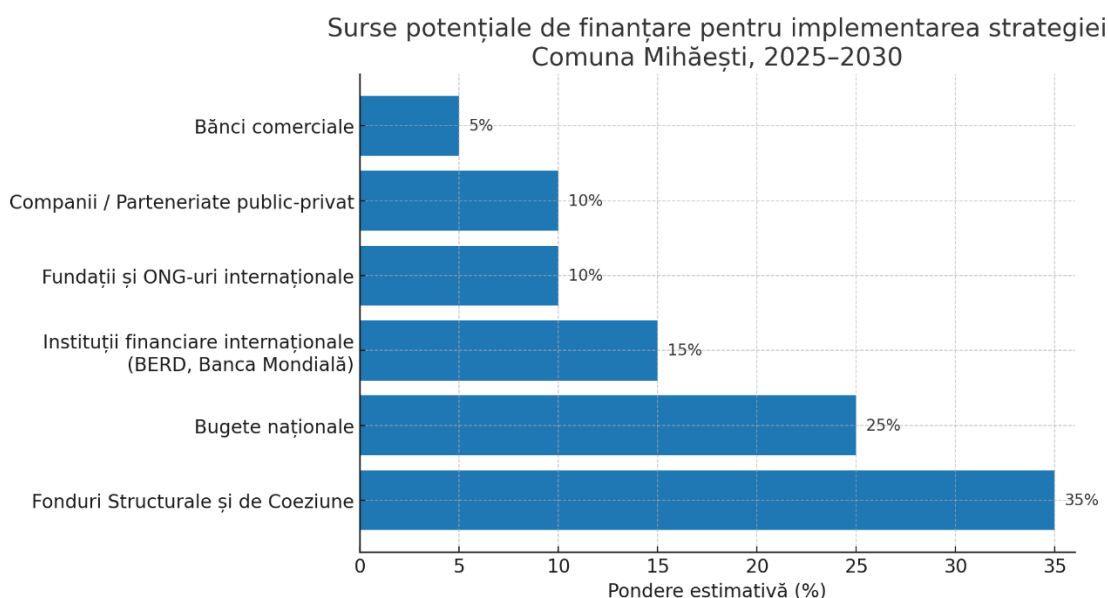
Această strategie se aliniază la prioritățile Programului Național de Dezvoltare 2021–2027, precum și la direcțiile de acțiune promovate la nivel județean și regional, având ca obiectiv general îmbunătățirea calității vieții pentru toți cetățenii, fără a compromite sustenabilitatea pe termen lung.

O societate durabilă este aceea în care dezvoltarea este inclusivă, sănătoasă și echitabilă, unde nevoile actuale ale oamenilor sunt îndeplinite fără a crea dezechilibre pentru viitor. Într-un astfel de model, bunăstarea personală, coeziunea socială și oportunitățile egale sunt piloni esențiali ai politicilor publice.

Surse de finanțare pentru implementarea strategiei

Pentru a transforma viziunea strategică în proiecte concrete, măsurabile și de impact, este esențială identificarea unor surse sustenabile de finanțare. Strategia vizează mobilizarea mai multor categorii de fonduri, care pot contribui la implementarea proiectelor locale în perioada 2025–2030:

- Fonduri structurale și de coeziune, disponibile prin Politica de Coeziune a Uniunii Europene;
- Alocări de la bugetele naționale (inclusiv prin PNRR, Programul Național „Anghel Saligny” și alte instrumente guvernamentale)
- Finanțări nerambursabile din surse diverse, precum:
- Guvernul României;
- Instituții financiare internaționale (ex.: Banca Mondială, BERD);
- Fundații și organizații internaționale (inclusiv parteneriate tematice în domenii precum educație, mediu sau inovare socială);
- Sectorul privat (companii, parteneriate public-privat);
- Bănci comerciale active în România, prin produse de creditare adaptate investițiilor publice locale.

Managementul financiar al investițiilor

Pentru a asigura sustenabilitatea financiară a proiectelor și utilizarea eficientă a resurselor, este necesară planificarea riguroasă a bugetelor și monitorizarea permanentă a execuției financiare. Costurile proiectelor vor fi etapizate, diferențiate în funcție de natura investiției și de specificul intervențiilor.

Astfel, administrația locală va face distincția clară între:

- cheltuieli de capital (investiții în infrastructură, achiziții de echipamente),
- cheltuieli recurente (mentenanță, personal),
- cheltuieli pentru pregătirea proiectelor (studii de fezabilitate, proiectare, avize).

În acest sens, se recomandă dezvoltarea unor instrumente interne de monitorizare financiară, creșterea transparenței bugetare și consolidarea capacității administrative în managementul fondurilor nerambursabile, pentru a maximiza impactul fiecărei investiții asupra dezvoltării durabile a comunei.

Modernizarea infrastructurii și serviciilor existente

În vederea îmbunătățirii calității vieții locuitorilor și a alinierii la standardele de trai moderne, comuna Mihăești își propune să continue procesul de modernizare a infrastructurii fizice și a serviciilor publice. Aceste investiții sunt fundamentale pentru dezvoltarea teritoriului într-un mod sustenabil, echitabil și adaptat provocărilor actuale și viitoare. Astfel, se vor urmări următoarele direcții de investiții:

Infrastructură rutieră și de acces

- Reabilitarea și modernizarea drumurilor comunale și sătești, cu prioritate pentru drumurile intens circulate și cele care asigură accesul către instituții publice, zone agricole sau obiective turistice.
- Construcția și refacerea podurilor, podețelor și punților pietonale, în special în zonele vulnerabile la viituri sau care deservește gospodării izolate.
- Amenajarea trotuarelor și a pistelor de biciclete în interiorul satelor, pentru creșterea siguranței pietonilor și a mobilității alternative.
- Modernizarea căilor de acces către terenurile agricole, inclusiv amenajarea unor drumuri de exploatare și podețe de serviciu.

Rețele edilitare și utilități publice

- Extinderea rețelei de alimentare cu apă în sistem centralizat, pentru asigurarea unui acces echitabil și sigur la apă potabilă în toate satele comunei.
- Extinderea și modernizarea rețelei de canalizare și epurare, inclusiv prin construcția de stații de epurare zonale pentru localitățile neacoperite.
- Extinderea și eficientizarea rețelei de alimentare cu energie electrică, inclusiv instalarea de transformatoare suplimentare acolo unde rețeaua este subdimensionată.
- Extinderea rețelei de gaze naturale, cu prioritate în zonele dens populate sau în care există potențial de dezvoltare economică.
- Modernizarea iluminatului public, prin instalarea de corpuri de iluminat eficiente energetic (LED), cu extinderea rețelei în zonele periferice sau cu risc de siguranță.

Infrastructură digitală și de comunicații

- Extinderea rețelei de internet de mare viteză, inclusiv în zonele mai izolate, prin parteneriate cu operatorii privați sau prin proiecte cu finanțare europeană.
- Amenajarea de puncte de acces Wi-Fi public în spațiile centrale ale satelor și în proximitatea instituțiilor publice (primărie, școli, dispensar etc.).
- Infrastructură tehnico-edilitară complementară
- Construirea de centre tehnice multifuncționale pentru întreținerea drumurilor, depozitarea materialelor și echipamentelor utilizate de serviciile publice locale.
- Realizarea de puncte de colectare selectivă a deșeurilor, amenajate corespunzător și acoperite, cu containere dedicate pe fracții
- Reabilitarea și eficientizarea energetică a clădirilor publice (școli, cămine culturale, dispensar, primărie), prin anvelopare termică, schimbarea acoperișurilor și instalarea de surse alternative de energie (panouri fotovoltaice, pompe de căldură).
- Implementarea de sisteme de gestionare inteligentă a serviciilor edilitare, inclusiv prin instalarea de contoare inteligente, sisteme de monitorizare și aplicații de raportare a defecțiunilor.

Dezvoltarea administrației publice locale și digitalizare rurală

În contextul provocărilor tot mai complexe ale administrației moderne și al nevoii de eficientizare a serviciilor oferite cetățenilor, comuna Mihăești își propune să adopte un model administrativ digitalizat, transparent și orientat spre cetățean. Transformarea digitală a administrației locale reprezintă un pilon esențial al dezvoltării durabile și contribuie la întărirea capacității instituționale, reducerea birocrăției, optimizarea costurilor și facilitarea interacțiunii între cetățeni, instituții și mediul economic.

În acest sens, direcțiile prioritare de investiție și acțiune includ:

Digitalizare și servicii de e-administrație

- Dezvoltarea serviciilor de e-administrație, prin digitalizarea integrală a proceselor administrative, crearea unui ghișeu unic virtual și oferirea de servicii online accesibile pentru cetățeni (certificate, avize, plăți locale, formulare).
- Implementarea de sisteme digitale interconectate, care permit integrarea datelor între diferite compartimente ale primăriei, utilizarea semnăturii electronice și a identității electronice pentru comunicarea oficială, atât internă, cât și cu alte instituții.

- Achiziționarea și implementarea de softuri specializate pentru gestiunea financiar-contabilă, resurse umane, managementul documentelor, registrul agricol, taxe și impozite, astfel încât activitatea aparatului de specialitate să devină eficientă, sigură și transparentă.

Modernizarea infrastructurii publice administrative

- Reabilitarea termică a clădirilor instituțiilor publice (Primărie, Cămin Cultural, Dispensar etc.), în vederea reducerii consumului energetic și îmbunătățirii condițiilor de lucru pentru personal, dar și a confortului vizitatorilor.
- Modernizarea și reabilitarea clădirii sediului administrativ, pentru a corespunde standardelor moderne de funcționalitate, accesibilitate și eficiență energetică. Lucrările pot include reconfigurări, dotări cu echipamente IT, sisteme de siguranță și acces, modernizarea instalațiilor electrice și sanitare.

Transparentizare și comunicare cu cetățenii

- Modernizarea site-ului Primăriei Mihăești, astfel încât acesta să devină o platformă interactivă, informativă și accesibilă tuturor categoriilor de cetățeni. Vor fi integrate funcționalități de tip: consultări publice online, hărți interactive, arhivă de documente, transmisii video ale ședințelor de consiliu, formulare digitale și notificări automate.

Instrumente de planificare și gestiune teritorială

- Îmbunătățirea Planului Urbanistic General (PUG) al comunei, inclusiv digitalizarea acestuia, pentru a asigura o planificare spațială coerentă, reglementarea clară a utilizării terenurilor, protejarea patrimoniului și facilitarea investițiilor în infrastructură, turism, economie locală și locuire.

Logistica administrației și intervenții operaționale

- Achiziționarea de utilaje și echipamente pentru serviciile publice locale, cum ar fi: utilaje multifuncționale pentru deszăpezire, întreținerea drumurilor, cosirea vegetației, transportul deșeurilor sau lucrări edilitare curente – asigurând astfel autonomie, promptitudine și economie de resurse.
- Dotarea compartimentelor administrației cu echipamente moderne, inclusiv calculatoare performante, imprimante multifuncționale, videoproiectoare și sisteme de stocare securizate, pentru a susține funcționarea sistemelor digitale.

Dezvoltarea resurselor umane

- Dezvoltarea resurselor umane din cadrul aparatului de specialitate, prin participarea funcționarilor publici la cursuri de formare continuă, perfecționare în domeniul

digitalizării, atragerii fondurilor europene, guvernantei participative și managementului proiectelor.

- Stimularea profesionalismului, eticii și calității serviciilor publice, prin crearea unui cadru intern de evaluare a performanței și de promovare a excelenței în administrație.

Această abordare integrată privind dezvoltarea administrației publice locale și digitalizarea rurală are ca scop final apropierea instituției de cetățeni, simplificarea proceselor, economisirea resurselor și alinierea la standardele europene ale unei administrații moderne, eficiente și transparente.

Dezvoltarea serviciilor turistice, a patrimoniului cultural și realizarea unui program de promovare – activități culturale

Comuna Mihăești deține un potențial remarcabil pentru dezvoltarea turismului rural și cultural, susținut de cadrul natural atractiv, patrimoniul construit valoros, tradițiile vii și ospitalitatea comunității. Pentru ca aceste resurse să devină catalizatori reali ai dezvoltării locale, este esențială o abordare strategică și integrată, axată pe investiții în infrastructura turistică, pe protejarea și punerea în valoare a patrimoniului cultural, dar și pe dezvoltarea unei identități turistice clare și coerente.

Direcțiile prioritare de dezvoltare sunt următoarele:

1. Dezvoltarea infrastructurii și serviciilor turistice locale

- Amenajarea de trasee tematice ecoturistice (drumeții, biciclete, turism ecvestru) care să conecteze zonele de interes natural și cultural (pădurile din jurul satelor, malurile râurilor, biserici de patrimoniu, puncte de belvedere).
- Susținerea investițiilor în spații de cazare tip agroturism și în servicii turistice complementare (puncte gastronomice locale, ateliere de meșteșuguri, închirieri de biciclete).
- Crearea unor puncte de informare turistică la nivelul comunei și a unor hărți tematice digitale și fizice.

2. Protejarea, conservarea și valorificarea patrimoniului cultural

- Restaurarea și punerea în valoare a monumentelor istorice și bisericilor vechi din comună (acolo unde sunt clasate sau cu potențial de clasare).
- Inventarierea și promovarea elementelor de patrimoniu imaterial (obiceiuri locale, datini de sărbători, port popular, cântece și dansuri tradiționale).

- Crearea unei colecții etnografice locale, sub forma unui mic muzeu de gospodărie tradițională sau a unui centru cultural interactiv pentru copii și vizitatori.

3. Program coerent de promovare turistică și culturală

- Elaborarea unui brand turistic local care să reflecte identitatea comunei și care să fie promovat unitar pe toate materialele și platformele.
- Crearea unei strategii de promovare turistică multicanal (online, social media, colaborări cu tour-operatori regionali, participare la târguri turistice).
- Organizarea de evenimente tematice și festivaluri locale (de ex.: Zilele Comunei, Festivalul Toamnei, Târgul de produse tradiționale, Sărbători populare), care să atragă atât comunitatea locală cât și vizitatori din afară.
- Editarea de materiale promoționale (broșuri, ghiduri, calendare, suveniruri) și dezvoltarea unei pagini web turistice dedicate.

4. Dezvoltarea culturii locale și a participării comunitare

- Reabilitarea și modernizarea căminelor culturale din comună pentru a le transforma în centre comunitare multifuncționale, cu dotări moderne pentru spectacole, proiecții, ateliere, activități educative.
- Implicarea tinerilor și a elevilor în activități artistice și culturale (cercuri de teatru, muzică, pictură, dansuri populare), ca parte a procesului de transmitere a valorilor și identității locale.
- Încurajarea parteneriatelor între școală, biserică, ONG-uri și administrația publică pentru organizarea activităților intergeneraționale și de educație culturală.

5. Integrarea comunei în rețele și circuite turistice regionale

- Colaborarea cu alte UAT-uri din județul Vâlcea pentru crearea unor trasee turistice comune (ex. „Drumul bisericilor de lemn”, „Drumul verde al Olteniei de sub Munte”).
- Aderarea la rețele tematice regionale (turism monahal, turism cultural-rural, trasee gastronomice) și atragerea de fonduri pentru proiecte de promovare comună.
- Stimularea colaborării între producători locali, pensiuni și ghizi pentru a crea oferte integrate (vizite ghidate + degustări + ateliere meșteșugărești).

Această viziune integrată asupra dezvoltării turistice și culturale a comunei Mihăești pune accent nu doar pe atragerea de vizitatori, ci mai ales pe implicarea comunității, crearea de oportunități economice locale, conservarea identității rurale autentice și întărirea coeziunii sociale. Prin valorificarea durabilă a patrimoniului și a tradițiilor, comuna poate deveni un reper de dezvoltare rurală echilibrată și atractivă pentru locuitori și vizitatori deopotrivă.

Reducerea poluării și diminuarea efectelor schimbărilor climatice

Combaterea schimbărilor climatice și reducerea amprente de carbon la nivel local reprezintă priorități esențiale în procesul de dezvoltare durabilă a comunei Mihăești. Având în vedere tendințele climatice la nivel regional și vulnerabilitățile identificate în cadrul diagnosticului local (precipitații abundente, perioade de secetă, pierderi energetice în clădiri publice, poluare generată de transportul convențional), se impune adoptarea unor măsuri coerente, eficiente și interconectate, care să vizeze atât infrastructura, cât și comportamentele comunitare.

Direcții prioritare de acțiune:

1. Promovarea mobilității verzi și reducerea transportului poluant

- Amenajarea de piste pentru bicicliști în satele cu densitate mai mare și între localitățile componente, ca alternativă nepoluantă pentru deplasările locale, în special pentru tineri și navetiști.
- Marcarea și semnalizarea traseelor sigure pentru mersul pe jos și cu bicicleta, inclusiv prin proiecte educaționale și de conștientizare în școli.
- Încurajarea folosirii bicicletelor electrice și a vehiculelor prietenoase cu mediul, inclusiv prin atragerea de fonduri pentru crearea de stații de încărcare pentru vehicule electrice.

2. Creșterea eficienței energetice în clădirile publice

- Reabilitarea termică a clădirilor publice (școli, dispensar, cămine culturale, sediul primăriei) prin anvelopare, înlocuirea tâmplăriei vechi, montarea de sisteme moderne de încălzire.
- Instalarea de panouri solare sau fotovoltaice pentru a asigura consumul propriu de energie în clădirile publice, reducând astfel costurile și emisiile de carbon.
- Audituri energetice la nivelul infrastructurii publice, pentru identificarea pierderilor și prioritizarea intervențiilor eficiente.

3. Modernizarea iluminatului public în sens ecologic

- Reabilitarea sistemului public de iluminat, prin înlocuirea lămpilor clasice cu corpuri LED eficiente energetic, dotate cu senzori de mișcare și sisteme de reglare automată a intensității luminii.
- Extinderea iluminatului public în zonele periferice și slab deservite, cu accent pe siguranță, eficiență și reducerea consumului.

4. Crearea de clădiri publice SMART cu consum energetic redus

- Construcția sau modernizarea unor clădiri publice în regim SMART și NZEB („Nearly Zero Energy Buildings”) care integrează:

- tehnologii pasive de încălzire și răcire,
- materiale ecologice,
- sisteme de control inteligent al consumului de energie,
- acoperișuri verzi sau panouri solare.

Aceste clădiri pot funcționa ca huburi comunitare verzi, cu rol educativ, demonstrativ și administrativ.

5. Educație ecologică și implicare civică

- Organizarea de campanii locale pentru conștientizarea impactului schimbărilor climatice, promovarea reciclării și utilizarea eficientă a resurselor.
- Crearea de spații verzi urbane și grădini comunitare în jurul instituțiilor publice, cu scop educațional și de reducere a efectului de insulă termică.
- Proiecte participative de tipul „Școala Verde” sau „Primărie cu amprentă redusă”, în parteneriat cu elevii, ONG-uri și cadrele didactice.

Prin implementarea acestor direcții strategice, comuna Mihăești își propune să devină un exemplu de tranziție locală către o economie verde și sustenabilă, în care dezvoltarea este atent calibrată pe protejarea mediului, calitatea vieții și reziliența la schimbări climatice.

Reducerea abandonului școlar și îmbunătățirea accesului la sistemul educațional

Educația reprezintă fundamentul unei comunități durabile, iar în contextul comunei Mihăești, intervențiile în acest domeniu sunt esențiale pentru a reduce riscul de excluziune socială, pentru a oferi șanse egale tuturor copiilor și tinerilor și pentru a încuraja dezvoltarea capitalului uman local. Într-un teritoriu cu provocări socio-economice specifice (migrație, familii cu venituri reduse, acces limitat la activități extracurriculare), măsurile educaționale trebuie să fie orientate atât către infrastructura fizică, cât și către sprijinul direct acordat elevilor și familiilor.

Direcții prioritare de investiții și acțiuni:

1. Construirea unei instituții de tip „after-school” cu funcție educativă și socială

- Realizarea unui centru modern dedicat programelor de tip after-school, unde copiii să poată beneficia de:

- sprijin la teme și recuperare educațională,
- masă caldă și condiții decente de igienă și igienizare,
- activități recreative, artistice și de educație civică.
- Parteneriate cu școala, părinții și autoritățile locale pentru prevenirea abandonului școlar, în special în rândul copiilor cu dificultăți de integrare sau din familii vulnerabile.

Acest centru poate deveni un nod educațional comunitar, oferind și sesiuni de formare pentru părinți, activități de educație parentală și consiliere.

2. Modernizarea și extinderea infrastructurii pentru sport și activități recreative

- Refacerea complexului sportiv existent sau construirea unui nou, dotat cu:
 - terenuri multisport (fotbal, baschet, tenis)
 - vestiare, tribune și iluminat nocturn,
 - zone verzi de relaxare și spații pentru activități în aer liber.
- Integrarea activităților sportive în programul școlar și extrașcolar, încurajând participarea elevilor la mișcare, competiții și evenimente comunitare.
- Amenajarea unor spații sportive inclusiv pentru fete, copii cu dizabilități și adolescenți din satele componente.

3. Crearea unui program educațional extins și flexibil

- Dezvoltarea unui calendar anual de activități extracurriculare (tabere, ateliere de creație, activități intergeneraționale), în colaborare cu profesori, voluntari, ONG-uri și unități de cult.
- Introducerea de programe de tip „Școala după Școală” în toate satele cu unități școlare, adaptate nevoilor locale și în funcție de vârstă.

4. Reducerea inegalităților în accesul la educație

- Sprijin logistic pentru copiii din zone izolate: transport școlar sigur și gratuit, rechizite, echipamente IT, conectivitate.
- Formarea și sprijinirea cadrelor didactice care activează în comunitate, prin cursuri de perfecționare, resurse digitale și platforme educaționale moderne.
- Dezvoltarea unui mecanism local de alertă timpurie pentru copiii cu risc de abandon școlar, în colaborare cu școala, primăria și asistența socială.

5. Integrarea educației pentru mediu, cultură și sănătate în sistemul local

- Organizarea de programe educaționale integrate în colaborare cu centrele de sănătate, biserica și profesioniști locali – cu accent pe igienă, alimentație sănătoasă, siguranță, responsabilitate comunitară și ecologie.
- Introducerea de module de educație nonformală în școli, cu rol în dezvoltarea abilităților de viață: comunicare, cooperare, leadership, gândire critică.

Prin aceste direcții de intervenție, comuna Mihăești își propune să ofere fiecărui copil și tânăr o șansă reală la educație de calitate, să combată cauzele abandonului școlar și să creeze un climat educațional incluziv, stimulat și ancorat în nevoile comunității.

Dezvoltarea mediului de afaceri existent

În contextul dezvoltării durabile a comunei Mihăești, **susținerea și consolidarea mediului de afaceri local** reprezintă o prioritate strategică, esențială pentru dinamizarea economiei, crearea de locuri de muncă și valorificarea resurselor locale. Deși economia locală este încă preponderent agricolă și dominată de gospodării individuale, în comună există un potențial semnificativ pentru diversificarea activităților economice, prin sprijinirea micilor întreprinderi, a producătorilor locali, a cooperativelor și a inițiativelor antreprenoriale în domenii emergente (turism rural, meșteșuguri, servicii de proximitate, digitalizare).

Direcții prioritare de acțiune și investiție:

1. Sprijin pentru întreprinderile locale existente

- Identificarea nevoilor specifice ale microîntreprinderilor și întreprinderilor familiale din comună și crearea unui cadru de sprijin local pentru:
 - modernizarea utilajelor și echipamentelor;
 - certificarea produselor și accesarea piețelor locale sau online;
 - reducerea birocrăției și facilitarea accesului la fonduri.
- Acordarea de **asistență tehnică și consultanță** pentru atragerea de finanțări nerambursabile, în special prin PNDR, Start-Up Nation, PNRR sau fonduri private.

2. Crearea unui centru local pentru dezvoltarea afacerilor (incubator rural)

- Amenajarea unui **spațiu multifuncțional în centrul comunei** dedicat antreprenorilor locali, care să ofere:
 - servicii de informare și consiliere privind legislația economică și accesarea fondurilor;
 - spații de coworking pentru afaceri aflate la început de drum;
 - ateliere de formare în marketing, management, digitalizare.
- Organizarea de **evenimente economice locale**: târguri de produse, forumuri antreprenoriale, sesiuni de networking cu investitori și autorități regionale.

3. Sprijinirea activă a agriculturii de tip antreprenorial

- Facilitarea înființării și dezvoltării de **cooperative agricole** și asociații de producători pentru:
 - eficientizarea costurilor;

- comercializarea în lanțuri scurte;
- atragerea de utilaje și infrastructuri comune (spații de depozitare, prelucrare, transport).
- Promovarea unei **agriculturi ecologice și durabile**, cu sprijin pentru certificare bio, ambalare, branding și distribuție.

4. Dezvoltarea infrastructurii economice de sprijin

- Identificarea și amenajarea unor **zone de dezvoltare economică locală**, unde să fie posibile investiții mici (ateliere meșteșugărești, prestatori de servicii, logistică locală etc.).
- Modernizarea și extinderea rețelelor de utilități (apă, canal, gaz, internet) **în proximitatea unităților economice existente sau potențiale**, pentru a crește atractivitatea locală pentru investitori.
- Încurajarea **economiei circulare** și a inițiativelor „verzi” în rândul IMM-urilor, pentru a corela dezvoltarea economică cu protecția mediului.

5. Promovarea digitalizării și inovării în afaceri

- Încurajarea antreprenorilor să utilizeze platforme digitale pentru vânzări, marketing și organizare internă.
- Sprijinirea tinerilor din comună în inițierea de afaceri în domenii noi (servicii IT, comerț electronic, platforme de rezervare turistică, conținut digital).
- Parteneriate cu unități de învățământ și ONG-uri pentru **formare în competențe digitale și antreprenoriale**.

6. Promovarea produselor și afacerilor locale

- Crearea unei identități economice locale – „**Produs în Mihăești**” – și susținerea unui **brand comun pentru micii producători**.
- Dezvoltarea unui **catalog digital al afacerilor locale** (meșteșugari, apicultori, producători de legume, prestatori de servicii) și includerea acestuia pe site-ul primăriei.
- Participarea organizată la târguri județene și regionale, pentru creșterea vizibilității produselor și atragerea de parteneriate comerciale.

Prin aceste direcții, comuna Mihăești urmărește **construirea unui ecosistem economic local diversificat, rezilient și prietenos cu inițiativa privată**, în care dezvoltarea mediului de afaceri să contribuie direct la creșterea calității vieții și la stabilitatea comunității.

Dezvoltarea și îmbunătățirea serviciilor sanitare și sociale

Într-un context în care accesul echitabil la servicii medicale și sociale reprezintă o condiție esențială pentru coeziunea și bunăstarea unei comunități, comuna Mihăesti își propune să consolideze capacitatea locală de a răspunde nevoilor cetățenilor în mod prompt, profesionist și adaptat realităților rurale.

Dezvoltarea sistemului local de sănătate și de protecție socială este vitală pentru sprijinirea grupurilor vulnerabile, pentru prevenirea excluziunii sociale și pentru asigurarea unui trai demn pentru toți locuitorii, indiferent de vârstă, statut sau nivel de venit.

1. Modernizarea infrastructurii sanitare locale

- Dotarea și reabilitarea cabinetelor medicale din comună reprezintă o măsură esențială pentru creșterea calității actului medical și pentru atragerea personalului medical în zonă. Investițiile vizează:
 - renovarea spațiilor existente și asigurarea conformității cu standardele sanitare;
 - dotarea cu echipamente moderne pentru consultații generale, screening și intervenții primare;
 - digitalizarea serviciilor medicale de bază (sisteme de programare, fișe medicale electronice etc.);
 - crearea unor condiții optime pentru medicii de familie, inclusiv prin susținerea costurilor de funcționare.
- Posibilitatea dezvoltării unui **centru medical multifuncțional** care să reunească servicii de medicină de familie, vaccinare, îngrijire preventivă și consiliere de specialitate, în parteneriat cu DSP Vâlcea.

2. Acces echitabil la servicii sociale și sprijin comunitar

- În contextul îmbătrânirii populației, al migrației tinerilor și al creșterii gradului de vulnerabilitate socială, este necesară consolidarea serviciilor sociale de sprijin, cu accent pe:
 - extinderea serviciilor de **îngrijire la domiciliu** pentru persoanele vârstnice, bolnave sau cu dizabilități;
 - înființarea unui **serviciu public local de asistență socială activă**, cu personal calificat, capabil să evalueze și să intervină în cazurile de risc social;
 - susținerea familiilor monoparentale, a copiilor aflați în situații de vulnerabilitate și a persoanelor în risc de excluziune prin: tichete sociale, acces la consiliere psihologică, mediere socială;
 - crearea unui **centru de zi pentru socializare, sprijin și integrare comunitară** destinat vârstnicilor și altor persoane vulnerabile.

3. Prevenție, informare și educație pentru sănătate

- Organizarea periodică de campanii de prevenție și screening (cardiovascular, oncologic, metabolic) în parteneriat cu instituții județene și ONG-uri.
- Realizarea de **campanii de informare în școli și comunitate** privind sănătatea reproductivă, igiena personală, sănătatea mintală și nutriția.
- Sprijinirea educației parentale și a tinerelor familii, prin ateliere tematice și colaborare cu cabinetele școlare.

4. Cooperare interinstituțională și parteneriate sociale

- Dezvoltarea de parteneriate active cu:
 - Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului (DGASPC Vâlcea),
 - organizații non-guvernamentale active în domeniul social și sanitar,
 - unități de învățământ și biserici pentru inițiative comune.
- Aplicarea pentru proiecte cu finanțare PNRR sau din Fondul Social European Plus (FSE+) pentru extinderea serviciilor sociale la nivel local.

5. Accesibilitate și echitate pentru toți

- Asigurarea accesului la servicii pentru toate categoriile de populație, inclusiv:
 - persoane cu mobilitate redusă (prin infrastructură accesibilizată și transport adaptat);
 - minorități sau comunități izolate;
 - persoane fără venituri sau aflate temporar în dificultate.

Prin aceste direcții strategice, administrația comunei Mihăești își asumă dezvoltarea unui **ecosistem de sănătate și sprijin social centrat pe cetățean**, în care serviciile nu sunt doar disponibile, ci și funcționale, accesibile și de calitate.

Programe și politici locale prioritare în conformitate cu obiectivele strategice asumate și direcțiile de dezvoltare ale comunei Mihăești

Pentru implementarea eficientă a strategiei de dezvoltare durabilă a comunei Mihăești și în vederea transpunerii în practică a obiectivelor formulate, se propun o serie de **programe tematice**, grupate în funcție de domeniile-cheie de intervenție. Aceste programe vor acționa ca instrumente operaționale pentru atingerea rezultatelor scontate în perioada 2025–2030.

A. Infrastructură și servicii publice

1. Programul de modernizare a drumurilor locale și intercomunale

Acest program urmărește creșterea mobilității interne și externe, facilitarea accesului către zonele agricole, școli, servicii publice și piețe, precum și îmbunătățirea siguranței rutiere. Investițiile vor contribui la reducerea izolării satelor și la dezvoltarea economică locală.

Acțiuni principale:

- Reabilitarea și asfaltarea drumurilor comunale prioritare, pe baza unei hărți actualizate a stării infrastructurii rutiere;
- Modernizarea căilor de acces către terenurile agricole și unitățile economice din comună;
- Conectarea eficientă cu drumurile județene în parteneriat cu Consiliul Județean Vâlcea;
- Amenajarea trotuarelor și a zonelor de siguranță pietonală în zonele intens circulate;
- Întreținerea periodică și dotarea cu elemente de siguranță rutieră (parapeți, marcaje, semnalizare verticală și orizontală).

2. Programul de extindere a rețelelor de utilități

Accesul echitabil la servicii de bază reprezintă o condiție esențială pentru creșterea calității vieții și reducerea disparităților intra-comunale. Programul vizează o acoperire integrală a localității cu rețele funcționale, sustenabile și conforme cu standardele de mediu.

Acțiuni principale:

- Extinderea rețelelor de alimentare cu apă potabilă în satele neacoperite complet;
- Construirea/extinderea rețelei de canalizare și a sistemelor de epurare, în conformitate cu reglementările în vigoare;
- Extinderea rețelei de distribuție a gazelor naturale, prin parteneriate cu operatorii regionali;
- Modernizarea și digitalizarea sistemului de distribuție a energiei electrice, pentru reducerea pierderilor și creșterea fiabilității;
- Introducerea senzorilor de monitorizare a calității apei și gestionarea inteligentă a rețelelor.

3. Programul de iluminat public inteligent

Programul are un dublu obiectiv: creșterea siguranței publice și reducerea costurilor operaționale prin tehnologii energetice eficiente.

Acțiuni principale:

- Înlocuirea corpurilor de iluminat existente cu sisteme LED de înaltă eficiență energetică;
- Instalarea de **stâlpi solari cu panouri fotovoltaice** în zonele periferice sau fără alimentare electrică constantă;
- Crearea unei **rețele inteligente de iluminat**, dotată cu senzori de prezență și sistem de reglare automată a intensității luminii, în funcție de oră și trafic;

- Modernizarea punctelor de aprindere și introducerea unui sistem digital de control la distanță;
- Creșterea gradului de acoperire a iluminatului public în zonele izolate, pentru reducerea vulnerabilității la infracționalitate.

B. Economie durabilă și ocupare

Transformarea comunei Mihăești într-un spațiu economic competitiv, rezilient și sustenabil presupune diversificarea activităților economice, valorificarea potențialului agricol și turistic, susținerea antreprenoriatului local și atragerea de investiții durabile. Programele de mai jos au rolul de a crea locuri de muncă stabile, de a crește veniturile populației și de a stimula inițiativa privată.

1. Programul pentru sprijinirea fermierilor și agriculturii durabile

Agricultura reprezintă pilonul economic principal al comunei. Sprijinirea unei agriculturi sustenabile, performante și ecologice este esențială pentru consolidarea securității alimentare locale, pentru dezvoltarea economică și pentru protejarea resurselor naturale.

Acțiuni principale:

- Înființarea unui **Centru local de informare și consultanță agricolă**, care să ofere servicii gratuite sau subvenționate privind tehnologiile moderne de cultură, accesarea fondurilor europene și certificarea produselor;
- Susținerea formării de **asociații și cooperative agricole** pentru accesul la utilaje, marketing colectiv și negocieri în lanțul de distribuție;
- Promovarea **lanțurilor scurte de aprovizionare** între producători și consumatori locali (grădinițe, școli, pensiuni, piețe agroalimentare);
- Facilitarea accesului la finanțare pentru achiziții de echipamente moderne, sisteme de irigații inteligente și tehnologii de reducere a amprentei ecologice;
- Încurajarea conversiei către **agricultura ecologică certificată**, prin măsuri de sprijin și consiliere tehnică.

2. Programul de susținere a întreprinderilor mici și a meșteșugarilor

Economia locală poate fi revitalizată prin încurajarea activităților non-agricole și a meșteșugurilor tradiționale, cu impact direct în ocupare, păstrarea identității culturale și creșterea atractivității comunei pentru turiști și investitori.

Acțiuni principale:

- Amenajarea unui **incubator rural de afaceri**, destinat micilor întreprinzători, artizanilor și producătorilor locali, dotat cu spații de lucru, consultanță în afaceri, servicii de marketing și sprijin în accesarea fondurilor;

- Acordarea de **micro-granturi locale** pentru start-up-uri, în special în domenii precum: prelucrarea lemnului, textile tradiționale, produse alimentare artizanale, servicii de turism și reparații;
- Organizarea de **campanii locale de promovare a produselor și serviciilor din Mihăești**, inclusiv târguri tematice, standuri permanente în zone cu trafic turistic și platforme online de vânzare;
- Cursuri de antreprenoriat, educație financiară și digitalizare dedicate tinerilor și persoanelor care doresc reconversie profesională.

3. Politica de atragere a investițiilor private

Pentru a stimula dezvoltarea economică și a crea oportunități durabile de angajare, comuna va implementa o politică activă de atragere a investitorilor în domenii cu valoare adăugată ridicată.

Acțiuni principale:

- Identificarea, cadastrarea și promovarea unui **portofoliu de terenuri disponibile** pentru investiții (spații în intravilan, zone cu acces la utilități);
- Crearea unei **broșuri de investiții locale** care să promoveze oportunitățile din comună, inclusiv în agricultură, turism, meșteșuguri și energie verde;
- Acordarea de **facilități fiscale locale** (reduceri temporare de impozite sau taxe locale) pentru investitorii care creează locuri de muncă și respectă criteriile de sustenabilitate;
- Colaborare cu Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă și cu mediul universitar pentru atragerea de tineri profesioniști și formarea unei **forțe de muncă locale pregătite**.

C. Educație, sănătate și coeziune socială

Comuna Mihăești își propune să devină o comunitate în care fiecare locuitor are acces la servicii de educație, sănătate și sprijin social de calitate. Îmbunătățirea capitalului uman, prevenirea excluziunii sociale și promovarea echității sunt elemente fundamentale pentru o dezvoltare locală sustenabilă. În acest sens, sunt conturate următoarele programe:

1. Programul pentru educație de calitate

Dezvoltarea educației reprezintă o prioritate strategică, nu doar pentru asigurarea unei generații viitoare bine pregătite, ci și pentru prevenirea excluziunii și stoparea declinului demografic. Programul urmărește modernizarea bazei materiale și sprijinirea procesului educațional inclusiv prin activități extracurriculare.

Acțiuni principale:

- Modernizarea unităților de învățământ din comună (reabilitare clădiri, grupuri sanitare moderne, eficiență energetică, accesibilizare pentru copii cu dizabilități);

- Dotarea cu echipamente digitale (table interactive, laptopuri, internet de mare viteză), în vederea integrării metodelor de predare moderne;
- Înființarea unui centru after-school care să sprijine copiii din familii vulnerabile sau din medii defavorizate;
- Program de prevenire a abandonului școlar, corelat cu asistență socială și consiliere psihopedagogică;
- Programe de formare continuă pentru cadrele didactice și parteneriate educaționale interjudețene și internaționale.

2. Programul pentru sănătate și îngrijire comunitară

Accesul la servicii medicale de bază reprezintă o nevoie stringentă pentru comunitățile rurale. Comuna Mihăești își propune să dezvolte o rețea de servicii de sănătate de proximitate, care să răspundă nevoilor preventive și curative ale populației.

Acțiuni principale:

- Amenajarea unui centru medical comunitar multifuncțional care să găzduiască cabinete de medicină de familie, medicină școlară, stomatologie, asistență medicală comunitară și servicii de sănătate mintală;
- Dotarea și modernizarea dispensarului uman existent cu echipamente medicale și infrastructură IT pentru telemedicină;
- Campanii periodice de educație sanitară, screening și prevenție (de ex. depistare cancer, diabet, hipertensiune), în colaborare cu DSP și unități medicale județene;
- Sprijinirea serviciilor de îngrijire la domiciliu pentru vârstnici, persoane nedeplasabile sau izolate;
- Programe de sănătate pentru elevi, inclusiv nutriție, sănătate mintală și prevenirea consumului de substanțe.

3. Programul pentru incluziune socială și sprijinirea grupurilor vulnerabile

Coerența unei comunități este dată de modul în care reușește să-și protejeze membrii cei mai vulnerabili. Acest program vizează integrarea socială a categoriilor aflate în risc și reducerea inegalităților prin intervenții adaptate.

Acțiuni principale:

- Înființarea unui centru social multifuncțional, care să asigure consiliere psihologică, juridică, sprijin pentru accesarea drepturilor sociale și activități pentru seniori și tineri;
- Servicii sociale mobile pentru persoanele cu dizabilități, vârstnici sau familii izolate geografic (îngrijire, livrare hrană, activități de sprijin);

- Programe de sprijin pentru copiii din familii monoparentale, inclusiv prin burse locale și suport educațional;
- Construirea sau reabilitarea de locuințe sociale, cu standarde decente, pentru persoane și familii aflate în risc sever de excluziune;
- Campanii comunitare de conștientizare și implicare civică în sprijinul solidarității locale și reducerii discriminării;
- Crearea unui sistem local de voluntariat, activ în domeniul social, cultural și ecologic

D. Mediu și tranziție verde

Protejarea resurselor naturale, adaptarea la schimbările climatice și integrarea principiilor tranziției verzi reprezintă o dimensiune esențială a strategiei de dezvoltare durabilă a comunei Mihăești. Într-un context național și european tot mai orientat către sustenabilitate, comuna își asumă un rol activ în protejarea mediului și în promovarea unui mod de viață responsabil față de natură. Intervențiile vizează atât protecția ecologică a teritoriului, cât și schimbarea comportamentelor comunitare în direcția unei economii circulare și a utilizării eficiente a resurselor.

1. Programul de regenerare ecologică a teritoriului

Acest program are ca scop refacerea echilibrelor ecologice și conservarea biodiversității la nivel local, în special prin intervenții asupra terenurilor degradate și crearea unor spații verzi care să îmbunătățească calitatea aerului și să ofere locuri pentru recreere.

Acțiuni principale:

- **Crearea de perdele forestiere de protecție** de-a lungul drumurilor agricole, cursurilor de apă sau în zonele expuse la vânturi și secetă, cu dublu rol: ecologic și agricol;
- **Reabilitarea terenurilor degradate** prin reconversie ecologică (împădurire, stabilizare biologică, refacerea stratului vegetal);
- **Amenajarea de spații verzi publice** (parcuri comunale, grădini comunitare, alei plantate) în fiecare sat component;
- **Combaterea eroziunii solului** în zonele afectate de defrișări sau pante accentuate, prin măsuri agro-ecologice și lucrări de consolidare a versanților;
- **Crearea de mini-zone umede sau bazine de retenție** pentru gestionarea apelor pluviale și refacerea habitatelor naturale locale.

2. Programul de colectare selectivă și economie circulară

O comunitate responsabilă este una care gestionează eficient deșeurile și încurajează reducerea consumului inutil. Comuna Mihăești își propune să devină un model de bună practică în colectarea separată, reciclare și reutilizare.

Acțiuni principale:

- **Amenajarea de puncte de colectare selectivă** în toate satele componente, dotate cu recipiente pentru fracțiile reciclabile (plastic, sticlă, metal, hârtie), dar și pentru deșeurile voluminoase sau periculoase (electrocasnice, baterii);
- **Implementarea unui sistem de colectare la poartă**, cu programare pe fracții, pentru gospodăriile care nu sunt în proximitatea punctelor fixe;
- **Campanii de educație ecologică în școli și în comunitate**, despre reducerea risipei, reciclare și refolosire;
- **Lansarea unui program-pilot de “gospodării-model verzi”**, cu granturi mici pentru amenajarea unor sisteme proprii de compostare sau colectare selectivă, precum și ateliere de economie circulară;
- **Colaborări cu operatorii de salubritate și reciclare**, pentru eficientizarea fluxurilor și trasabilitate.

3. Politica locală pentru adaptarea la schimbările climatice

Schimbările climatice afectează inclusiv zonele rurale, iar comuna Mihăesti adoptă o abordare proactivă pentru a reduce vulnerabilitățile și a crește capacitatea de adaptare locală.

Acțiuni principale:

- **Elaborarea unui Plan local de adaptare la schimbările climatice**, care să includă măsuri concrete de răspuns la riscuri precum seceta, alunecările de teren, inundațiile sau incendiile forestiere;
- **Promovarea construcțiilor eficiente energetic** (inclusiv reabilitarea termică a clădirilor publice și încurajarea standardelor NZEB – nearly zero energy buildings);
- **Sprijin pentru instalarea de panouri solare** și sisteme fotovoltaice în gospodării, școli și clădiri administrative;
- **Implementarea unor soluții verzi-albastre** (zone umede urbane, spații verzi răcoroase, grădini de ploaie, acoperișuri verzi) pentru reducerea efectului de insulă termică;
- **Sistem de monitorizare a riscurilor climatice**, conectat la aplicații de avertizare și intervenție rapidă.

Prin aceste intervenții, comuna Mihăesti face pași concreți către o **tranziție verde autentică**, în care natura, comunitatea și tehnologia coabitează armonios, oferind un cadru sigur, sănătos și sustenabil pentru generațiile actuale și viitoare.

E. Cultură, turism și identitate locală

Comuna Mihăești beneficiază de o moștenire culturală valoroasă, o identitate rurală distinctă și un cadru natural cu potențial turistic ridicat. Aceste elemente pot fi transformate în motoare de dezvoltare economică și coeziune comunitară, cu impact pozitiv pe termen lung. Strategia de dezvoltare locală susține o abordare integrată, care combină **protecția patrimoniului, diversificarea serviciilor turistice și consolidarea identității culturale locale**, în beneficiul locuitorilor și al vizitatorilor.

1. Programul de revitalizare a patrimoniului cultural

Protejarea și punerea în valoare a patrimoniului construit și imaterial este esențială pentru păstrarea specificului local și pentru atragerea de vizitatori interesați de istorie, spiritualitate și autenticitate.

Acțiuni prioritare:

Restaurarea monumentelor istorice, inclusiv biserici de lemn, troițe, cimitire vechi, școli sau gospodării tradiționale care au valoare arhitecturală;

- **Reabilitarea și punerea în valoare a lăcașurilor de cult**, cu rol spiritual, cultural și turistic - valorificarea patrimoniului religios și cultural, prin protejarea și promovarea obiectivelor de importanță istorică și spirituală, în special Mănăstirea Govora (comuna Mihăești) — locul tipăririi, în 1640, a „Pravilei de la Govora”, prima culegere de legi în limba română —, biserica de lemn „Sf. Nicolae” din Govora-sat (ante 1804, monument istoric), Biserica „Sf. Ioan Botezătorul” din Buleta (1838, monument istoric), precum și siturile arheologice din Arsanca, Bârsești și Buleta (neolitic–epoca romană). Aceste repere identitare pot susține dezvoltarea turismului cultural și religios și pot contribui la coeziunea comunității.;
- **Crearea de materiale interpretative și panotaj informativ**, pentru facilitarea înțelegerii patrimoniului de către localnici și vizitatori;
- **Integrarea obiectivelor în circuite culturale și educaționale**, cu implicarea școlilor, a parohiilor și a instituțiilor culturale din județ;
- **Inventarierea și promovarea patrimoniului imaterial** (datini, meșteșuguri, rețete tradiționale, legende locale).

2. Programul pentru turism rural și agroturism

Turismul rural, ecologic și tematic poate deveni un vector important al diversificării economice și al promovării durabile a comunei Mihăești. Accentul cade pe experiențe autentice, conectate cu natura, cultura locală și viața de zi cu zi a comunității.

Acțiuni prioritare:

- **Amenajarea de trasee tematice** (trasee de drumeții, turism ecvestru, rute cicloturistice, trasee religioase sau culturale), marcate corespunzător și legate între sate și obiectivele turistice;
- **Sprijinirea pensiunilor agroturistice**, prin granturi sau facilități pentru modernizare, autorizare și promovare;
- **Promovarea turismului gastronomic**, prin organizarea de tururi culinare, mese tradiționale în gospodăriile locale, ateliere de gătit și rețete moștenite din generație în generație;
- **Crearea de centre de informare turistică și ghidaj local**, care să susțină inițiativele antreprenoriale și să ofere vizitatorilor o experiență completă și bine organizată;
- **Dezvoltarea de parteneriate cu comunele învecinate**, pentru pachete turistice comune și evenimente regionale.

3. Politica de promovare a identității locale

Cultura locală este un liant între generații, un vector de coeziune socială și un element cheie în diferențierea comunei ca destinație atractivă și autentică.

Acțiuni prioritare:

- **Organizarea de festivaluri și sărbători tradiționale** (ziua comunei, sărbători de iarnă, toamna culturală, târguri de produse locale și meșteșuguri);
- **Promovarea meșteșugarilor locali și a artiștilor populari**, prin târguri, expoziții, cursuri de inițiere și promovare online;
- **Crearea unui muzeu local sau centru de interpretare etnografică**, care să expună viața tradițională a satului vâlcean, costume, obiecte de uz casnic, unelte agricole și mărturii ale vieții de altădată;
- **Educație culturală în școli**, prin implicarea copiilor și tinerilor în păstrarea și promovarea tradițiilor, inclusiv prin activități artistice, teatru popular și ateliere de creație;
- **Campanii de branding local** – cu dezvoltarea unei identități vizuale coerente pentru comuna Mihăești, incluzând logo, slogan, materiale de promovare, prezență online și social media.

Această componentă a strategiei urmărește ca **Mihăești să devină un reper de autenticitate rurală**, unde valorile trecutului sunt revalorizate în prezent, iar turismul și cultura contribuie la bunăstarea comunității.

F. Administrație digitală și capacitate instituțională

Pentru ca obiectivele ambițioase ale strategiei să devină realitate, este esențial ca administrația locală să funcționeze eficient, profesionist și deschis către cetățeni. În era digitală, modernizarea instituțională nu mai este un lux, ci o necesitate. Comuna Mihăești își propune astfel să devină un exemplu de **guvernanță participativă, digitalizată și interconectată**, capabilă să planifice strategic și să atragă fonduri pentru dezvoltarea comunității.

1. Programul de digitalizare a serviciilor publice

Digitalizarea administrației publice locale este o condiție esențială pentru eficiență, transparență și apropierea serviciilor publice de cetățean. Prin acest program, comuna va realiza tranziția către un sistem modern, paperless și orientat spre nevoile utilizatorilor.

Acțiuni prioritare:

- **Implementarea unei platforme digitale integrate** pentru depunerea de cereri, eliberarea documentelor, plata taxelor locale și transmiterea notificărilor;
- **Introducerea arhivării electronice și a managementului digital al documentelor**, pentru reducerea timpilor de procesare și creșterea transparenței;
- **Extinderea utilizării semnăturii electronice** și a identității digitale pentru interacțiunea cu instituțiile;
- **Dotarea cu echipamente IT moderne** și crearea unei infrastructuri securizate pentru gestionarea datelor și a fluxurilor instituționale;
- **Dezvoltarea unui portal web interactiv al Primăriei**, cu funcționalități utile pentru cetățeni (ghiduri online, sesizări, informări publice, calendar evenimente);
- **Campanii de alfabetizare digitală pentru populație**, mai ales pentru categoriile vulnerabile, pentru a crește gradul de utilizare a serviciilor electronice.

2. Programul de creștere a capacității instituționale

O administrație performantă are nevoie de personal bine pregătit, proceduri clare și capacitate de adaptare la schimbările legislative și tehnologice. În acest sens, comuna va investi în consolidarea resursei umane și în dezvoltarea organizațională.

Acțiuni prioritare:

- **Programe continue de formare profesională** pentru angajații din administrația publică locală (management de proiect, achiziții publice, legislație, comunicare);
- **Specializare în atragerea și gestionarea fondurilor europene**, inclusiv prin angajarea de experți în redactarea de proiecte, monitorizare și raportare;
- **Dezvoltarea unui sistem intern de evaluare a performanței și eficienței serviciilor publice;**

- **Crearea unui ghid administrativ intern**, cu proceduri standardizate, pentru fluidizarea activităților instituționale;
- **Dotarea administrației cu echipamente și utilaje moderne**, necesare întreținerii domeniului public și intervențiilor rapide în caz de urgență.

3. Programul de cooperare intercomunală și dezvoltare integrată

Având în vedere amplasarea geografică și provocările comune ale zonei rurale, comuna Mihăești își propune să dezvolte parteneriate funcționale cu alte localități și instituții, pentru a accesa mai eficient fondurile disponibile și a furniza servicii de calitate.

Acțiuni prioritare:

- **Încheierea de parteneriate intercomunale**, în special pentru proiecte de infrastructură, turism, gestionarea deșeurilor sau protecția mediului;
- **Constituirea de consorții locale sau GAL-uri** (Grupuri de Acțiune Locală) pentru atragerea de fonduri nerambursabile și implementarea de proiecte integrate;
- **Participarea activă în rețele județene sau regionale de dezvoltare rurală**, cu schimburi de bune practici și reprezentare instituțională;
- **Crearea unui mecanism de consultare interinstituțională**, care să faciliteze coordonarea cu autoritățile județene, serviciile descentralizate și ONG-uri relevante;
- **Promovarea de inițiative comune de digitalizare sau inovare administrativă**, cu sprijinul autorităților regionale sau al programelor naționale.

Această componentă a strategiei sprijină **transformarea administrației locale într-un pilon solid al dezvoltării comunei**, capabil să răspundă proactiv provocărilor și să susțină o guvernare eficientă, transparentă și deschisă cetățenilor.

G. Monitorizare, evaluare și adaptabilitate strategică

Implementarea unei strategii de dezvoltare durabilă nu se limitează la definirea obiectivelor și proiectelor, ci presupune un **proces continuu de urmărire, evaluare și ajustare** a intervențiilor în funcție de rezultatele obținute, de feedbackul comunității și de schimbările din mediul extern.

Comuna Mihăești își asumă un model de **guvernare deschisă și responsabilă**, în care fiecare acțiune strategică este însoțită de indicatori clari de rezultat, mecanisme de raportare și proceduri transparente de revizuire.

1. Mecanisme de monitorizare

Pentru a urmări progresul înregistrat în realizarea obiectivelor strategice, comuna va institui un **Sistem Local de Monitorizare**, care va include:

- **Un set de indicatori de performanță**, cantitativi și calitativi, corelați cu fiecare obiectiv strategic și program de intervenție;
- **Rapoarte de progres periodice** (trimestrial/semestrial), elaborate de compartimentele responsabile și prezentate în cadrul ședințelor Consiliului Local;
- **Fișe de monitorizare pentru proiectele majore**, cu termene, bugete, surse de finanțare și responsabilități clar definite;
- **Publicarea transparentă a stadiului proiectelor pe site-ul Primăriei**, într-o secțiune interactivă, accesibilă oricărui cetățean.

2. Evaluarea impactului și revizuirea strategiei
Strategia va fi evaluată anual și revizuită la mijlocul perioadei de implementare (în 2027), ținând cont de:

- **Gradul de realizare a obiectivelor și a investițiilor planificate;**
- **Modificări în contextul socio-economic local sau regional;**
- **Feedbackul colectat din partea comunității și a partenerilor locali;**
- **Disponibilitatea surselor de finanțare și modificările în cadrul normativ.**

Se vor realiza **evaluări externe** (de tip audit strategic sau evaluare intermediară), cu sprijinul unor instituții independente sau al unor experți în politici publice.

3. Implicarea cetățenilor în evaluare

O dimensiune importantă a monitorizării o reprezintă **implicarea comunității în evaluarea strategiilor și proiectelor**, prin:

- **Consultări anuale de tip „Buget Participativ”**, pentru prioritizarea investițiilor;
- **Chestionare online și sesiuni de feedback public** privind satisfacția față de serviciile publice și inițiativele în derulare;
- **Ateliere tematice cu grupuri țintă** (tineri, seniori, antreprenori, agricultori), pentru evaluarea rezultatelor și formularea de propuneri;
- **Crearea unei Comisii consultative de monitorizare**, formată din reprezentanți ai societății civile, ai școlilor, ai mediului economic și ai administrației.

4. Flexibilitate și adaptare continuă

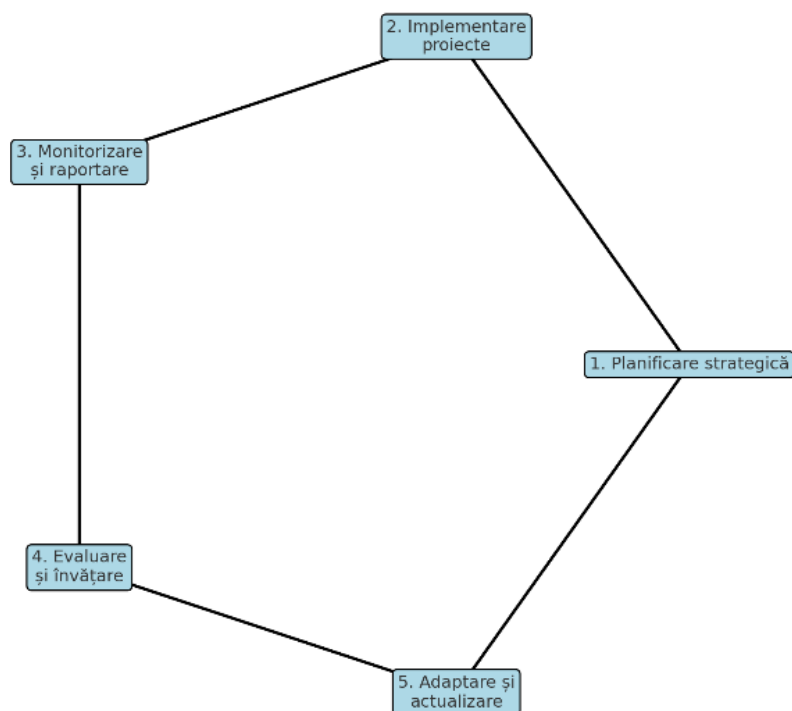
Într-un context socio-economic dinamic, **flexibilitatea** este esențială pentru succesul unei strategii. Astfel:

- Strategia prevede **un mecanism de actualizare anuală a listei de proiecte**, în funcție de oportunitățile de finanțare și prioritățile comunității;
- **Proiectele-pilot sau cu incertitudine ridicată** vor fi implementate etapizat, cu evaluări la fiecare fază;

- Se vor utiliza **planuri de contingență**, pentru a reacționa eficient în caz de crize economice, climatice sau sociale.

Prin acest sistem integrat de **monitorizare, evaluare și adaptabilitate**, comuna Mihăești își propune nu doar să urmărească implementarea strategiei, ci să învețe și să evolueze continuu, în funcție de realitatea din teren și de aspirațiile cetățenilor săi.

Ciclul strategic al implementării și adaptării Strategiei de Dezvoltare Durabilă

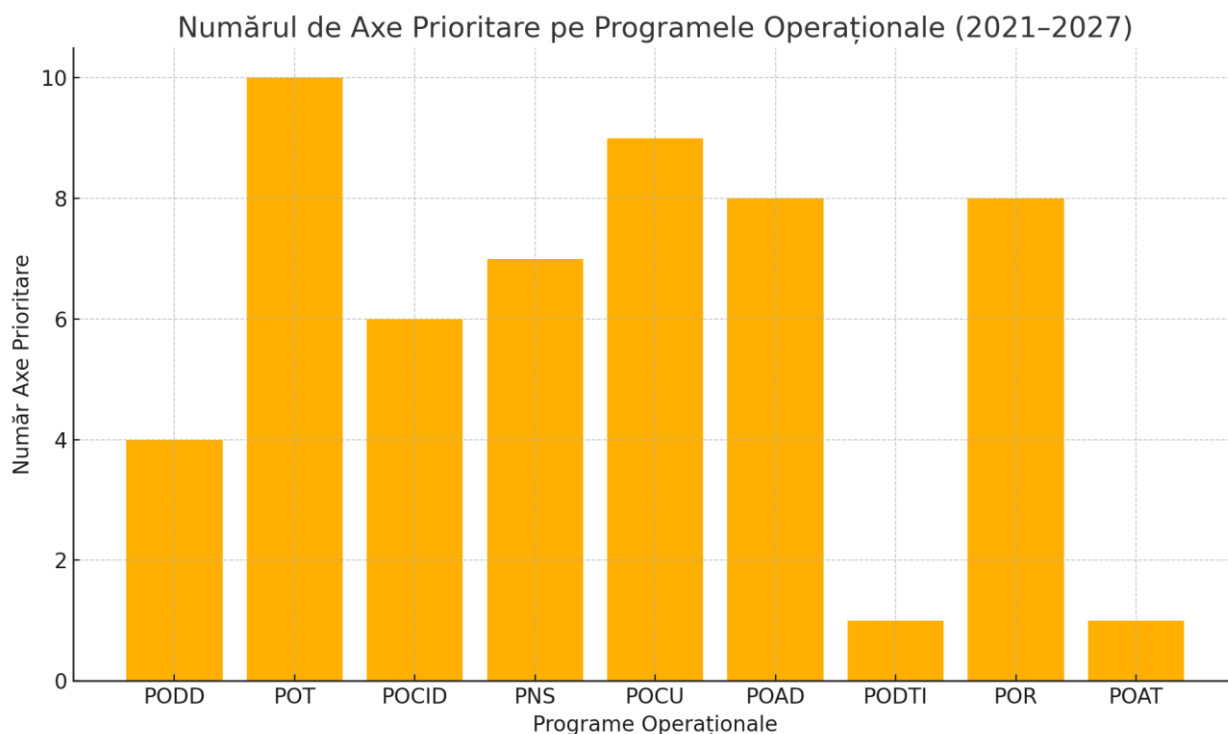
POTENȚIALE SURSE DE FINANȚARE

Pentru realizarea obiectivelor strategice și implementarea programelor de dezvoltare locală prevăzute în Strategia de Dezvoltare Durabilă a comunei Mihăești, este esențială mobilizarea unor resurse financiare diversificate, coerente și adaptate fiecărui tip de investiție. Într-un context marcat de constrângeri bugetare, dar și de multiple oportunități de finanțare națională și europeană, comuna își propune să adopte o abordare proactivă, integrată și eficientă în atragerea fondurilor necesare.

În cadrul administrației publice locale se va urmări o utilizare rațională a resurselor financiare disponibile, în conformitate cu principiile bunei guvernante și ale sustenabilității. Astfel, bugetul local va fi direcționat cu prioritate către cofinanțarea proiectelor eligibile pentru sprijin nerambursabil, precum și pentru acoperirea cheltuielilor neeligibile sau recurente asociate implementării acestora.

În funcție de domeniul de intervenție și tipologia proiectului, comuna Mihăești va valorifica următoarele surse de finanțare:

Fonduri Structurale și de Coeziune

În perioada 2021–2027, politica de coeziune a Uniunii Europene reprezintă principalul instrument de sprijin pentru dezvoltarea teritorială, economică și socială, oferind autorităților locale posibilitatea de a accesa fonduri semnificative pentru implementarea de investiții publice în domenii prioritare precum tranziția verde, digitalizarea, infrastructura, sănătatea și educația.

Strategia de dezvoltare Durabilă a comunei Mihăești valorifică acest cadru prin identificarea unor surse relevante de finanțare nerambursabilă, care vor susține realizarea obiectivelor strategice definite la nivel local.

1. Direcții strategice ale politicii de coeziune

Noua abordare a politicii de coeziune susține:

- Tranziția ecologică și digitală;
- Adaptarea la schimbările structurale și socio-economice (ex. automatizare, îmbătrânirea populației);
- Consolidarea educației prin competențe greu de automatizat (creativitate, gândire critică, adaptabilitate).

În România, politica de coeziune este implementată prin **nouă programe operaționale**, în cadrul cărora comunele pot aplica pentru finanțare în baza priorităților locale.

2. Programele operaționale naționale și regionale 2021–2027

Nr.	Program Operațional	Abordare	Observații
1.	PODD – Dezvoltare Locală	Național	Energie, mediu, schimbări climatice
2.	POT – Transport	Național	Infrastructură rutieră, feroviară, mobilitate
3.	POCID – Creștere Inteligentă și Digitalizare	Național	CDI, digitalizare, broadband
4.	PNS – Național de Sănătate	Național	Infrastructură medicală și servicii
5.	POCU – Capital Uman	Național	Educație, formare profesională, piața muncii
6.	POAD – Ajutorarea Persoanelor Dezavantajate	Național	Servicii sociale, grupuri vulnerabile
7.	PODTI – Dezvoltare Teritorială Integrată	Național	Abordare multifond integrată

Nr.	Program Operațional	Abordare	Observații
8.	POR – Programe Regionale (8 regiuni)	Regional	Gestionate de ADR-uri
9.	POAT – Asistență Tehnică	Național	Sprijin pentru implementare

3. Axe prioritare relevante pentru comuna Mihăești

3.1. Programul Operațional Dezvoltare Locală (PODD)

- Tranziție energetică și eficiență energetică;
- Infrastructură de apă și canalizare;
- Protecția mediului și biodiversitate;
- Adaptare la schimbări climatice și gestionarea riscurilor.

3.2. Programul Operațional Transport (POT)

- Îmbunătățirea conectivității rutiere (inclusiv TEN-T);
- Infrastructură de mobilitate locală (piste biciclete, siguranță rutieră);
- Transport multimodal și căi navigabile.

3.3. Programul Operațional Creștere Inteligentă și Digitalizare (POCID)

- Digitalizarea administrației și a serviciilor publice;
- Cercetare, inovare și infrastructuri CDI;
- Infrastructură broadband și rețele IT în mediul rural.

3.4. Programul Național de Sănătate (PNS)

- Investiții în infrastructura medicală locală și ambulatorii;
- Servicii de îngrijire comunitară;
- Digitalizarea sistemului de sănătate și telemedicină.

3.5. Programul Operațional Capital Uman (POCU)

- Formare profesională, reconversie, educație permanentă;
- Combaterea abandonului școlar;
- Promovarea economiei sociale și sprijin pentru antreprenariat.

3.6. Programul Operațional Ajutorarea Persoanelor Dezavantajate (POAD)

- Asistență pentru persoane vulnerabile: copii, vârstnici, persoane cu dizabilități;
- Servicii comunitare, centre de zi, consiliere socială;
- Sprijin pentru incluziunea grupurilor marginalizate.

3.7. Programele Operaționale Regionale (POR) – gestionate de ADR Sud-Vest Oltenia

- Reabilitare infrastructură rutieră și publică;
- Regenerare urbană și dezvoltare rurală integrată;

- Investiții în educație, sănătate și infrastructură socială;
- Promovarea turismului și valorificarea patrimoniului cultural.

4. Management și responsabilități instituționale

- Ministerul Transporturilor: autoritate de management pentru POT;
- Agențiile pentru Dezvoltare Regională: autorități de management pentru cele 8 POR;
- Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene (MIPE): coordonare generală.

Surse de finanțare din bugetele naționale

Pentru implementarea proiectelor de interes local în comuna Mihăești, bugetul național oferă oportunități importante prin mai multe programe guvernamentale. Aceste surse de finanțare pot contribui la modernizarea infrastructurii, dezvoltarea serviciilor publice, promovarea coeziunii sociale și a protecției mediului.

1. Programul Național de Construcții de Interes Public sau Social (PNCIPS) – derulat de Compania Națională de Investiții (CNI)

Finanțator: Guvernul României

Obiectiv: Construirea, modernizarea, reabilitarea, extinderea și dotarea obiectivelor publice sau sociale.

Solicitanți eligibili:

- Autoritățile administrației publice locale și centrale;
- Instituții publice și de utilitate publică;
- Entități reglementate prin legi speciale;
- Persoane fizice și juridice (doar pentru subprogramul „Lucrări în primă urgență”).

Subprograme relevante:

- Săli de sport
- Bazine de înot
- Complexuri sportive
- Așezăminte culturale
- Unități de învățământ de stat
- Patinoare artificiale
- Unități sanitare
- Săli de cinema
- Lucrări în primă urgență

- Reabilitare blocuri în zone defavorizate
- Drumuri locale și județene
- Fose septice, microstații de epurare, sisteme de apă
- Alte obiective de interes public/social
-

2. Programul Național de Dezvoltare Locală (PNDL)

Coordonator: Ministerul Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației (MLPDA)

Principiu: Asigurarea unui pachet minim de servicii publice (10S) în toate localitățile.

Domenii de finanțare:

- Apă, canalizare, stații de epurare;
- Sănătate și educație (grădinițe, școli, licee);
- Drumuri (județene, comunale, străzi locale);
- Iluminat public, energie termică și electrică;
- Cultură, culte, locuire, sport, piețe publice;
- Poduri, podețe, punți pietonale;
- Infrastructură turistică și socio-edilitară.

Surse de finanțare:

- Transferuri de la bugetul de stat (MLPDA);
- Bugete locale;
- Alte surse legal constituite.

Subprograme active:

- **„Modernizarea satului românesc”** – pentru comune și ADI-uri;
- **„Regenerarea urbană a municipiilor și orașelor”** – pentru UAT-uri urbane și satele aparținătoare;
- **„Infrastructură la nivel județean”** – pentru consiliile județene și ADI-uri județene.

3. Programele derulate de Administrația Fondului pentru Mediu (AFM)

Rol: Sprijinirea proiectelor de protecția mediului, în baza principiilor europene: „poluatorul plătește” și „responsabilitatea producătorului”.

Coordonare: Ministerul Mediului

Program relevant pentru comuna Mihăești:

Programul privind sprijinirea eficienței energetice și iluminatului public

Obiectiv: Modernizarea iluminatului public pentru creșterea eficienței energetice.

Beneficiari eligibili: UAT-uri (comune, orașe, municipii).

Activități finanțate:

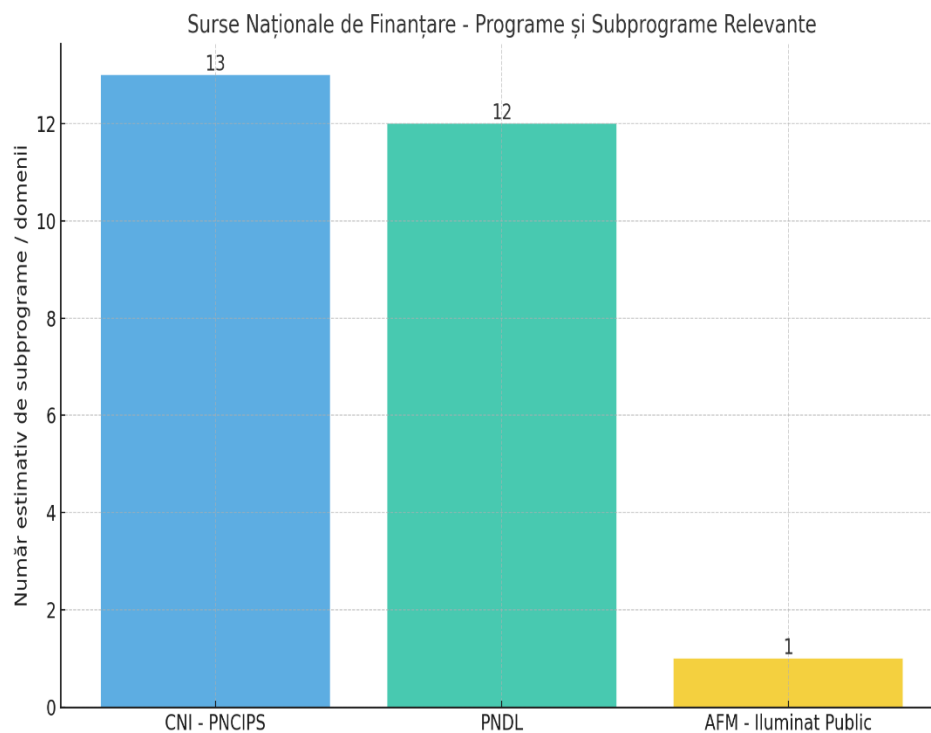
- Înlocuirea corpurilor vechi cu sisteme LED eficiente;
- Instalarea de sisteme de telegestiune pentru reglarea fluxului luminos.

Sinergii între sursele de finanțare naționale și strategiile locale

Sursele de finanțare din bugetele naționale constituie un sprijin esențial pentru autoritățile locale din comuna Mihăești. Acestea oferă o alternativă sau un complement la fondurile europene, în special pentru:

- Investiții în infrastructura tehnico-edilitară;
- Proiecte culturale, educaționale și sportive;
- Eficiență energetică și tranziție verde;
- Dezvoltare socială și îmbunătățirea condițiilor de trai.

Accesarea acestor surse necesită o planificare atentă, documentație solidă, colaborare interinstituțională și o capacitate administrativă bine pregătită.

Alte finanțări nerambursabile care pot proveni de la o varietate de finanțatori

În completarea fondurilor europene și a celor provenite din bugetul național, comuna Mihăești poate beneficia de o varietate de surse alternative de finanțare nerambursabilă, disponibile prin granturi internaționale, programe europene tematice sau linii de finanțare susținute de entități publice și private.

1. Granturile Spațiului Economic European (SEE) și Norvegiene

Acestea reprezintă contribuția Islandei, Liechtensteinului și Norvegiei la reducerea disparităților economice și sociale în cadrul Spațiului Economic European, dar și la consolidarea relațiilor bilaterale cu cele 15 state beneficiare, inclusiv România.

- **Beneficiari eligibili:** entități și organizații din România și din statele donatoare;
- **Finanțator:** Mecanismul Financiar SEE 2014–2021;
- **Perioada de implementare:** 2018–2024;
- **Domenii finanțate:**
 - incluziune socială, combaterea sărăciei, sprijin pentru copiii și tinerii în risc, drepturile omului;
 - eficiență energetică, energie regenerabilă, securitate energetică;
 - dezvoltare de afaceri, inovare, IMM-uri;
 - sănătate publică, cercetare, mediu și schimbări climatice;
 - patrimoniu cultural, antreprenoriat cultural, cooperare culturală;
 - justiție, combaterea violenței domestice, afaceri interne, poliție, educație;
 - muncă decentă, dialog social și cetățenie activă.

2. Programul Europa Creativă – Subprogramul Cultură

Un program al Comisiei Europene dedicat sprijinirii sectoarelor culturale și creative.

- **Finanțator:** Comisia Europeană (prin Agenția Executivă pentru Educație, Audiovizual și Cultură din Bruxelles);
- **Beneficiari eligibili:** organizații neguvernamentale, instituții publice, companii private cu activitate culturală;
- **Domenii finanțate:** proiecte culturale și audiovizuale, mobilitate artistică, cooperare transnațională;
- **Asistență tehnică:** oferită gratuit în România de Biroul Europa Creativă.

3. Programul LIFE – Mediu și Acțiune Climatică

Este principalul instrument de finanțare al Uniunii Europene pentru proiecte de mediu și climă.

- **Finanțator:** Comisia Europeană (prin Ministerul Mediului din România);
- **Beneficiari eligibili:** autorități publice locale;

- **Obiective:**
 - tranziția către o economie circulară, eficiență energetică și cu emisii reduse;
 - protejarea biodiversității și a resurselor naturale;
 - adaptarea la schimbările climatice și promovarea energiilor curate.

4. Programul ROSENC – Eficiență Energetică în Iluminat (PREEI)

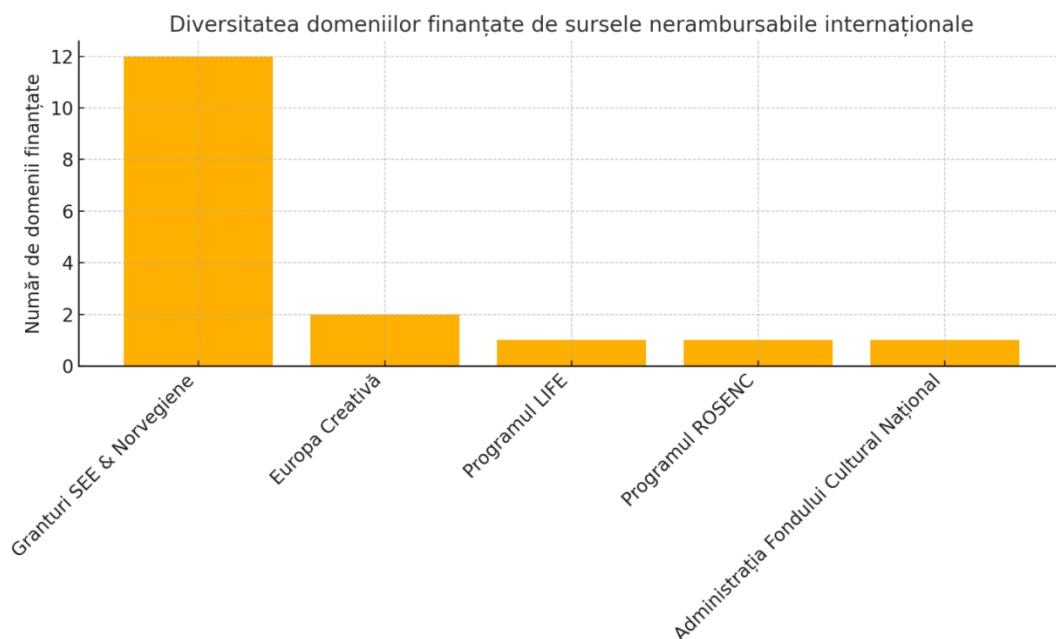
Un program național susținut de Clusterul de Energii Sustenabile din România – ROSENC, dedicat reducerii consumului de energie în iluminatul public stradal.

- **Beneficiari eligibili:** autorități publice locale;
- **Obiective:**
 - modernizarea și eficientizarea iluminatului public;
 - reducerea cheltuielilor anuale cu iluminatul cu 50–70%;
 - instalarea de corpuri de iluminat LED și sisteme de telegestiune/dimare.

5. Administrația Fondului Cultural Național (AFCN)

Principalul finanțator public național al activităților culturale, operând prin apeluri competitive.

- **Finanțator:** Ministerul Culturii;
- **Beneficiari eligibili:** asociații, fundații, instituții publice de cultură, persoane fizice autorizate, societăți comerciale;
- **Domenii finanțate:** proiecte culturale, educaționale și creative la nivel local, regional sau național;
- **Mecanism de selecție:** bazat pe transparență, relevanță și impact cultural.

4.3 O abordare integrată care raspunde nevoilor de dezvoltare identificate si potentialul zonei

Comuna Mihăesti reprezintă un exemplu semnificativ de comunitate rurală aflată la intersecția unor provocări multiple – economice, sociale, climatice, demografice și de mediu – interdependente și accentuate de transformările din ultimele decenii. Conștientă de complexitatea acestor provocări și de necesitatea alinierii la obiectivele europene privind dezvoltarea teritorială sustenabilă, administrația locală a fundamentat direcțiile strategice într-o manieră integrată și coerentă, în acord cu principiile prevăzute la art. 48 din Regulamentul (UE) 2021/1058 privind Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR), care promovează o abordare holistică a dezvoltării teritoriale.

Provocări economice

La nivel economic, comuna Mihăesti se caracterizează printr-o economie locală predominant agricolă, axată pe exploatații familiale de mici dimensiuni, a căror producție este destinată în special autoconsumului sau valorificării pe piețele locale. Lipsa unor unități moderne de procesare agroalimentară și a unor forme asociative funcționale limitează integrarea acestor producători în lanțuri valorice competitive, menținând agricultura la un nivel de valoare adăugată scăzut. Totodată, investițiile private rămân reduse, în condițiile absenței unor facilități industriale, logistice sau de servicii care să diversifice structura economică și să stimuleze ocuparea forței de muncă. Această situație contribuie la un grad redus de ocupare în rândul populației active și la o dependență crescută a gospodăriilor de ajutoare sociale, amplificând riscurile sărăciei și excluziunii economice.

Provocări sociale

Pe plan social, se remarcă existența unor fenomene persistente de marginalizare, reflectate în dificultățile de integrare profesională ale unor categorii vulnerabile, în special persoane cu un nivel scăzut de calificare sau fără studii. Fenomenul abandonului școlar, în special în rândul copiilor proveniți din familii cu venituri reduse, reprezintă un risc major de excluziune educațională și socială, perpetuând cercul vicios al sărăciei. Grupurile vulnerabile – precum vârstnicii singuri, persoanele cu dizabilități sau familiile numeroase – au un acces limitat la servicii sociale adecvate, ceea ce accentuează polarizarea socială și fragilizează coeziunea comunitară.

Provocări climatice și de mediu

Comuna Mihăești resimte din ce în ce mai pregnant efectele schimbărilor climatice. Alternanțele tot mai frecvente între secetă și precipitații extreme afectează direct producția agricolă și contribuie la degradarea solului, intensificând riscul de eroziune și deșertificare. Lipsa unor sisteme moderne de gestionare a deșeurilor și a unor campanii educaționale sistematice în domeniul protecției mediului generează presiuni suplimentare asupra ecosistemelor locale. De asemenea, spațiile verzi sunt insuficiente și slab întreținute, ceea ce limitează capacitatea comunei de a asigura un microclimat sănătos și de a absorbi emisiile de dioxid de carbon.

Patrimoniul cultural și oportunitățile de dezvoltare prin turism sustenabil

Comuna Mihăești dispune de un patrimoniu cultural și natural valoros, insuficient valorificat până în prezent, dar cu potențial real de a deveni un motor important de dezvoltare locală. Poziționarea geografică favorabilă – în zona de contact dintre dealurile subcarpatice și munții Căpățâni, proximitatea unor rute turistice regionale importante și peisajul natural deosebit – oferă comunei oportunitatea de a se afirma ca o destinație autentică de turism rural și cultural.

a. Valoarea patrimoniului cultural

Comuna găzduiește mai multe lăcașuri de cult ortodox cu valoare istorică și arhitecturală deosebită, cu origini ce pot fi urmărite până în secolele XVII–XVIII. Acestea constituie repere identitare importante pentru comunitate și pot fi integrate în circuite tematice de turism religios, în asociere cu zonele turistice consacrate din județul Vâlcea (Cozia, Turnu, Frăsinei). Pe lângă edificiile religioase, patrimoniul cultural imaterial local – meșteșugurile tradiționale, obiceiurile legate de sărbători, folclorul și gastronomia specifică – reprezintă resurse valoroase pentru dezvoltarea unui turism autentic, cu caracter participativ și comunitar.

b. Turism rural, ecoturism și inițiative locale

Turismul rural și agroturismul pot oferi o alternativă economică viabilă în contextul fragilității sectorului agricol, încurajând păstrarea ocupațiilor tradiționale și generând locuri de muncă locale. În acest sens, comuna poate sprijini dezvoltarea de pensiuni familiale, ferme agroturistice sau ateliere de artizanat care să ofere vizitatorilor experiențe autentice, bazate pe specificul local. Amenajarea de trasee ecoturistice, poteci tematice, spații de recreere și belvedere poate contribui la diversificarea ofertei turistice, cu impact pozitiv asupra duratei medii a sejurului și a cheltuielilor efectuate de turiști.

c. Oportunități de valorificare sustenabilă

Valorificarea patrimoniului cultural și natural trebuie să se realizeze într-un mod sustenabil, prin integrarea principiilor de conservare, participare comunitară și promovare inteligentă. Inițiativele de tip festivaluri locale, târguri tradiționale, expoziții tematice sau campanii de promovare

digitală pot contribui la creșterea vizibilității comunei și la atragerea de noi vizitatori, inclusiv din rândul diasporei sau al turiștilor străini interesați de turismul cultural și experiențial.

Pe termen mediu și lung, este necesară dezvoltarea unei strategii locale de turism sustenabil, care să vizeze:

- restaurarea și reabilitarea obiectivelor istorice;
- includerea comunei în rețele turistice tematice regionale;
- realizarea de parteneriate cu operatori privați și ONG-uri culturale;
- dezvoltarea de infrastructuri de informare turistică (puncte info, hărți interactive, aplicații mobile);
- implicarea tinerilor și a școlilor în proiecte educaționale de redescoperire a valorilor locale.

Proiectele aflate în pregătire sau deja structurate pentru consolidarea, restaurarea și punerea în valoare a acestor obiective – inclusiv digitizarea lor și integrarea în circuite turistice tematice – reprezintă o oportunitate strategică pentru atragerea vizitatorilor și generarea de activități economice complementare, în domenii precum artizanatul local, serviciile Horeca, ghidajul turistic sau organizarea de evenimente culturale și religioase. Astfel, patrimoniul cultural devine un vector de revitalizare economică și socială, creând premise pentru noi locuri de muncă și pentru reconectarea comunității la propria identitate.

d. Impact asupra dezvoltării locale

Prin corelarea investițiilor în patrimoniu cu inițiative antreprenoriale locale și cu infrastructuri turistice adaptate cerințelor actuale (mobilitate verde, accesibilitate, semnalistică, servicii Horeca), comuna Mihăești poate transforma moștenirea sa culturală într-un avantaj competitiv. Turismul sustenabil, bazat pe respect față de patrimoniu, implicarea comunității și protejarea mediului, poate deveni un pilon strategic al dezvoltării locale și un factor de coeziune socială, contribuind la revitalizarea identității locale și la creșterea atractivității comunei pentru generațiile tinere și pentru potențialii investitori.

Provocări demografice

Din punct de vedere demografic, comuna se confruntă cu o accentuată tendință de îmbătrânire a populației, cauzată de migrarea tinerilor și a familiilor tinere spre mediul urban sau în afara țării. Acest fenomen afectează potențialul de dezvoltare locală și pune presiune pe sistemele de servicii sociale și medicale, solicitate tot mai mult de o populație vârstnică aflată în creștere. Scăderea constantă a numărului de copii ridică semne de întrebare cu privire la viabilitatea rețelei educaționale locale, riscând închiderea unor unități școlare și reducerea atractivității comunei pentru noii locuitori.

Provocări administrative

La nivel administrativ, Primăria Mihăești funcționează printr-o structură compusă din primar, viceprimar și cinci compartimente principale – urbanism, finanțe, stare civilă, investiții și asistență socială – susținute de compartimente auxiliare precum relații publice, resurse umane, cadastru, registru agricol, achiziții publice și registratură. Deși au fost atrase fonduri europene în cadrul POR 2014–2020 pentru digitalizare, modernizarea iluminatului public și documentații urbanistice, administrația se confruntă în continuare cu limite în ceea ce privește capacitatea de a gestiona proiecte complexe, mai ales în domenii emergente precum tranziția verde, economia circulară sau adaptarea la schimbările climatice. De asemenea, lipsa unui compartiment specializat în atragerea și gestionarea fondurilor nerambursabile reduce capacitatea instituțională de a valorifica oportunitățile disponibile.

Viziune integrată pentru dezvoltarea locală

Pentru a face față acestor provocări interconectate, comuna Mihăești își propune implementarea unei strategii coerente și multisectoriale, care să promoveze simultan dezvoltarea economică locală, coeziunea socială, adaptarea la schimbările climatice și protejarea mediului. Pe lângă continuarea investițiilor în valorificarea patrimoniului cultural-religios – cu potențial de catalizare a turismului și de creare a locurilor de muncă –, se urmărește și diversificarea activităților economice prin susținerea meșteșugurilor tradiționale, promovarea produselor agroalimentare locale și integrarea comunei în circuite turistice tematice.

Strategia propusă prevede, de asemenea, adoptarea principiilor economiei circulare în toate investițiile viitoare: utilizarea materialelor durabile, reducerea risipei, gestionarea eficientă a deșeurilor, reciclare și conservarea resurselor naturale. Toate proiectele vor respecta principiul DNSH („Do No Significant Harm”), pentru a garanta că intervențiile publice nu aduc prejudicii semnificative mediului și contribuie activ la protejarea biodiversității și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră.

Vor fi încurajate investițiile în spații verzi, plantări de arbori, amenajări cu rol climatic și infrastructuri sustenabile – inclusiv clădiri eficiente energetic și soluții smart pentru servicii publice. Această abordare integrată constituie baza unui model de dezvoltare locală pentru Mihăești, cu scopul de a transforma comuna într-o comunitate rezilientă, incluzivă și conectată la standardele europene contemporane.

O viziune integrată pentru o comunitate rezilientă și sustenabilă

Administrația publică Locală a conștientizat că aceste provocări nu pot fi abordate izolat și a adoptat o abordare strategică integrată, în acord cu cerințele art. 48 din Regulamentul FEDR. Astfel, pe lângă investițiile în infrastructura culturală cu rol economic și turistic, se conturează

acțiuni dedicate adaptării la schimbările climatice și reducerii riscurilor de deșertificare, prin reabilitarea și extinderea spațiilor verzi, implementarea de soluții inovatoare pentru gestionarea resurselor de apă și pentru reducerea pierderilor în agricultură. De asemenea, principiile economiei circulare și respectarea strictei conformități cu principiul DNSH (do no significant harm) devin piloni centrali în conceperea viitoarelor proiecte, asigurând astfel că dezvoltarea Locală nu compromite mediul, ci dimpotrivă contribuie activ la protejarea ecosistemelor și la reducerea emisiilor de carbon.

Dimensiunea socială a strategiei vizează reducerea marginalizării prin programe integrate de sprijin pentru copii, tineri și familii vulnerabile, dar și prin măsuri ce țin direct incluziunea persoanelor vârstnice și a celor cu dizabilități, inclusiv prin adaptarea infrastructurilor restaurate pentru acces universal. În paralel, creșterea capacității administrative prin digitalizarea serviciilor, perfecționarea continuă a personalului și colaborarea cu experți pentru atragerea fondurilor europene reprezintă motorul instituțional menit să garanteze implementarea eficientă a acestei abordări integrate.

În acest fel, comuna Mihăești își consolidează traiectoria spre o dezvoltare sustenabilă și rezilientă, transformând constrângerile actuale în oportunități de regenerare economică, socială și ambientală, într-un cadru strategic care tratează unitar și interconectat dimensiunile economice, climatice, demografice, sociale și de mediu, spre beneficiul direct al comunității locale și al generațiilor viitoare.

Prin această abordare integrată, comuna Mihăești își propune nu doar să remedieze problemele structurale existente, ci să construiască un model local de comunitate rezilientă, competitivă și incluzivă, care valorifică inteligent resursele sale economice, culturale și naturale, oferind locuitorilor săi perspective reale de bunăstare, coeziune socială și calitate a vieții, în armonie cu mediul înconjurător și în spiritul solidarității între generații.

CAPITOLUL 5: PORTOFOLIUL DE PROIECTE

LISTA PROIECTE IMPLEMENTATE:

5.1. Lista completă a proiectelor (pe baza politicilor și programelor elaborate)

În vederea implementării viziunii de dezvoltare locală a comunei Mihăești pentru perioada 2025–2030, precum și pentru atingerea obiectivelor strategice definite în cadrul documentului, a fost elaborat un portofoliu integrat de proiecte, structurat pe domenii tematice prioritare. Acest portofoliu reflectă nevoile reale ale comunității, potențialul local identificat, resursele existente și oportunitățile de finanțare disponibile la nivel național și european.

Portofoliul de proiecte include atât intervenții majore de infrastructură publică, cât și proiecte cu impact social, economic, cultural sau de mediu, concepute în logica dezvoltării sustenabile și a tranziției verzi și digitale. Proiectele au fost ierarhizate în funcție de urgența și relevanța lor pentru comunitate, gradul de maturitate tehnico-economică, fezabilitatea implementării, impactul asupra calității vieții și capacitatea de a atrage resurse financiare nerambursabile.

În elaborarea acestui portofoliu s-a urmărit o abordare coerentă și integrată, care să asigure corelarea dintre investițiile planificate și politicile publice la nivel regional, național și european, cu accent pe respectarea principiului DNSH („Do No Significant Harm”) și pe alinierea cu obiectivele Agendei 2030 pentru Dezvoltare Locală.

Portofoliul are caracter flexibil și va putea fi actualizat periodic, în funcție de evoluția nevoilor comunității, apariția unor noi oportunități de finanțare sau modificările legislative și instituționale. Acest instrument strategic reprezintă baza tehnică și operațională pentru planificarea bugetară, elaborarea de proiecte, atragerea de investiții și monitorizarea progresului înregistrat în implementarea Strategiei.

PROIECTE PROPUSE

	Proiecte propuse/ Priorități	Rezultate așteptate	Potențiale surse de finanțare	Indicatori de evaluare	Termen estimativ de imple-mentare	Responsabili
Obiectiv Strategic 1: Creșterea calității vieții și accesului echitabil la servicii publice moderne						
1.	Modernizarea și extinderea infrastructurii de transport (drumuri comunale, căi de acces către terenuri agricole, legături intersate).	➤ Creșterea gradului de siguranță în ceea ce privește circulația rutieră pe drumurile locale. ➤ Asigurarea conectivității între toate satele comunei prin drumuri modernizate. ➤ Facilitarea accesului la terenurile agricole și valorificarea potențialului agricol. ➤ Reducerea timpului de deplasare și creșterea accesibilității la servicii și instituții. ➤ Îmbunătățirea accesului la rețelele de transport intercomunal și județean.	- Programul Național de Dezvoltare Locală (PNDL) – - Subprogramul „Modernizarea satului românesc” - Programul Operațional Regional (POR) 2021–2027 – Prioritatea 5 – Regiuni accesibile - Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR) – măsuri pentru infrastructură rurală - Programul Național de Investiții „Anghel Saligny” - Buget local / județean	Număr de kilometri de drum modernizat (km); - Număr de căi de acces modernizate spre terenuri agricole; - Număr de sate conectate prin drumuri modernizate; - Timp mediu de deplasare redus (minute); - Număr de locuitori care beneficiază de îmbunătățirea accesului la transport (persoane).	2026 – 2029 (etapizat, în funcție de fonduri disponibile și studii de fezabilitate)	- Primăria Comunei Mihăesti (Responsabil principal) - Consiliul Județean Vâlcea - Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației (MDLPA) - Administrația Fondului pentru Mediu (dacă se includ soluții verzi) - ADR Sud-Vest Oltenia (pentru POR) - Unități de consultanță și proiectare, firme de execuție lucrări publice
2.	•Reabilitarea și extinderea	➤ Alinierea la standardele europene	- Programul Național de	- Lungime rețea apă modernizată/extinsă:	2026–2029	Primăria Comunei Mihăesti

	rețelelor de apă, canalizare, energie electrică și internet în toate satele componente.	în materie de utilități publice. ➤ Creșterea gradului de confort și siguranță în gospodărie. ➤ Reducerea pierderilor și a riscurilor de avarii în rețelele vechi. ➤ Creșterea atractivității comunei pentru locuire și investiții. ➤ Asigurarea accesului la internet de mare viteză ca suport pentru educație, economie și administrație digitală	Investiții „Anghel Saligny” - Programul Operațional Dezvoltare Locală (PODD) - Planul Național de Redresare și Reziliență – Componenta 5 - Fondul de Coeziune / FEDR prin POR Sud-Vest Oltenia 2021–2027 - Bugetul local al UAT Mihăești - Administrația Fondului pentru Mediu (pentru extinderea rețelei electrice verzi și internet verde)	min. 20 km - Lungime rețea canalizare nouă/modernizată: min. 15 km - Număr gospodării conectate la rețele moderne: min. 1000 - Număr gospodării cu acces internet de mare viteză: min. 900 - Scăderea pierderilor din rețelele vechi cu min. 30% - Număr de sisteme smart/metereologice integrate: min. 2		- Operatorii de utilități regionale (Apavil, CEZ/Distribuție Oltenia, furnizori internet) - ADI-uri de profil, Ministerul Dezvoltării
3.	• Îmbunătățirea accesului la servicii de sănătate, inclusiv dotarea dispensarului și dezvoltarea serviciilor de asistență socială.	☐ Creșterea accesibilității și calității serviciilor medicale locale. ☐ Reducerea timpului de intervenție și diagnostic pentru locuitori. ☐ Creșterea gradului de acoperire a nevoilor de asistență socială în rândul categoriilor vulnerabile. ☐ Asigurarea unei baze materiale	- Programul Național de Redresare și Reziliență (PNRR), Componenta 12 – Sănătate - Programul Național de Dezvoltare Locală (PNDL) / „Anghel Saligny” - Programul Operațional Sănătate 2021–	Dispensar medical modernizat și dotat: 1 unitate - Număr echipamente medicale achiziționate: min. 25 - Număr beneficiari ai serviciilor sociale extinse: min. 200 persoane/an - Număr campanii de informare/prevenție organizate: min. 6/an - Timp mediu de răspuns medical redus cu: min. 30%	2026–2028	- Primăria Comunei Mihăești - Direcția de Asistență Socială - Personal medical din cadrul dispensarului - Direcția de Sănătate Publică Vâlcea - Ministerul Sănătății și Ministerul Muncii (pentru componentele sociale)

		moderne și funcționale pentru serviciile medicale și sociale. ☐ Creșterea nivelului de informare și prevenție în rândul populației privind sănătatea.	2027 (POS) - Programul Operațional Incluziune și Demnitate Socială (POIDS) - Bugetul local - Granturi SEE și Norvegiene – domeniile sănătate și servicii sociale	- Grad de acoperire a serviciilor sociale la nivelul comunei: peste 80% din cazurile eligibile		
4	•Amenajarea spațiilor publice (parcuri, locuri de joacă, zone pietonale, platforme de recreere, Amenajarea de piste pentru bicicliști).	☐ Creșterea satisfacției locuitorilor prin asigurarea unor spații de calitate pentru petrecerea timpului liber. ☐ Promovarea incluziunii sociale și a interacțiunii comunitare. ☐ Creșterea atractivității comunei pentru familii tinere și turiști ☐ Asigurarea accesibilității pentru toate categoriile de vârstă, inclusiv persoane cu dizabilități. ☐ Creșterea nivelului de siguranță în spațiile publice.	ogramul Național de Redresare și Reziliență (PNRR) – Componenta 10 (Fondul Local) - Programele Operaționale Regionale 2021–2027 (POR Sud-Vest Oltenia) - Programul Național de Dezvoltare Locală (PNDL) / Anghel Saligny - Bugetul local - Administrația Fondului pentru Mediu – pentru componente verzi (infrastructură verde, piste bicicliști)	- Număr de parcuri/locuri de joacă amenajate: min. 3 - Suprafață totală spații publice reamenajate: min. 6.000 mp - Număr de metri de pistă pentru bicicliști create: min. 2.000 m - Număr de bănci, coșuri de gunoi și elemente de mobilier urban montate: min. 80 - Număr estimativ de beneficiari: peste 2.000 persoane/an - Număr de zone dotate cu accesibilitate pentru persoane cu dizabilități: min. 5	2026–2028	- Primăria Comunei Mihăesti - Compartimentul Urbanism - Compartimentul Investiții - Consiliul Local Mihăesti
5	•Dezvoltarea infrastructurii educaționale și	☐ Creșterea calității procesului educațional prin		- Număr de unități de învățământ reabilite: min. 2	2026–2029	Primăria Comunei Mihăesti - Conducerea

	susținerea programelor extracurriculare.	infrastructură modernizată. ☐ Asigurarea unui mediu educațional sigur, sănătos și stimulativ pentru elevi. ☐ Creșterea participării școlare și reducerea abandonului ☐ Dezvoltarea de competențe complementare prin activități extracurriculare (culturale, sportive, ecologice etc.). ☐ Sprijinirea formării continue a cadrelor didactice și implicarea comunității în actul educațional.		- Număr de săli de clasă modernizate sau construite: min. 6 - Număr de laboratoare/ateliere dotate: min. 3 - Număr de elevi beneficiari ai programelor extracurriculare: min. 250 - Scăderea ratei de abandon școlar cu min. 30% față de anul de referință 2025 - Număr de cadre didactice implicate în formare continuă: min. 20		unităților de învățământ - Compartimentul Investiții - Consiliul Local - Inspectoratul Școlar Județean Vâlcea

Obiectiv Strategic 2: Diversificarea economiei locale și susținerea antreprenoriatului rural

	•Sprijinirea agriculturii durabile și ecologice, cu accent pe produsele locale și lanțuri scurte de aprovizionare.	☐ Creșterea ponderii produselor locale ecologice pe piața regională. ☐ Îmbunătățirea calității solului și reducerea impactului negativ asupra mediului. ☐ Valorificarea superioară a resurselor naturale locale prin metode agricole prietenoase cu mediul. ☐ Stimularea consumului de produse locale și reducerea dependenței de lanțurile lungi de aprovizionare. ☐ Dezvoltarea unei imagini identitare	- Planul Strategic PAC 2023–2027 (Sprijin pentru agricultură ecologică, ecoscheme) - Programul LEADER prin GAL (Grupuri de Acțiune Locală) - Programul Național de Dezvoltare Rurală (PNDR) – viitor program 2027+ - Granturi SEE / Norvegiene – pentru proiecte de economie	- Număr de producători implicați în practici ecologice: min. 30 - Număr de ferme înregistrate în agricultura locală: min. 15 - Număr de forme asociative sprijinite/înființate: min. 3 - Creșterea suprafeței cultivate prin metode ecologice cu min. 20% față de 2025 - Organizarea a min. 2 târguri anuale pentru produse locale - Reducerea cu min. 25% a distanței medii de transport a produselor locale până la piață	2026–2028	- Primăria Comunei Mihăesti - Compartimentul Agricol și Investiții - Consiliul Local - Direcția Agricolă Județeană Vâlcea

		a comunei ca promotoare de agricultură sustenabilă.	verde - Programe naționale de sprijinire a fermierilor (AFIR, MADR)			
	•Încurajarea formării de asociații agricole și cooperare între fermieri.	☐ Creșterea capacității de negociere a fermierilor în raport cu intermediarii și piețele de desfacere. ☐ Facilitarea accesului colectiv la utilaje, tehnologii și servicii specializate. ☐ Acces mai facil la finanțare nerambursabilă pentru grupuri organizate. ☐ Promovarea unei agriculturi colaborative, orientată spre eficiență economică. ☐ Întărirea coeziunii și solidarității în rândul producătorilor agricoli locali.	- PNDR / Planul Strategic PAC 2023–2027 – Intervenția DR-28 – Sprijin pentru cooperative și grupuri de producători - GAL (LEADER) – Sprijin pentru cooperare - **Programul Tranziție Justă (dacă aplicabil) - Fonduri proprii ale membrilor / microfinanțare rurală - Programe Ministerul Agriculturii pentru constituirea de cooperative	- Număr de asociații agricole nou înființate: min. 3 până în 2030 - Număr de membri fermieri implicați: min. 50 - Suprafață agricolă gestionată în comun: min. 200 ha - Valoare fonduri accesate de grupuri: min. 500.000 euro - Număr de proiecte comune implementate: min. 5	2026–2029 , cu activități de promovare și sprijin instituțional demarate din 2026	- Primăria Mihăesti – Compartiment Agricol / Investiții - Asociații existente / fermieri locali - Consultanți agricoli / GAL local - Oficiul Județean pentru Finanțarea Investițiilor Rurale (OJFIR)
	•Dezvoltarea unor micro-platforme agroalimentare și puncte de colectare în apropierea zonelor de producție	☐ Reducerea pierderilor de produse agricole perisabile. ☐ Facilitarea procesului de colectare și distribuție a produselor în condiții igienice și eficiente. ☐ Sprijinirea	- Planul Strategic PAC 2023–2027 (intervenții pentru investiții în exploatații și infrastructuri colective) - Programul	- Număr de micro-platforme funcționale: min. 2 - Număr de puncte de colectare create: min. 4 - Producători locali deserviți de sistem: min. 40 - Reducerea pierderilor	2026–2029	- Primăria Comunei Mihăesti - Compartimentul Agricol și Investiții - Direcția Agricolă Județeană Vâlcea - Consiliul Local

		procesării primare la nivel local, cu valoare adăugată. ☐ Creșterea veniturilor micilor fermieri prin vânzare directă sau integrată. ☐ Conectarea mai rapidă a producției locale la piețele urbane și regionale.	LEADER prin GAL (pentru infrastructură agroalimentară) - AFIR – Submăsura 4.2 (procesare) - Fonduri Norvegiene pentru dezvoltare rurală și sustenabilitate - Programe din PNRR (în limita eligibilității) - Buget local / parteneriate public-private	post-recoltă estimate: - 30% - Creștere cu min. 20% a volumului de produse locale vândute în lanțuri scurte - Timpul mediu de colectare redus cu 40%		
	•Promovarea inițiativelor de economie socială și a micilor afaceri în domeniul meșteșugurilor, turismului, comerțului local.	☐ Crearea de locuri de muncă locale, în special pentru persoane vulnerabile sau defavorizate. ☐ Revitalizarea meșteșugurilor tradiționale ca resursă economică și culturală. ☐ Dezvoltarea unei oferte turistice integrate (turism rural, gastronomic, cultural). ☐ Creșterea vizibilității produselor și serviciilor locale pe platforme digitale și în târguri regionale. ☐ Stimularea inițiativei antreprenoriale în rândul tinerilor și al femeilor.	- Programul Incluziune și Demnitate Socială 2021–2027 (POIDS) – pentru economie socială - Programul Tranziție Justă 2021–2027, dacă zona este eligibilă - PNRR – Pilonul V: Coeziune economică și socială - Granturi SEE & Norvegiene – linia pentru antreprenariat	- Număr inițiative de economie socială sprijinite: min. 5 - Număr de locuri de muncă nou create: min. 20, dintre care min. 8 persoane vulnerabile - Număr de produse tradiționale promovate online: min. 10 - Număr de meșteșugari implicați: min. 15 - Număr de participări la târguri/expouri: min. 6 pe an - Număr de femei sau tineri antreprenori sprijiniți: min. 10	2026–2029	- Primăria Mihăești – coordonare și sprijin - GAL local – pentru finanțare LEADER și selecția proiectelor - ONG-uri / cooperative / asociații de economie socială - Consiliul Local și Compartimentul Investiții

			social - Fonduri LEADER (GAL) pentru antreprenoriat rural - Start-up Nation Rural sau alte scheme IMM de la Ministerul Economiei			
	•Creșterea capacității de atragere a investițiilor private și a fondurilor nerambursabile în domeniul economic.	☐ Dezvoltarea unui portofoliu de proiecte pregătite pentru finanțare. ☐ Îmbunătățirea imaginii comunei ca destinație favorabilă investițiilor. ☐ Întărirea capacității administrative de scriere, depunere și implementare a proiectelor. ☐ Sprijinirea antreprenorilor locali în accesarea programelor naționale și europene. ☐ Crearea unui cadru predictibil și prietenos pentru investitori prin măsuri de sprijin și facilități locale.	- POCIDIF 2021–2027 – Componenta de digitalizare și investiții teritoriale - PNRR – Reforme și investiții în capacitate administrativă și sprijin IMM-uri - Start-Up Nation și alte programe IMM de la Ministerul Economiei - Programul Tranziție Justă (dacă aplicabil) - Programul LEADER (GAL) pentru proiecte de antreprenoriat - Fonduri proprii și atragerea de capital privat	- Număr proiecte incluse într-un portofoliu complet: min. 10 - Număr investitori privați atrași în comună: min. 3 în 3 ani - Valoare fonduri nerambursabile atrase: min. 2 milioane euro până în 2030 - Număr de antreprenori locali sprijiniți: min. 20 - Evenimente/ateliere de informare pentru IMM-uri: min. 4/an	2026–2028 pentru faza inițială de consolidare a capacității administrative și pregătirea de proiecte; atragerea investițiilor continuă pe termen mediu și lung (2026–2030)	- Primăria Mihăesti – Compartiment Investiții și Dezvoltare - Consiliul Local – pentru aprobarea cadrului de sprijin - Consultanți în accesarea fondurilor europene - GAL local – pentru sprijinul IMM-urilor
Obiectiv Strategic 3: Dezvoltarea turismului durabil și valorificarea patrimoniului local						
	•Identificarea și	☐ Crearea unei	PNRR –	- Număr obiective	2026–2029,	Primăria Mihăesti –

	promovarea obiectivelor turistice locale (situri arheologice, biserici, peisaje, tradiții).	hărți interactive cu toate obiectivele de interes turistic din comună. ☐ Restaurare, reabilitare, consolidare, unități de cult/biserici precum și restaurarea picturii; punerea în valoare a acestora, ☐ Creșterea numărului de vizitatori prin promovarea online și offline a patrimoniului local. ☐ Valorificarea patrimoniului arheologic, natural și religios prin ghidaj local, panouri informative și pliante. ☐ Conectarea istoriei și tradițiilor locale la experiențe turistice autentice. ☐ Implicarea comunității locale în punerea în valoare a patrimoniului imaterial (povești, obiceiuri, gastronomie).	Pilonul IV – Turism și Cultură - Programul Național de Restaurare (PNR) – Institutul Național al Patrimoniului - Programul Europa Creativă (pentru patrimoniu imaterial) - Fonduri SEE și Norvegiene – Patrimoniu cultural - AFIR – Submăsura 7.6 pentru patrimoniu religios - Buget local + sponsorizări	turistice identificate și promovate: min. 10 - Hărți turistice realizate și distribuite: min. 1000 - Număr de vizitatori anualii la obiectivele promovate: creștere cu min. 30% până în 2030 - Număr de panouri informative instalate: min. 15 - Număr de membri ai comunității implicați în activități turistice: min. 25	implementare etapizată: identificare și digitalizare (2026), intervenții fizice și promovare (2027–2029)	Compartiment Cultură / Investiții / Urbanism - Parohii locale, Direcția Județeană pentru Cultură - ONG-uri culturale locale - GAL, OMD (organizație de management al destinației)
	•Amenajarea de trasee ecoturistice tematice (pentru drumeții, biciclete, turism ecvestru)	☐ Dezvoltarea infrastructurii verzi pentru activități de recreere și turism activ. ☐ Crearea de trasee marcate, sigure și atractive, cu puncte de belvedere și zone de popas. ☐ Diversificare a tipurilor de turism practicate (cicloturism,	PNRR – Pilonul V – Valul Renovării – amenajări verzi și reziliente - Programul Național de Redresare și Reziliență (componente culturale și	- Număr trasee ecoturistice amenajate: min. 3 trasee tematice - Lungime totală trasee: min. 20 km - Număr panouri informative și puncte de belvedere: min. 15 - Număr vizitatori/an pe trasee: +5000 - Creștere durată medie a sejurului cu min. 1 zi până în 2030	2026–2028 (cu următoarele etape: cartare și consultare comunitară – 2026; amenajare fizică – 2027; promovare și lansare – 2028)	- Primăria Mihăești – Compartiment Urbanism / Investiții - GAL - OMD Vâlcea / OMD local (Organizație de Management al Destinației)

		turism ecvestru, turism de natură). ☐ Creșterea duratei medii a sejururilor în zonă și a atractivității comunei pentru familii și grupuri. ☐ Promovarea ecoturismului ca alternativă sustenabilă și integrată în mediul rural.	ecoturism) - AFIR – Submăsura 7.6 (pentru dezvoltare turistică rurală) - Programul Operațional Regional (POR) 2021–2027 – OS 5.1: Regenerare teritorială - Buget local + sponsorizări / parteneriate ONG			
	•Crearea de spații de cazare prin agroturism și stimularea inițiativelor private în turism.	☐ Creșterea numărului de unități de cazare în gospodării rurale tradiționale. ☐ Atracția investitorilor locali în amenajarea de pensiuni, căsuțe de vacanță și campinguri. ☐ Oferirea unei experiențe autentice turiștilor: gastronomie locală, activități agricole, meșteșuguri. ☐ Crearea de pachete turistice tematice, în colaborare cu actorii economici locali. ☐ Accesarea de fonduri nerambursabile pentru sprijinirea agroturismului și turismului de familie.	- AFIR – Submăsura 6.4: sprijin pentru investiții în crearea și dezvoltarea de activități neagricole (pensiuni, agroturism) - PNRR – Componenta C11 Turism și cultură - POR 2021–2027 – OS 5.1 și 5.2 (revitalizare și economie locală) - Buget local + cofinanțare privată	- Număr unități noi de cazare sprijinite: min. 5 până în 2030 - Număr de locuri de cazare create: min. 30 - Număr de pachete tematice dezvoltate: min. 3 (gastronomie, agricultură, meșteșuguri) - Grad de ocupare spații: >50% anual	2026–2029 (etape: informare și consiliere antreprenori – 2026; accesare fonduri și execuție – 2027–2028; promovare și operare – 2029)	- Primăria Mihăești – Compartiment Dezvoltare / Investiții - GAL-ul local - Biroul local de promovare turistică Antreprenori locali - Asociația Națională de Turism Rural, Ecologic și Cultural (ANTREC) - Agenții de turism regionale - ONG-uri de profil (patrimoniu, rural, meșteșuguri) - OMD Vâlcea / CJ Vâlcea – promovare integrată
	•Realizarea unui brand turistic local și a unei	☐ Elaborarea unui concept identitar vizual (logo, slogan,	- PNRR – Componenta C11: Turism și	- Identitate vizuală finalizată și înregistrată (1)	2026–2028 (2026: concept branding și strategie; 2027:	- Primăria Mihăești – Compartiment

	strategii de promovare coerente	poveste de brand) specific comunei. ☐ Creșterea vizibilității comunei pe platformele online de turism și în rețelele de promovare județene. ☐ Participarea la târguri și evenimente de promovare turistică. ☐ Promovarea activă a comunei prin social media, materiale video, broșuri și aplicații mobile. ☐ Construirea unei reputații turistice pozitive, asociate cu autenticitate, natură și ospitalitate.	cultură - Programul Tranziție Justă (PTJ) – promovare destinații turistice - POR 2021–2027 – Obiectiv Specific 5.2: Dezvoltarea turismului sustenabil - Buget local + sponsorizări locale	- Strategie de promovare turistică aprobată și implementată (1) - Număr materiale promoționale distribuite: min. 1000 pliante/broșuri - Număr de evenimente/târguri: min. 3/an	materiale, website, aplicație; 2028: participare târguri, evaluare impact)	Turism și Proiecte - Consilier/consultant branding turistic - OMD Vâlcea (Organizația de Management al Destinației)
	-Integrarea comunei în rețele turistice regionale și parteneriate cu alte localități.	☐ Creșterea fluxului de turiști prin includerea Mihăestiului în circuite turistice regionale. ☐ Aderarea la asociații de promovare turistică județene sau intercomunale. ☐ Dezvoltarea de trasee comune cu localități vecine (ex. trasee cultural-spirituale, gastronomice). ☐ Realizarea de proiecte comune transfrontaliere sau cu sprijin european. ☐ Promovarea turismului de cooperare ca motor de dezvoltare locală și regională.	Programul Interreg NEXT România-Bulgaria sau România-Serbia - Programul Național de Redresare și Reziliență (PNRR) – Componenta C11 - Programul Regiunea Sud-Vest Oltenia – Obiectiv 5.2 turism sustenabil - Buget local și cofinanțări din parteneriate	- Număr parteneriate turistice încheiate: min. 3 până în 2028 - Număr trasee turistice tematice dezvoltate în parteneriat: min. 2 - Proiecte depuse în parteneriat intercomunal sau transfrontalier: min. 1 - Număr de turiști/participanți la circuite comune: +25% față de 2026	2026–2029 (2026: aderare la rețele, parteneriate; 2027: elaborare trasee comune; 2028–2029: implementare proiecte și evaluare impact)	- Primăria Mihăesti – Compartiment Proiecte și Turism - Compartiment Relații externe și parteneriate - Asociații de dezvoltare intercomunitară (ADI) Parteneri posibili: CJ Vâlcea – Direcția Turism și Parteneriate - Primăriile localităților învecinate (Călimănești, Sălătrucel, Păușești-Măglași etc.) - Organizații de Management al Destinației (OMD)

						- ONG-uri culturale, ghizi locali, structuri turistice
Obiectiv Strategic 4: Protejarea mediului și creșterea rezilienței la schimbările climatice						
	•Implementarea măsurilor de prevenție și adaptare la riscurile climatice (perdele forestiere, retenție de apă, reîmpăduriri).	☐ Reducerea riscurilor de alunecări de teren și eroziune prin perdele forestiere și lucrări de stabilizare. ☐ Amenajarea zonelor de retenție a apei pentru prevenirea inundațiilor și combaterea secetei. ☐ Extinderea suprafețelor împădurite în zonele vulnerabile ecologic ☐ Îmbunătățirea calității solului și refacerea ecosistemelor locale. ☐ Integrarea principiilor de adaptare la schimbări climatice în documentațiile de urbanism și planificare locală.	Programul LIFE al Uniunii Europene – componenta Climă și Natură - PNRR – Componenta C3 (Păduri și protecția biodiversității) - PNDR/NSP 2023–2027 – măsuri de mediu și climă - Fondul pentru Mediu – proiecte de reîmpădurire și combaterea deșertificării	Suprafață împădurită/reîmpădurită: min. 10 ha până în 2029 - Număr km perdele forestiere instalate: min. 3 km - Număr zone de retenție a apei amenajate: min. 2 - Număr documentații urbanistice actualizate cu măsuri climatice: toate PUG/PUZ-uri până în 2028	2026–2029 (2026: studii și identificare terenuri; 2027–2028: lucrări efective; 2029: monitorizare și integrare în documente strategice)	- Primăria Mihăesti – compartiment Mediu și Urbanism - Compartiment Proiecte Europene - Ocoalele Silvice, RNP Romsilva
	•Dezvoltarea infrastructurii de colectare selectivă și reciclare.	☐ Crearea de puncte de colectare selectivă în toate satele componente. ☐ Creșterea ratei de colectare separată a deșeurilor și reducerea cantității de deșeuri depozitate. ☐ Îmbunătățirea logisticii de transport și prelucrare a deșeurilor reciclabile. ☐ Implementare a de campanii	Fondul pentru Mediu – Programul privind gestionarea deșeurilor - PNRR – Componenta C3 – Economie circulară și managementul deșeurilor - Programul LIFE – Mediu și Climă - Programul	- Număr puncte colectare selectivă funcționale: min. 8 - Creșterea procentului de colectare selectivă la >50% până în 2029 - Număr de campanii de informare realizate anual: min. 2/an - Tonne deșeuri reciclate/an: creștere cu min. 30% față de 2025	2026–2028 (2026: achiziții și infrastructură; 2027: implementare; 2028: consolidare și extindere cu parteneri regionali)	- Primăria Mihăesti – compartiment Mediu și Achiziții - ADI Salubritate Vâlcea (dacă este cazul) - Compartiment Proiecte Europene Operatori de salubritate locali - ONG-uri de educație ecologică - Inspectoratul Școlar (pentru implicarea elevilor

		periodice de informare și responsabilizare privind reciclarea. ☐ Colaborare cu operatori specializați pentru eficientizarea circuitului deșeurilor.	Interreg sau parteneriate intercomunitare pentru infrastructuri comune			în campanii) - Companii de reciclare (Green Group, Remat etc.)
	•Promovarea utilizării energiilor regenerabile în gospodării și în clădirile publice.	☐ Dotarea clădirilor publice cu panouri fotovoltaice și sisteme de eficiență energetică. ☐ Stimularea cetățenilor și antreprenorilor locali să adopte surse verzi de energie (solară, microhidro, biomasă). ☐ Accesarea de fonduri nerambursabile pentru tranziția energetică în gospodăriile vulnerabile. ☐ Reducerea amprente de carbon a comunei. ☐ Dezvoltarea unui ghid local de bune practici privind energia regenerabilă.	- Programul Casa Verde – Administrația Fondului pentru Mediu (AFM) - PNRR – Componenta C6 – Energie - Programul LIFE (UE) - Fonduri Norvegiene 2021–2024 (Eficiență energetică în clădiri publice și locuințe sociale)	Număr clădiri publice dotate: min. 4 (primărie, dispensar, școală, grădiniță) - Număr gospodării sprijinite: min. 50 până în 2030 - Reducere medie estimată a consumului energetic în clădirile publice: >40% - Tonne CO ₂ evitate: min. 150 t/an	2026–2029 (2026: studii, proiectare și aplicații; 2027: execuție în clădiri publice; 2028–2029: scheme pentru gospodării și monitorizare)	- Primăria Mihăești – compartiment Tehnic și Proiecte Europene - Compartimentul de Mediu și Achiziții - Colaborare cu AFM și ADR Sud-Vest Oltenia
	•Valorificarea potențialului natural al terenurilor degradate prin reconversie ecologică.	☐ Reintroducerea în circuitul economic și ecologic a terenurilor neproductive prin reîmpăduriri și refuncționalizări verzi. ☐ Amenajarea de spații verzi, zone umede sau habitate ecologice pe suprafețele degradate. ☐ Creșterea	- Programul LIFE (UE) – Natură și Biodiversitate - AFM – Programul de împăduriri și reconversie ecologică - PNRR – Componenta C3 –	- Suprafață reîmpădurită: min. 10 ha - Număr de zone verzi amenajate: 2–3 - Specii de arbori plantați: min. 5 specii autohtone - Timp mediu de regenerare ecologică: <3 ani - Creșterea	2026–2029 (2026: identificare terenuri și proiectare tehnică; 2027–2028: lucrări de reconversie; 2029: monitorizare și integrare turistică/ecologică)	- Primăria Mihăești – compartiment Mediu și Dezvoltare Locală - Ocolul Silvic Călimănești (pentru suport tehnic și plantare) - Compartimentul Proiecte Europene ONG-uri de mediu

		valorii de mediu și recreaționale a acestor terenuri. ☐ Reducerea fenomenelor de deșertificare locală și refacerea biodiversității. ☐ Integrarea acestor spații în rețeaua ecoturistică locală.	Managementul deșeurilor și regenerarea urbană - POIM 2021–2027 / viitorul Program pentru Climă și Mediu (Programul „Mediu și Climă” 2021–2027)	biodiversității locale (monitorizată anual)		(ex. WWF România, Asociația EcoLogic) - Instituții educaționale pentru activități de voluntariat - Companii cu responsabilitate CSR interesate de sponsorizare (ex. „Plantăm fapte bune”) - Consiliul Județean Vâlcea (pentru sinergii cu proiecte adiacente)
	•Creșterea nivelului de conștientizare ecologică în rândul populației.	☐ Organizarea de campanii de educație ecologică în școli și în comunitate. ☐ Dezvoltarea de parteneriate cu ONG-uri de mediu și instituții educaționale. ☐ Implicarea cetățenilor în acțiuni de voluntariat ecologic (plantări, ecologizări, concursuri tematice). ☐ Stimularea formării de grupuri comunitare de inițiativă pentru protecția mediului. ☐ Crearea unui program permanent de informare privind riscurile climatice și bunele practici de protejare a naturii.	AFM – Programul Educație ecologică - Programul LIFE – Guvernanță și informare în domeniul mediului - PNRR – Componenta C10 – Educație - Granturi SEE / Norvegiene – programul Mediu / Societate Civilă	- Număr campanii anuale: ≥ 3/an - Număr elevi și adulți implicați: > 500 persoane/an - Număr ONG-uri și instituții partenere: ≥ 5 - Rată de participare comunitară în activități ecologice: $\geq 15\%$ din populație - Număr materiale informative distribuite: > 1000/an	2026–2028 (2026: lansarea programului și primele campanii; 2027–2028: extinderea activităților, monitorizare și evaluare)	- Primăria Mihăești – compartiment Mediu și Educație - Unitățile de învățământ din comună - Compartimentul Proiecte și Comunicare ONG-uri specializate (ex. ViitorPlus, EcoAssist, Asociația MaiMultVerde) - Inspectoratul Școlar Județean Vâlcea - Agenția pentru Protecția Mediului Vâlcea - Parohia locală și alte entități culturale - Platforme online de promovare și

						voluntariat civic
Obiectiv Strategic 5: Consolidarea capitalului uman și susținerea educației, culturii și identității locale						
	•Susținerea educației timpurii, școlare și a formării profesionale pentru tineri și adulți.	☐ Creșterea accesului la educație preșcolară prin modernizarea grădinițelor și sprijinirea familiilor vulnerabile. ☐ Îmbunătățirea condițiilor materiale și digitale din școlile comunei. ☐ Dezvoltarea unor parteneriate cu licee și centre de formare profesională din județ pentru a susține integrarea socio-profesională a tinerilor. ☐ Creșterea competențelor tinerilor și adulților prin cursuri de calificare și recalificare. ☐ Promovarea educației remediale și programelor de tip „Școală după școală” pentru reducerea abandonului școlar.	- PNRR – C15 Educație - Programul Educație și Ocupare 2021–2027 - Fondul Social European Plus (FSE+) - Granturi norvegiene – Incluziune socială și educație - Bugetul local / Consiliul Județean	- Număr grădinițe modernizate: ≥ 2 - Număr beneficiari „Școală după Școală”: ≥ 100 elevi/an - Rată de abandon școlar: sub 2% - Număr tineri/adulți formați profesional: ≥ 50/an - Număr parteneriate încheiate cu licee/centre profesionale: ≥ 3	2026–2029 (2026–2027: investiții în infrastructură și dotări; 2027–2029: extinderea programelor educaționale și formare profesională continuă)	- Primăria Mihăești – compartiment Educație și Programe sociale - Unitățile de învățământ din comună - Consiliul Local și partenerii educaționali
	•Înființarea de centre de învățare permanentă și sprijinirea reconversiei profesionale.	☐ Amenajarea unui centru comunitar de învățare și formare continuă accesibil tuturor categoriilor de vârstă. ☐ Colaborarea cu instituții educaționale și organizații non-guvernamentale pentru furnizarea de cursuri de	- Programul Educație și Ocupare 2021–2027 (POEO) - Fondul Social European Plus (FSE+) - PNRR – C15 Educație și reforme digitale - Granturi Norvegiene	- Număr centre înființate: 1 funcțional - Număr participanți anual la formare: ≥ 50 persoane/an - Număr de cursuri livrate: ≥ 6/an - Rată de satisfacție a beneficiarilor: >85% - Număr de persoane angajate post-reconversie: ≥ 30 până	2026–2029 (2026: proiectare și amenajare; 2027–2029: operaționalizare și implementare programe de formare continuă și reconversie)	- Primăria Mihăești – compartiment Dezvoltare locală și socială - Consiliul Local - Parteneri educaționali și furnizori acreditați de formare profesională

		competențe digitale, antreprenariat, agricultură ecologică etc. ☐ Creșterea adaptabilității forței de muncă locale la cerințele pieței prin programe de reconversie profesională. ☐ Sprijin pentru integrarea profesională a tinerilor reveniți din străinătate sau a celor în căutare de noi competențe. ☐ Crearea unui mecanism de identificare a nevoilor locale de formare.	(inclusiune, formare profesională) - Buget local / parteneriate public-private	în 2030		
	•Conservarea și promovarea patrimoniului cultural imaterial (obiceiuri, meșteșuguri, tradiții).	☐ Documentarea, arhivarea și promovarea tradițiilor, obiceiurilor locale și portului popular specific zonei. ☐ Susținerea meșteșugarilor locali prin târguri, ateliere și inițiative de economie creativă. ☐ Integrarea patrimoniului cultural în curricula școlară și în proiectele educaționale extracurriculare. ☐ Dezvoltarea de proiecte culturale intergeneraționale care să implice bătrânii satului în transmiterea tradițiilor.	- Administrația Fondului Cultural Național (AFCN) - Programul Europa Creativă (Subprogramul Cultură) - PNRR – Componenta C11 – Turism și cultură - Granturi SEE și Norvegiene (componenta culturală) - Buget local / parteneriate public-private	- Număr de tradiții documentate și arhivate: ≥ 20 - Număr de evenimente culturale organizate anual: ≥ 2 - Număr de elevi implicați în proiecte educaționale: ≥ 100 - Număr de meșteșugari susținuți: ≥ 10 - Parteneriate culturale stabilite: ≥ 3	2026–2028 (2026 – documentare, parteneriate, proiectare activități; 2027–2028 – implementare activă, ateliere, promovare)	- Primăria Mihăești – compartiment cultură și relații comunitare - Consiliul Local Mihăești - Școlile locale și cadrele didactice - Biblioteca locală, Căminul Cultural

		☐ Colaborarea cu instituții culturale județene pentru sprijin logistic și promovare.				
	•Dezvoltarea ofertei culturale și implicarea tinerilor în viața comunitară.	☐ Organizarea periodică a evenimentelor culturale, festivaluri locale și manifestări tradiționale. ☐ Crearea de platforme pentru exprimarea creativă a tinerilor (trupe de teatru, ansambluri folclorice, ateliere artistice). ☐ Implicarea elevilor și tinerilor în proiecte civice, educative și culturale locale. ☐ Promovarea lecturii și accesului la cultură prin modernizarea bibliotecii comunale. ☐ Dezvoltarea unui calendar cultural anual care să devină reper identitar pentru comunitate.	- Administrația Fondului Cultural Național (AFCN) - Programul Europa Creativă (Subprogramul Cultură) - Granturi SEE și Norvegiene (componenta copii și tineri în situații de risc, cultură) - PNRR – Componenta C15 – Educație - Buget local / sponsorizări locale	Număr de evenimente culturale organizate/an: ≥ 4 - Număr de tineri implicați activ: ≥ 150 - Număr de inițiative artistice susținute (trupe, ateliere, expoziții): ≥ 5 - Număr de utilizatori activi ai bibliotecii comunale: ≥ 200 /an	2026–2028 (2026 – planificare, formare grupuri, infrastructură; 2027–2028 – derulare de activități, consolidare, promovare)	- Primăria Mihăești - Compartiment cultură și tineret - Biblioteca comunală și Căminul Cultural - Unitățile de învățământ din comună - Consiliul Local – Comisia de cultură și educație
	•Crearea unor spații multifuncționale pentru activități educative, artistice și sportive.	☐ Amenajarea unor centre comunitare moderne care să găzduiască activități culturale, educative și sportive. ☐ Dotarea cu echipamente necesare pentru desfășurarea activităților de educație non-formală și sport. ☐ Crearea de	- Programul Educație și Ocupare 2021–2027 (POEO) - PNRR – Pilonul 6: Politici pentru tineret, educație și cultură - Programul Interreg NEXT România–	- Număr centre multifuncționale amenajate: ≥ 2 - Număr de tineri beneficiari/an: ≥ 300 - Număr de activități educative și sportive desfășurate/an: ≥ 30 - Număr de parteneriate active în proiect: ≥ 5	2026–2029 (2026 – identificare spații, proiectare; 2027 – amenajare; 2028–2029 – dotare și operare activități pilot)	- Primăria Mihăești - Compartiment investiții și tineret - Unitățile de învățământ locale - Biblioteca comunală și Căminul Cultural - Consiliul Local

		parteneriate cu școli, ONG-uri și autorități pentru utilizarea acestor spații în mod constant. ☐ Asigurarea accesului copiilor și tinerilor din toate satele comunei la facilități de timp liber și formare. ☐ Promovarea acestor spații ca locuri de întâlnire și coeziune socială pentru întreaga comunitate.	Bulgaria (dacă sunt parteneriate) - Fondul pentru Mediu – infrastructură verde pentru sport și educație - Buget local			
Obiectiv Strategic 6: Modernizarea administrației locale și promovarea bunei guvernări						
	•Digitalizarea serviciilor publice și a proceselor administrative.	☐ Implementarea unui sistem digital integrat de gestiune a documentelor și serviciilor publice. ☐ Crearea unei platforme online funcționale pentru depunerea cererilor, eliberarea de acte și urmărirea solicitărilor. ☐ Creșterea eficienței și vitezei în procesarea documentelor administrative. ☐ Asigurarea interoperabilității cu alte sisteme informatice naționale și județene. ☐ Dezvoltarea competențelor digitale ale personalului din primărie.	- PNRR – Componenta C7 – Transformare digitală - Programul Național de Redresare și Reziliență – Cloud guvernamental - Programul de Cooperare Intercomunitară 2021–2027 - Buget local	- Platformă digitală operațională: 1 - Servicii publice digitalizate: ≥10 - Număr de utilizatori activi lunar: ≥500 cetățeni - Angajați formați în competențe digitale: ≥10	2026–2028 (2026 – analiză nevoi și proiectare; 2027 – achiziții și implementare; 2028 – training și operare completă)	- Primăria Mihăești - Compartiment IT și administrație publică - Compartiment Achiziții publice - Operator IT extern (contractat)
	•Creșterea gradului de transparență și	☐ Publicarea transparentă și accesibilă a tuturor	- PNRR – Componenta C14 – Buna	- Număr de consultări publice organizate/an: ≥2	2026–2028 (2026 – proiectare mecanisme și	- Primăria Mihăești - Cabinet primar / Secretariat /

	implicare cetățenească (consultări publice, bugetare participativă).	hotărârilor, proiectelor de investiții și cheltuielilor bugetare. ☐ Organizarea periodică de consultări publice și dezbateri tematice cu cetățenii. ☐ Implementare a unui sistem de bugetare participativă, prin care cetățenii pot propune și vota proiecte locale. ☐ Înființarea unui birou de relații cu publicul modernizat, cu program extins și asistență digitală. ☐ Promovarea implicării tinerilor și a actorilor locali în luarea deciziilor administrative.	guvernanță - Programul Operațional Capacitate Administrativă (POCA) - Fonduri de la bugetul local - Programul Interreg Europe	- Număr de proiecte propuse de cetățeni prin bugetare participativă: $\geq 5/\text{an}$ - Procent hotărâri publicate online în termen legal: 100% - Număr cetățeni implicați activ în consultări/an: ≥ 100	digitalizare; 2027 – lansare și testare; 2028 – funcționare completă cu buget dedicat (participativ)	Compartiment IT - Responsabil relații cu publicul și comunicare - Responsabil buget participativ
	• Îmbunătățirea capacității de atragere și gestionare a proiectelor cu finanțare externă.	☐ Înființarea unei unități specializate pentru scrierea, depunerea și implementarea proiectelor. ☐ Dezvoltarea de competențe tehnice în atragerea fondurilor europene și guvernamentale. ☐ Accesarea programelor relevante pentru digitalizare, infrastructură, turism, educație și mediu. ☐ Creșterea ratei de absorbție a fondurilor nerambursabile.	- Programul Operațional Capacitate Administrativă (POCA) - PNRR – Componenta C14 – Buna guvernanță - Programul Interreg Europe - Buget local și cofinanțări	- Număr de angajați formați în domeniul fondurilor: ≥ 5 - Număr de proiecte elaborate/depuși anual: ≥ 5 - Număr de proiecte cu finanțare obținută: $\geq 3/\text{an}$ - Gradul de execuție bugetară a proiectelor externe: $>90\%$	2026–2028 (2026 – înființarea structurii și inițierea formărilor; 2027 – primele proiecte depuse și implementate; 2028 – funcționare consolidată și extindere domenii eligibile)	- Primăria Mihăești - Compartiment dezvoltare/proiecte - Responsabil desemnat pentru atragerea fondurilor - Compartiment resurse umane (pentru formare)

		☐ Stabilirea unui mecanism de monitorizare și evaluare a proiectelor în derulare.				
	•Profesionalizarea resursei umane din administrație prin formare continuă.	☐ Elaborarea unui plan anual de formare profesională pentru angajații din administrație. ☐ Participarea la cursuri acreditate, seminarii și conferințe relevante. ☐ Introducerea unui sistem de evaluare a performanței bazat pe obiective clare și măsurabile. ☐ Îmbunătățirea comunicării și colaborării interne în cadrul instituției. ☐ Crearea unui cadru motivațional pentru menținerea personalului calificat.	- POCA 2021–2027 (Programul Operațional Capacitate Administrativă) - PNRR – Componenta 14: Bună guvernanta - Buget local (pentru cofinanțări și cursuri punctuale) - Parteneriate cu INA și instituții de formare acreditate	- Număr de angajați instruiți anual: ≥ 10 - Număr de cursuri acreditate parcurse: ≥ 6 /an - Grad de satisfacție al angajaților privind activitățile de formare: $> 80\%$ - Raport anual de evaluare a performanței implementat și validat intern	2026–2028 (lansare plan formare și evaluare în 2026; consolidare în 2027–2028)	- Compartiment Resurse Umane – Primăria Mihăești - Compartiment Dezvoltare Locală / Proiecte - Conducerea UAT (Primar/Viceprimar)
	•Dezvoltarea de parteneriate intercomunale pentru furnizarea unor servicii integrate și eficiente.	☐ Inițierea și extinderea cooperării în cadrul Asociațiilor de Dezvoltare Intercomunitară (ADI). ☐ Parteneriate pentru furnizarea de servicii precum salubritate, transport public, infrastructură comună. ☐ Accesarea în comun a fondurilor europene pentru proiecte regionale. ☐ Transfer de bune practici între	- PNRR – Componenta 10 (Fondul Local), Componenta 14 (Guvernanta) - Programul Interreg NEXT România–Bulgaria / România–Serbia - Programul Dezvoltare Locală 2021–2027 - Bugetele locale +	- Număr ADI-uri active la care comuna participă: ≥ 2 - Număr de proiecte depuse împreună cu alte UAT-uri: ≥ 2 până în 2028 - Număr de servicii furnizate prin parteneriate: ≥ 3 - Grad de satisfacție al cetățenilor privind serviciile: $\geq 75\%$	2026–2029 – demarare în 2026, proiecte pilot și extindere în anii următori	- Primăria Comunei Mihăești – conducerea executivă - Compartiment Dezvoltare Locală / Proiecte - Reprezentanți în consiliile de conducere ale ADI-urilor

		unitățile administrativ-teritoriale vecine. ☐ Promovarea conceptului de guvernanță colaborativă la nivel local și zonal	contribuții parteneriale - InvestEU – pentru investiții comune			
Obiectiv Strategic 7: Promovarea coeziunii sociale, siguranței și implicării civice						
	•Crearea unor mecanisme locale de sprijin pentru grupurile vulnerabile (persoane în vârstă, familii cu venituri reduse, persoane cu dizabilități), inclusiv prin extinderea serviciilor de îngrijire la domiciliu și facilitarea accesului la informații și sprijin social.	☐ Extinderea serviciilor de îngrijire la domiciliu pentru persoanele vârstnice și dependente. ☐ Înființarea unui punct local de informare și asistență socială pentru populația vulnerabilă. ☐ Realizarea de campanii locale de informare privind drepturile sociale și accesul la sprijin. ☐ Încheierea de parteneriate cu ONG-uri, parohii și voluntari pentru susținerea acestor categorii. ☐ Asigurarea accesului egal la servicii sociale în toate satele componente.	- Programul Incluziune și Demnitate Socială 2021–2027 - PNRR – Componenta 13 (Reforme sociale) - Fondul Social European Plus (FSE+) - Bugetul local - Fonduri private și sponsorizări prin parteneriate (ONG, CSR)	- Număr beneficiari servicii de îngrijire la domiciliu: ≥100 până în 2029 - Număr puncte de informare și consiliere funcționale: ≥1 - Număr de parteneriate încheiate (ONG, biserici, voluntari): ≥5 - Număr campanii de informare: ≥2/an	2026–2029 – pilotare în 2026–2027, extindere și operaționalizare completă până în 2029	- Compartimentul de asistență socială din Primărie - Primar și Consiliul Local - Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Vâlcea (DGASPC) - ONG-uri și parteneri de sprijin social
	•Îmbunătățirea nivelului de siguranță publică, prin: -extinderea iluminatului public în zonele periferice, -instalarea de camere de supraveghere în puncte sensibile	☐ Extinderea iluminatului public în toate zonele cu vizibilitate redusă sau cu risc sporit. ☐ Instalarea unui sistem modern de camere de supraveghere în puncte cheie din comună. ☐ Crearea unui mecanism de	- Programul Operațional Dezvoltare Locală 2021–2027 (PODD) - PNRR – Componenta 10: Fondul Local - Programul Național de Redresare și	- Lungime extinsă de rețea iluminat public: +5 km - Număr camere de supraveghere funcționale: ≥20 - Număr sesizări/incident raportate prin noul mecanism: ≥50/an - Număr patrule MAI suplimentare: ≥4/lună	2026–2028, cu fază pilot pentru iluminat și supraveghere în primul an, extindere și operaționalizare în 2027–2028	Primăria Mihăești – compartiment investiții / tehnic - Compartiment IT și achiziții - Inspectoratul de Poliție Județean Vâlcea - Jandarmeria Vâlcea - Consiliul Local

	-colaborarea cu structurile MAI pentru prevenirea delicvenței.	semnalare rapidă a incidentelor (linie verde/locală sau aplicație). ☐ Intensificarea colaborării cu Poliția și Jandarmeria pentru patrulare regulate și activități preventive. ☐ Informarea populației prin campanii de educație privind prevenirea delicvenței și siguranța în comunitate.	Reziliență (PNRR), Componenta 5 – Valul Renovării (pentru iluminat eficient energetic) - Buget local	- Număr campanii de informare: ≥ 2 /an		
	•Crearea unui sistem local de voluntariat, care să mobilizeze cetățenii în sprijinul celor vulnerabili, în acțiuni ecologice, culturale sau de răspuns rapid în caz de urgențe.	☐ Înfățișarea unei rețele locale de voluntari din rândul tinerilor, profesorilor, pensionarilor activi. ☐ Organizarea de activități periodice de ecologizare, sprijin social, reparații minore, etc. ☐ Elaborarea unui regulament local al voluntariatului și a unor mecanisme de recunoaștere (diplome, festivități, tabere) ☐ Crearea unei baze de date cu voluntari și nevoi identificate în comunitate. ☐ Realizarea de parteneriate active cu școala, biserica, medicii de familie și asociațiile locale.	Programul Corpul European de Solidaritate (prin proiecte de voluntariat local) - Programul Erasmus+ – Acțiuni pentru tineret și cetățenie activă - PNRR – C10: Fondul Local (pentru platforme digitale și dotări minime) - Buget local / sponsorizări	- Număr voluntari înscriși în platformă: minim 100 până în 2028 - Număr activități derulate/an: ≥ 6 - Număr parteneriate active cu școli, parohii, ONG-uri: ≥ 5 - Număr beneficiari direcți sprijiniți: ≥ 150 /an - Nivel de satisfacție $> 85\%$ în rândul participanților	2026–2028, cu lansare a rețelei în 2026, extindere în 2027 și maturitate operațională până în 2028	- Primăria Mihăești – compartiment social și educație - Consiliul Local - Școala gimnazială din localitate
	•Organizarea periodică de forumuri cetățenești,	☐ Organizarea anuală a unor întâlniri cetățenești pe teme de interes comunitar	PNRR – Componenta 10: Fondul Local (pentru	- Număr de forumuri organizate/an: ≥ 3 - Număr elevi/tineri implicați anual: ≥ 100	2026–2028, cu lansarea campaniilor și a atelierelor în 2026	Primăria Mihăești – compartiment relații cu publicul / social / educație

	ateliere de consultare publică și sesiuni de educație civică, în special pentru tineri și elevi, în parteneriat cu școala și biserica.	(transport, educație, mediu). ☐ Inițierea de ateliere pentru elevi privind implicarea civică, democrația locală și valorile comunitare. ☐ Implicarea școlii, preoților și liderilor locali în campanii de mobilizare civică. ☐ Promovarea dezbatelor comunitare deschise și a mecanismelor participative (chestionare, consultări). ☐ Realizarea de materiale educative locale despre drepturi, responsabilități și implicare.	digitalizare, participare și implicare (cetățenească) - Programul Erasmus+ – KA1 și KA3 (tineret și educație civică) - Programul Cetățeni, Egalitate, Drepturi și Valori (CEDV) - Buget local / parteneriate	- Număr de consultări publice organizate cu chestionare: ≥ 2/an - Număr parteneriate active cu școala și biserica: ≥ 4	și consolidare ca program recurent în 2027–2028	- Consiliul Local și reprezentanți ai comunității - Școala gimnazială din Mihăești - Parohiile ortodoxe locale - ONG-uri de educație civică și tineret - Biblioteca comunală - Consiliul Elevilor
	•Promovarea valorilor comunitare, a respectului reciproc și a responsabilității colective, prin campanii locale, festivaluri, întâlniri comunitare tematice și proiecte intergeneraționale.	☐ Organizarea de festivaluri tradiționale și evenimente tematice care unesc generațiile și satele comunei. ☐ Derularea unor campanii de informare privind toleranța, respectul reciproc și solidaritatea. ☐ Crearea de programe intergeneraționale (copii – seniori) pentru transmiterea valorilor și sprijin reciproc. ☐ Sprijinirea grupurilor de inițiativă civică în promovarea coeziunii și înfrumusețarea spațiului public. ☐ Amenajarea unor	- Programul CERV – Cetățeni, Egalitate, Drepturi și Valori (UE) - AFM – Fondul pentru mediu (pentru amenajări verzi spații comunitare) - PNRR – Fondul Local (componenta coeziune și incluziune socială) - Buget local / sponsorizări / ONG-uri	- Număr evenimente anuale organizate: ≥ 3 - Număr participanți medii/eveniment: ≥ 150 - Număr de copii și seniori implicați în proiecte comune: ≥ 50/an - Număr spații comunitare amenajate: ≥ 1	2026–2028, cu lansarea primelor festivaluri și proiecte de legătură generațională începând cu anul 2026	- Primăria Mihăești – compartiment cultural, relații cu publicul, social - Consiliul Local - Școala gimnazială Mihăești - Parohiile locale - Biblioteca comunală - Asociații de seniori și tineret - ONG-uri culturale și sociale - Grupuri civice de inițiativă locală

		spații comunitare culturale pentru întâlniri, activități culturale și sociale accesibile tuturor.				

5.2. Mecanismul de prioritizare

Stabilirea ordinii de prioritate a proiectelor incluse în Strategia de dezvoltare Durabilă a comunei Mihăești pentru perioada 2021–2027 s-a realizat pe baza unui set de criterii clar definite, aplicate într-un mod obiectiv și transparent. Aceste criterii au reflectat atât necesitățile reale ale comunității, cât și gradul de pregătire al proiectelor, potențialul acestora de a genera efecte pozitive asupra dezvoltării locale și coerența cu direcțiile strategice stabilite.

Pentru a asigura o abordare echilibrată și fundamentată, procesul de selecție a fost ghidat de o metodologie de punctaj, care a permis evaluarea comparativă a propunerilor de investiții în funcție de relevanță, fezabilitate tehnico-economică și impact așteptat. Această ierarhizare a avut un rol decisiv în structurarea implementării pe etape, în contextul resurselor financiare și administrative limitate disponibile la nivel local.

Principalele criterii care au stat la baza procesului de ierarhizare a proiectelor:

- Corelarea cu direcțiile strategice locale – a fost analizat în ce măsură fiecare proiect contribuie direct la atingerea obiectivelor prevăzute în cadrul de dezvoltare al comunei și susține viziunea generală de transformare a localității.
- Nivelul de pregătire al proiectului – s-a avut în vedere stadiul documentației tehnice și administrative, precum existența studiilor de fezabilitate, proiectelor tehnice, avizelor necesare, precum și disponibilitatea terenului pe care urmează a fi realizată investiția.
- Influența asupra calității vieții în comunitate – au fost considerate efectele anticipate asupra populației, inclusiv asupra condițiilor de trai, accesului la servicii de bază, integrării sociale și echilibrului teritorial între sate.
- Contribuția la o dezvoltare locală – au fost punctate favorabil acele inițiative care includ componente ecologice, de protecție a resurselor, eficiență energetică, adaptare la schimbările climatice sau valorizare a patrimoniului natural și construit.

- Posibilitățile de finanțare și cofinanțare – s-a evaluat viabilitatea financiară a proiectelor, existența surselor proprii sau a contribuțiilor partenieriale și eligibilitatea pentru accesarea de fonduri nerambursabile sau alte linii de finanțare externe.
- Caracterul transversal și gradul de inovare – s-a acordat o importanță sporită proiectelor cu abordare integrată, care conectează mai multe domenii (ex. educație și tehnologie sau economie și mediu), precum și celor dezvoltate în colaborare cu alte localități, ONG-uri sau sectorul privat.
- Numărul de persoane care beneficiază direct – un alt criteriu relevant a fost dimensiunea populației deservite, în special în cazul categoriilor vulnerabile, raportată la amploarea investiției propuse.

Etapele procesului de ierarhizare a investițiilor:

Etapa 1: Colectarea propunerilor de proiecte – a constat în identificarea și listarea tuturor inițiativelor posibile, rezultând din consultările cu comunitatea, analiza nevoilor locale și proiectele deja existente în documentații sau planuri tehnice.

Etapa 2: Evaluarea pe baza unui set de criterii obiective – fiecare proiect a fost analizat folosind o metodologie bazată pe punctaj, reflectând criterii precum relevanța strategică, fezabilitatea și impactul estimat.

Etapa 3: Consolidarea scorurilor și stabilirea ordinii de prioritate – proiectele au fost ordonate într-un clasament, în funcție de scorul total obținut, și împărțite în categorii de urgență: Prioritate 1 (implementare imediată), Prioritate 2 (termen mediu), Prioritate 3 (pe termen lung).

Etapa 4: Aprobarea listei de proiecte prioritare – clasamentul rezultat a fost analizat și validat de către echipa de lucru responsabilă cu elaborarea strategiei și de reprezentanții administrației locale, în urma unui proces de consultare internă și tehnică.

Rezultatul procesului:

Lista proiectelor selectate a fost organizată în raport cu principalele domenii strategice de intervenție – precum infrastructura, educația, sănătatea, dezvoltarea economică, protecția mediului și altele – și a fost ierarhizată în funcție de punctajul total obținut în procesul de evaluare. Pentru fiecare proiect au fost indicate sursele potențiale de finanțare și perioada estimativă de derulare. Această ierarhizare reprezintă fundamentul pentru planificarea etapizată a investițiilor și constituie un instrument esențial în definirea calendarului de implementare a Strategiei de Dezvoltare Locală pentru intervalul 2021–2027.

Procedura de selectare a fiselor de proiecte. Termene. Responsabilitati.

Etapa 1. Selecția listei scurte de proiecte din portofoliul general al Strategiei de Dezvoltare Locală (SDD) a comunei Mihăești

În termen de 15 zile de la finalizarea portofoliului de proiecte, se realizează selecția unei liste intermediare („lista scurtă”) care va include proiectele cu cel mai ridicat grad de prioritate pentru perioada de implementare 2021–2027.

Responsabili:

Procesul este coordonat de Primăria Comunei Mihăești, prin echipa de implementare a SDD, în colaborare cu partenerii locali relevanți. Echipa de implementare este alcătuită din 3 membri, dintre care unul deține o funcție de conducere și are rolul de a coordona întregul proces.

Justificare și documentare:

Se anexează minuta ședinței în cadrul căreia s-a decis inițierea procesului de elaborare a Strategiei de Dezvoltare Locală și constituirea echipei de implementare.

Implicarea partenerilor locali:

În data de 16.09.2025, ora 11.00, la sediul Primăriei Comunei Mihăești, a avut loc o întâlnire cu partenerii relevanți, invitați de echipa de implementare pentru a participa activ la procesul de selecție. Discuțiile s-au axat pe identificarea principalelor nevoi specifice fiecărui sector de activitate, precum și pe oportunitățile de accesare a fondurilor europene aferente perioadei de programare 2025–2030.

Obligații specifice:

Echipa de implementare, în colaborare cu partenerii implicați, are responsabilitatea de a analiza portofoliul de proiecte și de a elabora lista intermediară de proiecte, care va sta la baza etapizării și planificării intervențiilor strategice în perioada de referință.

Responsabilitățile echipei de implementare a Strategiei de Dezvoltare Locală (SDD) a Comunei Mihăești

Echipa de implementare are un rol esențial în gestionarea procesului de prioritizare și monitorizare a proiectelor strategice, având următoarele atribuții principale:

- Participă activ la reuniunile de lucru organizate în cadrul procesului de elaborare și implementare a SDD;
- Evaluează proiectele considerate prioritare, aplicând o grilă de punctaj bazată pe următorii indicatori:

- **C1** – Gradul de maturitate al proiectului;
- **C2** – Contribuția proiectului la atingerea obiectivelor și indicatorilor stabiliți prin strategie;
- **C3** – Sustenabilitatea financiară a proiectului;
- **C4** – Respectarea principiilor dezvoltării durabile: accesibilitate, egalitate de șanse, incluziune socială și nediscriminare;
- **C5** – Caracterul integrat al intervenției, în special pentru proiectele aferente *Priorității 7 – Dezvoltare teritorială sustenabilă*;
- Asigură repartizarea proiectelor către compartimentele de specialitate din cadrul Primăriei Comunei Mihăești pentru analiză și validare;
- Elaborează sau actualizează documentele-suport pentru fiecare domeniu prioritar definit în cadrul strategiei;
- Evaluează proiectele și dintr-o perspectivă etică, juridică și socială, pentru a asigura conformitatea acestora cu normele și valorile comunității.

Coordonatorul echipei de implementare are atribuții distincte și de conducere, după cum urmează:

- Delege responsabilitățile în cadrul echipei, în funcție de competențele și domeniul de expertiză al fiecărui membru;
- Convoacă ședințele echipei și facilitează participarea partenerilor relevanți la consultări tematice;
- Participă la procesul de evaluare a proiectelor, aplicând grila de criterii C1–C5, cu accent pe dimensiunea strategică a fiecărei intervenții;
- Evaluează din punct de vedere financiar fezabilitatea proiectelor propuse, contribuind la fundamentarea deciziilor de etapizare și finanțare.

Implicarea partenerilor locali în procesul de elaborare a strategiei

Procesul de consultare publică și implicare a actorilor locali a fost unul **activ și consistent**, contribuind în mod semnificativ la conturarea priorităților strategice. Partenerii relevanți au fost invitați să participe la întâlniri tematice și să transmită puncte de vedere relevante prin chestionare structurate.

Contribuții concrete ale partenerilor:

- **Instituțiile de învățământ** au propus proiecte legate de modernizarea procesului educațional, promovarea activităților extracurriculare și susținerea digitalizării în școli:

- Modernizarea și dotarea sălilor de clasă cu mobilier ergonomic, echipamente multimedia, table interactive și resurse didactice moderne;
- Extinderea rețelei de internet de mare viteză și asigurarea de echipamente IT (laptopuri, tablete) pentru elevi și profesori, cu prioritate pentru familiile cu venituri reduse;
- Amenajarea și modernizarea laboratoarelor (informatică, științe, limbi străine) și a bibliotecilor școlare, incluzând și colecții digitale;
- Dezvoltarea programelor extracurriculare – cluburi de lectură, ateliere de teatru, coruri, activități sportive și artistice – pentru stimularea creativității și a implicării civice a elevilor;
- Implementarea unui program de “Școală verde”, axat pe educația ecologică și implicarea elevilor în proiecte de protecție a mediului;
- Tabere educaționale și schimburi interșcolare în parteneriat cu școli din alte localități sau chiar din străinătate, pentru deschiderea orizonturilor culturale;
- Formare profesională continuă pentru cadrele didactice în domeniul metodelor moderne de predare și utilizării tehnologiei în educație;
- Parteneriate școală–comunitate–mediul privat pentru susținerea financiară și logistică a proiectelor educaționale.

- **Reprezentanții mediului de afaceri** (antreprenori locali, societăți comerciale) au subliniat necesitatea creării unor structuri de sprijin, precum incubatoare de afaceri sau zone economice cu facilități pentru investitori;
- Înființarea unui incubator de afaceri rural care să ofere spații de lucru, consultanță juridică, contabilă și de marketing, precum și mentorat pentru tinerii antreprenori;
- Amenajarea unei zone economice mixte în proximitatea drumului județean DJ 703G, cu utilități complete și acces facil, destinată micilor unități de producție, depozitelor și serviciilor;
- Organizarea periodică a unor târguri și expoziții locale pentru promovarea produselor agricole, meșteșugurilor și serviciilor din Mihăești;
- Crearea unei platforme online de promovare și comerț pentru producătorii locali, integrată cu servicii de livrare la nivel județean și regional;
- Parteneriate public–privat pentru dezvoltarea infrastructurii de sprijin economic (centre logistice, spații de depozitare și procesare a produselor agricole);

► Facilități fiscale și administrative pentru investitorii care creează locuri de muncă în comună, în special pentru tineri și persoane din grupuri vulnerabile;

► Programe de formare profesională în domenii cu potențial economic local (agroturism, procesare agroalimentară, servicii) derulate în colaborare cu agenții economici și instituțiile de formare.

- **Partenerii din domeniul social** au sugerat inițiative de extindere a serviciilor sociale și proiecte adaptate nevoilor grupurilor vulnerabile (persoane vârstnice, familii cu venituri reduse, persoane cu dizabilități) precum:

► Crearea unui Centru comunitar multifuncțional în satul Mihăești, care să ofere servicii integrate de consiliere socială, asistență medicală primară, sprijin psihologic și activități recreative pentru vârstnici și persoane cu dizabilități;

► Servicii de îngrijire la domiciliu pentru vârstnici și persoane imobilizate, asigurate prin echipe mobile dotate corespunzător;

► Implementarea unui program de masă caldă pentru copiii din familii defavorizate și persoanele singure cu venituri reduse;

► Ateliere de incluziune socială pentru tineri și adulți din grupuri vulnerabile, axate pe dezvoltarea abilităților practice (meșteșuguri, agricultură ecologică, IT de bază);

► Programe intergeneraționale, care să conecteze tinerii din comună cu vârstnicii prin activități educative, culturale și de voluntariat;

► Parteneriate cu ONG-uri specializate pentru implementarea de proiecte cu finanțare europeană în domeniul social (PNRR, Programul Incluziune și Demnitate Socială 2021–2027);

► Campanii locale de informare privind drepturile sociale, accesul la servicii și programele de sprijin disponibile.

- Una dintre **direcțiile strategice fundamentale identificate în cadrul consultărilor publice și susținute de partenerii instituționali și de comunitatea locală vizează reabilitarea și punerea în valoare a monumentelor istorice și a edificiilor de cult din comuna Mihăești**. Această linie de intervenție urmărește revitalizarea identității culturale locale și integrarea patrimoniului în circuitul turistic și educațional regional. Printre proiectele relevante propuse în acest sens se regăsesc:

► **CONSOLIDAREA, RESTAURAREA ȘI PUNEREA ÎN VALOARE A SFINTEI MĂNĂSTIRI GOVORA: CORPURILE C1, C2, C3, C15, C16, str. Mănăstirii nr. 24, sat**

Scărișoara, comuna Mihăești, județ Vâlcea în trei etape astfel: – ETAPA I. OB.1. BISERICA „ADORMIREA MAICII DOMNULUI”, Etapa II. Ob.4. Turn clopotniță - [C15], Ob.5. Chilii (latură est) - [C16] și Etapa III. Ob.2. Chilii (latura de nord) - [C2], Ob.3. Chilii (latură de vest) - [C3] ;

- Amenajarea unui traseu cultural tematic care să includă principalele lăcașuri de cult ortodoxe din comună, alături de povești locale, obiceiuri și elemente de patrimoniu imaterial;
- Crearea unui centru de interpretare a tradițiilor și meșteșugurilor locale în colaborare cu artiști populari și meșteșugari din comună, pentru a oferi turiștilor experiențe interactive;
- Restaurarea și valorificarea troițelor și crucilor vechi de piatră amplasate pe vechile drumuri de legătură dintre sate;
- Organizarea anuală a unui festival de tradiții și patrimoniu (muzică, dans, gastronomie), cu scopul de a promova Mihăești în rețeaua evenimentelor culturale din județ;
- Amenajarea de puncte de belvedere și zone de popas în proximitatea obiectivelor de patrimoniu și pe traseele de legătură dintre sate, pentru creșterea atractivității turistice;
- Digitalizarea patrimoniului local, prin realizarea unei platforme online și a unei aplicații mobile cu tururi virtuale, fotografii de arhivă și informații istorice accesibile publicului larg.

Obiectivul general al acestor intervenții este de a sprijini dezvoltarea sustenabilă prin protejarea patrimoniului cultural și religios, crearea de noi oportunități în turismul rural și atragerea de fonduri nerambursabile pentru regenerarea locală. Totodată, se are în vedere digitizarea acestor obiective – atât în scop educațional, cât și pentru atragerea vizitatorilor prin mijloace moderne de promovare culturală.

În procesul de elaborare a strategiei au fost colectate aproximativ 200 de chestionare anonime, care au reflectat nevoile și aspirațiile locuitorilor și au contribuit la fundamentarea deciziilor strategice. Implicarea constantă a actorilor publici și privați este considerată un pilon esențial al implementării eficiente.

Pentru monitorizarea progresului, Primăria Mihăești – prin echipa de implementare și compartimentele de specialitate – va întocmi anual rapoarte de monitorizare, care vor fi prezentate partenerilor implicați. Acestea vor include analiza indicatorilor de progres, gradul de realizare a obiectivelor și eventuale măsuri corective.

Totodată, în cadrul Planului de acțiune aferent strategiei, au fost definiți indicatori clari de monitorizare și evaluare, care vor permite o urmărire coerentă a progresului până în anul 2027, asigurând astfel o legătură directă între obiectivele formulate și rezultatele concrete.

Etapa 2 Stabilire criterii de selectie aprobate de structura de implementare

Stabilirea ordinii de implementare a intervențiilor propuse în cadrul Strategiei de Dezvoltare locală a Comunei Mihăești se bazează pe contribuția acestora la atingerea obiectivelor majore de dezvoltare, pe efectele pe care le pot genera în alte domenii conexe și pe capacitatea efectivă de mobilizare a resurselor disponibile. Această abordare are la bază o viziune sistemică, în care fiecare proiect prioritizat este corelat direct cu direcțiile majore de dezvoltare și este conceput pentru a declanșa procese cu efect multiplicator sau de susținere a altor inițiative planificate.

Într-un context în care fondurile publice sunt limitate, deciziile privind alocarea investițiilor trebuie să fie bine fundamentate. De aceea, prioritizarea proiectelor devine un instrument-cheie pentru gestionarea eficientă a fondurilor și asigurarea unui management strategic al dezvoltării locale.

Obiectivele principale ale acestui proces de ierarhizare sunt:

- Alinierea proiectelor de investiții publice cu obiectivele stabilite la nivel local, județean, regional și național;
- Selectarea acelor inițiative care promit un impact economic și social ridicat și care sunt în deplin acord cu direcțiile de dezvoltare ale comunei.

Selecția finală a proiectelor prioritare este condiționată de încadrarea acestora în bugetul de investiții disponibile pentru perioada 2021–2030 și se face pe baza scorurilor obținute conform unei grile multicriteriale.

Autoritatea publică locală, respectiv Primăria Comunei Mihăești, utilizează un set de criterii de evaluare pentru a stabili lista intermediară de proiecte, dintre care se pot menționa: nivelul de pregătire a proiectului, gradul de contribuție la obiectivele strategice, sustenabilitatea economică, coerența cu principiile dezvoltării durabile și caracterul integrat al intervenției.

Mecanismul de evaluare: criterii și indicatori

1. Gradul de maturitate al proiectului

Se referă la stadiul de pregătire tehnico-economică a proiectului. Un proiect matur este acela care are finalizat Studiul de Fezabilitate (conform cerințelor HG 907/2016), avizele necesare, și – în cel mai avansat stadiu – Proiectul Tehnic și autorizația de construire.

- 3 puncte: proiect complet pregătit, cu PT și autorizație
- 2 puncte: proiect cu SF finalizat, în curs de obținere a avizelor
- 1 punct: proiect cu nevoie clară identificată, dar fără documentație
- 0 puncte: proiect nedefinit

2. Contribuția la atingerea obiectivelor strategice și indicatorilor

Se analizează cât de bine se aliniază proiectul cu obiectivele din strategie:

- 3 puncte: contribuie la minimum două obiective strategice
- 2 puncte: contribuie la un obiectiv strategic
- 1 punct: contribuție limitată
- 0 puncte: nu susține niciun obiectiv

3. Sustenabilitatea financiară

Vizează sursa și capacitatea de finanțare:

- 3 puncte: poate fi finanțat din fonduri nerambursabile
- 2 puncte: se poate acoperi din bugetul local
- 1 punct: finanțare incertă sau nesigură
- 0 puncte: fără sursă identificabilă

4. Dezvoltare locală, incluziune și egalitate de șanse

Se punctează proiectele care integrează aspecte precum protecția mediului, accesibilitate, egalitate de șanse și nediscriminare:

- 3 puncte: acoperă toate dimensiunile menționate
- 2 puncte: abordează parțial aceste teme
- 1 punct: include o singură dimensiune
- 0 puncte: nu integrează nicio dimensiune

5. Caracterul integrat

Proiectele sunt evaluate în funcție de gradul de complexitate și de colaborare intersectorială sau interinstituțională:

- 3 puncte: integrează mai multe domenii și/sau actori (ex. autorități, ONG-uri, parteneriate locale sau regionale)
- 1 punct: nu prezintă caracter integrat

Criteriu evaluare	Pondere aplicată
Gradul de maturitate	25%
Contribuția la obiectivele strategice și indicatori	25%
Sustenabilitatea financiară	20%
Dezvoltare locală, incluziune, egalitate	15%
Caracterul integrat	15%

Acest sistem de punctare și ierarhizare permite o selecție transparentă, argumentată și orientată strategic a proiectelor ce vor fundamenta implementarea strategiei pentru perioada 2025–2030.

Criteriul 1. Gradul de maturitate al proiectului		
Nr. Criteriu	Subcriteriu/punctaj acordat	Maxim 3 puncte
1.1.	Proiectele care sunt in curs de derulare	3
1.2.	Proiecte pentru care s-a demarat procedura de achizitie pentru diverse stadii ale acestora	2
1.3.	Proiecte care sunt la stadiul de idee de proiect	1
Criteriul 2. Contributia proiectului la atingerea obiectivelor si indicatorilor		
2.1.	Proiectul contribuie la atingerea mai multor obiective	3
2.2.	Proiectul contribuie la atingerea unui obiectiv	2
2.3.	Proiectul nu contribuie la atingerea nici unui obiectiv	1
Criteriul 3. Sustenabilitatea financiara a proiectului		
3.1.	Proiectul poate fi finantat din surse de finantare europeana nerambursabila	3
3.2.	Proiectul nu poate fi finantat din surse de finantare europeana nerambursabila dar poate fi finantat din surse de la bugetul local	2
3.3.	Proiectul nu poate fi finantat din surse de finantare europeana nerambursabila si nici nu poate fi finantat din surse de la bugetul local	1
Criteriul 4. Dezvoltarea durabila , accesibilitate, egalitate de sanse, gen, nediscriminarea		
4.1.	Proiectul contribuie la dezvoltarea durabila si accesibilitate si egalitate de sanse, gen si nediscriminare	3
4.2.	Proiectul contribuie partial la dezvoltarea durabila si accesibilitate si egalitate de sanse, gen si nediscriminare	2
4.3.	Proiectul nu contribuie la dezvoltarea durabila si accesibilitate si egalitate de sanse, gen si nediscriminare	1
Criteriul 5. Caracterul integrat al proiectului		
5.1	Proiectul are un caracter integrat/complementar cu alte proiecte derulate sau in curs de derulare, indiferent de sursa de finantare	3
5.2.	Proiectul nu are un caracter integrat/complementar cu alte	1

	proiecte derulate sau in curs de derulare, indiferent de sursa de finantare	

PORTOFOLIUL DE PROIECTE PRIORITARE

Fișele de proiect constituie suportul principal pentru implementarea măsurilor de dezvoltare propuse în cadrul Strategiei Comunei Mihăești, aferente perioadei 2021–2027. Acestea oferă autorității locale un instrument de lucru util în organizarea etapelor necesare derulării intervențiilor strategice.

Documentele sunt concepute cu rol orientativ și includ informații generale privind scopul fiecărui proiect, activitățile preconizate, rezultatele urmărite, partenerii potențiali implicați, precum și sursele posibile de finanțare. Detaliile tehnice și operaționale urmează a fi conturate de administrația locală, pe baza unor analize specifice, a studiilor de fezabilitate și a consultărilor cu actorii relevanți din comunitate sau din sectoarele vizate.

Estimarea bugetară a fiecărui proiect se va realiza defalcat, pe categorii de cheltuieli, în funcție de natura activităților propuse și în conformitate cu cerințele impuse de potențialii finanțatori.

FIȘA DE PROIECT NR. 1

1.	Titlul proiectului	CONSOLIDAREA, RESTAURAREA ȘI PUNEREA ÎN VALOARE A SFINTEI MĂNĂSTIRI GOVORA: CORPURILE C1, C2, C3, C15, C16, str. Mănăstirii nr. 24, sat Scărișoara, comuna Mihăești, județ Vâlcea – ETAPA I. OB.1. BISERICA „ADORMIREA MAICII DOMNULUI”
2.	Beneficiarul proiectului/ Parteneri	SFÂNTA MĂNĂSTIRE GOVORA Str. Mănăstirii nr. 24, sat Scărișoara, comuna Mihăești, județ Vâlcea
3.	Dreptul de proprietate asupra terenurilor sau clădirilor (dacă este cazul)	Conform informațiilor din cartea funciară nr. 35927 Mihaesti, Mănăstirea Govora deține dreptul de proprietate asupra terenurilor și clădirilor, în baza următoarelor acte administrative: -Titlu de proprietate nr. 2317 din 03/02/2005, emis de Comisia Județeană Vâlcea. -Certificat de atestare a dreptului de proprietate nr. 868 din 03/02/2011 -Certificat de atestare a dreptului de proprietate nr.

		945/07/02/2011 eliberat de Primăria Mihăești. (din Extras C.F.nr.35927 Mihaesti)
4.	Descriere proiect (Principalele lucrări și activități, în câteva fraze)	Proiectul CONSOLIDAREA, RESTAURAREA ȘI PUNEREA ÎN VALOARE A SFINTEI MĂNĂSTIRI GOVORA: CORPURILE C1, C2, C3, C15, C16 vizează intervenții ample asupra întregului ansamblu monument istoric Mănăstirea Govora și anume următoarele obiecte: - OB.1. BISERICA „ADORMIREA MAICII DOMNULUI” – [C1] (cod L.M.I. VL-II-m-A-09904.01) - OB.2 – CHILII (LATURA NORD) – [C2] (cod L.M.I. VL-II-m- A-09904.03) - OB.3 – CHILII (LATURA VEST) – [C3] (cod L.M.I. VL-II-m- A-09904.03) - OB.4 – TURN CLOPOTNIȚĂ – [C15] (cod L.M.I. VL-II-m- A-09904.02) - OB.5 – CHILII (LATURA EST) – [C16] (cod L.M.I. VL-II-m- A-09904.03) Datorită amplitudinii acestor intervenții, a gradului de complexitate ridicat, dar și a costurilor de investiție foarte mari, proiectul a fost împărțit în trei etape după cum urmează: - ETAPA I. OB.1. BISERICA „ADORMIREA MAICII DOMNULUI” - ETAPA II. Ob.4. Turn clopotniță - [C15], Ob.5. Chilii (latură est) - [C16] - ETAPA III. OB.2 – Chilii (latura nord) – [C2] ETAPA I a proiectului are ca obiectiv doar intervenții asupra corpului de construcție C1. Biserica Adormirea Maicii Domnului, cod L.M.I. VL-II-m-A-09904.01. Se vor avea în vedere următoarele activități: - Lucrări de consolidare structurală - Lucrări de restaurare, protecție și conservare a plasticii fațadelor - Lucrări de restaurare a finisajelor interioare și exterioare, precum și a componentelor artistice: restaurare pardoseală interioară și exterioară, inclusiv a izolațiile aferente; restaurare elemente din piatră; restaurare ușă din lemn în stil brâncovenesc; refacere învelitoare; refacere sistem de colectare a apelor pluviale; - Dotări interioare: refacere instalații termice și electrice; implementarea unor măsuri necesare prevenirii incendiilor conform legislației în vigoare. - Sistem de iluminat arhitectural pentru punerea în valoare a monumentului istoric;

		- Lucrări de amenajare exterioară, inclusiv reabilitare rețele utilități;
5.	Rezultate estimate (Se vor corela cu activitățile și cu indicatorii priorității la care se aplică)	Lucrările de intervenții propuse au ca scop conservarea unui ansamblu monument istoric de importanță națională, martor al trecutului pentru generațiile actuale și viitoare; o consecință directă este dezvoltarea durabilă locală cu efect imediat și direct asupra turismului și, implicit, asupra economiei locale. Obiectivele astfel restaurate vor servi comunității și potențialilor vizitatori ca spațiu de vizitare în scop recreativ și cultural.
6.	Sursele de finanțare identificate Încadrarea ideii de proiect în cadrul priorității P7-Dezvoltare teritorială sustenabilă a PR SV Oltenia 2021-2027	Programul Regional Sud-Vest Oltenia 2021-2027 Obiectiv de politică 5 - O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării sustenabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și a inițiativelor locale Obiectiv Specific 5.2: Promovarea dezvoltării integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, precum și a culturii, a patrimoniului natural, a turismului sustenabil și a securității în alte zone decât cele urbane Prioritatea 7 - Dezvoltare Teritorială Sustenabilă
7.	Gradul de maturitate al proiectului (Studiu de fezabilitate/ Studiu de fezabilitate/ Proiect tehnic și detalii de execuție/ Studii de trafic/ Studii de marketing/ Sondaje/ Alte studii)	Proiectul se află în faza de proiectare D.A.L.I., avizată de Ministerul Culturii prin avizul nr. 343/M/2023.
8.	Calendar orientativ (durata proiectului și perioada estimată de punere în aplicare)	Durata estimată de execuție a lucrărilor este de 36 luni.
9.	Bugetul estimat al investiției și sustenabilitatea financiară a proiectului	3.500.000 Euro
10.	Contribuția proiectului la dezvoltarea durabilă	Toate intervențiile realizate prin proiect au un impact minim asupra mediului înconjurător și prevăd măsuri prietenoase cu mediul, folosirea eficientă a resurselor (utilizarea de materiale ecologice, fiabile și durabile, reciclabile, care nu întrețin arderea, prevenirea și controlul poluării aerului, apei, solului, materiale sustenabile etc.). Proiectul se implementează prin acțiuni prietenoase cu mediul înconjurător, respectiv: - utilizarea de materiale ecologice, sustenabile, reciclabile; - măsuri de îmbunătățire a eficienței energetice în limita

		în care nu sunt afectate elementele cu valoare de patrimoniu ale construcției.; - se propune amenajarea spațiului verde, respectiv înierbare (gazon), măsură care conduce la reducerea gazelor cu efect de seră. - se prevede un sistem de management al energiei pentru controlul, administrarea și distribuția perfectă a energiei la nivelul locației; - cel puțin 70% (în greutate) din deșeurile nepericuloase provenite din construcții se vor reutiliza, recicla sau valorifica Dotări/ echipamente prevăzute prin proiect: -coșuri de gunoi pentru colectare selectivă; -Sistem de gestionare consumuri electrice -Iluminat interior/exterior cu LED-uri – acolo unde este posibil. -Echipamentele tehnice specifice vor îndeplini cerințele în materie de proiectare ecologică aplicabile produselor cu impact energetic stabilite în conformitate cu Directiva 2009/125/CE (cu modificările aduse prin Directiva 2012/27/UE).
11.	Ideea de proiect permite aspecte legate de principiile privind dezvoltarea durabilă, accesibilitatea, egalitatea de șanse, gen și nediscriminarea	Proiectul respectă principiile privind dezvoltarea durabilă, protecției mediului, eficienței energetice, prevăzute de legislația națională și comunitară, accesibilitatea pentru persoanele cu dizabilitati, egalitatea de șanse și gen și nediscriminarea. Se asigură dispozitiv autonom cu șenile pentru a permite facilita accesul persoanelor cu dizabilități locomotorii în construcțiile din ansamblu. Prin configurarea topografică în rampă, incinta este accesibilă persoanelor în scaun rulant. Pentru vizitatorii cu deficiențe auditive și/sau vizuale, se prevăd: ghiduri virtuale audio/video, plăcuțe și indicatoare pentru marcarea tactilă, hartă tactilă pentru nevăzători, panouri informative cu istoricul obiectivului și/sau o hartă privind circulația vizitatorului în cadrul obiectivului, cu indicarea spațiilor de vizitare, scrise în alfabet Braille. Personalul bisericii va fi instruit pentru stăpânirea termenilor medicali și cunoașterea tipurilor de dizabilități, pentru a putea asigura un sprijin real pe parcursul vizitei.
12.	Ideea de proiect are caracter integrat ?	Proiectele de investiție ale Sfintei Mănăstirii Govora se remarcă printr-o abordare integrată, adresând atât necesități spirituale cât și priorități de dezvoltare locală în cadrul UAT Comuna Mihaești, județul Vâlcea. Proiectul nr.1 ETAPA I - Ob. 1: Restaurarea și consolidarea Bisericii „Adormirea Maicii Domnului”, care este un

		element central al patrimoniului cultural și spiritual. Proiectul nr. 2 ETAPA II - Ob. 4: Restaurarea și consolidarea Turnului Clopotniță [C15], un simbol arhitectural important al ansamblului mănăstirii. - Ob.5: Restaurarea chiliilor de pe latura estică [C16], contribuind la refuncționalizarea spațiilor în scop turistic. Proiectul nr. 3. ETAPA III - Ob. 2: Restaurarea și consolidarea chiliilor de pe latura nordică [C2], contribuind la refuncționalizarea spațiilor în scop turistic. Caracterul integrat al proiectului: Proiectul implică: Colaborare între autoritatea locală, unități de cult în vederea punerii în valoare și conservarea patrimoniului național din localitate. Sprijină atât comunitatea locală prin dezvoltare turistică și economică, cât și pelerinii prin îmbunătățirea condițiilor de vizitare și rugăciune. Contribuție la Prioritatea 7 axată pe valorificarea patrimoniului cultural și religios.
13.	Alte informații relevante	Proiectul are în vedere realizarea, urmărind o abordare integrată, a unor lucrări pentru consolidarea, restaurarea și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural a monumentului istoric de importanță națională, din comuna Mihăești, jud. Vâlcea. • Restaurarea, consolidarea, protecția și conservarea monumentelor istorice din patrimoniul UNESCO și patrimoniul cultural național (categoria A) din mediul rural; • Activități complementare ca parte a unui proiect integrat - măsuri de sustenabilitate și reziliență economică: activități de marketing și promovare turistică a obiectivului restaurat, inclusiv digitalizarea acestuia, ca parte componentă a unui proiect de investiții

FIȘA DE PROIECT NR. 2

14.	Titlul proiectului	CONSOLIDAREA, RESTAURAREA ȘI PUNEREA ÎN VALOARE A SFINTEI MĂNĂSTIRI GOVORA: CORPURILE C1, C2, C3, C15, C16, , str. Mănăstirii nr. 24, sat

		Scărișoara, comuna Mihăești, județ Vâlcea – Etapa II. Ob.4. Turn clopotniță - [C15], Ob.5. Chilii (latură est) - [C16]
15.	Beneficiarul proiectului/ Parteneri	SFÂNTA MĂNĂSTIRE GOVORA Str. Mănăstirii nr. 24, sat Scărișoara, comuna Mihăești, județ Vâlcea
16.	Dreptul de proprietate asupra terenurilor sau clădirilor (dacă este cazul)	Conform informațiilor din cartea funciară nr. 35927 Mihaesti, Mănăstirea Govora deține dreptul de proprietate asupra terenurilor și clădirilor, în baza următoarelor acte administrative: -Titlu de proprietate nr. 2317 din 03/02/2005, emis de Comisia Județeană Vâlcea. -Certificat de atestare a dreptului de proprietate nr. 868 din 03/02/2011 -Certificat de atestare a dreptului de proprietate nr. 945/07/02/2011 eliberat de Primăria Mihăești. (din Extras C.F.nr.35927 Mihaesti)
17.	Descriere proiect (Principalele lucrări și activități, în câteva fraze)	Proiectul CONSOLIDAREA, RESTAURAREA ȘI PUNEREA ÎN VALOARE A SFINTEI MĂNĂSTIRI GOVORA: CORPURILE C1, C2, C3, C15, C16 vizează intervenții ample asupra intregului ansamblu monument istoric Mănăstirea Govora și anume următoarele obiecte: - OB.1. BISERICA „ADORMIREA MAICII DOMNULUI” – [C1] (cod L.M.I. VL-II-m-A-09904.01) - OB.2 – CHILII (LATURA NORD) – [C2] (cod L.M.I. VL-II-m- A-09904.03) - OB.3 – CHILII (LATURA VEST) – [C3] (cod L.M.I. VL-II-m- A-09904.03) - OB.4 – TURN CLOPOTNIȚĂ – [C15] (cod L.M.I. VL-II-m- A-09904.02) - OB.5 – CHILII (LATURA EST) – [C16] (cod L.M.I. VL-II-m- A-09904.03) Datorită amplitudinii acestor intervenții, a gradului de complexitate ridicat, dar și a costurilor de investiție foarte mari, proiectul a fost împărțit în trei etape după cum urmează: - ETAPA I. OB.1. BISERICA

		„ADORMIREA MAICII DOMNULUI” ETAPA II. Ob.4. Turn clopotniță - [C15], Ob.5. Chilii (latură est) - [C16] - ETAPA III. OB.2 – Chilii (latura nord) – [C2] ETAPA II a proiectului are ca obiectiv intervenții asupra următoarelor corpuri de construcție - [C15] Turn clopotniță - Ob.4 - [C16] Chilii (latură est) - Ob.5 Se au în vedere următoarele: - lucrări de consolidare; - restaurare zidărie și tencuieli vechi interioare; - refacere pardoseli; - refacere tâmplăriei; - refacere instalații electrice, sanitare și HVAC; - revizuire șarpantă, refacere învelitoare și sistem de colectare a apelor pluviale; - amenajarea de spații de expunere și spații conexe (grupuri sanitare) pentru vizitatori - implementarea unor măsuri necesare prevenirii incendiilor conform legislației în vigoare; - Lucrări de amenajare exterioară;
18.	Rezultate estimate (Se vor corela cu activitățile și cu indicatorii priorității la care se aplică)	Lucrările de intervenții propuse au ca scop conservarea unui ansamblu monument istoric de importanță națională, martor al trecutului pentru generațiile actuale și viitoare; o consecință directă este dezvoltarea durabilă locală cu efect imediat și direct asupra turismului și, implicit, asupra economiei locale. Obiectivele astfel restaurate vor servi comunității și potențialilor vizitatori ca spațiu de vizitare în scop recreativ și cultural.
19.	Sursele de finanțare identificate Încadrarea ideii de proiect în cadrul priorității P7- Dezvoltare teritorială sustenabilă a PR SV Oltenia 2021-2027	Programul Regional Sud-Vest Oltenia 2021-2027 Obiectiv de politică 5 - O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării sustenabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și a inițiativelor locale Obiectiv Specific 5.2: Promovarea dezvoltării integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, precum și a culturii, a patrimoniului natural, a turismului sustenabil și a

		securității în alte zone decât cele urbane Prioritatea 7 - Dezvoltare Teritorială Sustenabilă
20.	Gradul de maturitate al proiectului (Studiu de fezabilitate/ Studiu de fezabilitate/ Proiect tehnic și detalii de execuție/ Studii de trafic/ Studii de marketing/ Sondaje/ Alte studii)	Proiectul se află în faza de proiectare D.A.L.I., avizată de Ministerul Culturii prin avizul nr. 343/M/2023.
21.	Calendar orientativ (durata proiectului și perioada estimată de punere în aplicare)	Durata estimată de execuție a lucrărilor este de 36 luni.
22.	Bugetul estimat al investiției și sustenabilitatea financiară a proiectului	3.500.000 Euro
23.	Contribuția proiectului la dezvoltarea durabilă	Toate intervențiile realizate prin proiect au un impact minim asupra mediului înconjurător și prevăd măsuri prietenoase cu mediul, folosirea eficientă a resurselor (utilizarea de materiale ecologice, fiabile și durabile, reciclabile, care nu întrețin arderea, prevenirea și controlul poluării aerului, apei, solului, materiale sustenabile etc.). Proiectul se implementează prin acțiuni prietenoase cu mediul înconjurător, respectiv: - utilizarea de materiale ecologice, sustenabile, reciclabile; - măsuri de îmbunătățire a eficienței energetice în limita în care nu sunt afectate elementele cu valoare de patrimoniu ale construcției.; - se propune amenajarea spațiului verde, respectiv înierbare (gazon), măsură care conduce la reducerea gazelor cu efect de seră. - se prevede un sistem de management al energiei pentru controlul, administrarea și distribuția perfectă a energiei la nivelul locației; - cel puțin 70% (în greutate) din deșeurile nepericuloase provenite din construcții se vor reutiliza, recicla sau valorifica Dotări/ echipamente prevăzute prin proiect: -coșuri de gunoi pentru colectare selectivă; -Sistem de gestionare consumuri electrice -Iluminat interior/exterior cu LED-uri – acolo unde este posibil.

		-Echipamentele tehnice specifice vor îndeplini cerințele în materie de proiectare ecologică aplicabile produselor cu impact energetic stabilite în conformitate cu Directiva 2009/125/CE (cu modificările aduse prin Directiva 2012/27/UE).
24.	Ideea de proiect permite aspecte legate de principiile privind dezvoltarea durabilă, accesibilitatea, egalitatea de șanse, gen și nediscriminarea	Proiectul respectă principiile privind dezvoltarea durabilă, protecției mediului, eficienței energetice, prevăzute de legislația națională și comunitară, accesibilitatea pentru persoanele cu dizabilitati, egalitatea de șanse și gen și nediscriminarea. Se asigură dispozitiv autonom cu șenile pentru a permite facilita accesul persoanelor cu dizabilități locomotorii în construcțiile din ansamblu. Prin configurarea topografică în rampă, incinta este accesibilă persoanelor în scaun rulant. Pentru vizitatorii cu deficiențe auditive și/sau vizuale, se prevăd: ghiduri virtuale audio/video, plăcuțe și indicatoare pentru marcarea tactilă, hartă tactilă pentru nevăzători, panouri informative cu istoricul obiectivului și/sau o hartă privind circulația vizitatorului în cadrul obiectivului, cu indicarea spațiilor de vizitare, scrise în alfabet Braille. Personalul bisericii va fi instruit pentru stăpânirea termenilor medicali și cunoașterea tipurilor de dizabilități, pentru a putea asigura un sprijin real pe parcursul vizitei.
25.	Ideea de proiect are caracter integrat ?	Proiectele de investiție ale Sfintei Mănăstirii Govora se remarcă printr-o abordare integrată, adresând atât necesități spirituale cât și priorități de dezvoltare locală în cadrul UAT Comuna Mihaești, județul Vâlcea. Proiectul nr.1 ETAPA I - Ob. 1: Restaurarea și consolidarea Bisericii „Adormirea Maicii Domnului”, care este un element central al patrimoniului cultural și spiritual. Proiectul nr. 2 ETAPA II - Ob. 4: Restaurarea și consolidarea

		Turnului Clopotniță [C15], un simbol arhitectural important al ansamblului mănăstirii. - Ob.5: Restaurarea chiliilor de pe latura estică [C16], contribuind la refuncționalizarea spațiilor în scop turistic. Proiectul nr. 3. ETAPA III - Ob. 2: Restaurarea și consolidarea chiliilor de pe latura nordică [C2], contribuind la refuncționalizarea spațiilor în scop turistic. Caracterul integrat al proiectului: Proiectul implică: Colaborare între autoritatea locală, unități de cult în vederea punerii în valoare și conservarea patrimoniului național din localitate. Sprijină atât comunitatea locală prin dezvoltare turistică și economică, cât și pelerinii prin îmbunătățirea condițiilor de vizitare și rugăciune. Contribuție la Prioritatea 7 axată pe valorificarea patrimoniului cultural și religios.
26.	Alte informații relevante	Proiectul are în vedere realizarea, urmărind o abordare integrată, a unor lucrări pentru consolidarea, restaurarea și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural a monumentului istoric de importanță națională, din comuna Mihăești, jud. Vâlcea. • Restaurarea, consolidarea, protecția și conservarea monumentelor istorice din patrimoniul UNESCO și patrimoniul cultural național (categoria A) din mediul rural; • Activități complementare ca parte a unui proiect integrat - măsuri de sustenabilitate și reziliență economică: activități de marketing și promovare turistică a obiectivului restaurat, inclusiv digitalizarea acestuia, ca parte componentă a unui proiect de investiții

1.	Titlul proiectului	CONSOLIDAREA, RESTAURAREA ȘI PUNEREA ÎN VALOARE A SFINTEI MĂNĂSTIRI GOVORA: CORPURILE C1, C2, C3, C15, C16, str. Mănăstirii nr. 24, sat Scărișoara, comuna Mihăești, județ Vâlcea – Etapa III. Ob.2. Chilii (latura de nord) - [C2], Ob.3. Chilii (latură de vest) - [C3]
2.	Beneficiarul proiectului/ Parteneri	SFÂNTA MĂNĂSTIRE GOVORA Str. Mănăstirii nr. 24, sat Scărișoara, comuna Mihăești, județ Vâlcea
3.	Dreptul de proprietate asupra terenurilor sau clădirilor (dacă este cazul)	Conform informațiilor din cartea funciară nr. 35927 Mihaesti, Mănăstirea Govora deține dreptul de proprietate asupra terenurilor și clădirilor, în baza următoarelor acte administrative: -Titlu de proprietate nr. 2317 din 03/02/2005, emis de Comisia Județeană Vâlcea. -Certificat de atestare a dreptului de proprietate nr. 868 din 03/02/2011 -Certificat de atestare a dreptului de proprietate nr. 945/07/02/2011 eliberat de Primăria Mihăești. (din Extras C.F.nr.35927 Mihaesti)
4.	Descriere proiect (Principalele lucrări și activități, în câteva fraze)	Proiectul CONSOLIDAREA, RESTAURAREA ȘI PUNEREA ÎN VALOARE A SFINTEI MĂNĂSTIRI GOVORA: CORPURILE C1, C2, C3, C15, C16 vizează intervenții ample asupra intregului ansamblu monument istoric Mănăstirea Govora și anume următoarele obiecte: - OB.1. BISERICA „ADORMIREA MAICII DOMNULUI” – [C1] (cod L.M.I. VL-II-m-A-09904.01) - OB.2 – CHILII (LATURA NORD) – [C2] (cod L.M.I. VL-II-m- A-09904.03) - OB.3 – CHILII (LATURA VEST) – [C3] (cod L.M.I. VL-II-m- A-09904.03) - OB.4 – TURN CLOPOTNIȚĂ – [C15] (cod L.M.I. VL-II-m- A-09904.02) - OB.5 – CHILII (LATURA EST) – [C16] (cod L.M.I. VL-II-m- A-09904.03)

		Datorită amplitudinii acestor intervenții, a gradului de complexitate ridicat, dar și a costurilor de investiție foarte mari, proiectul a fost împărțit în trei etape după cum urmează: - ETAPA I. OB.1. BISERICA „ADORMIREA MAICII DOMNULUI” - ETAPA II. Ob.4. Turn clopotniță - [C15], Ob.5. Chilii (latură est) - [C16] - ETAPA III. OB.2 – Chilii (latura nord) – [C2] ETAPA III a proiectului are ca obiectiv intervenții asupra corpurilor de construcție - [C2] Chilii (latura de nord) - Ob. 2 - [C3] Chilii (latură de vest) - Ob. 3 Se au în vedere următoarele: - lucrări de consolidare; - restaurare zidărie și tencuieli vechi interioare; - refacere pardoseli; - refacere tâmplăriei; - refacere instalații electrice, sanitare și HVAC; - revizuire șarpantă, refacere învelitoare și sistem de colectare a apelor pluviale; - amenajarea de spații de expunere și spații conexe (grupuri sanitare) pentru vizitatori - implementarea unor măsuri necesare prevenirii incendiilor conform legislației în vigoare; - Lucrări de amenajare exterioară;
5.	Rezultate estimate (Se vor corela cu activitățile și cu indicatorii priorității la care se aplică)	Lucrările de intervenții propuse au ca scop conservarea unui ansamblu monument istoric de importanță națională, martor al trecutului pentru generațiile actuale și viitoare; o consecință directă este dezvoltarea durabilă locală cu efect imediat și direct asupra turismului și, implicit, asupra economiei locale. Obiectivele astfel restaurate vor servi comunității și potențialilor vizitatori ca spațiu de vizitare în scop recreativ și cultural.
6.	Sursele de finanțare identificate Încadrarea ideii de proiect în cadrul priorității P7- Dezvoltare teritorială sustenabilă a PR SV Oltenia 2021-2027	Programul Regional Sud-Vest Oltenia 2021-2027 Obiectiv de politică 5 - O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării sustenabile și integrate a tuturor tipurilor de

		teritorii și a inițiativelor locale Obiectiv Specific 5.2: Promovarea dezvoltării integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, precum și a culturii, a patrimoniului natural, a turismului sustenabil și a securității în alte zone decât cele urbane Prioritatea 7 - Dezvoltare Teritorială Sustenabilă
7.	Gradul de maturitate al proiectului (Studiu de fezabilitate/ Studiu de fezabilitate/ Proiect tehnic și detalii de execuție/ Studii de trafic/ Studii de marketing/ Sondaje/ Alte studii)	Proiectul se află în faza de proiectare D.A.L.I., avizată de Ministerul Culturii prin avizul nr. 343/M/2023.
8.	Calendar orientativ (durata proiectului și perioada estimată de punere în aplicare)	Durata estimată de execuție a lucrărilor este de 36 luni.
9.	Bugetul estimat al investiției și sustenabilitatea financiară a proiectului	5.500.0 euro
10.	Contribuția proiectului la dezvoltarea durabilă	Proiectul se aliniază prevederilor nZEB prin soluțiile tehnice propuse, ce utilizează resurse regenerabile de producere a energiei, din surse nepoluante, echipamente cu consum minim de energie, și măsuri de îmbunătățire a performanței energetice, în limita în care nu sunt afectate elementele cu valoare de patrimoniu ale construcției.
11	Ideea de proiect permite aspecte legate de principiile privind dezvoltarea durabilă, accesibilitatea, egalitatea de șanse, gen și nediscriminarea	Se asigură dispozitiv autonom cu șenile pentru a permite facilită accesul persoanelor cu dizabilități locomotorii în construcțiile din ansamblu. Prin configurarea topografică în rampă, incinta este accesibilă persoanelor în scaun rulant. Pentru vizitatorii cu deficiențe auditive și/sau vizuale, se prevăd: ghiduri virtuale audio/video, plăcuțe și indicatoare pentru marcarea tactilă, hartă tactilă pentru nevăzători, panouri informative cu istoricul obiectivului și/sau o hartă privind circulația vizitatorului în cadrul obiectivului, cu indicarea spațiilor de vizitare, scrise în alfabet Braille.

		Personalul bisericii va fi instruit pentru stăpânirea termenilor medicali și cunoașterea tipurilor de dizabilități, pentru a putea asigura un sprijin real pe parcursul vizitei.
12	Ideea de proiect are caracter integrat ?	Proiectele de investiție ale Sfintei Mănăstirii Govora se remarcă printr-o abordare integrată, adresând atât necesități spirituale cât și priorități de dezvoltare locală în cadrul UAT Comuna Mihaești, județul Vâlcea. Proiectul nr.1 ETAPA I - Ob. 1: Restaurarea și consolidarea Bisericii „Adormirea Maicii Domnului”, care este un element central al patrimoniului cultural și spiritual. Proiectul nr. 2 ETAPA II - Ob. 4: Restaurarea și consolidarea Turnului Clopotniță [C15], un simbol arhitectural important al ansamblului mănăstirii. - Ob.5: Restaurarea chiliilor de pe latura estică [C16], contribuind la refuncționalizarea spațiilor în scop turistic. Proiectul nr. 3. ETAPA III - Ob. 2: Restaurarea și consolidarea chiliilor de pe latura nordică [C2], contribuind la refuncționalizarea spațiilor în scop turistic. Caracterul integrat al proiectului: Proiectul implică: Colaborare între autoritatea locală, unități de cult în vederea punerii în valoare și conservarea patrimoniului național din localitate. Sprijină atât comunitatea locală prin dezvoltare turistică și economică, cât și pelerinii prin îmbunătățirea condițiilor de vizitare și rugăciune. Contribuție la Prioritatea 7 axată pe valorificarea patrimoniului cultural și religios.
13	Alte informații relevante	Proiectul are în vedere realizarea, urmărind o abordare integrată, a unor lucrări pentru

		consolidarea, restaurarea și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural a monumentului istoric de importanță națională, din comuna Mihăești, jud. Vâlcea. • Restaurarea, consolidarea, protecția și conservarea monumentelor istorice din patrimoniul UNESCO și patrimoniul cultural național (categoria A) din mediul rural; • Activități complementare ca parte a unui proiect integrat - măsuri de sustenabilitate și reziliență economică: activități de marketing și promovare turistică a obiectivului restaurat, inclusiv digitalizarea acestuia, ca parte componentă a unui proiect de investiții

FIȘA DE PROIECT NR. 4

1.	Titlul proiectului	Traseul Ecoturistic Cultural Mihăești – Legătura dintre Patrimoniu și Natură, comuna Mihăești, județul Vâlcea
2.	Beneficiarul proiectului/ Parteneri	comuna Mihăești, , jud. Vâlcea.
3.	Dreptul de proprietate asupra terenurilor sau clădirilor (dacă este cazul)	UAT Mihăești detine dreptul e propritare.
4.	Descriere proiect (Principalele lucrări și activități, în câteva fraze)	Se propune o rețea de 28–32 km de trasee ușoare (drumuri de plai, ulițe, poteci), configurată în 3 bucle care pot fi parcurse separat sau combinate. Lungimile și aliniamentele vor fi confirmate prin ridicare GPS și avizele proprietarilor/administratorilor de teren. • Bucla 1 – Cultural-spirituală Mihăești–Govora (~8–10 km, 2–3 ore): Mănăstirea Govora (ansamblu LMI) → Govora-sat (Biserica de lemn „Sf. Nicolae”, LMI) → parcul sanatoriului și lacul cu nuferi → puncte de belvedere spre valea Govorei → retur la mănăstire/stația de interschimb. • Bucla 2 – Sat și livezi Buleta–Măgura–Vulpuești (~10–12 km): Buleta (Biserica „Sf. Ioan Botezătorul”, LMI) → livezi și fânețe Măgura → culmi domoale Vulpuești (belvederi) → legături către DJ 647. • Bucla 3 – Arheo-natură Arsanca–Bârsești–Buleta (~9–10 km): Arsanca (sit arheologic) → Bârsești (situri

		arheologice pe lunca Govorei) → talveguri și poieni → Buleta (legătură cu Bucla 2). Amenajarea traseului ecoturistic • Patrimoniu cultural: Mănăstirea Govora (biserică, turn-clopotniță, chilii, ziduri), Biserica de lemn „Sf. Nicolae” (Govora-sat), Biserica „Sf. Ioan Botezătorul” (Buleta). • Arheologie: situri atestate în Arsanca, Bârsești, Buleta. • Natură și peisaj: lacul cu nuferi (micro-habitat umed), valea Govora, belvederi pe culmi (Măgura, Rugetu–Arsanca), livezi, fânețe, perdele de pădure. Noduri civice: Primăria–Căminul Cultural Buleta, Căminul Cultural Măgura, Căminul Cultural Vulpuiești (puncte de informare/parcare mică). Lucrări de infrastructură ecoturistică: • Trasare & marcaj unitar: stâlpi/țărui de lemn tratați, marcaje pe suporturi existenți (fără arbori monumentali), săgeți direcționale, hărți de orientare în trailheads (Buleta, Mănăstirea Govora, Măgura). • Ameninajări pe teren: podine scurte/duckboards în zone umede, trepte din lemn pe pante scurte, șanțuri percolante și pietruiri locale anti-eroziune; traverse sigure la pâraie. • Belvederi discrete: bănci și rigle de protecție din lemn; fără platforme ridicate acolo unde nu este necesar. • Accesibilitate parțială: micro-traseu accesibil (500–800 m) la lacul cu nuferi și în jurul mănăstirii (pavaj permeabil, pantă <5%, balustrade). • Parcări mici „Park & Bike”: 3 puncte (Buleta, Mănăstirea Govora, Măgura), cu rastele și butoni rutieri pentru calmare. Dotări pentru vizitatori: • Panouri interpretative bilingve (RO/EN) la obiective, cu QR-uri către fișe digitale (istorie, natură, reguli de vizitare). • Hărți tipărite & digitale (PDF/GPX) pentru fiecare buclă; wayfinding coerent. • Mobilier urban de traseu: bănci, coșuri cu capac, mese de popas în 6–8 puncte; cișmele/puncte de apă acolo unde există surse sigure. • Siguranță & întreținere: puncte de colectare

		saci/cuptoare de cenușă la locuri de grătar existente (dacă sunt), kituri anti-alunecare pe pante, telefon de urgență/locație pe panouri. Punerea în valoare a patrimoniului cultural și natural: • Interpretare tematică: „Pravila de la Govora și cultura scrisului”, „Bisericile de lemn ale satului”, „Livezile și agricultura pe terase”, „Ape mici și habitate umede”. • Rute ghidate în zile stabilite (parohii + școli + voluntari), cu audio-ghid accesibil de pe telefon. • Reguli de protecție (LMI, habitate): avize pentru elemente lângă mănăstire/biserici; la situri arheologice – observare de la distanță, fără intrare pe perimetre protejate; la lacul cu nuferi – liniște, fără hrănirea faunei. Componenta de educație și conștientizare: • Program „Ghizi juniori Mihăești” (clasele V–VIII): formare scurtă, tururi tematice, colectare de povești locale (arhivă orală). • Școala în natură: fișe de lucru la lacul cu nuferi (apă, insecte, plante), livezi (polenizatori), mănăstire (meșteșug, tipar). • Campanii „Lasă locul cum l-ai găsit”: cod de conduită pe panouri și online; voluntari pentru 2 acțiuni/an de curățenie pe bucle. • „Produs în Mihăești”: colț de produse locale în noduri civice, legat de evenimentele rutei (2–3 ediții/an). • Elemente suplimentare • Digital & promovare: pagină web dedicată pe site-ul UAT (hartă interactivă, descărcări GPX, calendar tururi), prezență constantă pe canalele județene de promovare. • Acces & transport: sincronizare cu microbuzele existente; orar sumar pe panourile de la trailheads. • Menținanță: contract-cadru pentru cosiri, verificare marcaje/panouri, reparații minore; jurnal de intervenții. • Conformare & avize: Direcția Județeană pentru Cultură (pentru panouri în zona obiectivelor LMI), custode/mediu (pentru lucrări la habitatul umed), avize proprietari/OCPI pentru ocupări temporare.

		• DNSH: materiale naturale/reversibile, suprafețe permeabile, fără lucrări grele; colectarea selectivă a deșeurilor; iluminat minim și direcționat doar unde este necesar (siguranță).
5.	Rezultate estimate (Se vor corela cu activitățile și cu indicatorii priorității la care se aplică)	Rezultate măsurabile (indicativ) • 28–32 km trasee marcate; 3 bucle operaționale; • 12–15 panouri interpretative + 3 hărți de trailhead; • 6–8 puncte de popas amenajate; 3 parări Park & Bike; • 1 micro-traseu accesibil la lacul cu nuferi; • 2–3 evenimente/an și program „Ghizi juniori” funcțional; • pagină web cu hărți GPX și chestionar QR pentru feedback. Proiectul are în vedere, urmărind o abordare integrată, realizarea de lucrări și activități pentru amenajarea, promovarea și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural și natural al comunei Mihăești, prin dezvoltarea unui traseu ecoturistic integrat: • Trasee tematice create sau îmbunătățite – RCO 76 – 1 traseu ecoturistic cultural realizat și pus în valoare, cu infrastructură de vizitare și informare. • Obiective de patrimoniu cultural și natural sprijinite – RCO 78 – minim 5 obiective locale (Sfânta mănăstire Govora, (biserică, turn-clopotniță, chilii, ziduri), Biserica de lemn „Sf. Nicolae” (Govora-sat), Biserica „Sf. Ioan Botezătorul” (Buleta) siturile atestate în Arsanca, Bârsești, Buleta, valea cu nuferi, habitat umed), valea Govora, belvederi pe culmi (Măgura, Rugetu–Arsanca), livezi, fânețe, perdele de pădure) integrate în traseu și promovate. • Vizite suplimentare la siturile sprijinite – RCR 77 – creștere estimată cu peste 2.500 vizite/an față de situația actuală, ca urmare a dezvoltării și promovării traseului. • Suprafață de zone naturale reabilite și valorificate turistic – RCO 75 – aprox. 2 ha (zone de belvedere, spații de odihnă, zone ecoturistice amenajate). • Activități de informare și promovare realizate – local – minim 5 (broșuri, hartă turistică, panouri informative, campanie online, eveniment de lansare a traseului). Implementarea proiectului va conduce la crearea unei infrastructuri ecoturistice integrate în comuna Mihăești, care va conecta și valorifica obiectivele culturale și naturale într-un circuit coerent, accesibil și atractiv

		pentru vizitatori. Traseul ecoturistic va stimula turismul local, va crește vizibilitatea comunei la nivel județean și regional și va genera efecte pozitive asupra economiei rurale prin atragerea vizitatorilor, susținerea micilor producători și promovarea tradițiilor locale. Totodată, proiectul va contribui la protejarea și conservarea patrimoniului natural și cultural, implicând comunitatea locală în activități de promovare și voluntariat, și consolidând identitatea culturală a zonei.
6.	Sursele de finanțare identificate Încadrarea ideii de proiect în cadrul priorității P7- Dezvoltare teritorială sustenabilă a PR SV Oltenia 2021-2027	Programul Regional Sud-Vest Oltenia 2021-2027 Obiectiv de politică 5 - O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării sustenabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și a inițiativelor locale Obiectiv Specific 5.2: Promovarea dezvoltării integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, precum și a culturii, a patrimoniului natural, a turismului sustenabil și a securității în alte zone decât cele urbane Prioritatea 7 - Dezvoltare Teritorială Sustenabilă
7.	Gradul de maturitate al proiectului (Studiu de fezabilitate/ Studiu de fezabilitate/ Proiect tehnic și detalii de execuție/ Studii de trafic/ Studii de marketing/ Sondaje/ Alte studii)	Proiectul se află în faza de propunere. initiala
8.	Calendar orientativ (durata proiectului și perioada estimată de punere în aplicare)	Durata estimată de execuție a lucrărilor este de 36 luni.
9.	Bugetul estimat al investiției și sustenabilitatea financiară a proiectului	Aprox. 700.000 Euro
10.	Contribuția proiectului la dezvoltarea durabilă	Proiectul „Traseul Ecoturistic Cultural Mihăești” se fundamentează pe principii de dezvoltare durabilă, urmărind să valorifice potențialul cultural, natural și turistic al comunei fără a afecta echilibrul ecologic al zonei. Toate intervențiile planificate au un impact minim asupra mediului înconjurător, fiind concepute pentru a proteja biodiversitatea locală și pentru a sprijini utilizarea responsabilă a resurselor naturale. Măsuri prietenoase cu mediul integrate în proiect: - Folosirea eficientă a resurselor Se vor utiliza materiale ecologice, durabile și reciclabile (lemn tratat ecologic, piatră naturală locală, metale cu rezistență ridicată la coroziune) pentru amenajările de pe traseu (balustrade, foișoare, bănci, panouri informative). Materialele alese vor fi fiabile, cu durată mare de viață și ușor de întreținut, reducând necesitatea de reparații frecvente și consum suplimentar de resurse. - Protecția și conservarea mediului Amenajările vor fi realizate cu un grad redus de intervenție asupra solului și vegetației, evitând

		defrișările și lucrările masive de terasare. Traseele vor fi stabilite pe drumuri și poteci deja existente, minimizând fragmentarea habitatelor naturale. Se vor amenaja puncte de colectare selectivă a deșeurilor, cu recipiente separate pentru plastic, metal, hârtie/carton și deșeuri biodegradabile. - Prevenirea și controlul poluării Folosirea vopselelor și lacurilor pe bază de apă, fără compuși organici volatili (COV), pentru toate elementele din lemn. Amplasarea de indicatoare pentru interzicerea depozitării deșeurilor și a focului deschis în zonele ecoturistice. Promovarea mobilității nemotorizate prin amenajarea de trasee pentru drumeții și biciclete, reducând emisiile de CO₂. - Integrarea principiilor economiei circulare Refolosirea materialelor provenite din lucrări de reamenajare (lemn, piatră, metal) în construcții sau amenajări secundare. Includerea unor elemente modulare, ușor de reparat sau înlocuit, pentru a evita generarea inutilă de deșeuri. - Educație ecologică și implicarea comunității Instalarea de panouri educative despre biodiversitatea locală, importanța protecției mediului și regulile de vizitare responsabilă. Organizarea de evenimente de tip „Ziua curățeniei” cu participarea voluntarilor din comunitate și a elevilor. Colaborarea cu școlile locale pentru activități extracurriculare în natură, axate pe protecția mediului. Prin aceste măsuri, proiectul contribuie direct la atingerea obiectivelor europene și naționale privind tranziția verde, protecția mediului și crearea unui turism sustenabil, care să aducă beneficii economice și sociale comunității, fără a compromite resursele și frumusețea naturală a zonei pentru generațiile viitoare. Echipamentele tehnice specifice vor îndeplini cerințele în materie de proiectare ecologică aplicabile produselor cu impact energetic stabilite în conformitate cu Directiva 2009/125/CE (cu modificările aduse prin Directiva 2012/27/UE).
11.	Ideea de proiect permite aspecte legate de principiile privind dezvoltarea durabilă, accesibilitatea, egalitatea de șanse, gen și nediscriminarea	Proiectul „Traseul Ecoturistic Cultural Mihăești” integrează în mod explicit principiile de dezvoltare durabilă, protecția mediului, accesibilitatea pentru toate categoriile de persoane și egalitatea de șanse, în conformitate cu legislația națională și comunitară. 1. Dezvoltare durabilă și protecția mediului Amenajările prevăzute prin proiect respectă principiile economiei verzi, utilizând materiale ecologice și tehnici de construcție prietenoase cu mediul, cu un impact minim asupra biodiversității locale. Se asigură integrarea armonioasă a infrastructurii ecoturistice în peisajul natural și cultural al comunei Mihăești, evitând degradarea habitatelor.

		Proiectul include panouri educative care promovează comportamente responsabile față de natură, contribuind la creșterea gradului de conștientizare a vizitatorilor. 2. Accesibilitate pentru persoanele cu dizabilități Traseele vor fi amenajate astfel încât să existe sectoare adaptate pentru acces facil, cu pante reduse, suprafețe antiderapante și zone de odihnă. Pentru vizitatorii cu deficiențe de vedere: Plăcuțe și indicatoare tactile cu text în alfabet Braille, marcând punctele de interes și direcțiile de deplasare. Hărți tactile la punctele de start ale traseului, reprezentând rutele și obiectivele incluse. Pentru vizitatorii cu deficiențe auditive: -Ghiduri virtuale video cu interpretare în limbajul mimico-gestual. -Subtitrarea materialelor video de prezentare a obiectivelor turistice. Pentru vizitatorii cu deficiențe vizuale și auditive: -Ghiduri audio preînregistrate, accesibile prin coduri QR amplasate în puncte cheie ale traseului. 3. Egalitate de șanse și nediscriminare Proiectul va fi implementat cu respectarea deplină a principiilor egalității de șanse, asigurând accesul egal al tuturor cetățenilor, indiferent de gen, vârstă, origine etnică, religie sau statut social. Evenimentele și activitățile de promovare vor fi deschise tuturor categoriilor de public, încurajând participarea grupurilor vulnerabile și a tinerilor din comunitate. Materialele de promovare vor utiliza un limbaj incluziv și imagini care reflectă diversitatea și echitatea socială. 4. Integrarea în comunitate și reducerea barierelor sociale Activitățile educative și culturale desfășurate în cadrul proiectului vor fi adaptate pentru a implica activ comunitatea locală, inclusiv persoanele vârstnice, tinerii, familiile cu venituri reduse și persoanele cu dizabilități. În organizarea evenimentelor culturale și ecoturistice, se vor respecta standardele de accesibilitate și se vor asigura facilități pentru participarea în condiții egale a tuturor categoriilor de public. Prin aceste măsuri, proiectul contribuie nu doar la dezvoltarea turismului sustenabil în comuna Mihăești, ci și la crearea unui mediu incluziv, accesibil și echitabil, în care patrimoniul natural și cultural poate fi cunoscut, apreciat și protejat de toți membrii comunității și de vizitatorii din afara acesteia.
12.	Ideea de proiect are caracter integrat ?	Proiectul de investiție propus reflectă caracterul integrat (proiectul implică mai multe tipuri de părți interesate/ implică diferite sectoare) cu investițiile prioritare în cadrul Priorității 7 vizate de către Comuna Mihăești prevăzute în Strategia de dezvoltare locală pentru perioada 2025-2030. Proiectul implică: Colaborare între autoritatea locală, unități de cult în

		vederea punerii în valoare și conservarea patrimoniului cultural din localitate. Sprrijină atât comunitatea locală prin dezvoltare turistică și economică, cât și pelerinii prin îmbunătățirea condițiilor de vizitare și rugăciune. Contribuie la Prioritatea 7 axată pe valorificarea patrimoniului cultural și religios.
13.	Alte informații relevante	Proiectul are în vedere realizarea, urmărind o abordare integrată, a unor lucrări pentru valorificarea patrimoniului cultural din comuna Mihăești, jud. Vâlcea. - realizarea de lucrări și activități pentru amenajarea, promovarea și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural și natural al comunei Mihăești, prin dezvoltarea unui traseu ecoturistic integrat - Activități complementare ca parte a unui proiect integrat - măsuri de sustenabilitate și reziliență economică: activități de marketing și promovare turistică a obiectivului, inclusiv digitalizarea acestuia, ca parte componentă a unui proiect de investiții

FIȘA DE PROIECT NR. 5

1.	Titlul proiectului	Hub Cultural și Civic Mihăești – Spațiu pentru Educație, Creativitate și Incluziune
2.	Beneficiarul proiectului/ Parteneri	comuna Mihăești, , jud. Vâlcea.
3.	Dreptul de proprietate asupra terenurilor sau clădirilor (dacă este cazul)	UAT Mihăești detine dreptul e propritare.
	Descriere proiect (Principalele lucrări și activități, în câteva fraze)	Principalele lucrări propuse: • Construcția unei clădiri noi cu structură modernă, eficientă energetic, accesibilă persoanelor cu dizabilități, sau reabilitarea/extinderea unei clădiri existente cu potențial de reconversie în centru comunitar. • Amenajarea spațiilor interioare destinate funcțiunilor multiple: sală de spectacole și evenimente culturale, bibliotecă publică modernă cu zonă de lectură și multimedia, sală de cursuri și ateliere, spații pentru servicii digitale (e-servicii publice, videoconferințe, instruire digitală). • Dotarea cu echipamente și mobilier: sisteme audio-video profesionale, calculatoare și

		tablete pentru acces la servicii electronice, mobilier modular, bibliotecă digitală, echipamente pentru prezentări și proiecții. • Amenajarea spațiilor exterioare: parcuri, zone verzi, loc de socializare în aer liber, rampă de acces pentru persoane cu dizabilități, iluminat exterior cu surse LED. • Instalarea unui sistem de energie regenerabilă (panouri fotovoltaice sau sistem hibrid) pentru reducerea costurilor de operare și protecția mediului. • Lucrări de eficiență energetică: izolație termică performantă, tâmplărie cu geam triplu, sisteme de ventilație cu recuperare de căldură. Principalele activități propuse: • Organizarea de evenimente culturale și educative (spectacole, festivaluri locale, expoziții, ateliere de meșteșuguri). • Furnizarea de servicii comunitare și sociale (informare, consiliere, sprijin pentru categoriile vulnerabile). • Implementarea de programe de formare profesională, educație digitală și activități pentru tineri și copii. • Crearea unei platforme digitale locale pentru comunicare între administrație și cetățeni. • Activități de promovare a centrului și de atragere a comunității locale în utilizarea infrastructurii create.
• Rezultate estimate (Se vor corela cu activitățile și cu indicatorii priorității la care se aplică)		Infrastructură culturală și comunitară nou creată sau modernizată – RCO 75 – 1 centru comunitar multifuncțional construit/reabilitat și dotat, cu funcțiuni culturale, educaționale și sociale integrate. Servicii culturale și comunitare sprijinite – RCO 76 – minimum 1 infrastructură multifuncțională capabilă să găzduiască anual peste 30 de evenimente și activități pentru public (culturale, educaționale, sociale). Participanți suplimentari la activitățile desfășurate în infrastructurile sprijinite – RCR 75 – minimum 2.500 participanți anual după finalizarea proiectului (copii, tineri, adulți, persoane vârstnice, categorii vulnerabile). Activități de informare și promovare realizate – local – minim 4: campanii online și offline, materiale promoționale, eveniment inaugural, tururi ghidate pentru public. Crearea unui spațiu digital comunitar – platformă locală cu acces la informații administrative, culturale și educaționale, integrată cu e-serviciile publice.

Sursele de finanțare identificate	Încadrarea ideii de proiect în cadrul priorității P7- Dezvoltare teritorială sustenabilă a PR SV Oltenia 2021-2027	Programul Regional Sud-Vest Oltenia 2021-2027 Obiectiv de politică 5 - O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării sustenabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și a inițiativelor locale Obiectiv Specific 5.2: Promovarea dezvoltării integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, precum și a culturii, a patrimoniului natural, a turismului sustenabil și a securității în alte zone decât cele urbane Prioritatea 7 - Dezvoltare Teritorială Sustenabilă
Gradul de maturitate al proiectului (Studiu de fezabilitate/ Studiu de fezabilitate/ Proiect tehnic și detalii de execuție/ Studii de trafic/ Studii de marketing/ Sondaje/ Alte studii)		Proiectul se află în faza de propunere. initiala
Calendar orientativ (durata proiectului și perioada estimată de punere în aplicare)		Durata estimată de execuție a lucrărilor este de 36 luni.
Bugetul estimat al investiției și sustenabilitatea financiară a proiectului		Aprox. 1.000.000 Euro
Contribuția proiectului la dezvoltarea durabilă		Proiectul respectă principiile dezvoltării durabile, asigurând un echilibru între dimensiunea economică, socială și de mediu. Toate lucrările propuse vor fi realizate cu tehnologii și materiale prietenoase cu mediul, eficiente energetic și durabile, în conformitate cu standardele naționale și europene. Impact minim asupra mediului și măsuri ecologice incluse: - Utilizarea de materiale ecologice, reciclabile și nepoluante, care nu întrețin arderea și respectă cerințele de protecție a mediului. - Integrarea unor soluții pentru eficiența energetică: termoizolație performantă, tâmplărie cu pierderi reduse de căldură, iluminat LED cu consum scăzut, echipamente cu eficiență energetică ridicată. - Implementarea unui sistem de colectare selectivă a deșeurilor și prevederea de spații pentru reciclare în clădirea multifuncțională. - Posibilitatea utilizării de surse de energie regenerabilă (panouri fotovoltaice sau solare termice) pentru reducerea amprente de carbon. - Amenajarea de spații verzi perimetrale cu vegetație autohtonă, care contribuie la îmbunătățirea calității aerului și la reducerea efectului de insulă termică. Contribuție socială și economică: - Crearea unei infrastructuri multifuncționale accesibile tuturor categoriilor sociale, care va stimula coeziunea comunitară și participarea civică.

		- Dezvoltarea de programe culturale, educaționale și sociale, susținând capitalul uman local și implicarea tinerilor. - Creșterea atractivității localității și a calității vieții prin asigurarea unor facilități moderne la nivel comunitar. Rezistență și adaptare la schimbările climatice: - Proiectarea infrastructurii conform normelor de reziliență climatică, cu măsuri de protecție la evenimente meteorologice extreme (inundații, furtuni, temperaturi ridicate). - Utilizarea elementelor de umbră naturală și a ventilației pasive pentru confort termic sporit fără consum energetic excesiv. Prin aceste măsuri, proiectul contribuie la Obiectivul de politică 5 din Programul Regional Sud-Vest Oltenia și se aliniază obiectivelor Pactului Verde European, promovând o dezvoltare locală sustenabilă, incluzivă și prietenoasă cu mediul.
Ideea de proiect permite aspecte legate de principiile privind dezvoltarea durabilă, accesibilitatea, egalitatea de șanse, gen și nediscriminarea		Proiectul respectă pe deplin principiile transversale prevăzute de legislația națională și europeană, asigurând: 1. Dezvoltare durabilă Implementarea lucrărilor în conformitate cu principiile de protecție a mediului, utilizarea eficientă a resurselor și prevenirea poluării. Folosirea de materiale ecologice, durabile și reciclabile, care contribuie la reducerea amprente de carbon. Crearea unei infrastructuri multifuncționale cu consum redus de energie, adaptată pentru o utilizare pe termen lung și cu costuri reduse de întreținere. 2. Accesibilitate pentru toate categoriile de persoane Clădirea va fi proiectată conform standardelor de accesibilitate universală: rampă de acces, uși și coridoare dimensionate pentru utilizatorii de scaun rulant, grupuri sanitare adaptate. Pentru vizitatorii cu deficiențe auditive, se vor integra sisteme de amplificare a sunetului, bucle inductive și subtitrare pentru prezentări video. Pentru persoanele cu deficiențe vizuale, vor fi realizate plăcuțe tactile și inscripții în alfabet Braille, hărți tactile ale clădirii și ghidaj audio pentru orientare. Asigurarea de platforme digitale accesibile (site web și aplicații) conform standardelor WCAG, pentru ca serviciile comunitare și informațiile să fie ușor de accesat de către toți cetățenii. 3. Egalitate de șanse, gen și nediscriminare Toate activitățile desfășurate în cadrul centrului comunitar vor fi deschise și accesibile fără discriminare

		pe criterii de gen, vârstă, dizabilitate, etnie, religie sau orientare sexuală. Promovarea participării active a femeilor și a tinerilor în activitățile culturale, educaționale și decizionale desfășurate în centru. Organizarea de programe și cursuri care să încurajeze incluziunea socială a persoanelor vulnerabile și sprijinirea acestora pentru implicarea în comunitate. 4. Contribuție la coeziunea socială Crearea unui spațiu comun, neutru și sigur, care favorizează interacțiunea între diferite grupuri ale comunității. Dezvoltarea de programe intergeneraționale și interculturale care susțin solidaritatea și schimbul de experiență între locuitorii comunei. Prin aceste măsuri, proiectul nu doar creează o infrastructură modernă și funcțională, ci și consolidează coeziunea socială, asigurând o dezvoltare echitabilă și incluzivă în comuna Mihăești.
	Ideea de proiect are caracter integrat ?	Proiectul propus are un caracter integrat prin faptul că răspunde simultan mai multor nevoi și priorități ale comunității, îmbinând dimensiuni culturale, educaționale, sociale, digitale și de coeziune comunitară într-o singură investiție. 1. Integrare funcțională Spațiul creat/reabilitat va găzdui activități culturale (spectacole, expoziții, ateliere de meșteșuguri), educaționale (cursuri, formare profesională, programe pentru tineri), digitale (punct de acces la internet, e-servicii publice) și sociale (activități pentru grupuri vulnerabile, evenimente comunitare). Infrastructura multifuncțională va permite adaptarea spațiilor pentru diferite tipuri de evenimente, asigurând utilizarea eficientă pe tot parcursul anului. 2. Integrare teritorială Proiectul va deservi întreaga comună Mihăești, acționând ca pol de atracție și coeziune pentru toate satele componente. Vor fi create conexiuni cu rețeaua educațională și culturală din localitățile învecinate și cu centrele urbane apropiate (Călimănești, Râmnicu Vâlcea). 3. Integrare strategică Proiectul se aliniază Strategiei de Dezvoltare Durabilă a Comunei Mihăești, obiectivelor Programului Regional Sud-Vest Oltenia 2021-2027 și direcțiilor de intervenție la nivel județean și regional. Contribuie la atingerea Obiectivului Specific 5.2 – prin promovarea dezvoltării integrate în domeniul social,

		cultural, digital și turistic. 4. Integrare socială și economică Infrastructura multifuncțională va sprijini antreprenoriatul cultural și creativ, prin găzduirea de târguri, expoziții și evenimente care pot genera venituri pentru comunitate. Va facilita implicarea ONG-urilor și grupurilor civice locale în organizarea de activități, sporind participarea comunitară și voluntariatul. 5. Integrare digitală Dotarea cu echipamente IT și acces gratuit la internet va susține digitalizarea serviciilor publice și dezvoltarea competențelor digitale ale cetățenilor. Se vor crea platforme și aplicații dedicate informării și promovării evenimentelor și serviciilor comunitare. Prin abordarea integrată, acest proiect va funcționa nu doar ca un spațiu fizic, ci și ca un nucleu de dezvoltare comunitară care stimulează implicarea locuitorilor, conservă tradițiile, promovează cultura locală și susține incluziunea socială și digitală.
	Alte informații relevante	Proiectul are în vedere realizarea, urmărind o abordare integrată, a unor lucrări pentru valorificarea patrimoniului cultural din comuna Mihăești, jud. Vâlcea. - realizarea de lucrări și activități pentru amenajarea, promovarea și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural și natural al comunei Mihăești, prin dezvoltarea unui traseu ecoturistic integrat - Activități complementare ca parte a unui proiect integrat - măsuri de sustenabilitate și reziliență economică: activități de marketing și promovare turistică a obiectivului, inclusiv digitalizarea acestuia, ca parte componentă a unui proiect de investiții

FIȘA DE PROIECT NR. 6

1.	Titlul proiectului	Mihăești Verde” – Rețea de spații verzi, recreative și de agrement pentru comunitate
2.	Beneficiarul proiectului/ Parteneri	Primăria Mihăești
3.	Dreptul de proprietate asupra terenurilor sau clădirilor (dacă este cazul)	Primăria Mihăești
4.	Descriere proiect (Principalele lucrări și activități, în câteva fraze)	- Amenajarea și modernizarea parcurilor și spațiilor verzi din satele comunei. - Crearea de zone de agrement și fitness în aer liber

		(aparate sportive, piste pentru alergare, locuri de joacă accesibile). - Plantarea de arbori și realizarea de perdele forestiere pentru protecția împotriva vântului și reducerea poluării. - Amenajarea de alei pietonale și piste pentru biciclete, conectate cu zonele de interes turistic și social. - Dotarea cu mobilier urban modern (bănci, foisoare, iluminat ecologic cu panouri fotovoltaice). - Crearea unui program anual de educație ecologică și voluntariat pentru întreținerea spațiilor verzi.
5.	Rezultate estimate (Se vor corela cu activitățile și cu indicatorii priorității la care se aplică)	Proiectul urmărește crearea și modernizarea infrastructurii verzi și recreative din comuna Mihăești, printr-o abordare integrată, generând rezultate cuantificabile și sustenabile: Spații verzi noi create sau amenajate – RCO 38 – min. 5 spații verzi (parcuri, scuaruri, zone de agrement) realizate sau reabilitate în satele Mihăești, Cremenari, Bratia din Vale, Ostroveni și Teiu, cu o suprafață totală de peste 1,5 ha. Infrastructură de recreere nou creată sau modernizată – RCO 39 – min. 4 zone de agrement dotate cu mobilier urban, aparate fitness în aer liber, locuri de joacă, foisoare și alei pietonale/piste pentru biciclete. Iluminat public eficient energetic în zonele verzi – RCO 46 – min. 50 de corpuri de iluminat cu LED alimentate din surse regenerabile (panouri fotovoltaice). Suprafață de teren reabilitată ecologic – RCR 30 – peste 1 ha de teren degradat reconvertit în spații verzi funcționale. Evenimente comunitare de promovare a educației ecologice – local – min. 6 acțiuni/an (plantări, ateliere pentru copii, campanii de curățenie și reciclare). Creșterea gradului de utilizare a spațiilor verzi – RCR local – estimată la peste 1.500 de vizite/lună în zonele de agrement nou create sau modernizate.
6.	Sursele de finanțare identificate	Programul Regional Sud-Vest Oltenia 2021-2027 Obiectiv de politică 5 - O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării sustenabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și a inițiativelor locale Obiectiv Specific 5.2: Promovarea dezvoltării integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, precum și a culturii, a patrimoniului natural, a turismului sustenabil și a securității în alte zone decât cele urbane Prioritatea 7 - Dezvoltare Teritorială Sustenabilă
7.	Gradul de maturitate al proiectului (Studiu de fezabilitate/ Studiu de detalii de execuție/ Studii de	Proiectul se află în pregătire.

	trafic/ Studii de marketing/ Sondaje/ Alte studii)	
8.	Calendar orientativ (durata proiectului și perioada estimată de punere în aplicare)	Durata estimată de execuție a investiției de bază: 36 luni de la emiterea ordinului de începere a lucrărilor
9.	Bugetul estimat al investiției și sustenabilitatea financiară a proiectului	Valoarea totală a proiectului este apr. 500.000 euro
10	Contribuția proiectului la dezvoltarea durabilă	Proiectul „Mihăești Verde” este conceput în deplină conformitate cu principiile dezvoltării durabile și are ca scop crearea unei infrastructuri verzi multifuncționale, cu impact pozitiv asupra mediului, sănătății și coeziunii comunitare. Toate intervențiile propuse minimizează impactul asupra mediului și promovează utilizarea eficientă și responsabilă a resurselor naturale. Măsurile prevăzute includ: Utilizarea materialelor ecologice și durabile pentru amenajări, inclusiv mobilier urban din lemn certificat FSC, pavaje ecologice cu permeabilitate ridicată și vopsele pe bază de apă. Eficiență energetică și surse regenerabile – instalarea corpurilor de iluminat cu LED și alimentarea acestora prin panouri fotovoltaice, reducând consumul de energie convențională. Conservarea biodiversității locale – plantarea de specii autohtone (arbori, arbuști și plante perene) adaptate ecosistemului local, reducând necesarul de irigare și întreținere intensivă. Managementul sustenabil al apei – colectarea apei pluviale și utilizarea acesteia pentru irigarea zonelor verzi, reducând consumul de apă potabilă. Reducerea poluării – realizarea de piste pentru biciclete și alei pietonale care încurajează mobilitatea nemotorizată și reduc traficul rutier intern. Prevenirea deșeurilor – amenajarea de puncte de colectare selectivă a deșeurilor în fiecare spațiu verde nou creat. Adaptare la schimbările climatice – crearea de zone umbrite, perdele vegetale și spații verzi cu rol de atenuare a efectelor valurilor de căldură și de reducere a eroziunii solului. Prin aceste măsuri, proiectul sprijină tranziția verde a comunei Mihăești, contribuind la îndeplinirea obiectivelor de mediu ale Uniunii Europene și la îmbunătățirea calității vieții locuitorilor.
	Ideea de proiect permite aspecte legate de principiile privind	Proiectul „Mihăești Verde” respectă în totalitate principiile orizontale prevăzute de legislația națională și europeană,

	dezvoltarea durabilă, accesibilitatea, egalitatea de șanse, gen și nediscriminarea	asigurându-se că investiția este concepută și implementată în mod incluziv, echitabil și sustenabil. Accesibilitate pentru toate categoriile de persoane Toate spațiile verzi și facilitățile recreative vor fi proiectate astfel încât să fie accesibile persoanelor cu mobilitate redusă, prin alei cu pante conforme normativelor, rampe de acces și mobilier urban adaptat. Vor fi amplasate plăcuțe tactile și indicatoare în alfabet Braille, precum și ghiduri audio pentru persoanele cu deficiențe de vedere. Pentru persoanele cu deficiențe de auz, vor fi disponibile materiale video cu subtitrare și interpretare în limbaj mimico-gestual pentru prezentarea facilităților și a regulilor de utilizare. Egalitate de șanse și nediscriminare Proiectul este deschis tuturor cetățenilor, fără discriminare pe criterii de gen, vârstă, etnie, religie, orientare sexuală sau statut socio-economic. Activitățile comunitare derulate în aceste spații vor fi concepute astfel încât să încurajeze participarea egală a femeilor și bărbaților, a tinerilor și vârstnicilor, a familiilor și persoanelor singure. Incluziune socială Zonele de agrement vor include facilități și programe destinate în mod special copiilor și tinerilor din medii defavorizate și persoanelor vârstnice, cu scopul de a reduce izolarea socială. Se vor organiza periodic evenimente comunitare gratuite – ateliere educaționale, activități sportive, campanii de plantare – care să aducă împreună toate categoriile de locuitori. Dezvoltare durabilă și protecția mediului Toate lucrările vor respecta standardele de mediu, utilizând materiale ecologice, reciclaje selective și tehnologii prietenoase cu natura. Investiția contribuie direct la creșterea suprafeței verzi per locuitor, reducerea poluării și îmbunătățirea sănătății populației. Proiectul „Mihăești Verde” se aliniază principiilor fundamentale ale Uniunii Europene, creând un spațiu comun sigur, accesibil, prietenos cu mediul și incluziv, care răspunde nevoilor actuale și viitoare ale comunității din Mihăești.

11	Idea de proiect are caracter integrat ?	Proiectul „Mihăești Verde” este conceput ca o intervenție integrată, care combină dimensiuni multiple – socială, ecologică, educațională și economică – pentru a răspunde simultan mai multor nevoi ale comunității din comuna Mihăești. 1. Dimensiunea socială și comunitară Spațiile verzi amenajate devin puncte de întâlnire intergeneraționale, favorizând coeziunea socială și participarea civică. Proiectul creează oportunități pentru activități în aer liber, evenimente culturale, activități sportive și ateliere educative, contribuind la dezvoltarea capitalului social. 2. Dimensiunea ecologică și de protecție a mediului Amenajarea de zone plantate cu arbori, arbuști și plante perene autohtone sprijină biodiversitatea locală și contribuie la reducerea efectului de insulă de căldură. Crearea de perdele verzi și zone de retenție a apei are rolul de a combate efectele schimbărilor climatice, precum inundațiile sau seceta. 3. Dimensiunea educațională și de conștientizare Vor fi integrate panouri educative despre flora și fauna locală, precum și trasee tematice pentru școli și grupuri de tineri. Proiectul promovează educația ecologică și responsabilitatea față de mediu prin ateliere de plantare, campanii de curățenie și implicarea directă a comunității în întreținerea spațiilor. 4. Dimensiunea economică și turistică Spațiile verzi și traseele de agrement pot atrage vizitatori din localitățile învecinate, stimulând activitatea economică locală (comerț, gastronomie, meșteșuguri). Crearea de locuri de muncă temporare în etapa de implementare și oportunități pentru mici afaceri legate de agrement și turism rural. Prin aceste abordări complementare, proiectul nu se limitează la o simplă amenajare fizică a spațiilor, ci creează o rețea funcțională de zone verzi care devin resurse multifuncționale – pentru recreere, educație, coeziune socială și dezvoltare locală durabilă.
12.	Alte informații relevante	-

Fisa de proiect nr. 7

1.	Titlul proiectului	Coridorul Integrat „Patrimoniu & Natură” Mihăești — Acces Sigur, Semnalistică Turistică Unitară și Mobilitate Durabilă (DJ 647–DJ 649)
2.	Beneficiarul proiectului/ Parteneri	Primăria Mihăești
3.	Dreptul de proprietate asupra terenurilor sau clădirilor (dacă este cazul)	Primăria Mihăești
4.	Descriere proiect (Principalele lucrări și activități, în câteva fraze)	- Coridor rutier/pietonal/ciclist mai sigur pe DJ 647–DJ 649 (în intravilanul comunei). - Semnalistică turistică unitară și informare coerentă către toate obiectivele locale. - Accesibilitate crescută pentru copii, vârstnici și persoane cu mobilitate redusă. - Vizibilitate și flux turistic mai bine direcționat, cu impact economic local (servicii, produse). - Conformitate DNSH și soluții verzi (pavaje permeabile, rigole înierbate, LED). Principalele lucrări și activități 1) Acces sigur și calmarea traficului (securitate rutieră) • Treceri pietonale ridicate și insule de refugiu în dreptul: școlii/Școlilor din Buleta, Mănăstirii Govora, căminele culturale (Buleta, Măgura, Vulpuiești), accesul spre lacul cu nuferi și stațiile de microbuz. • Marcaje termoplastice de vizibilitate sporită, semnalizare verticală nouă, limitare 30 km/h în zonele sensibile. • Borduri coborâte / pavaj tactil pentru traversare cu mobilitate redusă; reparații acostamente și colțuri de intersecții. • Iluminat pietonal LED la treceri și în nodurile civice (optică direcționată, consum redus). 2) Semnalistică turistică unitară (wayfinding & interpretare) • Totemuri de intrare în UAT și direcționale standardizate către: Mănăstirea Govora, Biserica de lemn „Sf. Nicolae” (Govora-sat), Biserica „Sf. Ioan Botezătorul” (Buleta), lacul cu nuferi, căminele culturale (Buleta/Măgura/Vulpuiești), puncte de belvedere și zone de belvedere. • Panouri interpretative (RO/EN) în punctele-

		cheie, cu coduri QR (fișe digitale: patrimoniu, reguli de vizitare, natură). • Identitate vizuală comună: pachet grafic pentru toate semnele/panourile, compatibil cu cerințele LMI în perimetrele protejate. 3) Mobilitate durabilă & accesibilitate • Trotuare continue/închideri de inel pe segmentele locuite ale DJ 647/649 (unde lipsește continuitatea), pavaje permeabile la extinderi. • Benzi/benzi partajate pentru biciclete pe sectoarele cu profil existent suficient; rasteluri la obiective și la stații. • Park & Bike de scară mică (2–3 puncte) în nodurile civice: pietruire, rastel, semnalistică. • Soluții verzi pentru pluvial: rigole înierbate, guri de scurgere, corecții minore de pantă pentru a proteja accesele pietonale. 4) Management, avize și mentenanță • Documentații DALI/SF, avize (Cultură pentru zonele LMI, drumuri județene, Mediu pentru intervenții lângă habitate), acorduri proprietari. • Contract de întreținere pe 3 ani: verificare semnalistică, curățare panouri, marcaje, mici reparații; jurnal de mentenanță.
5.	Rezultate estimate (Se vor corela cu activitățile și cu indicatorii priorității la care se aplică).	- RCO 76 – „Integrated projects for territorial development” (output) - intervenții integrate pe coridor (siguranță pietonală, semnalistică turistică, mobilitate durabilă, informare) - 1 proiect integrat finalizat (coridor DJ 647–DJ 649 în intravilan). - RCO 77 – „Number of cultural and tourism sites supported” (output) - obiective culturale/turistice sprijinite direct (semnalistică/interpretare/acces) – fără a include situri exclusiv naturale - 3 situri: Mănăstirea Govora; Biserica de lemn „Sf. Nicolae” (Govora-sat); Biserica „Sf. Ioan Botezătorul” (Buleta). (Lacul cu nuferi nu se numără la RCO 77, fiind natural.) - RCR 77 – „Visitors of cultural and tourism sites supported” (result) - vizitatori/an ai siturilor susținute (după punerea în funcțiune) - agregare anuală din evidențe la obiective și scanări QR ale panourilor. Țintă inițială: ≥ 8.000 vizitatori/an cumulată la cele 3

		situri (va fi calibrată după baseline). - RCO 112 – „Stakeholders involved in the preparation and implementation of strategies for integrated territorial development” (output) - organizații implicate formal în pregătire/implementare (UAT, CJ Vâlcea – DJ, Direcția Județeană pentru Cultură, parohii, sanatoriu, școli/bibliotecă, ADI turism/salubritate, ONG local). Țintă: ≥ 8 stakeholderi implicați (acord/parteneriat). - RCO 75 – „Strategies for integrated territorial development supported” (output) - micro-cadru/plan de semnalistică și acces sigur pe coridor (adoptat la nivel UAT) – 1 strategie/plan aprobat.
6.	Sursele de finanțare identificate	Programul Regional Sud-Vest Oltenia 2021-2027 Obiectiv de politică 5 - O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării sustenabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și a inițiativelor locale Obiectiv Specific 5.2: Promovarea dezvoltării integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, precum și a culturii, a patrimoniului natural, a turismului sustenabil și a securității în alte zone decât cele urbane Prioritatea 7 - Dezvoltare Teritorială Sustenabilă
7.	Gradul de maturitate al proiectului (Studiu de fezabilitate/ Studiu de prefezabilitate/ Proiect tehnic și detalii de execuție/ Studii de trafic/ Studii de marketing/ Sondaje/ Alte studii)	Proiectul se află în pregătire.
8.	Calendar orientativ (durata proiectului și perioada estimată de punere în aplicare)	Durata estimată de execuție a investiției de bază: 36 luni de la emiterea ordinului de începere a lucrărilor
9.	Bugetul estimat al investiției și sustenabilitatea financiară a proiectului	Valoarea totală a proiectului este apr. 1.000.000 euro
10	Contribuția proiectului la dezvoltarea durabilă	Proiectul „Coridorul Integrat «Patrimoniu & Natură» Mihăești” așază comuna pe direcția unei dezvoltări rurale integrate, așa cum cere OP5/OS 5.2 din

		Programul Regional Sud-Vest Oltenia. Traseul sigur și lizibil de-a lungul DJ 647–DJ 649 conectează obiectivele culturale și naturale cu nucleele civice, astfel încât locuitorii și vizitatorii să poată accesa patrimoniul în condiții bune, cu costuri de întreținere reduse și cu respect pentru mediu. Ecologic, intervențiile sunt ușoare și reversibile: trotuare și extinderi cu pavaj permeabil, rigole înierbate pentru apele pluviale, marcaje și mobilier demontabil, plus iluminat pietonal LED, direcționat doar acolo unde este necesar. Coridorul încurajează mersul pe jos și bicicleta (benzi partajate, Park & Bike), ceea ce scade presiunea traficului auto și a emisiilor pe distanțe scurte. În vecinătatea habitatelor sensibile și a zonelor protejate (lăcașuri LMI, lacul cu nuferi), intervențiile se limitează la semnalistică și acces sigur, fără lucrări invazive; pe șantier, deșeurile sunt colectate separat. Astfel, proiectul respectă principiul DNSH și adaugă măsuri de adaptare locală la ploi torențiale prin drenaj verde. Social, coridorul crește siguranța și incluziunea: trecerile pietonale ridicate, suprafețele tactile și bordurile coborâte fac traversarea previzibilă pentru copii, vârstnici și persoane cu mobilitate redusă, iar iluminatul pietonal reduce zonele de risc seara. Semnalistica unitară și panourile de interpretare în limbaj clar (RO/EN, cu pictograme) transformă vizita într-o experiență ușor de înțeles pentru toți. Programul de educație rutieră și „Ghizi juniori” leagă școala de patrimoniu și de natură, cultivând respectul pentru locuri și un comportament responsabil în spațiul public. Economic, proiectul ordonează fluxurile turistice spre Mănăstirea Govora și bisericile LMI, mărinind timpul petrecut în comună și șansele de consum local (servicii, produse de terroir, mici experiențe ghidate). Pentru întreprinzători, un coridor clar înseamnă vizibilitate, costuri mici de intrare (standuri mobile, puncte de informare) și o bază pentru evenimente recurente. Cum soluțiile tehnice sunt simple și

		standardizate, costul de operare rămâne previzibil, iar comuna poate planifica ușor întreținerea sezonieră. Ca guvernanta, proiectul este construit în parteneriat: UAT, Consiliul Județean (pentru drumurile județene), Direcția Județeană pentru Cultură, parohiile, școlile și sanatoriul stabilesc împreună traseul, punctele de siguranță și semnalistica. Monitorizarea se face pe indicatorii comuni UE – un proiect integrat livrat (RCO 76), trei situri culturale sprijinite (RCO 77), cel puțin opt actori implicați (RCO 112) – și pe rezultatul de vizitare (RCR 77), completate local cu scăderea incidentelor pieton/ciclist, numărători de treceri și descărcări ale hărților digitale. Astfel, coridorul nu e doar o lucrare punctuală, ci un mecanism durabil de mobilitate, identitate și economie locală, aliniat în întregime cu Prioritatea 7 – Dezvoltare Teritorială Sustenabilă.
	Ideea de proiect permite aspecte legate de principiile privind dezvoltarea durabilă, accesibilitatea, egalitatea de șanse, gen și nediscriminarea	Proiectul „Coridorul Integrat «Patrimoniu & Natură» Mihăești” este gândit ca o intervenție publică care integrează, din faza de proiectare până la operare, principiile dezvoltării durabile, ale accesibilității și ale egalității de șanse, cu o atenție explicită pentru gen și nediscriminare. Din perspectiva mediului, soluțiile sunt ușoare și reversibile: trotuare și extinderi cu pavaj permeabil, rigole verzi pentru ape pluviale, mobilier demontabil și iluminat pietonal LED direcționat, astfel încât consumul energetic și poluarea luminoasă să fie minime. În zonele sensibile – lăcașuri de cult și habitatul lacului cu nuferi – intervențiile se limitează la semnalistică și la acces sigur, fără lucrări grele sau excavații, cu gestionarea separată a deșeurilor pe perioada șantierului și criterii de achiziție verde (lemn certificat, materiale cu conținut reciclat, ambalaje reduce). Accesibilitatea este tratată ca regulă, nu ca excepție. Trecerile pietonale sunt ridicate, cu borduri coborâte și suprafețe tactile; panourile de informare folosesc limbaj simplu, caractere lizibile, contrast cromatic și pictograme, iar codurile QR oferă audio-ghiduri. Parcursul până la punctul de informare din Buleta este fără trepte, iar pe lângă obiectivele cu trafic pietonal mare se asigură trasee continue pentru cărucioare,

		scaune rulante și biciclete de echilibru. În jurul lacului cu nuferi, un micro-traseu accesibil (pantă redusă, balustrade, suprafață stabilă) permite contactul cu natura persoanelor cu mobilitate redusă. Mobilierul de odihnă este amplasat la distanțe rezonabile, cu zone umbrite pentru perioadele calde, iar stațiile de așteptare și trecerile sunt bine iluminate. Egalitatea de șanse și perspectiva de gen sunt reflectate atât în design, cât și în modul de folosire a coridorului. Iluminatul pietonal, vizibilitatea bună a trecerilor și evitarea „colțurilor oarbe” sporesc confortul de deplasare al femeilor, copiilor și vârstnicilor, inclusiv seara. Programul educațional („Ghizi juniori”) și voluntariatul asociat traseului sunt deschise în mod explicit fetelor și băieților, cu activități adaptate programului de îngrijire al părinților. Comunicarea publică, semnalistica și materialele digitale folosesc un limbaj incluziv, fără stereotipuri, iar punctul de informare respectă principiile designului universal (acces fără bariere, informare clară, spațiu de așteptare sigur). Nediscriminarea este asigurată prin proceduri simple, dar ferme: consultări publice care includ persoane vârstnice, persoane cu dizabilități, părinți cu copii mici și elevi; materiale disponibile în română și engleză, cu iconografie ușor de înțeles; mecanism de feedback accesibil (formular QR și registru pe hârtie la punctul de informare). În documentațiile de achiziție se introduc clauze de egalitate de șanse la recrutare pe durata implementării, reguli de conduită pe șantier și cerințe minime de accesibilitate pentru toate livrabilele (panouri, aplicații web, mobilier). Monitorizarea proiectului se face cu indicatori defalcați – acolo unde este posibil – pe vârstă și sex (participanți la activități educaționale, utilizatori ai coridorului, beneficiari ai ghidajului), alături de o verificare anuală a standardelor de accesibilitate (continuitatea trotuarelor, funcționarea iluminatului, lizibilitatea semnalisticii). În ansamblu, coridorul pune în valoare patrimoniul și natura fără a le vulnerabiliza, oferă deplasări sigure și prietenoase pentru toți, crește sentimentul de apartenență și deschide oportunități economice mici, dar stabile. Prin această abordare integrată – mediu,

		social, economie locală, guvernare participativă – proiectul aduce „Europa mai aproape de cetățeni” exact în sensul Priorității 7: dezvoltare teritorială sustenabilă, incluzivă și inteligent gestionată la scara comunei.
11	Ideea de proiect are caracter integrat ?	Proiectul nu propune o intervenție izolată, ci țese într-un singur coridor – pe segmentele DJ 647–DJ 649 din interiorul comunei – mobilitatea sigură, patrimoniul cultural și grija pentru mediu. Traseul leagă, coerent și lizibil, Mănăstirea Govora, biserica de lemn din Govora-sat, biserica „Sf. Ioan Botezătorul” din Buleta, lacul cu nuferi și nodurile civice (Primărie–Cămin cultural Buleta, căminele Măgura și Vulpuiești), astfel încât locuitorii și vizitatorii să ajungă ușor și în siguranță la toate punctele de interes. Integrarea se vede în modul în care lucrările „hard” – treceri pietonale ridicate, trotuare continue, iluminat pietonal LED, semnalistică turistică unitară, mici Park & Bike și marcaje cicliste – sunt completate de componente „soft”: punct de informare, hartă digitală cu QR, program de educație rutieră și „Ghizi juniori”, comunicare pentru vizitare responsabilă. Soluțiile tehnice sunt prietenoase cu mediul (pavaje permeabile, rigole verzi, materiale reversibile), iar designul este universal: acces fără bariere, tactil la treceri, limbaj simplu și pictograme, astfel încât femeile, copiii, vârstnicii și persoanele cu mobilitate redusă să se simtă în siguranță. Integrarea este și instituțională: UAT, Consiliul Județean (pentru drumurile județene), Direcția pentru Cultură, parohiile, școlile și sanatoriul lucrează împreună pe un traseu comun, cu roluri clare și mentenanță planificată. Impactul se măsoară pe indicatorii comuni europeni – proiect integrat finalizat, situri culturale sprijinite, actori implicați, creșterea vizitatorilor – și pe indicatori locali de siguranță și utilizare. Rezultatul este o intervenție unică, cu efecte sociale, culturale, economice și de mediu, care apropie serviciile, pune în valoare identitatea locului și crește calitatea vieții la scara întregii comune.

12.	Alte informații relevante	-

Fisa de proiect nr. 8

1.	Titlul proiectului	„Centrul de Informare Turistică & Casa Folclorului Mihăești
2.	Beneficiarul proiectului/ Parteneri	Primăria Mihăești
3.	Dreptul de proprietate asupra terenurilor sau clădirilor (dacă este cazul)	Primăria Mihăești
4.	Descriere proiect (Principalele lucrări și activități, în câteva fraze)	Proiectul creează, într-o clădire existentă din Buleta (sau alta pusă la dispoziție de UAT), un centru compact care îmbină informarea turistică cu o „Casă a folclorului” dedicată identității locale. Intervenția este punctuală, de tip infrastructură culturală, complementară celorlalte proiecte: nu include trotuare, treceri pietonale, Park & Bike ori marcaje pe drumuri județene (acestea aparțin „coridorului”); nu amenajează trasee pe câmp/culmi (acestea aparțin „traseului ecoturistic”). Aici focalizăm pe clădire, dotări, conținut și servicii. Principalele lucrări (infrastructură & amenajări) • Reabilitare interioară și reconfigurare funcțională (≈150–250 m² utili, în funcție de clădire): hol de primire cu birou Info Turism, sală expozițională permanentă (patrimoniu, tiparul de la Govora, port și meșteșug), sală pentru expoziții temporare/ateliere, mic studio audio pentru „arhiva orală”, depozit cu condiții minime de conservare, grupuri sanitare (inclusiv adaptat), spațiu tehnic. • Accesibilizare completă (design universal): rampă/plan înclinat, uși largite, grup sanitar adaptat, circulații fără trepte, contrast cromatic și semnalistică tactilă de orientare. • Eficiență energetică & DNSH: corpuri LED, sistem de ventilație/temperare cu consum redus, pavaje permeabile în curtea de acces, selectare materiale cu amprentă scăzută (lemn certificat, finisaje cu emisii reduse). • Securitate & protecție: detecție incendiu, control microclimat pentru spațiul expo (umiditate/temperatură), CCTV interior (zone publice), mobilier expo antivibrații. • Amenajare curte/piațetă mică (strict perimetral clădirii): pergolă ușoară, 2–3 bănci, rastel biciclete, totem de identificare a centrului. <i>(Doar în incintă – fără lucrări pe</i>

		<i>drumuri publice, pentru a evita suprapunerea cu proiectul „coridor”.)</i> Dotări & conținut (interpretare, colecție, educație) • Info Turism: hărți tipărite ale comunei, program lăcașuri de cult, fișe ale obiectivelor (Mănăstirea Govora, bisericile LMI, lacul cu nuferi, siturile arheologice), contact ghidaj; tabletă interactivă cu hartă digitală (RO/EN) și coduri QR. • Expoziție permanentă „Mihăești – între Pravila de la Govora și gospodăria de subcarpați”: vitrine, panouri bilingve, obiecte etnografice donate/împrumutate (port, unelte, icoane pe sticlă), colț tactil pentru nevăzători (mostre textile/relief). • Spațiu pentru expoziții temporare & ateliere: țesut, lemn, gastronomie locală „la rece”, coruri/parohii – cu dotări simple (mese de lucru, proiector, sonorizare portabilă). • Studio „Arhivă orală Mihăești”: microfon, cabină fonică ușoară, laptop + scanner pentru fotografii/documente; colectare povești, cântece, rețete, meșteșuguri – cu consimțământ și licențe clare. • Micro-depozit: dulapuri cu control elementar al umidității, cutii arhivistice, suport pentru textile (costume), sistem de inventariere. Servicii & activități (operate de centru) • Front-desk zilnic (program adaptat sezonului): orientare vizitatori, rezervări pentru tururi ghidate oferite de parohii/voluntari, distribuție materiale informative. • Interpretare & educație: tururi scurte în centru (15–30 min), proiecții despre Pravila de la Govora, ateliere pentru elevi („cum documentăm o poveste”), „șezători” cu meșteri locali. • Arhivă orală (campanii periodice): zile de colectare (seniori, diaspora în vacanțe), digitizare fotografii vechi, lansări de mini-expoziții tematice. • Program „Casă deschisă”: 6–8 evenimente/an (micro-recitaluri de strună, prezentări de port, seri de povestiri), în curtea centrului sau în sala multifuncțională. • Accesibilitate & incluziune: ghidaje în limbaj simplu, materiale cu font mare, audio-ghid, rezervare intervale pentru grupuri cu nevoi speciale; personal instruit pentru interacțiune incluzivă.

		• Digital & date: microsite pe domeniul UAT (program, colecție selectivă online, calendar, formulare de donație/împrumut), analytics pentru raportare la indicatori; toate materialele vizuale respectă contrast și lizibilitate. Semnalistică și promovare (fără suprapunere cu „coridorul”) • Exclusiv în incintă și pe fațada clădirii: totem de identificare, plăcuțe direcționale interioare, panou cu „reguli de vizitare”; nu montăm indicatoare rutiere sau panouri la intersecții – acelea rămân în proiectul de coridor. • Promovare: comunicare online, afișe la căminele culturale și la Mănăstirea Govora; parteneriat cu școlile pentru programări de grup.
5.	Rezultate estimate (Se vor corela cu activitățile și cu indicatorii priorității la care se aplică).	- RCO 77 – „Number of cultural and tourism sites supported” (output) - reabilitare interioară, dotări, accesibilizare, expoziție permanentă, spațiu expoziții temporare/ateliere, front-desk „Info Turism”, conținut bilingv și digital. - 1 sit cultural-turistic sprijinit (Centrul de Informare Turistică & Casa Folclorului Mihăești). - RCR 77 – „Visitors of cultural and tourism sites supported” (result) - vizitatori/an ai centrului (localnici, grupuri școlare, turiști/pelerini). Țintă: ≥ 5.000 vizitatori/an (interval programatic: 4.000–6.000 în 12–18 luni de la deschidere). - RCO 112 – „Stakeholders involved in the preparation and implementation of strategies for integrated territorial development” (output) - parteneri/actori implicați formal (acord/parteneriat) în pregătire, conținut și operare. Țintă: ≥ 8 actori (UAT Mihăești, parohii/Mănăstirea Govora, școli/bibliotecă, sanatoriu, DJC/CJ Vâlcea – după caz, ONG/mediul asociativ, meșteri/producători). - RCO 75 – „Strategies for integrated territorial development supported” (output) – Plan de interpretare & operare al centrului (program expozițional/an, educație, accesibilitate, mentenanță), adoptat prin HCL - 1 document aprobat.

6.	Sursele de finanțare identificate	Programul Regional Sud-Vest Oltenia 2021-2027 Obiectiv de politică 5 - O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării sustenabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și a inițiativelor locale Obiectiv Specific 5.2: Promovarea dezvoltării integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, precum și a culturii, a patrimoniului natural, a turismului sustenabil și a securității în alte zone decât cele urbane Prioritatea 7 - Dezvoltare Teritorială Sustenabilă
7.	Gradul de maturitate al proiectului (Studiu de fezabilitate/ Studiu de fezabilitate/ Proiect tehnic și detalii de execuție/ Studii de trafic/ Studii de marketing/ Sondaje/ Alte studii)	Proiectul se află în pregătire.
8.	Calendar orientativ (durata proiectului și perioada estimată de punere în aplicare)	Durata estimată de execuție a investiției de bază: 36 luni de la emiterea ordinului de începere a lucrărilor
9.	Bugetul estimat al investiției și sustenabilitatea financiară a proiectului	Valoarea totală a proiectului este apr. 500.000 euro
10	Contribuția proiectului la dezvoltarea durabilă	Mediu (DNSH, economie de resurse). Proiectul valorifică o clădire existentă ($\approx 200 \text{ m}^2$), evitând consumul de teren și emisiile asociate construcțiilor noi. Intervențiile sunt ușoare și reversibile: finisaje cu emisii reduse, corpuri LED, echipamente cu consum scăzut, pavaj permeabil în curte și rigole verzi pentru preluarea pluvialului. Instalațiile sunt dimensionate pentru eficiență (ventilație/temperare cu recuperare, robinete economizori), iar achizițiile urmează principii verzi (lemn certificat, materiale reciclabile, ambalaje minime). Centru promovează digitalul (fișe/QR, hărți online), reducând tiparul pe hârtie. Pe șantier: colectare selectivă a deșeurilor și trasee scurte de aprovizionare. Adaptare și reziliență. Amenajările exterioare folosesc suprafețe permeabile și umbrire ușoară, care scad insolația de vară și riscul de bălțiri la ploi intense. Plan de întreținere include revizii sezoniere, verificarea

		sistemelor electrice/AV și un mic stoc de piese pentru reparații rapide; spațiile pot funcționa pe program redus în caz de criză energetică. Accesibilitate universală. Acces fără trepte, rampă cu pantă conformă, uși lățite, grup sanitar adaptat, ghidaj tactil la intrare și în zona front-desk. Expoziția are texte lizibile, contrast cromatic, înălțimi prietenoase și conținut audio; există un colț tactil (mostre textile/relief) pentru nevăzători. Curtea are mobilier la distanțe scurte și zone umbrite; rastelul pentru biciclete facilitează mobilitatea nemotorizată. Egalitate de șanse, gen și nediscriminare. Limbajul expozițional și materialele de promovare sunt incluzive și lipsite de stereotipuri; programarea activităților ține cont de familii (intervale de seară/weekend). Proceduri de acces nediscriminatoriu, personal instruit pentru interacțiuni cu persoane vulnerabile, iluminat bun în spațiile de așteptare și CCTV discret în zonele publice pentru sentiment de siguranță. Se colectează, acolo unde este posibil, date de participare defalcate pe vârstă și sex, pentru corectarea eventualelor dezechilibre. Cultură și patrimoniu responsabil. Expoziția permanentă și „Arhiva orală Mihăești” conservă patrimoniul imaterial (povești, port, meșteșug), cu consimțământ explicit și drepturi clare de utilizare. Conținutul digital (RO/EN) crește accesul fără a pune presiune pe obiectivele din teren; regulile de vizitare responsabilă ghidează fluxurile spre Mănăstirea Govora și bisericile LMI. Economie locală de proximitate. Centrul prelungește timpul de ședere al vizitatorilor în comună și canalizează cererea către servicii locale (ghidaj, mici produse artisanale). Spațiul pentru expoziții temporare/ateliere creează ocazii recurente pentru meșteri și producători, cu costuri de intrare reduse; calendarul predictibil oferă vizibilitate inițiativelor locale.

		Guvernanță participativă. Operarea se face în parteneriat cu parohiile, școlile/biblioteca, sanatoriul, meșterii; un grup de lucru stabilește programul expozițional și educațional. Monitorizarea publică folosește indicatorii RCO/RCR ai Priorității 7 (RCO 77 – 1 sit sprijinit; RCR 77 – vizitatori/an; RCO 112 – actori implicați), plus KPI locali (număr de ateliere, colecții digitizate, satisfacție vizitatori). Aliniere la OP5/OS 5.2 (Prioritatea 7). Proiectul îmbină infrastructură cultural-turistică cu accesibilitate, educație și protecția mediului: oferă un loc sigur și deschis pentru toți, pune în valoare patrimoniul fără intervenții invazive și sprijină micro-economia locală. Practic, aduce „Europa mai aproape de cetățeni” la scara comunei – prin servicii culturale, informare și participare comunitară, într-un cadru operațional ușor de întreținut.
	Ideea de proiect permite aspecte legate de principiile privind dezvoltarea durabilă, accesibilitatea, egalitatea de șanse, gen și nediscriminarea	Dezvoltare durabilă (DNSH). Proiectul reutilizează o clădire existentă (~200 m²), evitând consumul suplimentar de teren și emisiile unei construcții noi. Intervențiile sunt ușoare și reversibile: finisaje cu emisii reduse, iluminat LED, echipamente eficiente, pavaj permeabil și rigole verzi în curte pentru gestionarea pluvialului. Achizițiile respectă criteriile verzi (lemn certificat, conținut reciclat, ambalaje reduse), iar informarea se livrează cu prioritate digital (QR, hărți online), limitând tiparul. În execuție se aplică colectarea separată a deșeurilor și rute scurte de aprovizionare. Proiectul respectă principiul DNSH pe întreg ciclul de viață. Accesibilitate universală. Accesul se asigură fără trepte (rampă conformă), cu uși largite, grup sanitar adaptat, contrast cromatic și ghidaj tactil la intrare/recepție. Conținutul expozițional folosește texte lizibile, pictograme și înălțimi prietenoase; este disponibil audio-ghid și un „colț tactil” (mostre textile/relief) pentru nevăzători. La exterior, mobilierul de odihnă este amplasat la distanțe scurte, există zone umbrite și rastel pentru biciclete, încurajând mobilitatea nemotorizată. Egalitate de șanse, perspectivă de gen și nediscriminare. Materialele de comunicare și

		interpretare sunt incluzive, fără stereotipuri. Programarea activităților ține cont de familii și de persoanele care îngrijesc copii/vârstnici (intervale de seară și weekend). Iluminatul adecvat, vizibilitatea spațiilor și CCTV discret sporesc sentimentul de siguranță, în special pentru femei și tineri. Personalul este instruit pentru interacțiune cu persoane vulnerabile; accesul la activități se face pe baze egalitare, conform unei politici explicite anti-discriminare aplicate și în selecția furnizorilor. Feedbackul se colectează ușor (online/QR și registru la recepție). Participare și guvernare. Conținutul se co-creează cu parohiile, școlile/biblioteca, sanatoriul, meșteri și grupuri civice, astfel încât vocile diverse (tineri, seniori, persoane cu dizabilități) să fie reprezentate. Se monitorizează nu doar numărul de vizitatori, ci și participarea (acolo unde e posibil) defalcată pe vârstă și sex, iar anual se realizează un audit de accesibilitate (continuitatea rampelor, lizibilitatea panourilor, funcționarea audio-ghidului).
11	Ideea de proiect are caracter integrat ?	Proiectul este integrat în sensul OP5/OS 5.2 deoarece reunește, într-un singur sistem funcțional, infrastructura cultural-turistică, serviciile pentru public și grija pentru mediu. Centrul din Buleta devine nodul de informare și interpretare care iradiază spre Măgura și Vulpiești și funcționează ca „poartă” comunală către Mănăstirea Govora și bisericile LMI, orientând coerent fluxurile vizitatorilor în rețeaua locală. Integrarea se vede atât în componenta hard (amenajarea și dotarea clădirii, accesibilizare, eficiență energetică, soluții verzi), cât și în componenta soft (informare bilingvă, expoziție permanentă, ateliere, arhivă orală, program educațional și digital/QR). Operarea este susținută de un parteneriat formal între UAT, parohii/Mănăstirea Govora, școli/biblioteca, sanatoriu, DJC/CJ și mediul asociativ, cu roluri și calendar clar definite pe tot ciclul de viață: proiectare – execuție – operare/mentenanță – monitorizare. Proiectul este complementar inițiativelor din comună:

		nu dublează „Coridorul Integrat” (acces/semnalistică rutieră) și nici „Traseul Ecoturistic” (rute pe teren), ci le completează ca nod de informare, interpretare și programare culturală. Rezultatele se raportează pe indicatorii comuni (RCO 77, RCR 77, RCO 112), asigurând o intervenție unitară, sustenabilă și aproape de cetățeni.
12.	Alte informații relevante	-

Fisa de proiect nr. 9

1.	Titlul proiectului	„Parcul Natural–Comunitar „Lunca Govorei”
2.	Beneficiarul proiectului/ Parteneri	Primăria Mihăești
3.	Dreptul de proprietate asupra terenurilor sau clădirilor (dacă este cazul)	Primăria Mihăești
4.	Descriere proiect (Principalele lucrări și activități, în câteva fraze)	Proiectul amenajează, pe un teren al UAT din vecinătatea văii Govorei (amplasament de confirmat), Parcul Natural–Comunitar „Lunca Govorei” : o zonă verde cu renaturare ușoară (mică zonă umedă de retenție, rigole verzi, plantări de specii locale) și circulații permeabile (alee fără trepte, rampe, bănci la distanțe scurte, pergolă umbrită), toate cu iluminat pietonal LED și grup sanitar adaptat . Infrastructura ecoturistică include pasarele/duckboards scurte , un foisor de observare , panouri de interpretare RO/EN cu QR și rasteluri pentru biciclete ; pentru comunitate se amenajează o „clasă verde” (amfiteatru mic din lemn) și o zonă de ateliere , completate de joacă naturală și 4–6 echipamente de fitness ușor . Se derulează un program educațional (atelier, „Ziua naturii”, birdwatching) și o componentă digitală (hartă web a parcului, materiale descărcabile, feedback QR), cu operare în parteneriat (UAT–școli/bibliotecă–parohii–ONG/mediu–sanatoriu) și contract de mentenanță sezonieră. Soluțiile respectă DNSH (materiale reversibile, gestionare pluvială prin suprafețe permeabile), iar intervenția este complementară proiectelor de coridor și trasee, fără suprapuneri de activități.
5.	Rezultate estimate (Se vor corela cu activitățile și cu indicatorii priorității la care se aplică).	RCO 77 – Number of cultural and tourism sites supported (output): - 1 sit amenajat și operațional (Parcul Natural–Comunitar „Lunca Govorei”). Acoperă activități: renaturare ușoară, infrastructură de

		vizitare (pasarele, foișor), panouri interpretative, facilități accesibile, dotări educaționale. RCR 77 – Visitors of supported cultural and tourism sites (result): Țintă: ≥ 6.000 vizitatori/an în 12–18 luni de la deschidere (baseline 0). Măsurare: registru intrări/evenimente, QR pe panouri, analytics pagină web. RCO 112 – Stakeholders involved in preparation/implementation (output): Țintă: ≥ 8 actori implicați formal (UAT, școli/bibliotecă, parohii, sanatoriu, ONG de mediu/voluntariat, CJ/DJC – după caz, grupuri civice/meșteri). - co-creare conținut educațional, programare evenimente, mentenanță sezonieră. RCO 75 – Strategies for integrated territorial development supported (output): - 1 plan de operare & programare a parcului (HCL), cu calendar educațional și protocol de întreținere.
6.	Sursele de finanțare identificate	Programul Regional Sud-Vest Oltenia 2021-2027 Obiectiv de politică 5 - O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării sustenabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și a inițiativelor locale Obiectiv Specific 5.2: Promovarea dezvoltării integrate și incluzive în domeniul social, economic și al mediului, precum și a culturii, a patrimoniului natural, a turismului sustenabil și a securității în alte zone decât cele urbane Prioritatea 7 - Dezvoltare Teritorială Sustenabilă
7.	Gradul de maturitate al proiectului (Studiu de fezabilitate/ Studiu de prefazabilitate/ Proiect tehnic și detalii de execuție/ Studii de trafic/ Studii de marketing/ Sondaje/ Alte studii)	Proiectul se află în pregătire.
8.	Calendar orientativ (durata proiectului și perioada estimată de punere în aplicare)	Durata estimată de execuție a investiției de bază: 36 luni de la emiterea ordinului de începere a lucrărilor
9.	Bugetul estimat al investiției și sustenabilitatea financiară a	Valoarea totală a proiectului este apr. 500.000 euro

	proiectului	
10	Contribuția proiectului la dezvoltarea durabilă	Mediu (DNSH & adaptare). Proiectul valorifică un teren al UAT și folosește intervenții ușoare, reversibile: poteci și alei permeabile, rigole verzi și o mică zonă umedă de retenție care reduc scurgerile, eroziunea și riscul de bălțiri la ploi torențiale. Plantările sunt din specii locale pentru biodiversitate și întreținere redusă. Iluminatul este LED direcționat, cu consum scăzut și poluare luminoasă minimă. Materialele sunt durabile (lemn certificat, metal reciclabil), iar pe șantier se aplică colectarea separată a deșeurilor. Proiectul respectă integral principiul DNSH. Social & accesibilitate. Parcul este pentru toți: alei fără trepte, pante conforme, grup sanitar adaptat, bănci la distanțe scurte, umbrire și rasteluri pentru biciclete. Panourile sunt în limbaj clar (RO/EN, pictograme), iar „clasa verde” face educația în aer liber accesibilă elevilor, seniorilor și persoanelor cu mobilitate redusă. Iluminarea pietonală și vizibilitatea bună a aleilor sporesc siguranța percepută, în special pentru femei și tineri. Egalitate de șanse, gen și nediscriminare. Programarea activităților (atelieri, Ziua naturii, birdwatching) include intervale prietenoase familiei; comunicarea este incluzivă, fără stereotipuri; accesul se face pe baze egalitare, cu mecanism simplu de feedback/sesizări (QR și registru la intrare). Economie locală de proximitate. Parcul prelungește timpul de ședere în comună și creează ocazii recurente pentru meșteri/producători (standuri mobile la evenimente), susținând micro-economia locală cu costuri operaționale reduse. Guvernanță & reziliență. Operarea se face în parteneriat (UAT–școli/bibliotecă–parohii–ONG de mediu–sanatoriu), cu plan anual de activități și contract de mentenanță sezonieră. Monitorizarea publică urmărește indicatorii RCO/RCR (sit funcțional, vizitatori, actori implicați) și un scurt audit

		anual de accesibilitate, pentru îmbunătățiri continue. În ansamblu, investiția aduce „Europa mai aproape de cetățeni” printr-un spațiu verde sustenabil, incluziv și educativ.
	Ideea de proiect permite aspecte legate de principiile privind dezvoltarea durabilă, accesibilitatea, egalitatea de șanse, gen și nediscriminarea	Dezvoltare durabilă (DNSH). Proiectul aplică intervenții ușoare și reversibile (poteci/alei permeabile, rigole verzi, mică zonă umedă de retenție) și folosește preponderent materiale cu amprentă redusă (lemn certificat, metal reciclabil). Iluminatul pietonal este LED, direcționat și temporizat. Se plantează specii locale pentru biodiversitate și întreținere redusă. În execuție se practică colectarea separată a deșeurilor și achiziții verzi (criterii ecologice pentru materiale/ambalaje). Proiectul respectă principiul DNSH pe întreg ciclul de viață. Accesibilitate universală. Accesul în parc este fără trepte, cu rampe conforme (pante reduse), lățimi utile continue, grup sanitar adaptat și mobilier de odihnă la distanțe scurte, în zone umbrite. Căile principale sunt stabile și antiderapante; panourile de informare folosesc limbaj clar, fonturi lizibile și pictograme. Foișorul/observatorul și „clasa verde” au locuri rezervate pentru utilizatori în scaun rulant. Rastelele pentru biciclete încurajează mobilitatea nemotorizată. Egalitate de șanse, gen și nediscriminare. Toate activitățile (atelier, „Ziua naturii”, tururi ghidate) sunt deschise în mod egal femeilor și bărbaților, tinerilor, vârstnicilor și persoanelor cu dizabilități. Programarea include intervale prietenoase familiei (după-amiaza/weekend). Iluminarea și vizibilitatea traseelor sporesc siguranța percepută, în special pentru femei și tineri. Comunicarea folosește limbaj incluziv, fără stereotipuri; accesul se face pe baze nediscriminatorii, cu mecanism simplu de feedback/sesizări (QR + registru la intrare). Participare și guvernare. Conținutul educațional și calendarul de activități se co-creează cu școlile/biblioteca, parohiile, ONG-urile de mediu, sanatoriul și grupuri civice, astfel încât vocile diverse ale comunității să fie reprezentate. Monitorizarea

		publică urmărește atât utilizarea parcului (vizitatori/evenimente), cât și participarea defalcată pe vârstă și sex acolo unde este posibil, plus un audit anual de accesibilitate (continuitatea rampelor, funcționarea iluminatului, lizibilitatea panourilor).
11	Ideea de proiect are caracter integrat ?	Proiectul are caracter integrat deoarece reunește, într-un singur ansamblu funcțional, mediul, socialul și cultura/turismul: renaturare ușoară (zonă umedă de retenție, rigole verzi, plantări locale), spațiu public incluziv (alei fără trepte, mobilier, iluminat pietonal LED, grup sanitar adaptat) și interpretare educativă (panouri RO/EN cu QR, foișor de observare, „clasă verde”). Astfel, parcul devine simultan loc de recreere, lecție de natură și poartă către identitatea locală. Integrarea este și teritorială și operațională: amplasat în lunca Govorei, parcul conectează satele din jur prin acces pietonal/ciclist și programe comune cu școlile, biblioteca, parohiile, ONG-urile de mediu și sanatoriul. Componenta hard (amenajări și dotări reversibile, DNSH) este completată de componenta soft (atelieri, evenimente, calendar educațional, conținut digital), cu plan anual de operare și mentenanță. Proiectul este complementar inițiativelor din comună: nu dublează „Coridorul Integrat” (acces rutier/semnalistică) sau „Traseul Ecoturistic” (rute pe teren), ci le întărește ca nod verde pentru educație și vizitare responsabilă. Se dorește o intervenție unitară, sustenabilă și ușor de administrat, care apropie serviciile de comunitate și crește calitatea vieții la scara întregii comune.
12.	Alte informații relevante	-

CAPITOLUL 6: IMPLEMENTAREA, MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA STRATEGIEI

6.1. Responsabilitățile și planul de acțiune pentru implementarea strategiei

Implementarea Strategiei de Dezvoltare Locală a comunei Mihăești va fi coordonată de administrația publică locală – **Primăria Comunei Mihăești**, care va acționa în calitate de promotor, coordonator și garant al punerii în aplicare a direcțiilor strategice asumate.

Principalele responsabilități în punerea în aplicare a strategiei sunt distribuite astfel:

- **Primăria Mihăești** – asigură conducerea procesului, elaborează cererile de finanțare, gestionează implementarea proiectelor și urmărește execuția acestora atât din punct de vedere tehnic, cât și financiar.
- **Consiliul Local** – adoptă deciziile strategice necesare, aprobă bugetele și documentațiile aferente proiectelor, și sprijină inițiativele de parteneriat între sectorul public și cel privat.
- **Partenerii locali** (instituții de învățământ, parohii, ONG-uri, agenți economici) – sunt implicați activ în implementarea de proiecte tematice cu caracter educativ, cultural, economic sau social.
- **Grupul de Lucru pentru Implementare** – constituit din reprezentanți ai administrației și ai comunității, are rolul de a urmări desfășurarea acțiunilor planificate, de a evalua periodic stadiul implementării și de a propune ajustări, dacă acestea se impun.

Planul de acțiune va fi organizat pe ani și domenii prioritare și va include următoarele tipuri de intervenții:

- dezvoltarea infrastructurii (transport, utilități publice, digitalizare);
- programe cu impact social și educațional;
- măsuri de sprijin pentru economia locală și ocuparea forței de muncă;
- conservarea patrimoniului și valorificarea sa turistică;
- proiecte pentru protecția mediului, tranziție ecologică și economie circulară.

În vederea implementării eficiente, fiecare obiectiv strategic va fi detaliat astfel:

- împărțirea în acțiuni operaționale;
- definirea clară a rezultatelor așteptate;
- stabilirea de indicatori de performanță pentru monitorizare;
- desemnarea responsabilului/compartimentului de implementare;
- estimarea termenelor de finalizare.

Este important de menționat că aplicarea strategiei va putea genera transformări majore în structura economică și socială a comunei, motiv pentru care este necesară o reevaluare periodică a nevoilor reale ale comunității și o adaptare permanentă a intervențiilor.

Strategia va fi pusă în aplicare prin proiectele prevăzute în portofoliu, cu respectarea cadrului normativ național și european, iar reușita acestui demers depinde de o colaborare eficientă și deschisă între autorități, parteneri locali și sectorul privat.

Condițiile-cheie pentru aplicarea Planului de Acțiune în comuna Mihăești includ:

- asigurarea unei cooperări transparente și eficiente între administrația publică, instituțiile locale și mediul economic;
- identificarea de surse de finanțare complementare celor structurale;
- respectarea priorităților asumate de autoritatea locală în implementarea proiectelor;
- corelarea inițiativelor existente cu cele noi, pentru o dezvoltare coerentă și sustenabilă la nivel local și regional.

Strategia de Dezvoltare Durabilă (SDD) este un document de planificare esențial, care trasează direcțiile de dezvoltare pentru perioada 2024–2027, reunind atât proiecte inițiate de autoritatea publică, cât și propuneri venite din partea comunității.

Succesul implementării va depinde și de evaluarea proiectelor deja derulate în perioada anterioară și de capitalizarea rezultatelor obținute. Întregul demers va fi coordonat de **Primăria Mihăești**, cu implicarea constantă a partenerilor relevanți.

Etapele-cheie pentru aplicarea SDD Mihăești 2021–2027 includ:

- pregătirea etapelor preliminare pentru demararea strategiei;
- derularea activităților aferente implementării proiectelor;
- crearea unui sistem eficient de monitorizare a progresului;
- aplicarea de măsuri corective adaptate contextului local;
- pregătirea viitorului exercițiu de programare.

6.2. Sistemul de monitorizare și evaluare

Pentru a garanta o punere în aplicare coerentă, eficientă și transparentă a Strategiei de Dezvoltare Locală (SDD), va fi instituit un **Sistem de Monitorizare și Evaluare (SME)**, având ca scop principal urmărirea constantă a progresului înregistrat în implementarea obiectivelor strategice. Acest sistem va include:

- evaluarea periodică a gradului de realizare a fiecărui obiectiv general și specific, pe baza unor **indicatori de realizare și rezultat** bine definiți;
- întocmirea de **rapoarte semestriale și anuale** privind stadiul implementării strategiei;

- **întâlniri de lucru și consultări periodice** cu actorii locali pentru validarea progresului și ajustarea intervențiilor;
- utilizarea de **instrumente digitale** moderne (fișe de monitorizare, baze de date, tablouri de bord interactive) pentru centralizarea și analiza informațiilor

Obiectivele principale ale SME sunt:

- monitorizarea implementării proiectelor incluse în SDD;
- verificarea gradului de îndeplinire a obiectivelor strategice și a indicatorilor stabiliți;
- furnizarea unei baze factuale pentru luarea deciziilor fundamentate;
- garantarea **transparenței** față de cetățeni și față de toți actorii implicați în dezvoltarea locală.

Componentele sistemului de monitorizare:

- desemnarea unei **echipe tehnice de monitorizare** la nivelul Primăriei Mihăești;
- elaborarea anuală a unui **plan de monitorizare**, cu obiective, acțiuni și indicatori clari;
- realizarea de **rapoarte de progres** la intervale regulate (semestrial/anual);
- **organizarea de reuniuni de evaluare** cu implicarea Consiliului Local, partenerilor instituționali, societății civile și mediului de afaceri;
- utilizarea unei **platforme digitale locale** pentru înregistrarea și urmărirea proiectelor;
- dezvoltarea unui **mecanism de feedback comunitar**, prin chestionare, consultări publice și platforme online de dialog.

Evaluarea strategiei va fi realizată:

- **intern** – anual, de către echipa de implementare/monitorizare;
- **extern** – la jumătatea și la finalul perioadei de implementare (ex. în 2027 și 2030), prin evaluatori independenți, pentru a ajusta acțiunile și a îmbunătăți politicile publice locale.

Implementarea SDD în comuna Mihăești implică o colaborare activă între administrația locală, comunitate, mediul de afaceri și societatea civilă. O aplicare eficientă a strategiei asigură progres real în toate domeniile prioritare și consolidează dezvoltarea pe termen lung.

Un sistem de monitorizare bine conceput, bazat pe indicatori calitativi și cantitativi, este esențial pentru succesul acestui proces. **Monitorizarea, evaluarea și pilotarea** sunt activități complementare, interdependente, integrate în ciclul de viață al politicilor publice și al programelor de dezvoltare.

Monitorizarea: rol, metodă și resurse necesare

Monitorizarea este procesul prin care se colectează și se analizează, într-un mod sistematic și periodic, date relevante privind implementarea strategiei, cu scopul de a sprijini luarea deciziilor și de a asigura transparență.

Aceasta presupune:

- **resurse dedicate** (umane, materiale, digitale);
- **sisteme funcționale de colectare și procesare a datelor;**
- o **pregătire specifică** pentru definirea și urmărirea indicatorilor.

Este important ca monitorizarea să funcționeze ca un sistem de **avertizare timpurie**, semnalând eventualele dificultăți sau întârzieri în implementarea măsurilor prevăzute.

Monitorizarea se va realiza prin:

1. **Monitorizare de birou** – centralizarea și analiza informațiilor colectate din rapoarte, ședințe ale echipei de monitorizare, audieri ale persoanelor implicate în proiecte, contribuții ale experților.
2. **Monitorizare pe teren** – vizite de verificare la entitățile responsabile pentru implementare, pentru a observa direct stadiul fizic al proiectelor și impactul lor.
3. **Rapoarte de monitorizare** – vor fi elaborate trimestrial și anual și vor constitui documentele de referință pentru analiza progresului, pe baza informațiilor provenite din:
 - rapoartele instituțiilor responsabile;
 - documentele serviciilor implicate în aplicarea SDD;
 - consultări cu societatea civilă și partenerii locali;
 - cercetări, sondaje și analize realizate de experți;
 - surse media relevante.

Partenerii locali vor fi implicați activ în procesul de monitorizare, prin reprezentanții lor în grupul de lucru, alături de compartimentele de specialitate ale Primăriei Mihăești, care vor furniza date și vor participa la validarea rapoartelor.

Construirea unui sistem funcțional de monitorizare și evaluare reprezintă o condiție esențială pentru gestionarea performantă a strategiei și pentru adaptarea sa la nevoile în schimbare ale comunității locale.

Evaluarea intermediară

Această etapă are ca scop **analiza pe parcurs a impactului generat de proiectele aflate în implementare**, precum și a modului în care planul strategic evoluează în raport cu calendarul și obiectivele asumate. Obiectivele principale ale evaluării intermediare sunt:

- oferirea unui sprijin real procesului decizional privind activitățile în curs;
- colectarea și analiza informațiilor relevante privind elementele care funcționează eficient și cele care necesită ajustare;
- îmbunătățirea calității intervențiilor implementate;
- identificarea și diseminarea **bunei practici** care pot fi replicate la scară extinsă;

- formularea unor **recomandări concrete** pentru optimizarea Strategiei în perioada de aplicare.

Evaluarea finală

Aceasta vizează analiza aprofundată a **efectelor și rezultatelor generate de strategie** la finalul perioadei de implementare (2025–2030), pe baza indicatorilor de rezultat și impact stabiliți prin planul de acțiune. Scopurile evaluării finale includ:

- formularea concluziilor cu privire la gradul de realizare a obiectivelor și la impactul asupra comunității;
- analiza raportului dintre resursele investite și beneficiile socioeconomice obținute;
- fundamentarea unor decizii privind **revizuirea sau actualizarea strategiei**, în funcție de lecțiile învățate și de noile perspective de dezvoltare;
- **integrarea rezultatelor pozitive** în viitoarele politici și documente strategice;
- realizarea de **recomandări strategice** pentru îmbunătățirea planificării și implementării ulterioare.

Instrumente de evaluare și raportare

Pentru asigurarea unei monitorizări riguroase și coerente, Primăria Mihăești, prin structurile sale executive, va elabora și prezenta Consiliului Local următoarele documente esențiale:

1. **Rapoarte anuale de progres** – începând cu al doilea an de implementare, aceste rapoarte vor analiza gradul de realizare a măsurilor prevăzute în strategie, pe fiecare domeniu strategic, evidențiind evoluția indicatorilor de output și rezultat.
2. **Rapoarte strategice** – având în vedere durata strategiei (5 ani), se impune o evaluare intermediară la fiecare 3 ani. Aceste rapoarte vor analiza în profunzime:
 - starea și evoluția socioeconomică a comunei;
 - realizările obținute și gradul de atingere a obiectivelor strategice;
 - obstacolele întâmpinate în procesul de implementare;
 - bunele practici identificate pe parcurs;
 - necesitatea ajustării strategiei în funcție de schimbările majore înregistrate la nivel local.

Calendarul rapoartelor strategice

Rapoartele strategice vor fi elaborate **la 3 ani minimum**, în **2028 și 2030**, și vor fi prezentate în cadrul ședințelor Consiliului Local al Comunei Mihăești.

În funcție de concluziile evaluărilor și de schimbările legislative apărute la nivel național sau european, **Strategia de Dezvoltare Durabilă a Comunei Mihăești 2025–2030** va putea fi

revizuită și actualizată ori de câte ori este necesar, pentru a răspunde noilor realități și priorități locale.

ACȚIUNE termen scurt (2024 – 2026)	RESPONSABILI
Aprobarea strategiei de către Consiliul Local al comunei Mihăesti prin Hotărâre de Consiliu Local	Consiliul Local al Comunei Mihăesti
Înființarea unei „Comisii de monitorizare și actualizare a Strategia de Dezvoltare Durabilă a Comunei Mihăesti, Județul Vâlcea 2025-2030	Primarul comunei Mihăesti
Repartizarea proiectelor pe compartimentele de specialitate din cadrul Primariei Comunei Mihăesti	Comisia de monitorizare si actualizare a SDD
Finalizarea proiectelor aflate in implementare	Comisia de monitorizare si actualizare a SDD
Realizarea/actualizarea documentelor de fundamentare pentru fiecare domeniu prioritar stabilit prin Strategia de dezvoltare , conform nivelelor de prioritate stabilite	Comisia de monitorizare si actualizare a SDD

Indicatori principali de monitorizare și evaluare (conform Anexei 5 + specific SDD)

Tabel 1 – Indicatori de realizare imediată (output)

Cod Ref.	Indicator Output	Unitate măsură	Valoare 2021	Țintă 2024	Țintă 2030
RCO 74	Populația vizată de proiecte SDL	persoane	0	1.500	3,268 (nr. pop. recensământ 2021)
RCO 75	Strategii de dezvoltare teritorială integrată	contribuții	0	1	1

	sprijinite				
RCO 76	Proiecte integrate de dezvoltare teritorială	proiecte	0	5	20
RCO 77	Număr situri culturale și turistice care beneficiază de sprijin	situri	0	1	2
CULT.1	Monumente istorice restaurate și puse în valoare	obiective	0	0	2
Cod Ref.	Indicator Output	Unitate măsură	Valoare 2021	Țintă 2024	Țintă 2030
CULT.2	Suprafață construită reabilitată în clădiri de patrimoniu	mp	0	1.200	3.000
CULT.3	Vizitatori anual la obiective restaurate și promovate	persoane/an	0	0	3000
CULT.4	Activități culturale organizate	nr. evenimente	0	0	10

	în obiective restaurate				
TOUR.1	Trasee turistice create sau promovate (fizic/digital)	trasee	0	1	3
TOUR.2	Puncte de informare turistică modernizate /înființate	puncte	0	0	1

Indicatorii reflectă obiectivele specifice ale Strategiei de Dezvoltare Durabilă și sunt strâns corelați cu:

- valorificarea funcțională a monumentelor istorice;
- punerea în valoare și conservarea patrimoniului cultural;
- stimularea turismului cu tematică culturală și religioasă;
- transformarea digitală și actualizarea serviciilor culturale;
- amplificarea efectelor sociale și economice la nivel local.

Indicatori de monitorizare:

Obiectiv Strategic 1: Creșterea calității vieții și accesului echitabil la servicii publice moderne

- 1. Modernizarea și extinderea infrastructurii de transport (drumuri comunale, căi de acces către terenuri agricole, legături intersate).**

Indicator	UM	Nivel de referință (2025)	Țintă intermediară (2027)	Țintă finală (2030)
Număr de kilometri de drum modernizat	km	0	8	15
Număr de căi de acces modernizate spre terenuri agricole	număr	0	3	6
Număr de sate conectate prin drumuri modernizate	număr	0	5	9
Timp mediu de deplasare redus pe	minute	25	18	12

Indicator	UM	Nivel de referință (2025)	Țintă intermediară (2027)	Țintă finală (2030)
rutele modernizate				
Număr de locuitori care beneficiază de îmbunătățirea accesului la transport	persoane	0	900	1.800

2. Reabilitarea și extinderea rețelilor de apă, canalizare, energie electrică și internet în toate satele componente

Indicator	UM	Nivel de referință (2025)	Țintă intermediară (2027)	Țintă finală (2030)
Lungime rețea apă modernizată/extinsă	km	0	12	20
Lungime rețea canalizare nouă/modernizată	km	0	10	15
Număr de gospodării conectate la rețele moderne	număr	~500	800	1.000
Număr de gospodării cu acces internet de mare viteză	număr	~300	700	900
Scăderea pierderilor din rețelele vechi	%	0%	20%	30%
Număr de sisteme smart/meteo integrate în rețea	număr	0	1	2

3. Îmbunătățirea accesului la servicii de sănătate, inclusiv dotarea dispensarului și dezvoltarea serviciilor de asistență socială

Indicator	UM	Nivel de referință (2025)	Țintă intermediară (2027)	Țintă finală (2030)
Dispensar medical modernizat și dotat	unități	0	1	1
Număr echipamente medicale achiziționate	bucăți	0	15	25
Număr beneficiari ai serviciilor sociale extinse	persoane/an	~80	150	200
Număr campanii de informare/prevenție organizate	campanii/an	0	4	6
Timp mediu de răspuns medical redus	%	0%	20%	30%
Grad de acoperire a serviciilor sociale în comună	% cazuri eligibile	~50%	70%	80%+

4. Amenajarea spațiilor publice (parcuri, locuri de joacă, zone pietonale, platforme de recreere, Amenajarea de piste pentru bicicliști).

Indicator	UM	Nivel de referință (2025)	Țintă intermediară (2027)	Țintă finală (2030)
Număr de parcuri/locuri de joacă amenajate	unități	1	2	3
Suprafață totală spații publice reamenajate	mp	1.500	4.000	6.000
Număr de metri de pistă pentru bicicliști create	metri	0	1.000	2.000
Număr de bănci, coșuri de gunoi și elemente de mobilier urban montate	bucăți	20	50	80
Număr estimativ de beneficiari	persoane/an	~1.000	1.500	2.000+
Număr de zone dotate cu accesibilitate pentru persoane cu dizabilități	unități	1	3	5

5. Dezvoltarea infrastructurii educaționale și susținerea programelor extracurriculare

Indicator	UM	Nivel de referință (2025)	Țintă intermediară (2027)	Țintă finală (2030)
Număr de unități de învățământ reabilite	unități	0	1	2
Număr de săli de clasă modernizate sau construite	săli	0	3	6
Număr de laboratoare/ateliere dotate	unități	0	2	3
Număr de elevi beneficiari ai programelor extracurriculare	persoane	0	150	250
Scăderea ratei de abandon școlar față de anul de referință	procent (%)	100% (nivel 2025)	70%	≤ 70% (scădere cu 30%)
Număr de cadre didactice implicate în formare continuă	persoane	5	15	20

Obiectiv Strategic 2: Diversificarea economiei locale și susținerea antreprenoriatului rural

1. Sprijinirea agriculturii durabile și ecologice, cu accent pe produsele locale și lanțuri scurte de aprovizionare

Indicator	UM	Nivel de referință (2025)	Țintă intermediară (2027)	Țintă finală (2030)
Număr de producători implicați în practici ecologice	persoane	10	20	30
Număr de ferme înregistrate în agricultura durabilă	ferme	5	10	15
Număr de forme asociative sprijinite/înființate	organizații	0	2	3
Creșterea suprafeței cultivate prin metode ecologice față de nivelul din 2025	procent (%)	100% (nivel 2025)	115%	120%
Număr de târguri anuale organizate pentru produse locale	târguri	0	1/an	2/an
Reducerea distanței medii de transport a produselor locale până la piață	procent (%)	0%	15%	25%

2. Încurajarea formării de asociații agricole și cooperare între fermieri

Indicator	UM	Nivel de referință 2025	Țintă intermediară 2027	Țintă finală 2030
Număr de asociații agricole nou înființate	număr	0	2	3
Număr de membri fermieri implicați	persoane	0	30	50
Suprafață agricolă gestionată în comun	ha	0	120	200
Valoare fonduri accesate de grupuri de producători/asociații	euro	0	300.000	500.000
Număr de proiecte comune implementate de grupuri/asociații agricole	proiecte	0	3	5

3. Dezvoltarea unor micro-platforme agroalimentare și puncte de colectare în apropierea zonelor de producție

Indicator	UM	Nivel de referință 2025	Țintă intermediară 2027	Țintă finală 2030
Număr de micro-platforme	număr	0	1	2

Indicator	UM	Nivel de referință 2025	Țintă intermediară 2027	Țintă finală 2030
funcționale				
Număr de puncte de colectare create	număr	0	2	4
Număr de producători locali deserviți de sistem	persoane	0	25	40
Reducerea pierderilor post-recoltă estimate	procent	0%	20%	30%
Creștere a volumului de produse locale vândute în lanțuri scurte	procent	0%	12%	20%
Timpul mediu de colectare redus	procent	0%	25%	40%

4. Promovarea inițiativelor de economie socială și a micilor afaceri în domeniul meșteșugurilor, turismului, comerțului local.

Indicator	UM	Nivel de referință 2025	Țintă intermediară 2027	Țintă finală 2030
Număr de inițiative de economie socială sprijinite	număr	0	3	5
Număr de locuri de muncă nou create	număr	0	12	20
...dintre care ocupate de persoane vulnerabile	număr	0	5	8
Număr de produse tradiționale promovate online	număr	0	6	10
Număr de meșteșugari implicați	număr	0	10	15
Număr de participări la târguri/expoziții	număr/an	0	4	6
Număr de femei sau tineri antreprenori sprijiniți	număr	0	6	10

5. Creșterea capacității de atragere a investițiilor private și a fondurilor nerambursabile în domeniul economic.

Indicator	UM	Nivel de referință 2025	Țintă intermediară 2027	Țintă finală 2030
Număr proiecte incluse într-un portofoliu complet	număr	0	6	10
Număr investitori privați atrași în comună	număr	0	2	3
Valoare fonduri nerambursabile atrase	euro	0	1.200.000	2.000.000
Număr de antreprenori locali	număr	0	12	20

Indicator	UM	Nivel de referință 2025	Țintă intermediară 2027	Țintă finală 2030
sprijiniți				
Evenimente/ateliere de informare pentru IMM-uri	număr/an	0	3	4

Obiectiv Strategic 3: Dezvoltarea turismului durabil și valorificarea patrimoniului local

1. Identificarea și promovarea obiectivelor turistice locale (situri arheologice, biserici, peisaje, tradiții).

Indicator	UM	Nivel de referință 2025	Țintă intermediară 2027	Țintă finală 2030
Număr obiective turistice identificate și promovate	număr	4	7	10
Hărți turistice realizate și distribuite	număr	0	600	1.000
Număr de vizitatori anuali la obiectivele promovate	% creștere	+0%	+15%	+30%
Număr de panouri informative instalate	număr	0	10	15
Număr de membri ai comunității implicați în activități turistice	număr	5	15	25

2. Amenajarea de trasee ecoturistice tematice (pentru drumeții, biciclete, turism ecvestru)

Indicator	UM	Nivel de referință 2025	Țintă intermediară 2027	Țintă finală 2030
Număr trasee ecoturistice amenajate	număr	0	2	3
Lungime totală trasee	km	0	12	20
Număr panouri informative și puncte de belvedere	număr	0	10	15
Număr vizitatori/an pe trasee	număr	0	3.000	5.000
Creștere durată medie a sejurului	zile	2	2,5	3

3. Crearea de spații de cazare prin agroturism și stimularea inițiativelor private în turism.

Indicator	UM	Nivel de referință 2025	Țintă intermediară 2027	Țintă finală 2030
Număr unități noi de cazare sprijinite	număr	0	3	5

Indicator	UM	Nivel de referință 2025	Țintă intermediară 2027	Țintă finală 2030
Număr de locuri de cazare create	locuri	0	20	30
Număr de pachete tematice dezvoltate (gastronomie, etc.)	număr	0	2	3
Grad de ocupare spații	procent	0%	35%	>50%

4. Realizarea unui brand turistic local și a unei strategii de promovare coerente

Indicator	UM	Nivel de referință 2025	Țintă intermediară 2027	Țintă finală 2030
Identitate vizuală finalizată și înregistrată	număr	0	1	1
Strategie de promovare turistică aprobată și implementată	număr	0	1	1
Număr materiale promoționale distribuite (pliante/broșuri)	număr	0	600	1000
Număr de evenimente/târguri la care comuna este promovată	număr/an	0	2/an	min. 3/an

5. Integrarea comunei în rețele turistice regionale și parteneriate cu alte localități

Indicator de monitorizare	UM	Nivel de referință (2025)	Țintă intermediară (2027)	Țintă finală (2030)
Număr parteneriate turistice încheiate	parteneriate	0	2	3
Număr trasee turistice tematice dezvoltate în parteneriat	trasee	0	1	2
Proiecte depuse în parteneriat intercomunal sau transfrontalier	proiecte	0	1	1
Număr de turiști/participanți la circuite comune (creștere față de 2026)	% creștere	0%	+15%	+25%

Obiectiv Strategic 4: Protejarea mediului și creșterea rezilienței la schimbările climatice

1. Implementarea măsurilor de prevenție și adaptare la riscurile climatice (perdele forestiere, retenție de apă, reîmpăduriri).

Indicator de monitorizare	UM	Nivel de referință (2025)	Țintă intermediară (2027)	Țintă finală (2030)
Suprafață împădurită/reîmpădurită	ha	0	5	10
Număr km perdele forestiere instalate	km	0	1,5	3
Număr zone de retenție a apei amenajate	zone	0	1	2
Număr documentații urbanistice actualizate cu măsuri climatice (PUG/PUZ)	documentații	0	50%	100%

2. Dezvoltarea infrastructurii de colectare selectivă și reciclare.

Indicator de monitorizare	UM	Nivel de referință (2025)	Țintă intermediară (2027)	Țintă finală (2030)
Număr puncte colectare selectivă funcționale	puncte	2	5	8
Procent colectare selectivă din total deșeuri	%	20%	35%	>50%
Număr campanii de informare realizate anual	campanii/an	0	2	2
Cantitate de deșeuri reciclate	tone/an	100 t/an	130 t/an	160 t/an (↑30%)

3. Promovarea utilizării energiilor regenerabile în gospodării și în clădirile publice

Indicator de monitorizare	UM	Nivel de referință (2025)	Țintă intermediară (2027)	Țintă finală (2030)
Număr clădiri publice dotate cu surse de energie regenerabilă	clădiri	0	2	4
Număr gospodării sprijinite pentru instalarea de sisteme de energie regenerabilă	gospodării	0	20	50
Reducere medie estimată a consumului energetic în clădirile publice	%	0%	25%	>40%
Tonne CO ₂ evitate anual ca urmare a implementării surselor regenerabile	tone CO ₂ /an	0	100	150

4. Valorificarea potențialului natural al terenurilor degradate prin reconversie ecologică

Indicator de monitorizare	UM	Nivel de referință (2025)	Țintă intermediară (2027)	Țintă finală (2030)
Suprafață reîmpădurită	ha	0	5	10
Număr de zone verzi amenajate	zone	0	1	2–3
Număr de specii autohtone de arbori plantați	specii	0	3	min. 5
Timp mediu estimat pentru regenerare ecologică	ani	—	<4	<3
Creșterea biodiversității locale (pe baza monitorizării anuale a faunei și florei)	evaluare calitativă	nivel scăzut	trend pozitiv	trend evident crescut

5. Creșterea nivelului de conștientizare ecologică în rândul populației

Indicator de monitorizare	UM	Nivel de referință (2025)	Țintă intermediară (2027)	Țintă finală (2030)
Număr campanii de conștientizare ecologică organizate anual	campanii/an	0	≥3	≥3/an
Număr total de elevi și adulți implicați anual	persoane/an	0	>300	>500
Număr ONG-uri și instituții partenere în activități ecologice	entități	1	≥3	≥5
Rată de participare comunitară în activități ecologice	% din populație	<5%	≥10%	≥15%
Număr materiale informative ecologice distribuite anual	materiale/an	200	>600	>1000

Obiectiv Strategic 5: Consolidarea capitalului uman și susținerea educației, culturii și identității locale

1. Susținerea educației timpurii, școlare și a formării profesionale pentru tineri și adulți

Indicator de monitorizare	UM	Nivel de referință (2025)	Țintă intermediară (2027)	Țintă finală (2030)
Număr grădinițe modernizate	unități	0	1	≥2

Indicator de monitorizare	UM	Nivel de referință (2025)	Țintă intermediară (2027)	Țintă finală (2030)
Număr beneficiari ai programului „Școală după Școală”	elevi/an	0	≥60	≥100
Rată de abandon școlar la nivelul comunei	%	~4%	≤3%	<2%
Număr de tineri/adulți formați profesional	persoane/an	0	≥30	≥50
Număr parteneriate cu licee/centre profesionale încheiate	acorduri/parteneriate	0	≥2	≥3

2. Înființarea de centre de învățare permanentă și sprijinirea reconversiei profesionale.

Indicator de monitorizare	UM	Nivel de referință (2025)	Țintă intermediară (2027)	Țintă finală (2030)
Număr centre de învățare înființate și funcționale	unități	0	1	1
Număr participanți anual la programele de formare	persoane/an	0	≥30	≥50
Număr de cursuri livrate anual	cursuri/an	0	≥4	≥6
Rată de satisfacție a beneficiarilor	%	–	>75%	>85%
Număr persoane angajate post-reconversie	persoane	0	≥15	≥30

3. Conservarea și promovarea patrimoniului cultural imaterial (obiceiuri, meșteșuguri, tradiții).

Indicator de monitorizare	UM	Nivel de referință (2025)	Țintă intermediară (2027)	Țintă finală (2030)
Număr de tradiții documentate și arhivate	tradiții	5	≥15	≥20
Număr de evenimente culturale organizate anual	evenimente/an	1	≥2	≥2/an
Număr de elevi implicați în proiecte educaționale despre patrimoniu	elevi/an	0	≥60	≥100
Număr de meșteșugari susținuți	persoane	3	≥7	≥10

Indicator de monitorizare	UM	Nivel de referință (2025)	Țintă intermediară (2027)	Țintă finală (2030)
Număr de parteneriate culturale stabilite	parteneriate	1	≥2	≥3

4. Dezvoltarea ofertei culturale și implicarea tinerilor în viața comunitară

Indicator de monitorizare	UM	Nivel de referință (2025)	Țintă intermediară (2027)	Țintă finală (2030)
Număr de evenimente culturale organizate/an	evenimente/an	2	≥3	≥4
Număr de tineri implicați activ în activități culturale/comunitare	persoane	50	≥100	≥150
Număr de inițiative artistice susținute (trupe, ateliere, expoziții etc.)	inițiative	2	≥4	≥5
Număr de utilizatori activi ai bibliotecii comunale	utilizatori/an	120	≥160	≥200

5. Crearea unor spații multifuncționale pentru activități educative, artistice și sportive.

Indicator de monitorizare	UM	Nivel de referință (2025)	Țintă intermediară (2027)	Țintă finală (2030)
Număr centre multifuncționale amenajate	centre	0	≥1	≥2
Număr de tineri beneficiari/an	persoane/an	100	≥200	≥300
Număr de activități educative și sportive desfășurate/an	activități/an	10	≥20	≥30
Număr de parteneriate active în proiect	parteneriate	2	≥4	≥5

Obiectiv Strategic 6: Modernizarea administrației locale și promovarea bunei guvernări

1. Digitalizarea serviciilor publice și a proceselor administrative.

Indicator de monitorizare	UM	Nivel de referință (2025)	Țintă intermediară (2027)	Țintă finală (2030)
Platformă digitală operațională	platformă	0	1	1
Servicii publice digitalizate	servicii	2	≥6	≥10
Număr de utilizatori activi	persoane/lună	100	≥300	≥500

Indicator de monitorizare	UM	Nivel de referință (2025)	Țintă intermediară (2027)	Țintă finală (2030)
lunar				
Angajați formați în competențe digitale	persoane	2	≥6	≥10

2. Creșterea gradului de transparență și implicare cetățenească (consultări publice, bugetare participativă).

Indicator de monitorizare	UM	Nivel de referință (2025)	Țintă intermediară (2027)	Țintă finală (2030)
Număr de consultări publice organizate/an	consultări/an	1	≥2	≥2
Număr de proiecte propuse de cetățeni prin bugetare participativă/an	proiecte/an	0	≥3	≥5
Procent hotărâri publicate online în termen legal	%	75%	90%	100%
Număr cetățeni implicați activ în consultări/an	persoane/an	40	≥70	≥100

3. Îmbunătățirea capacității de atragere și gestionare a proiectelor cu finanțare externă

Indicator de monitorizare	UM	Nivel de referință (2025)	Țintă intermediară (2027)	Țintă finală (2030)
Număr de angajați formați în domeniul fondurilor	persoane	2	≥4	≥5
Număr de proiecte elaborate/depuși anual	proiecte/an	2	≥4	≥5
Număr de proiecte cu finanțare obținută	proiecte/an	1	≥2	≥3
Gradul de execuție bugetară a proiectelor externe	%	70%	85%	>90%

4. Profesionalizarea resursei umane din administrație prin formare continuă.

Indicator de monitorizare	UM	Nivel de referință (2025)	Țintă intermediară (2027)	Țintă finală (2030)
Număr de angajați instruiți anual	persoane/an	4	≥8	≥10
Număr de cursuri acreditate parcurse	cursuri/an	2	≥4	≥6

Indicator de monitorizare	UM	Nivel de referință (2025)	Țintă intermediară (2027)	Țintă finală (2030)
Grad de satisfacție al angajaților privind activitățile de formare	%	60%	>75%	>80%
Raport anual de evaluare a performanței implementat și validat intern	document/an	nu există	elaborat și testat	funcțional și validat

5. Dezvoltarea de parteneriate intercomunale pentru furnizarea unor servicii integrate și eficiente.

Indicator de monitorizare	UM	Nivel de referință (2025)	Țintă intermediară (2027)	Țintă finală (2030)
Număr ADI-uri active la care comuna participă	ADI-uri	1	≥2	≥2
Număr de proiecte depuse împreună cu alte UAT-uri	proiecte	0	≥1	≥2
Număr de servicii furnizate prin parteneriate	servicii	1	≥2	≥3
Grad de satisfacție al cetățenilor privind serviciile intercomunale	%	60%	≥70%	≥75%

Obiectiv Strategic 7: Promovarea coeziunii sociale, siguranței și implicării civice

1. Crearea unor mecanisme locale de sprijin pentru grupurile vulnerabile (persoane în vârstă, familii cu venituri reduse, persoane cu dizabilități), inclusiv prin extinderea serviciilor de îngrijire la domiciliu și facilitarea accesului la informații și sprijin social.

Indicator de monitorizare	UM	Nivel de referință (2025)	Țintă intermediară (2027)	Țintă finală (2030)
Număr beneficiari servicii de îngrijire la domiciliu	persoane	30	≥70	≥100
Număr puncte de informare și consiliere funcționale	puncte	0	1	≥1
Număr de parteneriate încheiate (ONG, biserici, voluntari)	parteneriate	2	≥3	≥5
Număr campanii de informare	campanii/an	0	≥2/an	≥2/an

2. Îmbunătățirea nivelului de siguranță publică, prin:

- extinderea iluminatului public în zonele periferice,
- instalarea de camere de supraveghere în puncte sensibile
- colaborarea cu structurile MAI pentru prevenirea delinvenței.

Indicator de monitorizare	UM	Nivel de referință (2025)	Țintă intermediară (2027)	Țintă finală (2030)
Lungime extinsă de rețea iluminat public	km	0	+3 km	+5 km
Număr camere de supraveghere funcționale	camere	0	≥10	≥20
Număr sesizări/incident raportate prin noul mecanism	sesizări/an	0	≥30/an	≥50/an
Număr patrulare MAI suplimentare	patrulare/lună	0	≥2/lună	≥4/lună
Număr campanii de informare	campanii/an	0	≥1/an	≥2/an

3. Crearea unui sistem local de voluntariat, care să mobilizeze cetățenii în sprijinul celor vulnerabili, în acțiuni ecologice, culturale sau de răspuns rapid în caz de urgențe

Indicator de monitorizare	UM	Nivel de referință (2025)	Țintă intermediară (2027)	Țintă finală (2030)
Număr voluntari înscriși în platformă	persoane	0	≥70	≥100
Număr activități derulate/an	activități/an	0	≥4/an	≥6/an
Număr parteneriate active cu școli, parohii, ONG-uri	parteneriate	0	≥3	≥5
Număr beneficiari direcți sprijiniți	persoane/an	0	≥100/an	≥150/an
Nivel de satisfacție în rândul participanților	% participanți mulțumiți	—	≥80%	>85%

4. Organizarea periodică de forumuri cetățenești, ateliere de consultare publică și sesiuni de educație civică, în special pentru tineri și elevi, în parteneriat cu școala și biserica.

Indicator de monitorizare	UM	Nivel de referință (2025)	Țintă intermediară (2027)	Țintă finală (2030)

Indicator de monitorizare	UM	Nivel de referință (2025)	Țintă intermediară (2027)	Țintă finală (2030)
Număr de forumuri organizate/an	forumuri/an	0	≥2/an	≥3/an
Număr elevi/tineri implicați anual	persoane/an	0	≥80/an	≥100/an
Număr de consultări publice organizate cu chestionare	consultări/an	0	≥1/an	≥2/an
Număr parteneriate active cu școala și biserica	parteneriate	0	≥3	≥4

5. Organizarea periodică de forumuri cetățenești, ateliere de consultare publică și sesiuni de educație civică, în special pentru tineri și elevi, în parteneriat cu școala și biserica.

Indicator de monitorizare	UM	Nivel de referință (2025)	Țintă intermediară (2027)	Țintă finală (2030)
Număr evenimente anuale organizate	evenimente/an	0	≥2/an	≥3/an
Număr participanți medii/eveniment	persoane/eveniment	0	≥120	≥150
Număr de copii și seniori implicați în proiecte comune	persoane/an	0	≥35	≥50
Număr spații comunitare amenajate	spații	0	≥1	≥1

6.3. O analiză a riscurilor/un plan de diminuare a riscului în implementarea SDT/SDD

Nr.	Risc identificat	Probabilitate	Impact	Măsuri de diminuare
1	Întârzierea obținerii finanțărilor nerambursabile	Mare	Mare	Stabilirea unui portofoliu clar, pregătirea documentației din timp, angajarea de experți în accesare fonduri
2	Lipsa cofinanțării locale pentru proiecte	Medie	Mare	Prioritizarea bugetară, atragerea parteneriatelor public-private, planificare financiară multianuală

Nr.	Risc identificat	Probabilitate	Impact	Măsuri de diminuare
3	Întârzieri în procedurile de achiziție publică	Mare	Mediu	Formare pentru personalul UAT, consultanță externă, calendar strict de achiziții
4	Schimbări legislative sau de ghiduri de finanțare	Medie	Mare	Monitorizare legislativă constantă, adaptabilitate a proiectelor, dialog permanent cu autoritățile centrale
5	Lipsa de personal calificat în administrație pentru implementare și monitorizare	Medie	Mare	Recrutare, formare continuă, externalizarea unor servicii de implementare/monitorizare
6	Grad scăzut de implicare a comunității în proiecte participative	Medie	Mediu	Campanii de informare, facilitatori comunitari, consultări regulate și stimulente pentru implicare
7	Neînțelegeri sau conflicte cu partenerii locali	Mică	Mediu	Contracte clare, reguli de colaborare, mediere instituțională dacă e cazul
8	Probleme de absorbție sau execuție a fondurilor	Medie	Mare	Planificare riguroasă, management financiar extern, raportări interne trimestriale
9	Eșecul în obținerea avizelor/autorizărilor necesare	Medie	Mediu	Consultare timpurie cu autoritățile competente, sprijin tehnic pentru elaborare documentații
10	Reacții negative din partea populației privind anumite investiții (ex: amplasări)	Mică	Mediu	Informare proactivă, consultări publice din faza de proiectare, studii de impact local
11	Creșterea prețurilor materialelor/construcțiilor	Mare	Mare	Introducerea unor rezerve în buget, fazare, renegociere oferte, adaptare bugetară flexibilă
12	Condiții meteorologice nefavorabile ce afectează execuția lucrărilor	Medie	Mediu	Planificare sezonieră realistă, clauze contractuale adaptate

Nr.	Risc identificat	Probabilitate	Impact	Măsurile de diminuare
13	Probleme în lanțul de aprovizionare cu materiale	Medie	Mediu	Contracte alternative, furnizori multipli, stocuri de siguranță
14	Fluctuații demografice care reduc numărul beneficiarilor direcți	Mică	Mediu	Proiecte flexibile, adaptabile la nevoi reale, ajustări ale indicatorilor
15	Întârzierea sau eșecul în implementarea digitalizării administrației	Medie	Mediu	Audit IT inițial, formare personal, parteneriat cu firme specializate, mentenanță continuă
16	Coordonare deficitară între compartimentele din primărie	Medie	Mare	Stabilirea unui calendar de lucru integrat, desemnarea unui responsabil de proiect pe fiecare domeniu
17	Lipsa unui mecanism intern de monitorizare continuă	Medie	Mediu	Crearea unui grup de monitorizare, cu raportări lunare și fișe de progres standardizate
18	Decizii întârziate din cauza lipsei de consens între actorii implicați	Medie	Mediu	Clarificarea responsabilităților în regulamentul intern, includerea consultărilor rapide în fluxul decizional
19	Suprapunerea de responsabilități între instituții sau parteneri	Mică	Mediu	Stabilirea unui partaj clar al atribuțiilor în acorduri/parteneriate și urmărirea acestora prin indicatori
20	Lipsa unui plan de management al schimbării	Medie	Mediu	Elaborarea unui plan de schimbare, comunicare internă transparentă, sprijin pentru adaptare
21	Lipsa unui sistem clar de prioritizare a proiectelor în caz de resurse limitate	Medie	Mare	Introducerea unei grile de prioritizare transparente, validată de Consiliul Local
22	Management defectuos al timpului în implementarea	Mare	Mare	Planificare realistă cu milestone-uri clare, utilizarea unui instrument

Nr.	Risc identificat	Probabilitate	Impact	Măsurile de diminuare
	proiectelor			digital de urmărire a progresului
23	Schimbări în structura de conducere locală (alegeri, demisii etc.)	Medie	Mediu	Asigurarea continuității prin documente strategice asumate de Consiliul Local, informarea periodică a noii conduceri
24	Inexistența unui sistem de învățare din greșeli sau proiecte eșuate	Medie	Mediu	Instituirea de sesiuni anuale de analiză a lecțiilor învățate și adaptarea procedurilor interne
25	Lipsa unei culturi organizaționale orientate spre rezultate și inovație	Medie	Mare	Introducerea de obiective de performanță, formare specifică, promovarea inițiativelor interne
26	Lipsa interesului din partea mediului privat pentru implicare în proiecte PPP	Medie	Mare	Organizarea de sesiuni de informare, pachete de sprijin pentru investitori, promovarea proiectelor cu potențial
27	Parteneriate dezechilibrate în favoarea operatorului privat	Mică	Mare	Analiza atentă a contractelor, implicarea juriștilor și consultanților înainte de semnare
28	Întârzieri sau blocaje în implementarea proiectelor PPP	Medie	Mediu	Definirea clară a etapelor și termenelor contractuale, clauze de penalizare și monitorizare continuă
29	Capacitate redusă a administrației locale în negocierea și gestionarea PPP	Medie	Mediu	Formarea personalului, atragerea de consultanți externi specializați, sprijin din partea ADR/OIR/ministere
30	Neîndeplinirea obligațiilor contractuale de către partenerul privat	Mică	Mare	Stabilirea unor clauze de reziliere clar definite, garanții de bună execuție, controale de etapă

6.4. Comunicarea cu beneficiarii proiectelor și promovarea strategiei

1. Importanța componentei de comunicare în implementarea SDD

Comunicarea reprezintă un pilon strategic esențial pentru succesul implementării Strategiei de Dezvoltare Durabilă (SDD) a comunei Mihăești. Lipsa unui dialog activ, transparent și constant între autoritățile publice și cetățeni poate genera scepticism, rezistență și o slabă asumare colectivă a proiectelor. De aceea, SDD integrează o componentă robustă de comunicare și promovare, participativă și adaptată specificului local.

2. Justificarea unei strategii eficiente de comunicare Comuna Mihăești se confruntă cu provocări precum:

- informare deficitară a populației;
- participare redusă la procesele decizionale;
- neîncredere în inițiativele autorităților locale.

Pentru a transforma cetățenii în parteneri activi ai dezvoltării locale, este necesar ca:

- Obiectivele SDD să fie clar comunicate și înțelese;
- Fiecare actor local (persoană fizică, antreprenor, ONG, tânăr, agricultor etc.) să fie informat despre oportunitățile și beneficiile proiectelor;
- Să fie menținute relații strânse și transparente între autoritatea publică și comunitate.

3. Mecanisme și canale de comunicare propuse

Mecanism / Canal	Descriere	Obiectiv	Frecvență / Format
Platforma online dedicată SDD	Secțiune specială în site-ul primăriei, cu informații, rapoarte, calendare și formular de contact.	Informare în timp real și colectare de feedback.	Permanent / online
Rețele sociale și buletine informative	Pagini dedicate SDD, buletine tipărite și digitale.	Informare accesibilă și constantă, mai ales pentru tineri.	Lunar / trimestrial
Panouri informative fiecare sat	Informații privind stadiul în proiectelor și beneficiile anticipate.	Vizibilitate locală și transparență.	Actualizări semestriale
Forumuri și întâlniri publice	Prezentare a progresului SDD, colectare de propuneri.	Implicare activă a cetățenilor.	Annual / tematic
Rapoarte	de Infografice, sinteze, exemple	Creșterea înțelegerii și	Annual

implementare	concrete.	sprijinului comunitar.
accesibile		

4. Măsurile de promovare activă a SDD

Măsură	Scop	Public țintă	Modalitate
Materiale informative atractive	Vizibilitate și înțelegerea beneficiilor SDD.	Populația generală.	Pliante, broșuri, clipuri video.
Participare la târguri și expoziții regionale	Creșterea notorietății și atragerea de parteneri.	Instituții, investitori, comunități învecinate.	Evenimente regionale tematice.
Identitate vizuală proprie pentru SDD	Consolidarea imaginii și recunoașterii strategiei.	Toți actorii locali și regionali.	Logo, paletă cromatică, fonturi și layout standardizat.

5. Obiectivele componentei de comunicare și promovare

1. Creșterea gradului de informare a populației privind proiectele SDD.
2. Asigurarea unui dialog constant între administrație și cetățeni.
3. Creșterea implicării civice și participative în implementarea strategiei.
4. Vizibilitate și credibilitate crescută pentru SDD la nivel regional.
5. Atragerea sprijinului actorilor locali și potențialilor finanțatori.

6. Indicatori de monitorizare a componentei de comunicare

Indicator	Unitate măsură	de Nivel de referință (2025)	Țintă 2027	Țintă finală 2030
Număr accesări platformă SDD	nr. accesări/lună	0	≥ 300	≥ 500
Număr buletine informative publicate	nr./an	0	≥ 4	≥ 6
Număr de forumuri publice organizate	nr./an	1	≥ 2	≥ 3
Rată de participare cetățeni la consultări	%	<5%	≥10%	≥15%
Număr materiale promoționale distribuite	nr.	0	≥ 1000	≥ 3000
Număr de parteneriate/participări la	nr./an	0	≥ 2	≥ 4

târguri

Grad de notorietate a SDD în comunitate (sondaj)	%	-	≥50%	≥75%

O strategie de comunicare solidă este esențială pentru o implementare eficientă și sustenabilă a SDD. Aceasta nu doar informează, ci creează o legătură funcțională și de încredere între administrație și cetățeni, transformând dezvoltarea locală într-un demers comun, transparent și orientat spre rezultate.

Perioada	Activitate	Instrumente de comunicare și promovare	Responsabil	Scop principal
Trim. I 2025	Crearea identității vizuale SDD	Logo, manual vizual, paletă grafică	Primăria consultant comunicare	+ Imagine coerentă și recognoscibilă pentru SDD
Trim. I 2025	Crearea secțiunii SDD pe site-ul Primăriei	Platformă online, formulare, actualizări în timp real	Responsabil IT & comunicare	Informare transparentă și accesibilă
Trim. II 2025	Lansarea paginilor SDD pe rețele sociale	Facebook, Instagram, sondaje, postări regulate	Biroul de Comunicare	Implicare crescută a cetățenilor, mai ales a tinerilor
Trim. II 2025	Distribuirea materiale informative	de Broșuri, pliante, materiale digitale și tipărite	Primăria + Școală + Cămin cultural	+ Informare clară a cetățenilor despre obiectivele SDD
Trim. III 2025	Montarea panourilor informative satele comunei	Panouri permanente cu actualizări în periodice	Serviciul Tehnic al Primăriei	Vizibilitate și transparență în comunitate
Trim. IV 2025	Organizarea primului forum civic de informare	Întâlniri publice, chestionare, sesiuni live	Primărie + ONG local	Feedback comunitar și întărirea încrederii publice

Perioada	Activitate	Instrumente de comunicare și promovare	Responsabil	Scop principal
Trimestrial 2026–2029	Publicarea raportului anual de implementare SDD	Raport simplificat cu infografice, distribuit tipărit și online	Primăria Compartiment Programe	+ Monitorizare și responsabilizare constantă
Trimestrial 2026–2029	Emiterea buletinului informativ semestrial	Format A4 distribuit fizic și digital	Responsabil comunicare	Actualizare periodică privind stadiul proiectelor
Trimestrial 2026–2029	Organizarea de mese rotunde tematice	Discuții tematice cu actori locali (educație, turism, parteneri locali infrastructură etc.)	Primărie	+ Dezbateri constructive pe domenii de interes comunitar
Trimestrial 2026–2029	Campanie de promovare a poveștilor succes	Video, interviuri, de media digitală	Biroul Comunicare	Promovarea de rezultatele și stimularea implicării comunității
Trim. I–II 2030	Consultări pentru strategia 2031–2037	Chestionare, forumuri publice, platforme online	Primăria experți dezvoltare locală	+ Construirea participativă a noii strategii
Trim. III–IV 2030	Promovarea bilanțului 2021–2027	Raport final, SDD conferință publică, diseminare în presă	Echipa SDD Consiliul Local	Evaluare publică a impactului și recunoașterea rezultatelor obținute

Corelarea logică a strategiei: de la analiză la implementare

Strategia de Dezvoltare Durabilă a Comunei Mihăesti 2021–2027 se fundamentează pe un proces integrat, coerent și participativ, în care fiecare etapă strategică – analiza situației existente, formularea viziunii, stabilirea obiectivelor și definirea măsurilor – este interconectată

și orientată spre impact. Această abordare garantează alinierea între nevoi reale, direcții strategice și acțiuni concrete de dezvoltare locală.

1. Analiza și identificarea nevoilor

Studiul diagnostic a evidențiat provocări semnificative: declin demografic, infrastructură insuficientă, acces redus la servicii publice, economie slab diversificată și subutilizarea resurselor locale. Informațiile au fost colectate din surse statistice, observații de teren și consultări publice.

2. Viziunea strategică

Pornind de la aceste provocări, a fost formulată o viziune realistă, dar ambițioasă:

„Mihăesti – Tradiție și Viitor într-o Comunitate locală. Dezvoltare locală prin investiții responsabile și valorizarea resurselor locale.”

Această viziune reflectă dorința de reconectare între valorile tradiționale și progresul modern, într-un cadru incluziv și rezilient.

3. Obiective strategice

Obiectivele au fost definite pe baza nevoilor comunității și acoperă dimensiuni multiple: infrastructură, educație, sănătate, economie locală, turism, digitalizare, incluziune socială, mediu și guvernanta.

Obiective generale:

- Creșterea calității vieții prin investiții în infrastructură și servicii.
- Dezvoltarea economiei locale prin sprijinirea inițiativei private și a agriculturii sustenabile.
- Promovarea identității culturale și a turismului durabil.
- Consolidarea capacității administrative și a participării cetățenești.

Indicatori de monitorizare (exemple):

- Număr de proiecte implementate/an
- Număr de beneficiari direcți ai măsurilor
- Grad de execuție financiară a proiectelor strategice
- Nivel de participare comunitară în consultări publice
- Rată de absorbție a fondurilor nerambursabile

4. Măsuri strategice

Obiectivele sunt transpuse în măsuri clare, structurate în jurul a șapte axe prioritare:

- Servicii publice moderne și accesibile
- Economie locală sustenabilă și inovativă
- Educație și capital uman

- Turism și patrimoniu
- Coeziune socială și incluziune
- Mediu și schimbări climatice
- Guvernanță participativă și digitalizare

Fiecare măsură este sprijinită de o serie de acțiuni concrete și bugete estimate, având un potențial clar de impact pe termen mediu și lung.

Structura de management și implementare a strategiei

Pentru implementarea coerentă a strategiei, comuna Mihăești a creat o **structură de guvernanță** clară, reglementată prin hotărâri ale Consiliului Local:

Componente instituționale:

- **Primăria Comunei Mihăești** – actor principal în elaborarea, promovarea și implementarea proiectelor strategice. Coordonează procesul de finanțare, implementare și raportare.
- **Consiliul Local Mihăești** – organ decizional cu rol în aprobarea bugetelor, a planurilor anuale și în monitorizarea generală.
- **Comisia de Monitorizare și Actualizare a SDD**, compusă din:
 - Primar (Președinte)
 - Administrator Public (coordonare generală)
 - Responsabil Tehnic (achiziții/urbanism)
 - Responsabil Economic (execuție financiară)
 - Reprezentanți ai partenerilor locali (școală, ONG, cult, antreprenori)

Atribuții cheie ale comisiei:

- Monitorizarea implementării strategiei și întocmirea rapoartelor periodice
- Revizuirea anuală a măsurilor și adaptarea lor la schimbările legislative sau contextuale
- Implicarea partenerilor locali în deciziile de prioritzare și planificare
- Evaluarea progresului implementării prin indicatori agreeți

Mecanism de raportare:

- Se va elabora **un raport anual de progres**, validat de comisie, care va include: nivelul de implementare al proiectelor, resursele mobilizate, indicatorii atinși, propuneri de ajustare. Raportul va fi public și va sta la baza consultărilor viitoare.

A fost constituită și echipa de implementare operațională a SDD, cu atribuții executive, formată din:

Borcan Mihai–Viceprimar (coordonare generală, relație instituțională și asigurarea suportului pentru Consiliul Local);

Popa Constantin Sabin– Secretar general (responsabil cu monitorizarea indicatorilor și întocmirea rapoartelor semestriale/anuale);

Văduva Maria Raluca – Consilier juridic (responsabil pentru consultarea publică și relația cu partenerii locali).

Această structură are misiunea de a transforma obiectivele strategice în rezultate concrete, urmărind calendarul stabilit și adaptând implementarea în funcție de evoluția contextului local.

Structura de guvernare a Strategiei de Dezvoltare Locală a Comunei Mihăești

Componentă	Roluri și responsabilități principale	Componentă
Primăria Comunei Mihăești	Coordonare generală, elaborare proiecte, atragere fonduri, raportare și comunicare cu cetățenii	Primar, Administrator Public, personal tehnic
Consiliul Local	Aprobare bugete, planuri anuale, proiecte strategice, adoptare decizii strategice	Consilierii locali
Comisia de Monitorizare și Actualizare SDD	de Monitorizare, evaluare progres, și propuneri de actualizare, validare rapoarte anuale	Primar (președinte), Admin. Public, responsabili tehnic/economic, parteneri locali
Responsabil Tehnic	Supravegherea implementării tehnice, a achizițiilor publice, execuției lucrărilor	Specialist urbanism/achiziții
Responsabil Economic	Monitorizare bugetară, execuție financiară, relație cu finanțatorii	Personal contabil sau inspector de specialitate
Parteneri locali	Implicare în proiecte locale, consultări, promovare, sprijin în mobilizarea comunității	ONG-uri, școală, biserică, antreprenori

Indicatori de monitorizare a implementării Strategiei SDD Mihăesti

Domeniu strategic	Indicatori propuși	Frecvență raportare
Proiecte implementate	Număr total de proiecte inițiate / finalizate	Anual
Finanțare și resurse	Valoarea fondurilor nerambursabile atrase Grad de execuție bugetară (>85%)	Semestrial
Participare publică	Număr consultări publice organizate Număr propuneri cetățenești colectate Grad implicare comunitară	Trimestrial
Digitalizare și transparență	Număr servicii digitalizate Număr vizitatori pe platforma online SDD % hotărâri publice publicate	Anual
Impact social și economic	Număr locuri de muncă nou create Număr gospodării sprijinite Creștere turism local	Anual
Educație și capital uman	Număr persoane formate profesional Reducere abandon școlar Participare la activități educative	Anual
Mediu și schimbări climatice	Suprafață reîmpădurită Reducerea consumului energetic Tonaj de deșeuri reciclate	Anual
Evaluare generală	Raport anual de progres aprobat de Comisie Număr măsuri implementate conform planificării	Anual

Atribuții specifice privind managementul și implementarea Strategiei de Dezvoltare Locală (SDD) a Comunei Mihăesti

Implementarea SDD este susținută de o structură de management coerentă, care asigură guvernanta strategică, coordonarea operațională și implicarea tuturor actorilor locali relevanți. Structura are următoarele atribuții principale:

1. Coordonare strategică și operaționalizare

- Descompunerea obiectivelor strategice în acțiuni concrete și atribuirea acestora compartimentelor de specialitate din cadrul Primăriei;
- Stabilirea responsabililor direcți pentru fiecare acțiune și definirea termenelor de implementare;
- Elaborarea anuală a **Planurilor de acțiune**, cu rezultate estimate și indicatori de performanță.

2. Monitorizare tehnico-financiară

- Urmărirea execuției fizice și financiare a proiectelor (grafic lucrări, achiziții, contracte);
- Monitorizarea periodică a indicatorilor de rezultat și impact;
- Identificarea eventualelor devieri și formularea de soluții corective.

3. Raportare și transparență

- Elaborarea de **rapoarte trimestriale, semestriale și anuale** către Consiliul Local și cetățeni;
- Prezentarea de **rapoarte strategice triennale** (în 2027 și 2030), axate pe evaluarea impactului general al SDD.

4. Consultare și participare publică

- Organizarea de forumuri publice, întâlniri tematice și mese rotunde pentru consultarea comunității și colectarea propunerilor;
- Implicarea activă a partenerilor locali în toate etapele de monitorizare și adaptare a strategiei.

5. Managementul riscurilor și adaptarea strategiei

- Aplicarea măsurilor de diminuare a riscurilor identificate;
- Revizuirea periodică a planurilor de acțiune în funcție de contextul socio-economic.

Procedura de monitorizare și raportare a progresului

Un **Sistem de Monitorizare și Evaluare (SME)** este implementat la nivelul Comunei Mihăești pentru a urmări aplicarea SDD și pentru a asigura transparența decizională:

Componentă SME	Descriere funcțională
Colectare de date	- Din rapoartele interne ale Primăriei
	- Prin vizite de teren la obiective
Instrumente utilizate	- Fișe de monitorizare
	- Tablouri de bord
	- Baze de date

Componentă SME	Descriere funcțională
Tipuri de raportări	- Trimestriale: indicatori tehnici și financiari
	- Anuale: stadiul implementării
	- Strategice (la 3 ani): evoluție socio-economică
Validarea progresului	- Ședințe periodice ale Comisiei de Monitorizare și ale Grupului de Lucru
Rolul echipei SDD	- Coordonare implementare
	- Colectare date
	- Consultare parteneri locali

Implementarea efectivă a SDD

Etapă	Acțiuni cheie
Planificare anuală	Stabilirea acțiunilor pe obiective, termene clare, responsabili și indicatori
Execuție	Derularea măsurilor de către compartimentele din primărie sau parteneri
Monitorizare	Verificare permanentă a progresului, ajustări în timp real
Raportare și adaptare	Informarea Consiliului Local și comunității, propuneri de corecții strategice

Rolul Strategiei de Dezvoltare Locală și al proiectelor prioritizate

Strategia de Dezvoltare Durabilă a Comunei Mihăești nu reprezintă doar un document strategic, ci constituie **instrumentul-cheie de orientare a dezvoltării locale** într-o manieră integrată, participativă și responsabilă. Ea are un rol esențial în asigurarea coerenței și eficienței procesului de transformare a comunității în perioada 2021–2030.

1. Fundamentarea dezvoltării pe nevoile reale ale comunității

Strategia este rezultatul unui proces amplu de **analiză diagnostic** și **consultare publică**, care a permis identificarea provocărilor locale – economice, sociale, demografice și de infrastructură – și formularea unui răspuns strategic coerent. Fiecare direcție de intervenție reflectă **realități validate participativ**, asigurând relevanța și sprijinul comunității.

2. Prioritizarea proiectelor pentru maximizarea impactului

Prin stabilirea unui portofoliu de proiecte prioritare, strategia oferă un cadru clar pentru:

- **planificarea eficientă a investițiilor publice,**
- **alocarea resurselor bugetare în funcție de impact și fezabilitate,**
- **creșterea capacității de atragere a fondurilor externe** (europene, guvernamentale, private),
- **evitarea fragmentării intervențiilor și suprapunerii inițiativelor locale.**

3. Consolidarea guvernancei locale și a cooperării interinstituționale

Strategia funcționează ca **un document de referință comun** pentru toți actorii implicați în dezvoltarea locală: autorități publice, instituții educaționale, ONG-uri, mediul de afaceri, unități de cult și comunitatea civilă. Aceasta:

- Încurajează **parteneriate locale și intercomunale durabile;**
- Asigură **complementaritatea și coerența acțiunilor;**
- Favorizează **mobilizarea capitalului social local.**

4. Creșterea calității vieții prin dezvoltare locală și echitabilă

Prin implementarea proiectelor prioritare, strategia urmărește:

- **Modernizarea infrastructurii de bază** (drumuri, rețele edilitare, iluminat public);
- **Acces echitabil la educație, sănătate și servicii sociale;**
- **Sprijinirea inițiativelor antreprenoriale locale și a economiei verzi;**
- **Valorificarea resurselor turistice, culturale și naturale;**
- **Promovarea incluziunii sociale și a educației permanente.**

5. Întărirea capacității administrative și a transparenței

Strategia contribuie la **profesionalizarea administrației locale**, prin:

- Instituirea unei structuri de management clar definite;
- Stabilirea unor **proceduri transparente de monitorizare și evaluare;**
- Creșterea capacității de **coordonare, comunicare și raportare publică;**
- Consolidarea **încrederii cetățenilor în administrație**, prin implicare activă și informare constantă.

Dezbatere publică – vocea comunității în procesul strategic

Consultarea publică – fundament al Strategiei de Dezvoltare Locală 2021–2027

În procesul de elaborare a Strategiei de Dezvoltare Locală a comunei Mihăești pentru perioada 2025–2030, administrația locală a acordat un rol central voinței și opiniilor cetățenilor, considerând că gradul de satisfacție al acestora reprezintă un indicator esențial al calității serviciilor publice și al direcției generale de dezvoltare.

Satisfacția populației nu este doar un indicator cantitativ, ci exprimă nivelul de accesibilitate, utilitate și eficiență al serviciilor publice, precum și percepția asupra funcționării administrației și a calității vieții. Un cetățean informat, mulțumit și implicat este, în același timp, un partener activ al administrației, capabil să contribuie la progresul comunității prin participare civică, voluntariat sau sprijinirea inițiativelor locale.

Pornind de la aceste principii, procesul de consultare publică a fost organizat în mod transparent, incluziv și constructiv, cu scopul de a colecta opinii, sugestii și propuneri relevante din partea locuitorilor. Strategia nu a fost elaborată într-un cadru unilateral, tehnocratic, ci co-creată împreună cu cetățenii, ale căror aspirații, nevoi și viziuni au stat la baza formulării obiectivelor strategice.

Un rol deosebit în acest demers l-a avut dezbaterea publică, prin care cetățenii au fost invitați să participe activ, nu doar ca beneficiari ai serviciilor publice, ci ca actori implicați în conturarea viitorului localității. Platformele de dialog deschise au oferit spațiu pentru exprimarea preocupărilor reale, a ideilor inovatoare și a așteptărilor față de administrație.

Instrumente de consultare și feedback comunitar

Pentru structurarea procesului de colectare a opiniilor, a fost elaborat și distribuit un chestionar tematic, care a vizat aspecte esențiale ale vieții comunității: infrastructură, economie locală, servicii publice, educație, sănătate, mediu, guvernanta și identitate culturală.

Instrumentul a fost conceput astfel încât să reflecte diversitatea demografică și socială a comunei, permițând obținerea unor date relevante, ușor de interpretat. Analiza răspunsurilor a furnizat informații calitative și cantitative valoroase, utilizate în etapa de fundamentare a strategiei.

Rezultatele au evidențiat:

- principalele nevoi neacoperite;
- percepțiile asupra nivelului de trai;
- prioritățile de investiție;
- gradul de încredere în instituțiile locale.

Impactul consultării asupra procesului decizional

Consultarea publică a consolidat transparența decizională și a oferit legitimitate direcțiilor asumate în strategie. Propunerile primite de la cetățeni au fost integrate în obiectivele și măsurile concrete, asigurând o viziune strategică aliniată cu realitățile de la nivel local.

Mai mult, acest proces a avut un rol educativ și catalizator în comunitate, promovând:

- dialogul între administrație și cetățeni;

- implicarea școlilor, antreprenorilor, ONG-urilor și altor actori locali;
- formarea unei culturi a consultării și co-deciziei.

Pe termen lung, consolidarea acestei culturi participative va contribui la formarea unei comunități mai unite, informate și implicate activ în dezvoltarea locală. Mihăești nu este doar un teritoriu administrativ, ci o rețea de oameni, idei și inițiative, care pot fi armonizate printr-o strategie comună, bazată pe dialog, transparență și responsabilitate colectivă.

Perspective pentru implementare

Administrația locală își asumă continuarea acestor practici și în faza de implementare și monitorizare a strategiei, prin:

- organizarea de consultări periodice pe proiecte majore;
- actualizarea anuală a priorităților, în funcție de feedback-ul comunității;
- promovarea bugetului participativ ca instrument de decizie colectivă;
- implicarea tinerilor, seniorilor și altor grupuri în procesul decizional.

Astfel, Strategia de Dezvoltare Durabilă devine un document viu, conectat la dinamica reală a comunei, flexibil și adaptabil, cu o bază solidă de susținere publică. Iar comunitatea Mihăești – mai informată, mai implicată și mai încrezătoare – este cheia reușitei pe termen lung.

**Chestionar pentru consultarea populației –
Strategia de Dezvoltare Durabilă a Comunei Mihăești (2025–2030)**

1. Date socio-demografice

- 1.1. Localitatea de domiciliu: _____
- 1.2. Etnie: ☐ Română ☐ Romă ☐ Altă etnie: _____
- 1.3. Vârsta: ☐ 18–25 ☐ 26–35 ☐ 36–45 ☐ 46–60 ☐ Peste 60
- 1.4. Sex: ☐ F ☐ M
- 1.5. Studii finalizate: ☐ Fără studii ☐ < 8 clase ☐ Studii medii ☐ Studii liceale ☐ Studii superioare
- 1.6. Venit net lunar al gospodăriei: ☐ Sub 1.000 lei ☐ 1.001–2.000 lei ☐ 2.001–3.000 lei ☐ 3.001–4.000 lei ☐ Peste 4.000 lei
- 1.7. Statut: ☐ Angajat ☐ Șomer ☐ Pensionar ☐ Elev/Student ☐ Casnic/ă ☐ Altul:

2. Infrastructură, utilități, educație, sănătate

- 2.1. Cât de mulțumit(ă) sunteți de starea drumurilor din comuna dvs.? ☐ Foarte nemulțumit(ă) ☐ Nemulțumit(ă) ☐ Mulțumit(ă) ☐ Foarte mulțumit(ă)
- 2.2. Cât de mulțumit(ă) sunteți de iluminatul public? ☐ Foarte nemulțumit(ă) ☐ Nemulțumit(ă) ☐ Mulțumit(ă) ☐ Foarte mulțumit(ă)
- 2.3. Cât de mulțumit(ă) sunteți de rețelele de telecomunicații? ☐ Foarte nemulțumit(ă) ☐ Nemulțumit(ă) ☐ Mulțumit(ă) ☐ Foarte mulțumit(ă)
- 2.4. Cât de mulțumit(ă) sunteți de rețeaua de alimentare cu apă? ☐ Foarte nemulțumit(ă) ☐ Nemulțumit(ă) ☐ Mulțumit(ă) ☐ Foarte mulțumit(ă)
- 2.5. Cât de mulțumit(ă) sunteți de rețeaua de canalizare (acolo unde există)? ☐ Foarte nemulțumit(ă) ☐ Nemulțumit(ă) ☐ Mulțumit(ă) ☐ Foarte mulțumit(ă)
- 2.6. Cât de mulțumit(ă) sunteți de rețeaua de gaze naturale? ☐ Foarte nemulțumit(ă) ☐ Nemulțumit(ă) ☐ Mulțumit(ă) ☐ Foarte mulțumit(ă)
- 2.7. Cât de mulțumit(ă) sunteți de accesul la unități de învățământ (școală, grădiniță)? ☐ Foarte nemulțumit(ă) ☐ Nemulțumit(ă) ☐ Mulțumit(ă) ☐ Foarte mulțumit(ă)
- 2.8. Cât de mulțumit(ă) sunteți de accesul la servicii medicale (cabinet medical, medic de familie)? ☐ Foarte nemulțumit(ă) ☐ Nemulțumit(ă) ☐ Mulțumit(ă) ☐ Foarte mulțumit(ă)
- 2.9. Cât de mulțumit(ă) sunteți de accesul la serviciile primăriei? ☐ Foarte nemulțumit(ă) ☐ Nemulțumit(ă) ☐ Mulțumit(ă) ☐ Foarte mulțumit(ă)

- 2.10. Cât de mulțumit(ă) sunteți de curățenia și întreținerea domeniului public? ☐ Foarte nemulțumit(ă)
☐ Nemulțumit(ă) ☐ Mulțumit(ă) ☐ Foarte mulțumit(ă)

3. AGRICULTURĂ ȘI DEZVOLTARE RURALĂ

1. Practicați activități agricole?

☐ Da ☐ Nu

2. Dacă da, ce tip de activitate agricolă desfășurați? (puteți bifa mai multe opțiuni)

☐ Cultivare legume/fructe ☐ Creștere animale ☐ Culturi cerealiere ☐ Alte activități:

3. Faceți parte dintr-o formă de asociere (cooperativă agricolă, grup de producători etc.)?

☐ Da ☐ Nu

4. Considerați necesară amenajarea unei piețe moderne de desfacere a produselor agricole în comună?

☐ Da ☐ Nu

5. Ce alte forme de sprijin considerați utile pentru agricultori în comună?

4. ASISTENȚĂ SOCIALĂ

1. Ați beneficiat vreodată de servicii de asistență socială din partea autorităților locale?

☐ Da ☐ Nu

2. Ce tipuri de servicii considerați necesare pentru persoanele vulnerabile din comună? (bifați)

☐ Cantină socială ☐ Îngrijire la domiciliu ☐ Sprijin pentru persoane cu dizabilități

☐ Consiliere psihologică ☐ Programe pentru copii și tineri

3. Cum apreciați implicarea autorităților în sprijinirea persoanelor vulnerabile?

☐ Foarte bună ☐ Bună ☐ Satisfăcătoare ☐ Nesatisfăcătoare

5. ADMINISTRAȚIE PUBLICĂ LOCALĂ

1. Cât de des interacționați cu administrația publică locală?

☐ Săptămânal ☐ Lunar ☐ Rar ☐ Niciodată

2. Cum apreciați activitatea angajaților din cadrul Primăriei Mihaesti?

☐ Foarte bună ☐ Bună ☐ Satisfăcătoare ☐ Nesatisfăcătoare

3. Ce domenii considerați că ar trebui dezvoltate cu prioritate în comună? (bifați maximum 3 opțiuni)

☐ Infrastructură rutieră ☐ Educație ☐ Sănătate ☐ Agricultură ☐ Turism ☐ Digitalizare

☐ Tineret și sport ☐ Servicii sociale ☐ Mediu și ecologie ☐ Alte domenii:

4. Ce așteptări aveți de la administrația publică locală?

6. TURISM ȘI PATRIMONIU LOCAL

1. Considerați că potențialul turistic al comunei este suficient valorificat?

☐ Da ☐ Nu

2. Ce tipuri de turism considerați că s-ar potrivi comunei Mihaesti? (bifați)

☐ Turism rural ☐ Agroturism ☐ Turism religios ☐ Turism sportiv și de aventură

☐ Alte forme: _____

3. Ce monumente sau obiective locale ar trebui promovate mai mult?

7. OPINII GENERALE DESPRE COMUNĂ ȘI STRATEGIE

1. Sunteți informat(ă) despre proiectele pe care Primăria Mihaesti dorește să le implementeze în perioada următoare?

☐ Da ☐ Nu

2. Care considerați că sunt principalele probleme ale comunei? (bifați până la 3)

☐ Drumuri proaste ☐ Lipsă canalizare ☐ Probleme în educație ☐ Lipsă locuri de muncă

☐ Acces slab la servicii medicale ☐ Inactivitate în turism ☐ Alte:

3. Ce soluții propuneți pentru dezvoltarea comunei? _____

4. Sunteți dispus(ă) să vă implicați în acțiuni de voluntariat pentru dezvoltarea locală?

☐ Da ☐ Nu

5. Alte sugestii sau observații: _____